

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله الذي هدانا لهذا
أما كنا لنجد ما كنا نعبد
والله أعلم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

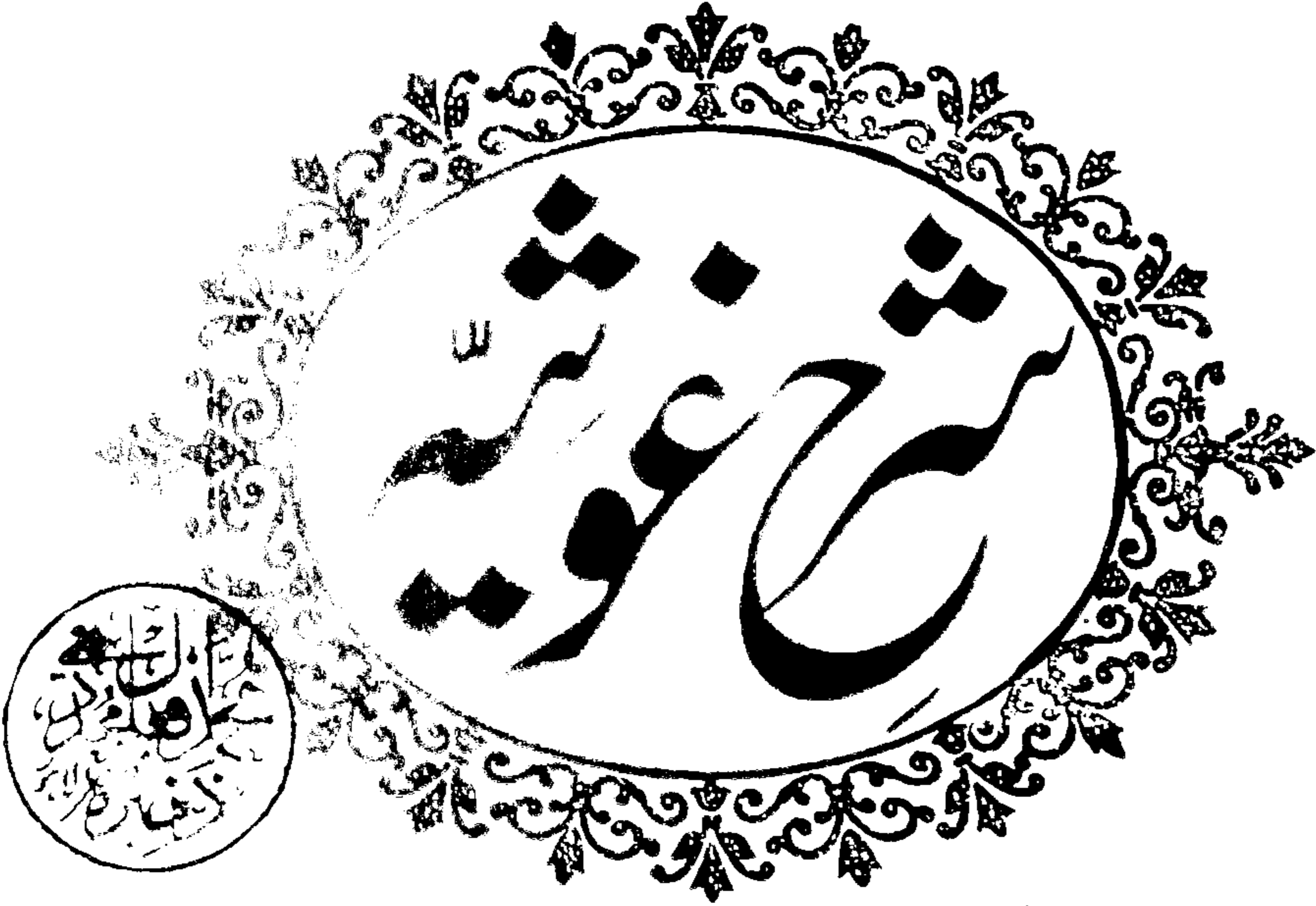
الحمد لله الذي هدانا لهذا
أما كنا لنجد ما كنا نعبد
والله أعلم

۷۳

۱۹

حدیث مبارکہ کی عظیم شان کتاب
اصح الکتب بعد کتاب اللہ الصّحیح البخاری
کی
فارسی میں جامع، مکمل اور مدلل شرح بنام

از حضرت محدث کبیر فقیہ فخر، نواصی بحر حقیقت و معرفت علاء اہل

سید شہداء محمد عورت علیہ

پشاور ٹیم لاہوری المتوفی ۱۳۷۳ھ
بنے

حضرت ابوبکرؓ سیدنا حسینؓ ٹھٹھی شہداء علیہ السلام

رحمہما اللہ تعالیٰ علیہما

مع اردو ترجمہ

از قلم مولانا عبدالغنی صاحب
فاضل مدرسہ دارالعلوم دیوبند

یکہ توت پشاور شہر ۱۳۱۸ھ

حدیث مبارکہ کی عظیم شان کتاب
اصح الکتب بعد کتاب اللہ الصَّحیحُ البخاری
کی
فارسی میں جامع، مکمل اور مدلل شرح بنام

شرح غزوات

پارہ دوم

از حضرت محدث کبیر فقیر فخر غزوات بجز حقیقت و معرفت علاء اجل

سیدنا محمد بن عبد اللہ

پشادری ثم لاہوری المتوفی ۱۳۰۳ھ
بن

حضرت الوابریات سیدنا حسینؑ ثم پشادری قادی گیلانی المتوفی ۱۱۱۵ھ

رحمہما اللہ تعالیٰ علیہما

مع اردو ترجمہ

از فقیر محمد علی پشادری صاحب خانہ پشادری قادی گیلانی

یکہ توت پشاور شہر ۱۳۱۸ھ

135340

جملہ حقوق طباعت و اشاعت

بحق مترجم محفوظ

135340

- نام کتاب :- شرح غوثیہ صحیح البخاری شریف
پارہ دوم (کتاب الغسل، کتاب الحيض، کتاب التيمم و کتاب الصلوة)
- شارح :- محدث کبير حضرت شاه محمد غوث صاحب رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ
قادری گیلانی پشاورى ثم لاہورى
- مترجم :- (فقير) محمد امير شاه قادری گیلانی
- کمپیوٹر کمپوزنگ :- محمد عمر قریشی قادری
- طبع اول :- ۱۳۱۸ھ / ۱۹۹۷ء
- سائز :-
- مطبع :- رضوان پرنٹرز، ڈھکی نعلبندی، پشاور شہر
- ناشر :- شاہ محمد غوث اکیڈمی
کوچہ آقا پیر جان، یکہ توت، پشاور
- قیمت :-

عرض مترجم

الحمد للہ کہ یہ فقیر انتہائی صمیم قلب سے بارگاہ الہی میں سجدہ شکر بجالاتا ہے کہ اللہ تبارک و تعالیٰ جل جلالہ و عم نوالہ و عزاسمہ کے فضل و کرم سے اور پیارے محبوب شفیع المذنبین، رحمۃ اللعالمین، عالم علوم اولین و آخرین، احمد مجتبیٰ حضرت محمد مصطفیٰ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وآلہ وسلم کی نظر عنایت سے شرح غوثیہ یعنی حضرت محدث کبیر سید سخی شاہ محمد غوث قادری گیلانی بن ابوالبرکات حضرت سید حسن قادری گیلانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہما کی شرح صحیح البخاری شریف کے دوسرے پارے کا اردو ترجمہ مع فارسی متن بجز محدث کبیر قارئین کی نذر کیا جا رہا ہے۔ اس دوسری جلد میں کتاب الغسل، کتاب الحيض، کتاب تیمم اور کتاب الصلوٰۃ کا اردو ترجمہ شامل ہے۔

قبل ازیں ۱۴۱۲ھ / ۱۹۹۲ء میں مکمل پہلے پارے کا اردو ترجمہ فارسی متن بقلم محدث کبیر شائع کیا جا چکا ہے جسے حضرات علماء کرام مشائخ عظام اور دینی مدارس کے طلباء نے نہایت پسند فرمایا خصوصاً علمائے افغانستان نے اس کی بہت پزیرائی فرمائی۔

محدث کبیر رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ نے یہ عظیم الشان شرح ۱۱۳۸ھ میں بمقام پشاور راج الوقت فارسی زبان میں تحریر فرمائی جس کے صرف ابتدائی تین پاروں کے دو قلمی نسخے دستیاب ہوئے ہیں آپ رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ کے اپنے قلم کا لکھا ہوا ۱۱۳۸ھ کا نسخہ مترجم کے پاس محفوظ ہے جبکہ ۱۲۷۸ھ میں کتابت شدہ ایک دوسرا نسخہ پشاور یونیورسٹی کے مرکزی کتب خانے میں موجود ہے جس کی فوٹو کاپی اس فقیر کے ہاں موجود ہے۔

شاہ صاحب کی یہ شرح غوثیہ بڑی تقطیع کے تقریباً ایک ہزار صفحات پر پھیلی ہوئی ہے جس میں اصطلاحات، اماکن اور اسماء الرجال پر سیر حاصل بحث کرتے ہوئے احادیث مبارکہ کے جملہ پہلوؤں کا احاطہ کیا گیا ہے۔ نیز حدیث وقفہ میں باہم تطبیق کی گئی ہے اس سلسلے میں چاروں آئمہ کرام کے اقوال نقل کر کے حضرت امام اعظم ابوحنیفہ رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ کے ارشادات کی فضیلت و حکمت ثابت کی گئی ہے علاوہ ازیں تصوف و معرفت کے نادر نکات بیان کئے گئے ہیں۔

چند معروف اور جید علماء کرام نے جب یہ شرح ملاحظہ فرمائی تو ان الفاظ میں اپنے تاثرات کا اظہار کیا۔

مفسر قرآن شیخ الحدیث استاذی و مکرمی حضرت علامہ صاحبزادہ حافظ علی احمد جان صاحب رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ خلیفہ مجاز حضرت امیر ملت سید جماعت علی شاہ صاحب محدث علی پوری نے فرمایا،

”گویا لوح محفوظ آپ کے سامنے تھی جب آپ یہ شرح لکھ رہے تھے“

حضرت مولانا مولوی عبدالحق صاحب محدث دار منگولی (صوبہ سرحد) فرماتے ہیں،
 ”جس طرح نووی مسلم شریف کی دیگر شروح سے بے نیاز کر دیتی ہے اسی طرح
 بخاری شریف کی یہ شرح، بخاری شریف کے دیگر شروح سے بے نیاز کر دیتی ہے“
 حضرت مولانا سید محمد یوسف شاہ صاحب بنوری شیخ الحدیث جامع اسلامیہ ڈابھیل نے فرمایا،
 ”یہ شرح اپنی نظیر آپ ہے“

ہمیں افسوس ہے کہ اس دوسری جلد کی طباعت میں وقفہ زیادہ گزر گیا۔ دراصل کاتب کی کمیابی، کاغذ کی
 ہوش ربا گرانی اور دیگر ناگزیر وجوہات کی بناء پر تاخیر ہوئی، ہم اس پر قارئین کرام سے معذرت خواہ ہیں۔ امید ہے
 اللہ تعالیٰ کے فضل و کرم اور پیارے محبوب صلی اللہ تعالیٰ علیہ وآلہ وسلم کی استعانت و مہربانی سے شرح غوثیہ
 شریف کے تینوں پاروں کا اردو ترجمہ کر کے علماء و مشائخ اور قارئین کے استفادے کے لئے پیش کر دیا جائے گا۔
 ناسپاسی ہوگی اگر یہ فقیر سید محمد انور شاہ صاحب قادری (وڈپگہ) ایم۔ اے لائبریری سائنس کا شکریہ ادا نہ
 کریں جس نے شرح غوثیہ کے املا، تصحیح اور دیگر امور میں ہر وقت میری امداد کی۔ علاوہ ازیں یہ فقیر اس موقع پر
 اپنے ان تمام کرم فرماؤں کا بھی شکریہ ادا کرتا ہے جنہوں نے کتاب کی تیاری اور اشاعت میں تعاون فرمایا خصوصاً
 برخوردارم الحاج سید سبطین، سید نور الحسنین قادری، اور حاجی صوفی محمد جاوید (بسکٹ فروش) کے تعاون
 کا شکریہ ادا کرتا ہوں۔ عزیزم گرامی قدر محمد عمر قادری نے بڑی محنت اور جانفشانی سے اردو ترجمے کی کمپیوٹر
 کمپوزنگ کا کام سرانجام دیا اور یہ حقیقت ہے کہ اگر ان کی محنت سعی اور کاوش نہ ہوتی تو کتاب مذکورہ اتنی
 خوبصورت نہ بنتی، نیز محمد یاسر بخاری قادری، جناب محمد قمر صاحب (ایم۔ اے) اور الحاج ثویر احمد صاحب قادری
 صدیقی ناظم اعلیٰ ادارہ اشاعت و تبلیغ اسلام قاضی خیلان پشاور نے مختلف مراحل میں ہاتھ بٹایا خصوصاً کتاب کی عربی
 عبارت پر اعراب لگانے کا کام غلام دستگیر صاحب قادری نے نہایت سلیقہ اور تندہی سے انجام دیا اللہ تعالیٰ ان
 سب کو جزائے خیر عطا فرمائے اور قارئین کرام کے قلوب اور اذنان کو اس کے مطالعے سے منور فرما کر حضور پاک
 صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کی محبت و اطاعت سے سرشار فرمائے آمین ثم آمین بجاہ نبی الروف الرحیم علیہ تحیۃ والتسلیم

۲۹ جمادی الثانی ۱۴۱۸ھ / یکم نومبر ۱۹۹۷

(فقیر) محمد امیر قادری گیلانی

یکہ توت پشاور شہر (پاکستان)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب الغسل یعنی این کتاب در بیان غسل است و لفظ غسل بفتح غین معجم
مصدر غسل است یعنی اغتسال و بضم غین معجم یعنی شستن پوست خود و موی خود و نیز اسم است
برای آب که شسته میشود با و چیزی را و بگر غین معجم اسم است برای چیزی که با و شسته میشود
سرا مثل سدر و خطمی و صابون و غیر آن امام نووی گفته است در شرح صحیح مسلم که اگر اراده کرده شود
با و آب را پس بضم غین باید خواند و اگر بمعنی مصدر باشد پس ضم و فتح هر دو درست است
و بعضی گفته اند که اگر بمعنی مصدر باشد پس بفتح باید خواند و اگر بمعنی اغتسال باشد پس بضم باید
و باید دانست که حقیقت آن سیلان آب است بر عضو و شرط نیست امر ازید و امام مالک شرط
کرده است دلک را و ابتدا کرد مولف این کتاب غسل را بدو آیت از سوره نساء و مائده از جهت اشعار
بانکه وجوب غسل بر جنب ثابت شده است بنص قرآن پس فرمود و قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى فَإِنْ
كُنْتُمْ جُنُبًا فَأَطْهَرُوا يَعْنِي قَوْلَ اللَّهِ تَعَالَى إِنَّهُ هُوَ الَّذِي يَكْتُبُ
وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ
فَلَمْ يَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا
يُرِيدُ اللَّهُ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ یعنی اگر باشید شما بیاریا بر سفر یا آمده باشید یکی از شما از جای سبت یعنی از بول و غائط
و غیر آن یا مس کرده باشید شما زمان را بطریق جماع چنانچه مذموب ابو حنیفه است یا مساس
به بشره چنانچه مذموب شافعی است پس باید آب را یعنی قادر نشوید بر استعمال او بسبب
آب یا بسبب مرض پس تیمم کنید خاک پاک را پس مسح کنید بر روی خود و دستهای خود از
خاک راده نمیکند الله تعالی تا بگرداند بر شما تنگی لیکن اراده میکند تا پاک کند شما را از کناها و از احد
زیرا که وضو تطهیر آن هر دو است و تا تمام کند نعمت خود را بر شما به بیان آنچه مطهر قلوب و ابدان است
شاید شما شکر کنید و قوله جل ذر کره یا ایها الذین امنوا لا تقربوا الصلوة و انتم سكار

حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا وَإِذَا كُنْتُمْ
 مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا
 مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفِيمًا
 غَفُورًا رَّحِيمًا **تعاونت** که فرمود ای انکسایان آورده اید نترکی نشوید نماز را در
 حال که شما هست با شید از شراب تا آنکه بیدارید آنچه میگوید یعنی در حال سکر از نماز دور باشید این
 نازل شد در حق جمعی از صحابه که خم خورده بودند پیش از حرام شدن خمر که امام آنها در قنوت قل
 الکافرون اعتدوا تعبدون خوانند و دیگر مورد تعذبه خوانند نماز را در حال جنابت مگر عبور کننده
 یعنی در حال سفرد وقتی که آب نباشد تا آنکه غسل کنید و اگر باشد بیمار یا سفر یا آمده باشد یکی از شما
 از غائط یا لمس این زمان را پیش کنید آب را پس تم کنید خاک را پس تم کنید بزوهای خود و در آنها
تحقیق **تعاونت** عفو کننده معفو کننده که آسانی میکند و عسر نمیکند **باب**
الوضوء قبل الغسل این باب است در بیان سنت بودن وضو پیش از غسل بفتح غین
 وضم آن حدثننا عبد الله بن يوسف قال اخبرنا مالك عن هشام بن عمار عن
 عائشة زوج النبي صلى الله عليه واله وسلم ان النبي صلى الله عليه واله
 وسلم كان اذا اغتسل من الجنابة بدأ فغسل يديه حديث کردار عبد الله بن يوسف
 پیشی گفت که خردار امام مالک از هشام بن عروه از پدر خود که عروه بن زبیر است از حضرت عائشه
 رضی الله عنها که زوجه پیغمبر خداست **صلی الله علیه و آله** و سلم که تحقیق بفرموده بود وقتی که غسل میکرد
 جنابت ابتدا میکرد پس می نشست هر دو دست خود را شسته میوضو میوضو میوضو
 بعد آن وضو میکرد چنانچه وضو میکرد برای نماز شتمید **دخل أصابعه في الماء فخلل بها أصابعه**
شعيرة داخل میکرد انگشتان خود را در آب پس خلل میکرد با انگشتان بجهای بوی هر خود را
 تا آنکه بوی نتر شود و آسان شود گذشتن آب بر او شتمید **على رأسه**
ثلث **عرف** **بيديه** بعد آن بر پشت سر خود سه غره هر دو دست خود و لفظ **عرف** جمع غره است

Marfat.com

بضم عین معنی قدر آب که گرفته میشود و بکف دست نشتم بقیض علی جلد کله بعد از میر
آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم بر پوست خود تمام حد ثنا محمد بن یوسف قال حد ثنا سفيان

عن الأعمش عن سالم بن أبي الجعد عن كريب عن ابن عباس عن ميمونة

نوح النبي صلى الله عليه وآله وسلم قالت يعني حديث كريمة ما را محمد بن يوسف میکند

و بعضی گویند ابن عیینه از اعمش ای سلیمان بن مهران است و تابعی است از سالم بن ابی جعد

بفتح جیم و سکون عین مهمله از کرب بضم کاف از ابن عباس از میمونه که رواج پیغمبر خداست صلی الله

عنه و اله و سلم گفت تو ضار رسول الله صلی الله علیه و اله و سلم و ضوئه للصلوة

غیر جلیه که وضو کرد پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله و سلم مثل وضو خود برای نماز غیر از هر دو بای خود

و غسل فرجه و شست آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم فرج مبارک خود را در از فرج ذکر است و غسل

فرج اگر چه در عبارتة موخر واقع شده لیکن در حقیقت مقدم است و عطف بواو دلالت نمیکند بر ترتیب

و ما أصابه من الأذى و شست آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم چیزی را که رسیده بود آنحضرت

صلی الله علیه و اله و سلم را از منی باید دانست که اگر چه لفظ از منی عام است هر نجس را و غیر آنرا که ایضا

لیکن مراد در اینجا منی است شتم افاض علیه الماء بعد آن ریخت آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم

بر خود آب را شتم نجس جلیه فغسلهما بعد آن کناره کرده و پاه خود را پیش شست آن هر

غسله من الجنابة ای غسله من الجنابة یعنی این است طریقه غسل آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم

از جنابة بای غسل الرجل مع امرأته با بست در بیان غسل کردن مرد و باز

از یک و ندر حد ثنا آدم بن ابی ایاس حدیث کرد ما را آدم بن ابی ایاس بکبر همزه قال حد ثنا

ابن الأذین گفت که حدیث کرد ما را ابن ابی زئب بکبر ذال معجمه نام او محمد بن عبد الرحمن قری است

عن الزهري از محمد بن مسلم بن شهاب زهري عن عروة بن زبير عن عائشة قالت

كنت اغتسل أنا و النبي صلى الله تعالى عليه وآله وسلم من إنا و واحد من قدح

يقال له الفرق از عائشه است که گفت بودم من که غسل میکردم و غسل میکرد پیغمبر خدا صلی الله

Marfat.com

و سلم از یک دند از قدح که گفته میشود او را فرق بفتح فاء و راهمه و آن عبارت از دو صاع است ^{چنانچه}
 جمهور بر آنند و این اثر گفته که فرق بفتح را شانزده رطل است و بسکون را یکصد و بیست ^{رطل}
 و جوهری گفته که آن یکسال معروف است در مدینه که میکنند در و شانزده رطل و در قسطلانی آورده
 که آن قدح نحاس بود باید دانست که لفظ و البنی عطف است بر ضمیر مرفوع که در اغتسل است ^{و تعلق}
 لفظ اغتسل بلفظ بنی در ظاهر درست نمیشود مگر باعتبار تغلیب مشکلم بر غائب چنانچه در قول ^{تعالی}
 یا ادم هکلی انت و زوجک الجنة یا باعتبار آنکه فعل و یغتسل محذوف باشد چنانکه در آیت مذکوره هم
 احتمال است که و لتسکن محذوف باشد و احتمال است که لفظ و البنی مضموب باشد باعتبار آنکه

مفعول بعد باشد ای اغتسل انا مع النبی صلی الله علیه و اله و سلم یا بس الغسل بالصاع
 و یحیی بالست در بیان غسل کردن بصاع یعنی با یک بقدر پیری صاع باشد و غسل مانند ^{صاع}
 یعنی بقدر آوند دیگر که برابر صاع باشد و لفظ صاع بر مذهب حجازین پنج رطل و سیوم ^{رطل}
 و احتیاج آنها بحديث فرق است که مفهومی است بسه صاع و مراد بر رطل بغدادی بر قول امام بود
 یکصد و بیست و هشت درهم و چهار سبع درهم است و بر مذهب عراقیین هشت رطل ^{رطل}
 و احتیاج آنها بحديث مجاهد است که در طلانی مذکور است و آن حدیث نیست قال مجاهد
علی شته حد ثنا عبد الله بن محمد حدیث کرد ما را عبد الله بن محمد جعفری سندی حد ثنا
بند الصمد حدیث کرد ما را عبد الصمد بن عبد الوارث تنوری قال حد ثنا شعبة گفت
 حدیث کرد ما را شعبة بن حجاج قال حد ثنا ابو بکر بن حفص گفت که حدیث کرد ما ابو بکر بن حفص
 ابن عمر بن سعد بن ابی وقاص قال سمعت ابا سلمة گفت شنیدم من ابو سلمه را که عبد الله
 عبد الرحمن بن عوف است يقول دخلت انا و اخو عائشة میکوید ابو سلمه که داخل شدم من
 و برادر عائشه صدیق رضی الله تعالی عنهما که او عبد الله بن نیرد یصری است و او برادر رضاعی بود
 حضرت عائشه را رضی الله عنهما علی عائشه یعنی داخل شدیم ما هر دو بر حضرت عائشه فسألها
 اخوها عن غسل النبی صلی الله علیه و اله و سلم بسؤال کرد آن حضرت عائشه برادر او از

طریقه غسل بی غیر خدا صلی الله علیه و آله وسلم فدَعَتْ بِأَنَاءٍ مِنْ صَاعٍ طلسید یکاوند در کمال
 بود از صاع و لفظ کجاست صفت اناست فاغتملت و افاضت علی رأسها و بینها
و بینها حجاب غسل کرد حضرت عائشه و ریخت آب را بر سر خود در میان ما و در میان او
 حجاب بود که سائز بود اسافل بدن او را از آنچه حلال نیست محرم را دیدن او نه اعلی بدن که بیت
 دید باشد و اگر اینچنین نمی بود غسل نمیکرد حضرت عائشه بجز نور برادر رضاعی خود و بجز نور ابو سلمه
 نیز همیشه حضرت عائشه بود از رضاعه که نام آن همیشه ام کلثوم است و درین فعل دلالت است
 بر آنکه تعلیم بفعل اوقع است در نفس از تعلیم بقول قال ابو عبد الله گفت ابو عبد الله که همان
 محمد بن اسمعیل است قال یزید بن هارون گفت یزید بن هارون و بهر و گفت بهر
 بفتح باء موحده و سکون ها و برای معجم نام او ابو الاسود بن اسد که امام حجه است و بصری است وفات
 شد در مرد سال یکصد و نود و چند و الجندی و گفت جدی بضم جیم و تشدید دال مهمله است مکسره
 یعنی منسوب بجده که قریه ایست در ساحل بحر از طرف مکه معظمه و نام آن شخص عبد الملک بن ابو
 که نزیل بصری است عز شعبه از شعبه بن حجاج یعنی این هر سه کس روایت از شعبه کردند
قد رصاع ای این هر سه کس از شعبه قد رصاع روایت کردند بدل بخون صاع حدثنا
عبد الله بن محمد حدیث کرد ما را عبد الله بن محمد یعنی مسندی که در حدیث سابق گذشت قال
حدثنا یحیی بن آدم گفت که حدیث کرد ما را یحیی بن آدم کوفی قال حدثنا زهیر گفت
 که حدیث کرد ما را زهیر بضم زای معجم بن معاویه کوفی جزری عن ابی اسحاق از ابی اسحاق که نام او عمرو بن
عبد الله سبعی کوفی است قال حدثنا ابو جعفر گفت که حدیث کرد ما را ابو جعفر که او امام
 ابن امام زین العابدین بن امام حسین بن علی بن ابی طالب است رضی الله عنهم انه که عند
ابن عبد الله هو و ابوه که آن ابو جعفر بود نیز جابر بن عبد الله که صحابی مشهور است او هم بود
 و پدر او که امام زین العابدین است آن هم بود عند قوم و نزد جابر قوم بود فسألوا عن
الغسل پس سوال کردند آن قوم او را از غسل یعنی از مقدار آب غسل فقال گفت صاع

یگفت جابر بن عبد الله که کفایت میکند ترا یک صاع و این خطاب بسائل است و سائل اگر چه واحد بود
اما نسبت کردن سوال بقوم باعتبار آنست که او از آن قوم بود فقال رجل ما یکنفینی یس
مردی که کفایت نمیکند ترا یک صاع و مراد ازین مرد حسن بن محمد بن حنفیه است فقال جابر کان
یکفی نین هو او فی منک شعرا و خیر منک یس گفت جابر که بود این صاع که کفایت میکرد

کسی را که بسیار دشت از تو موسی و بهتر بود از تو یعنی رسول خدا صلی الله تعالی علیه و آله و سلم تم ائمتنا
فی ثوب بعد آن امامت کرد ما را در یک جامه احتمال است که این مقوله ابو جعفر باشد بر لفظ فقال
پس امام جابر باشد و احتمال است که مقوله جابر باشد پس معطوف باشد بر کان پس امام بیضاوی باشد صلی
علیه و آله و سلم باید دانست که اغتسال بصاع مندوب است یا بمعنی که کم از او نباشد پس اگر غسل
بزیاده از صاع جائز باشد مادام که نرسد بحد اسراف عامل است سنته و اگر غسل کند کم از صاع
جائز است کذا فی الکرمانی حدیثنا ابو نعیم حدیث کرد ما را ابو نعیم تصغیر تخفیف یا که نام
فضل بن دکین است قال حدیثنا ابن عیینة عن عمر و عن جابر بن زید گفت که حدیث
کرد ما را سفیان بن عیینة از عمرو بن دینار از جابر بن زید از زدی بصری که گفت او ابو شعثار است

عن ابن عباس ان النبی صلی الله علیه و آله و سلم و میمونه کانا یغتسلان
من اناء از ابن عباس رضی الله تعالی عنهما آنست که تحقیق پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم و میمونه بود
که غسل میکردند از یک آوند با پدرا آنست که وجه تعلق این حدیث باین باب آنست که مراد باناء همان
فرق مذکور است یا آنکه او معهود بود نزد ایشان که او وسعت دشت صاع را یا اکثر یا آنکه درین
اختصار است و در تمام آباء چیزی که دل باشد بر مقصود چنانچه در حدیث عائشه است قال
ابو عبد الله کان ابن عیینة یقول اخیرا عن ابن عباس عن میمونه گفت

سخا که بود سفیان بن عیینة که میگفت در آخر عمر خود از ابن عباس از میمونه یعنی گردانیده است
ابن عیینة این حدیث را از مسند میمونه که میمونه آنرا از آنحضرت صلی الله تعالی علیه و آله و سلم روایت کرده
و اسماء علی این روایت را ترجیح داده است بآنکه ابن عباس مطلع نمیشد بر آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم

در حال اغتسال که با میمونه میفرمودند ظاهر آنست که ابن عباس روایت کرده است آنرا از میمونه
و الصَّحِيحُ مَا رَوَاهُ أَبُو نُعَيْمٍ وَصَحِيحٌ جَرِيحٌ روایت کرده است آنرا ابو نعیم که این حدیث
از مسند ابن عباس است بَابُ مَنْ أَفَاضَ عَلَيَّ رَأْسَهُ ثَلَاثًا بابت در بیان
حال کسی که میریزد آب را بر سر خود سه مرتبه حَدَّثَنَا أَبُو نُعَيْمٍ قَالَ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ عَنْ أَبِي
حَدِيثٍ کرد ما را ابو نعیم که نام او فضل بن دکین است گفت حدیث کرد ما را زبیر بن معاویه جعفی
از ابی اسحاق که نام او عمرو بن عبد الله سبیعی است قَالَ حَدَّثَنِي سُلَيْمَانُ بْنُ صُرَدٍ گفت که
حدیث کرد ما سلیمان بن صرد بضم صاد مهمله وفتح راء مهمله و آخر او رال مهمله است او صحابی
و بود از افاضل صحابه و متعدد صاحب قدر و مرتبه در قوم خود ساکن شد در کوفه در اول نزول
مسلمانان و بر آمده بود به همراه چهار هزار کس که طلب میکردند خون امام حسین را و او ابراهیم را
قتل کرد او را که عبید الله بن زیاد در جزیره در سال شصت و پنج رضی الله عنه قَالَ حَدَّثَنِي
جَبْرِ بْنُ مُطْعَمٍ گفت سلیمان که حدیث کرد ما را جبر بن مطعم بضم میم و کسر عین مهمله که صحابی مشهور است
از سادات قریش است بود قریشی نوفلی قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
أَنَا أَنَا فَأَيْضًا ثَلَاثًا وَأَشَارَ بِيَدَيْهِ گفت جبر که فرمود رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم أَنَا
بر کسی ریزد آب را بر بدن خود سه مرتبه و اشارت کرد بهر دو دست خود یعنی بهر دو دست خود
می اندازم بر بدن یا آنکه سه کف می اندازم بر بدن و لفظ أَنَا أَنَا میجواید که قسم او هم باشد احتمال
که محزونست باشد ای و ای یا غیری فلا اعلم حاله کیف یعمل یا آنکه وجب نیست قسم حدیثی
محمد بن بشر حدیث کرد ما محمد بن بخار بفتح باء موحده و تشدید شین معجمه قَالَ حَدَّثَنَا عَمْرُو
قَالَ گفت که حدیث کرد ما را عمرو بن بضم غین معجمه و سکون نون و فتح رال مهمله است نام او عمرو بن بضم
او امام بود و بود شعبه زوج مادر او قَالَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ مَجْمُولٍ بَنِي گفت حدیث
کرد ما را شعبه از مجمول کبرییم و سکون ضاء معجمه و در بعضی روایات بضم میم و تشدید و او مفتوح است
عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ از محمد باقر بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب رضی الله عنهم عَنْ جَابِرِ

أَبُو نَبِيٍّ، اللَّهُ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يُفْرغُ عَلَى رَأْسِهِ ثَلَاثًا مِنْ جَابِرِ
 عَبْدِ اللَّهِ نَصَارَى كَقَوْلِهِ بَدْرُ بْنُ أَبِي عَمْرٍو حَدَّثَنَا أَبُو نَبِيٍّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَيْفَ تَغْتَسِلُ
 وَلَفْظُ يَفْرغُ بِضَمِّ يَاءٍ مَثَلَةُ تَحْتِيهِ وَدَرَّ آخِرُ أَوْغَيْنِ مَعْرُوفٌ مِنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو نَبِيٍّ
 قَالَ حَدَّثَنَا مَعْنُ بْنُ يَحْيَى بْنِ سَالِمٍ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو جَعْفَرٍ حَدِيثٌ كَرَّمَا أَبُو نَبِيٍّ كَقَوْلِهِ
 كَقَوْلِهِ كَرَّمَا مَعْنُ بْنُ يَحْيَى بْنِ سَالِمٍ كَقَوْلِهِ كَرَّمَا مَعْنُ بْنُ يَحْيَى بْنِ سَالِمٍ كَقَوْلِهِ كَرَّمَا مَعْنُ بْنُ يَحْيَى بْنِ سَالِمٍ
 وَكُنِيَّةُ أَوْ أَبُو جَعْفَرٍ هِيَ قَالَ قَالَ لِي جَابِرُ أَيْ تَابِي أَبُو عَمْرٍو يُعْرَضُ بِالْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ
 الْكَنْفِيَّةِ كَقَوْلِهِ أَمَامَ بَاقِرٍ كَقَوْلِهِ مَرَّ جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بِأَبِيهِ عَمْرٍو فِي عَمَلٍ تَوَدَّرَ فِيهِ حَالٌ كَقَوْلِهِ تَعْرِضُ
 جَابِرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ حَنْفِيَّةٍ عَنِ ارَّادَهُ مِيكَدُ بَطْرِيْقِ تَعْرِضُ مِنْ لَفْظِ ابْنِ عَمْرٍو الْحَسَنِ رَأُوهُ بَعْضُ
 خِلَافِ تَصْرِيْحٍ هِيَ وَدَرَّ فِي عِبَارَةِ تَسَاخُحٍ هِيَ زَيْرٌ كَقَوْلِهِ حَسَنِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ حَنْفِيَّةٍ ابْنِ عَمْرٍو بَاقِرٍ
 بَلَكِ ابْنِ عَمْرٍو هِيَ كَقَوْلِهِ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ هِيَ بِرَأْسِهَا هِيَ كَقَوْلِهِ ابْنِ عَمْرٍو ابْنِ حَنْفِيَّةٍ نَامٌ زَوْجِ
 حَضْرَتِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ هِيَ كَقَوْلِهِ تَرَوُجُ نَمُورًا وَرَأُوهُ حَضْرَتِ فَاطِمَةَ زَهْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا هِيَ
 مَتَوْلِدُهَا زَوْجِ مُحَمَّدٍ وَوَأُمُّهُ هِيَ هِيَ مَادَرُ قَالَ كَيْفَ الْغُسْلُ مِنَ الْجَنَابَةِ كَقَوْلِهِ حَسَنِ
 كَقَوْلِهِ هِيَ غَسْلُ الْجَنَابَةِ فَقُلْتُ لَهُ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَأْخُذُ ثَلَاثَةَ
 الْكَيْفِ وَيُقِيضُهَا عَلَى رَأْسِهِ بِرَأْسِهَا كَقَوْلِهِ مِنْ أَوْ رَأُوهُ بَدْرُ بْنُ أَبِي عَمْرٍو حَدَّثَنَا أَبُو نَبِيٍّ كَقَوْلِهِ
 مَعْنُ بْنُ يَحْيَى بْنِ سَالِمٍ كَقَوْلِهِ رَأُوهُ بَدْرُ بْنُ أَبِي عَمْرٍو حَدَّثَنَا أَبُو نَبِيٍّ كَقَوْلِهِ مَعْنُ بْنُ يَحْيَى بْنِ سَالِمٍ
 بِرَأْسِهَا جَسَدُ خُورٍ فَقَالَ لِي الْحَسَنِ ابْنُ أَبِي رَجُلٍ كَثِيرُ الشَّعْرِ كَقَوْلِهِ حَسَنِ كَقَوْلِهِ مِنْ مَرْدِيٍّ سَيَّارٍ
 مَوْيٍ هِيَ كَقَوْلِهِ مِيكَدُ مَرَّاسِهِ كَقَوْلِهِ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 أَكْثَرَ مِنْكَ شَعْرًا بِرَأْسِهَا كَقَوْلِهِ مِنْ أَوْ رَأُوهُ بَدْرُ بْنُ أَبِي عَمْرٍو حَدَّثَنَا أَبُو نَبِيٍّ كَقَوْلِهِ مَعْنُ بْنُ يَحْيَى بْنِ سَالِمٍ
 كَقَوْلِهِ مِيكَدُ مَرَّاسِهِ تَرَانِيْزُ كَقَوْلِهِ كَقَوْلِهِ بَطْرِيْقِ أَوْ لِي بِبَابِ الْغُسْلِ مَرَّةً وَوَاحِدَةً
 بِأَيْتِ دَرِّيَانِ شِسْتِ اِعْضَائِكُمْ كَقَوْلِهِ حَدَّثَنَا مُوسَى قَالَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ عَنِ
 الْأَعْمَشِ عَنْ سَالِمِ بْنِ أَبِي الْجَعْدِ حَدِيثٌ كَرَّمَا مَعْنُ بْنُ يَحْيَى بْنِ سَالِمٍ كَقَوْلِهِ مَعْنُ بْنُ يَحْيَى بْنِ سَالِمٍ

عبد الواحد بن زیاد از اعمش بن مهران از سالم بن ابی الجعد بسکون عین همله عن کریم
 از کریم بضم کاف عن ابن عباس انه قال قالت ميمونة وضعت النبي صلى
 الله عليه واله وسلم ماء للغسل از ابن عباس است که او گفت که گفت ميمونة که ام
 نهادم من برای پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله وسلم آب را از برای غسل فغسل يديه مرتين أو
 ثلاثين غسلت هر دو دست خود را دو بار یا سه بار شستم افروغ علی شماله بعد آن ریخت
 بر دست چپ خود فغسل مداکیرا پیشست ذکر و اطراف ذکر خود را لفظا ذکر جمع
 ذکر است غیر قیاس از جهت فوق در میان او و در میان ذکر که خلاف انشی است و تعبیر لفظ جمع
 نمود تا شامل شود اطراف ذکر را نیز گویند هر جز از مجموع بمنزله ذکر دست در حکم غسل شست
 مسح يده بالأرض بعد آن مالید آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم دست خود را بر زمین شست
 مضمض واستنشق وغسل وجهه ویدیه بعد آن آب در دهان انداخته
 بر او روشت روی خود را و او هر دو دست خود را شستم افاض علی جسده بعد آن
 ریخت آب را بر بدن خود شستم تحویل عن مکانه فغسل قدميه بعد آن بر کف دست
 صلی الله علیه و اله وسلم از مکان خود پیشست هر دو قدم خود را بآب من بدأ بالجلد
 أو الطيب عند الغسل بآبست در بیان کسی که ابتدا کند بجلاب یا خوشبوئی نزد
 غسل لفظ جلاب بگرا همله و تخفیف لام آوند خوشبوئی یا نوع خوشبوئی یعنی اول وقت غسل
 جنابت طلب میفرمود آوند خوشبوئی و بعضی گفته اند که جلاب آوندی است که وسعت دارد
 هشت رطل را یا قدر حلبه نایقه را که عبارت از محلب است حد ثنا محمد بن المثنی قال حدثنا
 أبو عاصم عن حنظلة عن القاسم الثابعي عن عائشة حديث كراهمی که گفت
 که حدیث کرد ما را ابو عاصم ضحاک از حنظله بن ابی سفیان قریشی از قاسم بن محمد بن ابی بکر تابعی است
 و یکی از فقهاء سبعة است در بدینند از عائشة ام المؤمنین روایت کرده است قالت کان
 النبي صلى الله عليه واله وسلم إذا اغتسل من الجنابة دعه عايشة نحو الجلاب

گفت عائشه که بر پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم وقتی که غسل میکرد از جنابت میطلبید چیزی مانند جلاب
 یعنی آوند مثل آوندی که گفته میشود او را جلاب و او آوندی است که وسعت دارد و شیده
 شده ناقه را و او را جلاب هم میگویند کبریمیم و ابو عاصم ذکر کرده است که آن کم است از شبنم
 شبر و بهقی گفته که آن کوز است که وسعت دارد و نسبت برطل را و لفظ جلاب بفتح میم آن
 حب خوشبو است گفته است کرمانی که ظن میکنم من که امام بخاری کرده اینده است جلاب را در
 ترجمه نوع از خوشبوی و حال آنکه جلاب آن آوندی است که بود خوشبوی آنحضرت صلی الله علیه
 و آله در رو که استعمال میفرمود آنرا نزد غسل و مقصود امام بخاری آنست که آنحضرت صلی الله علیه
 و آله و سلم ابتدا میکرد نزد غسل بطرف طیب و گاهی بطرف طیب فَاخَذَ بِكَفِّهِ يَسْتِ
 آب را بکف خود ابتدا بشقی رَاسِهِ الْاَيْمَنِ ثُمَّ لَاسِرًا يَسْرًا يَسْرًا بِطَرَفِ سَرِّهِ
 خود بعد آن بطرف چپ از سر خود فقال يَهْمَا عَلَى رَاسِهِ عَلَى وَسْطِ رَاسِهِ يَسْرًا
 بهر دو کف خود بر سر خود بر وسط سر خود و لفظ فقال مجاز است از غسل بَابُ
الْمُضْمَصَةِ وَالْاِسْتِنْشَاقِ فِي الْجَنَابَةِ بابت در بیان مضمضه و استنشاق
 در غسل جنابت حد ثنا عمر بن حنظل بن عبيات حدیث ما را عمر بن حفص بن غیاث
 بکر عین معجم و آخر او ثابث است قال حد ثنا ابی قال حد ثنا الاعمش قال حد
سَالِمُ عَزْرُكَ كَيْبٍ گفت حدیث کرد ما را پدر من که او حفص بن غیاث بن طلق نخعی گو
 قاضی بغداد است گفت که حدیث کرد را الاعمش که سلیمان بن مهران است گفت حدیث
 کرد ما را سالم بن ابی جعد تابعی از کریب بضم کاف عن ابن عباس قال حد ثنا میمون
 از ابن عباس است که گفت حدیث کرد ما را میمون که ام المومنین است قالت صحبتت للنبی
 صلی الله علیه و آله و سلم غسلت کفیت من از برای پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم
 آب غسل را و لفظ غسل بضم غین معجم یعنی آب غسل است فَاذْرَعِ يَمِينَهُ عَلَى سَارِيهَا
 ثُمَّ غَسَلَ فَرْجَهُ يَسْرًا يَسْرًا بِطَرَفِ سَرِّهِ رَأْسَهُ رَأْسَهُ يَسْرًا يَسْرًا

دست را بشست و فرج خود را و لثمت قال یتدیع علی الارض بعد آن زود دست خود را بر زمین
فمستحبهما بالتراب لغسلهما بئس مسح کردن هر دو دست را بخاک بعد آن شست

هر دو دست را شست مضمض و استنشاق شست و غسل وجهه و افاض علی
رأسه بعد آن مضمضه کرد و آب در بینی انداخت بعد از آن شست روی خود را و ریخت آب را

بر سر خود شست تخی بعد آن کناره شد فغسل قدمیه پیشت هر دو قدم خود را شست الی
بمنديل پس از آن آورده شد منديل کبریم یا خود هست از ندل معنی و مسح یعنی بر چیزی که پاک کرده میشود

و خشک کرده میشود با و بدن را فکم ینفض بها لیس نکرده مسح نکرد با آن پیر چه فلم ینفض بضم
فانست و لفظها بابتائیت ضمیر باعتبار خرقة هست که منديل عبارت از خرقة مخصوصه هست

و مروی از حضرت عائشه السنت که بود آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم را خرقة که خشک میکرد با و بدن را
بعد وضو و غسل و امام نووی گفته است که از این حدیث معلوم میشود که ترک تنشف بمنديل

مستحب است زیرا که آن تری اثر عباده است یکدانش مثل او اولی است و بعضی گفته اند
که از این حدیث معلوم میشود که آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم را بود خرقة که خشک منیخت

با و اعضاء و صور او این مرتبه شاید ترک فرموده باشد بسبب چرکنت که با و باشد یا از برای
آنکه هر دو امر جائز است و نیز باید دانست که درین حدیث لفظ قال بیده بمعنی دلگ بیده است

و اطلاق قول بر فعل در احادیث آمده است چنانچه عربان میگویند قلی یبرسک انی ایله
باب مسح

مسح الید بالتراب لتکون انقی بابست در بیان مسح دست بخاک
باشد آن دست پاک تر و لفظ انقی بنون و قاف است بمعنی اطهر حد ثنا الحمیدی قال

حد ثنا سفیان قال حد ثنا الاعمش عن سالم بن ابی الجعد عن ابن عبید بن جریه عن ابراهیم بن
حمید بن یضم حارث بن اهل و فتح میم گفت که حدیث کرد ما را اسفیان بن عیینه گفت که حدیث کرد ما را

اعمش که سفیان بن مهران است از سالم بن ابی الجعد عن کربیب از کربیب بضم کاف بصیغه
تضعیف عن ابن عباس عن میمونه ان التبیح صلی الله تعالی علیه و اله و سلم

مِنَ الْجَنَابَةِ اِذَا بَسَّ عِبَاسٌ اَزْمِيُونَهُ هِيَ كَيْفَ يَغْتَسِلُ خَدِصَةَ اَصْلِي اَللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ غَسَلَ كَرَارًا جَنَابَتَهُ بِاِي
 طَرِيقٍ كَمَا ذَكَرْتُمْ هِيَ فَغَسَلَ فَرَجَهُ بِيَدَيْهِ بِسِتِّ فَرَجٍ خُودًا بِدَسْتِ خُودٍ ثُمَّ دَلَّكَ
 بِهَا اَلْحَايِطُ ثُمَّ غَسَلَهَا بِالْمَاءِ ثُمَّ تَوَضَّأَ وَضُوءَهُ لِالصَّلَاةِ بَعْدَ اَنْ مَالِدُ
 دَسْتِ دِيوَارٍ رَا بَعْدَ اَنْ شَسْتِ اَنْ دَسْتِ رَا بَابَ بَعْدَ اَنْ وَضُوكَ دَمَلٍ وَضُوكَ اَنْ اَوْ بَرَايَ نَمَازًا فَاَلْمَا
 فَرَجٌ مِّنْ غَسَلِهِ غَسَلَ رِجْلَيْهِ بِرِجْلَيْهِ فَاَرَعَ شَدَّ اَزْ غَسَلِ خُودٍ شَسْتِ بِرِجْلَيْهِ خُودًا بِاِي
 دَسْتِ كَمَا حَرَفَ فَاَدْرَ لَفْظِ فَعَسَلَ اِيْنَ فَاَدْرَ تَفْصِيْلَهُ هِيَ كَمَا بَيَّانَ مِيْكَنَدُ اِحْجَالِ غَسَلِ جَنَابَتِ رَاوَلِ
 عَقَبَ مَجْمَلِيْ بَاشَدُ وَبُورِدُ فَاِبْجَهَةٌ تَعْقِيْبُ دَلَالَتِ مِيْكَنَدُ بَرَا اِنْ كَمَا اِيْنَ حَالِ بَعْدُ غَسَلِ بَاشَدُ زِيْرَ كَمَا
 تَعْقِيْبُ نَظْرًا بِاِحْجَالِ هِيَ وَمِيْ تُوَانَدُ كَمَا بَرَايَ مَطْلُقِ عَطْفِ بَاشَدُ وَتَجْرِيْدُ كَمَا شَدَّ بَاشَدُ مَعْنَى تَعْقِيْبُ
 اَزْ وَبَابُ كَمَا تَبْنُوْنُ هِيَ اِيْ هَذَا بَابٌ هَلْ يَدْخُلُ الْجَنَابُ يَدُكَ فِي الْاِنَا وَاَقْبَلُ اِنْ
 يَغْسِلُهَا اِذَا لَمْ يَكُنْ عَلٰى يَدَيْهِ قَدْ رُغِيْرَ الْجَنَابَةَ اِيْ اِرَا خَلَّ يَكْنُدُ جَنَابَ دَسْتِ خُودًا اِرَا
 اَبْشِيْ اَزْ اِنْ كَمَا لَشَبُوْدُ دَسْتِ خُودًا وَفَتِيْ كَمَا بَاشَدُ بِرِجْلَيْهِ اَوْ يَبِيْدُ غِيْرَ اَزْ جَنَابَتِ وَ لَفْظُ
 بَدَالِ مَعْمُومَةٍ شَيْءٍ مُّشْكِرَ اَزْ جَنَابَتِ وَغِيْرُهَا وَرَا دَرِجَا نَجَاسَتِ هِيَ اِيْ مَعْنَى نَجَاسَتِ حَقِيْقِيْ كَلْبَانِ
 جَنَابَتِ كَمَا نَجَاسَتِ حَكْمِيْ هِيَ وَاَدْخَلَ اِبْنَ عُمَرَ وَبَرَاءُ بِنَ الْعَازِبِ يَدُكَ فِي الطَّهْوَرِ
 وَكَمَا يَغْسِلُهَا ثُمَّ تَوَضَّأَ وَرَا خَلَّ كَرْدِ عَبْدِ اَسْبَلِ عَمْرِىَ الْحَطَّابِ وَبَرَاءُ بِنَ عَازِبِ كَمَا هَرُو
 صَحَابِيْ مَشْهُورٌ دَسْتِ خُودًا اِيْ مَعْنَى هَرِيْكَ اِرَا خَلَّ كَرْدِ دَسْتِ خُودًا اِرَا اَبْ وَضُوءُ شَسْتِ بُوْر
 دَسْتِ خُودًا بَعْدَ اَنْ وَضُوكَ دَوَاوِرًا اَهْمِيْرُ دَرِيْدَةُ وَ لَمْ يَغْسِلْهَا وَ تَوَضَّأَ بِنَابِ اِرْطَاعِ اَنْ هَرُو اِحْصَا
 وَ دَرِ بَعْضِيْ نَسَخِ بِيْرِيْهَا وَ لَمْ يَغْسِلْهَا وَ تَوَضَّأَ بِشَبِيْهِ هِيَ وَ لَمْ يَرِ اِبْنَ عُمَرَ وَ اِبْنَ عَبَّاسٍ بِاَسْمَا
 يَنْضَعُ مِّنْ غَسَلِ الْجَنَابَةِ وَ اِعْتَقَادُ مِيْكَرْدِ عَبْدِ اَللّٰهِ بِنَ عَمْرِو عَبْدِ اَللّٰهِ بِنَ عَبَّاسٍ بَاكَ رَاوَكْنَاهُ
 بِخِيْرِيْ كَمَا مِيْ اِفْتَادُ دَرِ رَوْقَتِ غَسَلِ كَرْدِ اَزْ اَبْ غَسَلِ جَنَابَتِهِ دَرِ اَوْنَدِيْ كَمَا غَسَلِ مِيْكَنَدُ اَزْ اَنْ اَوْنَدُ
 اِحْرَارًا زَوْشَاقِ هِيَ وَ لَفْظُ يَنْضَعُ مَعْنَى يَرِيْشُشُ وَ يَتَقَطَّرُ هِيَ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللّٰهِ بِنَ مَسْلَمَةَ
 حَدِيْثُ كَرْدِ رَا عَبْدِ اَللّٰهِ بِنَ مَسْلَمَةَ يَنْضَعُ مِيْمٌ وَ لَامٌ قَعِيْبِيْ مَدَنِيْ مَجَابِ اَلدَّعْوَةِ كَمَا سَابِقُ مَذْكَوْرٌ شَدَّ قَاكَ

أَخْبَرَنَا أَفْلَحُ كُفَيْتُ خَرَّارًا مَالِ بْنِ حَمِيدٍ رَضِيَ عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ قَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ
 صَدِيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ عَزَّائِشَةَ قَالَتْ كُنْتُ أَعْتَسِلُ أَنَا وَالنَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ
 وَالهِ وَسَلَّمَ مِنْزَانًا وَاحِدًا تَخْتَلِفُ أَيُّ يَنَافِيهِ مِنْ عَزَّائِشَةَ هِيَ كَقَوْلِكَ بِرَدِّ مَنَاسِكِ
 مِيكَرْمِ مَنْ وَيُغَيِّرُ خَدَّيْهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالهِ وَسَلَّمَ مِنْزَانًا وَاحِدًا مِيكَرْمِ مِيكَرْمِ مِيكَرْمِ
 دَسْتَبَايَ مَادِرٍ وَيَعْنِي دَرَارِ خَالٍ وَخَارِجٍ مَخْتَلِفٍ مِيَشِدِيمِ يَعْنِي وَقْتِي كَمَا أَوْ دَاخِلٍ مِيكَرْمِ دَرَارِ
 دَرَارِ وَمِنْ خَارِجٍ مِيكَرْمِ دَرَارِ وَوَقْتِي كَمَا مِنْ دَاخِلٍ مِيكَرْمِ دَرَارِ وَوَقْتِي كَمَا مِنْ دَاخِلٍ مِيكَرْمِ
 مِيَشِدِيمِ مِيَشِدِيمِ مِيَشِدِيمِ مِيَشِدِيمِ مِيَشِدِيمِ مِيَشِدِيمِ مِيَشِدِيمِ مِيَشِدِيمِ مِيَشِدِيمِ مِيَشِدِيمِ
 حَتَّى أَقُولَ دَعَى وَيَقُولُ دَعَى عَلَى حَدِّ تَنَا مَسْدُودُ قَالَ حَدَّثَنَا حَمَادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ هِشَامِ
 ابْنِ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ هِشَامِ كَرَمًا مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ
 ابْنِ عُرْوَةَ مِنْ زَيْدِ بْنِ الْعَوَامِ هِيَ عَزَّائِشَةُ قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَعْتَسَلَ مِنَ الْجَنَابَةِ غَسَلَ يَدَيْهِ مِنْ عَزَّائِشَةَ كَقَوْلِكَ
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالهِ وَسَلَّمَ وَقْتِي كَمَا غَسَلَ مِيكَرْمِ مِنْزَانًا مِيَشِدِيمِ دَرَارِ مِيَشِدِيمِ
 أَنَا كَقَوْلِكَ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ
 هِيَ وَحَدِيثُ سَابِقٍ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ
 بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ
 بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ بَرَّانِكُ تَيْقُنُ
 حَدَّثَنَا شُعْبَةُ كَقَوْلِكَ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ
 عَزَّائِشَةَ قَالَتْ كُنْتُ أَعْتَسِلُ أَنَا وَالنَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالهِ وَسَلَّمَ مِنْزَانًا وَاحِدًا مِنْ
 جَنَابَةِ ابْنِ بَكْرٍ حَفْصِ بْنِ عَزَّائِشَةَ هِيَ كَقَوْلِكَ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالهِ وَسَلَّمَ مِنْزَانًا وَاحِدًا وَوَقْتِي كَمَا غَسَلَ مِيكَرْمِ مِنْزَانًا مِيَشِدِيمِ
 مِثْلَهُ وَأَنَّ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنِ قَاسِمِ بْنِ زَيْدٍ كَقَوْلِكَ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ مَسْدُودُ
 حَدَّثَنَا أَبُو الْوَلِيدِ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَبْرِ يَعْنِي حَدِيثُ كَرَمًا

Marfat.com

ابو الولید کہ ہشام است گفت کہ حدیث کردم از شعبہ از عبد اللہ بن عبد اللہ بن جبر نفتح جیم سکون
 باد موصدہ قال سمعت انس بن مالک رضی اللہ عنہ یقول لغت عبد اللہ بن عبد اللہ بن
جبر کہ شنیدم من انس بن مالک کہ میگوید کہ کان النبی صلی اللہ تعالیٰ علیہ والہ وسلم والمرأة
من نساءہ یغتسلان من اناء واحد بود یعنی خدا صلی اللہ علیہ والہ وسلم و ہر زن از زنان او ^{غسل}
 میکردند از یک آوندولام در لفظ المرأۃ از برای جنس است زاد مسلم زیادہ کردہ است مسلم بن ^{ابراہیم}
 از دی شحام کہ از شیوخ بخاری است و وثب عن شعبۃ من الجنابة و زیادہ کرده است ^{وہب}
 ابن جریر بن حازم در روایت کردن آن ہر دو از شعبہ این لفظ من الجنابة را ای یغتسلان من
 الجنابة من اناء واحد و شعبہ بہاں طریق روایت از عبد اللہ بن عبد اللہ از انس بن مالک دارد
 و گفته اند کہ امام بخاری در وقت وفات وہب دو از دہ سالہ بود پس احتمال است کہ این حدیث
 معلق باشد اگر خود سماع کردہ باشد از دو احتمال است کہ متصل باشد اگر سماع کردہ باشد زیرا کہ ^{دو از دہ}
 سالگی ہم سن سماع است و چون از حدیث ارجح بود در اناء قبل از اتمام غسل و رفع حدیث ^{معلوم}
 میشود پس ابتدا نیز ارجح بود جائز باشد پس باین وجه دلالت میکند این حدیث بر تزعم
باب بَابُ تَفْرِيقِ الْغُسْلِ وَالْوُضُوءِ باب است در بیان تفریق غسل و وضو یعنی
 تفریق نمودن در غسل و وضو باین قسم کہ در میان شستن اعضاء غسل و اعضاء وضو موالات ^{یذکر}
 نکند و تفریق نماید در غسل اعضاء و خراش محذوف است ای تفریق الغسل و الوضوء جائز است لا و
عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّهُ غَسَلَ قَدَمَيْهِ بَعْدَ مَا جَفَّتْ وَضُوءُهُ و ذکر کردہ میشود از عبد اللہ بن عمر
 ابن الخطاب رضی اللہ تعالیٰ عنہما کہ او شست ہر دو قدم خود را بعد آنکہ خشک شد آب وضو او کہ بر ^{اعضاء}
 او بود و لفظ وضو بفتح و او بمعنی آب وضو است و این دلیل است بر جواز تفریق غسل اعضاء وضو
 و عدم وجوب موالات در اعضاء و ہماں است مذہب امام ابو حنیفہ و شافعی باید دانست
 کہ ذکر کردہ است امام بخاری این اثر را بطریق تعلیق بصیغہ تمریض کہ صیغہ مجهول است و ذکر نکرد
 تہ صیغہ معلوم است چنانچہ میگفت ذکر این عمر زیرا کہ جزم نکرده است باین کہ این اثر کہ مذکور

بالمعنی است و در مذکور بالمعنی امام بخاری بصیغه جزم نمیگوید و امام شافعی این تعلیق را موصول کرده است
 در کتاب امام حجت ثنا محمد و حدیث کرد ما را محمد بن محبوب بخا میده و بیا موصوده مکرره بن عبد الله
 بصری قال حد ثنا عبد الواحد گفت حدیث کرد ما را عبد الواحد بن زید بصری قال حد ثنا
 الاعمش گفت حدیث کرد ما را اعمش یعنی سلیمان بن مهران عن سالم بن
 ابی الجعد از سالم بن ابی الجعد بسکون عین مهمله عن کریم از کریم بصیغه تصغیر
 مولی ابن عباس عن ابن عباس معنی عبد الله بن عباس قال قالت
 میمونه گفت عبد الله بن عباس رضی الله عنهما که گفت میمونه ام المؤمنین رضی الله عنهما
 وضعت لرسول الله صلی الله تعالی علیه واله وسلم ماء یغتسل به که نهادم
 رسول خدا صلی الله علیه واله وسلم ابی که غسل کند با آن آب فافزع علی یدیه فغسلها امر
 او ثلثا یعنی آب را بر هر دو دست مبارک خود ریخت آن هر دو دست را در مرتبه یاسه مرتبه
 شک را و بست ثم افزع بيمينه علی شماله فغسل مئذی کبره بعد آن ریخت آب را
 بدست راست خود بر دست چپ خود ریخت ذکر و حوالی ذکر خود را یعنی استنی کردم
 ذلك یدک فی الارض ثم مضمض واستنشق ثم غسل وجهه و یدیه
 و غسل رأسه ثلثا بعد آن مالید دست مبارک خود را در زمین بعد آن مضمض کرد آب
 در بینی انداخت بعد آن شست روی مبارک خود بر دو دست خود و شست سر مبارک خود
 سه مرتبه لفظ ثلثا احتمال است که راجع بهم افعال باشد و احتمال است که راجع باخیر باشد ثم
 افزع علی جسدی ثم تنحی من مقامه بعد آن ریخت آب را بر تمام جسد خود بعد آن کنایه
 شد از مقام خود فغسل قدمیه شست هر دو قدم خود را و ازین معلوم شد که تنحی
 غسل اعضا واقع شد زیر که در غسل اعضا دیگر و در غسل قدین فعل دیگر در میان متخلل شد
 که تنحی از مقام اول است و در اثر این عمر تفریق در غسل اعضا و صنو معلوم شد ریختن با ترجمه مطابقت
 شد باب من افزع بيمينه علی شماله فی الغسل باب است در بیان کسی که ریخت

آب را بدست راست خود بردست چپ خود در غسل حد ثنا موسی بن اسمعیل قال
حد ثنا ابو عوانة حدیث کرد ما را موسی بن اسمعیل نبودی گفت حدیث کرد ما را ابو عوانه
بقه عین مهله و تخفیف و او و بنون که نام او و ضاح یثیری است قال حد ثنا الاعمش عن
سالم بن ابی الجعد عن کرب بن عتبایس عن ابن عتبایس عن میمون بن
بنت الحارث گفت حدیث کرد ما را اعمش از سالم بن ابی الجعد از کرب بن عتبایس از
ابن عباس از میمون بن بنت حارث که خاله ابن عباس است ام المؤمنین است قالت وضعت
لرسول الله صلی الله علیه و اله وسلم غسلا گفتم میمونه که نهادم برای رسول خدا
صلی الله علیه و اله وسلم آب غسل را لفظ غسل بضم عین معجم آب که شسته می شود با او و بفتح عین
معجم فعل شستن و بکر آن چیزی که شسته شود با او چنانچه سدر و صابون و شنان و سترنه
بتوب و پوشیدم آن آب را یعنی بر آوردم را بجامه فصبت علی یدین ریخت آب را بر دست
مبارک خود فغسلهما مرة او مرتین ریخت آن هر دو دست را یکبار یا دو بار شک
شک او است و مراد بیدرینجا جنس است برابر هر دو دست درست است لهذا از
ضم غسلا با سوی او درست است قال سلیمان گفت سلیمان که او انمش بن مهران است
لا ادری اذکر الثالثة ام لا نیدانم که آیا ذکر کرده است سالم مرتبه ثلثه را در غسل بدین
نحو فرغ بيمينه علی شماله فغسل فرجه ثم دلك يده بالارض وبالخياط
بعد آن ریخت بر دست راست خود بردست چپ خود آب را ریخت فرج خود را پس با
دست خود را بر زمین یا بر پیراز جهت کمال نظافت این شک او است که دلك الارض بود یا
بدیوار بود ثم مضمض واستنشق وغسل وجهه و يديه وغسل رأسه
ثم صبت علی جسدي بعد آن مضمضه کرد و آب در بینی کرد و شست روی خود را و هر دو
خود را و شست سر خود را بعد آن ریخت آب را بر تمام جسد خود ثم نتحی بعد آن کنار شد
و در جای دیگر رفت فغسل قدميه بشست قدین خود را فنا و لته خرقة بردارم حضرت

را اصلی اند علیہ و آلہ وسلم یک قطعه پیرچه تا خشک کند جسد مبارک خود را با و فقال بید که گدا ای
 لا اذ لم یبق لها کف دست خود یعنی اشاره کرد بدست خود این قسم یعنی نمیگیرم و از آن
 نکرد آن خرقه را و لفظ لم پیر از اراده است نه از زهد است و اختلاف کرده اند صیغه در خشک
 نمودن اعضاء وضو و غسل به پیرچه این عباس قائل است بانکه باک نیست در آن و عبادت
 و سابق مفصل بیان آن گذشته است باب اذا اجتمع ثلثة عا د بابت در
 بیان آنکه وقتی که جماع کند مرد زن خود را یا راه خود را بعد آن عود کرد بسوی جماع او مرتبه دوم
 چیست حکم او وَمَنْ دَارَ عَلٰی نِسَائِهِ فِی غُسْلِ وَاحِدٍ وَكَسَى كَمَا بَكَرَدَ بَرَزَانًا خُورَدَرِي
 غسل چیست حکم او حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَشَّارٍ حدیث کرد ما را محمد بن بشار بصری قَالَ
حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي عَدِيٍّ گفت حدیث کرد ما را ابن ابی عدی که محمد بن ابراهیم است و یحیی
ابن سعید و یحیی بن سعید که قطان است عَنْ شُعْبَةَ از شعبه بن حجاج عَنْ ابْنِ هُرَيْرٍ
ابن محمد بن المنتشر بضم میم و سکون نون و فتح تاء مشناه فوقیه و کسر شین مع عزائیه
 از پدر خود که به این محمد است او از تابعین است قَالَ ذَكَرْتُ لِعَالِشَةَ گفت محمد که ذکر کردم
 من قول ابن عمر انتر عائشه و قول ابن عمر این است که ما احب ان اصبح محرمانه طیبایعی
 دوست نمیدارم که من صبح کنم در حاله احرام و بیاشم خوشبوئی را یعنی در شب احرام هم خوشبوئی
 مالیدن خوب نیست که در روز احرام اثر خوشبوئی می باشد در این عمر منع است از مالیدن
 خوشبوئی در شبی که احرام در صبح او کرده شود و ضمیر در ذکر تراجع است بسوی قول ابن عمر و حال
 آنکه او مذکور نیست زیرا که او معلوم است انتر مخاطب این قول و یا آنکه بعضی از الفاظ و اجزاء
 این قول را ذکر کرده اند و آخر آنرا بیان کردند پس تمام روایت مرجع ضمیر مذکور خواهد بود وَقَالَ
يُرْحِمُ اللهُ ابا عبد الرحمن گفت عائشه که رحمت کند الله ابا عبد الرحمن را یعنی ابن عمر
 و این کنیه ابن عمر است و این قول عائشه رضی الله عنها مشعر است بانکه هنوز در است عبدالله بن
 عمر درین قول و غافل شده است از فعل یغیر خدا اصلی الله علیه و آله و انکنت طیب رسول الله

صلى الله عليه واله وسلم فيطوف على نسائه بودم من که خوشبوئی می مایندم رسول خدا

راصلی الله علیه واله وسلم طواف میکرد بر زنان خود در یک غسل یعنی جماع میکرد و شامی صبح میخورد

یضخ طیباً بعد آن صبح میکرد در آن حال که در اجزای می بود و می پاشید و می وزید بوی بر او یعنی

بوی خوشبوئی ظاهر میشد از اثر خوشبوئی شب نضح بخام معجز و نگاه نگاه معنی واحد است بمعنی

بمعنی پاشیدن و بمعنی بوی یافتن آمده حدیثنا محمد بن بشر قال حدثنا معاذ بن هشام

لفظ بضم میم و بزال معجم است یعنی حدیث کرد ما را محمد بن بشر گفت حدیث کرد ما را معاذ بن هشام

قال حدثني أبي كفت معاذ که حدیث کرد ما را پدر من که هشام است عن قتادة از قتاده

که قال حدثنا انس بن مالك كفت حدیث کرد ما را انس بن مالک قال كان النبي صلى

الله عليه واله وسلم يد ويد على نسائه في الساعة الواحدة من الليل والنهار

گفت انس که بود رسول خدا صلی الله علیه واله وسلم که میکشست بر زنان خود هر در یک ساعت از

شب و روز و هنن إحدى عشرة و آن زمان یازده بودند یعنی از واج مطهرات یازده

بودند با معنی که نه از واج مطهرات بودند و جاریه بودند یکی ماریه قبطیه و دیگر یکانه و اطلاق

بر آنها بطریق تعلیب است و آنچه در حدیث دیگر آمده که نساء آنحضرت صلی الله علیه واله وسلم

مراد از نساء منکوم اند قال قلت لانس اكان عليه الصلوة والسلام يطيقه

گفت قتاده که قسم من در انس بن مالک که آیا بود رسول خدا صلی الله علیه واله وسلم که طاقت میداد

این بتأمرة مذکوره در ساعت واحد قال کنا نتحدث انه اعطى قوة ثلاثين رجلاً

گفت انس بودیم ما که گروه صحابه ایم که حدیث کرده میشدیم که تحقیق آنحضرت را صلی الله علیه واله وسلم

را ده شد بود قوه سی مرد و در بعضی روایات قوه چهل مرد و قال سعید و کفت سعید

ابی عروب عن قتادة ان الساجدة تسع من نساء النبي صلى الله عليه واله وسلم

صلى الله عليه واله وسلم و این روایت بدل روایت یازده است و مراد از زوجات آنرا آنست که

و حفصة و أم سلمة و زينب بنت جحش و أم جبيب و جویریة و میمونہ و سوره و صفیه از آنست

نه با اختلاف اند و در دو دیگر اختلاف است بعضی میگویند که او ریحانه وزینب بنت خزیمه است
 و بعضی ریحانه و ماریه را گفته اند **باب غسل المذی** بابت در بیان شستن مذی
 و مذی بفتح میم و سکون ذال معجم و تخفیف یاء تحتیه و بکر آن با تشدید هم آمده آب سفید
 نسیم که خارج میشود نزد طاعت مرد بازن یا نزد ذکر جماع یا اراده آن و الوضوء منه
 و وضو کردن از مذی **حَدَّثَنَا أَبُو الْوَلِيدٍ** حدیث کرد ما را ابو الولید که نام او هشام طیب است
قَالَ حَدَّثَنَا ابْنُ گفت حدیث کرد ما را از ابنه بن قدامه **عَنْ ابْنِ حُصَيْنٍ** از ابی حصین
 که عثمان بن عاصم کوفی تابعی است **عَنْ ابْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ** از ابی عبد الرحمن که عبد الله بن حبیب
 سلمی است بضم سین مهمله و فتح لام مقری کوفه یکی از اعلام تابعین است **عَنْ عَلِيِّ بْنِ**
ابِي طَالِبٍ است **قَالَ كُنْتُ رَجُلًا مَدَّاءً** گفت بودم من مردی مذی دار فامرت **رَجُلًا**
يَلْبَسُ درم من مردی را که مراد از او مقدار بن اسود است **يَسْأَلُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ**
وَسَلَّمَ لِمَا زَانَتْهُ که سوال کند پیغمبر خدا را **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** از جهت بودن دختر او که حضرت
 فاطمه است رضی الله عنها نزد من یعنی بسبب بودن دختر آنحضرت **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** در نگاه
 من جیامیکردم از سوال این امر **سَأَلَ فَقَالَ تَوَضَّأَ وَغَسَلَ ذَكَرَكَ** گفت آنحضرت
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وضو بکن و بشوید که خود را از مذی یعنی موضع مذی را و نمایی است مذیب
 جمهور علما و در روایت از امام مالک و احمد بن حنبل آمده که تمام ذکر را بشوید و حکمت درو آنست
 که چون تمام ذکر را می شوی منقطع میشود مذی چنانچه در پستان چون شیر غالب شود و شسته
 شود بآب سرد متفرق میشود شیر در درون پستان و منقطع میشود و خروج آن **بَابُ**
مِنْ نَطِيبٍ **بَابُ** کسی که خوشبوئی باله پیش از غسل جنابت **ثُمَّ اغْتَسَلَ** بعد آن غسل کند
وَبَقِيَ اثر الطیب و باقی مانده باشد اثر خوشبوئی در جسد او و بعضی صحابه خوشبوئی می مالیدند
 نزد جماع از جهت نشاط **حَدَّثَنَا أَبُو النَّعْمَانِ** **قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ** یعنی حدیث کرد ما را
 ابو نعمان که نام او محمد بن الفضل است گفت که حدیث کرد ما را ابو عوانه که نام او وضاح است **عَنْ**

ابراهیم بن محمد بن المنتشر عن ابيه قال سألت عائشة عن محمد بن محمد بن ابراهیم
 نام او محمد است که گفت سوال کردم عائشه را از خوشبوی پیش از احوال مذکرت لها قول ابن
 ما احب ان اصبح محرما انضح طيبا يس ذكر دم عائشه را قول ابن عمر که دوست نمیدارم که
 صبح کنم در آن حال که در احوال باشم و بیاشم و ظاهر نمایم خوشبوی را فقالت عائشة انا اطيب
 رسول الله صلى الله عليه واله وسلم بتم طاف في نسائه ثم اصبح محرما
 گفت عائشه که من خوشبوی می مالیدم رسول خدا را صلی الله علیه و آله بعد آن طواف میکرد
 و میکشید بر زبان خود یعنی جامع میکرد و بعد آن در صبح می شد محرم و حال آنکه بوی خوشبوی
 در وی بود حدیثنا آدم حدیث کرد ما را آدم بن ابی ایاس قال حدیثنا شعبه قال حدیثنا
 الحکم گفت حدیث کرد ما را شعبه بن حجاج گفت حدیث کرد ما را حکم بفتح حاء مهمله و کاف عین
 عن ابراهیم از ابراهیم نخعی که تابعی بزرگ است عن ابي اسود که قال ابراهیم مذکور
 عن عائشة قالت كان انظر الي و ينظر الطيب از عائشه است گفت که گویا من نظر
 میکرد بسوی معان در خشنودی و لفظه و یصن بصاد مهمله یعنی برقی و معان است
 فی مفرق التي صلی الله علیه و آله و سلم وهو محرم در مفرق مبارک آنحضرت صلی الله
 و سلم در آن حال که محرم بود یعنی در حال احوال و لفظ مفرق بفتح میم و کسر راء مهمله و بفتح آن نیز مکان
 موق که از موهها با طراف مفرق میشوند باب تخیل الشعر بابیت در زبان
 خلال کردن موی در غسل جنابت حتی لاذن الله قد انوی بشرته افاض علیه تا آنکه
 وقتی که طریق کند او که تحقیق سیر کر است و آب رسانیده است ظاهر پوست خود را بر نیرد آب بر
 حدیثنا عبدان حدیث کرد ما را عبدان که نام او عبد الله بن عثمان است و عبدان لقب است
 قال اخبرنا عبد الله قال اخبرنا هشام بن عروة عن ابيه عن عائشة گفت
 عبدان که نام او عبد الله بن مبارک است او که خبر کرد ما را هشام بن عروه از پدر خود که عروه
 از عاتق

اغْتَسَلَ مِنَ الْجَنَابَةِ غَسْلًا بِيَدَيْهِ وَتَوَضَّأَ وَضُوءَهُ لِلصَّلَاةِ ثُمَّ اغْتَسَلَ
ثُمَّ تَحَلَّلَ بِيَدَيْهِ شَعْرَةً گفت عائشه که بود رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم وقتی که اراده
 اغتسال میکرد از جنابت می شست هر دو دست خود را و وضو میکرد مثل وضو او که
 برای نماز بود بعد آن غسل میکرد یعنی شروع میکرد باعمال غسل بعد آن تخلیل میکرد بدست
 خود موی خود را یعنی موی سر و ریش را حتی اذ اظن انه قد انوی بشرته افاض
 علیه الماء ثلث مراتب تا آنکه وقتی که طن میکرد که تحقیق آب رسیده است بظاهر پوست
 خود که در زیر نوبهاست میترخت بر موی خود آب را سه مرتبه ثُمَّ غَسَلَ سَائِرَ جَسَدِهِ
 بعد آن می شست باقی جسد مبارک خود را قَالَتْ عَائِشَةُ كُنْتُ اغْتَسِلُ اَنَا وَالنَّبِيُّ
صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مِنْ اِنَاءٍ وَاحِدٍ گفت عائشه که بودم من که غسل
 میکردم و رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم هم غسل میکردند از یک آوند نعرف منها جميعا
 در آن حال که کیف دست آب میکردیم ما هر دو از آن آوند یکبارگی و قسطلانی گفته است
 که جمیعاً مرادف کلا است در مجموع و یافته نمیدهد اجتماع زمانی بخلاف معا یا است
مَنْ تَوَضَّأَ فِي الْجَنَابَةِ ثُمَّ غَسَلَ سَائِرَ جَسَدِهِ باین کسی که وضو کند در غسل جنابت
 بعد آن غسل کند تمام جسد خود را و بشوید که بعد غسل مواضع الوضوء منه
 مَرَّةً أُخْرَى و اغارة نکن شستن جاهای وضو را از خود مرتبه دیگر و لفظ لم بعد ضم یا
 اغارة است و در بعضی روایات لفظ منه نیست خود این روایت که مذکور است ضمیر
 راجع بسوی متوضی است حَدَّثَنَا يُونُسُ بْنُ عِيسَى قَالَ أَخْبَرَنَا الْفَضْلُ بْنُ مَوْسَى
حَدِيثَ كَرْدَا رَأَى يُونُسَ بْنَ عِيسَى كَقَوْلِهِ خَرَجَ مَعَهُ ابْنُ مَوْسَى حِينَمَا تَوَضَّأَ
عَنْ سَالِمِ بْنِ كُرَيْبٍ مَوْلَى ابْنِ عَبَّاسٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنْ مِيمُونَةَ گفت جریر
 اعمش که سلیمان بن مهران است از سالم از کریب که مولى ابن عباس است از ابن عباس از ميمونه
 که از ارواح مطهرات است و خاتمه ابن عباس است قَالَتْ وَضَعُ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ

وَاللَّهُ سَلَّمَ وَضُوءٌ لِلْجَنَابَةِ كَقَوْلِهِمْ وَضُوءٌ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَضُوءٌ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 جَنَابَةً يَعْنِي لِزَيْدٍ غَسَلَ جَنَابَتَهُ يَأْزِيزُهَا وَضُوءٌ جَنَابَةً وَدَرُجَاتٍ وَضُوءٌ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَضُوءٌ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 بَصِغَةً مَجْهُولٌ وَبَلَامٌ وَبَعْضُهُمْ كَقَوْلِهِمْ لَنْ يَزِيدَ مِنْ دُونِ آبٍ كَمَا هِيَ كَرْدَةٌ لِلرَّسُولِ وَضُوءٌ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 لَفْظٌ وَضُوءٌ بَفَتْحٍ وَوَاوٍ وَتَوِينٍ وَنَصْبٍ نَابِرٍ مَفْعُولِيَّةٌ هِيَ وَوَضُوءٌ آبٍ وَضُوءٌ كَوْنُهُ فَاكْفًا يَمِينُهُ
عَلَى يَسَارِهِ مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلَاثًا بِرِجْلِ يَدَيْهِ اسْتِجَابَةٌ هِيَ خُورٌ بِرِجْلِ يَدَيْهِ خُورٌ وَبَارِئَةٌ
تَمَّ غَسْلَ فَرْجِهِ بِشَيْءٍ فَرَجٌ خُورٌ يَعْنِي اسْتِجَابَةٌ كَرْتَمٌ صَرَبٌ يَدٌ بِالْأَرْضِ وَالْحَاظِرُ
مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلَاثًا بَعْدَ أَنْ يَرُدَّ رِجْلَيْهِ خُورٌ رِجْلَيْهِ يَأْزِيزُهَا وَبَارِئَةٌ هِيَ وَوَضُوءٌ آبٍ وَضُوءٌ كَوْنُهُ فَاكْفًا يَمِينُهُ
 رَاوِي هِيَ وَابْنُ مَالِيْدٍ بَنِي مَالِيْدٍ هِيَ وَنَظَائِفٌ يُوْرَتُهُ مَضْمُونٌ
وَعَسَلَ وَجْهَهُ وَذَرَعَيْهِ بَعْدَ أَنْ يَرُدَّ رِجْلَيْهِ انْدَاخَتْ وَأَبٌ بِرِجْلَيْهِ انْدَاخَتْ
 وَشَيْءٌ رَوَى خُورٌ وَوَضُوءٌ رَاوِي هِيَ وَنَظَائِفٌ يُوْرَتُهُ مَضْمُونٌ
رِجْلَيْهِ بِرِجْلَيْهِ خُورٌ رَاوِي هِيَ وَنَظَائِفٌ يُوْرَتُهُ مَضْمُونٌ
غَسَلَ رِجْلَيْهِ فَعَسَلَ رِجْلَيْهِ بَعْدَ أَنْ يَكْسُوهُ وَكُنَا رَهْ شَدَا زَا نَجَابَتِهِ هِيَ
 بِأَيِّ خُورٍ قَالَتْ فَايْتَهُ بِحَرْفَةِ فَلَمْ يَزِدْهَا كَقَوْلِهِمْ رَاوِي هِيَ وَنَظَائِفٌ يُوْرَتُهُ مَضْمُونٌ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَاوِي هِيَ وَنَظَائِفٌ يُوْرَتُهُ مَضْمُونٌ
 بَضْمٌ بِأَشْنَاءٍ تَحْتِيَّةٍ كَرَاهِيَّةٍ مُشْتَقٌّ مِنْ رَاوِي هِيَ وَنَظَائِفٌ يُوْرَتُهُ مَضْمُونٌ
 يَعْنِي رَزَكَرٌ لِيَكُنْ أَوْ وَهْمٌ هِيَ وَبَعْضُهُمْ كَقَوْلِهِمْ رَاوِي هِيَ وَنَظَائِفٌ يُوْرَتُهُ مَضْمُونٌ
بِرِجْلِ يَدَيْهِ كَرْتَمٌ صَرَبٌ يَدٌ بِالْأَرْضِ وَالْحَاظِرُ
 بِأَسْتِ وَقَتِي كَمَا كُنْتُ فِي الْمَسْجِدِ كَمَا هِيَ كَرْدَةٌ لِلرَّسُولِ وَضُوءٌ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 هُنَا فِي حَالٍ وَتَمِيمٌ يَكْنُزُ فِي لَفْظٍ كَمَا هِيَ كَرْدَةٌ لِلرَّسُولِ وَضُوءٌ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 كَمَا كُنْتُ فِي الْمَسْجِدِ كَمَا هِيَ كَرْدَةٌ لِلرَّسُولِ وَضُوءٌ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 الَّتِي هِيَ عَلَيْهِمَا لِلْجَنَابَةِ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ حَدَّثَنَا عُمَرَانُ بْنُ عُمَرَ كَمَا هِيَ كَرْدَةٌ لِلرَّسُولِ وَضُوءٌ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

135340

عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنِ ابْنِ سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ حَدِيثٌ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْكَافَرِ
 عَثَمَانَ بْنَ مَرْثَدَةَ أَخْبَرَهُ أَنَّ ابْنَ سَلَمَةَ أَخْبَرَهُ أَنَّ ابْنَ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ جَاءَهُ فِي حَالِ
 رَأْيَانٍ مَكَرْمًا مَكْرُومًا مَكْرُومًا هَذَا عَادَهُ نَشَدَ قَالَ أَقِيمَتِ الصَّلَاةُ وَعُدَّتْ لَتِ الصُّغُورِ
 كَفَتِ الْبُؤْسُ بِرَبِّهِ كَمَا أَقَامَتْ كَرِهَ شَدَّ نَمَازًا وَبَرَّ بِرَبِّهِ كَرِهَ شَدَّ صَفْهًا رَأْيَانًا مَكَرْمًا
 بُوْدِنْدِ فَجَرَجَ الْيُنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِرَأْسِ الْبُسُوبِيِّ مَارِسُوعًا
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَلَمَّا أَقَامَ فِي مَصَلَاةٍ ذَكَرَ أَنَّهُ جَنَّبَ بَسَّ بِرَكَاةٍ اسْتَأْذَنَتْ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِي رَجَائِ نَمَازِ خُودِ يَادِرْ دَبَلْ خُودِ أَنْكَ اَوْ جَنَابَتِ دَارِدْ فَقَالَ لَنَا مَكَانَكُمْ
 بِرَأْسِ رَأْحَضَتْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَارَا كَمَا بَاشِيْدَ دَرْمَكَانِ خُودِ شَمَدَجَعِ بَعْدَ أَنْ رَجَعَ
 كَرَسُوبِيِّ حَجْرَهُ خُودِ فَاغْتَسَلَ بِغَسَلِ كَرَسُوعِ خُرُوجِ الْيُنَا وَدَامَتْهُ يَقْطُرُ بَعْدَ أَنْ
 بَرَّ بِرَأْسِ الْبُسُوبِيِّ بَا وَحَالِ أَنْكَ نَمَازِ مَبَارَكِ اَوْ قَطْرَهُ مِيرْ بِحَثِ آبِ رَأْفِ كَثِيرِ بَسَّ بَكِيرِ كَفَتِ بَعْنِي بَكِيرِ
 تَحْرِيْمِ كَفَتِ اَو كَتْفَا كَرْدَا قَامَتِ سَابِقَهُ جِنَا بَحْجَهْ اَزْ تَعْقِيْبِ بَعَا هَسْتِ كَمَا بَلَا اَو اَسْطَهْ مِي بَاشِيْدَ
 وَنَدَبِ جَمْهُورِ هَايِنِ هَسْتِ كَمَا قَاصِلَهُ اَزْ اَقَامَتِ وَصَلُوَّةِ بِكَلَامِ مَطْلَقًا وَبِفَعْلٍ اَكْرَبِ اَي مَصْلَحَتِ
 دِيْنِي بَاشِيْدَ دَرْمَسْتِ هَسْتِ وَبَعْضِي كَفْتَهُ اَنْكَ كَمَا دَرْمَسْتِ نَيْسْتِ فَاَصِلَهُ رِيَاوَلِ كَرْدَهُ اَنْدَرْدَرْدِيْتِ
 كَمَا مَرَادِ دَرْمَكْرَايِ بَعْدِ رِعَايَةِ وَظَائِفِ التَّكْرِيمِ اِلَّا قَامَتَهُ وَغَيْرِهَا فَضَلِيْنَا مَعَهُ رِيَاوَلِ خُودِ اَنْدَرْمِ
 بِهَرَاةِ اَنْحَضَتْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَابِعَهُ عَبْدُ الْأَعْلَى عَنْ مَعْمَرِ بْنِ الزُّهْرِيِّ مَتَا
 كَرْدَهُ هَسْتِ عَثَمَانَ بْنَ عُمَرَ رَاعِبًا لَالِ اَعْلَى اَزْ مَعْمَرِ بْنِ رَأْحَضِ اَزْ زُهْرِيِّ اَو اِيْنِ مَتَابِعَتِ نَاقِصَةً
 وَمَتَابِعَتِ تَامَةً هَسْتِ كَمَا يَكْرَاوِي رَفِيْقِ شُورِ بَا دِيْكَرِ اَزْ اَوَّلِ اسْنَادِ تَا اَخْرُوقِ نَاقِصَةً اَنْكَ رَفِيْقِ
 بَاشِيْدَ بَعْدِ اَزْ اَوَّلِ وَدِيْ بَهْرِدِ وَنَقِصِ كَاهِيْ مَتَابِعِ عَلَيْهِ مَذْكَوْرِيْ بَاشِيْدَ كَاهِيْ نَمِيْ بَاشِيْدَ وَدِيْ بَهْرِدِ
 عَبْدُ الْأَعْلَى بَاعَثَانَ رَفِيْقِ شُدَّ وَعَثَمَانَ شَيْخِ شَيْخِ بَجَارِيْ هَسْتِ بِسَّ بَكِيرِ شُدَّ اَزْ اَوَّلِ وَاَكْر
 شَرِيْكِ مِيْشُدَّ بِاعْتِدِ اَبْنِ مُحَمَّدِ كَمَا اَوَّلِ هَسْتِ رِيْسِ مَتَابِعَتِ كَامِلَهْ مِيْ بُوْدِ وَبِهْرِ جِيْدِ مَتَابِعَتِ
 اَزْ اَوَّلِ اَسْنَادِ رَفِيْقِ شُورِ مَتَابِعَتِ تَا قِصْرِ تَرْمِيْشُورِ وَفَائِدَةُ مَتَابِعَتِ تَقْوِيْتِ حَدِيْثِ

وَدَوَاهُ الْأَوْذَاعِي عَنِ الزُّهْرِيِّ وَرَوَيْتُ كَرِهَتْ هَذِهِ مِنْ حَدِيثِ رَأْوِزَاعِي أَوْ زَهْرِي كَرِهَتْ
این هم متابعت کرده است کویا اوزاعی متابعت کرد یونس را در روایت از زهری یکی را
بلفظ رواه گفت و تابعه نگفت زیرا که اوزاعی لفظ حدیث را بعینه نقل کرده است موافق
یونس و در متابعت تفاوت در لفظ نمی باشد پس روایت علاصه شد و متابعت نشد
و دیگر آنکه اگر تابعه میگفت موهم میشد که متابعت کرد عثمان را و حال آنکه واسطه نیست
در زهری و اوزاعی و در عثمان و زهری واسطه هست **بَابُ نَقْضِ الْيَدَيْنِ مِنَ**
غُسْلِ الْجَنَابَةِ در بیان افشاندن هر دو دست از غسل جنابه یعنی از آب غسل
جنابه و لفظ نقض بنون و فاء ضار معجمه است یعنی افشاندن **حَدَّثَنَا عَبْدَانُ** حدیث کرد ما را
عبدان و او عبد الله عتقی است **قَالَ أَخْبَرَنَا أَبُو حَمْرَةَ** گفت خبر دار ما را ابو حمزه بجاه مهله وزای معجمه
و نام او محمد بن میمون مروزی است **قَالَ سَمِعْتُ الْأَعْمَشَ** گفت شنیدم من اعمش را که سلمان
ابن مهران است **عَنْ سَالِمِ بْنِ كُرَيْبٍ** از سالم از کرب که معتق ابن عباس است **عَنْ**
ابْنِ عَبَّاسٍ **قَالَ قَالَتْ مَيْمُونَةُ وَضَعْتُ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ غُسْلًا**
فَسَأَلْتُهُ بِتَوْبٍ از ابن عباس است که گفت: گفته است میمونکه ام المومنین چه است نهادم بر
پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم آب غسل را پوشیدم آنرا بجامه یعنی پوشیدم بر آن در بجامه
خواست که غسل کند پیش آنرا گرفت آب را و صبغ علی بیده فغسلهما و ریخت
بر هر دو دست خود پیشت هر دو دست را **ثُمَّ صَبَّ يَمِينَهُ عَلَى شِمَالِهِ** فغسل
فَوَجَّهَ يَسْرًا ریخت بدست راست خود بر دست چپ خود **ثُمَّ فَرَجَ** خود را **فَضْرَبَ بِيَدِهِ**
الْأَرْضَ پس زد دست خود زمین را **فَمَسَحَ بِهَا** غسلا **فَمَضْمَضَ** مسح کرد آن
دست را بر زمین پیشت آن دست را **فَمَضْمَضَ** کرد و استنشاق و غسل و **وَجَّهَهُ**
وَذَرَأَعْتَهُ و استنشاق کرد یعنی آب در بینی کرد و شست روی خود را و از اعیان خود را
ثُمَّ صَبَّ عَلَى رَأْسِهِ و افاض **عَلَى جَسَدِهِ** بعد آن ریخت آب را بر سر خود و ریخت آب را

بر جسد خود شستن بخوبی بعد آن کناره شستن و آلتش تو با فله یا خذہ پرارم اور اجانبہ کعبہ
 خشک نمودن بدن پس نکرمت اور افا نطلق وهو ینفض یدیه پس آن شد و حال
 می افشانند هر دو دست خود را با آب من بدای شق رأسه الا یمن فی الغسل
 باب کسی که ابتدا کند بیک جانب سر خود که رست است در غسل حد ثنا خلا د بن یحیی حدیث
 کرد ما را خلا د تبشید لایم بن یحیی قال حد ثنا ابراهیم بن نافع عن الحسن بن مسلم عن
 صفیة بنت شیبہ گفت حدیث کرد ما را ابراهیم بن نافع از حسن بن مسلم از صفیة بنت شیبہ
 ابن عثمان عن عائشة قالت کنا اذا اصاب احدنا جنابة اخذت یدینہا ثلثا
 فوق راسہا از حضرت عائشہ است گفت کہ پروریم ما وقتی کہ می رسید یکی از ما را جنابت میکرد
 بدو دست خود آب راسہ مرتبه و میرخت بر سر خود و لفظ فوق راسہا متعلق است بمحذوف
 ای صبت فوق راسہا شتم تا خذ یدہا علی شقیہا الا یمن بعد آن میکرد آب را
 بدست خورومی انداخت بر جانب راست خود و یدہا الاخری علی شقیہا الا یسر
 و بدست دوم خود میکرد آب را و میرخت بر جانب چپ خود و مراد از شق ایمن و شق الا یسر
 از سمت نہ از ہر شخص زیر کہ در ترجمہ باب لفظ ایمن صفت شق راسہ و موافق با وہم ای است
 باب من اغتسل عریانا و خذ فی الخلوۃ باب کسی کہ غسل کند بر ہنہ تنہا در خلوة
 از مردم و من تستر بالتستر افضل و باب آنکہ کسی کہ پیردہ پیردہ کردن افضل است
 و قال بہر عن ابیہ عن جده و گفت ہنر بفتح باء موحدہ و سکون با و ہنر ای مجہد بن حکیم
 ابن معاویہ القشیری و آن ہنر از ثقات است و پیر او حکیم تابعی ثقہ است و جدا کہ معاویہ
 ابن حیدر بفتح حاء مہملہ و سکون باء تحتانیہ است صحابی است و این ہنر روایت میکند از
 خود و پدرش از پدر خود کہ جد ہمیں ہنر است عن النبی صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم اللہ
 احق ان یتحیی منہ من الناس از بی غیر حد اصلی اللہ علیہ و آلہ وسلم کہ حق تعالی تراست
 بانکہ حیا کردہ شود از او از مردم و لفظ من الناس متعلق است باحق حد ثنا اسحاق بن یوسف

قَالَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ عَنْ مَعْمَرٍ عَنْ هَمَّامِ بْنِ مُنَبِّهٍ حَدِيثٌ كَرِهَ ابْنُ اسْمَاعِيلَ
که حدیث کرد ما را عبد الرزاق صنعانی از معمر بن راشد از همام بن منبه بکر موصوفه عن ابی هریرة

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ كَانَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ يَغْتَسِلُونَ عَرَاةً يَنْظُرُ
بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ مِنْ أَلْبَسِيهِمْ هَيْبَةً مِنْ مَاءٍ يَسْرُبُونَ فِيهَا مِنْ مَاءِ الْوَادِيَةِ
غَسَلَ مِيكَرْدَنْدِ رَاں حَالِ كِه بِرِهَنَه مِی بُوَدَنْد وَنَظَر مِی كِرْدَنْد بَعْضِی از آن هَا بَسُوی بَعْضِی اِحْتِمَال هَسْت كِه اِیْن
كَشْفِ عَوْرَةِ جَانِبِ بَاشَد دَر شَرِیْعَتِ آن هَا وَ اَمَّا نَعْنِی هَسْتِ حَضْرَتِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ آن هَا رَا یَا اَنْكُه حَرَامُ
بُوَد دَر اَنْ شَرِیْعَتِ نِیْز لَكِنْ اَن هَا بِطَرِیْقِ مَسْأَلَه وَبِی بَا كِی مِی كِرْدَنْد آن رَا وَ بَر تَقْدِیْرِی كِه جَانِبِ بَاشَد پَسِ
تَنْزِیْهَ حَضْرَتِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ اَز اِیْن اَمْر اَز هَمْتِه اِسْتِحْبَابِ وَ حِیَاةِ وَ مَرُوَّةِ بُوَد بَا نِیْدِ رَا نَسْتِ كِه اِسْرَائِیْلِیْمُ
حَضْرَتِ یَعْقُوبَ صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هَسْتِ وَ كَانَتْ مُوسَى یَغْتَسِلُ وَ حَدُّ

بُوَد حَضْرَتِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ كِه غَسَلَ مِی كِرْدَنْد اَز هَمْتِه اِسْتِحْبَابِ وَ تَنْزِیْهَ وَ حِیَاةِ وَ مَرُوَّةِ یَا اَنْكُه حَرْمَتِ
بِرَهْنَكِ فَقَالُوا وَاللَّهِ مَا مَنَعَ مُوسَى أَنْ یَغْتَسِلَ مَعَنَا اِلَّا اَنْهُ اَدْرَكَ پَسِ كَفْتَنْد بَنُو اِسْرَائِیْلِ
كِه قَسْمِ كِجَا اِسْتِعْمَالِ هَسْتِ كِه مَنَعِ مِی كِنْدِ مُوسَى رَا اَز اِیْن كِه غَسَلَ كِنْدِ هَمْرَاهِ مَّا كَر اَنْكُه عَظِیْمُ الْخَصِیْتِیْنِ هَسْتِ

آدر بعد و همزه و فتح رال مهله و تخفیف راه مهله بر وزن آرم بمعنی عظیم الخصیتین هسْت یعنی اماں
داشته باشد خصیتین فذهب مرة یغتسل پست حضرت موسی یکبار تا آنکه غسل کند
توبه علی حجر ایس جامه خود را بر سنگی گفته هسْت سعید بن جبیر که او سنگی بود که بر پیداشنگت
موسی آن سنگ را در سفرها و منفی میبرد از آب فخر حجر توبه که تحت آن سنگ جامه حضرت

موسی یعنی بر جامه او را و در بعضی روایات فخر یعنی دوید که دوید سخت هسْت فخر موسی یعنی
اثره یقول پس حضرت موسی در پس او در آن حالتی که میگفت و لفظ فی اثره بکر همزه و سکون

تا مثلته ای عقبه در بعضی روایات بفتح همزه و فتح تا مثلته هسْت توبی یا حجر توبی یا حجر
بده جامه را ای سنگ ه جامه را ای سنگ حتی نظرت بنوا اسرائیل الی موسی فقالوا
مَا مَوْسَى مِنْ بَآئِسٍ تَا اَنْكُه نَظَر كِرْدَنْد بَنُو اِسْرَائِیْلِ بَسُوی حَضْرَتِ مُوسَى كِفْتَنْد قَسْمِ كِجَا اِسْتِعْمَالِ هَسْت

که نیست بحضرت موسی علیه السلام هیچ عیب و اخذ توبه قطیف با حجر ضریا گرفت حضرت

موسی علیه السلام جانم خود را و شروع کرد که میزد حجر را زدن و الحجر منصوبست بفعل محذوف ای قطیف

ضرب الحجر ضریا فقال ابو هریره و الله انه لندب با حجر سبعة او سبعة ضریا با حجر

یگفت ابو هریره رضی الله عنه قسم است بحق تعالی که تحقیق آن ضرب اثر است بسنگ شش اثر هفت

اثر از جهت زدن حضرت موسی بسنگ یعنی اثر زدن حضرت موسی در سنگ موجود است و لفظ لندب

بلام تاکید و بنویس و دال مهمه مفتوحه استین بمعنی اثر است و گفته اند قصد کرد حضرت موسی بزدن ^{سنگ}

اظهار معجزه بود بر قوم خود بطهور اثر ضرب در سنگ یا وحی شده باشد بحضرت موسی علیه السلام

باظهار معجزه و رفتن سنگ بسوی بنی اسرائیل و نیز ازین حدیث معلوم شده که انبیا منزه اند از نقائص

فی خلق و خلق و از هر چه سبب نفرت قلوب باشد و عن ابی هریره عن النبی صلی الله

علیه و اله و سلم قال بینا ایوب علیه السلام یغتسل عریانا و از ابی هریره است از

پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله و سلم که گفت در اثناء آنکه حضرت ایوب علیه السلام غسل میکرد در آن حال که

برهنه بود بد آنکه ایوب علیه السلام بن روم بضم راء مهمله بن عیص کبیر بن مهمله بن اسحق بن ابراهیم

علیه السلام یا بن عوص بن زراح بن عیص بن اسحاق است و مادر او بنت لوط است او عابدترین

مردم بود و عمر او شصت و سه بود یا نور و مدت بلا او هفت سال بود و نام او عجمی بود و فرمود علیه

جراد من ذهب یس افتاد بر و ملخ از طلا از آسمان فجعل ایوب یحیی فی توبه یس ایوب

میکرفت آن ملخ را در جامه خود و لفظ یحیی از احتیاج مبدء و بنیاد شلته بعد تا نشانه توفیق

وزن افعال است و در بعضی روایات از یحیی بفتح حرف مضارع و سکون حاء مهمله است و معنی ^{حدیث}

فناداه ربه یس و او را پروردگار او گمرازه کن غنیبتک عما تری آیا ترا غنی ز کردیم از آنچه بود

می بینی از ملخ طلا قال بلی و عزتک گفت ایوب علیه السلام آری غنی گردانیدی در اقسام بعت تو

ولکن لا غنی لی عزتک و سکن نیست غنی و بی پروا می از برکت تو و خیر تو و دوا

ابراهیم عن موسی بن عقیبة و روایت کرده است این حدیث را ابراهیم بن طهمان خراسانی

از موسی بن عقبه بضم عین مهمله تابعی است عَنْ صَفْوَانَ از صفوان بن سلیم که او هم تابعی است
و مدنی است میگویند که او نهاد پهلوی خود را بر زمین چهل سال و قبول نمیکرد مگر اید سلطان را
و گفته است امام احمد بن حنبل که نازل میشود بر او باران عَنْ عَطَاءِ بْنِ يَسَارٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ
عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ بَيْنَا أَيُّوبُ يَغْتَسِلُ غُرْيَانًا از عطاب بن یسار
ابن هریره از پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم که گفت در آتشانی که ایوب علیه السلام غسل میکرد در آن حالتی که
برهنه بود بدانکه درین حدیث موخر آورد اسناد را از متنی تا دانسته شود که این حدیث را طریق دیگر هم
است غیر ازین که ترک کرده است آنرا ذکر کرده است حدیث را اول بطریق تعلیق پس را هم اسناد
می باشد و بعد آن گفت رواه ابراهیم از جهت اشعار بطریق دیگر و این هم تعلیق است زیرا که امام بخاری
ملاقات نکرده است ابراهیم را بَابُ التَّسْتُرِ فِي الْغُسْلِ عِنْدَ النَّاسِ بابست در
بیان پیره کردن در غسل نزد مردم حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُسَلَّمَةَ حدیث کرده را عبد الله بن
مسلمه بفتح میم و لام که او قعنی و شاکر امام مالک است عَنْ مَالِكٍ عَنْ أَبِي النَّضْرِ از امام مالک از
ابن النضر بفتح نون و سکون ضار معجمه مَوْلَى عُمَرَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ که معنی عمر بن عبید الله تابعی است
أَنَّ أَبَا مَرْثَةَ مَوْلَى أُمِّ هَانِيَةَ که ابامره بضم میم و تشدید راه مهمله که موی ام هانی است و ام هانی
بنون و همزه در آخر او دختر ابوطالب است همیشه حضرت علی بن ابی طالب است و بنت عم حضرت
پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم و نام او فاخته و بعضی گفته عاتکه و بعضی گفته انه فاطمه و بعضی گفته
خواستگاری کرده بود رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم او را لیکن او گفت که من دوست میداشتم
ترا در جاهلیت پیش نه دوست ندارم در اسلام لیکن من کلانم پس سکوت کرد رسول خدا صلی
الله علیه و آله و سلم أَخْبَرَنَا أَنَّهُ سَمِعَ أُمَّ هَانِيَةَ بِنْتَ أَبِي طَالِبٍ ابونضر میگوید که ابومره خبر داد
که آن ابامره شنید ام هانی را که بنت ابوطالب است تَقُولُ ذَهَبْتُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى
الله علیه و آله و سلم عام الفتح میگفت رفتم بسوی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در
سال فتح مکه که در رمضان بود در سال هشتم از هجرت فوجده تَغْتَسِلُ وَفَاطِمَةُ لَسْتُهُ

پس فتم اخذت راصلي الله عليه و سلم كه غسل ميگرد و فاطمه دختر بيغمير خدا صلي الله عليه و اله و سلم ^{و اهل بيته ميگرد}
و پيره ميگرد و ارفقال من هذيك گفت اخذت صلي الله عليه و اله و سلم كه ليست اين زن ^{فقلت}
انا ام هاني پس گفتم من كه منم هاني حد ثنا عبدان حديث كرد ما را عبدان كه نام او عبد الله
عنتي هست قال اخبرنا عبد الله گفت عبدان كه خبر كرد ما را عبد الله بن مبارك قال اخبرنا سفيان
عن سالم بن ابي الجعد عن كريب عن ابن عباس عن ميمونة قالت سترت النبي ^{والنبي}
صلي الله عليه و اله و سلم گفت عبد الله بن مبارك كه خبر كرد ما را سفيان از سالم بن ابي الجعد
از كريب معتنق بن عباس از عبد الله بن عباس از ام المؤمنين ميمونه رضي الله عنها كه گفت پوشيدم
بس بيغمير خدا صلي الله عليه و اله و سلم وهو يغتسل من الجنابة و حال آنكه او غسل ميگرد ارجاء
فغسل يديه ثم صب بمينيه على شماله فغسل فرجه و ما اصابه يس
هر دو دست خود را بعد آن تحت بدست راست خود بر دست چپ خود ريش شست
خود را و چيزي را كه رسيده بود از نجاست رطوبت جنابت يا بول ^{و شمس} مسح بيد علي
المخاطب او الارض بعد آن مسح كرد بدست خود بر ديوار يا بر زمين ^{و شمس} ثم توضا وضوء
للصلوة غير جليله بعد آن وضو كرد مثل وضو كردن او براي نماز غير از هر دو ياي خود
ثم افاض على جسده الماء بعد آن رخت بر حسد خود آب را ^{و شمس} شست ركناره شده
از مكان خود فغسل قدميه يمشيت هر دو قدم خود را تا بعد ابو عوانة متابعت
كرده هست سفيان را ابو عوانة كه نام او وضاع يشكري هست و ابن فضيل في السائر
و متابعت کرده هست آن سفيان را ابن فضيل كه نام او محمد هست و اين هر دو متابعت
كرده اند در شمس كه مذکور هست در حديث نه در باقي حديث يعني باقي حديث را بعبارة ديگر ذكر
كرده اند بابك اذا احتلمت المرأة بالست و قتي كه محتمل شود زن حد ثنا عبد الله
ابن يوسف حديث كرد ما را عبد الله بن يوسف تينسي قال اخبرنا مالك عن هشام
ابن عروة عن ابيه گفت عبد الله كه خبر كرد ما را امام مالك از هشام بن عروة از پدر خود كه عروه است

عَنْ زَيْنَبِ بِنْتِ ابْنِ سَلَمَةَ از زینب دختر ابی سلمه که مادرش ام سلمه است عَنْ امِّ سَلَمَةَ
 از ام سلمه که مادرش ام سلمه است که از ازواج مطهرات است انها قالت جاءت ام سلمة امرأ
ابن طلحة الى رسول الله صلى الله عليه واله وسلم که آن ام سلمه گفت که آمد ام سلمه بنضم
 سین مهمله و فتح لام و سکون یا دشناة تحتیه که والده انس بن مالک است و او زن ابوطیحه انصاری بود که نام
 ابوطیحه زید بن سهل بن اسود بن حرام است و او بدری است بسوی پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله و لم یفقا
یا رسول الله ان الله لا یستجیب من الحق پس گفت ام سلمه که یا رسول الله تحقیق الله تعالی میگوید
 از حق گفتن یعنی الله تعالی نمیکنند بجا کردن از استفسار از حق و این عبارت تمهید است برای مذکور
 کردن سوال آنکه هل علی المرأة من غسل اذا احتلمت آیا بر زن است غسل وقتی که محلمه
 شود فقال رسول الله صلی الله تعالی علیه واله وسلم نعم اذا رأت الماء پس
 گفت رسول خدا صلی الله علیه و اله و سلم آری غسل لازم است وقتی که به بیند آب منی را بعد بیدار شدن
باب عرق الجنب باب است در بیان حکم عرق کسی که جنابت داشته باشد و ان السلام
 لا یجس و باب است در بیان آنکه مسلمان پاک است بخیمشود حد ثنا علی بن عبد الله قال حد
 یحیی حدیث کرد ما را علی بن عبد الله گفت حدیث کرد ما را یحیی بن سعید قطان قال حد ثنا
 بنضم حله مهمله گفت حدیث کرد ما را حمید که او را طویل میگویند و تابعی است قال حد ثنا بکیر گفت
 کرد ما را بکیر بنضم باد موحده بن عبد الله بن عمرو بن هلال مزنی بصری عن ابی رافع از ابی رافع که نام او
 نفع است عن ابی هريرة ان النبي صلى الله عليه واله وسلم لقيه في بعض طرقات
المدينة وهو جنب از ابی هریره است که تحقیق پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله و سلم ملاقات کرد آن
 ابوهریره را در بعضی راههای مدینه و حال آنکه ابوهریره جنابت داشت فأنخس منه
 پس بشدم و متاخر شدم از و این لفظ بخاد معجم بعد آن نون بعد آن سین مهمله معنی تاخو
 می آید و در بعضی روایات آنجست ای اعتقدت نفسی نجسا آمده است فذهب فاعتسل
 رفت ابوهریره و غسل کرد و در بعضی روایات فذهب فاعتسل آمده است و صیغه غائب نظر

بز نقل کلام ابوهریره بالمعنی است و اگر نقل باللفظ باشد بصیغه شکم است فَشَمَّ جَاءَ پس ابوهریره یا
 آمد آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم فقال أَيُّكُمْ كُنْتُ يَا أَبَاهُ رِيَّةَ فرمود که کجا بودی ای اباهریره فَكَأَنَّ
كُنْتُ جُنْبًا فَكْرَهْتُ أَنْ أَجَالِسَكَ وَأَنَا عَلَى غَيْرِ طَهَارَةٍ گفت ابوهریره که بودم من جنب
 پیکره دشتم که مجالست کنم ترا و حال آنکه من بر غیر طهاره باشم فقال سُبْحَانَ اللَّهِ إِنَّ الْمُؤْمِنَ
لَا يَجْسُرُ گفت آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم که باکی است خدا سعا را که تحقیق پاک است نجس نمیشود
 در ذات خود نجسیت مگر آنکه چیزی عارض شود او را از نجاست خارجی بخلاف کافر که در ذات و اعتقاد
 خود نجس است و بعضی گفته اند که مراد آنست که مسلمان چون از نجاست محافظه میکند نجس نمیشود
 بخلاف کافر که اجتناب از نجاست نمیکند نجس میشود و امام نووی گفته که در حکم طهارت راست
 کافر و مسلم برابرند و در آیه انما المشركون نجس مراد نجاست اعتقاد است پس هرگاه مسلمان پاک
بِعَسَقٍ او در مع او و لعاب او پاک اند خواه محدث باشد یا جنب باشد یا حیاض باشد یا بِأَبٍ
لِلْجَنبِ نَجَسٌ و يَمِشِي فِي السُّوقِ وَغَيْرِهِ بابت در میان آنکه جنب خارج شود از خانه خود
 و روان شود در بازار و غیر آن یعنی در مست است رفتن و خروج او بخلاف آنچه روایت کرده است
 آنرا ابن ابی شیبہ از حضرت علی و حضرت عائشه و ابن عمر و حضرت عمر و شداد بن اوس و سعید بن
 مسیب و مجاهد و ابن سیرین و زهری و محمد بن علی و ثعلبی و بیهقی و سعد بن ابی وقاص و ابن عباس و عطاء بن
 بصری را ز یاد کرده است و غیر هم انهم كانوا اذا اجنبوا الا يخرجون ولا يأكلون حتى يتوضوا و قال عطاء
يَجْمَعُ الْجُنْبُ وَيَقْلِمُ أَظْفَارَهُ وَيَجْلُو رَأْسَهُ و إِنْ لَمْ يَتَوَضَّأْ كَفَّتْ عَطَابُ ابن رباح
 بفتح راء مهمله و تخفيف باء موحده و بحاء مهمله که جماعت بکنند یعنی خون بکش جنب و قطع کند ناخنها
 خود را و تراشد بر خود را اگر چه وضو نکند حَدَّثَنَا عَبْدُ الْأَعْلَى بْنُ حَمَّادٍ حدیث کرد ما را عبد الله
 ابن حماد قال حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ زُرَيْعٍ گفت حدیث کرد ما را يزيد بن زريع نیز يزيد بن زريع بصحبه و سراً
 مهمله مفتوحه بصیغه تصغیر قال حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ قَتَادَةَ گفت که حدیث کرد ما را سعيد بن قواد
 از قواد بن دغامه أَنَّ النَّسَّ بْنَ مَالِكٍ حدیث هم أَنَّ النَّسَّ بْنَ مَالِكٍ حدیث کرد آن مردم را

بعضی روایات حدیثه بضمیر مفرد است آن نبی الله صلی الله علیه و اله و سلم کان یطوف

على نسائه في الليلة الواحدة وله يومئذ تسع نسوة انکه پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله

والله و سلم بود که طواف میکرد بر زنان خود در یک شب یعنی جماع در یک شب بهم و مرا حضرت صلی الله علیه و اله

و سلم را در آنوقت نزل بود و مراد از یومئذ و تسع است یعنی در آن وقت چرا که روز معین بود

برای بودن نسوة تسع و دلالت این حدیث بر ترجمه جهت آنست که نساء آنحضرت صلی الله علیه و اله

را چهار ماه علاقه بود و طواف بر آنها بدون برآیدن از حجره و رفیقان بحجره دیگر نمیشود و درین مشغول

لازم می آید حدیثنا عتیاش حدیث کرد ما را عیاش ثمنه تحتیه مشدده و شین عجمین و لید که

حدیثنا عبد الاعلی قال حدیثنا حمید گفت حدیث کرد ما را عبد الاعلی گفت حدیث

ما را حمید بصغیر طویل عن بکر از بکر که مرزی است عن ابی رافع از ابی رافع که نام او نفع است

عن ابی هریره قال لقینی رسول الله صلی الله علیه و اله و سلم و انا جنب فاخذ

بیدی فمشیت معه حتی قعدت از ابی هریره است گفت که ملاقات کرد مرا و حال

من جنب بودم بگفت دست مرا پس رفتیم همراه آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم تا آنکه نشست

فانسلت بر ادم ای زببت فی خفیه فایتت الرجل بر ادم جای سکونت خود را و

رجل بحاء همله مشکن شخص و دیگر متاع را گویند فاغتسلت غسل کردم شسته خست و هو

فانسلت بر ادم در آنحال که آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم نشسته بودند فقال انزلت یا ابا

هریره فرمود که کجا بودی ای ابو هریره و در بعضی نسخ یا ابا هریره است فقلت له پس گفتیم من حال خود

مرا و فقال سبحان الله ان المؤمن لا یخس بر سر پاکی است خداست عار تحقیق که

مسلمان نخس نمیشود باین کینونة الجنب فی البیت اذا توضأ باست باین

جواز مستقر بودن جنب در خانه وقتی که وضو کند قبل ان یغتسل پیش از غسل کردن حدیثنا

ابو نعیم حدیث کرد ما را ابو نعیم که نام او فضل بن رکن است و ابو نعیم بضم نون بصیغه تصغیر است

حدیثنا هشام و شیبان حدیث کرد ما را هشام و شیبان بفتح شین معجمه و سکون تخانیه

وبناء منودة بن عبد الرحمن عن يحيى عن ابوسلمة قال سألت عائشة أكان النبي

الله عليه وآله وسلم يرقد وهو جنب از يحيى از ابی سلمه گفت ابوسلمه پرسیدم من حضرت

عائشه را که آیا بوی غیر خدا صلی الله علیه و آله وسلم که خواب می کرد در حالی که جنب می بود قائلت نعم

فیتوضأ گفت عائشه که آری خواب میکرد در حال جنابت و وضو میکرد حد ثنا قتیبه

قال حد ثنا الليث یعنی حدیث کرد ما را قتیبه بن سعید گفت که حدیث کرد لیث بن سعد

نافع قال ان عمر بن الخطاب سأل رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ايرقد

أحدنا وهو جنب از نافع است که گفت تحقیق عمر بن خطاب رضی الله عنه سوال کرد رسول

را صلی الله علیه و آله وسلم که آیا خواب کنید یکی از ما در آن حال که جنابت داشته باشد قال نعم

إذا توضأ أحدكم فليرقد فرمود آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم که آری خواب کنید یعنی

جانز است خواب کردن جنابت وقتی که وضو کنید یکی از شما پس خواب کنید و این وضو بطریق

والاصول هو از بدون آن هم است باب الجنب يتوضأ ثم ينام بالبت

بیان الله وضو میکند بعد آن خواب کند حد ثنا يحيى قال حد ثنا الليث عن عبيد الله بن

جعفر عن محمد بن عبد الرحمن حدیث کرد ما را يحيى بن بکر گفت که حدیث کرد ما را لیث بن

سعد از عبید الله بن جعفر فقیه مصری از محمد بن عبد الرحمن بن اسود مدنی که یتیم غروة بن زبیر است

پدر او وصیت کرده بود بسوی او عن غروة عن عائشة از غروة بن زبیر از عائشه است

قالت كان النبي صلى الله عليه وآله وسلم إذا أراد أن ينام وهو جنب غسل

فرجه وتوضأ للصلاة گفت عائشه که بود رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم وقتی که اراده

میکرد که خواب کند در آن حال که جنب می بود می شست فرج خود را و وضو میکرد مثل وضو که برای نماز

میکرد یعنی وضو شرعی نه وضو لغوی و لفظ للصلاة متعلق بمجذوف است انی كما يتوضأ للصلاة

حد ثنا موسى بن اسمعيل قال حد ثنا جويرية حدیث کرد ما را موسی بن اسمعیل بنویز

گفت که حدیث کرد ما را جویریة تصغیر جاریه است او پسر ضبی است کینه او ابو مخارق است

بصری است عن رافع عن عبد الله بن رافع از عبد الله بن عمر است قال استفتي عن النبي

صلى الله عليه واله وسلم اينام اجدنا وهو جنب قال نعم اذا توضا كفت

فتوى طلبيد حضرت عمر از پيغمبر خدا صلى الله عليه واله وسلم كه آيا خواب كند كي از مادران حال كند

فرمود آري خواب كند وقتي كه وضو كند حدثنا عبد الله بن يوسف قال اخبرنا ما

عز عبد الله بن دينار عن عبد الله بن عمر حديث كذا راع عبد الله بن يوسف كفت

ما را اما مالك از عبد الله بن دينار كه او قرشي مدني معتق عبد الله بن عمر است از عبد الله بن عمر انه

قال ذكر عمر بن الخطاب لرسول الله صلى الله تعالى عليه واله وسلم انه

تصيبه الجنابة من الليل انه عيدا عبد بن عمر كفت كه ذكره عمر بن الخطاب مرسل

را صلى الله عليه واله وسلم كه تحقيق او را برسد جنابت در شب يعني با وقت غسل كند

يا جوابه فقال له رسول الله صلى الله تعالى عليه واله وسلم توضا واغسل

ذكرك ثم نه كفت مر او را رسول خدا صلى الله تعالى عليه واله وسلم وضو كن و بشو

خورد را يعني اول ذكر خود را بشو و وضو كن بعد آن خواب كن يعني خطاب فرمود باين عمر يا عمر

باب اذا التقى المختانان بايست وقتي كه ملاقات كنند دو محل خنده از مرد و زن

يعني موضع قطع را از مرد و موضع قطع را از زن هر دو ملاقي شود و ملاقات آنها بعد غيبوبه

حشفه ميشود حدثنا معاذ بن فضالة حديث كذا راعوا زبن فضالة بفتح فاء بصرى

قال حدثنا هشام كفت حديث كذا راعها هشام بن عروة وجاء تحويل است يعني تحويل هشام

وحدثنا ابو نعيم وحدثنا كذا راعها ابو نعيم بصيغة تصغير كه نام او فضل بن ركين است عن

هشام عن قتادة عن الحسين البصري عن ابي رافع از هشام از قتاده از حسن

بصرى از ابي رافع كه نام او نضيع است عن ابي هريرة عن النبي صلى الله تعالى عليه واله

وسلم قال اذا جلس بين شعبها الأربع ثم جهدها فقد وجب الغسل از ابي

هريره است از پيغمبر خدا صلى الله عليه واله وسلم كفت وقتي كه نشست شخصي بين قطعههاي آن زن كه

ن
كه آن ابن عمر

چهار اند و لفظ شعب جمع شعبه است بضم شین معجم یعنی قطعه شی و در ادب نجایدین و در جلین است
 و بعضی گفته اند که مراد از شعب زن شعب فرج یعنی نواحی اربعه فرج و بیضاوی همین را مراد کرده است
 بعد آن مشقت کرد یعنی جماع کرد و پس شد غسل بر زن و مرد اگر چه انزال نشده باشد زیرا که
 غیبوتی حشفه موجب غسل است تَابَعَهُ عُمَرُ وَعَنْ شُعْبَةَ متابعت کرده است هشام را
 عمرو بن مرزوق بقدم راه مهله بزرای معجم بصری است ثِقَّةٌ هَتْكَ از شعبه و شعبه شنیده است
 از قتاده از حسن بصری و قال مُوسَى حَدَّثَنَا ابَانُ قَالَ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ قَالَ اخْبَرَنَا
لُحْسَنٌ مِثْلَهُ و گفت موسی بن اسمعیل که حدیث کرد ما را ابان بن زید بن عطاء گفت حدیث
 کرد ما را ابان بن زید بن عطاء گفت حدیث کرد ما را حسن بصری مثل آنچه سابق مذکور شد باید دانست
 که سابق چون قتاده بلفظ عن روایت کرده است و او از مدلسین است لهذا باز بلفظ اخبرنا
 از و نقل کرد تا تصریح بسامع او شود و نیز باید دانست که در اینجا لفظ قال موسی گفت و تابعه گفت
 و سابق تابعه عمر و گفت زیرا که متابعت اقوی است و قول عام است از ذکر بر طریق نقل و
 یا ذکر بر طریق مذاکره و مجاوره پس مراد از اشعار ابان باید دانست که احتمال است که بخاری از عمر
 و موسی داشته باشد پس نیست بآنکه تعلیق باشد از بخاری با بَسْبُ غَسْلِ مَا يُصِيبُ
مِنْ فَرْجِ الْمَرْأَةِ بابت در بیان ششای چیزی که میرسد در از رطوبت فرج زن حدیث
 ابو معمر بفتح هر دو میم یعنی حدیث کرد ما را ابو معمر که نام او عبد الله بن عمر است قَالَ حَدَّثَنَا
عَبْدُ الْقَارِئِ گفت حدیث کرد ما را عبد الوارث بن سعید عن الحسن بن حسین بن
 ابن زکوان قال قال یحیی گفت حسین بن ابی کثیر و اخبرنا ابو سلمة و خیر
 مر ابو سلمة بفتح لام بن عبد الرحمن بن عوف این مقوله یحیی است و معطوف است محذوف
 اخبرنی بكذا و کذا و اخبرنی بهذا المعطوف بمقدار هینت ان عطاء بن یسار اخبره ان
زَيْدُ بْنُ خَالِدِ الْجُهَنِيِّ اخبره انک عطاء بن یسار خبر کرد او را که زید بن خالد جهنی که تابعی است
 خبر کرد او را و جهنی بضم جیم و فتح با و بنون نسبت بسوی جهنی بن زید است أَنَّهُ سَأَلَ عُمَانَ

قال ابو عبد الله هذا هو
 واما بقية الحديث الاخر
 والغسل احوط

ابْنِ عَثْمَانَ أَنَّهُ سَوَّلَ كَرِثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَأْيَ بَيْنِ قَسَمٍ فَقَالَ أَرَأَيْتَ إِذَا جَامَعَ الرَّجُلُ
 أُمَّرَأَتَهُ فَلَمَّ تَمَنُّ بِكَيْفِ أَنْ زَيْدٌ كَبَّرَهُ مَرَّةً قَتْلِي كَمَا جَمَعَ كَنْدَمَرْدُ بَارِزَانَ خُودَ وَانْتِزَالَ مِنْهُ لَفْظُ
 فَلَمْ يَنْ يَضْمُ يَأْسُكُونَ بِمِيسْمِ حَكْمِ أَوْ حَيْسِ غَسَلِ كَنْدِيَا وَضَوْقَالَ عَثْمَانُ يَتَوَضَّأُ كَمَا يَتَوَضَّأُ
 لِلصَّلَاةِ وَيَغْسِلُ ذِكْرَهُ كَقَوْلِهِ كَقَوْلِهِ عَثْمَانُ كَمَا وَضُو كَنْدِيَا بِخُودِ وَضُو يَكْنُزُ بَرِي نَمَارُ وَبَشُو يَكْنُزُ
 خُودَ رَأْيَ أَنْجَمِ رَسِيدِهِ هَيْتَ أَرْطُوبَةُ فَرْجِ زَيْنٍ يَعْنِي غَسْلَ لَازِمٍ نَيْسَتِ بَرُو قَالَ عَثْمَانُ سَمِعْتُهُ
 مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَقَوْلِهِ عَثْمَانُ كَمَا شَنَيْدَمُ مِنْ أَيْنَ رَأْيَ رَسُولِ
 خَدِصَلِيِّ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَسَأَلْتُ ذَلِكَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَابْنِ الزُّبَيْرِ بْنِ الْعَوَّامِ
 وَطَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ وَابْنَ بَرَكَةَ فَأَمْرُهُ بِذَلِكَ يَكُونُ زَيْدُ بْنُ خَالِدٍ كَمَا سَوَّلَ
 كَرَمُ مِنْ أَيْنَ انْتَا حَضْرَتِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَأْيَ بَيْنِ عَوَّامِ وَطَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ وَابْنَ بَرَكَةَ
 رَأْيَ هَمِّ صَحَابَةِ عِظَامِ جَلِيلِ الشَّانِ أَنْدَلِيسِ كَرَدْنِدِيَا صَحَابَةَ آيَةَ مَجَامِعِ رَأْيَ بَيْنِ غَسَلِ ذِكْرِهِ وَضُوبَا
 دَانَسَتْ كَمَا أَيْنَ حَدِيثِ كَرِثْمَانَ هَيْتَ أَمَّا مَنْسُوخُ هَيْتَ وَصَحِيحَةُ مَنْسُوخُ نَيْسَتِ بَرُو حَكْمِ
 بَهَائِنِ قَسَمِ دَرِأُولِ اسْلَامِ بَعْدَ آيَةَ فَمُرُودِ أَنْحَضْرَتِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِوَجُوبِ غَسَلِ بَارِخَالِ
 ذِكْرِهِ فَرْجِ وَبَعْدَ آيَةَ مَجَامِعِ وَاقِعِ شَدِيدِ بَيْنِ جَنَابِخِ مِنْ عَثْمَانَ وَحَضْرَتِ عَلِيِّ وَابْنِ مَرْوَانَ
 كَمَا غَسَلِ كَنْدِيَا قَالَ يَحْيَى بْنُ كَثِيرٍ كَقَوْلِهِ يَحْيَى بْنُ كَثِيرٍ وَأَخْبَرَنِي أَبُو سَلَمَةَ وَخَبَرَنِي أَبُو سَلَمَةَ
 بِرَأْسَانِ دَرِأُولِ مَطْلُوقِ نَيْسَتِ أَنْ عُرْوَةَ بِنْتُ الزُّبَيْرِ أَخْبَرَتْ أَنَّ أَبَا أَيُّوبَ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ سَمِعَ
 ذَلِكَ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّ عُرْوَةَ بِنْتُ الزُّبَيْرِ أَخْبَرَتْ أَنَّ أَبَا أَيُّوبَ أَخْبَرَهُ أَنَّ
 أَيُّوبَ انصاري كَمَا صَحَابِي عِظَمُ هَيْتَ خَبَرُ دَرِأُولِ عُرْوَةَ رَأْيَ كَرِثْمَانَ بَيْنَ رَأْيَ بَيْنِ خَدِصَلِيِّ اللَّهِ عَلَيْهِ
 وَآلِهِ وَسَلَّمَ حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ قَالَ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ عَمْرِو بْنِ عُمَرَ عَنْ عُرْوَةَ حَدِيثِ كَرِثْمَانَ مَسْدُورِ
 كَقَوْلِهِ كَقَوْلِهِ كَرِثْمَانَ مَسْدُورِ عُرْوَةَ قَالَ أَخْبَرَنِي أَبِي كَقَوْلِهِ كَرِثْمَانَ مَسْدُورِ
 مِنْ كَرِثْمَانَ هَيْتَ قَالَ أَخْبَرَنِي أَبُو أَيُّوبَ قَالَ أَخْبَرَنِي أَبِي كَقَوْلِهِ كَرِثْمَانَ مَسْدُورِ
 مَرَّ أَبُو أَيُّوبَ كَقَوْلِهِ كَرِثْمَانَ مَسْدُورِ كَقَوْلِهِ كَرِثْمَانَ مَسْدُورِ كَقَوْلِهِ كَرِثْمَانَ مَسْدُورِ

الْمَرْأَةُ فَلَمْ يَنْزِلْ لَهَا وَكَفَتْ يَارَسُولَ اللَّهِ وَقَتِي كَمَا جَمَاعٌ كُنْتُ مَرْدًا بَارِئًا مِنَ النَّسَاءِ لَمْ يَكُنْ فِي حَيْضٍ حَلْمٌ
 قَالَ يَغْسِلُ مَا مَسَّ الْمَرْأَةَ مِنْهُ تَتَمَيُّتُ وَضَا وَيُصَلِّي وَيُؤَدُّ الْحَضْرَةَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وسلم که بشوید چیزی را که رسیده است زن را از آن مرد یعنی عضو مخصوص را که داخل شده است
 در فرج زن و بر سیده است او را رطوبت آن بعد آن وضو کند و نماز بخواند قال ابو عبد الله
 الْغُسْلُ أَحْوَطُ كَقَوْلِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ
 صورة ادخال ذکر و عدم انزال منی احوط است یعنی احتیاط در امر دین در روزی که است
 از اکتفا بشستن ذکر و وضو ذلک الا خیر انما بیننا لا خیار فیهم و جز این نیست
 که این اخیر از امرین که بیان کردیم یعنی این حدیث اکتفا بشستن ذکر و وضو که در حدیث
 آمده است آنرا بیان کردیم از جهت اختلاف صحابه در وجوب غسل و عدم آن یا از جهت
 محذرتین در صحت و عدم آن پس معلوم میشود که امام بخاری قائل نیست بنسخ آن و جمهور
 بر آنند که این حدیث منسوخ است و غسل واجب است بالتقاء ختانین و در بعضی نسخ
 و الماء انقی هم آمده است تمام شد کتاب غسل اللهم اغسل عننا الارواح جعلنا من الطاهرين
 الابرار و اغسل عننا الخطايا و نقنا منها كما نقيت الثوب الابيض من الدنس و باعدنا
 و بین زلوتنا كما باعدت بین المشرق و المغرب بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 كِتَابُ الْحَيْضِ كتاب است در بیان احکام حیض و حیض در لغت بمعنی سیلان
 يقال حاض الوادی اذا سال و حاضت الشجرة اذا سال صمغها و در شرع خونی که می براید از قعر
 رحم زن بعد بلوغ در اوقات متعده و استخاضه خونی است که خارج میشود در غیر اوقات
 او و سیلان میکند از رگی که در هین او قریب رحم است نام آن رگ عاقل است و قریب
 اللَّهُ تَعَالَى وَ يُسْأَلُ نَكَ عَنْ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ الَّذِي فَاعْتَزَلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ
 و در بیان قول الله تعالی که فرمود و سؤال میکنند تر از حکم حیض بلکه آن حیض پلید است ایندا
 میدهد کسی را که قریب او شود از جهت نجاست و بدبوئی یکباره نشوید از جماع زنان در حال حیض

وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّى يَطْهَرْنَ و نزدیک نشوید آن زنان را بجماع تا آنکه پاک شوند فَإِذَا تَطَهَّرْنَ
فَاتَّوَهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَ اللَّهُ بِرِسْوَةٍ که پاک شوند پیش آن زنان را از جایی که امر کرده است
استماع شمارا آن اللَّهُ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ تحقیق است خدا دوست میدارد توبه کنندگان را از کثرت
وَيُحِبُّ الْمُطَهِّرِينَ و دوست میدارد پاک شوندگان را از فواحش و پلیدیها بَابُ كَيْفَ
كَانَ بَدْءُ الْحَيْضِ بابست در بیان آنکه چگونه بود ابتداء حیض وَقَوْلُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَالهِ وَسَلَّمَ هَذَا شَيْءٌ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَى بَنَاتِ آدَمَ و بابست در بیان قول پیغمبر خدا صلی الله
علیه و آله و سلم که این حیض شیئی است که نوشته است او را استماع بر دختران آدم علیه السلام وَقَالَ بَعْضُهُمْ
كَانَ أَوَّلَ مَا أُرْسِلَ الْحَيْضُ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ و گفتند بعضی از صحابه که عبد الله بن مسعود وَعَا
كِهِم که بود اول چیزی که فرستاده شد حیض بر بنی اسرائیل و لفظ اول مرفوع است بنا بر آنکه اسم کان است
و ما در ما ارسال مصدری است که معنی این میشود که اول ارسال حیض بر بنی اسرائیل و لفظ عَلَى
بنی اسرائیل خبر کان است و مراد از بنی اسرائیل اولاد اسرائیل است و اولاد شامل بنات است بر اولاد بنات
باین طریق میشود قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ كَقَوْلِ ابْنِ عَبَّادٍ كَقَوْلِ ابْنِ عَبَّادٍ كَقَوْلِ ابْنِ عَبَّادٍ كَقَوْلِ ابْنِ عَبَّادٍ
اللَّهُ عَلَيْهِ وَالهِ وَسَلَّمَ أَكْثَرُ وَحَدِيثُ بَعْضِهِمْ هَذَا صَالِحٌ عَلَيْهِ وَالهِ وَسَلَّمَ آنکه این شیئی است که نوشته است
استماع بر بنات آدم این قول اشمل است و اگر است از روی شمول از قول آن بعضی گفته اند که اول
ارسال حیض بر بنی اسرائیل است زیرا که بنات آدم شامل بنی اسرائیل است باید دانست که در حدیث
این بعضی در ظاهر مخالفت می نماید زیرا که از حدیث معلوم میشود که ارسال حیض در بنات آدم بود
قول این بعضی معلوم میشود که اول ارسال آن در بنی اسرائیل بود و در پیش توفیق آنچه در مصابیح گفته است
که مراد از ارسال حیض در بنی اسرائیل ارسال حکم او است که مانع از صلوة و صوم باشد ابتدا این حکم
در بنی اسرائیل باشد و ایجاد اصل حیض در بنات آدم باشد دیگر وجه آنست که حافظ این سخن گفته
که جمع ممکن است با آنکه آنچه در بنی اسرائیل شد طول مکث حیض بود در آنها از جهت عقوبت آنها و نیز
جواب باین طریق است که استماع قطع کرده بود حیض را از نسای بنی اسرائیل از جهت عقوبت آنها پس

آنها منقطع شود و به این حال مدت بسیار گذشت بعد آن از راه فضل اغاده که حیض آنها

پس اول حیض بود نسبت بمدة انقطاع والله اعلم بالصواب باب في الأمر للنساء

إذ أنفسن بالست در بیان امر زنان را وقتی که نفسا شوند و صاحب نفاس گردند یعنی ^{کنند}

و از کدام امور احتراز نمایند و لفظ نفس بفتح نون و کسر فاء و سکون سین که آخر او نون است

ای حیض مراد آنست وقتی که حائض شوند و اطلاق نفاس بر حیض آمده است حدثنا علي

ابن عبد الله قال حدثنا سفيان حدیث علی بن عبد الله مدینی گفت حدیث کرد ما را سفیان

ابن عیینة قال سمعت عبد الرحمن بن القاسم گفت سفیان که شنیدم عبد الرحمن بن ^{قاسم}

يقول سمعت القاسم که میگوید شنیدم قاسم بن محمد بن ابی بکر صدیق رضی الله عنهم را یقول

سمعت عائشة تقول خرجنا لآل نزي إلا الحج که میگوید قاسم شنیدم عائشه را که میگوید که

بر اندیم مادر انحال که بطن نمیکردیم هر قصد حج را یعنی نبود خروج ما که برای قصد حج زیرا که مردم ^{ظن}

میکردند امتناع عمره را در شهر حج فلما كنا بسرف بوقتی که ما شدیم و رسیدیم در سرف ^{بفتح}

سین مهله و کسر راه مهله و بفا موضع است برده میل یا نه میل از مکة حضرت حائض شدم من

فدخل على رسول الله صلى الله تعالى عليه واله وسلم وأنا أنكى بر اهل شد بر من

پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله و سلم و حال آنکه من گریه میکنم قال مالك انفسيت فرمود آنحضرت صلی

الله علیه و اله و سلم چیست ترا آیا حائض شدی قلت نعم گفتم آری قال ان هذا امر مكته

الله على بنات آدم فرمود آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم که این حیض امریست که نوشت او را

تعا بنات آدم فاقضی ما يقضی الحاج غیر ان لا تطوفی بالبیت پس اگر کسی چیزی که

اذا میکند حج کننده از مناسک مگر آنکه طواف نکند به بیت الله که کعبه است لفظ افضل ^{بفتح}

صیغه مؤنث است و صحیح رسول الله صلی الله علیه و اله و سلم عز نسائه بالبقره

و تضحیه که پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله و سلم از زنان خود بقره یعنی بیک بقره و در بعضی نسخ بالبقره ^{ون}

تا است پس مراد جنس بقره است و احتمال است که زیاده از یک باشند و فرق در میان آنها مثل

تر و نمره هست و از زواج مطهرات تسعه بوده اند لیکن در صورتی که بقوه واحد باشد مراد بعضی نسبا^{خواه}
بود که بقوه از تسعه درست میشود و از زیاده نمیشود و این حدیث محمول است بر آنکه از آن کس^{رفته}

باشند از زواج خود با بئس غسل الحائض رأس زوجها و ترجمه با بئس^{در بیان}
شستن زن حائض سر زوجه خود و شانه کردن سر او و تطییف و تحسین آن حدیث تا عبد الله بن

یوسف قال حدثنا مالك عن هشام بن عروة عن عائشة قالت كنت^{سف}
أرجل رأس النبي صلى الله عليه وآله وسلم وأنا حائض حدیث کرد ما را عبد الله بن یوسف

بنیسی گفت حدیث کرد ما را امام مالک از هشام بن عروة از پدر خود عروه از عائشه رضی الله عنها گفت که بودم^{که بودم}
من که شانه میکردم سر مبارک آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم را در آن حال که من حائض می بودم ^{معلوم}

که مباح است شانه کردن سر زوجه در حال حیض حدیثنا ابراهیم بن موسی قال حدثنا هشام^{معلوم}
ابن یوسف حدیث کرد ما را ابراهیم بن موسی گفت که حدیث کرد ما را هشام بن یوسف صنعانی

آن ابن جریر اخیر هم آنکه تحقیق این جریر خبر در آن هشام بن یوسف را و دیگران را هم ^{جایز}
او و ابن جریر بضم جیم اولی و فتح راء مهمله و سکون یاء تحتانیة نام او عبد الملک بن عبد العزیز بن کعب

مکی قرشی او یکی از علمای مشهورین است و اول کسی است که تصنیف کرد در اسلام قال اخیر فی^{جایز}
هشام عن عروة انه سئل اتخذ مني الحائض او تدنوني المرأة وهي جنب گفت

خبر کرد ما را هشام بن عروه از عروه بن زبیر آنکه آن عروه را سوال کردند که آیا خدمت بکنند را حائض
یا نترد یک شود از من زن در احوال که او جنب باشد فقال عروة كل ذلك على هين ^{و گفت عروه}

هم این خدمت و قرب او بر من آسان است و كل ذلك یجد منی و لیس علی احد و ذلك^{بسیار}
بأس و هم این حائض و جنب خدمت میکنند و نیست بر هیچ کس در این خدمت باک و گناه ^{بسیار}

عائشة انها كانت ترجل رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم وهي حائض خبر را ما
عائشه آنکه او بود که شانه میکرد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم را در آن حال که آن عائشه حائض بود

و رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم جئت في المسجد و رسول خدا صلی الله^{علیه}

الله عليه واله وسلم در وقت نشانه کردن معتكف بود در مسجدی در لهار آسه و هی فی حجرتها
 نزدیک میکرد حضرت صلی الله علیه واله وسلم برای عائشه سر مبارک خود را و حال آنکه عائشه در حجره خود است
 فترجله و هی حائض پیش از آنکه میگرد عائشه حضرت صلی الله علیه واله وسلم را در آن حال که عائشه
 حائض بود باب قراءه الرجل فی حجر امراته و هی حائض بایست در بیان جواز
 تراءه مرد در بغل زن خود در آن حال که زن حائض باشد و لفظ حجر بفتح حاء مهمله و کسر آن و سکون
 جیم و جمع آن حجر است و کان ابو وائل یسئل خادمه و هی حائض الی ابی ذرین
 و بود ابو وائل که نام او شقیق بن سلمه است که تابعی مشهور است که وفات یافت در خلافت عمر بن
 عبدالعزیز و آن ابو وائل میفرستاد خادم خود را و حال آنکه آن خادم حائض بود و او جاریه بود
 و ثابت ضمیر باعتبار همان است بسوی ابو زرین بفتح زاء مهمله و کسر زای معجمه نام او مسعود بن مالک
 اسدی که او مولای ابو وائل بود و او هم تابعی بود فتأیته بالمصحف فمسکة بغلاقته
 پیش آورد آن خادمه آن ابو وائل را بمصحف پیشفت آن مصحف را بغلاف آن مصحف و لفظ
 کبر علی مهمله تازی که با و بسته می شود خریده مصحف را و غرض مصنف استدلال است باین
 حدیث بر جواز حمل حائض و جنب مصحف را بغیر مس آن حد ثنا ابو نعیم الفضل بن
 دکین حدیث کرد ما را ابو نعیم فضل بن دکین بوال مهمله سمع زهیر شنید زهیر بن یزید معجمه
 بصیغه تصغیر و آن زهیر بن معاویه بن حدیج جعفی عن منصور بن صفیه
 که نام مادر او است مشهور شد آن و پدر او عبد الرحمن محبی عبدی است و از امه حدیثه
 از عائشه حدیثها ابن النبی صلی الله علیه واله وسلم و تحقیق که مادر آن منصور که
 نام او صفیه است حدیث کرد آن منصور را که تحقیق حضرت عائشه حدیث کرد او را که تحقیق سلف خدا
 الله علیه واله وسلم کان یتکی فی حجری و انا حائض ثم یقر القرآن بود آنحضرت صلی
 علیه واله وسلم که تکیه میکرد در کنار من و حال آنکه من حائض می بودم بعد آن میخواند قرآن را باب
 من ستمی النفاس حیصا باب کسی که نامیده است نفاس را حیض یعنی اطلاق کرد لفظ نفاس

همه و فتح ال
 سکون یا حکما
 جیم

حریض حدثنا المکی بن ابراهیم حدیث کرد مارا کی بن ابراهیم بن بشری قال حدثنا

عن یحیی بن ابی کثیر عن ابی سلمة گفت حدیث کرد مارا هشام دستوانی از یحیی بن ابی کثیر

از ابی سلمة بن عبد الرحمن بن عوف ان زینب بنت ام سلمة حدثته انک تحقیق زینب دختر

ام سلمة که حدیث کرد آن ابوسلمه را باید دانست که نیست ابوسلمه و ام سلمه کنیت باعتبار شخص واحد

زیر که سلمه اول ولد عبد الرحمن بن عوف است و سلمه ثانی ولد بن عبد الاسود است حاصل آنکه

این ابوسلمه نیست پدر زینب آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم بلکه این دیگر است کذا قال الکرامی

ان ام سلمة حدثتها انک سلم حدیث کرد آن زینب را قالت بینا انامع النبی صلی الله

علیه و اله وسلم مضطجعة فی خمیصة حیضت گفت ام سلمه در آنتاه آنکه من با غیر

خدا کسب الله علیه و اله وسلم بر پهلو خوابیده بودم در چادر سیاه مربع که حائض شدم و لفظ خمیصة بفتح

خاء معجمه و کسر میم چادر سیاه مربع که او را در علم باشد فانسلبت پس رفتیم بجنبه باعتبار آنکه پدید آمد

خود را فاخذت ثیاب حیضتی پس بر جهای حیض خود را و لفظ حیضه بفتح حاء مهمل یعنی آن

پیر چاک که نهاده بودم و مهیا کرده بودم برای حالت حیض آنرا پوشیدم قال انفسیت فرمود آنحضرت صلی

الله علیه و اله وسلم که آیا حائض شدی قلت نعم کفتم آری حائض شدم فدعانی پس طلسم کرد

صلی الله علیه و اله وسلم فاضطجعت معک فی الخمیلة خواسیم بر پهلو بهر اه آنحضرت صلی

علیه و اله وسلم در آن چادر و لفظ خمیصه بمعنی خمیصه است صادر ابلام بدل کردن یعنی صاحب خمل او

هدب است یعنی تارها که بافته میشود و زیاده کرده میشود از پیر چه بعضی تارها را در اطراف آنرا

اهداب میگویند که در اطراف چادرها تارها زیاده میباشد یا آنکه خمیصه بنامه صوف را میگویند که او را

خمل باشد از هر نوع که باشد یا سیاه از جامه اینچنین ذکر کرده است قسطلانی در شرح خود باب

مباشرة الحائض بابست در بیان مباشرة مرد بزین حائض و مراد مباشرة التقاء بشره هر دو است

نه جماع حدثنا قیس بن سعد حدیث کرد مارا قیس بن سعد بفتح قاف و کسر باء مرصده و فتح صاد مهمل این عقبه کرد

قال حدثنا سفیان گفت حدیث کرد مارا سفیان ثوری عن منصور از منصور بن معتمر عن

ابواهیثم از ابراهیم نخعی عن الاسود از اسود بن یزید عن عائشة قالت اغتسل انا و
 صلی اللہ علیہ والہ وسلم من انا و واجد کلا نا جنب از عائشہ بہت گفت کہ غسل میکردم
 من و غیر خدا صلی اللہ علیہ والہ وسلم از یکی از ہر دو ما جانبت داشتیم و کان یا مرئی فائز
 و بود آنحضرت صلی اللہ علیہ والہ وسلم کہ اگر میکرد مرا پس از آن می پوشیدم من یعنی او بار از پوشیدن
 پیش پوشیدم فیما شرئی و انا حائض متصل میساخت بشره خود را بشره من یعنی پوست
 خود را متصل پوست من کرد در آن حال کہ من حائض بودم یعنی در حالی کہ مباشرت بمن میفرمود و خواب
 با من میکرد اگر میکرد کہ از ازار محکم بندم تا آنکہ مبارک با تحت از ازار اتصال واقع شود و کان یخج
 رأسه الی و هو معتکف و بود کہ می بر او در مبارک خود را بسوی من و حال آنکہ آنحضرت صلی
 اللہ علیہ والہ وسلم معتکف بود فاعسله و انا حائض پس شستم مبارک او را و حال آنکہ من حائض
 بودم حد ثنا اسمعیل بن خلیل قال اخبرنا علی بن مسہر حدیث کرد ما را اسمعیل بن خلیل
 گفت خبر داد ما را علی بن مسہر بنیم و سکون سین مہلمہ و کسر با آخر او را مہلمہ بہت قال اخبرنا ابو
 اسحق گفت خبر داد ما را ابو اسحاق کہ نام او سلیمان بن فیروز تابعی بہت و هو الشیبانی و او
 شیبانی بہت بفتح شین مع سکون یاد کتیبہ و بیاد موصدہ و بنون و این لفظ و ہو برای آن گفت
 کہ نام معلوم شود کہ این کلمہ از مقولہ مؤلف بہت از مقولہ راوی نیست عن عبد الرحمن ابن الاسود
 از عبد الرحمن بن اسود کہ او ہم تابعی بہت عن عائشہ قالت کانت احدا نا اذا
 کانت حائضا فاذا د رسول اللہ صلی اللہ علیہ والہ وسلم ان یباشرها امرها ان
 تنزل از پدر خود از عائشہ رضی اللہ عنہا گفت کہ بود یکی از یایان کہ از و اج مطہرات ایم وقتی کہ حائض میشد
 و ارادہ میکرد رسول خدا صلی اللہ علیہ والہ وسلم آنکہ مباشرت کند او را با اتصال بشرہ بجاء او
 او را کہ از او پوشد فی فور حیضتها را ابتدا حیض خود یعنی در اول شروع حیض از او پوشد
 و لفظ فور بفتح فاء و سکون و او کہ آخر او را مہلمہ بہت بمعنی ابتدا است و بمعنی معظم و کثرة و شدہ
 ہم آمدہ بہت شتم یباشرها بعد آن مباشرت می نمود او را قالت و اتکم میلک اربہ کما کان

الْيَتِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَمْلِكُ إِذْ بَهُ كُفْتُ عَائِشَةَ وَكَدَامَ شَمَا مَالِكٌ مَيْشُورٌ شَهْوَتِ
 خُودِهَا زَوْقِ عِزِّ حَرَامٍ جِنَابِ بُوْرَا نَحْضَرْتِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَمَا مَالِكٌ مَيْشُورٌ شَهْوَتِ خُودِهَا زَوْقِ عِزِّ حَرَامٍ
 بَلْ كَمِزْهُ بِلِسَانِ رَاهِ مَهْلِكَةٍ بِمَعْنَى عَضُوٍّ مَخْصُوصٍ كَمَا ذَكَرَ فَرَجٌ بِأَنَّهَا آتَتْهُ وَبَفَتْحِ هَمْزِهِ وَرَاهِمُ رَوَايَتِ شَيْئَةٍ
 وَمَعْنَايِهَا حَاجَتِ وَشَهْوَتِ وَدَرِ بَعْضِي أَقْوَالِ بَفَتْحِ هَمْزِهِ وَكَسْرِ آيِ هِرْدِ وَرَاهِمُ بِمَعْنَى حَاجَتِ كَمَا كُفْتُ بِسِ
 آتَتْ كَمَا دِيكَرَانِ بِطَرِيقِ أُولَى دَرِ حَالِ مَبَاشَرَتِ نَسَائِدِ رَحِيضِ أَمْرٍ بَارِزٍ بِرُشِيدِنِ بَكْتَنَدِ وَازِ اسْتِمَاعِ
 بِأَحْتِ الْأَزَارِ أَحْتَرَا زِنَايَنْدِ كَمَا هِرْكَاهِ كَسِي كَمَا مَالِكٌ تَرِي مَرْدَمِ شَهْوَتِ خُودِ بُوْرَا وَجِنَابِ احْتِيَاطِ مِيكَرِ
 شَمَا بِطَرِيقِ أُولَى كِنِيْدِ وَبِرْفَعِ أَوْ تَشْرِيْحِ بُوْرَا بِرَاهِمِ غَيْرِ خُودِ وَدَرِ حَدِيثِ هَسْتِ كَمَا مِنْ حَامِ حَوْلِ الْحَمِي أَوْ شَكْلِ
 فِيهِ الْأَا انْ لِكُلِّ مَلِكٍ حَمِي وَانْ حَمِي اللَّهُ مَحَارَمَهُ وَبِهِمِ انْ حَدِيثِ اسْتِدْلَالِ جَمْهُورِ كَمَا اسْتِمَاعِ از حَانُضِ
 زَانُوْرِنَا فِ بُوْرَا بِغَيْرِ آيِ حَرَامِ هَسْتِ وَبَعْضِي عِلْمَا كَفْتَهُ انْدِ كَمَا مَنُوعِ وَطِي هَسْتِ نَهْ غَيْرِ آيِ وَآمَامِ نُوْرِي هَسْتِ
 اِيْنَ رَا اخْتِيَارِ كَرْدَهُ هَسْتِ وَآمَامِ مَحْمُودِ كَمَا مَصَاحِبِ وَشَا كَرْدِ آمَامِ ابُو حَنِيفَةَ هَسْتِ نِيْزِ بَا انْ رَفْتَهُ هَسْتِ
 وَطَحَاوِيْ انْ رَا تَنْزِيْحِ رَا دَهْ هَسْتِ وَآمَامِ مَالِكِ نِيْزِ اخْتِيَارِ كَرْدَهُ هَسْتِ انْ رَا بِحَدِيثِ مَسْلَمِ اصْنَعُوا كُلَّ شَيْءِ
 اَلَا النِّكَاحِ وَرَا دَرِ از نِكَاحِ وَطِي هَسْتِ وَحَمَلِ كَرْدَهُ حَدِيثِ بَخَارِي رَا بِرِ اسْتِحْبَابِ وَبِمَبَاشَرَةِ فَوْقِ تَرْتِ
 وَتَحْتِ رَكْبَةِ جَانِزِ هَسْتِ وَدَرِ نَفْسِ سِرِّهِ وَزَانُوْرِهِمِ اخْتِلَافِ اسْتِصْحَابِ جَوَازِ هَسْتِ وَبَعْضِي كَفْتَهُ انْدِ كَمَا
 كَسِي رَا وَتَوْقِ تَبَرُّكِ وَطِي بِأَنَّهَا زَهْرَةُ تَقْوَى يَا زَهْرَةَ قَلْتِ شَهْوَتِ جَانِزِ هَسْتِ اسْتِمَاعِ بِأَحْتِ الْأَزَارِ
 وَكَرْ وَطِي كِنْدِ حَانُضِ رَا دَرِ اسْتِمَاعِ عِلْمَا بِالْتَحْرِيْمِ وَالحَيْضِ بِاخْتِيَارِ بِحَقِّقِ اِتِّكَابِ كَبِيْرِ كَرْدِ تَوْبَةَ كِنْدِ
 تَابَعَهُ خَالِدٌ وَجَبْرٌ عَزَّ الشَّيْبَانِيُّ تَابَعَتْ كَرْدَهُ هَسْتِ عَلِي بنِ مَسْرُورِ رَوَايَتِ اِيْجِدِيْتِ
 خَالِدِ وَجَبْرِ از شَيْبَانِي حَدَّثَنَا ابُو النَّعْمَانِ حَدِيثِ كَرْدِ رَا ابُو النَّعْمَانِ كَمَا نَامِ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضْلِ سِدُوْكَ
 مَعْرُوفِ بَعَارَمِ هَسْتِ قَالَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ كَفْتِ حَدِيثِ كَرْدِ رَا عَبْدُ الْوَاحِدِ بْنِ زِيَادِ
 قَالَ حَدَّثَنَا الشَّيْبَانِيُّ كَفْتِ حَدِيثِ كَرْدِ رَا الشَّيْبَانِيُّ كَمَا نَامِ ابُو الْوَاسِحِ هَسْتِ قَالَ حَدَّثَنَا
 ابْنُ شَدَّادٍ قَالَ سَمِعْتُ مَيْمُونَةَ كَفْتِ حَدِيثِ كَرْدِ رَا عَبْدُ الْعَزِيْزِ كَفْتِ شَيْئٍ مِنْ
 كَرَامِ الْمُؤْمِنِيْنَ هَسْتِ يَقُوْلُ كَمَا نَ رَسُوْلُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِذَا رَأَى نِيَابَةَ

Marfat.com

امراة من نساائه امرها فاترت وهي حائضٌ ميكفت بيوتنه كه بود رسول خدا صلي الله عليه
 واله وسلم و قح گراده ميگرد كه همراه خواب كند بايكي از زنان خود امر ميگرد او را پازل رومي بست و حال نك
 او حائض مي بود رواه سفيان غز الشيباني روايت کرده است اين حديث را سفيان ثوري
 از شيباني بن اسحق باب ترك الحائض الصوم بابست در بيان ترك كردن
 حائض صوم را در ايام حيض حدثننا سعيد بن ابى مريم حديث كرمنا سعيد بن ابى مريم
 كه او سعيد بن الحكم بن محمد بن سالم است قال اخبرنا محمد بن جعفر قال اخبرني زيد هو
 ابن اسلم عن عياض بن عبد الله عن ابي سعيد الخدري قال خرج رسول الله
 صلي الله عليه واله وسلم في اضحى او فطر الى المصلى كفت خبر را در امر محمد بن جعفر
 ابن ابى كثير انصاري كفت خبر را در ايام سعيد بن اسلم از عياض بن كعب بن مهران و خفته تحت ستره و نضار
 معجم ابن عبد الله بن سعيد بن ابى سرح از ابى سعيد خدري بضم خاء معجم و سكون دال مهمله است
 او كه پيامبر رسول خدا صلي الله عليه واله وسلم از خانه خود يا از مسجد در روز اضحى بفتح همزه و سكون
 ضاد معجم جمع اضحية بضم همزه و كسر آل و ضحية و ضحية و ضحاة كه چهار لغت اند و اضحية شاة است
 كه ذبح كرده ميشود روز اضحى و لفظ اضحى مذكروم ميشود و مونث هم ميشود و منصرف است
 تسمية بان از جهت آنست كه اين ذبح كرده ميشود در وقت ضحى و آن ارتفاع شمس است يا در
 روز عيد فطر يعنى فطر رمضان اين شك از راوى است يا از ابو سعيد است بسوى مصلى و
 اسم مكان است براى صلوة و در عرف موضع نماز عيد را ميگويند فمتر على النساء فقال
 يا معشر النساء تصدقن بكنزكنن بزرگان و فرمود اى گروه زنان تصدق كنيد يعنى
 بدهيد از براى خدا فاني اريكنن الكراهل النار تحقيق من نموده شده است كه شما
 اى زنان الكراهل روز ذبح مستيد و لفظ اريث بضم همزه و كسر اء مهمله بصيغة مجهول است و او
 متعدى است بسوى منه مفعول و ظاهر آنست كه اين نموده شدن در شب معراج خواهد بود كه
 حال امت براه حضرت صلي الله عليه واله وسلم در آن شب عرض كرده بود فقلن و يوم يار رسول

Marfat.com

الله یفقد زنا و بچه سب یا رسول الله و لفظ ہم در اصل ما بود با استنفا می حذف کرده شد
 الف را از جهت تخفیف و او دریم برای عطف است بر محذوف ای ما زینا و ہم قال تکثر اللعن
 و مورد آنحضرت صلی الله علیه و سلم سب آنست که بسیار میگویند شما لعنت را باید دانست که
 معنی لعن ابعاد از رحمت الهی و دعا کردن بر کسی بآن ابعاد از رحمت و اتفاق است بر رحمت
 آن و جائز نیست که بعید کرده شود از رحمت الهی کسی را که معلوم نباشد خاتمه امر او بمغفرت قطعی
 خواه مسلمان باشد خواه کافر زیرا که احتمال است که خاتمه کافر با سلام شود مگر آنکس را که بنسب معلوم
 شده باشد موت او بمغفرت مثل الجبل و ابولهب و ایلیس و اما لعن گفتن بوصف کسی است
 مثل لعنت بر ظالمان و فاسقان و کافران چنانچه در نصوص شرعی آمده و تکفیر العشر
 و کفران میکنند نعمت زوج را و قلیل می پندارند آنچه او میدهد و لفظ عشیر معنی معاشره و مخالط است
 و جمهور آنرا حمل کرده اند بر زوج ثُمَّ قَالَ مَا رَأَيْتُمْ نَاقِصَاتِ عَقْلِ وَ دِينٍ إِذْ هَبَ
لِلْبِ الرَّجُلِ الْحَازِمِ مِنْ أَحَدٍ كُنَّ بَعْدَ أَنْ فَمُورٌ كَمْ نَدِيدِمِنْ بَيْجِ نَاقِصِ عَقْلِ وَ دِينٍ رَاكِبِ بَرَّةٍ
 باشد عقل مرد را از یکی از شما و حازم بجاه مهمله و زاده معنی عاقل که ضابط امر خود باشد پس
 بطریق اولی قلن و ما نقصان دیننا و عقلمنا یا رسول الله گفتند آن زنان که چیست
 نقصان دین ما و عقل ما یا رسول الله قال ایسر شهادة المرأة مثل نصف شهادة
 الرجل و مورد آیه شاهی زن مثل نصف شاهی مرد که شهادة دوزن بمنزلة شهادة یکم است
 قلن بلی گفتند زنان آری یا رسول الله است شهادة زن مثل نصف شهادة مرد قال
 فذلک من نقصان عقلمها و مورد آنحضرت صلی الله علیه و سلم که این تنصیف شهادة
 از نقصان عقل آن زن است ثُمَّ قَالَ أَلَيْسَ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ وَ لَمْ تَصُمْ
 بعد آن و مورد آیه نیست وقتی که حائض شود نماز نمیخواند و روزه نمیگیرد قلن بلی گفتند
 زنا آری نماز نمیخواند و روزه نمیکند در ایام حیض قال فذلک من نقصان دینها و مورد
 آنحضرت صلی الله علیه و سلم که پس این از نقصان دین زن است و در حدیث ترمذی و احمد

جنب آمده کمال من الرجال کثیر ولم یجمل من النساء الا اربع مریم بنت عمران و آسیه امراة ذریون
 و خدیجه بنت خویلد و فاطمه بنت محمد و نیز باید دانست که نقصان دین منحصر نیست در کناه
 بل عام است از آن زیرا که حائض کتبه کار نمیشود بترک نماز و روزه در ایام حیض لیکن ناقص است
 بآب تَقْضَى الْحَائِضُ الْمَنَاسِكَ كُلَّهَا بَابُ باید که قضا کند حائض که در حاله
 احرام حج حائض شده باشد همه مناسک حج را یا عمره را اَلَا الطَّوَّافُ بِالْبَيْتِ مگر طواف کعبه
 که کند زیرا که کعبه در مسجد است و دخول مسجد حائض را جایز نیست و نیز طواف بمنزله صلوة است
 قال ابراهیم مالا بأس ان تقر الایة گفت ابراهیم نخعی که باک نیست و کناه نیست انکراه
 حائض یک آیه را از قرآن نه آیات بسیار و همین است مذهب امام مالک و در حق جنب مجوز
 و در حق حائض مجوز است و مذهب امام ابو حنیفه و شافعی و امام احمد جنب است که حرام است
 حائض را یک ^{واحد} بار با او آیه هم و لم یؤاخذوا بنقصانها بِالْفِرَاقَةِ لِلْجَنِّبِ با سوا و اعتقاد نمیکند این عباس
 بقراءة جنب باک روایت کرده است ابن منذر با سند خود از ابن عباس آنکه او میخواند و در خود را
 از قرآن در آن حال که جنب می بود پیش گفته شد او را که چرا میخوانی درین حال گفت مافی جوفی اگر نمه
 یعنی آنچه در سینه من است زیاده است ازین پس گاه در جوف من قرآن است اگر سر زبان هم جاری
 باشد چه میشود یا آنکه آنچه در رزون من است از پیدی زیاده است ازین جنابت و کان الی
 صلی الله علیه و اله و سلم یدکر الله علی اَلْحَيَانَةِ و بود بغیر خدا صلی الله علیه و اله و سلم ذکر میکند
 تعار از رهت زمانها و خور و قالت ام عطیة کنا نؤمن ان نخرج الحیض و گفت ام عطیة که بودم
 ماکه امر کرده میشدیم در زمان آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم آن که بجز زیمان را که حائض باشد
 بسوی عید گاه و لفظ نخرج درست است که بصیغه غائب باشد و لفظ حیض فاعل باشد
 و درست است که لفظ نخرج بصیغه متکلم مع الغیر باشد و حیض مفعول باشد و حیض ضم
 ممله و تشدید یاد نشاء تحتانیه جمع حائض است یعنی جمع کسیر فیکلین بتکثیر هم و یدعون
یدعائهم پس تکبیر بکوبند تکبیر مردم و دعا بکنند بدعا مردم و حاصل نمایند برکت آن روز پس ^{تعلوهم}

شد که دعا و کبر در دست هست حاضر را و قال ابن عباس اخبرني ابو سفيان ان
 هر قل دعاي كتاب النبي صلى الله عليه واله وسلم فقراة گفت ابن عباس که فرمود
 در ابو سفيان که هر قل طلبيد کتابت بغير خدا را صلوا الله عليه واله وسلم بخواند او را فاذا فيه بسيم الله
 الرحمن الرحيم يا اهل الكتاب تعالوا الى كلمة الاية بلسان در آن کتاب اين آية بود
 بلسان استدلال که در امام بخاری باين آية بر جواز قراة جنب زير که کفار جنب می باشند و نوشته باها تا
 بخوانند و اين مستلزم جواز قراة جنب است و جواب داده شد بآنکه آن کتابت مشتمل بود بر کلام
 ديگر نيز و چون کلام الله مختلط باشد بکلام مخلوق مثل تفسير و غير آن درست است قراة ^{در جنب} ^{در جنب}
 و قال عطاء عن جابر و گفت عطاء بن ابي رباح از جابر بن عبد الله انصاري حاصبت عا
 فنسكت المناسك كلها غير الطواف بالبيت ولا تصلي حاضرت عائشة را قامت
 هم مناسك حج را غير از طواف كعبه و نماز نمخواند و قال الحكمه و گفت حکم بفتح حاء مهمله و كاف ابن
 عتيبه بضم عين مهمله و شناه فقيه التي لا ذبح و انا جنب که من تحقيق ذبح ميکنم و حال آنکه من
 می باشم و يقين که در ذبح در می باشد پس با وجود جنابت درست شد و قال الله تعالى و ان
 مما لم يذكر اسم الله عليه و حال آنکه گفته است الله تعالى و نخوريد از آنچه ذکر کرده نشده باشد بروم
 خدا يعني ذبح نکنيد بغير از اسم خدا پس و التسمية عامدا حرام است نزد امام ابو حنيفه و نزد امام احمد
 حنبل حرام است متروک التسمية عمدا و سهوا و نزد امام شافعي و امام مالك حلال است باين حديث که در حجة
 المسلم حلال و اين حديث که اسم الله في قلب كل مسلم و نزد حنفية اين احاديث محمول بر بسيار است
 و آنها معنی آية را چنين ميگويند که لا تا کلو و اما ذکر اسم غير الله عليه يعني آنکه نام غير خدا بر گرفته شود يا ميتة يا
 انرا نخوريد و اين خلاف ظاهر است حد ثنا ابو نعيم قال حدثنا عبد العزيز بن ابي سلمة
 عن عبد الرحمن بن القاسم عن القاسم بن محمد بن ابي بكر عن عائشة قالت خرجنا
 مع النبي صلى الله عليه واله وسلم لانذ كرا الا انا حدثت رد ما را ابو نعيم گفت حديث کرد ما را
 عبد العزيز بن ابي سلمة از عبد الرحمن بن القاسم از قاسم بن محمد بن ابي بكر از عائشة رضي الله عنها گفت بر ما

بهر اوست پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله وسلم بقصد حج و ذکر نمیکردیم و اراده نداشتیم مگر حج را زیر آنکه در دم در آن
 اعتقاد داشتند که عمره در اوقات حج ممنوع است فلما جئنا سرف بیکس گاه آمدیم در موضع
 سرف بفتح سین همله و کسر راء همله موضعی است در میان مکه و مدینه بقرب مکه طمئنت حائض
 لفظ طمئنت بطاء همله مفتوحه و میم مکسوره و تاء مثله و فتح میم نیز جائز است بمعنی حصت ^{فدخل}
 النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا ابْنِي رَاخِلٌ شَدِيدٌ بِغَيْرِ خَدِصٍ صَالِيٍّ اللَّهُ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَرَأَى حَالَهُ
 مِنْ كَرِيهِتِكُمْ فَقَالَ مَا يُبْكِيكَ بِرَسُولٍ جَرِيٍّ كَرِيهِتِكُمْ لَوْ دِدْتُ وَاللَّهِ
 إِلَيَّ لَمَّا رَجَعْتُ الْعَامَ كَفْتُمْ مِنْ هِرَانِهِ دُونَ مِثْلِ مَا كَفْتُمْ مِنْ هِرَانِهِ هِرَانِهِ هِرَانِهِ هِرَانِهِ هِرَانِهِ هِرَانِهِ
 یعنی قصد نمیکردم حج را سال قَالَ لَعَلَّكَ نَفْسَتِ فرمود شاید تو حائض شدی و نفاس یعنی
 حیض نیز آمده است قُلْتُ نَعَمْ كَفْتُمْ آرَى قَالَ ذَلِكَ شَيْءٌ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَى بَنَاتِ آدَمَ
 فرمود آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم که این حیض چیزی است که نوشته است و مقرر کرده است
 الله تعالی بر دختران آدم علیه السلام و خاص بتو نیست پس در لکرم باش فَاعْمَلِي مَا يَفْعَلُ الْحَاجُّ
 پس افعالی که میکنند حج کنندگان غَيْرَ أَنْ لَا تَطُوفِي بِالْبَيْتِ مگر آنکه طواف کن بجعبه حتی
تَطْهَرِي تَأْتِيكَ بِكَ شَوِي طَهَارَةً كَامِلَةً بِانْقِطَاعِ حَيْضٍ وَاعْتِسَالِ بَابِ بَيْتِ الْاِسْتِحَاظَةِ
 بایست در بیان حکم استحاضه آن است که جاری شود خون از فرج زن و تجاوز نماید از آن
 مدت حیض مستمر شود و او خارج میشود از رکعتی که آنرا عازل میگویند حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ
يُوسُفَ قَالَ أَخْبَرَنَا مَالِكٌ عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ عَزَّائِشَةَ أَنَّهَا قَالَتْ
قَالَتْ فَاطِمَةُ بِنْتُ أَبِي جُبَيْشٍ حَدِيثٌ كَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 از هشام بن عروه از پدر خود عروه از عائشه است گفت که گفت فاطمه بنت ابی جبیش رضی الله
 و فتح باده موصوفه و سکون یا نشانه تحمیه که آن ابوجبیش لمطلب بن اسد بن عبدالعزیز بن نصی
 قریشیه اسدی است رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِلَيَّ لَا أَطْهَرُ إِلَّا بِطَهْرَانِ فَاطِمَةَ
 رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم التماس نمود که من پاک نمیشوم و بسبب استحاضه خون از من ^{منقطع}

نیشور افادع الصلوة آی پس ترک کنم نماز را فقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
 إنما ذلك عرق وليس بالحیضة یفرم رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم کہ جز این نیست کہ این
 رکعت کہ از خون می براید نیست این حیض و لفظ حیضه بفتح حاء مہملہ است فاذا اقبلت
 الحیضه فاتركي الصلوة یستی کہ پیش آید حیض ترک کن نماز را فاذا ذهب قد رها
 فاغسلي عنك الدم وصلي یستی کہ بروی قد حیض ایام غسل کن و بشو از خورد خون را و نماز
 بخوان بعد از اغتسال باب غسل دم الحیض بالیست در بیان شستن خون حیض
 حدیثنا عبد الله بن یوسف قال اخبرنا مالك عن هشام بن عروة عن فاطمة بنت
 المنذر بنيت كراما عبد الله بن يوسف بنسب كفت خبر را امام مالک از هشام بن عروه از
 فاطمة بنت منذر بن زبیر بن عوام است عن أسماء بنت ابی بكر الصديق انها قالت اسماء
 بنت ابی بكر صديق رضی الله عنه کہ او كفت سألت امرأة رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
 فقالت يا رسول الله ارايت احدا نادا اذا اصاب تو بها الدم من الحیضه كيف
 تصنع سوال کرد زنی و گفته است قسطانی کہ مراد با و همین اسماء بنت ابی بكر است مہم کرده است
 نفس خود را یعنی سوال کرد او رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم گفت یا رسول الله خبر ده کہ یکی از ما
 کہ برسد جامه او از خون از حیض چگونه بکند فقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم اذا
 اصاب احدا كن الدم من الحیضه فلتقرضه یفرم رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم وقتی
 کہ برسد یکی از شما از خون از حیض باید کہ دور کند او را بنا خون یا با انگشت و لفظ تقرضه بفتح تاء
 و سیراء مہملہ مضمومة و بنسب مہملہ ساکنه ای تقلمه بظفرها اذا اصابها ثم لتبضخه بماء بعد ان
 باید کہ بشوید او را با آب و لفظ تبضخه بضم صاد معجم و فتح آن ای تغسله ثم لتبضخه بفتح باء بعد ان
 نماز در آن توب حدیثنا اصبح حدیث کرمارا اصبح بفتح همزة و بیاد موحدة مفتوحة و سکون
 سار مہملہ و بعین معجم بن فرخ فقیه مصری قال اخبرني ابن وهب قال اخبرني عمر بن الخطاب
 عن عبد الرحمن بن القاسم حدیثه عن ابیه عن عائشة قالت كفت خبر را در این حدیث

گفت خبر دادم عمرو بن حارث از عبد الرحمن بن قاسم حدیث اورا از پدر خود قاسم از عائشه صدیقہ رضی
 بشار ۴ کہ گفت کانت اِحدا نا حیض ثم تقرض الدم کہ بود یکی از ما کہ حائض بعد آن دور میکرد خون
 بنا خون من تو بہا عند طہرہا از جامہ خود نرد پاک شدن خور از حیض فتغسلہ بعد
 میشست آن خون را و تنضح علی سائرہ و می پاشید آب را بر باقی آن پیر چہ از جہت دفع وسوسہ
 و تطیب نفس کہ مبارک آن موضع دم را نشسته باشد ثم تصدق فیہ بعد آن نماز می اندر آن
 جامہ باب ۱۰ — الاعتکاف المستحاضة ابست در بیان حکم اعتکاف در مسجده
 حد ثنا الشح حدیث کرد مارا ابیح بن شاہین قال حد ثنا خالد بن عبد اللہ عن خالد عن
 عن عکرمہ گفت حدیث کرد مارا خالد بن عبد اللہ از خالد از عکرمہ ابو عبد اللہ کہ مولای
 ابن عباس است اصل او بربری است ثقہ و عالم است بتفسیر قرآن عن عائشہ ان النبی
 صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم اعتکف معہ بعض نساءہ از عائشہ است کہ تحقیق بنابر
 خدا صل اللہ علیہ وآلہ وسلم اعتکاف نشست با او بعض زمان آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کہ نام
 سورہ بنت زعمہ بود یا رملہ ام حبیبہ بنت ابی سفیان و ہی مستحاضة ترى الدم
 و حال آنکہ او مستحاضہ بود می دید خون را فریتما وضعت الطست تحتها من الدم بسا
 بود کہ می نهاد طست را زیر خود از جہت خون و لفظ طست بطاء مہملہ مفتوحہ و بسین مہملہ
 ساکنہ است اصل او طسس است بدوسین بعد آن بدل کردہ باشد یک سین را بتا از جہت ثقل
 پس وقتی کہ جمع کرد میشود را تصغیر کرد میشود در کردہ میشود بسوی اصل یکفتح میشود طسا
 و طیس و زعم ان عائشہ رأت ماء العصفرو گفت عکرمہ کہ دید آب کل عصفور کہ رخ
 می باشد فقالت کانت لهذا شیء کانت فلانہ تجذ بکفت عائشہ کو یا کہ این سخن بجز
 کہ بود فلانہ کہ می یافت اورا در زمان استحاضہ خود و لفظ فلانہ کنایہ است از نام یک زن کہ مراد از
 سورہ است یا غیر آن حد ثنا قتیبة حدیث کرد مارا قتیبہ بضم قاف بن سعید قال حد ثنا یزید
 ابن زید عن خالد عن عکرمہ عن عائشہ قالت اعتکف مع رسول اللہ صلی اللہ

امراة قرآن واجهه گفت حدیث کرد ما را نیز بدین در ریح از خالد از عکرمة از عائشة صدیقه رضی الله عنها

گفت عائشة اعتکاف نشست با رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم زنی از ازواج آنحضرت صلی الله

علیه وآله وسلم فكانت ترى الدم الاحمر والصفرة يبلون في ريدخون سرخ و زرد روالتطست

تحتها و حال آنکه طست می بود زیر او و هي تصلي و آن زن نماز میخواند با این حال حد ثنا مسد

قال حد ثنا معتمر بن عمار عن عكرمة عن عائشة عن بعض امهات المؤمنين

اعتكفت وهي مستحاضة حدیث کرد ما را مسد گفت حدیث کرد ما را معتمر از خالد از عکرمة

از عائشة از بعض امهات المؤمنین است که اعتکاف نشست در آن حال که او مستحاضه بود

باب كبتنوبين هل تصلي المرأة في ثوب حاصت فيه آياتها بخواند

در جامه که حائض شد در وحد ثنا ابو نعیم قال حد ثنا ابراهيم بن نافع عن ابن

ابی یحیی حدیث کرد ما را ابو نعیم که نام او فضل بن رکیب است گفت که حدیث کرد ما را ابراهیم بن نافع

از ابن ابی یحیی که نام او نافع عبد الله و نام یحیی بسیار است صدیقه عن مجاهد قال قالت عائشة

ما كان لا خذانا الا ثوب واحد يحض فيه گفت عائشة که نبود یکی از ما را مگر یک جامه که حائض

میشد در وفاد اصبا به شی من دم یستی که می رسید آن جامه را چیزی از خون قائلت

بر نیکها تر میکرد آن جامه را باب دهن خورد و لفظ قالت در اینجا بمعنی بدت و صبت الرقی علیه

فقصعته بظفرها یش مالید او را بنا خن خورد و لفظ قصعته بقیاف و بصاد و بعین مهملین

ای حکته و رکنه و عاجنه بظفرها و ظفر نسکون فاست و ضم فای نیز جائز است باب الطیب

للمرأة عند غسلها من الحيض باب در بیان استحباب خوشبوئی مالیدن مرزق را در غسل

او از حیض و همچنین نفاس حد ثنا عبد الله بن عبد الوهاب حدیث کرد ما را عبد الله بن

جمی بصری قال حد ثنا حماد بن زید عن ابيوب عن حفصة گفت حدیث کرد ما را حارث بن

زید از ابوب از حفصة بنت سیرین انصاریه عن اُم عطیة از ام عطیة بفتح عین مهمله از فاضلا

صحابه است او بیماری میگرد بیمار را را و تدای میگرد جراحتها را و غسل میکرد موتی را قائلت

كُنَّا نَسْهَى أَنْ نَحُدَّ عَلَى مَيْتٍ فَوَقَّ ثَلَاثَ يَدَايَ كَقَوْلِ كَعْبِ بْنِ جُرَيْجٍ
 تَرَكَ زِينَتَ كَيْفِمْ بِرَمِيَتْ زِيَادَةُ اِرْسَةِ شَبِّهِ وَبَلْفَظِ نَهْيِ بَضْمِ نُونِ اَوَّلِ بَصِيغَةٍ مَجْمُولٍ سَهْتِ فَاعِلٍ
 اَوَّاحِضَرْتِ اَنْدَ صَلَى اَسَدِ عَلِيٍّ وَوَالِهِ وَسَلَّمَ وَبَلْفَظِ نَحْدِ بَضْمِ نُونِ وَكَسْرَةِ هَمْزِهِ اَزَا اَحْدَادٍ وَمَعْنَى اَحْدَادٍ تَرَكَ زِينَتِ
 زَيْنِ بَعْدِ وِفَاتِ كَسِيٍّ عِنَى سَوَايِ زَوْجِ بَرِّ مَيْتِ اَزِ بَرَادِرٍ وَبَدْرٍ وَبِرِّ وَغَيْرِ هَمِّ زِيَادَةُ اِرْسَةِ رَوْزِ
 زِينَتِ نَكْبِ اَعْلَى زَوْجِ اَرْبَعَةِ اَشْهُرٍ وَعَشْرًا مَكْرَبِ زَوْجِ كِتْرِكِ زِينَتِ كَرْدَةِ شَوْجِ تَا جِهَارِ
 مَاهِ وَرَوْزِ كَعْدَتِ وِفَاتِ سَهْتِ وَكَانَتْ كَتْمَلٌ وَكَلَّ نَمِيكَرِدِيمِ عِنَى مَرْمِيكَ شِيدِيمِ اِيْنِ رَا بَعْضِي
 شَارِحَانِ بَرَفِخِ خَوَانِدَه اَنْدِ وَا لَدَرِ مِصْوَرَةِ نَاهِنْدَه وَتَا كَيْدِ بَا شَدِ بَرَايِ مَعْنَى نَفْسِي كِه اَزِ زِهِي مَسْتَفَاذِ مِشْوَرِ
 وَكَانَتْ تَطْبِيبٌ وَخَوْشَبُوئِي نَحِي مَالِي دِيمِ يَا اَنْدِ مَنَعِ كَرْدِه شِيدِيمِ كِه خَوْشَبُوئِي نَمَالِيمِ وَكَانَتْ لَبْسٌ تَوَا مَبْصُورِ
 اَلَا تَوْبَ عَصَبٍ دَنِي پُوشِيدِمِ جَامَه زَنَكِ كَرْدِه شَدِه مَكْرَجَامَه عَصَبِ بَعِيْنِ مَهْمَلَه وَسَكُونِ صَارِ
 مَهْمَلَه كِه دَرِ اَخْرَا وَا بَادِ مَوْجِدَه سَهْتِ بِرِ جِه مِينِ سَهْتِ كِه زَنَكِ كَرْدِه مِشْوَرِ تَا رَا وَا بَعْدِ اَنْ بَا فْتَه مِشْوَرِ

وَقَدْ رَخَصْنَا عِنْدَ التَّطَهُّرِ إِذَا اغْتَسَلْتَ إِحْدَانَا مِنْ مَحِيضِهَا فِي بُدَّةٍ مِنْ كَسْتِ

اَطْفَارٍ وَتَحْقِيقِ رَخَصْتِ دَا رَا رَا رَسُوْلُ خُدَا صَلَى اَسَدِ عَلِيٍّ وَوَالِهِ وَسَلَّمَ نَزْدِ بَا كِ شَدْنِ اَزِ حِيضِ وَتَقِي
 كِه غَسَلِ كَنْدِي كِي اَزِ مَا اَزِ حِيضِ خُوْدِ دَرِ اَنْدِ كِ اَزِ خَوْشَبُوئِي اَطْفَارِ كِه خَوْشَبُوئِي مَعْبُوْدِ سَهْتِ بِرِ شَكْلِ ظَفْرِ
 نِهَارَه مِشْوَرِ دَرِ زَخُوْرٍ وَبَلْفَظِ بُدَّةٍ بَضْمِ نُونِ وَفَتْحِ اَنْ وَسَكُوْنِ مَوْجِدَه وَبَدَالِ مَعْجَمِ عِنَى قَطْعَه لِي سَه
 وَبَلْفَظِ كَسْتِ بَضْمِ كَا فِ وَسَكُوْنِ سِيْنِ مَهْمَلَه وَبِمَشَاةِ هَمَانِ قَسَطِ سَهْتِ وَا وَا خَوْشَبُوئِي اَعْرَابِ
 وَا سَنَادِ اَوَّلِ سَوِي اَطْفَارِ اِيْنِ بَرَايِ اَنْسَتِ كِه اَنْ قَسَمِ عَطْرِ بِرِ شَكْلِ ظَفْرِ اِنْسَانِ سَهْتِ نِهَارَه مِشْوَرِ
 دَرِ زَخُوْرٍ وَدَرِ بَعْضِي رَوَايَاتِ قَسَطِ ظَفَارِ اَمْدَه بَغَيْرِ هَمَزَه عِنَى مَنَسُوْبِ بَطْفَارِ كِه شَهْرِي سَهْتِ بَكْنَاهُ
 عَدَنِ بَرْدَه مِشْوَرِ بَسُوئِي قِيمِ بِي وَبَلْفَظِ بَضْمِ قَا فِ اَزِ عَقَا قِيْرِ كِه سَهْتِ وَكَانَتْ كَتْمَلٌ

اِتِّبَاعِ الْجَنَائِزِ وَبُوْدِيمِ مَا كِه مَنَعِ كَرْدِه مِشْدِيمِ اَزِ رَفَاتِ عَقَبِ جِنَا نَزَقَالَ رَوَاهُ هِشَامُ بِنُ

حَسَّانَ عَزَّ حَفْصَةَ عَنْ اُمِّ عَطِيَّةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَوَالِهِ وَسَلَّمَ كَقَوْلِهِ
 كِه رَوَا يَسْتِ كَرْدِه سَهْتِ اِيْنِ حَدِيْثِ رَا هِشَامُ بِنِ حَسَّانِ اَزِ حَفْصَةَ بِنْتِ سَيْرِيْنِ اَزِ اَمِّ عَطِيَّةَ اَزِ نَعِيْمِ خُدَا

Marfat.com

صلی اللہ علیہ والہ وسلم و این روایت از تعلیقات بخاریست یا آنکه مقول حماد است پسندند

باب ۱۰۰۰ دَلِك الْمَرْأَةُ نَفْسَهَا إِذَا تَطَهَّرَتْ مِنَ الْمَحِيضِ بِالسَّبْتِ ^{باليه}

زن نفس خود را وقتی که پاک شود از حیض و کيف تغتسل و تاخذ فرصة ممسكة و يطو

غسل کند و بگرد ببرد چه که مخلوط بمسک باشد و لفظ فرصة بگراوسگون صادر مهله قطع قطن یا صوف

یا خرقة و لفظ ممسكة بتشدید سین مهله و فتح کاف ای زامسک فتتبع بها اثر الدم پس ^{تتبع} بکنند

و پیروی بکنند بان خرقة اثر خون را یعنی باله و پاک کند خون را بان بر چه و لفظ تتبع بصیغه غائب

مضارع است از تفعیل و یکی از سه تا را حذف کرده شد و تتبع بتشدید تا ثانیه و تخفیف موحده ^{مکسورا}

حَدَّثَنَا يَحْيَى حَدِيثَ كَرْدَمَارِ يَحْيَى بْنِ مُوسَى لَمْ يَخِ قَالَ حَدَّثَنَا ابْنُ عَيْنَةَ كَفْتُ كَهْدِيثَ كَرْدَمَارِ ^{سفيا}

این عیینة عن منصور بن صفيته از منصور بن صفيته که نام پدر او عبد الرحمن بن طلحة است اما ^{منسوب}

شد و مشهور شد با در عن أمه از مادر خود که صفيته است عن عائشة أن امرأة سألت النبي

صلی اللہ علیہ والہ وسلم از عائشة رضی اللہ تعالیٰ عنہا آنکه تحقیق یک زن از انصار که نام او اسماء

بنت زید است و بعضی گفته اند که اسماء بنت شکیل است سوال کرد پیغمبر خدا را صلی اللہ علیہ والہ وسلم

عز غسلها عن المحيض از غسل کردن آن زن از حیض یعنی از کیفیت آن سوال کرد فامر ^{ها}

کيف تغتسل پس کرد او را که چگونه غسل کند قال خذني فرصة من مسك ^{ها} باین طور که فرمود

که بگرد ببرد از مسک یعنی قطعه پیرچه که مخلوط بمسک باشد یا در همان قطعه مسک بچینهاست و لفظ فر

صصة بتثلیت فاوسگون زاده مهله و فتح صادر مهله است و مسک بگرد میم خون غزال است که منجم شده است

و خوشبوئی معروف است و بفتح میم پوست که بر موی باشد فتطهري بها پس شو با گرد

شو بان قالت كيف اتطهرت گفت اسماء که چگونه پاک شوم و تنظف کنم بان قال سبحان ^{الله}

تطهري فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ والہ وسلم لفظ سبحان اسد از روی تعجب از عدم علم آن ^{زن}

بان یعنی چگونه خفی شده است این قسم امر ظاهر بر و فاجتبت ثها الی میگوید عائشة که کشیدیم

آن زن را بسوی خود و لفظ فاجتبتها بتقدیم با بر زوال معجم است و در بعضی روایات ذال ^{مقدم}

بر باو معنی واحد است بتبخی بها اثر الدیم طلب بکنی بان قطعه اثر خون را که هر جا که اثر خون
 باشد بان قطعه بجالی و باید دانست که لفظ فرصه من مسک و احتمال دارد ظاهر آنست که
 قطعه مشک باشد بعینها و چون اهل آن زمان بسیار استعمال می نمودند مشک را در تطهر انداز
 من مسک و بعضی گفته اند که مراد آنست که قطعه پیرچه یا قطن باشد که مطیبه باشد از مشک
 پس این عبارت لفظ مطیبه محذوف باشد ای قطعه مطیبه من مسک و اگر مسک بفتح میم باشد
 نیز حاجت حذف نیست و لفظ فرصه ممسکه که در اول بابست نیز باین دو معنی است
 و درین هر دو معنی لفظ مسک بمعنی خون غزال است و بمعنی جلد که بر و صوف باشد نیز در ^{است}
 و بعضی لفظ ممسکه را از امساک گرفته اند یعنی قطعه که امساک کند خون را یا آنکه امساک کند ^{آن}
 پیرچه را بدست خود و استعمال نماید لیکن این معنی صحیح نمیشود درین عبارت که فرصه من مسک ^{است}
 مکر تاویل بعید باب غُسْلِ الْمَحِيضِ بابست در بیان غسل کردن از حیض و لفظ ^{عسل}
 بفتح غین معجز و ضم آن هر دو مروی است حَدَّثَنَا مُسْلِمٌ حدیث کرد ما را مسلم بن ابراهیم قصاب
قَالَ حَدَّثَنَا وَهَيْبٌ گفت حدیث کرد ما را وهیب بضم و او تصغیر وهب است بن خالد قال
حَدَّثَنَا مَنْصُورٌ گفت که حدیث کرد ما را منصور بن عبدالرحمن عن أُمِّهِ از مادر خود که صفیه
 بنت شیبه است عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ امْرَأَةً مِنَ الْأَنْصَارِ قالت للنبي صلى الله عليه واله
وَسَلَّمَ كَيْفَ اغْتَسَلُ مِنَ الْمَحِيضِ از عائشه است که تحقیق زنی از انصار که او اسماء بنت
 یزید یا بنت شکل که مذکور است در حدیث سابق گفت فریغ خدرا صلی الله علیه و اله وسلم ^{طوره}
 غسل کنم از حیض قال حَدَّثَنِي فَرِصَةُ مُمَسَّكَةٌ فرمود آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم که بگیر یک قطعه
 از پیرچه یا از صوف که مخلوط شده باشد با مسک و طلا نموده باشد با مسک و لفظ ممسکه ^{نظم}
 اولی و فتح ثانیه و بهمله مشدده مفتوحه فتوَضَّأِي تَلْثَا بِرِشْ كُنْ وَتَنْظِفْ كُنْ سَهْرَتَهُ ثُمَّ
إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اسْتَجَبِي فَأَعْرَضَ بِوَجْهِهِ بعد آن پیغمبر خدا صلی
 علیه و اله وسلم حیا کرد پس اعراض کرد و گردانید روی خود را و قال تَوَضَّأِي بِهَا یا فرمود که وضو کن

و پاک کن جسد خود را بان وضو ممسکه فاخذتها میگوید عائشه که یکس تم من آن زن را جذبتهما
یکسیدیم اورا فاخذتتها بما یرید النبی صلی الله علیه و اله وسلم یخیر دارم آن زن
بجزی که اراده میکند پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله وسلم از مالیدک آن پرچو و دور کردن بوی کره
باب امتشاط المرأة عند غسلها من الحيض بابت در بیان نشانه کردن
نزد غسل او از حیض حد ثنا موسی بن اسمعیل قال حدثنا ابراهیم حدیث کردار ابراهیم

ابن اسمعیل گفت حدیث کردار ابراهیم که بن سعد بن ابراهیم بن عبد الرحمن بن عوف است
قال حدثنا ابن شهاب عن عروة بن الزبير بن العوام ان عائشة قالت اهلكت
مع رسول الله صلی الله علیه و اله وسلم في حجة الوداع گفت حدیث کردار ابن شهاب
از عروة بن زبیر بن العوام که تحقیق عائشه گفت که احرام بستم با پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله وسلم در حجة

الوداع اهلالت در اصل بمعنی رفع صوت بتبلیه است فکنت ممن تمتع و لم یسوق الهدی
بس بودم من ازان کسی که تمتع کرده بود حج و سوق هدی نکرده بود و این بمنزله تاکید است زیرا که
تمتع سوق نمیکند هدی را فرغمت آنها حاضت و لم تطهر حتى دخلت لیلة
عرفة یکس عائشه آنکه او حائض شد بعد از احرام و پاک نشد از حیض تا آنکه داخل شد

عرفه روی است که دخول آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم در مکه در خامس ذی الحجة بود و حائض شد
صدیقه همان روز و پاک شد در روز عرفه پس بود حیض اوسه روز فقالت یا رسول الله هین

لیلة یوم عرفة و انما کنت تمتعت بعرفة یکس عائشه ای رسول خدا امشب شب روز
عرفه است و تحقیق من تمتع کرده بودم بعمره و در اینجا در کلام حضرت عائشه این کلام محذوف است
یعنی و انا حائض و من حائض ام و تمتع کنت که احرام کند بعمره در شهر حج کسی که بر مسافت ^{سویا}

از حرم بعد آن احرام کند حج در همان سال بلا عود بسوی میقات فقال لها رسول الله صلی
الله علیه و اله وسلم انقضی رأسک پس فرمود در عائشه را رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم

کنشای می سر خود را و لفظ انقضی بضم قاف است و در بعضی نسخ بفا است و مضاف محذوف

کہ شعرا سکا امر فرمود بنقض شعرا از ایصال آب در اصول شعر بسهولت و الا لازم نیست نقض
 وقتی کہ بر سر آب با اصول شعرا س و اَمْشَطِي و شانه بکن و اَمْسِكِي عَزْمَتِكِ و امسا
 کن از افعال عمره خود زیر کہ روز حج است و مراد از امر با مساک از عمره ترک افعال عمره است نہ خروج
 از عمره زیر کہ خروج نمیشود مگر تجلل و تجلل نمیشود بغير اتيان افعال آن ففعلت بر کرم نقض
 موی سر و شانه کردن و امساک از عمره و لازم آمد در اینجا کہ غسل ہم کرد زیر کہ نقض و امتشاط
 فرع غسل است و در بعضی روایات اغتسلت صریح است فلما قضيت الحج امر عبد الله
 لَيْلَةَ الْحَصْبَةِ فَأَعْمَرَنِي مِنَ التَّنْعِيمِ مَكَانَ عَمْرَتِي الَّتِي نَسَكْتُ بِسَهْرٍ كَاهِ اِدَارِمِ
 من حج را پس فرمود آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم عبد الرحمن بن ابی بکر صدیق رضی الله عنه را کہ سر راه
 عائشه بنت در شب حصبه بفتح حاء مهمله و سکون صاد مهمله و فتح باء موحده کہ مراد از و آن
 کہ نزول کردند در محصب کہ موضع است در میان مکه و منی کہ شب میکنند در اینجا وقتی کہ می برآید
 از منی و حصبه و حصباء و حصبی و ابطح و بطحا و محصب و خیف بنی کنانه همه نامهای آن
 موضع است و آن موضع در میان مکه و منی است و لیلۃ الحصبه بعد ایام تشريق می باشد ^{تسمیة}
 او از آنجمله است کہ چون نزول نمودند در محصب نام اولیة الحصبه شد پس عمره کنایند ^{عبد الرحمن}
 از تنعیم کہ موضع یکی فرسخ است از مکه بر راه مدینه از مکان عمره کہ من احرام کرده بودم اول بان
 پس از آن کہ حضرت عائشه حج را بر عمره و قارنه شد زیر کہ فرمودند آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم
 او را کہ نسوک طوافک للحج و عمرتک باید دانست کہ شبهم میشود کہ اگر قارنه باشد پس حج امر فرمودند
 او را بر عمره بعد فراغ از حج جواب آنست کہ عائشه اراده کرد کہ او را عمره منفردہ از حج باشد مثل
 سایر امهات المؤمنین و غیر آنها از صحابه کہ فسح کردند حج را بسوی عمره و تمام کردند عمره ^{حج}
 احرام بستند حج را پس حاصل آنها را عمره منفردہ و حج منفرد و حاصل نشد عائشه را مگر عمره مندرجہ در حج
 و مانع آمد او را حیض و کرد انفراد عمره از جهت حرص بر عبادات پس تقدیر عائشه اول منفردہ
 بود بعد آن متمتع بعد آن قارنه شد باید دانست کہ اختلاف است در نقض شعرا برای ^{اغتسال}

روایت کرده شده است از این عمر که او امر میکرد بسیار بنقض و گفت طافوس که نقض کند حاصل
 نه جنب و جهوز برانند که لازم نیست بی حائض نقض و مراد از امر بنقض اینجا ایصال آب است
 باصول شعراست و نیز باید دانست که مرویست در اصح روایات از عائشه و از پدر او که گفتند
 لائری الا الحج و لاندک الا الحج خرجنا ههنا بالحج یعنی غیر از احرام حج چیزی دیگر نبود چون برآمدیم
 حج را چون جمع شود باین روایت که فرمود تمتعت بعمرة جواب آنست که اول احرام حج نوزاد
 فسخ نمودند احرام حج را چون امر فرمود آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم بفسخ احرام حج و حکم کرد عمر
 بس چون حائض شد عائشه و متعذر شد بمر و اتمام عمره امر کرد او را با احرام حج بس احرام کرد
 حج پس داخل نمود حج را بر عمره و قارنه شد **باب نقض المرأة شعرا عند**
غسل الحيض در بیان حکم کشادن زن موی خود را نزد غسل کردن از حیض
 عبید بن اسمعيل حديث کرد ما را عبید بن مسمی عین مهمله و فتح باه موصده و سکون تحتانی نام او
 عبید الله است و مشهور بعبید شد کینه او ابو محمد بیاری است قال حدثنا ابو اسامة
 گفت که حدیث کرد ما را ابو اسامة که نام او جابر بن اسامة است ماضی کوفی است عن هشام بن
 ابيہ از هشام بن عمرو از پدر او عن عائشة قالت خرجنا مؤافين ليلال ذى الحجة
 از عائشه است رضی الله عنها گفت برآمدیم از مدینه در آنحال که مقارن بودیم مرطال ذی الحج رزیر
 خروج آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم بود در پنج روز آخر ذی القعدة و در شب پیش بعضی شاعران
 مؤافين مؤافين تفکیر اندک ما قال القسطلاني و امام نووی بمقارن تفکیر است زیرا که
 وقتی باشد که همان روز لیلال خروج حاصل شود و بعضی گفته اند ای مستقلین لیلال ذی الحج فقط
 رسول الله صلی الله علیه و اله وسلم من احدث ان يهليل بعمرة فليهل يوم رسول
 خدا صلی الله علیه و اله وسلم کسی دوست میدارد آنکه احرام بندد بعمه پیش از آنکه احرام بندد بعمه
 بهل بدو لام است و در بعضی روایات بهل تشدید لام بخذف لام و احد هم آمده است و معنی هر دو
 و احد است فانی لو لا الهی هدیث که اهلت بعمرة پس تحقیق من اگر سوق نمیکردم بدی را

احرام می بستم عمره اما چون سوق هدی کردم و صاحب هدی را درست نیست تحلل و حلال شد
 از احرام بغیر از نخ آن هدی درست نیست و خود درست نیست بدون یوم النحر و متمتع تحلل
 میشود قبل از روز نحر مانع است و کسی که سوق هدی کرده باشد و احرام عمره کند باید
 دانست که امر با احرام عمره و تمنی آنکه اگر خود سوق هدی نمی کرد احرام عمره می بست بسبب آنست
 تا مخالفت شود با اهل جاهلیت که آنها تحریم می نمودند عمره را در شهر حج و فرمود برای آنکه تا خوش
 شود دل صحابه در فسخ حج و دیگر نشوند بمخالفت آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم که آنحضرت احرام
 حج کرده بود و آنها احرام عمره کنند لهذا مانع خود را بیان فرمود که اگر من سوق هدی کرده نمی بودم
 هم بشما موافق میشدم لیکن مرا این مانع است فَاَهْلُ بَعْضِهِمْ بَعْرَةٌ وَ اَهْلُ بَعْضِهِمْ حَجٌّ
بِاحْرَامِ بَسْتِنْدِ بَعْضِ عِمْرَةٍ وَ احْرَامِ بَسْتِنْدِ بَعْضِ اَهْلِ حَجٍّ وَ كُنْتُ اَنَا مِنْ اَهْلِ بَعْرَةٍ وَ بُوَدِمْتُ
اِذَا اَنْ كَسَانِيكَ احْرَامِ بَسْتِنْدِ عِمْرَةٍ فَادْرِكْنِي يَوْمَ عَرَفَةَ وَ اَنَا حَائِضٌ رَسِيْدٌ مَرَارَ رَوْحِ عَرَفَةَ
 حال که من حائض بودم فشکوتُ اِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ فَقَالَ دَعِي عِمْرَتَكَ
 پس شکایت کردم بسوی آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم فرمود آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم بگذار
 عمره خود را یعنی افعال عمره را بگذار و تر کن وَ اَنْقِضِي رَاسَكَ وَ اَمْتَشِطِي وَ بَكْشِي مَوِيَّ
خُودِ رَاوِثَانَهُ كُنْ وَ غَسِّلِي كُنْ وَ اَهْلِي حَجٍّ وَ احْرَامِ بَسْتِنْدِ حَجٍّ بِمَرَاهِ عِمْرَةٍ يَابِجَايَ عِمْرَةٍ فَفَعَلْتُ بِرَأْسِي
حَتَّى اِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ الْحَضْبَةِ تَا اَنْ وَ قَتِي كَشَدَّ لِيْلَةَ الْحَضْبَةِ وَ فَاَرِغْتُ مِنْ اَفْعَالِ حَجٍّ اِنْ سَلَّ
مَعِيَ اَخِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنِ اَبِي بَكْرٍ فَسْتَادَ بَايَسَ بَرَادِرًا مَرَاكِبُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ اَبِي بَكْرٍ هَتَّ فَحَزَّ
اِلَى التَّنْعِيمِ فَاهْلَتْ بِعِمْرَةٍ مَكَانَ عِمْرَتِي بِرَأْسِي بِرَأْسِي بِسُؤْيِ تَنْعِيمِ رَأْسِي بَسْتَمِ عِمْرَةٍ اِنْ جَابِجَايَ
عِمْرَةٍ خُودِ كَمَا سَابِقُ احْرَامِ اَنْ بَسْتَمِ بُوَدِمْتُ قَالَ هِشَامٌ وَ لَمْ يَكُنْ فِي شَيْءٍ مِنْ ذَلِكَ هَدَى لِي وَ لَمْ يَكُنْ
وَ لَأَصْدَاقُهُ وَ كَفَّتْ هِشَامُ بِنِ عَمْرَةَ كَمَا نَبُوْدُ رَشِي اِزِيْنِ حَجٍّ وَ عِمْرَةٍ هَدَى وَ نَهَ صَوْمَ وَ نَهَ صَدَقَةَ وَ اَنْبَاكَ
 کرده اند بآنکه چون عائشه رضی الله عنها قارنه بود یا متمتع و قارنه و متمتع را دم لازم است پیش
 کردن آنکه را جواب داده است کرمانی بآنکه لفظ صدقه دلالت دارد بر آنکه مراد آنست که نبور هیچ کاری

امور از جهت ارتکاب محظورات احرام مثل تطیب و از ازاله شع و ستر وجه زیرا که در قرآن نمی باشد مگر
 هدی یا صوم و در خل نیست صدقه را و مراد نیست آنکه نبود هدی یا صوم اصلا و قاضی عیاض گفته است
 که درین دلیل است بر آنکه بود در حج مفرد نه متمتع بود نه قارن زیرا که اجماع است بر آنکه دم واجبست
 در قرآن و تمتع و گفت قاضی عیاض که اول احرام بسته بود حج بعد آن نیت کرد فسخ حج را در عمره باز
 چون حائض شد و تمام نشد عمره رجوع کرد بسوی حج بجهت تعذر افعال عمره پس نیت کرد عمره را و تمام
 کرد حج را بعد آن عمره مبتدأ کرد لیکن معارضه کرده میشود این قول را بقول عائشه و لم اهل الابهرة
 و نیز گفت من اهل عمره و گفته است قسطلانی که هشام را چون نرسیده است خبر هدی ایندانی
 نموده است و لازم نمی آید از ونفی هدی در نفس الامر بلکه روایت کرده است جابر آنکه آنحضرت صلی الله علیه
 و اله وسلم هدی کرد از طرف عائشه بقره را **بَابُ مَخْلُوقَةٍ وَغَيْرِ مَخْلُوقَةٍ** بابت در بیان مضمغه
 مخلقه و غیر مخلقه مضمغه یعنی سواة که نقص و عیب نیست در او و غیر مخلقه آنکه غیر
 سواة است الخلق باشد باید دانست که مولف این باب را در ابواب حیض درج نمود تا معلوم
 که دم حامل حیض نیست زیرا که حمل اگر تمام شده است پس مشغول است با او و آنچه مفصل میشود از
 خون او از رشح غذا او است و اگر تمام نشده است پس جم چون آن مضمغه غیر مخلقه را در خود میگیرد
 و سخت میگیرد و دم می براید آن دم از ولد است و حکم ولد را در او این مذهب کوفیین و ابی حنیفه
 و احمد بن حنبل است و مذهب شافعی در قول جدید آنست که حامل مضمغه میشود و از امام مالک روایت
 است و سند قول ابی حنیفه قول حضرت علی است رضی الله عنه ان الله تعالى رفع الحيض عن
 الحامل وجعل الدم رزقا للولد مما تعين الارحام **حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ قَالَ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَبِيبٍ أَنَّ اللَّهَ**
أَبْنُ أَبِي بَكْرٍ عَنِ النَّسَائِيِّ حَدِيثُ كَرَمَانَ مَسَدَدِ بْنِ مَسْرَدٍ كَقَوْلِهِ حَدِيثُ كَرَمَانَ
 حمار بن زید بصری از عبید بن ابی بکر بن النسائی مالک انصاری از زید بن خود که همین انس بن
 مالک است **عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَجَلَّ بِالرَّحِمِ مَلَكًا**
 از پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله وسلم است فرمود که تحقیق الله تعالی عزوجل موکل کرده است بر رحم کز نشسته

يَقُولُ مِيكُويدِ اَنْ فَرَشْتَه نَزَرُو قَوْع نَطْفَه بِطَرِيقِ التَّماسِ اِتمامِ خَلْقَتِ يادِ عابانِ فاضِه صَوْرَه كَامِلَه
 برويا برائِ اِسْتِعْلَامِ نَه بَرائِ اِعْلَامِ زِيَرِ اَكْ حَقِ تَعَالَمِ هَسْتِ يَارَبِّ هَذِهِ نَطْفَه اِي پَرُو رَدِ
 اِي نَطْفَه هَسْتِ وَ نَطْفَه عِبَارَه اَز اَب قَلِيْلِ هَسْتِ وَ كَثِيْر وَ مَدْرَبِ اَو رِي نِجَامِنِي هَسْتِ وَ بَعْضِي كَفْتَه
 كِه لَفْظِ نَطْفَه مَنصُوبِ هَسْتِ اِي خَلْقَتِ مَادِ الْمَنِي نَطْفَه فِي الرَّحْمِ اَوْ صَارَتِ نَطْفَه يَارَبِّ هَذِهِ
 عَلَقَه اِي پَرُو رَدِ اِي عَلَقَه هَسْتِ وَ عَلَقَه عِبَارَه اَز قَطْعَه خُوْنِ سَهْتِ هَسْتِ وَ قَسْطَلَانِي وَ
 كِه اِي نِ كَلِمَاتِ اَز فَرَشْتَه دَر اَزْمَنَه مُخْتَلَفَه صَادِرِ مِي شُوْدِ چِي اِنجِه اِي لَفْظِ يَارَبِّ هَذِهِ عَلَقَه بَعْدِ جَمَلِ
 مِيكُويدِ بَعْدِ كَلِمَه اُولِي وَ بِي اِي قَسْمِ دَر مِي اَن كَلِمَه ثَانِيَه جَمَلِ وَ فَرِ فَا صِلَه مِي شُوْدِ يَارَبِّ هَذِهِ
 اِي پَرُو رَدِ اِي قَطْعَه كُوشْتِ هَسْتِ فَا ذَا اَرَا كَدَ اللّٰهُ خَلَقَه رِ قَتِي كِه اَرَادَه مِي كِنْدَه تَعَالَى
 خَلَقَتِ اَوْ رَا قَالَ اَلْمَلِكُ اَدَا كَرَامُ اَنْتِي مِيكُويدِ فَرَشْتَه اِي اَمْرُ هَسْتِ يَامُوْتِ هَسْتِ شِعْبِي اَمْرُ
 بَرِخْتِ وَ عاصِي هَسْتِ يَا بِي كُنْتِ وَ مَطِيْعِ هَسْتِ فَمَا الرِّزْقُ وَ مَا الْاَجَلُ چِي هَسْتِ رِزْقِ چِي هَسْتِ
 اَجَلِ بَعْنِي وَ قَتِ مَوْتِ فَيَكْتَبُ فِي بَطْنِ اَمْرِهِ لِي لَوْ شِئْتُمْ مِي شُوْدِ اِي نِ مَذْكُورِ دَر شِكْمِ مَادِرِ اَو اِي
 بَصِيْفَه مَجْهولِ بَاشَدِ وَ اَكْر بَصِيْفَه مَعْلُومِ بَاشَدِ مَعْنِي اَنْتِ كِه مِي نُوِيْدِ تَعَالَى دَر شِكْمِ مَادِرِ اَو اِي مِي
 فَرَشْتَه وَ دَر رِوَايَتِ اَمْدَه هَسْتِ كِه نُو شْتَه مِي شُوْدِ دَر پِي شَانِي اَو بَا يَدِ رِ نَسْتِ كِه اِي نِ مَذْكُورِ رَاجِعِ
 جَمِيْعِ اَحْوَالِ شَخْصِ رَا زِيَرِ اَكْ دَر و حَالِ مَبْدِ هَسْتِ كِه خَلْقَتِ ذِكُورَه وَ اُنُوْتَه هَسْتِ وَ حَالِ مَعَادِ هَسْتِ كِه سَعَا
 وَ شَقَاوَه هَسْتِ وَ حَالِ مَبْدِ وَ مَعَادِ هَسْتِ كِه اَجَلِ وَ رِزْقِ هَسْتِ وَ دَر حَدِيْثِ هَسْتِ كِه فَرِغِ اللّٰهُ
 مِنْ اَرْبَعِ مِنَ الْخَلْقِ وَ الْخُلُقِ وَ الْاَجَلِ وَ الرِّزْقِ وَ مَادِرِ اَز خَلْقِ بَفْتَحِ خَارِجَه خَلْقَتِ هَسْتِ كِه ذِكُورَه وَ اُنُوْتَه
 بَاشَدِ وَ بَضْمِ خَارِجَه اَشَارَه هَسْتِ لِبَسْمِ سَعَادَه وَ شَقَاوَه بَابِ كَيْفِ تَهْلُ الْخَائِضُ
 بِالْحَجِّ وَ الْعُمْرَةُ بِالْبَسْتِ دَر بِي اَن كِه چِي كُورَه اِحْرَامِ كِنْدِ وَ تَبْيِيْه كِنْدِ حَائِضِ حَجِّ وَ عَمْرَه حَاشَا لِي
 اَبْنِ بَكِيْرٍ بَضْمِ بَاهِ مَوْصُوْدَه وَ فَتْحِ كَافِ بَعْنِي حَدِيْثِ كِرْمَارِ اِي حِي بِنِ بَكِيْرٍ قَالَ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ
 عَقِيْلٍ كَفْتِ حَدِيْثِ كِرْمَارِ اَلَيْثِ اَز عَقِيْلِ بَضْمِ عِيْنِ مَهْمَلَه وَ فَتْحِ قَافِ اَبْنِ خَالِدِ بِنِ عَقِيْلِ عَنْ اَبْنِ
 شَهَابٍ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ خَرَجْنَا مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ از ابن شهاب زهري از عروة بن زبير از عائشة رضي الله عنها كفت بر ايديم ما
 همراه پيغمبر خدا صلي الله عليه وآله وسلم در حجة الوداع مروى است كه پنج روز باقى بود از ذى القعدة در سنه
 عشر از حجة كه بر ايدند فَمِنَّا مَنْ أَهْلٌ بِعُمْرَةٍ وَمِنَّا مَنْ أَهْلٌ بِحَجٍّ بعضى از ما كسى بود كه احرام
 بود عمره و بعضى از ما كسى بود كه احرام کرده بود حج فَقَدْ مَنَّا مَكَّةَ بِسْ ايديم در مكه فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ من احرام بستم عمره و سوق هدى نكرده باشم فَلْيَحْلِلْ پس فرمود رسول خدا ص
 الله عليه وآله وسلم كسى كه احرام بستم عمره و سوق هدى نكرده باشم فَلْيَحْلِلْ پس فرمود رسول خدا ص
 خود قبل از روز حجتا احرام بندد حج و من احرام بستم عمره و اهدى فلا يحل حتى يحل بحج هدى
 و كسى كه احرام بستم عمره و سوق هدى کرده باشم پس حلال نميشود تا آنكه حلال شود و بخوبى
 خود كه آن روز عيدي باشم در حضوره او قارن ميشود كه ادخال ميكند حج را در احرام عمره و تمتع
 نميشود تا حلال شود و من اهل حج فليتم حجه و كسى كه احرام ميكند حج مفرد پس بايد كه تمام كند
 حج خود را خواه با او هدى باشد يا نباشد و قالت عائشة فحضت فلم ازل حائضا حتى
 كان يوم عرفة و كفت عائشة پس حائض شدم پس بوردم من حائض تا آنكه شد روز عرفه و لَمْ
 اهلل الا بعمره و احرام به بستم بوردم من مكر عمره فامرني النبي صلى الله عليه وآله وسلم
 ان اقبض رأسي و امشطه و اهل حج و اترك العمرة پس كردم را بغير خدا صلي الله عليه
 و آله وسلم انكه بگشاييم موى سر خود را و شانه كنم و احرام بندم حج و ترك كنم عمره را يعنى افعال عمره را فَفَعَلْتُ
ذَلِكَ كُلَّهُ حَتَّى قَضَيْتُ حَجَّتِي پس كردم آنرا همه تا آنكه قضا كردم حج خود را فَبَعَثَ مَعِيَ
اخِي عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ ابْنِ بَكْرِ پس ستاد همراه من برادر مرا عبد الرحمن بن ابى بكر و امرني
 ان اعتمر مكان عمرتي من النعيب و امر كردم آنكه عمره كنم بجاي عمره خود از نعيم باب
 اقبال المحيض فاذا باره بابست در بيان پيش آمدن حيض و پس شدن حيض و كُنْ
 نساء يبعثن الى عائشة بالدرجة و بودند زنان كه مي فرستادند بسوى عائشه پير چهار او
 كُنْ نساء مثل كلوني البراعيث است يعنى لفظ نساء بدل است از ضمير فاعل كه در كس است و لفظ

بگردال و فتح راه مهله است جمع درج بضم دال و سکون راه آورد یا خرقة هست فیها الکرسف
 بضم کاف و سکون راه ای القطن یعنی درازا پیرجهای پنبه می بود فیها الضفیرة که در آن پنبه
 می بود از اثر خون حیض که بعد از وضع آن در فرج از برای معلوم نمودن ظهر میفرستادند و پنبه را
 از جهت آن اختیار میکردند که نهایت سفیدی باشد و اثر خون در و خوب ظاهر میشود و این
 بجهت آن بود که این زردی هم داخل ظهر است یا حیض فتقول لا تعجلن حتی تری القصة
 البیضاء پس مگوید عائشه آنها را که شبانی مکنید تا آنکه به بینید پنبه را مثل چونه سفید که اثری از
 خون نباشد و لفظ قصه بفتح قاف و تشدید صاد مهله چونه ای الجص ای کانه جسته لایحی لعلها
 شی ترید بذلك الطهر من الحيض اراده میکند عائشه باین گفتن و تشبیه دادن
 از حیض یعنی آنکه بینی طهر را و بلغ ابنة زید بن ثابت و رسید دختر زید بن ثابت را که نام
 او کلثوم است از نسائه من الصحابیات یدعون بالمصایح من خوف الليل یضرن
 الی الطهر یعنی رسید دختر زید بن ثابت را این خبر که زنان از صحابیات می طلبیدند چراغها را در
 نصف شب نظر میکردند بسوی طهر و میدیدند پیرجهای حیض را که با خون آلوده است یا سفید است
 فقالت ما كان النساء یصنعن هذا گفتند دختر زید بن ثابت که چه بودند زنان که میکردند
 این فعل را یعنی چراغها را میگردانند و غایت علیهن و عیب میکرد آن دختر زید بر آن زنان زیرا که در
 شب متباین میشود بیاض خالص از غیر آن پس ظل خواهند کرد که متطهر شده اند و حال آنکه متطهر نمی
 باشند پس خواهند خواند بدون طهر و آن زنان که در شب میدیدند غرض آنها حرص در عبادة بود که
 اگر طهر شده باشد عبادة کنند و وقت را بفعلت نکذرائند حد ثنا عبد الله بن محمد قال
 حد ثنا سفیان حدیث کرد ما را عبد الله بن محمد گفت حدیث کرد ما را سفیان بن عمیر حدیث کرد
 عزابیه از شام از پدر او که عروة بن زبیر است عزابیه از فاطمة بنت ابی حبیب
 از عائشه آنکه فاطمه بنت ابی حبیب بضم حاد مهله و فتح باء موحده کانت تستحاض بضم تاء مبنی برای
 مفعول یعنی بود آن زن که مستحاضه میشد فسالت النبی صلی الله علیه و آله وسلم رسول کرد آن زن بفرمود

صلى الله عليه وآله وسلم فقال ذلك عرق يُكْفَى آنحضرت صلى الله عليه وآله وسلم این رکعت است
وَلَيْسَتْ بِالْحَيْضَةِ وَنِيَسْتِ حَيْضَةٌ فَإِذَا أَقْبَلَتْ لِحَيْضَتِهَا فَدَعِيَ الصَّلَاةَ وَوَقْتُهَا كَمَا
يَأْتِي حَيْضَةٌ بِكُلِّ نَمَازٍ يَعْنِي تَرْكُهَا إِذَا دَبَّرَتْ فَأَغْتَسِلَ وَصَلَّى وَوَقْتُهَا كَمَا يَشُورُ
حَيْضٌ وَدَفْعُ شُورٍ غَسَلٌ كَسْ وَنَمَازٌ نَحْوَانِ بَابُ لَا تَقْضِي الْحَائِضُ الصَّلَاةَ بَابُ

در آنکه باید که قضا کند حائض نماز را و قَالَ جَابِرٌ وَابُو سَعِيدٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
وَسَلَّمَ تَدْعِي الصَّلَاةَ وَكَفَتْ جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ وَابُو سَعِيدٍ خَدْرِي أَرْبَعِينَ خَدْرًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
که ترک کند حائض نماز را باید دانست که عقیدت برای عدم قضا است و حدیث در آنست که
بِرَّكَ نَمَازًا مَا جَوَّزَ أَمْرَ تَرْكِهِ مِنْ شَارِحٍ بِإِعْذَارِ عَدَمِ قِضَائِهِمْ قِضَائِهِمْ مَطَالِقٌ بِاتِّزَانِهِ

حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَاعِيلَ قَالَ حَدَّثَنَا هَمَّامٌ قَالَ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ حَدِيثُ كَرَمَارَا
مُوسَى بْنُ إِسْمَاعِيلَ تَبَوُّزُ كِي كَفَتْ كَرَمَارَا هَمَّامُ بْنُ يَحْيَى بْنِ دِينَارٍ عَوْزِي كَفَتْ كَرَمَارَا
مَا رَقَاتِهِ أَمَّا قَالَ حَدَّثَنَا مَعَاذَةُ كَفَتْ كَرَمَارَا سَعَاذَةُ بَضْمِمْ وَفَتْحِ عَيْنِ مَهْمَلَةٍ
مَعْمُومَةٍ عِنْدَ عَبْدِ اللَّهِ عَدْوِيَّةً هَبَّتْ أَنَّ أَمْرًا قَالَتْ لِعَائِشَةَ أَتَجْرِي إِحْدَانًا نَاصِلُونَهَا

إِذَا طَهَّرْتَ أَنْتِ تَحْقِيقُ يَكْرِي وَرَادَ مِنْهُمَا مَعَاذَةُ هَبَّتْ خُودًا مَهْمُومَةً هَبَّتْ كَفَتْ
عَائِشَةُ رَأَى قِضَائِهَا كَيْفَ أَرَادَ مَا يَأْتِي نَمَازُ خُودِهَا فِي زَمَانِ حَيْضِ تَرْكِ كَرَمَارَا هَبَّتْ وَوَقْتُهَا كَمَا يَشُورُ
أَتَجْرِي بَفَتْحِ هَمْزَةٍ اسْتَفْهَامِيَّةً وَتَبَاءُ مَثْنَاءُ فَوْقَانِيَّةً وَكَبْرًا مِيَّجِيَّةً أَوْ بَاءُ مَثْنَاءُ تَحْتِيَّةً هَبَّتْ نَوْهْمُومَةً
بِعْنِي تَقْضِي فَقَالَتْ أَحْرُورِيَّةً أَنْتِ بَكْفَتْ عَائِشَةُ كَمَا يَأْتِي وَرِيَّيْتِي تَوْجُورِيَّةً بَفَتْحِ حَاءِ مَهْمَلَةٍ

وَضَمِّ رَاءِ أُولَى نِسْبَةِ لِسُورِي حُورًا هَبَّتْ وَآلِ تَرِيَّةِ لِيَسْتِ دَرُورِيَّةً كُوفَةً أُولَى اجْتِمَاعِ خَوَارِجِ دَرُورِيَّةِ
بُورِيَّةً مَعْنَى أَنْتِ كَمَا يَأْتِي خَارِجِيَّةً هَبَّتْ تَوْزِيرًا كَمَا طَائِفَةٌ مِنْ خَوَارِجِ وَاجِبٌ مِيدَانِيَّةً بِرَحَائِضِ قِضَائِهَا
نَمَازَاتِهَا زَمَانِ حَيْضِ رَأَى خِلَافًا جَمَاعًا هَبَّتْ كَمَا نَحْيِضُ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

وَسَلَّمَ مِيكُودِيَّةً عَائِشَةَ كَمَا بُوْدِيْمَ مَا كَرَمَارَا حَائِضٌ مِيْشِدِيْمَ بِأَوْجُودِيْمَ خَدْرًا صَابِغًا عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَاطَّلَاعًا
فَلَا يَأْمُرُ بِأَيِّهِ رَأَى مَسْكَرًا رَأَى بَقْضًا أَوْ قَالَتْ فَلَا تَفْعَلْهُ يَا كَفَتْ عَائِشَةُ بِمَعَاذِهِ بِشَيْءٍ مِمَّا

قهارا و از برای شکست ظاهر آنست که این شکر از معاذه هست باید دانست که این حدیث
اصل و سند اجماع مسلمین است بر آنکه حائض قضا نکند نماز و خلاف نیست کسی را در آن مگر
از خوارج را و در صوم قضا لازم است و فرق در هر دو آنست که نماز کثیر التوقع است پس در قضا
او حرج میشود بخلاف صوم که در سال یکبار واجب میشود و این وجه عقلی است و سند در جواب
قضاء صوم نیز حدیث است و گفته اند علما که هیچ نماز که در زمان حیض ترک شده است واجب
القضا نیست مگر دو رکعت طواف که قضاء آن لازم است و نیز گفته اند که حائض مخاطب
بصوم بلکه لازم میشود قضا بر او با هر چه بد و بعضی گفته اند که او مخاطب است بصوم و ما موره است ^{تاخر}

آن چنانچه محدث تاملور است بصلوة و ما موره است تاخیر آن تا زمان وضو باب الصوم

مع الحائض و هي في تياتها با است در بیان خواب کردن بهمه حائض در آن حال که
حائض در جاهای او باشد که همیا اند برای حیض حد ثنا سعید بن حفص حدیث کرد

سعید بن حفص کوفی طی که مشهور است بضم قال حد ثنا شیبان عن یحیی عن ابی سلمة

عز زینب ابنة ابی سلمة گفت که حدیث کرد ما را شیبان بخوی از یحیی بن کثیر از ابی سلمة که نام

او عبد الله است بن عبد الرحمن بن عوف زهری مدنی از زینب دختر ابی سلمة حدیثه ان ام

سلة قالت که حدیث کرد آن زینب ابی سلمة را آنکه ام سلمة گفت ولین ام سلمة از او ارج مطهر

و ما در به این زینب است حضرت و انا مع النبي صلى الله عليه واله وسلم في الجملة

حائض شدم در آن حال که بایم خبر خدا صلی الله علیه واله وسلم بودم در چادر و لفظ خمیده بفتح خاء معجمه

و کریم چادر است ای القطنیه و خمیصه چادر سیاه که او را دو علم باشد و خمیصه عام است از او

فانسلت فخرجت منها یکشیدم خود را و بر ایدم از آن چادر فاخذت ثیاب حضرتی

فلبستها پس کردم جامهای حیض خود را بپوشیدم آنها را فقال لی رسول الله صلى الله عليه

واله وسلم انفسیت بکفت در رسول خدا صلی الله علیه واله وسلم آیا حائض شدی و لفظ انفسیت

بهمزه است و انفسیت بضم نون و فتح آن است یکن گفته است هر وی که در ولادت بضم

Marfat.com

زون هست و فتح آن در حیض البته بفتح زون هست فقط فقلت نعم پس گفتیم آری حائض شدم
 فدعا علی فادخلی معه فی الخیملة ^{خود} پس طلسم در این چادر رفتی گفت
 زینب با سار مذکور یا تعلیق است و حدثتني ان النبي صلى الله عليه واله تعلم كان يقبلها
 وهو صائم و حديث کرده است ام سلمه که تحقیق ^{صدا} پیغمبر صلی الله علیه و اله وسلم بود که بوسه میداد او را
 در آن حال که او روزه نداشت و کنت اغتسل و النبي صلى الله عليه واله وسلم من اناء
 واحد من الجنابة و بوردن من که غسل میکرد من و پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله وسلم از یک آوننداز
 جنابة باب من اخذ ثياب الحيض سوى ثياب الطهر باب کسی که گرفته
 جامهای حیض را سوای جامهای طهر حدثننا معاذ بن فضالة حديث کرد ما را معاذ بن فضال
 بفتح فاوضار معجم قال حدثنا هشام عن يحيى عن ابى سلمة عن زينب بنت ابى سلمة
 عن ام سلمة قالت بينا انا مع النبي صلى الله عليه واله وسلم مضطجعة في
 خيملة حضرت فانسلت گفت حدیث کرد ما را هشام از یحیی بن ابی کثیر از ابی سلمه بن عبد الرحمن
 ابن عوف از زینب بنت ابی سلمه از ام سلمه که گفت در اثناء آنکه من همراه پیغمبر خدا صلی الله علیه
 و اله وسلم خوابیده بودم در چادر حائض شدم پس ایدم از آن چادر و فاخذت ثياب حیضتی
 بستم جامهای حیض خود را لفظ حیضه بکبره جمله است فقال انفسيت پس فرمود آنحضرت صلی الله
 علیه و اله وسلم آیا حائض شدی فقلت نعم پس گفتیم من آری فدعا علی فاخرجت معه
 فی الخیملة پس طلسم در این چادر رفتی ^{مسلیمان} شهود الحائض
 العیدین و دعوة المسلمین ^{صیانه} بابست در بیان حاضر شدن حائض در عیدین و دعوة
 مثل استسقا و غیر آن و یعتبر لکن المصلی در آن حال که کناره میشوند از مصلی از جهت تنزیه و
 آن و از جهت احترام از مخالطه رجال حدثنا محمد قال اخبرنا عبد الوهاب عن ابي
 عن حفصة حديث کرد ما را محمد بن سلام گفت خبر دار ما عبد الوهاب ثقفی از ابو سخیان بنی از
 حفصة بنت سیرین انصاریه بصریه همیشه محمد بن سیرین قال قلت لکننا منع عن یقنآن بنی

فِي الْعِيدَيْنِ كَفَتْ آخِ حَفْصَةَ كَمَا بُوِئِمَ مَا كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ زَنَانَ بِالْفَتَى خُودِ الرَّازِكَةِ بِرَأْيِنَا دَرِ عِيدَيْنِ
بِسُوِي مَصَلِي وَ لَفْظَ عَوَاتِقَ جَمْعَ عَاتِقٍ هِيَ وَ آخِ زَنَى هِيَ كَمَا بِالْفَتَى بِأَشَدِّ قَرِيبٍ بَلُوغٍ بِأَشَدِّ
بِرَأْسِ آزَادِ شَدِيدِ هِيَ أَرْقَهَرُ وَ الدِّينِ بِأَزَادِ شَدِيدِ حَالِ صَبَا فَقَدِمَتْ أَمْرًا فَ نَزَلَتْ قَصْرُ
بَنِي خَلْفٍ بِرَأْسِ زَنَى بِرَأْسِ كَرْدِ رُقَصْرِنِي خَلْفٍ بَفَتْحِ خَامِعِهِ وَ فَتْحِ لَامِ وَ بَنِي خَلْفٍ قَبِيلَةٌ هِيَ ^{مُنْسُوبٌ}
بِسُوِي خَلْفِ جَدِّ طَلْحَةَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ خَلْفٍ وَ أَوْ طَلْحَةَ الطَّلِحَاتِ هِيَ فَجَدَّتَتْ عَزَّ أَوْ خْتَهَا

بِحَدِيثِ كَرْدِ آخِ زَنَى أَرْقَهَرُ خُودِ كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ زَنَانَ بِالْفَتَى خُودِ الرَّازِكَةِ بِرَأْيِنَا دَرِ عِيدَيْنِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ وَ بُوِئِمَ بِرَأْسِ زَنَى هِيَ أَرْقَهَرُ خُودِ كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ زَنَانَ بِالْفَتَى
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دَرِ آزَادِ غَزْوَةٍ وَ كَانَتْ أُخْتِي مَعَهُ وَ بُوِئِمَ بِرَأْسِ زَنَى هِيَ أَرْقَهَرُ خُودِ كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ
فِي سِتِّ رَشْتِ غَزْوَةٍ قَالَتْ كُنَّا نَدَاوِي الْكَلِمَةَ كَفَتْ آخِ زَنَى كَمَا بُوِئِمَ مَا كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ زَنَانَ بِالْفَتَى خُودِ الرَّازِكَةِ
رَأْسِ زَنَى هِيَ أَرْقَهَرُ خُودِ كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ زَنَانَ بِالْفَتَى خُودِ الرَّازِكَةِ بِرَأْيِنَا دَرِ عِيدَيْنِ

بِرَأْسِ زَنَى هِيَ أَرْقَهَرُ خُودِ كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ زَنَانَ بِالْفَتَى خُودِ الرَّازِكَةِ بِرَأْيِنَا دَرِ عِيدَيْنِ
بِرِضَانِ قَسَّالَتْ أُخْتِي النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِرَأْسِ زَنَى هِيَ أَرْقَهَرُ خُودِ كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَعْلَى أَحَدًا نَابَأْسُ إِذَا لَمْ يَكُنْ لَهَا جَلْبَابٌ أَنْ لَا تَخْرُجَ أَيَّامَ بَرِكَةِ الزَّمَانِ
هِيَ وَ قَتِي كَمَا بِنَاشِدِ مَرَأِجِ دَرِ رَانْدِ خَارِجِ نَشُودِ بِسُوِي عِيدِ كَاهِ أَرْقَهَرُ خُودِ كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ زَنَانَ بِالْفَتَى
صَارَ جَنَّتْهَا مِنْ جَلْبَابِهَا فَمُورِ أَخْفَرْتِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِأَيْدِي كَمَا بُوِئِمَ بِرَأْسِ زَنَى هِيَ أَرْقَهَرُ خُودِ كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ

كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ زَنَانَ بِالْفَتَى خُودِ الرَّازِكَةِ بِرَأْيِنَا دَرِ عِيدَيْنِ
كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ زَنَانَ بِالْفَتَى خُودِ الرَّازِكَةِ بِرَأْيِنَا دَرِ عِيدَيْنِ
الْمُسْلِمِينَ وَ حَاضِرِ شُورِ مَجَالِسِ خَيْرِ الرَّاسِمَاعِ حَدِيثِ وَعِلْمِ وَ عِيَادَةِ مَرِيضِ وَ حَاضِرِ شُورِ دَعْوَةِ مُسْلِمِي
فَلَمَّا قَدِمَتْ أُمُّ عَطِيَّةُ سَأَلَتْهَا بِرَأْسِ كَاهِ أَرْقَهَرُ خُودِ كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ زَنَانَ بِالْفَتَى خُودِ الرَّازِكَةِ
مِنْ أَوْرَا أَسْمَعَتْ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَيَّامَ شَيْدِي بِرَأْسِ زَنَى هِيَ أَرْقَهَرُ خُودِ كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ
كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ زَنَانَ بِالْفَتَى خُودِ الرَّازِكَةِ بِرَأْيِنَا دَرِ عِيدَيْنِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِرَأْسِ زَنَى هِيَ أَرْقَهَرُ خُودِ كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ زَنَانَ بِالْفَتَى خُودِ الرَّازِكَةِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رَأْسِ زَنَى هِيَ أَرْقَهَرُ خُودِ كَمَا مَنَعَ مِكَرِيمَ زَنَانَ بِالْفَتَى خُودِ الرَّازِكَةِ

الْحُدُودِ وَرَشِينِمْ أَنْحَضَتْ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رَأَى كَمَا مَيَّكُو يَدِيرُونَ بِرَأْيِنَا زَنَانَ بِالْعَمَةِ وَصَاحِبَانَ سَتْرٍ
وَالْحَيْضِ وَحَائِضَانَ وَحَيْضَ بَعْضِهَا بِهَمَلٍ وَتَشْهَدُ بِدِيَانَةِ تَحْتِيَةِ جَمْعِ حَائِضٍ هِيَ وَتَشْهَدُ
الْخَيْرِ وَحَاضِرَتُونَ دَرِجَالِسِ خَيْرِ دَعْوَةِ الْمُسْلِمِينَ وَدَعَايَ مُسْلِمَانَانَ رَأَى تَرَكَ الْحَيْضُ
الْمُصَلِّيَ وَتَرَكَ كُنْزَ حَائِضَانَ مُصَلِّيَ رَأْيِنِي دَرِجَالِسِ كَفَاتِ شَرِكِي بَاشْتَنَدُ بَدِيرَانِ وَكَازِ
نَحْوَانْدَقَالَتْ حَفْصَةُ فَقُلْتُ الْحَيْضُ كَفَتْ حَفْصَةُ بِيْنَ كَفْتَمِ امْ عَطِيَةَ رَأَى أَيَا حَاضِرَتُونَ
حَائِضَانَ وَدَرِجَالِسِ رَوَايَاتِ بِهَمَزَةٍ مَمْدُودَةٍ وَاقِعٌ شَدِيدٌ هِيَ كَمَا هَمَزَةُ سَفْهَامِ هِيَ فَقَالَتْ
الَيْسَ تَشْهَدُ عَرَفَةَ وَكَذَا وَكَذَا يَسْ كَفَتْ امْ عَطِيَةَ أَيَا نِيَسْتَ كَمَا حَائِضٌ حَاضِرٌ مِيَشُورُ عَرَفَةَ رَأَى
أَنِّي بَعْنِي مَزْدَلِفَةَ رَأَى مَنِي رَأَى صَلُوةَ اسْتِسْقَا رَأَى دَرِجَالِسِ ضَمِيرَتَانِ هِيَ وَكَرَضَمِيرَتَانِ كَمَا حَائِضٌ
مِي بُوْر لِيَسْتَ مِي بُوْر وَضَمِيرَتَانِ رَأَى بِسُورِي حَائِضٍ هِيَ وَرَأَى عَرَفَةَ يَوْمَ عَرَفَةَ هِيَ دَرِجَالِسِ
وَكَذَا عِبَارَةُ از مَزْدَلِفَةَ هِيَ وَكَذَا ثَانِي عِبَارَةُ از مَنِي هِيَ يَا از اسْتِسْقَا هِيَ وَدَرِجَالِسِ
دَلَالَتِ هِيَ بِرَأْيِنَا حَائِضٌ تَرَكَ نَكْنَزُ خَدَارًا وَحَضُورَ مَجَالِسِ عِلْمِ رَأْيِنَا رَأَى نَشُورُ دَرِجَالِسِ
بَابُ إِذَا حَاضَتْ فِي شَهْرِ ثَلَاثِ حَيْضٌ بِبَابِ زَبْيَانَ حَكْمُ حَائِضٍ وَقْتِي كَمَا
حَائِضٌ شُورُ دَرِجَالِسِ سَهْ حَيْضٌ وَلَفْظُ حَيْضٍ كَمَا بِهَمَلٍ وَفَتْحٍ يَدِ تَحْتِيَةِ جَمْعِ حَيْضَةٍ هِيَ كَمَا
وَمَا يُصَدَّقُ فِي النِّسَاءِ فِي الْحَيْضِ وَالْحَمْلِ وَبَابِ زَبْيَانَ حَيْضٌ كَمَا تَصْدِيقٌ كَرْدِ مِيَشُورُ
نَسَارَادَرَةَ حَيْضٌ وَدَرِجَالِسِ بَعْضِي نَسَخِ بَجَائِزِ الْحَمْلِ وَالْحَمْلُ مَبَادِ مَوْعِدَةٍ وَاقِعٌ شَدِيدٌ هِيَ
وَمَقْصُورٌ وَاحِدٌ هِيَ وَفِيمَا يُمْكِنُ مِنَ الْحَيْضِ وَدَرِجَالِسِ حَيْضٌ كَمَا تَصْدِيقٌ كَرْدِ مِيَشُورُ زَبْيَانَ
دَرِجَالِسِ كَمَا مُمْكِنٌ بِاشْتَرَا حَيْضٌ بَعْنِي از تَكَرَّرِ حَيْضٍ بِقَدَرِي كَمَا مُمْكِنٌ بِاشْتَرَا تَصْدِيقٌ او كَرْدِ مِيَشُورُ
وَإِنْ مُمْكِنٌ بِاشْتَرَا تَصْدِيقٌ كَرْدِ مِيَشُورُ او رَأَى لِقَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى وَلَا يَحِلُّ لَهَا أَنْ يَكْتُمَ مَا
خَلَقَ اللَّهُ فِي آرْحَامِهِنَّ از هَمَزَةٍ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى وَحَالِ نِيَسْتَ زَنَانَ رَأَى بِبُوشَنَدُ وَبِهَانَ كُنْزِ حَيْضِي رَأَى
خَلَقَتْ كَرْدَةُ هِيَ اللَّهُ تَعَالَى دَرِجَالِسِ اِيْشَانَ از حَيْضٍ وَحَمْلٍ وَفِي كَرْدِ عَنِ عَلِيٍّ وَعَنِ شَرِيْحِ
وَذَكَرَهُ مِيَشُورُ از حضرت علي بن ابي طالب رضی الله عنه از شرح بشين معجمه و كاه مهملين الحاشية

بمشقت کردنی کندی ابوامیه هست و او دریافت زمان سعادت نشان حضرت پیغمبر اصلی الله علیه و آله
 لیکن ملاقات نگذره هست و قاضی کرد او را حضرت عمر بر کوفه و بعد حضرت عمر هم او را مقرر داشتند تا آنکه
 خود ترک کرد قضا را در زمان حجاج بن یوسف و عمر او یکصد و بیست سال بود فوت شد در سنه
 نود و هشت از محرت نبوی علی صاحبها الصلوٰۃ والسلام و مرویست از ثقات که آمد زنی نزد
 حضرت علی رضی الله تعالی عنه که مخاصمه میکرد شوهر خود را در طلاق و میگفت که عده من تمام شده
 که من حائض شدم در یک ماه سه حیض رفتم و حضرت علی در شرح را که حکم کن در میان اینها بگفت
 شرح یا ائمه منین چگونه حکم کنم و حال آنکه تو حاضری و در اقداره نیست که محضورت من حکم کنم باز فرمود حضرت
 علی که حکم کن پس حکم کرد شرح رفتم و حضرت علی رضی الله تعالی عنه قالون و لفظ قالون بلسان اوم
 یعنی اجنت هست یعنی نیک حکم کردی چنانچه مروی است در متن أَجَاءَتْ امْرَأَةٌ بَيْنَتُكَ
مِنْ بَطَانَةِ أَهْلِهَا آنکه آمد زنی بکوزان از خواص اهل خود بطانته الرجل خاصته مِمَّنْ يُرْضَى
دِينَهُ از آن کسی که مرضی است دین او نزد حق تعالی و راضی هست حق تعالی درین او را یعنی عادل بودند
أَنَّهَا حَاضَتْ فِي شَهْرٍ ثَلَاثًا صِدِّقَتْ آنکه آن زن حائض شد در یک سه مرتبه تصدیق
 کرده شد آن کو اهل را باید دانست که حیض او باطنی است پس طریق علم شاهدان بقرائن و علاما
 و نیز نسامشاهده میکنند آنرا و درین باب شهادة نساهم جائز است قَالَ عَطَاءُ أَقْرَابُهَا
مَا كَانَتْ كَفَتْ عَطَائِي ابی رباح که اقرا آن زن یعنی حیضهای او یا طهرهای او در زمان عده ^{بقدر}
 چیز نیست که بود پیش از عده یعنی آن زن که دعوی سه حیض در یک ماه در زمان عده میکند باید دید که
 قبل از عده هم عاده او همین قسم بود معتبر است قول او و مثل ما قبل عده معتبر باید کرد و اگر ادعای او در
 عده مخالف ما قبل عده است قبول نیاید کرد او را و لفظ اقرا جمع قرو بضم قاف و فتح آنست
 و قر لفظ مشترک است و در آیه نزل امام ابوحنیفه بمعنی حیض است و نزلت افعی یعنی طهر است آن
 لفظ مشترک است و در آیه ثلثه قرو و هر یک بقبرینه اراده معنی کرده است وَبِهِ قَالَ اِبْرَاهِيمُ
وَبِهِ أَنْجَحْتَهُ هست عطا ابی رباح گفته است ابراهیم مخفی و قَالَ عَطَاءُ الْحَيْضُ مِنْ يَوْمِ إِلَى

خمس عشرة وکفت عطا که حیض از یک روز است تا پانزده روز یعنی اقل حیض یک روز و یک شب است
 و اگر آن پانزده روز است نذر عطا و قال مُعْتَمِرٌ وکفت معتزم بضم میم و سکون عین مهمله و وقت
 تا مشأة فوقیه و بر او مهمله او ابن سلیمان عابد است که نماز میخواند هر شب تمام شب بوضوء و حد
عن ابيه از پدر خود که سلیمان بن طرخان است تیمی بصری کفت شعبه که ندیدم هیچکس را صدق از سلیمان
 بود که وقتی که حدیث میکرد از پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله وسلم متغیر میشد زنک او سألَتْ ابن سيرين
عن المرأة ترى الدم بعد قوتها بحمسة ايام سوال کردم محمد بن سیرین را از زنی که ببیند
 خون را بعد ظهر خود پنج روز یعنی پنج روز ظهر شود و بعد آن خون ببیند و در اینجا لفظ قوت بمعنی
 ظهر است بقرینه تری الدم قال النساء اعلم بذلك کفت ابن سیرین که زنان اعلم اند با آن حدیثاً
احمد بن ابی رجا حدیث کرد ما را احمد بن ابی رجا بفتح راء مهمله و تخفیف جیم بامد که نام او عبد الله بن
 ایوب است هر وی حنفی است قال حدثنا ابو اسامة کفت که حدیث کرد ما را ابو اسامة که نام او
 حماد بن اسامة کوفی است قال سمعت هشام بن عروة قال اخبرني ابي عن عائشة
 کفت شنیدم من هشام بن عروه را کفت که خبر دارم پدر من که عروه است از عائشه رضی الله عنها
ان فاطمة بنت ابی جحیش سألت النبي صلی الله علیه و اله وسلم که تحقیق فاطمة بنت
 ابی جحیش سوال کرد پیغمبر خدا را صلی الله علیه و اله وسلم قال انی استحاض فلا اظهر کفت تحقیق
 من مستحاضه میشوم یا یک نمیشوم افادع الصلوة آیا پس ترک کنم نماز را فقال لا یفت ترک
لکن دعی الصلوة قدر الايام التي کنت تحيضین فیها ایکن ترک کن نماز را قدر ایامی
 که حائض میشوی در آن ایام ثم اغتسلی و صلی بعد آن غسل کن و نماز بخوان و اختلاف است
 در عده که تصدیق کرده شود زن را وقتی که دعوی انقضاء آن کند روی از حضرت علی بن ابی طالب
 کرم الله وجهه و از شریح آنست که اگر دعوا کند که سه حیض منقضی شد در یک ماه و زنان عادی را کوازه آورد
 تصدیق کرده شود و قول امام احمد بن حنبل هم همین است و کفته است امام ابو حنیفه که قول او در تصدیق
 کرده نشود مگر آنکه دعوا کند که منقضی شد عده او در اقل از دو ماه و وقتی که از زوات حیض باشد زیر آنکه

عاده نیست که اقل ظهر و اقل حیض جمع شود وقتی که حیض بسیار شود و ظهر کم میشود و وقتی که
 کم شود حیض زیاد میشود و امام ابو یوسف و امام محمد میگویند که تصدیق کرده نشود قول او
 در اقل از سی و نه روز زیرا که اقل حیض نزد ایشان سه روز است و اقل ظهر یا نوزده روز و همین
 مذهب سفیان ثوری و امام شافعی میگویند که تصدیق کرده نشود قول او در اکثر از سی و دو روز یا
 طور که طلاق در زوج او مانده باشد از ظهر او یک ساعت پس حیض شود یک روز و پاک شود یا نوزده
 و وقتی که داخل شود در خون از حیضه ثلثه پس منقضی میشود عده او و نزد شافعی اقل ظهر یا نوزده
 روز است و اقل حیض یک روز و یک شب است پس سی و دو روز عده منقضی نمیشود و نزد
 امام مالک حد نیست مگر اقل حیض را و نه اقل ظهر را چنانچه مذهب اهل مدینه هم همین است که عده
 محمول میشود بر معروف از حیض زنان و مذهب او زاعی آنست که زن حیض میشود یکجا ^{و ظاهر}
 میشود یکجا باب الصُّفْرَةِ وَالْكَدْرَةِ فِي غَيْرِ أَيَّامِ الْحَيْضِ بِابْتِئَانِ
و تَرِكِ زَنْكِ ظَاهِرٍ میشود در غیر ایام حیض حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ قَالَ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ
ابْنُ عُلَيْتَةَ عَنْ أَيُّوبَ حَدِيثَ كَرَمَانَ قُتَيْبَةَ بْنِ سَعِيدٍ كَفَتْ حَدِيثَ كَرَمَانَ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَلِيٍّ
سَمْتَانِي عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِيرِينَ عَنْ أُمِّ عَطِيَّةَ أَرَامَ عَطِيَّةَ قَالَتْ كُنَّا لَنَا عِدَّةُ الْكَدْرَةِ
وَالصُّفْرَةِ شَيْئًا كَفَتْ أُمُّ عَطِيَّةَ بَدِيمًا مَا كُنَّا نَمُكِرُ بِدِيمٍ تَرِكِي وَ زَرْدِي رَاحِزِي از حیض وقتی
 که در غیر زمان حیض می بود باب عَرَقِ الْأَسْتِحْضَةِ بِابْتِئَانِ در بیان رک استنش
 لفظ عرق بکر عین مهله و سکون را مهله که مسمی بعاذل است حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ الْمُنْذِرِ قَالَ
حَدَّثَنَا مَعْنٌ قَالَ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي ذَيْبٍ حَدِيثَ كَرَمَانَ إِبْرَاهِيمَ بْنِ مَنْذَرَ كَفَتْ حَدِيثَ كَرَمَانَ
 معنی گفت حدیث کرد در این ابی ذیب بکر زال معجم که نام او محمد بن عبد الرحمن است عَنْ ابْنِ شَهَابٍ
عَنْ عُرْوَةَ ابْنِ شَهَابٍ أَوْ عُرْوَةَ بْنِ زُبَيْرٍ عَنْ عُمَرَ بْنِ عُمَرَ بِنْتِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَعْدِ بْنِ
و لَفْظُ عَمْرٍو بفتح عين مهله و سکون میم و راه مهله است عَنْ عَائِشَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّ أُمَّ حَبِيبَةَ اسْتَحْيَضَتْ سَبْعَ سِنِينَ از عائشه صدیقه است که

زوج پیغمبر بود صلی الله علیه و اله وسلم آنکه ام حبیبه بنت جحش بفتح جیم و سکون حاء مهمله که زوجه عبد
 ابن عوف است و همیشه حضرت زینب ام المومنین است متحاضه شد هفت سال فسالت
 رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عَزَّ ذَٰلِكَ الرَّسُولُ خَدَا رَأْسِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 اِزْهَمَ اَنْ فَاَمْرَهَا اَنْ تَغْتَسِلَ بِرَأْسِي كِرْدَا وَاَرْسُولُ خَدَا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اَنْكَمْ غَسَلَ كَنْدُ فَقَالَ كَهَذَا
 عِرْقٌ يَرْسُوْدُ كَمْ اِيْنَ رَكْعَتٌ تَغْتَسِلُ لِكُلِّ صَلَاةٍ يَرْسُوْدُ كَمْ غَسَلَ مِيْكَرٌ بَرَايَ هِرْمَا زَكْفَنَةٌ
 قَسَطَلَاةٌ كَمْ اِمْرَاغْتَسَالَ بِطَرِيقٍ تَطْوِيعٌ هَسَتْ نَهْ بِطَرِيقٍ وَجُوْبٌ جِنَايْحَةٌ مَذْهَبٌ جَهْوَرٌ هَسَتْ مَكَرًا اَنْ مَتَحَضَّةٌ
 كَمْ اَوْرَا اِيَامٌ حَيْضٌ مَقْرُرٌ بُوْرُوْبَعْدَ اَنْ نَسِيَا كِرْدَا اِيَامٌ رَاو مَوْضِعَ اَنْرَاو وَاَوْقَاتُ اَنْ رَاو عِدَا اِيْنَ رَا اِيْنَ
 غَسَلَ كَنْدُ بَرَايَ هِرْمَا زَكْفَنَةٌ اَمْ اَحْتِمَالٌ هَسَتْ دَرِ هِرْمَا رُوْزُ كَمْ حَيْضٌ بَا شُدُو طَحَاوِي كَقَفْتَهْ هَسَتْ كَمْ حَدِيْثٌ اَمْ
 مَنَسُوْخٌ هَسَتْ بِحَدِيْثِ فَاطِمَةَ بِنْتِ اَبِي جَيْشٍ بَابُ الْمَرْأَةِ تَحِيضٌ بَعْدَ الْاِفَاضَةِ
 بَابُ بَسْتٍ دَرِ بِيَا اِنْ حَكْمُ زَنْ كَمْ حَائِضٌ شُوْرُوْبَعْدَ اَرْطُوْفٍ اِفَاضَةٌ كَمْ اِيَا مَانَعُ اَرْطُوْفٍ وَاَرْعَ هَسَتْ
 وَاِفَاضَةٌ مَعْنَى رَجُوْعِ اَرْعَفَاتٍ وَطُوْفِ زِيَارَتِ هَسَتْ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ يُوسُفَ
 قَالَ اَخْبَرَنَا مَالِكٌ حَدِيْثٌ كَرَمًا رَا عِبْدَ اَلدِّنِ يُوْسُفَ تِيْنَسِيْ كَقَفْتُ خَبْرًا رَا اِمَامًا مَالِكٌ عَزَّ عِبْدُ اللهِ
 اِبْنُ اَبِي بَكْرٍ بِنْتِ عَمْرِو بْنِ حَزْمٍ عَزَّ اَبِيْهِ رَا عِبْدَ اَلدِّنِ اَبِي بَكْرٍ عَمْرُو بْنُ حَزْمٍ اَزِيْدُ رُوْدُ كَمْ اَبُو بَكْرٍ
 عَنْ عَمْرَةَ بِنْتِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ عَائِشَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اَنْهَا
 قَالَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ اِرْصِفِيَّةُ بِنْتُ حَيْثِي
 اَبْرَا اَخْطَبَ اَزْ عَمْرَةَ بِنْتِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ اَزْ عَائِشَةَ صَفِيَّةُ رَسُوْلُ خَدَا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَمْ بَدْرَتِي
 اَنْ عَائِشَةُ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا كَقَفْتُ مَر رَسُوْلُ خَدَا صَعَّ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رَا كَمْ اِي رَسُوْلُ خَدَا تَحْقِيْقٌ صَفِيَّةُ
 بِنْتُ جَيْمٍ بِنْتِ حَاءِ مَهْمَلَةٌ وَفَتْحٌ يَاءُ مَثْنَاءُ تَحْتِيَّةٌ اُولَى مَحْفَفَةٌ وَتَشْدِيْدٌ يَاءُ تَائِيَّةٌ اِبْنُ اَخْطَبِ بِنْتِ اَمِّ مَعْجَمٍ
 وَاَنْ صَفِيَّةُ اَزْ اَزْوَاجِ مَطْهَرَاتِ هَسَتْ وَاَفَاتُ يَأْفَتْ دَرِ سَنَةِ سِي اَزْ هَجْرَتِ يَاءُ دَرِ سَنَةِ سِي وَشَا
 قَدْ حَاضَتْ تَحْقِيْقٌ حَائِضٌ شَدَا اَنْ صَفِيَّةُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 لَعَلَّهَا تَحِيضًا فَمُوْرُو رَسُوْلُ خَدَا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ شَائِدُ كَمْ اَنْ صَفِيَّةُ حَيْضٌ كَنْدُو مَانَعُ شُوْرُو

ما را از بریدن از مکه بسوی مدینه تا پاک شود و طواف کند بعبه الْمَتَكُنْ طَافَتْ مَعَكُنْ
 آیا نبود که طواف کرده بود با شما ای زنان طواف رکن فقالوا بلی گفتند آری طواف کرده است
 قال فأخرجني فرمود آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم پس خارج شو از مکه زیرا که طواف و راع ساق
 شد بسبب حیض در اینجا عدول فرمود آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم از غیبه بسوی خطاب یا آنکه
 مراد آنست که فرمود عائشه را بگو صغیر که خارج شو حدثنا معلى بن اَسَدٍ قَالَ حَدَّثَنَا وَهَيْبُ
عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ طَاوُسٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ رُخِّصَ لِلْحَائِضِ أَنْ تَتَنَفَّرَ إِذَا حَاضَتْ
 حدیث کرده است ما را معلى بن اسد گفت حدیث کرد ما را وهیب از عبد الله بن طاوس از پدر
 از عبد الله بن عباس رضی الله عنهما که رخصت داده شده است مرخص بر آنکه رجوع کند از مکه
 بسوی وطن خود وقتی که حائض شود بغیر از طواف و راع و لفظ رخص بضم راه مبهمة صیغه مجهول است
 و لفظ تنفر بفتح اول و کسر ثالث یا بضم ثالث ای ترجیع و کان ابن عمر یقول فی اقل مرة
 أنها لا تنفر و بود عبد الله بن عمر که میگفت در اول بار آنکه آن زن رجوع نکند و بگفت کند
 تا وقتی که پاک شود از حیض و این لفظ کان ابن عمر ای اخره کلام طاوس است ثُمَّ سَمِعْتُهُ
يَقُولُ تَنْفِرُ بَعْدَ أَنْ شَدِدِمَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ که میگفت که رجوع کن در آن رسول الله صلی
 الله علیه و اله وسلم رخصت کن تحقیق رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم رخصت داد
 زنان را که رجوع نمایند بغیر از طواف و راع بَابُ بتنویس است إِذَا رَأَتْ الْمُسْتَحَاضَةَ
الطَّهْرَ وقتی که به بیند مستحاضه طهر را باین طور که منقطع شود خون او قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ وَتُصَلِّي
 گفت ابن عباس که غسل کند و نماز بخواند و كُلُّ مَا كَانَ سَاعَةً اگر چه باشد طهر او یک ساعت اگر گفته شود
 که اقل طهر بنزده روز است پس او یک ساعت چه معنی دارد جواب آنست که اقل طهر مختلف است
 و شاید نذر این عباس اقل آن یک ساعت باشد یا تنها زوجهایاید او را زوج او یعنی حائض
 کند با او إِذَا صَلَّتْ یعنی مستحاضه وقتی که اراده کند نماز و غسل را پس باید او را زوج او و لفظ اذا
 صلت شرط است جزاء او مقدم است یا محذوفست که دلالت میکند بر مقدم و مراد از صلت

ارادت الصلوة والغسل هبت الصلوة اعظم نماز اعظم هبت از جماع و فایزده این کلام بیان
 ملازمه هبت یعنی هرگاه جانز شد نماز پس جواز و طی طریق اولی باشد حد ثنا احمد بن یونس
 عَنْ زُهَيْرٍ حَدِيثُ كَرْدَمَارِ اَحْمَدِ بْنِ يُونُسَ سَمِي كُوْفِي اَز زُهَيْرِ بْنِ مَعَاوِيَةَ جَعْفِي قَالَ حَدَّثَنَا هِشَامُ
 عَنْ عُرْوَةَ عَن عَائِشَةَ كَفَتْ حَدِيثُ كَرْدَمَارِ هِشَامِ مِنْ عَمْرَةَ اَز يَدِ رَاوِكَةَ عُرْوَةَ بْنِ زُهَيْرِ هِبت
 عَائِشَةُ صَدِيقَةٌ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اِذَا اَقْبَلَتْ
 الْحَيْضَةُ فِدَعِيَ الصَّلَاةَ كَفَتْ عَائِشَةُ كَرْدَمَارِ هِشَامِ مِنْ عَمْرَةَ اَز يَدِ رَاوِكَةَ عُرْوَةَ بْنِ زُهَيْرِ هِبت
 حیض پس ترک کن ای مخاطبه نماز را فاذا اذ برت فاعسلي عندك الدم وصلی و وقتی که
 بروز دور شود حیضه پس بشو از خود خون را و نماز بخوان این حدیث مختصر هبت از حدیث فاطمه
 ابی حبیش و مثل او را مجزوم گفته میشود و در باب استحاضه مباحث او گذشت باب الصلوة
 عَلَى النَّفْسِ بَابُ رِیَايَا جِنَازَه خواندن بر زنی که صاحب نفاس هبت و نفسا بضم نون و فتح
 فابا مد مفرد هبت بر غیر قیاس و جمع او نفاس هبت بکرنون بر وزن فعال کبر فابا بر غیر قیاس زیرا که در
 کلام عرب فعلا که جمع کرده شود او را بر فعال مکر نفسا و نفسا عباره هبت از زنی که نوزائیده باشد
 وَسُنَّتِهَا وَطَرِيقَةُ اَنْ نَمَازِ جِنَازَه خواندن بر و حد ثنا احمد بن ابی شریح قَالَ اَخْبَرَنَا شَيْبَانَةُ
 حَدِيثُ كَرْدَمَارِ اَحْمَدِ بْنِ اَبِي شَرِيْحٍ كَفَتْ خَبْرًا دَمَارًا شَبَابَةَ بَفَتْحِ شَايْنٍ مَعْرُومَةٍ وَتَخْفِيفِ بَانَامِ اَوْ مَرَوَانَ هِبت
 اصل او از خراسان هبت قَالَ اَخْبَرَنَا شُعْبَةُ كَفَتْ خَبْرًا دَمَارًا شَبَابَةَ بَفَتْحِ شَايْنٍ مَعْرُومَةٍ وَتَخْفِيفِ بَانَامِ اَوْ مَرَوَانَ هِبت
 الْمُعَلِّمِ اَز حُسَيْنِ عِلْمِ كَبِيرٍ مَشْدُودٍ عَنْ اَبِي بَرِيْدَةَ اَز اَبِي بَرِيْدَةَ اَسْلَمِي مَرْوَزِي تَابِعِي عَنْ سَمِيْرَةَ
 اَبِي جَنْدَبٍ اَز سَمَرَةَ بْنِ جَنْدَبٍ بِنِ هَلَالِ فِزَارِي كَه صَحَابِي هِبت اَنْ اَمْرَاةً مَاتَتْ فِي بَطْنِ اَنْكُرِيَا
 زنی فوت شد بسبب ولادت بطن و فی درینجا بمعنی باه سببیه هبت فَصَلَّى عَلَيْهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَقَامَ وَسَطَهَا بِرِسِّ جِنَازَه خواندن بر و پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم پس ا
 در نماز مجازی وسط آن زن و لفظ وسط بفتح سین هبت بنا بر آنکه اسم هبت و بسکون سین نیز
 آمده هبت و آن طرف هبت و میگویند بسکون در آنچه متفرق الاجزا باشد مثل آدمی و دو اسب و بفتح

سین میگویند در آنچه متصل الاجزا باشد مثل دار بابت حد ثنا الحسن بن مذرک
 حدیث کرده بحسن بن مذرک بضم میم و کسر راه نهمله قال حدثنی یحیی بن حماد گفت حدیث
 کرده مار یحیی بن حماد شیبانی قال أخبرنا أبو عوانة ممن كتابه گفت که خبر کرده مار ^{عوانه} ابو
 از کتاب خود اشاره کرد باین لفظ با آنچه گفته است امام احمد بن حنبل که آنچه ابو عوانه حدیث
 کند از کتاب خود آن اثبت و محکم است و آنچه از یازده غیر کتاب بگوید در او وهم است
 که حفظ او بسیار بود قال أخبرنا سليمان الشيباني عن عبد الله بن شداد قال
سمعت خالتي ميمونة زوج النبي صلى الله عليه وآله وسلم گفت خبر کرده مار
 سلیمان شیبانی از عبد الله بن شداد بن یازده و ما ^{عوانه} سلیمی بنبت عمیسه ميمونة بود
 او میگوید که شنیدم من جمله خود را که ميمونة زوج پسر خدا صلی الله علیه و آله وسلم بود آنها کانت
تكون حائضا لا تصلي وهي مقترنة بجذاء مسجد رسول الله صلى الله عليه
وآله وسلم آنکه آن ميمونة بود حائض نماز نمیخواند و او فتاده می بود بمقابله سجده گاه پسر خدا ^{صلى}
 الله علیه و آله وسلم در خانه در مسجد باید دانست که در لفظ کانت تکون یک کلمه زائده است ^{و دیگر}
 چنانچه در اکثر کلام کلمه زائده می آید یا آنکه ضمیر در کانت برای قصه باشد و در لفظ تکون راجع ^{بميمونة}
 و لفظ مقترنة از افترش است ای انبسط فافترش ذرا عیبه بسطها علی الارض و مقترنة ای ^{مبسطة}
 علی الارض و قوله جذاء بکره همله و بذال معجم و بدیعنی محازی و مقابل و لفظ مسجد ^{سجود} بمعنی موضع
 آنحضرت است صلی الله علیه و آله وسلم لانه مسجد معهود و هو یصلي علی خمرته ^{و آنحضرت} صلی الله
 علیه و آله وسلم نماز میخواند بر خمره خود و خمره بضم خاء معجم و سکون ییم سجده صغیره که ساخته میشود از
 پوست خرم و بافته میشود بخیوط و منسجی کرده شده آنرا بجوه از جهت آنکه می پوشد روی و کفین ^{دست}
 را از گرمی زمین و سردی آن و از همین مأخوذ است لفظ خار اذا سجد اصابت بعضی ثوبه
 وقتی که سجده میکرد میرسید در بعضی از پرچه او و در اینجا التفات است از غیبت بسوی خطاب و با
 آنکه لفظ قالت مقدر است و الاسباق کلام مقتضی آن بود که میفرمود اصباها بعضی ثوبه تمام ^{شد}

کتاب الحیض لبسم الله الرحمن الرحيم کتاب التیمم کتابت در بیان تيم
و تيم در لغت معنی قصد است و در اصطلاح شرع قصد بسوی خاک ز برای مسح روی و یدین بنیت
جواز نماز و مانند آن و قول الله تعالی قَلَمْ يَجِدُ وَاَمَاءُ فَيَتَمِئْتُوا صَعِيدًا طَيِّبًا
فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيكُمْ و در بیان قول الله تعالی و در بعضی نسخ بدون و او است پس
در بیضوره قول الله مبتدا است و بعد از خبر است ای قول الله تعالی فی التیمم هذه الآية و لفظ صعيد
خاک پاک را گویند و طيبا تا کید است حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ يُوسُفَ قَالَ أَخْبَرَنَا مَالِكٌ
حديثاً قال قال عبد الله بن يوسف تيممى كفت خبر دارا امام مالک صاحب المذهب عن عبد
الرحمن بن القاسم از عبد الرحمن بن قاسم بن محمد بن ابی بکر صدیق رضی الله عنه عن عائشة
زوجة النبي صلى الله عليه واله وسلم قالت خرجنا مع رسول الله صلى الله عليه
واله وسلم في بعض أسفاره از عائشة صدیقه جفت رسول صلى الله عليه واله وسلم
بر ایدیم ما بار رسول خدا صلى الله عليه واله وسلم در بعضی سفرهای او که او غزوه بنی مصطلق بود در
ششم از حجة نبوی علی صاحبها افضل الصلوة والسلام و در همین غزوه قصه افک بود حتی
اذا كنا بالبيداء و تا آنکه وقتی که بودیم ما در پیدا بفتح باه موحده و تد موحده است و تب بکت از روی
الحلیفه او بدات الجیش یا در ذات الجیش بفتح جیم و سکون مشاة تحتیه آخر او شین معجم است
دو موضع اند در میان مکه و مدینه و کلمه او برای شک است و این شک از عائشه است انقطع
عقدي شکست قلاده که در بود و لفظ عقد بکسر عین مهله و سکون قاف قلاده و آن قلاده
قیمت دو ازده درهم داشت و قلاده آنرا گویند که بسته شود در کردن انداخته شود و این قلاده
ملک عائشه بود بلکه عاریت گرفته بود از امپاد که همشیره او بود و اضافه آن بسوی خود باعتبارید
فأقام رسول الله صلى الله عليه واله وسلم على التماسه راساً و غیر ضار صلى الله عليه واله
وسلم بجهت طلب و أقام الناس معه و ليسوا على بأس و ستانند مردم همراه آنحضرت صلى الله
عليه واله وسلم و نبودند مردم بر آس فأتى الناس إلى أبي بكر الصديق فقالوا ألا تترى إلى

مَا صَنَعَتْ عَائِشَةُ أَقَامَتْ بِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَالنَّاسُ
 وَكَانُوا عَلَى مَاءٍ وَلَيْسَ مَعَهُمْ مَاءٌ بِرَأْسِ ابْنِ مَرْزُوقٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ^{كفنه}
 آیینی بینی بسوی چیزی که در عائشه بندگرو نگاه داشت پیغمبر خدا را و مردم را و نیستند مردم
 که نزول کرده باشند بر آب و نیست با مردم آب فجاء أبو بکر و رسول الله صلى الله عليه
 وآله وسلم و اضع رأسه على فخذي ^{بش} أبو بکر صدیق رضی الله عنه در آن حال که رسول خدا
 صلی الله علیه و آله و سلم نهاده بود سر مبارک خود را بر آن من قد نام تحقیق خواب کرده بود ^{انحضرت}
 صلی الله علیه و آله و سلم فقال حبست رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم والناس
 و ليسوا على ماءٍ و ليس معهم ماءٌ ^{بش} گفت ابو بکر صدیق رضی الله عنه که بندگی رسول خدا
 را و مردم را و نیستند نزول کننده بر آب و نبود همراه آنها آب فقالت عائشة فعائني
 أبو بکر و قال ما شاء الله ان يقول ^{بش} گفت عائشه رضی الله عنها که بعتاب کرد مرا ابو بکر صدیق
 و گفت چیزی که خواسته بودم تا که بگوید و جعل يطعنني بيدك في خاصرتي و بود که نیز
 مرا بدست خود در تهیگاه من و يطعنني بضم عين و بفتح آن و بفتح بمعنى قول است چنانچه طعن در ^{نسب}
 کسی بکنند یا دیگر امری طعن بسان کند و بضم عين از برای نیزه زدن است فلا يمنعني من التحرك
 إلا مكان رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم على فخذي ^{بش} گفت که در آن مکان رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم
 مگر بودن آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم بر آن من فقام رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
 حين أصبح على غير ماءٍ ^{بش} گفت پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم وقتی که صبح کرد بر غیر آب فانزل
 الله آية التيمم ^{بش} پس نازل کرد الله تعالی آیه تیمم را فتميموا بس تیمم کردند صحابه از جهت عمل نمودن
 بآیه تیمم و این لفظ ماضی است فقال أسيد بن الحصين ^{بش} گفت اسید بن حصین ^{بش} تیمم ^{بش} صحابه
 که این حضرت است بضم طاء مهمله و فتح ضار معجمه او صحابی سنی انصاری از ثقات است که ایماها آورده در ^{عقیده}
 ثابته و فاقه در سنه بیست از هجرت ما هي بأقول بركة يا آل أبي بكر ^{بش} این برکت که حاصل
 شد بمسلمین بر هجرت تیمم اول برکت شما ای آل ابی بکر بلکه این برکت مسنون است برکات دیگر و لفظ آل

بمعنی اهل است و بمعنی اتباع نیز آمده و اطلاق نمیشود که بر اهل بیت اکابر چنانچه گفته نمیشود آل الحجام بلکه گفته
 میشود آل السلطان قَالَ فَبِعَثْنَا الْبَعِيرَ الَّذِي كُنْتُ عَلَيْهِ فَأَصْبْنَا الْعِقْدَ حَتَّى
 گفت عائشه که ما بر اینکینیم و بر خیز اینیم شتری را که بودم من سوار شونده برویش فتم قلاره را زیر او خد
مُحَمَّدُ بْنُ سِنَانٍ حدیث کرد ما را محمد بن سنان بکسر ساین مهمله و تخفیف نون قَالَ حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ
 بضم هاء و فتح شاین معجمه و سکون مشاءة تحتانیه بن بشیر بفتح موحده و کسر معجمه ح تحویل سنا در است چنانچه
 سابق مذکور شد قَالَ كَفَتَ بَخَّارِي وَحَدَّثَنِي سَعِيدُ بْنُ النَّضْرِ وَحَدِيثُ كُرَّاسَعِيدِ بْنِ نَضْرِ بفتح
نون و سکون صاد معجمه ابو عثمان بغدادی قَالَ أَخْبَرَنَا هُشَيْمٌ گفت خبر کرد ما را هشیم مذکور قَالَ أَخْبَرَنَا
سَيَّارٌ گفت خبر کرد ما را سیار بفتح ساین مهمله و تشدید مشاءة تحتیه قَالَ حَدَّثَنَا يَزِيدُ الْفَقِيرُ
 گفت حدیث کرد ما را یزید بن صهیب که فقیر است میگویند که مدتی آزار مند شد استخوان پشت او و نقا
 استخوان پشت را میگویند پس فقیر ما خود از فقار است و آن یزید صهیب از مشایخ ابو حنیفه است
قَالَ أَخْبَرَنَا جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ ابْنُ أَبِي النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ أُعْطِيتُ حِمْسًا
لَمْ يُعْطَهُنَّ أَحَدٌ قَبْلِي گفت خبر کرد ما را جابر بن عبد الله انصاری که پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود
 که داده شدم من پنج خصلت که داده نشده است آن پنج خصلت بیچ کس را از پیغمبران پیش از من نصرت
بِالرَّعْبِ مَسِيرَةَ شَهْرٍ یاری داده شدم بانداختن خوف در دل اعدای تاراه یکماهه و تخصیص
 شهرجه آن فرمود که بنور در میان آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم و در میان اعداء او زیاده از یکماه لفظ
 بصیغه تکلم جهول است و رعب بضم راء مهمله است و جعلت لی الارض مسجداً و گردانیده شد
 من هم جاد سجده و جای نماز خواندن که خاص نیست از آن زمین برای سجده موضع معین و در اعم سابقه
 نماز بدون موضع معین که مسجد باشد درست نبود چنانچه در حدیث دیگر آمده است و لم یکن من الانبیاء احد
 یصلی حتی یبلغ محرابه و جعلت لی الارض طهوراً و گردانیده شد برای من تمام زمین پاک کننده
 یعنی وقتی که آب نیاید هم زمین برای او مطهر است در هر جا از زمین که پاک باشد تیمم کند آن تیمم برای او مثل
 وضو مطهر است و در انبیاء سابق این تیمم جائز نبود و باین حدیث تمسک گفته اند امام ابو حنیفه و امام مالک

بر جواز تیمم جمیع اجزاء زمین و در بعضی روایات جعلت ترابها طهورا هم آمده و شافع عام را بر آن خاص
 حل میکند فَاتِمَّا رَجُلٌ مِنْ أُمَّتِي أَدْرَكَتْهُ الصَّلَاةُ فَلْيُصَلِّ بِهَرْمَرْدَى از امت من که در ریاید ^{اورا}
 وقت نماز پیش بخواند بِحَاكِمَا که رسیده هبت اورا وقت و لازم نیست رسیدن بمسجد وَأُحِلَّتْ
لِالْغَنَائِمِ و حلال کرده شد برای من غنیمتها و غنیمت آنچه حاصل شود از کفار بغلبه وَلَمْ تَحُلَّ كَلَاءٌ ^{حل}
قَبْلِي و حلال نشد بر پیشکس را قبل از من زیرا که بعضی انبیاء را اذن بجهاد نبود و بعضی را که اذن شد بجهاد
 غنیمت حرام بود بر آنها بلکه می آمد آتش و میسوخت آنرا وَأُعْطِيَتْ الشَّفَاعَةُ و داده شد من ^{شفاعت}
 باید دانست که مراد از شفاعت شفاعت عظمی است که مراد است بمقام محمود و آن شفاعت عظیمه ^{است}
 که می باشد در محشر وقتی که رجوع میکنند هم خلایق بجناب او صلی الله علیه و اله و سلم و این شفاعت
 مخصوص است بانحضرت صلی الله علیه و اله و سلم گفته است امام نووی که شفاعت پنج قسم است اول
 آن مخصوص بحضرت پیغمبر صلی الله علیه و اله و سلم و آن خلاص نمودن است از هول موقف و دروم در ^{ادخال}
 مردم در جنة بلا حساب سیوم شفاعت برای مردم که مستوجب نار اند بجهت عدم دخول در آتش و زخ
 چهارم شفاعت بجهت کسی که داخل شدند در دوزخ از گنه کاران پنجم شفاعت در زیادت درجات در
 هشت برای اهل بهشت و این چهار قسم بدیکر پیغمبران هم میشود و قسم اول مخصوص است بحضرت ^{محمدرسون}
 صلی الله علیه و اله و سلم و احتمال است که مراد از شفاعت در اینجا شفاعت است برای خروج کسی
 متقال ذره از ایمان باشد یا مراد شفاعت غیر مرده است و این هر دو نیز مخصوص بانحضرت است
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَكَانَ النَّبِيُّ يُبْعَثُ عَلَى قَوْمِهِ خَاصَّةً وَبُعِثَ إِلَى النَّاسِ عَامَّةً
 و بود پیغمبر خدا که مبعوث میشد بسوی قوم خود خاص و بسوی هم مردم نمیشد و من مبعوث شدم بسوی
 مردم عام همه یعنی قوم من و غیر آن از عرب و عجم بَابُ إِذَا الْمِيْحِدُ مَاءٌ وَلَا تَرَابًا ^{بست}
 که نیابد آب را بجهت وضو و نه خاک را بجهت تیمم حدثنای كُرَيْبِ بْنِ يُحْيَى قَالَ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمِيرَةَ
 حَدِيثُ كَرْدَمَارِزِ كَرَيْبِ بْنِ يُحْيَى كَقَوْلِهِ حَدِيثُ كَرْدَمَارِزِ كَرَيْبِ بْنِ يُحْيَى كَقَوْلِهِ حَدَّثَنَا هِشَامُ
ابْنُ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ كَقَوْلِهِ حَدِيثُ كَرْدَمَارِزِ كَرَيْبِ بْنِ يُحْيَى كَقَوْلِهِ حَدَّثَنَا هِشَامُ ^{بست}

مِنْ أُخْتِهَا أَسْمَاءُ قِلَادَةَ أَنْكَ عَائِشَةَ عَارِيَتْ طَلَبِيْدَ اَزْ بِمَشِيْرِهِ خُوْرَكَ اِسْمَاءُ بِنْتُ اَبِي بَكْرٍ صَدِيْقًا
كَيْ قِلَادَةَ رَا كَبْرًا فَفَهَلَكْتَ يَهْلَاكُ شَدْ وَصَانِعُ كَشْتِ اَنْ قِلَادَةَ فَبَعَثَ رَسُوْلُ اللّٰهِ
صَلِيَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رَجُلًا فَوَجَدَهَا بِرِسْتَارٍ بِغَيْرِ خِطَابٍ اَصْلِي اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَرِيْرًا
بِاَيْتِ اَنْ قِلَادَةَ رَا وَمَنَافَاتِ نِيْسْتِ دَرْمِيَانِ اِيْنِ قَوْلِ وَ قَوْلِ سَابِقِ كَرِ عَائِشَةَ كَفْتِ فَاَصْبِنَا
العقد تحت البعير زير الكلفظ اصبنا عام هست مرعائشه را و مر رجل را بچشم يافت رجل صادق
شَدِ قَوْلِ عَائِشَةَ فَاَذْرَكْتُمْ الصَّلَاةَ وَ لَيْسَ مَعَهُمْ مَاءٌ فَصَلُّوْا بِرِسْتِ اِنْبَارِ
وقت نماز نبود بهمه راه او شان آب پس نماز خواندند بغير وضو چنانچه فاقد الطهورين را نماز خواندن
بِي وَضُوْبِي تِيْمِ دَرَسْتِ هَسْتِ بَرِ بَعْضِي اِقْوَالِ وَاِحْتِمَالِ هَسْتِ كَرِ اِيْنِ نَمَازِ خُوَانْدَنِ بِي وَضُوْبِ اِحْتِمَالِ
باشند يا حكم چنين باشد ليكن بعد يافتن آب اعاده هست و در مسئله فاقد الطهورين اختلاف است
كَيْ قَوْلِ اَنْسْتِ كَرِ وَاَجِبْ هَسْتِ خُوَانْدَنِ نَمَازِ وَاَعَادَةَ هِمِ لَازِمِ هَسْتِ وَ دَرُومِ اَنْكَ وَاَجِبْ نِيْسْتِ بَرُ
ليكن مستحب هست و واجب هست قضا ببرد خواه نماز خواند خواه بخواند و ثالث آنكه حرام هست بَرُ
نَمَازِ خُوَانْدَنِ زِيْرِ كَرِ بِي وَضُوْبِ هَسْتِ وَاَكْزِ خُوَانْدِ اَعَادَةَ لَازِمِ هَسْتِ وَ هَمِيْنِ هَسْتِ مَذْهَبِ اِمَامِ اَبُو حَنِيفَةَ وَ هَمِيْنِ
اَنْكَ وَاَجِبْ نَمَازِ خُوَانْدَنِ وَاَجِبْ نِيْسْتِ اَعَادَةَ وَاِيْنِ مَذْهَبِ مَرْزِيْ هَسْتِ فَشَكَوْا ذَلِكَ اِلَى
رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِشِكَايَتِ كَرِ اِيْنِ حَالِ فَقَدَانَ اَبِ رَا بَسُوِي
رسول خدا صلي الله عليه وآله وسلم فانزل الله اية التيمم عيسى بن كرادت تعال آية تيمم رافقال
اَسَيْدُ بَرُ حَضِيْرٍ لِعَائِشَةَ بَكْتِ اَسِيْدُ بِنِ حَضِيْرٍ كَرِ بَصِيْفَةَ تَصَغُرْتِ مَرِ عَائِشَةَ رَا جَرَا
اللّٰهُ تَعَالَى خَيْرٌ اَجْرًا بَدْرًا تَعَالَى تَرَا اِيْكِي مَا نَزَلَ لَكَ اَمْرٌ تَكْرَهِيْنَهُ اِلَّا جَعَلَ اللّٰهُ ذَلِكَ
لَكَ وَ لِلْمُسْلِمِيْنَ فِيْهِ خَيْرًا نَازَلَ شَدْ بُوَادِي كَرِ مَكْرُوْهِي بِنْدَارِي تُوَا نَرَا اَنْكَ كَرِ اِنْبَارِ
آن امر را براي تو و براي همه مسلمانان در روی نیکی و بهبودی باب التيمم في الحضر
اِذْ اَلَمْ يَجِدِ الْمَاءَ بَابِ سْتِ دَرْمِيَانِ حَكْمِ تِيْمِ دَرِ حَضْرٍ وَ قَتِي كَرِ نِيَا بَدْرِ اَبِ رَا اِنْكَ اَبِ مَغْفُوْرٍ بَاشْدِ يَا
قدرة نباشد استعمال او بسبب عوارض و خاف فوت الصلوة و هي ترسد فوت وقت

Marfat.com

نماز را و به قَالَ عَطَاءٌ وَتِيمَمُ این خائف قائل است عطاء بن ابی رباح و باین قائل است شافعی
نیز لیکن او قضا هم لازم میگوید و نزد امام ابو حنیفه تیمم در شهر جائز نیست مگر در سه صورت برای
خوف فوت صلوٰة عید اگر وضو کند و برای خوف فوت صلوٰة جنازه و خوف جنب از سردی ^{بسبب}

اغتسال و قَالَ الْحَسَنُ فِي الْمَرِيضِ عِنْدَ الْمَاءِ وَلَا يَجِدُ مِنْ يَأْوِلُهُ تِيمَمٌ و گفتند
بصری در مریضی که نرد او آب باشد و نیابد کسی را که بدهد او و آب و اعانت کند او را بر استعمال
تیمم کند و نزد شافعی هم تیمم درست است و أَقْبَلَ ابْنُ عُمَرَ كُنْزَ أَرْضِهِ بِالْحَرُوفِ و پیش از آنکه

ابن عمر بن خطاب از زمین خود در موضع حرف بضم جیم و راه مهمله و سکون راه هم آمده است نام
موضع است قریب از مدینه بسه میل بطرف شام و اصل حرف در لغت آن زمین را میگویند که جای
شود در و سیول و بخورد آن را سیول فحضرت العَصْنُ مَرَدٌ النِّعَمِ حاضر شد نماز عصر در

موضع در بنعم و مرد بکبر میم و سکون راه مهمله و فتح باء موحده و بدل مهمله موضعی که می نشینند در و
و غیر آن و آن موضعی است بر دو میل از مدینه فَصَلَّى رَجُلٌ بَعْدَ أَنْ كُنْتُ فِي الْمَدِينَةِ و گفتند
الْمَدِينَةَ يَدْخُلُ شَدَّ زَيْدٌ وَالشَّمْسُ مُرْتَفِعَةٌ فَلَمْ يَعْذُ وَحَالَ أَنْكَ أَتَابَ بَلَدٌ بَدْرُ

از کناره پس اعاده نکرد نماز را پس از این معلوم شد که عبد الله بن عمر جائز میداشت تیمم را در حضور سیر که
آن مرد بنعم حد سفر نبود از مدینه و این است مذموب مالک که اعاده نیست در نیصوٰة و شافعی قائل
با عاده آن حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ يَكْرِ بْنِ قَالَ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ رَيْبَعَةَ عَنِ الْأَعْرَابِيِّ

قَالَ سَمِعْتُ عُمَيْرًا حَدِيثَ كَرْدَمَارِ الْيَحْيَى بْنِ يَكْرِ بْنِ كَرْدَمَارِ گفتند حدیثی را از جعفر بن ربیع از اعراج
گفت شنیدم من عمر را و عمر تصغیر است مَوْلَى ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ أَقْبَلْتُ أَنَا وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ
كَسْرٍ مَوْلَى مَيْمُونَةَ که معنی عبد الله بن عباس است که گفت که پیش آمد من و عبد الله بن ایسار و

میمونه زوجه النبی صلی الله علیه و اله و سلم که آن میمونه زوج بیغمیر خداست صلی الله علیه و اله و سلم
حتی دخلنا علی ابی جهم بن الحارث تا آنکه داخل شدیم ما بر ابی جهم بن حارث لفظ جهم بضم
جیم و فتح با تصغیر است نام او عبد الله است صحابی است ابن الصمّة بن صمّه بکسر صاء مهمله و تشدید

Marfat.com

میم بن عمرو بن عتیک خزرجی الا نصاری است فقال ابو الجهم اقبل النبي صلى

الله عليه واله وسلم بكفت ابو الجهم کبیش آمد پیغمبر خدا صلی الله علیه واله وسلم من نحو بنر جمل

از طرف بیزر جمل میم مفتوحین نام موضعی است قریب مدینه فلقیه رجل یتلکات کرا و رای

که نام او ابو الجهم است فسلم علیه پس سلام داد انکس بر انحضرت صلی الله علیه واله وسلم فکلم بر ذ النبی

صلى الله عليه واله وسلم پس زد انحضرت صلی الله علیه واله وسلم برو سلام را حتی اقبل علی

الیک ارفع وجهه ویدیه تا انکه پیش آمد بر دیوار پس مسح کرد بروی خود و هر دو دست خود

شمرده علیه السلام پس کرد بران شخص سلام را و در روایت طبرانی در اوسط مرویست

بعد آن فرمود لم یمنعنی ان اردد علیک الا انی کنت علی غیر طهرای اگره ان اذکر الله علی غیر طهارة و این جزوی

گفته است زیرا که سلام از اسماء الهی است لیکن این حدیث محمول است بر انکه در آنوقت آب موجود

نبود زیرا که تیمم با وجود آب هیچ نیست و در حدیث عائشه رضی الله عنها آمده است کال رسول الله

صلى الله عليه واله وسلم یذکر الله علی کل حیانه پس برین حدیث تیمم بنا بر اولویت باشد باب

المیتیم هل ینفخ فیها بابست در انکه میتیم آیا نفخ کند و نفس زند در هر دو دست بعد از زدن

بر خاک حد ثنا آدم حدیث کرد ما را آدم بن ابی ایاس قال حد ثنا شعبه گفت حدیث کرد ما را

شعبه بن حجاج قال حد ثنا الحکم گفت حدیث کرد ما را حکم بن عتبه عن ذر از ذر بفتح زال معجم

و تشدید راه ممد بن عبید الله مدانی عن سعید بن عبد الرحمن بن ابی اسعید بن

عبد الرحمن بن ابی بفتح همزه و سکون باد موحده و بنبرای ثمر مفتوحه عن اینه از پدر خود که

عبد الرحمن است و او صحابی خزاعی کوفی است قال جاء رجل الی عمر بن الخطاب گفت آمد مردی

از اهل بادیه بسوی عمر بن خطاب رضی الله عنه فقال الی اجنبت کفست که من جنب شدم فکلم

الماء پیش فتم آب را فقال عمار بن یاسر لعمر بن الخطاب پس کفتم عمار بن یاسر عمر بن خطاب

و عمار بن یاسر از سابقین اولین بود و او و پدر او حاضر شده همه مشاهد را و فرمود انحضرت صلی الله علیه

وسلم در باب او ان عمار املی ایما ناخرجه الترمذی و استیندان نمود روزی عمار از انحضرت صلی الله علیه

Marfat.com

وسلم در دخول فرمود آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم حبا بالطیب الطیب و فرمود آنحضرت صلی
 علیه و اله وسلم من عادی عمارا عاده الله و من ابغض عمارا ابغضه الله اما تذکر انا کنا فی سفیر
 فاجنبنا انا و انت ای یاد نداری که ما بودیم در سفر جنیب شدیم من و تو فاما انت فلم تصل
 اما تو پیش آنحضرت زید زید که توقع وصول آب داشتی پیش از وقت یا از جهت اعتقاد آنکه تیمم برای رفع
 حدث است نه برای رفع جنابت و عمار قیاس کرد حدث اگر را بر اصغر و اما انا فتمسکت و این
 غسل غلطیم در خاک و تمام جسد خود خاک مالیدیم باین مکان که تیمم که بعبوض غسل باشد بر تمام بدن خاک مالیده
 شد
 فذکرت ذلک للنبی صلی الله علیه و اله وسلم پیش کردم این را نزد رسول خدا صلی الله
 و اله وسلم فقال انما یکفیک هكذا پس فرمود جز این نیست که کفایت میکند ترا این چنین ^{فرض}
 النبی صلی الله علیه و اله وسلم بکفیه الارض پس زید پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله وسلم هر دو
 زمین را ف نفع فیها و نفع کرد در هر دو دست از جهت تخفیف خاک شاید که خاک بسیار بود ^{تم}
 بهما و وجهه و کفیه بعد آن مسح کرد هر دو دست خود روی مبارک خود را و هر دو کف دست خود
 تا رفقین و این مذهب امام احمد بن حنبل است پس واجب نیست نزد او مسح تا مرفقین و نیز یک
 کافی است برای مسح وجه و کفین چنانچه ظاهر این حدیث ذال است بر آن و از مذهب مالکیه هم ^{مشهور}
 و مسح تا مرفقین است و مذهب امام ابو حنیفه و مشهور از شافعی آنست که تیمم دو ضربه است یک ضربه
 برای مسح وجه و یک ضربه برای مسح بدین و مسح بدین تا مرفقین است بحدیثی که روایت کرده است حکم
 و دارقطنی از عبد الله بن عمر از پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله وسلم انه قال التیمم ضربتان ضربة للوجه و ضربة
 للبدن الی المرفقین و لفظ الی در الی المرفقین بمعنی مع است و قیاس بر وضو دلیل است بر آنکه در الی
 حدیث عمار آنست ای و کفیه الی المرفقین و گفته است قسطلانی که صحیح الرافعی الاکتفای بفرقة حدیث الی
 و الاصل صحیح مذهبها و الثانی واضح دلیل او اما حدیث دارقطنی و الحکم التیمم ضربتان الی آخره و الصواب ^{نقده}
 علی ابن عمر قضیة حدیث عمار الاکتفای بمسح الوجه و الکفین و هو قول قدیم قال الخطابی الاقتصار علی ^{الکفین}
 اصح فی الروایة و وجوب الذراعین الشبه بالوصول واضح فی القیاس باب التیمم للوجه

وَالْكُفَّيْنِ بَابِ سِتْرٍ فِي رِجْلِ الْوَجْهِ وَهُوَ يَدْرُسُ بِرَأْسِهِ وَكَفَّ رِجْلَيْهِ حَتَّى تَنَالَهُ جِحَاجُ حَدِيثِ كَرْدَمَارِ جِحَاجِ
ابن مهبال كبرئتم قال أخبرنا شعبة كفت خبرنا شعبة بن جحاج عن الحكم بن عيينه
عن ذرارة بن بفتح زال مع بن عبد الله همداني عن سعيد بن عبد الرحمن بن ابزى از سعید
عبد الرحمن بن ابزى بفتح همزه وراى معجم که در میان آنها باء موحده است عن ابيته از پدر او که عبد الرحمن
قال عمار بهذا كفت عمار بن مذكور سابق که در حدیث سابق گذشت از روایت آدم از شعبه
وَضْرَبَ شُعْبَةَ بِيَدَيْهِ إِلَى الْأَرْضِ وَكَفَّتْ جِحَاجُ وَرَزَّ شُعْبَةَ بِنِ جِحَاجِ هِرْدُ وَدَسْتِ خُودِ
بسوی زمین شد ادا ناها من فیها پس نزدیک که در هر دو دست خود را تا رسغین یا تا مرفقین
وَقَالَ النَّضْرُ وَكَفَّتْ نَضْرَبُونَ وَضَارَ مَعْجَمُ بِنِ شَمِيلِ أَخْبَرَنا شُعْبَةَ عَنِ الْحَكَمِ قَالَ سَمِعْتُ
ذُرَّ أَيْقُولُ خِرَادَ مَارَ شُعْبَةَ بِنِ جِحَاجِ از حکم بن عتیبه کفت شنیدم ز بن عبد الله را که میگوید باید را
که در حدیث سابق حکم بطریق عن ذکر گفته بود و درین حدیث لفظ سمعت ذر کفت و فرق در سماع
وعن عتیبه مشهور است عن ابن عبد الرحمن بن ابزى قال الحكم وقد سمعته عن ابن
عبد الرحمن عن ابيته از ابن عبد الرحمن بن ابزى و نیز کفت حکم بن عتیبه مذکور و تحقیق من هم شنیدم
این را از پدر عبد الرحمن بن ابزى از پدر او یعنی بلا واسطه هم شنیدم از و لفظ قال الحكم یا تعلیق است
از بخاری یا از کلام شعبه است در مصورة مسند می باشد قال قال عمار كفت عبد الرحمن كفت
عمار الصَّعِيدُ الطَّيِّبُ وَضَوْءُ الْمُسْلِمِ يَكْفِيهِ مِنَ الْمَاءِ يَعْنِي خَاكِيًا وَضَوْءُ الْمَسْلَمَانِ
كفایت میکند او را از آب نردن با بودن آب حد ثنا سلیمان بن حرب حدیث کرد ما را
ابن حرب از دی و اشجی نصری قاضی مکه بود قال حد ثنا شعبة عن الحكم عن ذر عن ابن
عبد الرحمن بن ابزى عن ابيته الله شهيد عمر كفت حدیث کرد ما را شعبة از حکم از ذر از
ابن عبد الرحمن بن ابزى از پدر خود آنکه آن عبد الرحمن حاضر شد عمر بن خطاب را و قال له عمار
و كفت آن عمر را عمار بن یا سرگنای سیریه بودیم مادرش کبری که بر کفار میرفتیم سر تیر آن جماعه را گو
که بغیر این و سر در را با باشند و پنجاه بر و نود فاجنبنا این جنب شدیم و تا آخر حدیث مثل سابق نقل کرد

واین عبارت زیاده گفت و قَالَ تَقْلَ فِيهَا وگفت عمار لفظ تفل فيها ای در ایدين یعنی در
 لفظ نفع فيها که در حدیث سابق بود لفظ تفل فيها گفت حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ قَالَ أَخْبَرَنَا
 شُعْبَةُ عَنْ الْحَكَمِ عَنْ ذَرِّعِ بْنِ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ قَالَ
 عَمَّارٌ لِعُمَرَ كَفَّتْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ كَفَّتْ عَمَّارُ بْنُ يَاسِرٍ حَضَرَتْ عُمَرَ بْنِ خَطَّابٍ رَأَيْتُكَ تَغْلِطِيمِ
 مِنْ دَرَّحَاكَ فَاتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَسْمُ مِنْ بَيْغِمِرٍ خَدَّارِ صِلَى السُّدِيِّ عَلَيْهِ وَآلِهِ
 وَسَلَّمَ فَقَالَ كَيْفِيكَ الْوَجْهَ وَالْكَفَّانِ رَفِئُ مَوْدَا خَضْرَتْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَفَّانِ مِيكَنْتَهُ
 تَرَارُوِي وَهَرْدُوكُفَّ يَعْنِي زِيَادَهُ بِرُكْفَانِ هَمُ فَرَضُ نَيْسَتْ وَهَمَانِ هَيْتَ مَذْهَبِ أَمَامِ أَحْمَدَ بْنِ
 وَازْشَافِعِي هَمُ مَرُوي هَيْتَ دَرُ قَوْلِ قَدِيمٍ وَمَذْهَبِ حَنْفِيَّةِ تَامَرُفَقَانِ هَيْتَ وَكَفَّتَهُ أَنْدُ حَدِيثِ كَفَّانِ
 قَوِي هَيْتَ اَزْ رُوي رُوي اَيْتَ وَصَحْتِ سَنَادُ وَحَدِيثِ مَرُفَقَانِ قَوِي هَيْتَ اَزْ رُوي قِيَّاسِ بِرُوضِ
 سَنَادِ اَوْ بَابِ دَرُجَهٍ نَيْسَتْ وَدَرُ بَعْضِي رُوي اَيْتَ مَسْحُ تَابَاتُ وَنَاكِبِ هَمُ آدَه هَيْتَ اَمَامِ
 مِنْ حَيْثُ الرُّوي اَيْتَ وَالدَّرَايَةِ وَنَيْزِ تَانِصَفِ ذَرَاعِيْنِ هَمُ آدَه هَيْتَ وَاَيْنِ رُوي اَيْتَ بَخَارِي كَرُ اَزْ عَمَّارِ
 اَقْوِي هَيْتَ اَزْ رُوي سَنَادُ اَزْ هَيْتَ اَنْكَ عَمَّارُ فُتَوِي مِيدَارِ بَعْدُ زَمَانِ بَيْغِمِرٍ خَدَّ صِلَى السُّدِيِّ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 هَمَانِ اَكْتَفَا بَكْفَانِ وَاَوْ مَجْتَهَدُ بُوْدُ وَاَعْرَفُ بُوْدُ بَرَادِ اَيْنِ حَدِيثِ اَزْ غَيْرِ اَوْ وَاوَا حَاكِمُ وَبِهَقِي وَدَارُ قَطْنِي
 حَدِيثِ مَرُوعِ آوْرَدَه اَنْدَا زِ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اسْمَكَةَ اَخْضَرَتْ فَرُ مَوْدَا نَدِ التَّمِيمِ ضَرْبَةً لِلْوَجْهِ وَضَرْبَةً لِلذَّرَائِعِ
 اِلَى الْمَرُفَقَانِ وَحَاكِمُ كَفَّتَهُ هَيْتَ هَذَا اسْنَادُهُ صَحِيحٌ وَذَهَبِي هَمُ كَفَّتَهُ كَهْ اسْنَادُهُ صَحِيحٌ وَالتَّفَاتِ نَيْسَتْ
 بِقَوْلِ كَسِي كَهْ مَنَعِ صَحْتِ اَوْ كَيْنَدُ وَنَيْزِ دَرُ مَسْحِ ذَرَاعِيْنِ مَسْحِ كَفَّانِ هَمُ حَاصِلِ مِيَشُوْدُ وَاَزْ عَكْسِ اَنْ حَاصِلِ
 نَيْسَتْ مَسْحِ ذَرَاعِيْنِ كَذَا قَالَ الْقَسْطَلَا حَدَّثَنَا مُسْلِمٌ حَدِيثُ كَرَامَا اسْمُ بِنِ اِبْرَاهِيمَ وَاهِي
 بَصْرِي عَنْ شُعْبَةَ عَنْ الْحَكَمِ عَنْ ذَرِّعِ بْنِ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ شَهَدْتُ
 عُمَرَ اَزْ شُعْبَةَ اَزْ حَاكِمِ اَزْ ذَرِّعِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ اَزْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ كَفَّتْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ كَهْ حَاضِرُ شَدَمِ دَرُ عُمَرَ بْنِ
 فَقَالَ قَالَ لَهُ عَمَّارٌ وَسَاؤُ الْحَدِيثِ يَكْفَتْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ كَهْ كَفَّتْ دَرُ عَمَّارِ وَسَوْقِ كَرَامَا
 حَدِيثِ سَابِقِ رَا حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَشَّارٍ قَالَ حَدَّثَنَا عُمَرُ قَالَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ الْحَكَمِ

و بود او که میدید که اما کاتبین را و تکلم میکردند با او و سلام میدادند با او تا وقتی که راغ کرد سبب آزاری
 بر بدن خود و وفات یافت در سن پنجاه و دو و در بخاری از زود و از ده حدیث مروی است قَالَ
 كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ
 در ابواب است یا در راه مکه چنانچه در موطا است مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللهُ سَلَّمَ
 وَأَنَا اسْرَيْنَا مَعَهُ بِغَيْرِ خِطِّ صَاحِبِ الْبَيْتِ وَنَحْنُ فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ
 اِخْرَ اللَّيْلِ وَقَعْنَا وَقَعْنَا وَقَعْنَا وَقَعْنَا وَقَعْنَا وَقَعْنَا وَقَعْنَا وَقَعْنَا وَقَعْنَا
 وَقَعْنَا اِى نَمَانُومَةُ كَانَهُمْ سَقَطُوا عَنِ الْحَرَكَةِ وَالْوَقْعَةُ اِحْلَى عِنْدَ الْمَسَافِرِ مِنْهَا وَنَسِيتُ
 نَوْمَهُ شَيْءٌ تَرْتَرُ مَسَافِرًا اِذَا نَوْمُهُ كَرَّرَ اِخْرَ شَبَّ بَاشِدُ فَمَا اَيَقُظْنَا اِلَّا اِخْرَ الشَّمْسِ
 بِنَشِ اِزْكَرْ دَمَارًا اِزْخَابٌ مَكْرُمِي اِقْتَابٌ وَكَانَ اَوَّلُ مَنْ اَسْتَيْقُظُ فُلَانٌ وَبُورِ اَوَّلِ
 كَسِي كَبِي اِرْشِدُ فُلَانٌ كَسِي وَبُورِ اَوَّلِ اَبُو بَكْرٍ صَدِيقِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ بِي اِرْشِدُ ثُمَّ
 فُلَانٌ ثُمَّ فُلَانٌ بَعْدَ اَنْ فُلَانٌ بَعْدَ اَنْ فُلَانٌ يُسَمِّيهِمْ اَبُو رَجَاءٍ تَسْمِيَهُ مِيكَرًا اَنْ اَسْتَيْقُظُ
 اَبُو رَجَاءٍ فَنَسِي عَوْفٌ فَرَامُوشٌ كَرْدُ عَوْفٌ ثُمَّ عَمْرُو اَلْحَطَّابِ الرَّابِعُ بَعْدَ اَنْ عَمْرُو
 بِي اِرْشِدُ چارم بود در بیدار شدن وَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللهُ سَلَّمَ اَيَقُظُ
 وَبُورِ بِغَيْرِ خِطِّ صَاحِبِ الْبَيْتِ وَنَحْنُ فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ
 اَوْرًا و لفظ لم يوقظ بصيغة مجهول است حتى يكون هو المستيقظ تا آنکه می بود حضرت
 صل الله عليه و آله و سلم خود بیدار شوند لَانَا لَانَدْرِي مَا يَحْدُثُ لَهُ فِي نَوْمِهِ زَيْرٌ
 مَا نَمِي اِسْتَيْقُظُ مَا كَبِي حَارِثٌ مِي شُورِ دَمَارًا اِزْخَابٌ اَو اَزْجِي وَبُورِ نَكْمِي تَرْسِي دَمَارِ اِقْطَاعِ
 وَجِي رَابِعُ بِي اِرْشِدُ اِرْشِدُ اِرْشِدُ اِرْشِدُ اِرْشِدُ اِرْشِدُ اِرْشِدُ اِرْشِدُ اِرْشِدُ اِرْشِدُ
 هر گاه بیدار شد عمر و دید آنچه رسید مردم را از فوت نماز صبح و خروج وقت آن و عدم آن و کان
 جَلِيدًا وَبُورِ حَضْرَتِ عَمْرُو صَاحِبِ جَلِيدِ لَفْظِ جَلِيدِ بَفَتْحِ جِيمٍ وَكَسْرِ لَامٍ اِزْجَلَارَةٌ هِيَ بِمَعْنَى
 وَنَحْنُ فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ
 وَنَحْنُ فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ كُنَّا فِي سَفَرٍ

Marfat.com

یکترو یرفع صوتہ بالتکبیریں ہمیشہ بود کہ تکبیر میگفت حضرت عمر و بلند میکرد آواز خود را تکبیر
 حتی استیغظ بصوتہ النبی صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم تا آنکہ بیدار شد با و از او بیغمخدا
 صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم فلما استیغظ شکوا الیہ الذی اصابہم پس بیدار شد شکایت
 نمودند بسوی او و انجیزی را که رسیده بود آنها را از فوت نماز قال لا ضیر او لا یضیر فرمود
 صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم کہ ضرر نیست یا این لفظ فرمود کہ ضرر نمیکند این شک از او است کہ عوف است
 ان تجلو کوچ کنید ای صحابه ازین مقام فار تجل پس کوچ نمود آنحضرت صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم از آنجا
 و سبب کوچ از آنجا حضور شیطان بود در آن موضع فسار غیر یعید پس سیر کرد راه غیر بعید
 نزدیک نزل فدعا بوضوء بفتح و او پس نزل کرد و طلبید آب و وضو افتو وضو
 کرد و تودی بالصلوۃ و از آن راده شد نماز فصلی بالناس رخا از خواند مردم فلما انقل
 من صلوۃ پس گاه برگشت از نماز خود اذ اهو برجل معتزل لم یصل مع القوم ناگاہ
 آنحضرت صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم مقارن بود بر روی کہ کنارہ شونده است نماز بخواند ہمراہ مردم گفته
 کہ او خلا بن رافع بن مالک نصاری بود برادر رفاعہ قال ما منعک یا فلان ان تصلی گفت
 آنحضرت صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم چه چیز منع شد ترا از آنکہ بخوانی ہمراہ مردم قال اصابتنی جنابہ و لا
 ماء گفت آن شخص کہ رسید مرا جنابہ و نیست آب قال علیک بالصعید فرمود آنحضرت صلی
 علیہ و آلہ وسلم لازم بگیر خاک یا کہ رافانہ یکفیک یاں خاک کفایت میکند ترا شمسار النبی
 صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم فاشتکوا الیہ التیاس من العطش پس سیر کرد بیغمخدا صلی
 علیہ و آلہ وسلم شکایت کردند بسوی او مردم از تشنگی فنزل فدعی فلانا پس نزل فرمود آنحضرت
 صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم طلبید فلانک را سیمیہ ابوجاہ و نسبیہ عوف تسمیہ میکرد او را
 و فراموش کرد او را عوف اعرابی میگویند کہ او عمران بن حصین بود چنانچہ در روایت مسلم است
 و دعی علیا و طلبید آنحضرت صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم حضرت علی بن طالب راضی اللہ عنہ فقال اذہبا
 فاتبعینیا الماء پس فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم آن هر دو را بروید طلب کنید آب را لفظ

باده موحده و بعد آن تا اثناء فو قیه از ابتغاء است فانطلقا فتلقيها امر آتیه بین مراد بین
 پرس آن شدند این هر دو بزرگ و یافتند زن را در میان دو مشک لفظ مراد بین تشبیه فراده است
 بضم میم و زای معجم بمعنی مشک کلان و آنرا فراده برای آن گویند که زیاده کرده میشود در رو پوست دیگر
 از غیر آن لهذا از مشک آنرا و به گویند کلان می باشد از رو پوست می باشد و این سبطحتین
 این شک راوی است یعنی یا لفظ سبطحتین گفت و آنهم معنی فراده است تشبیه سبطحتین بفتح سین
 مهله و کس طاه مهله معنی فراده یا معنی آوند از رو پوست که یکی سبطحتین دیگری باشد یعنی از رو پوست
 که بالای یکی دیگری باشد من ماء از آب پر بودند علی غیر طاه بر شتری که مر آن زان را بود فقا لا
لهان الماء بگفتند آن زن را که کجا است آب قلت عهدی بالماء امس هذه الساعة
 گفت آن زن که زمان من که مقارن بود با آب دی روز بود همین ساعت یعنی مثل همین ساعت
 که امروز است دی روز از آب مقارن بودم و لفظ بالماء متعلق است بمتلبسایا کاشا که حال است
 از عهدی یا بالمتلبس و الکاش که صفت عهدی است و عهدی مبتدا است و خبر مبتدا لفظ امس است
 و امس مبنی بر کسرت عند حجازین و مغرب غیر منصرف است از جهت عدل و علمیه نزد بنی تمیم در بنوه
 مضموم باشد بنا بر خبریت مبتدا و لفظ هذه الساعة بدل است از لفظ امس بدل بعض از کل و مراد
 مثل هذه الساعة است و یقین که مثل این ساعت بعض است از تمام امس و بعضی گفته اند که لفظ
 بالماء خبر است برای عهدی و امس طرف است ای عهدی کاشا بالماء امس و نفرنا خلوا فامروا
 ما ینس تنذیا غائب اند لفظ نفرنا یک چیز در را گویند از سه تاره و غیر هم مثل او است و خلوف
 بضم خاء معجمه جمع خالف است بمعنی مسافر مثل شاهد و شهود و لفظ خلوا بنصب است بتقدیر کان
 که کان نفرنا خلوا یا آنکه حال است سد مسد خبر و در بعضی روایات خلوف بضم آمده است لسانی
 و اصیلی گفته است که یقال خلوف ای غیب قالها انطلقی اذا گفتند آن هر دو مر آن زن را
 که روان سو به راه مادرین هنگام قلت الی این گفت آن زن تا کجا بروم قال الی رسول الله
 صلی الله علیه و اله وسلم گفتند آن هر دو که برو بسوی رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم قلت

الَّذِي يُقَالُ لَهُ الصَّبَابِيُّ كَقَوْلِهِمْ كَفَيْتَ أَنْ زَلَّكَ كَمَا تَشْتَقُّ كَمَا كَفَيْتَ مِثْلَهُ وَأَصَابِي صَابِي أَنْزَلُوا كَمَا كَفَيْتَ
بِذَلِكَ مِنْ بَرَايِدٍ وَدَرِينٍ دِكْرًا خَلَّ شَوْرُ مَشْتَقٌّ هُوَ مِنْ صَبَابٍ هَبْزُهُ أَيْ خَرَجَ مِنْ دِينٍ أَيْ أَخْرَجَ فِي بَعْضِ
رَوَايَاتٍ بِيَاءٍ مَثْنَاءً تَحْتِيهِ هُوَ مِنْ صَبَابٍ يَصْبِي أَيْ مَالٌ يَمِيلُ قَالَ هُوَ الَّذِي تَعَيَّنَ كَقَوْلِهِمْ
بِهِ وَبِزْرِكَ أَوَّلُ كَسْبٍ هُوَ كَمَا تَوَارَدَ مِثْلُهُ وَدَرِينٌ لَفْظٌ مَخْلُصٌ هُوَ زَيْرٌ أَيْ كَرَفِيٌّ مِثْلُهُ مَقْصُودٌ فَوَيْتُ
وَكَرَنٌ مِثْلُهُ تَقْرِيرٌ مِثْلُهُ مَبْرُورٌ أَخْرَجَ رَا صَابِيٌّ وَكَرَنٌ وَرَجُوعٌ وَتَوْبِيحٌ مِثْلُهُ مَبْرُورٌ مَبْرُورٌ مَبْرُورٌ
إِمْتِنَاعٌ مِثْلُهُ فَانْطَلَقِي بِسِوَانِ شَوْجَلًا بِهَا إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِرَأْسِ
أَوْرَابِ سُبُورِيٍّ سَمِعْتُ خَدِصَةَ صَالِيَةَ أَسَدِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَحَدَّثَنَا الْحَدِيثُ وَحَدِيثٌ كَقَوْلِهِمْ نَزَلَ نَزْرًا خَيْرٌ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَيْ حَدِيثٌ كَمَا وَقَعَ فِي مِثْلِهِمْ أَنَّهُمْ وَرَمِيَانِ أَنْ زَلَّ قَالَ فَاسْتَنْزَلُوا هَا عَزَّ بِعَابِرِهَا
يَطْلُبُ نَزْلَ نَزْرًا وَأَوْرَابِ سُبُورِيٍّ أَيْ عَنِ فَرَا أَوْرَدْنَا لَفْظًا جَمْعًا بِعَبَارَةٍ تَوَابِعُ هُوَ كَمَا فِي نَجَادٍ بِكَرْمٍ
هَمَّ بِرَدِّهِ وَعَا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِأَنَاءٍ وَطَلْبِيَّةً أَخْرَجَتْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
أَوْنَدِيٍّ فَفَرَّغَ فِيهِ مِنْ أَفْوَاهِ الْمَزَادِيِّنَ أَوْ السَّطِخِيِّتَيْنِ بِرِجْتِ دِرَاهِمٍ أَوْنَدَارٍ
أَنْ هَرْدُ مَشْكُوكٍ أَيْ شَكَّ رَاوِيٌّ هُوَ كَمَا لَفْظُ مَزَادِيٍّ هُوَ بِسَطِخِيَّتَيْنِ هُوَ وَمَعْنَى وَاحِدَةٍ هُوَ
وَأَوْكَافُوهَا وَبَسْتِ رَهْنَاءُ أَنَّهُ رَاوِيٌّ وَأَطْلَقَ الْعَزَالِيُّ وَكَشَادَرِيٍّ هُوَ أَنْ مَزَادِيٍّ رَاوِيٌّ
بُورِدِيٍّ مَزَادَرِيٍّ رَاوِيٍّ بُوْدِيٍّ بَالَاوِيٍّ أَسْفَلِيٍّ بُوْدَرِيٍّ بَالَاوِيٍّ مَزَادَرِيٍّ أَسْفَلِيٍّ رَاوِيٍّ
وَلَفْظُ عَزَالِيٍّ بِفَتْحِ عَيْنٍ مَهْمَلَةٍ وَرَاوِيٍّ مَعْجَمٍ وَكَلَامٍ وَفَتْحِ لَامٍ هَمَّ جَانِزٌ هُوَ وَبَفَتْحِ يَاءٍ مَثْنَاءً كَحْتِسِ جَمْعِ عَزَالٍ
بِسُكُونِ زَاوِدٍ هُوَ يَعْنِي دِهْنٌ مَزَادَرِيٌّ كَمَا يَبَيِّنُ هُوَ وَأَنْ عَرُوقٌ مَزَادَرِيٍّ هُوَ كَمَا فِي آبِ الزَّاهِدِيَّةِ
مِثْلُهُ بِرَأْسِ نَوْذِيٍّ فِي النَّاسِ اسْتَقُوا وَنَادَرِيٍّ شَدَّ رَمَزِيٍّ كَمَا فِي آبِ بَنُو شَيْبَةَ بِرَأْسِ خَوْذِيٍّ
وَآبِ بَدِيدِيٍّ مَوَاشِيٍّ وَفَرْقٌ فِي سَقِيٍّ وَاسْتَقَا أَنْتَ كَمَا فِي آبِ كَرْفَقِيٍّ بِرَأْسِ نَفْسِ خَوْذِيٍّ وَاسْتَقَا
آبِ كَرْفَقِيٍّ بِرَأْسِ مَوَاشِيٍّ هُوَ وَبَعْضُهُ بِالْعَكْسِ هَمَّ تَفْسِيرٌ كَرْدِيٍّ وَاسْتَقَى مَزَادَرِيٍّ وَاسْتَقَى مَزَادَرِيٍّ
بِأَسْنِ كَرْفَقِيٍّ بِرَأْسِ مَوَاشِيٍّ كَمَا فِي خَوْذِيٍّ وَآبِ كَرْفَقِيٍّ بِرَأْسِ خَوْذِيٍّ كَمَا فِي خَوْذِيٍّ
أَنْ أَعْطَى الَّذِي أَصَابَتْهُ الْجُنَابَةُ أَنَا مِثْلُهُ وَبُوْدَرِيٍّ اسْتَقَى وَاسْتَقَا كَمَا فِي دَاوُدِ الْكَلْبِيِّ رَاوِيٌّ

رسیده بود او را جنابه آوندی از آب قال اذ مَهَبَ فَافْرَغَهُ عَلَيْكَ فَمُودِبِرُ وِوَبِرِ نِزَالِ آبِ
بِرْخُودِ هِيَ قَائِمَةٌ تَنْظُرُ إِلَى مَا يَفْعَلُ بِمَائِهَا وَأَنَّ زَيْنَ اسْتَدْرَجَ بِلُودِي دِيدِ بَسْوِي جِزِي كِه
کرده می شود آب او و گفته اند علماء حدیث که گرفتن آب او بلا رضاء او از جهت آن بود که او زنه
بود و عربیه بود مال او غنیمت بود و بر تقدیری که زمید باشد ضروره تشنگی و خوف بلاء مجوز آن
می شود که مال غیر را بگیرد بعوض و آن زن را هم عوض دادند و ایتم الله لقد اقلع عنها و قسم خداست
که تحقیق باز داشته شد گرفتن را از آن مشک لفظ ایتم بوصل همزه و رفع مبتدا است خبر او محذوف است
و نون نیز محذوف است ای ایمن الله قسمی این لفظ را وضع نموده اند برای قسم چنانچه بین الله هم
میکویند و ایمن جمع میان است و همزه وصل مفتومه سوای این لفظ جای دیگر نیامده و بعضی این را
قطع گفته اند که قال الکرمانی و انّه لِيُخْتَلِ الْيَمَانُهَا اشْدُّ مِثْلَهُ مِنْهَا حِينَ ابْتَدَأَ فِيهَا
و باز داشته شد آب گرفتن را از آن مشکها در احوال که تحقیق خیال کرده میشد بسوی ما آنکه آن مشکها
زیاده بود از روی پیری از آنها از وقتی که شروع نموده شده بود آب گرفتن را در آنها و لفظ مِثْلَهُ
بکسر میم و سکون لام و بهمزه و بتاء تانیث بمعنی امتلا و پیری است و این از معجزات آنحضرت صلی
علیه و آله و سلم که هم صحابه و صنوک دند و نوشیدند و آب بمواشی دادند از آن آب و جنب غسل کردند و از آن
مسلم آمده است که پسر کردند هم آوند های خود را که بودند یا آنها با وجود آن از حال ابتدا هم زیاده بود پیری
آن در این فقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اجْمَعُوا لَهَا يَسْ فَمُودِبِرُ اسْتَدْرَجَ صَلي
که جمع کنید برای آن زن چیزی از طعام و غیر آن جمعوا لها من بین عَجْوَةٍ وَدَقِيقَةٍ وَسَوِيقَةٍ
بس جمع کردند صحابه برای آن زن از میان خرما مدینه که اجود تر است و آرد و تلقان و عَجْوَه یک قسم
که اجود است از اقسام دیگر در مدینه حتی جمعوا لها و لفظ دَقِيقَه و سَوِيقَه مکرر و مصغره روزوا
یعنی بفتح رال و سین و کسراف و و او و بضم اول و فتح ثانی بصیغه تصغیر نیز آمده است حتی جمعوا
طعاما ما تا آنکه جمع کردند برای آن زن طعام را فجعلوه فی ثوبٍ یکس کردند آن طعام را در ثوبه
و حملوها علی بغيرها و کردند آن زن را بر شتر او و وضعوا الثوب بین یدیه اوها

آن جامه در پیش آن زن برترو قال لها تعلمين ما زينا من مائك شيئا و فرمود آنحضرت
صلی الله علیه و سلم که میدانی که ناقص نکردیم از آب تو چیزی را و لفظ زینا یعنی راه مهمله و کسری
معجم و بعد آن همزه است ای ناقصنا یعنی آنچه ما گرفتیم از آب حق شما زیاده کرد برای ما و موجود کرد
و لكن الله هو الذي استقانا و لیکن الله تعالی است که آب را در ما رافاتت اهلها و قد
احتبست عنهم پس آن زن نزد اهل خود و تحقیق بند شده بود از آن اهل سبب این حادثه قالوا
ما حبسك يا فلانة گفتند آن مردم که چه چیز حبس کرد ترا ای فلانة زن قالت العجب و گفت
که حبس کرد مرا عجب لقینی بجلالین فذهبانی الی هذا الذي يقال له الصباي ففعل كذا
و كذا ملاقات کردند او را در پیش زیند در آبسوی این شخص که گفته میشود او را صباي یک چنین چنین
فوالله انه لا سحر الناس من بئز هذ و هذ پس قسم بخداست که او سحرترین مردم است
از میان این و این یعنی در میان آسمان و زمین و قال باصبعيها الوسطى والسبابة و گفت
اشاره کرد بهرد و انگشت خود که سبابه و وسطی است فرفعتها الى السماء یعنی السماء و الارض
پس برداشت آن هر دو انگشت را بسوی آسمان و اراده میکرد باین لفظ هذ و هذ آسمان و زمین را
اوانه لو رسول الله صلى الله عليه و اله و سلم یا انما او تحقیق رسول خداست صلی الله علیه
و اله و سلم حقا تحقیق و كان المسلمون بعد ذلك يعيرون علی من حوها من
المشركين و بودند مسلمانان بعد آن که غارت میکردند بر کسی که حول و گرد آن زن بودند از مشرکان و کافران
یصیبون القرم الذي هو منه و غیر سندان مردم را که این زن از آنها بود لفظ صرم بکسر
مهمله و سکون راه مهمله جامعه که نزول میکنند بعه اهل خود بر آب و بیوت مجتمعه می سازند و آنها هم کفار بودند
اما از جهت طمع اسلام آنها یا از برای استیلاف فقالت المرأة یوم القومها ما اری از هؤلاء
القوم یدعونکم عمداً پس گفت آن زن یک روزم قوم خود را نمی بینم این قوم مسلمین را که میکند از شما را
قصداً از غارت فهل لکم فی الاسلام بیش راغبته است شمارا در اسلام فاطاعوها فدخلوا
فی الاسلام پس اطاعت نمودند آن قوم آن زن را و داخل شدند در اسلام باب اذا خاف

الْجَنْبُ عَلَى نَفْسِهِ الْمَرَضُ أَوْ الْمَوْتُ أَوْ الْعَطَشُ وَوَقْتُ كَيْ تَبْرُدَ جَنْبُ نَفْسٍ خَوْضَ رَأْيَا
 مَوْتٍ رَأْيَا تَبْرُدُ تَشْنُكِي رَأْيَتُمْ تَيْمٌ كَبْدًا وَجُودًا بٍ وَيُذَكِّرَانِ عَمْرُ بْنُ الْعَاصِ اجْتَنِبْ فِي
 لَيْلَةٍ بَارِدَةٍ فَيْتَمُّمْ وَذَكَرَهُ مِيشُورَانُكَ عَمْرُ بْنُ عَاصٍ بِنِ وَأَمْلُ بِنِ هَاتَمٌ كَمَا صَحَّاحِي هَسْتِ سَلَامٌ أَوْ
 قَبْلَ از فَتْحِ مَكَّةِ دَرِ صَفْوَرِ سَالِ مِشْتَمِ از مِجْرَةَ او جَنْبُ شَدِّدِ رَشْبِ سَرِ دِيسِ تَيْمٌ كَرْدُو نَمَازِ خَوَانِدُ قِتْلَا
 وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ أَيْتِهِ رَأْيٌ وَقَتْلُ نَفْسِهَا خَوْضَ رَأْيَا تَحْقِيقًا
 كَمَا سَمِعْتُمْ بَوْرَهُ هَسْتِ بَشَارِ جِيمِ وَذَكَرَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَلَمْ يَعْتِنَفْ وَذَكَرَهُ
 اِيْنِ حَالِ عَمْرُ بْنُ عَاصٍ رَأْيَتُمْ بِيغْرِ خَدِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَغْنِيفٌ كَرْدُو زَجْرٍ وَتَوَيْجٌ نَكْرٍ يَعْنِي تَقْرِيرٌ نَمُودِ أَنْزَا
 زِيْرَ كَمَا عَدَمِ تَغْنِيفِ تَقْرِيرِ هَسْتِ حَدَّثَنَا بَشْرُ بْنُ خَالِدٍ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدٌ هُوَ عِنْدَ رِغْزِ شَعْبَةَ
 عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ أَبِي وَائِلٍ حَدِيثُ كَرْدَمَارِ بَشْرُ بْنُ خَالِدٍ كَقَوْلِهِ حَدِيثُ كَرْدَمَارِ مُحَمَّدٌ أَنْ عِنْدَ رِغْزِ هَسْتِ از
 شَعْبَةَ بِنِ حِجَابِ از سَلِيمِ اَعْمَشِ از ابِي وَائِلِ كَمَا تَحْقِيقُ بِنِ سَلَمِ هَسْتِ قَالَ قَالَ أَبُو مُوسَى لِعَبْدِ اللَّهِ
 ابْنِ مَسْعُودٍ إِذَا لَمْ يَجِدِ الْمَاءَ لَا يُصَلِّيْ كَقَوْلِهِ كَقَوْلِهِ أَبُو مُوسَى مَرَّ بِعَبْدِ اللَّهِ بِنِ مَسْعُودٍ وَوَقْتُ كَيْ تَبْرُدَ رَأْيَا
 اِيْنِ خَوَانِدِ نَمَازِ رَاوَدِ رِ بَعْضِي رَوَايَاتِ بَصِيغَةَ خَطَابِ هَمِ آمَدِ هَسْتِ اِيْ از اَلْمِ تَجِدِ الْمَاءَ لَا تُصَلِّيْ وَ اِكْرَ بَصِيغَةَ خَطَابِ
 بَاشَدِ مَعْنِي اَنْتِ كَمَا كَرْنِي يَابِيْ آبِ رَا يَكْشِيْ نَمِيْ خَوَانِيْ بَايِدِ رَا نَسْتِ كَمَا اِيْنِ كَلَامِ از اَبُو مُوسَى بِرِ سَبِيلِ سَفَهَامِ
 زِيْرَ كَمَا عَبْدِ اللَّهِ بِنِ مَسْعُودِ چِيَانِ مِيْدَا نَسْتِ كَمَا جَنْبِ تَيْمٌ نَكْنُزِيْرَ كَمَا حَقِ تَعَاوُفِ مَوْدِ هَسْتِ وَاِنْ كَرْتُمْ جَنْبَا
 فَاطِرِ وَاوَايَةِ تَيْمِ دَرِ حَدِيثِ نَازِلِ شَدِ هَسْتِ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ نَعْمَ اِنْ لَمْ يَجِدِ الْمَاءَ شَهْرًا لَمْ
 كَقَوْلِهِ عَبْدِ اللَّهِ بِنِ مَسْعُودِ اِيْ اِكْرَ نِيَامِ آبِ رَا يَكْمَاهُ نَمَازِ نَمِيْ خَوَانِمِ لَوْ رَخَصْتُ لَهُمْ فِي هَذَا كَانِ
 إِذَا وَجَدَ أَحَدُهُمُ الْبُرْدَ قَالَ هَكَذَا اِكْرَ رَخَصْتُ رَهْمَ مِنْ مَرِيْنِ مَرْدَمِ رَا دَرِ جَوَازِ تَيْمِ دَرِ حَالِ جَنَابِتِ
 خَوَانِدِ بُوْرِ وَوَقْتُ كَمَا يَابِيْ كِيْ از اِنْهَا سَرْدِيْ رَا خَوَانِدِ كَقَوْلِهِ اِيْنِ بِنِيْنِ يَعْنِي قَائِلِ تَيْمٌ خَوَانِدِ شَدِ يَعْنِي تَيْمٌ وَ
 يَعْنِي تَيْمٌ خَوَانِدِ كَرْدُو نَمَازِ خَوَانِدِ قَالَ أَبُو مُوسَى قُلْتُ فَايْنِ قَوْلِ عَمَارٍ لَعَمْرُكَ كَقَوْلِهِ أَبُو مُوسَى اِيْنِ
 شَدِ قَوْلِ عَمَارِ بِنِ يَابِيْ رَمْرَمِ خَطَابِ رَا كَمَا دَرِ حَدِيثِ سَابِقِ مَذْكُورِ شَدِ هَسْتِ كَمَا هَرْدُوْرِ سَفَرِ بُوْرِ زَنْدُوْرِ جَنْبِ
 شَدِ نَمُوْ عَمَارِ بِنِ خَطَابِ دَرِ بَابِ تَيْمِ كَقَوْلِهِ قَالَ فَايْنِ لَمَّا دَعَمْرُ قَنَّعَ بِقَوْلِ عَمَارٍ كَقَوْلِهِ عَبْدُ اللَّهِ

مسعود که من اعتقاد نمیکنم عمر بن خطاب را که قناعت کرده باشد بقول عمار بن یاسر یعنی اگر چه عمار گفته بود
 انا عمر قبول نکرد قول او و نماز خوانده شد ثنا عمر بن حفص قال حدثنا ابي عن اعمش قال
 سمعت شقيق بن سلمة قال كنت عند عبد الله حديثا كرم ارا عمر بن حفص كفت حديث
 كرم ارا پدر من از اعمش گفت شنیدم من شقیق بن سلمه را چون احوال این را و بیان مذکور است اعاده
 نمیکنم آنرا یعنی گفت شقیق بن سلمه که تابعی است که همان ابو وائل است که بودم من نزد عبد الله بن مسعود
 و ابي موسى و نذر ابو موسی اشعری فقال له ابو موسى ارايت يا ابا عبد الرحمن اذا
 فله يجذ ماء كيف يصنع يكفك من عبد الله بن مسعود اشعری ای ابا عبد الرحمن این کنیت عبد الله
 این مسعود است وقتی که جنب شود در پیش آب را چگونه بکشد فقال عبد الله لا يصلح حتى يجذ
 الماء يكفك عبد الله بن مسعود که نماز خوانده تا وقتی که بیاید آب را فقال ابو موسى فكيف تصنع
 يقول عمار حين قال له النبي صلى الله عليه وآله وسلم كان كيفيك يكفك ابو موسى
 چگونه میکنی بقول عمار وقتی که فرمود او را رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم که هرگاه جنب شدی کفایت میکرد
 ترا مسح وجه و کفین یعنی تیمم قال المروزمهر لم يقنع بذلك كفت عبد الله بن مسعود که آیا ندیدی
 که قناعت نکرد با این قول منه از عمار یعنی عمار این حدیث را نزد عمر بن خطاب بیان کرد و عمر از او این
 قول قناعت نکرد بلکه قائل بان بود که نماز خوانده فقال ابو موسى له قد غنما من قول عمار كيف
 تصنع بهذه الآية يكفك ابو موسى من عبد الله بن مسعود را بکنار ما را از قول عمار و قطع کن نظر را از او
 چگونه میکنی با این آیه که در باب تیمم آمده است در قول الله تعالى فله تجذ و اما ما فتمسوا صعيدا
 یعنی انتقال کرد در حجت از دلیل مختلف فیه بسوی دلیل متفق علیه فماد رى عبد الله ما يقول
 فی توجیهه الآية بفس معلوم کرده نشد عبد الله بن مسعود را که چه میگوید در توجیه این آیه بر موافق فتوا
 او و گفته اند که توجیه عبد الله بن مسعود در این آیه آن بود که ملاستة را در آیه حمل بر ملاستة بشریه میکنند
 نه بر جماع و این ناقض وضو است و موجب حدث است نه موجب جنابت پس تیمم در صورت حدث
 که تیمم خلیفه وضو است نه غسل و در صورت جنابت امر بفصل است بآیه و ان كنتم فاطمروا و آیه و لا جنبا

عابری سبیل حتی تغتسلوا و چون مجلس مناظره طویل نبود لهذا بیان نکرد این مسعود این توجیه را و الا
 او برین است و مذہب حضرت عمر بن خطاب نیز برین است حاصل آنکه حضرت عمر و عبد اللہ بن
 اعتقاد نمی کردند تیمم را از برای جنب از جهت آیه و آن کنتم جنباً فاظہروا و آیه ولا جنبوا الا عابری سبیل
 حتی تغتسلوا فقال انالورخصت لهم فی هذا لا وشک اذا برد علی احدہم الماء ان
 یدعه و تیمم یکف عبد اللہ بن مسعود اگر من رخصت بدہم مرآن مردم را درین جواز تیمم ہر آنست
 وقتی کہ سرد شود بر یکی ازینہا آب آنکہ بگذارد آب را و تیمم کند فقلت لشیق فاما کرہ عبد اللہ
 لهذا میگوید اعتمش کہ پس گفت من مرشیق را این نیست کہ مکروه دانست عبد اللہ بن مسعود
 این احتمالاً کہ شاید بسبب سردی تیمم کند قال نعم گفت شقیق آری باری التیمم
 بالست در بیان آنکہ تیمم بکیضتہ است حد ثنا محمد قال اخبرنا ابو معاویہ عن
 عن شقیق قال کنت جالساً مع عبد اللہ و ابي موسى الاشعري حدیث کرد ما را محمد بن
 سلام گفت خبر را در بار ابو معاویہ کہ نام او محمد بن خازم معجمتین است از اعتمش کہ سیما بن مهران
 از شقیق کہ گفت کہ بودم من نشسته با عبد اللہ بن مسعود و ابو موسی اشعری فقال له ابو موسی
 لو از رجلاً اجنب فلم یجد الماء شهراماً کانت تیمم ویصلى گفت ابو موسی اشعری کہ
 مردی جنب شود پیش آب را یکماہ تیمم نکند و نماز بخواند فکیف تصنعون بہذین الایاتین
 چگونه میکنید باین آیت تیمم کہ در سوره مائده است فلم یجد و اما فتمتوا صعبیداً طیباً
 فقال عبد اللہ لو رخصت لهم فی هذا لا وشکوا اذا برد علیہم الماء ان تیمموا
 الصعید یکف عبد اللہ بن مسعود اگر رخصت داده شود در این مردم را درین جواز تیمم ہر آنست قریب
 میشوند مردم وقتی کہ سرد شود بر اینہا آب آنکہ تیمم کشد خاک را قلت و اما کرہتم لهذا نعم و
 نیست کہ کرہ میدانید این جواز تیمم را از برای تیمم صاحب سردی قال نعم گفت شقیق آری فقال
 ابو موسی المسموع قول عمار لعمر یکف ابو موسی اشعری آیا شنیدید قول عمار بن یاسر را
 کہ در عمر بن خطاب را گفتہ بود بعثنی رسول اللہ صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم فی حاجۃ کفتم

موت در آنجا است که هر که نفس در جسد او در آنجا در آنجا است
که در آنجا است که هر که نفس در جسد او در آنجا در آنجا است
که در آنجا است که هر که نفس در جسد او در آنجا در آنجا است
که در آنجا است که هر که نفس در جسد او در آنجا در آنجا است
که در آنجا است که هر که نفس در جسد او در آنجا در آنجا است
که در آنجا است که هر که نفس در جسد او در آنجا در آنجا است
که در آنجا است که هر که نفس در جسد او در آنجا در آنجا است
که در آنجا است که هر که نفس در جسد او در آنجا در آنجا است
که در آنجا است که هر که نفس در جسد او در آنجا در آنجا است
که در آنجا است که هر که نفس در جسد او در آنجا در آنجا است

Marfat.com

سُئِلَ اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَأَخْبَرَنَا يَا مَعْشَرَ النَّاسِ أَخْبَرْتُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
بِحَسْرَتِي أَوْ قَالَ أَيْمَانِي كَيْفِيكَ هَكَذَا فَمَوَّأَ أَخْبَرْتُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خِرَافِي نَيْسِي
كَفَايَتِي مَيَكُنْتَرِ الْبُحَيْنِ وَمَسَحَ وَجْهَهُ وَكَفَيْتَهُ وَوَاحِدَةً وَمَسَحَ رُءُوسِي خُورًا وَكَفَيْتِي
يَكْبَارُ يَعْنِي مَسْحَهُ وَوَاحِدَةً يَأْضِرُّهُ وَوَاحِدَةً بَابُ حَدَّثَنَا عَبْدَانُ قَالَ أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللهِ
حَدِيثُ كَرَمَارِ عَبْدِ اللهِ كَفَيْتُ خِرَارًا مَرَارًا عَبْدُ اللهِ مَبَارَكٌ قَالَ أَخْبَرَنَا عَوْفٌ كَفَيْتُ خِرَارًا
عَوْفُ اِعْرَابِي عَنْ أَبِي رَجَاءٍ اِرَابِي رَجَاءُ كَبَامُ اَوْ عَمْرَانُ بْنُ مَحَانَ هَيْتُ قَالَ حَدَّثَنَا عَمْرَانُ بْنُ
حُصَيْنٍ اَلْخُرَازِمِيُّ كَفَيْتُ كَرَمَارًا عَمْرَانُ بْنُ حُصَيْنٍ خِرَاعِي اَنْ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى
الله عليه وآله وسلم رَأَى رَجُلًا مُعْتَزِلًا لَمْ يُصَلِّ فِي الْقَوْمِ اِنَّكَ رَسُوْلُ خَدَا صَلَا
الله عليه وآله وسلم دِيْمَرِي رَاكَ كِنَارَةً مَقْبُورَةً بُوْدَا زِمْرَدَمَ نَمَازِ نَحْوِ اَنْدَرُ قَوْمٍ فَقَالَ يَا فُلَانُ مَا
مَنْعَكَ اَنْ تُصَلِّيَ فِي الْقَوْمِ كَفَيْتُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اِي فُلَانُ شَيْءٌ مَانَعُ شَدُّرًا
اَزْ اِنَّكَ نَمَازِ نَحْوِ اِي فِي رَقْمٍ فَقَالَ يَا رَسُوْلَ اللهِ اَصَابَتْني جُنَابَةٌ وَاَمَاءٌ بِرَفْسٍ يَا رَسُوْلَ
رَسِيْدِ رَا جُنَابَتٍ وَنَيْسَتِ اَبُ قَالَ عَلَيْكَ بِالصَّعِيْدِ فَاِنَّهُ يَكْفِيكَ كَفَيْتُ رَسُوْلَ خَدَا
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لَازِمٌ بِكِيْرٍ بِرُءُوسِ خَدَا كَبَا رَا اِي كَفَايَتِي مَيَكُنْتَرِ اِي عِنِّي تَمِيْمٌ كَبَا رَا
بِرُءُوسِي وَبِرُءُوسِ كَفَايَتِي مَيَكُنْتَرِ اِي عِنِّي تَمِيْمٌ كَبَا رَا اِي كَفَايَتِي مَيَكُنْتَرِ اِي عِنِّي تَمِيْمٌ
الصَّلَاةُ اِيْنِ كِتَابِ صَلَاةٍ هِيَ وَصَلَاةٌ فِي رَفْعَتِ بِمَعْنَى دَعَا هِيَ وَفِي تَفْسِيْحِ عِبَارَةٌ هِيَ اَزْ
اِرْكَانِ مَحْضُوْرَةٍ مَشْتَمَلٍ بِرُقُوْلٍ وَاَفْعَالٍ هِيَ مَفْتُوْحَةٌ بِتَكْبِيْرٍ وَمَخْتَمَةٌ هِيَ بِتَسْلِيْمٍ بَابُ
كَيْفَ فَرُضَتِ الصَّلَاةُ فِي لَيْلَةِ الْاَسْرَاءِ بِاَبْسْتِ دَرِ بِيَانِ اِنَّكَ چِ كَوْنُهُ فَرَضُ كَرْدَه شَدُّرًا
دَرِ شَبِّ اَسْرَا كَبَارَتِ اَزْ شَبِّ مَعْرَاجِ هِيَ وَاَسْرُ الْبَيْلَةِ الْاَسْرَاءُ اِي اِنَّهُ كَوْنُهُ دَرِ اِي شَبِّ
كُنَانِيْدَه شَدُّ رَسُوْلِ خَدَا رَا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لِبِسُوِي اَسْمَانَهَا بِجَسَدِ وَرُوْحِ مَبَارَكِ اَوْ نَمَازِهِمْ
فَرَضُ شَدُّ دَرِ اِيْنِ شَبِّ وَآنِ وَاقِعُ شَدُّ قَبْلُ اَزْ هِجْرَةِ اَزْمَكَه بِيَكْسَالٍ وَدَرِ بَعْضِي رُوَايَاتِ بِيَكْسَالٍ وَنِيْمَجَه
يَا نَسَه مَاهٍ وَدَرِ بَعْضِي رُوَايَاتِ قَبْلُ اَزْ هِجْرَةِ سَهْ سَالٍ دَرِ بَيْسَتِ وَهَفْتَمِ رَجَبِ وَاِمَامِ نُوُوِي دَرِ شَرِيْحِ

سلم در بیست و هفتم ربیع الاول گفته و بعضی در بیست و هفتم ربیع الآخر گفته اند قال ابن عباس
 حَدَّثَنِي أَبُو سَفْيَانَ فِي حَدِيثٍ هَرَقِلٍ وَكَفَّتْ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا كَرِهَتْ كَرَمًا أَبُو سَفْيَانَ
 كَرَامًا وَصَحْنًا حَرَبًا هَتَّ دَر حَدِيثٍ هَرَقِلٍ كَرَمًا كَرَمًا بِأَمْرٍ بِالصَّلَاةِ وَالصَّدَقَةِ
 وَالْعَفَافِ كَفَّتْ أَبُو سَفْيَانَ كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا
 وَبَعْفَانَ يَعْنِي بَازِمَانَهُ مِنْ أَزْوَاجِ حُرِّ مَجْرَمَاتٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ بُكَيْرٍ حَدِيثٌ كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا
 مَوْجِدَةٌ بَصِيفَةٌ تَصْنِيفٌ قَالَ حَدَّثَنِي اللَّيْثُ كَفَّتْ حَدِيثٌ كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا
 ابْنُ يَرِيدٍ عَنِ ابْنِ شَهَابٍ أَزَابَ شَهَابٌ زَهْرِيٌّ عَنِ ابْنِ مَالِكٍ أَزَابَ ابْنُ مَالِكٍ قَالَ كَرَمًا
 أَبُو ذَرٍّ يَحْدِثُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ كَفَّتْ أَنْسُ كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا
 غَفَارِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا
 وَاللَّهُ وَسَلَّمَ وَمُورِدٌ فَرَجٌ عَنْ سَقْفِ بَيْتِي وَأَنَا مَمْلُوكَةٌ لَفْظٌ فَرَجٌ بَعْضُهُ فَاوَكْرٌ وَخَفِيفٌ يَعْنِي كَشَارَةٌ
 مِنْ سَقْفِ خَانَةِ مَنْ يَعْنِي سَقْفٌ رَابِعٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ
 أَخْفَرَتْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِرَأْيِ ادْنَى مَلَابَسَةٌ هِيَ زَيْرٌ كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا
 بُوَدٌ وَآخِرَةٌ دَرَمَةٌ رَوَايَاتٌ آتِيَةٌ كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا
 دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ دَرَمَةٌ
 وَفَتْ عُرُوجَ آسْمَانَ زَيْرٌ حَطِيمٌ بُوَدٌ فَذَلَّ جَبْرِيلُ فَفُتِحَ صَدْرِي بِرَأْيِ شَدِيدٍ لَيْسَ
 وَبَارَهُ كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا
 مِرْدٌ هَبٌ بَعْدَ أَنْ غَسَلَ دَرَمًا دَرَمًا دَرَمًا دَرَمًا دَرَمًا دَرَمًا دَرَمًا دَرَمًا دَرَمًا دَرَمًا
 بَفَتْ طَامَهُ مَهْلًا وَسَكُونًا سَيْنًا مَهْلًا يَعْنِي أَنَّهُ هَبٌ مُتَلِحٌ حَكِيمَةٌ وَآيْمَانًا هَبٌ طَسْتِيٌّ كَرَمًا كَرَمًا
 حَكِيمَةٌ وَآيْمَانٌ يَعْنِي أَعْلَمٌ وَآيْمَانٌ وَحَكِيمَةٌ عِبَارَةٌ تَزَعْلِيٌّ كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا
 وَتَحْقِيقٌ حَقٌّ وَعَمَلٌ حَقٌّ وَامْتِنَاعٌ مِنْ أَتْبَاعِ هَبٍ وَآبَاطِلٌ وَبَعْضٌ كَفَّتْ أَنْدَرًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا
 فِي صَدْرِي بِرَأْيِ شَدِيدٍ لَيْسَ كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا كَرَمًا

کرد دل را و مهر کرد بر و چنانچه مهر کرده میشود بر آوند تا راه نیابد بسوی او شیطان و گفته اند که
 استعمال آوند طلا اگر چه منع است در دنیا اما این فعل ملائکه بود و این طلا بهشت بود و از عالم
 دیگر بود و نیز گفته است که مانی که ایمان و حکمت از معانی اند و انداختن آنها در آوند و ریختن آنها
 در دل با وجود که ریختن و انداختن از صفات اجسام است باین معنی است که در طست چیزی بود
 از انوار که حاصل میشود با و کمال حکمت و ایمان و سبب بود آنرا پس سبب و اراده سبب گردانند
 آن حکمت و ایمان را مثل ساخته باشند بصورتی که أَخَذَ بِيَدِي گرفت جبریل
مَنْ فَعَزَّجَ بِي إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا پس در بسوی آسمان دنیا قَالَ جِبْرِيلُ خَازِنُ السَّمَاءِ
رَفَعَهُ گفت جبریل در نگاهبان آسمان دنیا را که بکشاد دروازه آسمان را قَالَ مَنْ هَذَا گفت آن
 نگاهبان آسمان که کیست این شخص که در دروازه را می گوید قَالَ جِبْرِيلُ گفت جبریل که این جبریل است
قَالَ هَلْ مَعَكَ أَحَدٌ قَالَ نَعَمْ گفت آن نگاهبان آسمان که آیا هست همراه تو کسی
 گفت جبریل آری هست همراه من مَعِيَ مُحَمَّدٌ همراه من محمد است صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ
فَقَالَ ارْزُقْهُ گفت پیغمبر خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ گفت آن خازن آسمان آیا فرستاده
 بسوی او کسی برای طلب عروج و بالا آمدن یا خود آورده و بعضی گفته اند که مراد سوال از اصل ^{رسالت}
 لیکن این وجه ضعیف است زیرا که آنحضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مشهور بود در آسمانها و این
 سوال از ارسال کسی با و برای عروج بجهت آن کردند که این امر بسیار غریب نمود و با محنت تعجب گشت
 که کسی از بشر صعود آسمان نکرده بدون اذن الله تعالی و بدون آنکه امر شود ملائکه را با صعود او قَالَ
نَعَمْ گفت جبریل آری فرستاده شد برای طلب او رَفَعْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِهَيْبَةٍ
 کشاد دروازه را بالا کشیدیم بر آسمان دنیا فَأَنزَلَ فِيهَا قَاعًا عَلَى يَمِينِهِ أَسْوَدَةً وَعَلَى
يَسَارِهِ أَسْوَدَةً يَنَالُهَا مردی نشسته بود که بر جانب راست او اشخاص بسیار بود و بر جانب
 چپ او اشخاص بسیار بود یعنی ارواح مردم و لفظ اسودة جمع سواد است چنانچه از من جمع ^{زمان}
 و سواد شخص گویند و سواد الناس عوامم و کل عدد کبری یعنی سواد مردم اکثر مردم را میگویند و هر عدد

بسیار را میگویند زیرا که هر جا مردم بسیار باشند زمین را سایه می افکنند و سایه میکنند ^{نظر}
 قَبْلَ مَمِينِهِ ضِحْكَ وَإِذَا نَظَرَ قَبْلَ لَيَّارِهِ بَكِي وَوَقْتِي كَهَذَا نَظَرَ مِثْلَ دَسْوِي جَانِبِ رَاسِهِ خَوْضَهُ
 میگرد و وقتی که نظر میکرد بسوی جانب چپ خود گریه میکرد و لفظ قبل بکرتاف و فتح موحده بمعنی چپ و
 فَقَالَ مَرْجَبًا يَا نَبِيَّ الصَّاحِحِ وَالْإِبْنِ الصَّاحِحِ بَكَيْتَ أَمْرًا شَرِيحًا كَمَا رَسِمْتَنِي فِي مَكَانٍ وَسِيحٍ
 نه نسیق که ملائیس است آن مکان وسیح به پیغمبر صالح و ابن صالح و این کلمه در جا گفته میشود بجهت تالیس
 کسی که از سفر بیاید فقلت يا جبريل من هذا قال آدم پس گفتم ای جبریل کیست این شخص
 گفت این آدم است علیه السلام وَهَذِهِ الْأَسْوَدَةُ عَزْرُ مَمِينِهِ وَشِمَالُهُ لَسْمُ بَنِيهِ وَبِئْسَ
 اشخاص که از جانب راست و از جانب چپ او هستند ارواح اولاد او هستند و لفظ لسم نفتح نون
 و ساین جمله جمع نسبه و روح فاهل الیمین منهم اهل الجنة پس جانب راست از آنها
 اهل بهشت اند و الْأَسْوَدَةُ الَّتِي عَزْرُ شِمَالِهِ اَهْلُ النَّارِ و اشخاص که از جانب چپ او
 اهل دوزخند باید دانست که قسطلانی نوشته است که در احادیث صحیح و وارد شده که جنت فوق
 آسمان هفتم است و ارواح کفار در سجای در زیر زمین هفتم می باشند پس حضرت آدم آن
 ارواح را در آسمان لاد اجتهت باشد که کشف کرده شده باشد حجاب از نظر او شان تا نبیند بسوی
 آنها و دوزخ در طرف شمال حضرت آدم باشد و بهشت در جانب یمین او باشد و گمانی گفتند است
 که احتمال دارد که هم ارواح عرض کرده شده باشند بر آدم در بعضی اوقات پس موافق شد و وقت عرض
 بآمدن آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم بودند آنها در بهشت و دوزخ در اوقات دیگر باشد چنانچه
 معلوم میشود از این آیه تَرْفِيفَةَ النَّارِ بِعُرْوَانٍ عَلَيْهِا عُدْوَانُ عَشِيَا فَإِذَا نَظَرَ عَزْرُ مَمِينِهِ ضِحْكَ
 وَإِذَا نَظَرَ قَبْلَ لَيَّارِهِ بَكِي وَوَقْتِي كَهَذَا نَظَرَ مِثْلَ دَسْوِي جَانِبِ رَاسِهِ خَوْضَهُ
 میگرد جانب چپ خود گریه میکرد حتی عَرَجَ بِي إِلَى السَّمَاءِ الثَّانِيَةِ تَأَمَّكَ عُرْوَجُ كَرْدُ وَبِالْبَابِ دَرِ
 آسمان دوم فقال لخازنها افتح فقال له خازنها مثل ما قال الأول پس گفتم جبریل در نگاهبان
 آن آسمان دوم را که بگشاید دروازه بگفت جبریل را نگاهبان آسمان دوم مثل چیزی که گفته بود

اول که در آسمان اول را بود ففتح پس کشاد دروازه را قال انس فذكر انه وجد في السموات

ادم وادريس وموسى وعيسى و ابراهيم صلوات الله عليهم كفت انس

ابن مالک پس کرد ابو زر غفاری که تحقیق آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم یافت در آسمانها آدم را

و ادريس و موسى و عيسى و ابراهيم را عليهم الصلوات والتسليمات و لم يثبت

كيف منازلتهم و اثبات نكود ابو زر که چگونه بود و کجا بود منازل آن پیغمبران یعنی نکر

برای هر پیغمبر یک آسمان را غیر آنه و جدا ادم في السماء الدنيا و ابراهيم في السماء السابعة

مگر آنکه آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم یافت آدم را در آسمان دنیا و ابراهيم عليه الصلوة والسلام را در

آسمان ششم قال انس فلما مر جبريل بالنبی بادريس قال مرحبا بالنبی الصالح و الا

الصالح كفت انس بن مالک پس هر گاه گذشت جبریل در آنحال که مصاحب بود با پیغمبر خدا صلی

عنه و اله وسلم و مرور کرد با در ریس علیه السلام کفت ادريس مرحبا به پیغمبر صالح و برادر صالح و لفظ

ابن صالح کفت بمثل آدم علیه السلام زیرا که نبود در ریس از آباء آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم فقلت

من هذا قال هذا ادريس پس گفتم من که کیست این مرد ای جبریل کفت جبریل که این ادريس است

ثم مررت بموسى کذا ثم موسى علیه السلام فقال مرحبا بالنبی الصالح و الاخ الصالح

یگفت موسی مرحبا به پیغمبر صالح و برادر صالح قلت من هذا قال هذا موسى گفتم من که کیست

این مرد کفت جبریل که این موسی است ثم مررت بعيسى فقال مرحبا بالاخ الصالح و الاخ

الصالح بعد آن گذشتم بعیسی علیه السلام یگفت مرحبا به پیغمبر صالح و برادر صالح قلت من هذا

گفتم من کیست این قال هذا عيسى کفت جبریل که این عیسی علیه السلام است ثم مررت

ب ابراهيم عليه السلام فقال مرحبا بالنبی الصالح و الاين الصالح کذا ثم ابراهيم

عليه السلام یگفت مرحبا به پیغمبر صالح و ابن صالح قلت من هذا قال هذا ابراهيم عليه السلام

گفتم من کیست این کفت این ابراهيم عليه السلام است قال ابن شهاب كفت ابن شهاب

زهري که نام ابو محمد بن مسلم است فاخبرني ابن حزم پس خبر داد مرا ابن حزم بفتح حاء مهمله و سکون ز

معجمه که نام او ابو بکر بن محمد بن عمرو بن حزم انصاری تابعی است تولد او در زمان سعادت نشان حضرت
 بود صلی الله علیه و آله و سلم مردی فقیه بود کشته شد در واقعه حوره بعضی او را در صحابه شمرده اند آن
 ابن عباس و اباحنه انصاری که تحقیق این عباس و اباحنه انصاری لفظ اباحنه
 جاه مهمله و تشدید باه موصوفه بروایت صحیح و در بعضی روایات بیاه تحتیه و بنون نیز آمده نام او عامرا
 صحابی انصاری پدري است شهید شد و زاحد و نام پدر او محمد بن عمیر بن ثابت و بعضی گفته
 مالک است گفته است کرمانی که بعضی گفته اند که درین اسناد و هم است زیرا که این حزم یا ابو بکر است
 و او ملاقات کرده است ابو جبه را و یا محمد است و او ملاقی نشده است با بن شهاب زهری ^{و جواب}
 آنست که این حزم که ابو بکر است روایت کرده است از ابو جبه بطریق ارسال و در سنن تابعی مقبول
 و چون لفظ سمعت و اخبرنی نگفت و نقل کرد بلفظ آن از هر دو پس و هم نیست و محمول بر ^{سال}
 و اگر راوی متروک یا بود و بلفظ سمعت و اخبرنی میگفت که موهم سماع و اتصال میشود و هم می بود ^{و ارسال}
 در محل اعتماد و یقین میکنند کانا یقولان بودند آن ابن عباس و ابو جبه که میگفتند قال النبی صلی
 الله علیه و آله و سلم فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم عَرَجَ بِي بَعْدَ أَنْ بَلَابَرْتُ فِي جَبَلِ
 علیه السلام اگر بصیغه معلوم خوانده شود و لفظ عرج بفتح است و اگر بصیغه مجهول بضم اول و کثرتی
 باشد پیش آنست که بعد آن بلا برده شد مَرَّ حَتَّى ظَهَرَتْ تَائِكُهُ بِاللَّامِ یا شدم مستوی بواو
 مفتوحه یعنی بوضع بلند که صعود کرده میشود بر و لفظ مستوی ظرف است بمعنی موضع استواء است
 صعود است و لام از برای علت است ای علوت است عَلَّمَ مَسْتَوِي یعنی بالا شدم از جهت بلند شدن
 بر مکان است و ایاز برای دیدن او یا آنکه لام بمعنی الی است أَسْمَعُ فِيهِ صَرِيحَ الْقَلَامِ که می شنوم
 در آن مکان آواز نوشتن قلمها که ملائکه می نوشتند قضایای الهی و وحی را و نسخه میکردند از لوح محفوظ
 یا چیزی که حق تعالی خواست که بنویسند از امر و نهی و تدبیر او در خلق او قال ابن حزم و انس بن
 مالك گفت این حزم و انس بن مالك ظاهر است این است که از جمله مقوله ابن شهاب باشد یا
 تعین باشد از بخاری و احتمال است که قول ابن حزم و انس بطریق ارسال باشد باعتبار وساطه ^{ابو ذر}

یا متصل باشد باعتبار سماع از آن حضرت صلی الله علیه و آله وسلم قال انی صلی الله علیه و آله و سلم
 ففرض الله علی امتی خمسين صلوة فرمود یعنی غیر خدا صلی الله علیه و آله وسلم فرض کرد الله تعالی
 بر امت من پنجاه نماز در روز و شب فرجعت بذالك پس رجوع کردم و بر ششم از این پنجاه پنجاه
 حتی موزت موسی تا آنکه گذشتم من موسی علیه السلام فقال ما فرض الله علی امتک
 یکس موسی علیه السلام که چه چیز فرض کرد الله تعالی بر امت تو قلت فرض خمسين صلوة
 گفتم من که فرض کرد الله تعالی پنجاه نماز قال فازجع الی ربک فازامتک لا تطیق ذلک
 گفتم موسی علیه السلام پس رجوع کن بسوی پروردگار خود یعنی بسوی موضعی که آمده باشد پروردگار
 موضع اول مرتبه پس تحقیق امت تو طاقت نخواهد داشت این پنجاه نماز را فرا جعته پس مراجعت
 کردم پروردگار خود را و التماس کردم فوضع شطرها بطن و تخفیف کرد الله تعالی از امت من
 بعض نماز را از این پنجاه و لفظ شطر بمعنی نصف هم آمده است بلکه نصف مراد شود در مرتبه اولی
 بیست و پنج نماز تخفیف شود در مرتبه ثانیه که لفظ شطر آمده است نصف بیست و پنج در روزگار
 میشود و آنرا تکمیل باید کرد و سیزده نماز را در روز در مرتبه ثالثه سبعة تخفیف شود تا پنج بماند لیکن
 این مخالف است بعضی روایات که در آنجا تخفیف پنج نماز در هر مرتبه آمده است چنانچه در
 ثابت آمده و شیخ حافظ ابن حجر آنرا معتد نموده و دیگر روایات را نیز محمول ساخته پس در تصویره
 فراد از شطر جزء و بعض باشد که این هم معنی شطر آمده است فرجعت الی موسی فقلت
 فوضع شطرها بطن بسوی موسی علیه السلام پس گفتم که بر تخفیف کرد الله تعالی بعض نماز را یا
 فقال راجع الی ربک فازامتک لا تطیق یکس موسی علیه السلام مراجعت کن بسوی پروردگار
 خود پس تحقیق امت تو طاقت نخواهد داشت این را فرجعت فوضع شطرها بطن بسوی موسی
 پس تخفیف کرد بعض آنرا یا نصف آنرا فرجعت الیه پس رجوع کردم بسوی موسی علیه السلام
 فقال راجع الی ربک فازامتک لا تطیق ذلک یکس موسی که باز بر بسوی پروردگار خود
 پس تحقیق امت تو طاقت ندارد آنرا فرا جعته پس مراجعت کردم پروردگار خود را فقال هی خمس

وَهِيَ خَمْسُونَ بِكَيْفٍ يَرُدُّكَ تَعَاً وَتَقْدِسُ كَرَامٍ نَمَازٍ بِبَيْتٍ هَسْتِ دَرِ فَعْلٍ وَتَعْدَادٍ وَابْنِ نَجَاهِ هَسْتِ
دَرِ ثَوَابِكِ هَرِ نَمَازِ رَا دَهْ حَسَنَهْ هَسْتِ چَنَابِ نَجْمِهْ فَرَمُودَهْ تَعَاً مِّنْ جَا دِ بِالْحَسَنَةِ فَلَمْ يَشْرَأْ مِثْلَهَا بِعَيْنِي ثَوَابِ نَقِصِ
نَشُدُ وَنَمَازِ رَا تَخْفِيفِ شَدَّ لَا يَبْدُلُ الْقَوْلُ لَدَيْ تَبْدِيلِ كَرْدِهْ نَمِيشُودِ اِيْنِ قَوْلِ رَا كِهْ مَسَاوَاتِ حَمْسِ
خَمْسَايْنِ هَسْتِ نَزْدِ مِّنْ يَا اَنَكِهْ مَبْدَلِ كَرْدِهْ نَمِيشُودِ قَضَاءِ مَبْرَمِ رَا نَزْدِ مِّنْ بِخِلَافِ قَضَاءِ مَعْلَنِ كَرِ اَزْ وَاَللهُ تَعَاً
مُحُو مِي كِنْدِ چِي زِي رَا كِهْ مِي خُورَدِ وَا بَا رَجُوعِ اَنْخُرْتِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَزْدِ پَرُورِدِ كَارِ زِبْجَهْتِ تَخْفِيفِ نَمَازِ
بَا وَجُودِ اَنَكِهْ قَوْلِ اَللهِ تَعَاً مَبْدَلِ نَمِيشُودِ زِبْجَهْتِ اَنِ بُوْرِدِ كِهْ دَا نَسْتِهْ بُوْرِنْدِ كِهْ قَوْلِ اَوَّلِ وَاجِبِ نَبُوْدِ بِرِ طَرِيقِ
قَطْعِ وَا بَرَامِ وَبَعْضِي كَفْتِهْ اَنْدَرِ اَدَا زِ عَدَمِ تَبْدِيلِ قَوْلِ عَدَمِ تَبْدِيلِ هَسْتِ بَعْدِ اَزْ مَقْرُرِ شَدَنِ اِيْنِ بَيْتِ نَمَازِ
يَعْنِي اَزِ مَن كَمِ نَمِيشُودِ لِي كِنِ اِيْنِ مَعْنِي مَنَابِسِ نَمِيشُودِ بَايْنِ لَفْظِ كِهْ بَعْدِ اَنِ مَذْكُورِ مِيشُودِ كِهْ اَنْخُرْتِ صَلَّى اللهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَرَمُودِهْ زِيَادِهْ اَزِ مَن دَرِ تَخْفِيفِ التَّجَانُ مِي كِنْدِ زِيَادِهْ اِيْنِ جِيَا مِي كِنْدِ اَزِ پَرُورِدِ كَارِ خُودِ وَا لَا مِي فَرَمُودِهْ
كِهْ زِيَادِهْ اَزِ مَن تَخْفِيفِ مُمْكِنِ نَمِيشُودِ وَا كَرِ كَفْتِهْ شُورِدِ كِهْ هَرِ كَا هْ تَبْدِيلِ قَوْلِ نَمِيشُودِ خَمْسَايْنِ رَا چُوْرِ اَتَبْدِيلِ
بِخَمْسِهْ جَوَابِ اَنْسْتِ كِهْ اِيْنِ عَدَمِ تَبْدِيلِ دَرِ اَخْبَارَاتِ هَسْتِ بِخِلَافِ تَكْلِيفَاتِ شَرْعِيَهْ كِهْ مَبْدَلِ مِيشُودِ
بَسْمِخِ فَرَجَعْتُ اِلَى مُوسَى فَقَالَ رَاجِعْ اِلَى رَبِّكَ فَقُلْتُ اسْتَحْيَيْتُ مِنْ رَبِّي بَسْمِخِ رَجُوعِ
كَرْدِمِ بَسْمِخِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ كَفْتِ مُوسَى كِهْ رَجُوعِ كُنِ بَسْمِخِ پَرُورِدِ كَارِ خُودِ كَفْتِمِ مَن كِهْ جِيَا مِي كِنْدِ اَزِ پَرُورِدِ
خُورْدِهْتِمَا اَنْطَلِقَ بَنِي بَصِيغَهْ جَهْلِ وَمَعْلُومِ هَرِ دُورِ رُوَايَتِ هَسْتِ يَعْنِي رِوَايَتِ كَرْدِهْ شَدِ اِيَا رِوَايَتِ
كَرْدِ جَبْرِيْلِ رَا حَتَّى اَنْتَهَى اِلَى سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى تَا اَنَكِهْ رَسِيْدِ جَبْرِيْلِ بِهَرَا هْ مِّنْ بَسْمِخِ دَرِ خْتِ سِدْرَةِ
الْمُنْتَهَى وَ اَنِ دَرِ خْتِ بِيْرْتِ كِهْ دَرِ بِلَايِ آسْمَا هِنَا هَسْتِ وَ دَرِ صِيْحِ مَسْلَمِ هَسْتِ كِهْ اَنِ سِدْرَهْ بِلَايِ آسْمَا شَمِ
بِاِحْتِمَالِ هَسْتِ كِهْ بَيْخِ اُوْرِ دَرِ آسْمَا شَمِ بَاشْدِ وَ شَا چِي هَايِ اُوْرِ دَرِ هَفْتِمِ بَاشْدِ وَ نَا مِي دِهْ شَدِ اُوْرِ مَنْتَهَى زِيَادِهْ
عِلْمِ مَلَائِكَهْ مَنْتَهَى مِيشُودِ تَا اَنْجَا وَا زِ وَ تَجَا وَا زِ مَذْكُورِهْ بِي چِي كَرِ سُوْلِ خُدَا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَ دِي كَرِ اَنَكِهْ رُوَايَتِ
اَزِ اِيْنِ مَسْعُوْدِ كِهْ اُوْرِ اَمْنَهَى اَزِ اَنْجَهْتِ مِي كُوْنِيْدِ كِهْ مَنْتَهَى مِيشُودِ بَسْمِخِ اُوْرِ اَنْجَهْتِ فَرُومِي اَيِدِ اَزِ فَوْقِ اُوْرِ اَنْجَهْتِ
مِي رُوْرِ اَزِ زِيَادِ اُوْرِ اَمْنَهَى مِيشُودِ بَسْمِخِ اُوْرِ اَوَا حِ شَهِيْدِ اُوْرِ مَقْرَبَانِ حَقِّ وَ عَشِيْبَهَا اَلْوَانُ كَا اَدْرِي
مَاهِي وَ پُو شِيْدِهْ بُوْرِ وَا حَا طَرِ كَرْدِهْ بُوْرِ اَنِ سِدْرَهْ رَا زِي كِهَا كِهْ نَمِيْدَانِمِ مَن چِهْ بُوْرِنْدِ وَا چِهْ قَسْمِ بُوْرِ اَنِ رَا كِهَا

Marfat.com

چنانچه در آیه کریمه واقع است اذ یغشی السیدة ما یغشی ثم اذ خلّت الجنة بعدان
 داخل کرده شدم در بهشت فاذا فیها جبال اللؤلؤ ^{نیاگاه در آن بهشت رشتهای درواریدا}
 و لفظ جبال بحاء همزه و باء موحده و بعد الف یا مشناه ^{عقد} ثمنیه است بعد آن لام جمع جبال است بمعنی
 و جبال لؤلؤ بمعنی عقود لؤلؤ است و اذ اترابها المسک و ناکاه خاک آن بهشت مشک است یعنی
 خاک و بوی مشک است حدثننا عبد الله بن یوسف قال اخبرنا مالک حدیث کرد ما را
 عبد الله بن یوسف گفت که خبر داد ما را مالک بن انس که صاحب مذهب است عن صالح بن
 کيسان عن عروة بن الزبير از صالح بن کيسان بفتح کاف از عروة بن زبیر بن عوام عن عائشة
 ام المؤمنین قالت از عائشه ام المؤمنین است رضی الله عنها که گفت فرض الله الصلوة
 حين فرضها ركعتين ركعتين في الحضر والسفر فرض کرد الله نماز را وقتی که فرض
 کرد دو رکعت در هر نماز در حضر و سفر و مراد از این نماز با عینه است زیرا که در روایت احمد بن
 حنبل است الا المغرب گفته است زیرا که او و ترنهار است فاقرت صلوة السفر پس مقرر کرده
 شد و وارد داده شد نماز سفر را بر دو رکعت و زید فی صلوة الحضر و زیاده کرده شد در نماز
 حضر و تمسک گرفته اند باین حدیث حنفیه بآنکه قصر در سفر بر اصل خود است یا تمام چهار رکعت
 نیست لیکن شافعیه میگویند که این قول حضرت عائشه است و احتمال است که از اجتهاد خود گفته
 باشد و حنفیه میگویند که این اخبار از امر وقوعی است و در اخبارات قول صحابی محمول بر سماع است
 چرا که اجتهاد را در اخبار دخل نیست و از ابن عباس آمده است فرضت الصلوة فی الحضر اربعاً
 و فی السفر ركعتين و این قول احتمال معنیان دارد باب وجوب الصلوة فی
التیاب بانست در بیان وجوب نماز در جاهای مستر عورت است و ذکر لفظ جمع التیاب
 عرب است فلان یرکب الخیول ویلبس اللبس یعنی با وجود رکوب یک خیل و لباس یک بر لفظ جمع
 باعتبار اوقات مختلفه میگویند و این مستر عورت نیز حنفیه و شافعیه و عامه فقها و اهل حدیث
 شرط است در صیحه نماز اما حنفیه شرط نمیکند مستر را از نفس خود اگر شخصی محلول الجسد باشد و نظیر

خوردن نماز فاسد میشود و بعضی میگویند که ستر عورت فرض است فی نفسه از فروض نماز نیست
و اسما علی بن بکر و شیخ ابو بکر گفته که از سن نماز است وَقَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى خُذُوا زِينَتَكُمْ عِندَ
كُلِّ مَسْجِدٍ وَابْتِغُوا لَكُمْ قُلُوبَ اللَّهِ تَعَالَى بِزِينَتِكُمْ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ

سجده یا نزد هر مسجد باعتبار اطلاق اسم محل است بر حال و مراد از مسجد صلوة است و طواف است
وَمَنْ صَلَّى مُلْتَحِفًا فِي تَوْبَةٍ وَاحِدَةٍ وَكُنِيَ كَمَا نَمُوذُ عَجِيدَةٍ فِي رَيْكٍ طَائِفَةٍ وَبَدَّ كَرُّ عَيْنٍ
سَلَمَةُ بْنُ الْأَكْوَعِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ ذَكَرْتُ مِشْوَرًا مِنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ

انکه بغیر خدا صلی الله علیه و اله وسلم فرمود و لفظ پذیر بصیغه مجهول است بنا بر تعلق و ترمیض است پذیر
و لَوْ لَبِثْتُ لَكُمُ بَضْمُ زَايٍ مَعِجٍ وَتَشَدُّ بِزَايٍ مَعِجٍ يَعْنِي بَدَّ كُنُودٍ وَجَمْعُ كُنُودٍ أَنْ جَاءَهُ رَأَى كَرْمٍ جَمْعُ حَاصِلِ
بخارجی که زررت القمیص زرای شدرت از زاره و نیزه ای بجمع بین طرفیه کیدایی عورتیه

حدیث در جواب سوال سلمه بن اکوع بود که او گفت یا رسول الله انی رجل اصیدا فاصلى فی القمیص
قال نعم زرّه و لو لبثت لکم بضم زای معج و تشد بزای معج یعنی بد کند و جمع کند طرفین آن جامه را اگر چه جمع حاصل
شخص غائب شده باشد و در بعضی روایات تنزیه بصیغه خطاب است وَفِي اسْنَادِهِ نُظُرٌ وَدُرٌّ
این حدیث نظر است از جهت آنکه در روایان او موسی است بن محمد بن ابی داود مطعون است در حدیث

وَمَنْ صَلَّى فِي التَّوْبَةِ الَّذِي يَجَامِعُ فِيهِ مَا لَمْ يَرْفِقْ بِهِ اَذَى وَابْتِغَاءُ رِيبَانٍ كَسَى كَسَى
نماز میخواند در جامه که جامع میکند در آن جامه باز خوردن اذی که ندیده است در آن جامه نجاست

وَأَمْرَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّ لَا يُطَوَّفُ بِالْبَيْتِ عُرْيَانٌ وَامْرَأَةٌ بِعَمْرٍ
صلى الله عليه و اله و سلم انکه طواف نکند به بیت الله برهنه زیرا که طواف بمنزله نماز است شرط است
در و آنچه شرط است در نماز و برای همین مناسبت این را در باب مذکور در حدیث شامی

ابن اسماعیل قَالَ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ أَبِرَاهِيمَ عَنِ مُحَمَّدِ بْنِ جَدِّهِ أَنَّ مَرْثُومَةَ بِنْتُ مَرْثُومَةَ
حدیث کرد ما را از یزید بن ابراهیم از محمد بن سیرین عن ام عطية از ام عطية بنت كعب صحابه است
نام او نسبه است قالت أمرنا أن نكف عن طواف البيت حتى نلبس ما كنا نلبس فيه

مع الغیر آن تخریج الحیض یوم العیدین انکه برابریم مازهای حائضها را روز عیدین و لفظ تخریج
 از باب افعال است تخریج بضم نون و سکون خاء معجمه و کسر راء مهمله بصیغه شکم و لفظ حیض بضم حاء مهمله
 و تشدید یاء مشنایه تحتیه جمع حائض است و ذوات الخدود و زنها صاحبان بپردها و سترها
 بخام معجمه و بدل مهمله سترهای صواجات التورقیدشهدان جماعة المسلمین و دعوتهم لیس
 حاضر شوند آن زنان جامعه مسلمانان را و دعاء آنها را و یغتنزل الحیض عن مصلا هتن
 و کناره شوند زنان حائض از مصلاهای آن زمان که حائض نیستند و مصلا جای نماز را گویند
 یعنی در مکان نماز نیابند علاحده باشند تا در دعا شریک شوند و در بعضی روایات عن مصلا هم
 و مصلا بضم میم و فتح صاد مهمله و تشدید لام جای نماز قائلت امواته یا رسول الله احدثنا
 لها جلناب گفت یک زن که یا رسول الله بعضی از ما نمی باشند و را چادر را چسبند و حجاب کنند و این
 مذکور بعد نزول آیه حجاب بود لهذا سوال کرد و لفظ جلناب بکسر جیم چادر را گویند قال لتلبسها
 صاجتها من جلنابها و مورد آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم باید که پیوشاند آن زن را هم
 او از چادر خود یعنی چادر خود را بر او هم اندازد تا هر دو را ستر شود و یا آنکه هر صاحبه او که دو
 یا زیاده داشته باشد یکی با او بدهد و معنی محتمل لفظ است قال الکرمانی ای تشکمانی جلنابها
 يعطیها جلنابا مستقلا من جلنابها فهو محتمل للمعنیین لفظ تلبسها بضم تاء فوقیه و سکون لام و کسر
 باء موحده و سکون سین است وجه مطابقت ترجمه مزین حدیث را این است که هرگاه برای خروج
 برای صلوة عید لباس واجب شد بکنجی نماز بطریق اولی باشد و اگر شبهه شود که درین حدیث
 دلالت بر وجوب لباس بر زنان معلوم میشود پس وجوب بر رجال از چه معلوم میشود جواب
 که حکم عورت مرد حکم تمام بدن زن است در وجوب ستر اتفاقا پس هرگاه ستر بدن زن لازم شد
 نماز ستر عورت مرد هم لازم است که حکم بدن زن و حکم عورت مرد برابر است قال عبد الله بن
 رجا بجم و مد است و یفتح را مهمله و خفت جیم ابو عمر و عدانی است بضم عین معجمه و فتح دال مهمله
 او بصری است حد تناغم آن حدیث کرد ما را عمر ان بکسر عین قطان بصری است قال حد تناغم

ابْنُ سَيْرِينَ قَالَ حَدَّثَنَا أُمُّ عَطِيَّةُ كَافَتْ كَرِيمًا مَجْرِبًا سِيرِينَ كَافَتْ كَرِيمًا
 كَرِيمًا أُمَّ عَطِيَّةَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَهْدِيكُمْ رَسُولَ خَدَّائِكُمْ
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ بِهَذَا حَدِيثِ بَابِ عَقْدِ الْأَزَارِ عَلَى الْقَفَا فِي الصَّلَاةِ بَابُ
 فِي بَيَانِ حُكْمِ بَسْتِنِ الْأَزَارِ فِي قَفَا رِنْمَازٍ وَقَفَا مَوْخَرٍ كَرِيمًا بِعَيْنِي بِحُكْمِ كَرِيمٍ مِنْ أَزْوَاجِ الْأَزَارِ
 جَادِرًا كَوَيْدًا كَرِيمًا بِرِصْفِ اسْفَلِ بَدَنِ بَسْتِمِيشُورٍ وَجَوْنِ دِكِرٍ جَادِرٍ بِنَابَشِدِ كَيْدٍ جَادِرٍ بِنَابَشِدِ وَادِرًا
 بِرِصْفِ اسْفَلِ بُوْشَنَدِ قَدْرِيٍّ اَزْوَكِ زِيَارِهِ شُورِ بِرِصْفِ بِنَابَشِدِ قَالَ أَبُو حَازِمٍ كَافَتْ أَبُو حَازِمٍ
 بِجَاهِ مَهَلْمِهِ وَزَايِ مَعْجَمِ نَامِ اَوْ سَلَمَةَ بْنِ دِينَارٍ اَعْرَجَ زَاهِدٌ مَدَنِيٌّ هَيْتَ عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ اَزْ سَهْلِ
 اَنْصَارِيٍّ كَمَا صَحَابِيٌّ هَيْتَ وَآخِرُ كَسِيٍّ هَيْتَ كَمَا مَرَدٌ اَزْ صَحَابَةِ دَرْمَدِيَّةٍ وَادِ سَهْلِ بْنِ سَعْدِ سَاعِدِيٍّ اَسْت
 كُنِيَّةً اَوْ اَبُو الْعَبَّاسِ هَيْتَ خَزْرَجِيٌّ هَيْتَ نَامِ اَوْ حَزْنِ بُوْدِ اَنْحَضَرْتِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْمِيَةً كَرَامًا
 بِسَهْلِ كَرِيمٍ هَيْتَ صَلُّوا مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عَاقِدِيٍّ اَزْ دِهِمِ
 عَلَيَّ عَوَاتِقِيٍّ لَفْظُ صَلُّوا اَلْبَصِيْفَةَ مَاضِيٌّ هَيْتَ بِعَيْنِي نَمَازِ خَوَانِدِ صَحَابَةِ بِهَمْرٍ اَوْ اَنْحَضَرْتِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 فِي رَجَالِ كَرِيمٍ بَسْتِمِيشُورٍ بُوْدِ نَمَازِ اَزْ اَزَارِ اَوْ خُوْدِ رَا بِرِصْفِ اَعْقَادِيٍّ هَيْتَ وَبِصْفِ اَزْ رِضْمِ هَمْرٍ وَوَسْكَوْنِ
 زَايِ مَعْجَمِ جَمْعِ اَزَارِ هَيْتَ وَادِ جَادِرِ هَيْتَ كَرِيمًا بِرِصْفِ اسْفَلِ بُوْشَنَدِ مِيشُورٍ وَبِصْفِ عَوَاتِقِ جَمْعِ عَاقِدِيٍّ
 وَآلِ كَرِيمٍ هَيْتَ وَكَلْفِ اَزْوَاجِ اَشْتِ هَيْتَ دَاخِلِ قَفَا هَيْتَ زِيَارِهِ كَرِيمًا وَوَعْقِبِ كَرِيمٍ هَيْتَ حَدَّثَنَا
 اَحْمَدُ بْنُ يُوْنُسَ حَدِيثُ كَرِيمًا اَحْمَدُ بْنُ يُوْنُسَ وَابْنُ سَبْتِ بَسْتِمِيشُورٍ وَابْنُ سَبْتِ وَابْنُ سَبْتِ وَابْنُ سَبْتِ
 فَوْتِ شَدْرُ كَرِيمٍ حَدَّثَنَا عَاصِمُ بْنُ مُحَمَّدٍ حَدِيثُ كَرِيمًا عَاصِمُ بْنُ مُحَمَّدٍ زَيْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ
 الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنِي قَائِدُ بْنُ مُحَمَّدٍ كَافَتْ كَرِيمًا اَوْ اَقْدِ بَقَافِ مَكْسُورَةٍ
 وَدَالِ مَهَلْمَةٍ وَشِيْ عَدُوٍّ مَدَنِيٍّ بِرَادِ عَاصِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ هَيْتَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُنْكَدِرِ رَا مُحَمَّدِ بْنِ الْمُنْكَدِرِ كَرِيمًا
 مَشْهُورِ هَيْتَ قَالَ صَلَّى جَابِرُ فِي اَزَارِ قَدْ عَقَدَ مِنْ قَبْلِ قَفَا هَيْتَ كَرِيمًا مَشْهُورِ كَرِيمًا
 خَوَانِدِ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ اَنْصَارِيٍّ دَرِزْكَ اَزَارِ كَرِيمًا تَحْقِيْقُ كَرِيمًا بُوْدِ اَوْ اَزْوَاجِ اَشْتِ اَشْتِ اَشْتِ اَشْتِ
 بِكَرْفِ وَفَتْحِ بَاءِ مَوْجِدَةٍ اَيِّ هَيْتَ قَفَا هَيْتَ وَتِيَابَةُ مَوْضُوعَةٌ عَلَيَّ الْمَشْجَبِ وَجَاهِ اَيِّ اَوْ نَهَادَةٍ

بود بر جوب و لفظ مشحوب کبریم و سکون شایع مجع و فتح بیم چو بها که ضم کرده میشود سرهای آنها را و کشاده
 کرده میشود پاهای آنها را و نهاده میشود بران پیر چها و غیر آن قال له قائلٌ تُصَلِّي فِي إِزَارٍ
 وَاحِدٍ كَفْتِ أَنْ جَابِرًا كَوْنُهُ كَمَا أَوْعْبَادَةُ بْنُ وَهَبٍ بِنِ عِبَادَةَ بْنِ صَامِتٍ بُوَدَّ أَنْ يَأْتِيَ نِجْوَانًا
 دَرِازًا وَاحِدًا فَقَالَ إِنَّمَا صَفَعْتُ ذَلِكَ لِأَنَّي أَحْمَقُ مِنْكَ بِكَفْتِ جَابِرٍ جَابِرٌ نَسِيتُ
 كَمَا كَرِمٌ مِنْ إِيْنِ رَأْتَاهُ بِيْنَهُمَا أَحْمَقُ مِثْلُ تُوُوَانِكَارِ كُنْدُومِنِ إِظْهَارِ جَوَازِ نِجْوَانِمْ نَزْدًا وَتَأْوِاقْتِدَا كُنْدُومِنِ
 وَأَيْتَاكَانَ لَهُ تُوُوَانِ عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَكَدَامَ مَا بُوَدَّ
 دُو جَامَهُ دَرِ عَهْدِ رَسُولِ خُدَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَمَقْصُودُ إِزَارِ مِنْ هُنَا فِعْلٌ خُوْدُ هَسْتِ بَسُوِي نِجْوَانِ
 مَقْرُبُو دَرِ عَهْدِ آنْخُرْتِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بَانِيْدَا نَسِيتُ كَمَا خِلَافِ دَرِ مَنَعِ جَوَازِ نِجْوَانِ دَرِ جَامَهُ
 ثَبَاتِ هَسْتِ چَا نِجْوَانِ مِنْ عِبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُوْدِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مَرُوِيَسْتِ كَمَا لَا تَصَلِّيْنَ فِي تُوُوَانِ وَاحِدٍ وَآلِ
 أَوْسَعِ مَجَابِيْنِ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ وَعَامَةً فَقَهَا بَرِ خِلَافِ آنْدَرِ زَوَاهِ مِنْ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا عَنْ مَرْوَانَ
 حَدِيثِ كَرَمًا رَأَى مَطْرَفٌ بَضْمِمْ وَفَتْحِ طَاءٍ مَهْمَلَةٍ وَكُسْرًا مَهْمَلَةً مُشَدَّدَةً وَبِقَا مِنْ عَبْدِ اللَّهِ هَسْتِ قَالَ
 حَدَّثَنَا أَبُو مُصْعَبٍ كَفْتِ حَدِيثِ كَرَمًا رَأَى أَبُو مُصْعَبٍ بَضْمِمْ وَفَتْحِ عَيْنِ مِنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَلِيْمَانَ
 إِصْمَعِيلِي وَابُو مُصْعَبٍ مَوْلَى مَيْمُونَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِيْنَ وَمُصَاحِبِ إِمَامِ مَالِكٍ هَسْتِ قَالَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ
 ابْنُ أَبِي الْمُؤَالِي كَفْتِ كَرَمًا رَأَى عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي الْمُؤَالِي وَفَتْحِ مَوَالِي بُوُوَانِ جَوَارِي هَسْتِ
 عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُنْكَدِرِ قَالَ رَأَيْتُ جَابِرًا يُصَلِّي فِي تُوُوَانٍ وَاحِدٍ وَقَالَ رَأَيْتُ النَّبِيَّ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي فِي تُوُوَانٍ وَاحِدٍ أَوْ مُحَمَّدِ بْنِ مَكْدَرٍ هَسْتِ كَفْتِ دَرِمْ مِنْ جَابِرِ
 ابْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنْصَارِي رَأَى نِجْوَانًا مِثْلَ نِجْوَانِمْ دَرِ كِنْدَةَ جَامَهُ وَجَابِرُ كَفْتِ كَمَا دَرِمْ مِنْ بَغِيْمِ خُدَا رَأَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
 وَسَلَّمَ كَمَا نِجْوَانِمْ دَرِ كِنْدَةَ جَامَهُ بِأَبِ الصَّلَاةِ فِي التُّوُوَانِ الْوَاحِدِ مُلْتَحِفًا بِالسَّاتِ
 دَرِ بِيَانِ نِجْوَانِمْ دَرِ كِنْدَةَ جَامَهُ دَرِ إِحْوَالِ كَمَا يَحْتَجُّ بِأَنْ جَامَهُ كَفْتِ هَسْتِ كَرَمًا كَمَا فِي السَّحَابِ دَرِ
 تَعْفِي هَسْتِ يَعْنِي بُوُوَانِمْ دَرِ كِنْدَةَ جَامَهُ دَرِ إِحْوَالِ كَمَا يَحْتَجُّ بِأَنْ جَامَهُ كَفْتِ هَسْتِ كَرَمًا كَمَا فِي السَّحَابِ دَرِ
 بَسْمِ بُوُوَانِمْ هَسْتِ قَالَ الزُّهْرِيُّ فِي حَدِيثِهِ الْمُلْتَحِفِ الْمَتَوَسِّعِ كَفْتِ زَهْرِي دَرِ

خود که ملحق بمعنی متوشح است و هو المخالف بین طرفیه علی عاتقته و متوشح انرا گویند که مخالف
 کند در میان طرفین آن جامه برکت آن مصلی و هو الا شتمال علی منکبیه و آن توشح شمال
 بر هر دو منکب آن شخص و مخالف خوردن طرفین جامه بر عاتق بآن صورت است که بگردن طرف آن جامه
 که انداخته است برکت راست و برارد از زیر دست چپ و بگردن طرف راست انداخته است
 برکت چپ از زیر دست راست است بعد آن به بند طرفین آن را بر سینه خود قال قلت ^{هالی} ^{عنه}
 گفت مولف که گفت ام هالی که نام او فاخته است بنت ابوطالب است همیشه حضرت علی
 ابن ابی طالب است کرم الله تعالی وجه الشح النبوی صلی الله علیه و اله وسلم بتوجه
 پیچید رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم بجامه و خالف بین طرفیه علی عاتقته و مخالفیت
 در میان طرفین آن جامه بر هر دو کتف مبارک خود حدثننا عبید الله بن موسی حدیث
 اربعید بن موسی قال حدثننا هشام بن عروة عن ابیه که گفت عبید الله که حدیث
 ما را هشام بن عروه از پدر خود عن عمر بن اوس سلمة از عمر بن ابی سلمه نفتح لام نام ابوسلمه
 ابن عبدالاسد مخزومی ربیب پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله وسلم بود و مادر او ام المومنین ام سلمه
 متولد شد در حبشه در سنه ثانیه از هجرت مبارک وفات یافت در مدینه در خلافت عبدالملک
 ابن مروان و او را در بخاری هم این حدیث است ان النبی صلی الله علیه و اله وسلم
 صلی فی ثوب واحد قد خالف بین طرفیه آنکه تحقیق پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله وسلم
 خواند در جامه واحد تحقیق مخالف کرده بود در میان هر دو طرف جامه خود حدثننا محمد بن
 المثنی قال حدثننا یحیی قال حدثننا هشام قال حدثنی ابی عن عمر بن سلمة انه
 رأى النبی صلی الله علیه و اله وسلم یصلی فی ثوب واحد فی بیت ام سلمة
 حدیث کرد ما را محمد بن مثنی گفت که حدیث کرد ما را یحیی قطان گفت حدیث کرد ما را هشام بن
 ابن زبیر گفت که حدیث کرد ما را پدر من عروه است از عمر بن سلمة آنکه او تحقیق دید پیغمبر خدا صلی
 علیه و اله وسلم که نماز میخواند در یک جامه در خانه ام سلمه قد القی طرفیه علی عاتقته تحقیق انداخت

هر دو طرف آن جامه را بر هر دو کتف خود گذاشتند بنو اسمعيل حدیث کرد ما را عبید
 ابن اسمعيل قال حدثنا ابو اسامة عن هشام بن عمار عن ابن عمر بن الخطاب
 أخبره كف حدیث کرد ما را ابو اسامة از هشام از پدر او که عروه است آنکه تحقیق عمر بن
 ابی سلمه خبر داد او را قال دایت رسول الله صلى الله عليه واله وسلم يصلي في
ثوب واحد گفت که دیدم من پیغمبر خدا را اصلی الله عليه واله وسلم که نماز میخواند در یک جامه
مستملایه در آن حال که اشتمال کننده بود بر آن جامه و طریقه اشتمال با گذشت فی بیت
أم سلمة در خانه ام سلمه واضعاً طرفيه على عاتقيه در آن حال که نهاده بود هر دو طرف
 جامه خود را بر هر دو کتف خود حدثنا اسمعيل بن ابي اويس قال حدثني مالك حدیث
 کرد ما را اسمعيل ابن ابی اویس گفت که حدیث کرد ما را مالک بن انس عن ابی النضر از ابی النضر
 بفتح نون و سکون ضار معجمه که سالم بن ابی امیه است مولى عمر بن عبید الله که آزاد کرده شده
 عمر بن عبید الله است ان ابامرأة مولى أم هانئ بنت ابي طالب أخبره آنکه تحقیق
 از آزاد کرده شده ام هانی دختر ابو طالب بمشيرة حضرت علی رضی الله عنه خبر داد آن مولى عمر بن
أنه سمع أم هانئ بنت ابي طالب تقول أنه ابامرأة شنیدم ام هانی بنت ابی طالب را
 که میگفت ذهبت الى رسول الله صلى الله عليه واله وسلم عام الفتح رفتم بسوی
 رسول خدا اصلی الله عليه واله وسلم روز فتح مکه در رمضان فوجدته يغتسل بالماء
 اصلی الله عليه واله وسلم را که غسل میکرد و فاطمة بنته تستره و فاطمه دختر آنحضرت صلی
 الله عليه واله وسلم پیرده میکرد آنحضرت را اصلی الله عليه واله وسلم قلت فسألت عليه گفتی
بسلام دارم بر آنحضرت صلی الله عليه واله وسلم فقال من هذه پرسیدم آنحضرت صلى الله
 وسلم که کیست این زن قلت أنا أم هانئ بنت ابي طالب گفتم که منم ام هانی بنت ابی طالب
فقال مرحباً بأم هانئ گفت آنحضرت صلی الله عليه واله وسلم آمدی جای وسیع را ای ام هانی
 لفظ مرحباً مفعول فعل محذوف است و اسم مکان است ای آیت مکانا رجباً ای واسعا و در

بعضی روایات یام هانی است و در بعضی روایات بام هانی است فلما فرغ من غسله بر کاه فارغ
 آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم از غسل خورق قام فصلی ثمانی رکعات ملتجفا فی ثوب واحد
 ستاره شد پیش نماز خواند هشت رکعت در آن حال که پیچیده بود خود را بیک جامه یعنی چادر فلما انصرف
 بر کاه برگشت و فارغ شد آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم از نماز خورق قلت یا رسول الله زعم
 ابن اُمّی کفتم من یا رسول الله کفتم یا دعوی کرد بر مادر من یعنی برادر من که علی بن ابی طالب است
 کرم الله وجهه اگر چه ام هانی همشیره حقیقی از جانب پدر و مادر بود آنحضرت علی لیکن تخصیص ام از جهت
 نمود که چون عادت جاری بر آن است که اخوة از جانب مادر زیاده موکد است در تقاضای محبت
 و رعایت و با وجود آن صدور منافی از شفقت منافی نیست و لفظ زعم بمعنی قال یا دعوی هم
 آمده است انه قاتل رجلا قد اجرته انکه او عازم است بر مقاتله شخصی که تحقیق من او را ^{دادم}
 و لفظ قاتل اسم فاعل است فعل ماضی نیست فلان ابن هبئینة ان فلان است ابن هبیره
 بضم با و فتح باء موحده بن ابی و هب بن عمر مخزومی که شوهر ام هانی بود و زانمیده بود ام هانی از ^{اولاد}
 که از آنها هانی هم بود و او در شکر مرد و ام هانی مسلمان شد و اینجا که بلفظ گفت مراد از وجعه ^{ظان}
 که از بطن ام هانی است و احتمال است که دیگر لبر او باشد و گفت زبیر بن بکار که مراد از وحارش
 ابن هشام مخزومی است و لفظ فلان مرفوع است بتقدیر هو فقال رسول الله صلی الله
 علیه و اله وسلم قد اجرنا من اجرت پس گفت پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله وسلم تحقیق
 امن داریم کسی را که امن داری تو و لفظ اجرنا همزه مقصوده است یعنی امان دادن تو مثل امان ^{دادن}
 ما است پس حضرت علی را باید که قتال نکند و ازین حدیث معلوم شد که امان هر مسلمان خواهد ^{باشد}
 باشد خواه مرد منظور است یا ام هانی و ذلک ضحی و این نماز خواندن آنحضرت
 صلی الله علیه و اله وسلم هشت رکعت در وقت ضحی بود حدیثنا عبد الله بن یوسف قال
 اخبرنا مالک عن ابن شهاب عن سعید بن المسيب عن ابی هريرة ان سائلا
 سأل رسول الله صلی الله علیه و اله وسلم عن الصلوة فی ثوب واحد حدیث

قالت ام
 گفت ام

کرد ما را عبد الله بن یوسف تینسی که خیر داد ما را امام مالک از ابن شهاب زهری از سعید بن مسیب از ابی هریره
رضی الله عنه که تحقیق یک سائل سوال کرد رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم از نماز خواندن در یک جامه
فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَوْلَكُلِّكُمْ تَوْبَانِ يَسْرُورٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
عليه و اله وسلم آیا هست مره یکی از شمارا دو جامه یعنی بنور نیست مره هم شمارا دو جامه این استقام
انکاری است یعنی نیست و بنور شمارا دو جامه و نماز فرض است پیش درست است باب
این باب است إِذَا صَلَّيْتَ فِي التَّوْبِ الْوَاحِدِ فَلْيَجْعَلْ عَلَيَّ عَاتِقِيهِ وَقَتِي كَمَا تَجْعَلُونَ عَاتِقِيهِ
پیش که بگرداند بر هر دو کتف خود آن جامه را یعنی بعضی آنرا حد ثنا ابو عاصم عن مالك
عَنْ أَبِي الزِّنَادِ حَدِيثٌ كَرَّمَهُ اللَّهُ أَبُو عَاصِمٍ ضَمَّكَ بْنِ مُحَمَّدٍ أَنَّ مَالِكَ بْنَ أَنَسٍ إِذَا بِي الزِّنَادُ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ
الْأَعْرَجِ أَنَّ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ هِرْزَاءٍ عَرَّجَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ ابْنَ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ
النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لَا يُصَلِّ أَحَدُكُمْ فِي التَّوْبِ الْوَاحِدِ لَيْسَ عَلَى
عَاتِقِيهِ شَيْءٌ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ
نباشد بر کتفها او هیچ چیز و این همی از برادر است است حد ثنا ابو نعیم قال حد ثنا
شيبان حدیث کرد ما را ابو نعیم گفت حدیث ما را شیبان بن عبد الرحمن عن يحيى بن
أبي كثير عن عكرمة أزيجي بن أبي كثير عن عكرمة مولى ابن عباس قال سمعتُه كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ
که شنیدم من عکرمة را او گفتم سألته یا بوردم من که سوال کرده بودم عکرمة را و بعد سوال من گفته
بود این شکر را و لیست که ابتدا گفته بود یا بعد از سوال من گفته بود نمیدانم که چگونه واقع شد قال
سَمِعْتُ أَبَا هُرَيْرَةَ يَقُولُ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ
سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ شَاهِدِي مِيدِيهِمْ كَقَوْلِكَ كَقَوْلِكَ
من شنیدم پیغمبر خدا را صلی الله علیه و اله وسلم که میفرمود من صلی فی تَوْبٍ فَلْيُخَالِفْ بِأُطْرُقِيهِ
کسی که نماز بخواند در یک جامه پیش که مخالف کند در دو طرف او و طریقه مخالفت طرفین ما قبل بیان
بیان نموده شد که بر طرف چادر را که انداخته است بر کتف راست و بر آرد از زیر دست چپ

دیگر در آن طرف را که انداخته است برکت چپ از زیر دست راست بعد آن به بند طرفین
 آنرا بر سینه بآید بنویس است اذ كان التوب ضيقا وقتي كره ان يمشي
 چگونه بگردد مصلی حد ثنا یحیی بن صالح حدیث کرد ما را یحیی بن صالح قال حد ثنا یحیی بن
 سلیمان گفت حدیث کرد ما را فیلیح بضم فاء و فتح لام و کاه مهمله بن سلیمان عن سعید بن
 الحارث از سعید بن حارث قال سألنا جابر بن عبد الله عن الصلوة فی توب واحد
 گفت سعید که سوال کردیم ما جابر بن عبد الله انصاری را از نماز خواندن در یک جا به فقال
 خرجت مع النبي صلى الله عليه واله وسلم في بعض أسفارهم فوجدت جابرا
 با پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله و سلم در بعضی سفرها او فوجدت ليله لبعض امرئ من
 آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم برای بعضی کارهای خود فوجدته يصلي و على توب واحد
 یافتیم آنحضرت را صلی الله علیه و اله و سلم و بر من یک جا بود فاشتملت به و صليت الى جانبه
 پس شمال نمودم بآن جا و نماز خواندم در آن حال که منضم شدم بسوی جانب آنحضرت صلی الله علیه و اله
 فلما انصرف رجعنا الى مكة فوجدت انما قال ما التري يا جابر فوجدت صلي الله عليه
 و اله و سلم چیست سبب سیر تو در شب ای جابر و لفظ سیری بضم سین و قصر الف سیر شب را
 گویند و سوال نمود آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم از جهت آنکه میدانست که آمدن او درین وقت سبب
 امری است فآخذت به بحاجتی پس خبر کردم آنحضرت را صلی الله علیه و اله و سلم بحاجت خود
 فلما فرغت قال ما هذا الا شتمال الذي رأيت رجلا فارغ شدم فرمود چیست
 اشتمال که دیدم من ترا استفهام انکاری است زیرا که جامه او ضیق بود و قابل آن نبود که مخالف
 طرفین او کرده شود بلکه از او نمودن با و کافی بود و چون این جابر آنرا بطریق مخالفت طرفین بر سینه
 بست انکشاف عورت میشد قلت كان ثوبا كفتن که بود یک جا به قال فان كان واسعاً
 فالتحيف به فرمود آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم پس شد جامه یعنی چادر و واسع باشد پس کن
 با و باین طور که نصف را از ارکن و نصف را در او خود بساز و آن گاز ضيقاً فالتزیه
 و اگر تنگ باشد از ارکن با و حد ثنا مسدد حدیث کرد ما را سعد بن مسدد حد ثنا یحیی

حدیث کرد مارا یحییٰ قطان عن سفیان از سفیان ثوری قال حدثنی ابو حازم گفت که
 کرد مارا ابو حازم که سلمه بن دینار است عن سهل از سهل ساعدی قال کان رجال یصلون
 مع النبی صلی الله علیه و اله وسلم عاقبتی از رهم بضم همزه و سکون زای معجم جمع
 از ارهت یعنی در آن حال که بسته بودند چار درهای پایان خود را که از ارهت است علی اعناقهم
 برگردنهای خود گهیته الصبیان مثل شکل بچها که بچها را به این طور چار درمی پوشانیدند و
 النبی صلی الله علیه و اله وسلم للنساء و فرمود بی غیر خدا صلی الله علیه و اله وسلم مرزبان را
 لا ترفعن رؤسکم حتی یستوی الرجال جلوسا بر ندرید سرها خود را ای زنان از سجده
 تا آنکه برابر شوند مردان در آن که نشیننده باشند یعنی اول مردان سر از سجده بردارند و این از آنجمله
 فرمودند که اگر زنان پیش از مردان سر از سجده بردارند شاید چیزی از عورات مردان بآنها در نظر
 و رغبت و شهوة بمردان پیدا شود در دل آنها باب وقت الصلوة فی الجبۃ الشامیة
 بابت در بیان نماز خواندن در جبهه شامیه و شام اقلیم معروف است که انبیا در آنجا می بودند
 در الوقت اهل شام کفار بودند و آنها بافته بودند آنرا یعنی تا وقتی که نجاست با و نرسد نماز درو
 درست است و قال الحسن فی الثیاب التي ینسجها المجرسی کما یربها الحسن یا
 و گفت حسن بصری در جامها که می بافند آنرا مجوسی و لفظ مجوسی بیاید مفرد است و بدون جمع است
 و این جمله اگر چه صفت ثیاب است و جمله در حکم نکره است و ثیاب معروف است لیکن چون ثیاب
 محلی بلام جنس است مثل نکره است اعتقاد نمیکرد حسن بصری بآن جامها باک و کناه را یعنی پوشیدن
 او و نماز خواندن با و درست است پیش از آنکه شسته شود و به این است مذهب امام ابو
 و شافعی و مکروه داشته است از امام مالک و ابن سیرین و قال معمر و گفت معمر بن راشد رأیت
 الزهیری ینسج من الثیاب الیمین ما صبیغ بالبول و ینسج من ابن شهاب زهیری را که
 از جامها می آن پرچها که رنگ کرده شده بود ببول یعنی بعد شستن می پوشید و اگر در این بول
 یا بول کل لحم باشد پس زهیری این بول پاک است در مذهب او و صلی علی فی ثوب غیر مقصود
 و نماز خواندن حضرت علی رضی الله عنه ابن ابی طالب در جامه که شسته نشده نبود مشق از قصاره است

یعنی شستن و ظاهر آنست که این جامه هم منسوج کفار خواهد بود تقریباً باب حد ثنایحی حدیث
 کرد مارا یحیی بن موسی بن زکریا یحیی قال حَدَّثَنَا أَبُو مَعَاوِيَةَ كَافَتْ حَدِيثُ كَرْدٍ أَبُو مَعَاوِيَةَ كَرَامٌ
 محمد بن حازم است عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ مُسْلِمٍ أَرَأَيْتُمْ إِنْ سَلِمَ مِنْ مَعَاوِيَةَ بْنِ مَعَاوِيَةَ وَنَزَلَ
 بضم صاد مهمله عَنْ مَسْرُوقٍ عَنِ مُغْيِرَةَ بْنِ شُعْبَةَ عَنْ مَسْرُوقٍ عَنْ مَسْرُوقٍ عَنْ مَسْرُوقٍ عَنْ مَسْرُوقٍ عَنْ مَسْرُوقٍ عَنْ مَسْرُوقٍ عَنْ مَسْرُوقٍ
 و مسروق او را از آنچه گویند که او را در صغری کسی در زردیده بود قال کنت مع النبی صلی الله علیه
 فی سفر کنت مغیره که بودم با پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله و سلم در یک سفر در سنه پنجم از هجرت در خزوه بود
 فقال یا مغیره حَدِّثْنَا إِذَا وَدَّكَ رَسُولُ اللَّهِ فَأَخْبِرْنَا بِهِ وَنُحَدِّثُكَ بِهِ مِمَّا سَمِعْنَا مِنْ أَقْبَابِهِ
 در و آب وضو باشد لفظ را او گویند که از آن آب وضو را گویند فَاخْذُهَا بِكَيْسِ قَتْمِ بْنِ كَثِمَانَ
 فَانْطَلِقْ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ حَتَّى تَوَارَى بِرِوَالِ شَدَّ بَيْعِ خَدَّيْهِ صَلَّى
 الله عليه و اله و سلم تا آنکه غائب شد از من فَقَضَيْتُ حَاجَتَهُ بِرَقْضَاكَ رَدَّ حَاجَتَهُ خُودٍ وَأَوْعَلِيهِ
 جَبَّةٌ شَامِيَّةٌ وَبِرَأْسِهِ خَضِرٌ صَالِحٌ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بَلْبُوسٌ بُلْبُوسٌ بُلْبُوسٌ بُلْبُوسٌ بُلْبُوسٌ بُلْبُوسٌ بُلْبُوسٌ بُلْبُوسٌ بُلْبُوسٌ بُلْبُوسٌ
 مردم کفار ازیر که در آنوقت شام دار کفار بود فذَهَبَ لِيُخْرِجَ يَدَّكَ مِنْ كَيْفَا بِشْرٍ عَزَّرْتُ
 صلی الله علیه و اله و سلم تا بر ارد دست خود را از آستین فصاقت تنگ شد آستین یا جا
 زیر که جبه شامیه ضیق الاحکام می باشد فَاخْرَجَ يَدَّكَ مِنْ آسْفَلِهَا بِرَأْسِهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 و سلم دست خود را از بایان آستین فَصَبَّتُ عَلَيْهِ بِرَقْضَاكَ مِنْ آبٍ رَابِعًا خَضِرٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 و اله و سلم فتَوَضَّأَ وَضُوءَهُ لِلصَّلَاةِ بِرَقْضَاكَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مُثْلَ وَضُوءِي
 ابو که برای نماز میکرد وَمَسَّحَ عَلَى خَفِيَّتِهِ ثُمَّ صَلَّى وَمَسَّحَ كَرْدٌ بِرَقْضَاكَ مِنْ مَوْزِهِ بَعْدَ أَنْ خَارَ
 بَابُ كَرَاهِيَةِ التَّعْرِي فِي الصَّلَاةِ وَعَيْرَهَا بَابُ تَرْجِيحِهَا كَرَاهِيَةِ
 شده در نماز و غیر نماز حَدَّثَنَا مَطَرُ بْنُ الْفَضْلِ حَدِيثُ كَرْدٍ رَامٍ بِفَتْحٍ مِيمٍ وَطَاءٍ مَهْمَلَةٍ
 قَالَ حَدَّثَنَا رُوحٌ كَافَتْ حَدِيثُ كَرْدٍ أَبُو مَعَاوِيَةَ كَرَامٌ قَالَ حَدَّثَنَا زُكْرِيَّا
 ابْنُ إِسْحَاقَ كَافَتْ رُوحٌ كَافَتْ حَدِيثُ كَرْدٍ أَبُو مَعَاوِيَةَ كَرَامٌ قَالَ حَدَّثَنَا زُكْرِيَّا

قَالَ سَمِعْتُ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ كَفَتَ كَثِيرًا مِنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الصَّارِي رَأَيْتُ
 أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُنْقِلُ مَعَهُمُ الْحِجَارَةَ لِلْكَعْبَةِ الرَّكَاعِ
 كَهَدِيثِ مِيكَرَةَ كَحَقِيقِ رَسُولِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بَدَأَ بِرَمِيهِمْ بِهَرَاهُ قَرَيْشِ سَنِكَهَا
 لِأَجْلِ بِنَاءِ كَعْبَةِ شَائِدٍ بَعْضِ مَوَاضِعِ أَمْرٍ بِجَمْعِ شَكْتِكَ تَعْمِيرِي مِي نُورُ نَدْوَانِ بَرْدِ شَقِّ سَنِكَهَا قَبْلَ
 بَعَثَتْ بَدَأَتْ فِي تَوَقُّفِ عَمْرِ شَرِيفِ الْأَخْفَرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِكَرْبِ أَيْتِ سِي وَبِحِجْ سَالِهِ وَدَرِيكَ
 رَوَايَتِ بَيْتِ سِي وَبِحِجْ سَالِهِ وَدَرِيكَ رَوَايَتِ بَيْتِ سِي وَبِحِجْ سَالِهِ وَدَرِيكَ رَوَايَتِ بَيْتِ سِي وَبِحِجْ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَدَأَ زَارًا وَبِعْنِي جَادِرُكَ زَارًا فِي بَدْنِ نَدْوَانِ فَقَالَ الْعَبَّاسُ عَمَهُ يَا أَبَا
 أَخِي لَوْ حَمَلْتُ زَارَكَ يَكْفِيكَ حَضْرَتِ عَبَّاسِ بْنِ عَلِيٍّ الْأَخْفَرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَمَا سَمِعْتُ
 بَرَادِ مَسْ كَرْمِيكَ شَارِي زَارًا خُورًا اسْهَلِ مِي بُودِ فَجَعَلْتُ عَلَيَّ مِنْكَ دُونَ الْحِجَابِ
 يَسِيرًا بَدَيْ آلِ زَارًا بَرْدِ كَعْبَتِ خُورِ سَنِكَهَا وَحَفُوظِ مَانِدِ جَسَدِ مَبَارِكِ تَوَازِخِ شِيدِكِ
 سَنِكَهَا وَسَخْتِي سَنِكَ بَكْتِفِ تَوَازِخِ سَيِّدِ ظَاهِرِ الْوَقْتِ سَتْرُ عَوْرَتِ لَا زَمَ بَدُو نَزْدِ قَرَيْشِ قَالَ
 فَحَلَّ كَفَتِ جَابِرِ بَيْتِ الْأَخْفَرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ زَارًا فَجَعَلَهُ عَلَيَّ مِنْكَ يَسِيرًا
 الْأَخْفَرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ آلِ زَارًا بَرْدِ كَعْبَتِ مَبَارِكِ خُورِ فَسَقَطَ مَعِشَتِي عَلَيْهِ
 بِأَقْبَارِ الْأَخْفَرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِهَيُوشِي كَرْدِهِ شَدِيدِ بَرُوَازِهِ جِيَا زَانِكِ شَاوِ عَوْرَتِ
 زَارِ كَهْ الْأَخْفَرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَجْبُولِ وَمَخْلُوقِ بُودِ بَرِّ أَحْسَنِ اخْلَاقِ وَحَيَاءِ كَامِلِ لَهَذَا
 كَرْتِ جِيَا بَهُوشِ شُدِ وَدَرِ رَوَايَتِ دِيكَرِ آيَتِ كِهْ فَرِشْتِهْ نَازِلِ شُدِ وَبَسْتِ زَارِ الْأَخْفَرِ صَلَّى
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَمَادِي بَعْدَ ذَلِكَ عَزَّيْنَا بِرَيْشِ نَشْدِ الْأَخْفَرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 بَرْمَنِهْ بَابِ الصَّلَاةِ فِي الْقَمِيصِ وَالسَّرَاوِيلِ وَالْتَبَانِ وَالْقَنَائِبِ
 دَرِ بَيَانِ نَمَازِ خَوَانَدَنِ دَرِ قَمِيصِ وَنَسَاوِيلِ وَتَبَانِ بِضَمِّ تَاءِ مَثَلَةِ فَوْقِيهِ وَتَشْدِيدِ بَدِ مَوْجِدِ سَرَاوِيلِ
 خُورِ كِهْ بِبُوشِ عَوْرَتِ غَلِيظَةِ رَافِقِ كِهْ مِي بَاشَدِ بِاطْلَاحِ عِنِي دَرِ بَيَانِ نَمَازِ خَوَانَدَنِ دَرِ سَرَاوِيلِ
 وَقَبَا بَفَتْحِ قَافِ وَتَخْفِيفِ مَوْجِدِ بَادِ وَقَصْرِ جَامِدِ وَإِنْ شَقَّ زَارِ قَبُولِ بَعْضِ ضَمِّ وَتَأْمِيدِ

جامه را باین اسم از جهت انضمام اطراف او و اول کسی که پوشید قبا را سلیمان علیه السلام پور حد
 سلیمان بن حرب قال حدثنا حماد بن زید عن ایوب عن محمد بن ابرهیره
 حدیث کرد ما را سلیمان بن حرب گفت حدیث کرد ما را حماد بن زید از ایوب سختیانی از محمد بن سیرین
 از ابی هریره قال قام رجل الى النبي صلى الله عليه واله وسلم فسأله عن الصلوة
 فی التوب الواحد گفت استاد مردی بسوی پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله وسلم پرسش کرد از حضرت
 صلی الله علیه و اله وسلم را از نماز خواندن در یک جا که صحیح است یا نه فقال او کلام یجد توبان
 پس مورد حضرت صلی الله علیه و اله وسلم آیا هم شما می باید در دو جا به این استفهام انکار نیست یعنی نمی باید
 هم شما در دو جا به پس نسبت نماز در یک جا به ثم سأل رجل عن الخطاب رضی الله عنه
 بعد آن سوال کرد مردی حضرت عمر بن الخطاب را رضی الله عنه از نماز خواندن در یک جا به فقال عمر
 اذا وسع الله فأسعوا پس گفت حضرت عمر وقتی که وسعت کرد الله تعالی پس وسعت کنید شما یعنی
 در دو جا به نماز کنید بسبب آنکه حق تعالی تسعة کرده است بر شما و اصل جواز در دو جا هم هست
 و در استحسان جمع رجل علیه ثیابیه باید که جمع کند مرد بر خود جاها، خود را این مقوله حضرت
 عمر است اگر چه جمع لفظ ماضی است اما در استقبال و امر است و به این قسم لفظ صلی است ای لجمع علیه
 ثیابیه و لیصل فیها صلی رجل فی ازار و ید اید باید که نماز بخواند مرد در ازار و برد لفظ ازار یعنی
 چادر است که پوشیده می شود با و نصف اسفل بدن را و در چاهوری که پوشیده شود با و نصف بالا
 را از بدن فی ازار و قمیص و بخواند در ازار و قمیص فی سراویل و قبا و قبا
 ثبان و قبا در سراویل خورد و قبا فی ثبان و قمیص در سراویل خورد و قمیص قال قبا
 قال فی ثبان و ید اید گفت ابو هریره که کان میکنم عمر را که گفت که نماز بکنند در قمیص خورد و در ازار
 و این نه صورت است و جز نم کرده است ابو هریره بصورت اخیر بلکه نطن و کان گفت زیرا که احتمال است
 که حضرت عمر این صورت اخیر را مذکور کرده باشد زیرا که این سراویل صغیر است عورت تمام نمیکند زیرا که
 نخد خارج می باشد و در اهم نمی پوشد آنرا و با قبا و قمیص حاصل میشود است تمام و ابو هریره نطن کرد

که انحصار اقسام تقاضا میکند که این صورت هم باشد و ستر هم حاصل میشود اگر رداء وسیع و کلال
 باشد حَدَّثَنَا عَاصِمُ بْنُ عَلِيٍّ قَالَ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي ذَيْبٍ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنِ سَالِمِ بْنِ
أَبِي عَمْرٍو قَالَ سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ مَاذَا يَلْبَسُ الْمُحْرِمُ
 حدیث کرد ما را عاصم بن علی گفت حدیث کرد ما را ابن ابی ذئب از ابن شهاب زهری از سالم از
 ابن عمر گفت که سوال کرد مردی رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم پرسید که چیز بیوشد محرم فقال
لَا يَلْبَسُ الْقَمِيصَ بِغَيْرِ خِطِّهِ وَالرِّبْدِيَّةَ وَالرِّبْدِيَّةَ وَالرِّبْدِيَّةَ وَالرِّبْدِيَّةَ وَالرِّبْدِيَّةَ وَالرِّبْدِيَّةَ وَالرِّبْدِيَّةَ
 السَّرَاوِيلَ وَنَهَى سُرَاوِيلَ رَاوِيلَ الْبُرْنَسِ وَنَهَى سُرَاوِيلَ رَاوِيلَ الْبُرْنَسِ وَنَهَى سُرَاوِيلَ رَاوِيلَ الْبُرْنَسِ
 در بلاد عرب که سراویل ملاصق است با و یعنی برقع یا قلنسوه طویله یعنی طاقین کلال که می پوشیدند
 آنرا در ابتدا اسلام و سراویل لفظ مفرد است بلفظ جمع و جمع او سراویلات است و کائنات
مَشَهُ الزَّعْفَرَانَ وَنَهَى جَامَةً كَمَا رَسِيْدَةٌ بِأَنْوَاعِهَا وَنَهَى جَامَةً كَمَا رَسِيْدَةٌ بِأَنْوَاعِهَا
 او را ورس بفتح و او و سکون راء مهمله که آخر او سین مهمله است گیاه زر که در زمین است و زر که
 میشود با و جاها را فَمَنْ لَمْ يَجِدِ التَّعْلِيْنَ فَلْيَلْبَسِ الْخُفَيْنِ وَلْيَقْطَعْ مَا حَتَّى يَكُونَ نَاقِصًا
أَسْفَلَ مِنَ الْكَعْبَيْنِ بِشَيْءٍ يَبْدَأُ بِشَيْءٍ يَبْدَأُ بِشَيْءٍ يَبْدَأُ بِشَيْءٍ يَبْدَأُ بِشَيْءٍ يَبْدَأُ بِشَيْءٍ
 تا آنکه باشند آن نوز با پایان از هر دو شتانک و بمنزل تعلین شوند و عن نافع عن ابن عمر عن
النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مِثْلَهُ وَإِنْ نَافِعٌ كَمَا مَوْلَى ابْنِ عُمَرَ عَنِ ابْنِ عُمَرَ
 ضلع الله علیه و آله وسلم مثل این حدیث سالم است بَابُ مَا يُسْتَبْرَأُ مِنَ الْعَوْدَةِ بَابُ
 چیزی که پوشیده میشود آنرا از عورت لفظیست بضم یاء مشتاة تحتیه و فتح تاء مشتاة فوقیه و جانرا
 فتح اولی و ضم ثانیه و ما مصدریه است یا موصوله است و من بیانیه است و عورت چیزی که جایگاه
 اظهار او در شرع عبارة است از عضوی که انکشاف آن منع باشد و آن نرد ابو حنیفه از نافع بَابُ مَا يُسْتَبْرَأُ مِنَ الْعَوْدَةِ
 و زانو داخل است در عورت و نرد شافعی و مالک مابین زانو و ناف است و نرد اهل ظاهر عورت همان
 قبل و در است که عورت غلیظه است حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ قَالَ حَدَّثَنَا لَيْثٌ حَدِيثًا حَدَّثَنَا لَيْثٌ حَدِيثًا

قیس بن سعید ثقفی عنه گفت حدیث کردار ایت بن سعید عنه ابن شهاب از ابن شهاب زهری

عنه عن عبد الله بن عبد الله بن عبد الله بن عبد الله بن مسعود عنه عن ابي سعید

الخدري از ابی سعید خدری بدال مهمله قال نهی رسول الله صلی الله علیه واله وسلم عن

اشتمال الصماء گفت ابو سعید که نهی کرد رسول خدا صلی الله علیه واله وسلم از اشتمال صماء بصاد مهمله

و تشدید هم و بعد گفته است اصمعی که اشتمال صماء این است که بچند جسد خود بجای تمام بدن و باقی مانند بیج

طرف که بر ارداز و دست را برای همای او را صماء گفته میشود که بهم منافذ مسدود میشود چنانچه سنگ

سخت را صحره صماء میگویند زیرا که خرق نمی باشد و در این اشتمال کرده است از جهت عدم قدرت بر استعانة

ب دست مادر چیزی که عارض شود مصلی را در نماز و فقها میگویند که اشتمال صماء آنست که اشتمال کند بیک

چاره و بر در از یک طرف و اندازد آنرا بر یک کتف خود بر ظاهر شود یک طرف او در تصویره اگر انکشاف

عورت شود حرام است و اگر انکشاف نشود مکروه است و آن یحیی الرجل و منع کرد رسول خدا

صلی الله علیه واله وسلم از آنکه اجتناب کند در باین طور که بنشیند بر سرین خود و استاره کند هر دو ساق را

فی توب واحد لیس علی فرجه منه شیء در یک چادر که نباشد از آن چادر بر فرج او چیزی و اما

صورتی که فرج مستور باشد اجتناب نمودن یعنی قعود برین طور منع نیست و این قعوده را جوه هم میگویند

بضم حا و کسر آن و این طریق قعود عادت عرب بود در مجالس حدثننا قبیصة بن عقیبة حدیث کرد

مارا قبیصة بفتح قاف بن عقیبة بضم عین قال حدثننا سفیان گفت حدیث کرد مارا سفیان ثوری

عن ابی الزناد از ابی الزناد بکسر زای معی و بنون عبد الله بن زکوان است عن الاعرج عن ابی

هریره از اعرج از ابی هریره قال نهی النبی صلی الله علیه واله وسلم عن بیعتین گفت

ابو هریره که نهی کرد پیغمبر خدا صلی الله علیه واله وسلم از دو بیع لفظ بیعتین بفتح موحد و کسر هم آمده است

تثنیه بیعة است مثل خلینة عن اللیس بیان آن دو بیعة است یکی از آن دو بیع لباس است که

آنرا بیع ملامسه میگویند و لباس بکلام و آن عبارت از آن است که مس کند جامه پیچیده را یا در شب

و خرید نماید او را پیش نباشد او را بعد دیدن آن و همین شرط است که هر گاه بلس کردی خیابان باشد

و بعضی تفسیر کرده اند بیع ملا مسد را بانکه همین بیس را بیع قرار بدند و بگوید بائع که هر گاه لمس کردی بیس بیع شد
و بیوم تفسیر آنکه هر گاه لمس کردی خیار مجلس نباشد که اقال الکرمانی والقسطلانی و عَزَّ النَّبَاذ وَهَى
فمود از بیع نیاز بکرون و بیاد موحده و زال معجزه که از بیع منابده میگویند و آنرا نیز بدو وجه تفسیر کرده اند
اول آنکه بائع بگرداند همین انداختن جامه را بسوی مشتری بمنزله بیع بلکه عین بیع و دروم تفسیر آنکه بگوید
وقتی که اندازم جامه را بسوی تو بیس شود بیع و منقطع شود خیار و احتمال است که مراد بند سنکیزه
که بائع بگوید که بر هر جامه که سنکیزه اندازم بیس بیع آن ثوب لازم شود یا همین انداختن سنکیزه بیع
وَأَنْ يَشْتَمِلَ الصَّمَاءَ وَهِيَ كَرْدَانِ خُرَّتْ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَكْتُمَ بَيْتَ كَسَى جَامَةً رَامِثًا
اشمال صماء لفظ صماء عبارة است از سنگ سخت که منافذ نداشته باشد یعنی چنانچه آن سنگ منافذ
ندارد آن قسم پیر صخره را بخوردی بچید که هیچ جا خالی نماند از بیس بر آوردن دست هم برای حاجت
مثل دفع هوام و غیره در نماز ممکن نمیشود یا آنکه درین طور که شمال در وقت سجده انکشاف عورت
هم میشود و أَنْ يَحْتَبِي الرَّجُلُ فِي تَوْبٍ وَاحِدٍ وَمَنْعٌ فَمُودَازِ أَنْ يَشِينَهُ مَرْدٌ رَكِي طَامَةً لَشْتَانِ
احتمال که بر سرین بنشیند و هر دو ساق را بر دارد و بر فروج او چیزی نباشد حد ثنا اسحاق حدیث
که ما را اسحاق بن راهویه قال حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ بْنُ بُرَاهِيمٍ كَفَتْ حَدِيثَ كَرْدَانِ يَعْقُوبُ بْنُ
ابراهیم بن سعد که بسط عبد الرحمن بن عوف است قال حَدَّثَنَا ابْنُ أَخِي ابْنِ شَهَابٍ كَفَتْ
حدیث که ما را پسر اخوی ابن شهاب است که نام او محمد بن عبد الله بن اخوی بن شهاب که محمد بن مسلم و لفظ اخوی
نام است بمعنی اخوة نیست عَزَّ عَمَّةُ اَزْمُ او که محمد بن شهاب زهری است قال أَخْبَرَنِي حَمِيدٌ
أَبُو عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ كَفَتْ كَرْدَانِ اِمْرًا حَمِيدٌ بَصْمَ حَازِمَةَ وَفَتَحَ بَيْتَهُ بِنَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ
أَنَّ أَبَاهُ رِيَّةَ قَالَ بَعَثَنِي أَبُو كُرَيْبٍ فِي تِلْكَ الْحَجَّةِ أَنْكَ ابُو زَيْرَةَ كَفَتْ كَرْدَانِ اِمْرًا حَمِيدٌ
رضی الله تعالی عنه در آن حج که حج کرده بود آنرا ابو بکر صدیق با ما آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم همراه
مردم پیش از حج الوداع بیک سال فی مؤذنین بکروزال معجزه و نون یعنی در جماعتی که اعلام میکردند در
یَوْمَ النَّحْرِ رَوْعِيْدُ وَاِنْ نُؤَذِنُ نُونًا وَهِيَ بَصِيْفَةٌ مُشْكَلَةٌ مَعَ الْغَيْرِ يَعْنِي اِعْلَامٌ مِيكَرِيْمٌ مَابِيْنِي رِيْمِي

مَنْ لَا يَخُجُّ بَعْدَ الْعَامِ مُشْرِكٌ أَنْ يَخُجَّ نَكْنَهُ بَعْدَ زَيْنِ سَالٍ بِيَجِّ مُشْرِكٌ أَيْ مَقُولُهُ مُوَافِقٌ هَيْتُ
قَوْلِ اسْتَعَا أَنَا الْمُشْرِكُونَ بَحْسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ غَايِمِهِمْ هَذَا ظَاهِرٌ أَنْتَ كَمَا مَرَادُ مِنْ بَعْدِ عَالِمِهِمْ
بَعْدَ خُرُوجِ هَذَا الْعَامِ هَيْتُ نَهْ بَعْدَ دُخُولِ لَيْكِنْ عَيْنِي كَقَوْلِهِ هَيْتُ كَمَا أُولَى أَنْتَ كَمَا أَيْنَ عَامٍ هَيْتُ دَرِيهِ رِجَالٍ
بِأَنَّ نَظْرَ تَبْعِيلٍ فَكَأَنَّ يَطُوفُ بِالْبَيْتِ عُرْيَانٌ وَطَوَافُ نَكْنَهُ بِنِجَانِهِ كَعَبْدٍ بِرَبِّهِ هَيْتُ أَيْ بَطَالٌ هَيْتُ
فَعَلُ أَهْلِ جَاهِلِيَّةٍ رَاكِعٌ طَوَافٌ بِرَبِّهِ مِيكَرْدَنْدُ وَعَوْرَتُ غَلِيظَةٌ مَكْشُوفَةٌ بِي بُورُودِ رِجَالِ نَاقَتِهِ أَرْشَدُ كَمَا سَتَرُ عَوْرَتِهِ
دِرْطَوَافٌ لَازِمٌ هَيْتُ وَشَرْطٌ هَيْتُ قَالَ جَمِيدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ كَقَوْلِهِ جَمِيدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ هَيْتُ عَوْفٌ

سَمَّا زِدْفَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عَلَيْنَا بَعْدَ إِزَالَةِ فِرْسَتَارِ أَخْبَرَتْ صَاحِبَةُ
عَلِيٍّ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بَعْدَ إِزَالَةِ بَوْبِ صَدِيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَضْرَتِ عَلِيِّ رَاكِعٌ اسْتَعَا وَجْهَهُ فَامْرَأَةٌ أَنْ يُؤْتِيَهَا بِرَأْسِ
رَاكِعِ رَاكِعٌ حَضْرَتِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَوْ رَاكِعٌ خَرَجَ كَمَا مَرَدُّمُ رَابِعُ بَرَاءَةٌ بَائِدٌ أَنْتَ بِهَيْتُ دَرِ
تَخْصِيصِ حَضْرَتِ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دَرِ ظَاهِرِ سُبُورِهِ بَرَاءَةٌ أَنْتَ كَمَا سُبُورُهُ بَرَاءَةٌ مُتَضَمِّنٌ نَقْضِ عَهْدِ
بِأَنَّ مُشْرِكِينَ وَبُورِ سِيرَةٍ عَرَبِ أَنْتَ نَقْضِ عَهْدِ رَاكِعِ كَمَا عَهْدُ كَرْدَةٍ بَشَدَّ يَكْسِي إِزَالِ هَيْتُ أَوْ
قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ كَقَوْلِهِ ابْنُ مَرْزُوقٍ فَادْرُغْنَا فِي أَهْلِ مَنَى يَوْمَ النَّخْرِ بِإِسْلَامِ كَرْدِهِمْ
حَضْرَتِ عَلِيِّ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دَرِ أَهْلِ مَنَى رُوزِ نَحْرِ وَفِظَا إِذْ تَشْتَدُّ بِرِجَالِ مَعْمَةٍ وَفِظَا مَعْنَاهُ

عَيْنٌ مَهْلِكَةٌ وَسُكُونٌ أَنْ هَيْتُ كَمَا يَخُجُّ بَعْدَ الْعَامِ مُشْرِكٌ أَنْ يَخُجَّ نَكْنَهُ بَعْدَ زَيْنِ سَالٍ بِيَجِّ مُشْرِكٌ كَقَوْلِهِ
يَطُوفُ بِالْبَيْتِ عُرْيَانٌ وَطَوَافُ نَكْنَهُ بِنِجَانِهِ كَعَبْدٍ بِرَبِّهِ هَيْتُ أَيْ بَطَالٌ هَيْتُ طَرِيقَةٌ
كَمَا طَوَافٌ بِرَبِّهِ مِيكَرْدَنْدُ بِرَبِّهِ حَدِيثٌ سَنَدُهُ قَوِيٌّ أَنْتَ شَاغِبِيهِ كَمَا قَائِلٌ أَنْتَ شَاغِبِيهِ طَرِيقَةٌ سَبْرِي
طَوَافُ كَعْبَةٍ بِرَبِّهِ أَنْ جَانِزٌ نِيَشُورُ وَنَزْرٌ حَقِيقَةٌ مَكْرُوهٌ هَيْتُ طَوَافُ بِرَبِّهِ هَيْتُ حَدِيثٌ رَاكِعِ بِرَبِّهِ
كَرْدَةٍ بِأَنَّ بِسَبَابِ الصَّلَاةِ بِغَيْرِ رَدٍّ أَيْ بِأَنَّ بَسَابِ دَرِ بِيَانِ نَمَازِ خَوَانِدِنِ بِغَيْرِ إِزَالَةٍ كَمَا عِبَارَةٌ
أَزْجَادِي كَمَا نَصَفَ بَدَنِ أَعْلَى بِأَوْ بُوْشِيدِهِ مِيَشُورُ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدِيثٌ
مَا رَاكِعِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَوْ سِيٍّ قَالَ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي الْمُوَالِي كَقَوْلِهِ عَبْدُ الْعَزِيزِ كَمَا حَدَّثَنَا رَاكِعِ
أَبُو الْمُوَالِي كَمَا نَامَ أَوْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ هَيْتُ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُنْكَدَرِ رَاكِعِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مَكْرُوكَةٍ تَابِعِيٌّ هَيْتُ قَالَ دَخَلْتُ وَعَلَى

جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ كَفَتْ مُحَمَّدٌ بِنِ مَكْدُرٍ كَمَا دَخَلَ شَدْمٌ مِنْ بَرِّ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَهُوَ يُصَلِّي فِي تَوْبٍ
مَلْتَحِفًا بِهٖ وَأَوْتَا مِزْمِخًا فِي رِجْلِ جَابِرٍ فِي الْحَالِ كَمَا أُوتِيَهُ بِرَدِّ أَمْرِهِ مَوْضُوعٌ
 وچهار او نهاده شده بود بر زمین یا بر سه پایه فلما انصرف قلنا یا ابا عبد الله تصلى ویرد الیک
مَوْضُوعٌ بِرِسِّ كَاهِ بَرَكْتِ از نماز گفتیم ما ای ابو عبد الله نماز میخوانی و حال آنکه چار رتو نهاده شده است
 بر زمین قال نعم گفت آری نماز میخوانم اجبت ان یرد الیک الحال مثلکم دوست میدارم
 که به یقین در جاهلان مثل شما معلوم نمایند که جائز است نماز خواندن در یک جا و جوری که چادر
 باشد آیت النبی صلی الله علیه و اله وسلم گذاریدم آنحضرت را صلی الله علیه و اله وسلم همچنین
بَابُ مَا يَدُكُرُّ فِي الْفَجْرِ بابست در بیان چیزی که ذکر کرده میشود در حکم فخذ یعنی در بیان
 آنکه آن عورت است یانه و یروى عن ابن عباس و روایت کرده میشود از عبد الله بن عباس رضی الله
 تعالی عنه و جرهد و از جرهد بفتح جیم و با وسکون راه مهمله و بدل مهمله او ابو عبد الرحمن بن خولید سلمی
 صحابی است از اصحاب صفه و محمد بن جحیش و از محمد بن جحیش بفتح جیم و سکون جاء مهمله و
 مع صحابی قریشی است صاحب بخراین است و پس برادر زینب است که ام المومنین بود و پدر او
 نیز صحابی بود و او منسوب بجد است زیرا که پدر او عبد الله اسدی است و عبد الله بن جحیش است
عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ الْفَجْدُ عَوْدَةٌ این هر سه صحابی روایت کرده اند از
 حد اصلى الله عليه و اله وسلم که فخذ عورت است و قال انس حنر النبي صلی الله علیه و اله وسلم
عَنْ فَيْضِ بْنِ كَعْبٍ و گفت انس بن مالک صحابی مشهور است آنکه کشف فرمود و ظاهر نمود آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم
 از فخذ خود و حدیث انس اسند و حدیث انس بن مالک قوی است لاروی سند از حدیث جبر
 و لهذا در حدیث انس بلفظ قال فرمود که دلالت بر یقین دارد و در حدیث جرهد بیروى گفت بصیغه
 مجهول که آنرا مرض کونید و دلالت نمیکند بر قطع و حدیث جرهد احوط و حدیث جرهد
 از روی احتیاط و اقرب است بسوی ثقیفی از حدیث انس حتى یخرج من اختلاف فهم ما انکره
 شود از اختلاف علماء الفخر بضم یاء مشناه و حتی و فتح را مهمله بصیغه مجهول است و بصیغه معلوم نیز
 که

شده است و بصیغه متکلم مع الغیر نیز آمده که قال القسطلانی بدانکه جمهور تابعین و امام ابو حنیفه و مالک در
 اصح او و شافعی و احمد در اصح روایتین و امام ابو یوسف و محمد قائلند بآنکه فخذ عورت نه است و رفتن است
 این ابی زنب و داود و احمد بن حنبل در یک روایت و اصطرطی از شافعیه و این عزم است بسوی آنکه
 نیست عورت و گفته است در کتاب محلی که اگر عورت می بود ظاهر نمیکرد انرا الله تعالی از رسول خود که
 مطهر معصوم بود ز نرد خلق و نمیدید انرا انس و نه غیر آن و جواب داده اند انرا انکه بآنکه ظاهر شده بود از
 صلی الله علیه و اله و سلم بی اختیار سبب از دام مردم که قال القسطلانی قال ابو موسی گفت ابو موسی
اشعری غطی النبی صلی الله علیه و اله و سلم بکبتیه حین دخل عثمان پوشیده رسول صلی
علیه و اله و سلم هر روز انوی خود را در وقتی که داخل شد عثمان بن عفان رضی الله عنه از جهت استیجاب و ادب
 چنانچه در روایت مسلم و بیهقی آمده است که فرمود الا استجی من رجل یستجی من الملائکه و عادت شریف
 آنحضرت صلی الله علیه و سلم آن بود که میکرد هر صحابه معامله با کجه غالب می بود بر و چون غالب بر عثمان جیاب بود
 معامله کرد با و بطریق موافقت پیش زانو قبل از دخول عثمان رضی الله عنه دلیل نه است بر آنکه زانو
 نیست باید دانست که باب در بیان حال فخذ است و درین حدیث ذکر کرده است پس نسبت او
 باب ازین سبب است که هرگاه زانو عورت باشد پیش بطریق اولی باشد پس بجاری فهمیده است که
 هرگاه نزد ابو موسی زانو عورت شد فخذ بطریق اولی عورت شد پس گفته شود که اگر کجه عورت است
 چرا پیش از دخول عثمان مکتشوف بود و اگر عورت نیست پس چرا پوشیده نزد دخول عثمان جواب آنست که
 عورت نیست و پوشیدن آن نرد دخول عثمان بجهت استیجاب بود از وزیر که بر عثمان جیاب بود
 آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم با هر صحابی موافق حال او می بود پیش قبل از حضرت عثمان کشف زانو
 فرموده بود معلوم شد که زانو عورت نیست و قال زید بن ثابت و گفت زید بن ثابت انصار
 که صحابی است و کاتبی بود بجهت آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم و جمع کرده بود قرآن را در عهد خلافت
 حضرت ابو بکر صدیق رضی الله عنه و آموخته بود کتاب یهود را در نصف ماه و کتاب سریانی را در
 روز با آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم و بود از علماء صحابه و فقهاء اجله عالم بفرائض و نقل کرده بود قرآن را

در مصحف از مصحف در زمان حضرت عثمان رضی الله عنه و آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم در شان او
فرمودند افرضکم زهدای اعلمکم بالفرائض رواه احمد با سند صحیح و فوات در سال چهل و پنج از
حجة تاسعه یاروا انزل الله تعالی علی رسولہ صلی الله تعالی علیه و علی اله وسلم و فخذ
علی فخذنی یعنی نازل کرد است تعابیر رسول خود این آیت را که لا یستوی القاعدون من المؤمنین الی
اخره در آنحال که را آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم بر آن من بود فثقلت علی بر آن و تقیل شد
آن مبارک آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم بر من لفظ ثقلت بضم قاف است حتی خفت ان یرض
فخذنی تا آنکه من ترسیدم که شکسته شود در آن من از نهایت کراتی لفظ ترض بفتح تاء مشنأة تویه
وراء همله و تشدید صاد معجمه ای تکرر بضم تاء تویه بصیغه مجهول نیز در وی شده است بر استدلال کرده است
بخاری ازین حدیث که فخذ عورت نباشد زیر که من نمودن و بهار آن فخذ تریف بر فخذ این صحابی در آن
دارد بر آنکه عورت نباشد زیر که ظاهر آنست که بلا حائل خواهد بود در عورت چنانچه نظر عام است
بمسئله نیز عام است و حنفیه در دیگر مجتهدین که قائلند بودن او عورت جواب میدهند که از کجا
شود که حائل نبود و ظاهر آنست که حائل بود حد ثنا یعقوب بن ابراهیم حدیث کرد ما را یعقوب
ابن ابراهیم در رقی قال حد ثنا اسمعیل بن علیة گفت که حدیث کرد ما را اسمعیل بن علیة بضم عین
و فتح لام و تشدید یاء مشنأة تحمیه بصیغه تصغیر و این نام مادر او است و نام پدر او ابراهیم بن سہم بصری است
و او مشهور بنام مادر بود قال حد ثنا عبد العزیز بن صہیب گفت که حدیث کرد ما را عبد العزیز
ابن صہیب بضم صاد همله بصری بود عن انس ان رسول الله صلی الله علیه و اله وسلم غزا
خیبر از انس بن مالک است که تحقیق رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم غزا کرد خیبر را و این غزوه
در جمادی الاول در سال هفتم از حجة بود فصلینا عندھا صلوة الغداة یغسلنہن
خیبر بیرون آن خیبر نماز صبح را یغسلن در تاریکی یعنی در اول وقت لفظ غلس بفتح غین و لام و
آخر شب را گویند فرکت بنی الله صلی الله تعالی علیه و علی اله وسلم پس سوار شد سینه خدا صلی
علیه و اله وسلم بر شتر که مهار کرده شده بود بر سر پوست خرما و زیر آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم هم بالا

Marfat.com

از پوست خرمابور و رکت ابوظلمة و سوار شد ابوظلمة که نام او زید بن سهل انصاری است
و انا ربیب ابی طلحة و حال آنکه من سوار بودم در پس ابی طلحة فاجری نبی الله صلی الله تعالی
علیه و علی اله و سلم فی زقاق خیمه جاری کرد و روان کرد پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله و سلم مرکوب
خود را در کوهها و خیمه و لفظ زقاق بضم زای معجم و بدو قاف بمعنی سکه یعنی کوه و جمع او از قاف می آید
و ان رکتی لشمس فخذ نبی الله صلی الله علیه و اله و سلم و تحقیق که زانوی من بر آن
متصل میشد بر آن پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله و سلم از جهت تنگی کوه و ششم حشر از آن غنچه
بعد آن دور نمود از آن مبارک خود نزد در اندن مرکوب خود تا متمکن شود از اجراء آن حتی
انی انظر الی بیاض فخذ نبی الله صلی الله تعالی علیه و اله و سلم تا آنکه تحقیق من نظر میکردم
بسوی سفیدی آن مبارک آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم باید دانست که لفظ حشر را شیخ ابن حجر
و کشمینی بصیغه معلوم روایت کرده اند یعنی آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم کشف نمود زردی
بصیغه مجهول روایت کرده که مکشوف کرده شد از آنرا از فخذ مبارک آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم
بی اختیار سبب اجراء مرکوب یا بوزیدن باد یا نوع دیگر بدلیل روایت مسلم که در آنجا لفظ فاحشر آمده
یعنی خوردن کشف شد بی اختیار و علما گفته اند که اگر بصیغه معلوم باشد هم مراد همین است کبی
مکشف شد و اسناد فعل بسوی آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم باعتبار تسبیب است که چون اجراء
نمود مرکوب را سبب این اجراء انکشاف واقع شد یا آنکه منسوخ باشد این بدلیل قولی که
الفخذ عورة یفخذ عورت باشد و کسی که عورت میگوید فخذ را متمسک او این حدیث است فلما دخل
القرية یسکاه داخل شد آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم در دیه یعنی در خیمه و این عبارت مشهور است
بانکه این کوهها خارج خیمه بودند قال الله اکبر خربت خیمه و نمود آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم
بالکبر خدا بزرگ است خراب شد خیمه و مقهور و مغلوب شد این اجبار است مغلوب شدن اهل
آن انا اذ انزلنا بساحة قوم فساء صباح المنذرين وقتی که ما نازل می شویم در میدان
قوم کفاز جهت جهاد پیش بوز بول است صباح آن قوم ترسنا پنده شده لفظ منذرين بفتح زال

قَالَهَا ثَلَاثًا وَفُورًا فِي كَلِمَةٍ رَأَسَهُ مَرْتَبَةً قَالَ كَفْتَانَسُ وَخَرَجَ الْقَوْمُ إِلَى أَعْمَالِهِمْ وَبَرَاءَتِهِمْ قَوْمٌ خَيْرٌ
 مواضع اعمال خود که عمل میکردند در اینجا یا از جهت اعمال خود برآمدند از قلعه فقالوا الحمد لله گفتند این
 محمد است یا آنکه آمد محمد صلی الله علیه و آله وسلم قال عَبْدُ الْعَزِيزِ وَقَالَ بَعْضُ أَصْحَابِنَا كَفْتَانَسُ ^{الغزوة}
 ابن صهیب راوی و گفتند بعضی اصحاب ما که محمد بن سیرین است و الخمیس لفظ و الخمیس ^{محمد است}
 یعنی این هر دو راوی این لفظ هم روایت کرده اند که قوم خیر وقتی که بیرون آمدند و دیدند آنحضرت
 علیه و آله وسلم را گفتند که این محمد است و کفر است یا آنکه آمد محمد و خمیس یعنی لشکر درین روایت
 خمیس هم آمده و در روایت اولی لفظ محمد آمده و لشکر را خمیس از آن جهت گویند که پنج قسم می باشد قلب ^{المجیش}
 و مینه و مینه و مقدمه و ساقه یعنی المجیش مراد میسر از در لفظ خمیس لشکر را قال فاصْبِنَاهَا
 عَنْوَةً كَفْتَانَسُ كَمَا رَسَدِيْمٌ مَا انْ خَيْرٌ اَبْلَغُهُ وَقَهْرٌ لَفْظٌ عَنْوَةٌ بَفَتْحٍ عَيْنٍ مَهْلَةٍ وَسُكُونٍ نُونٍ بِمَعْنَى قَهْرٍ
 و اختلاف است در آنکه خیر بفتح لغت شد یا بصلح و هر دو جانب احادیث آمده و تصحیح کرده است
 منذری که بعضی آن بفتح و بعضی بصلح بود پس صحیح شد هر دو آثار جمع السببی پس جمع کرده
 اسیران را از کفار فجاء دحية پس آمد دحیه بکسر الهمزة و فتح آن که او صحابی مشهور است
 و بغایت حسن صورة داشت فقال يا نبي الله اعطني جارية من السببي ^{كفتم دحيه}
 این بی غیر خدا بده مرا یکی را از این اسیران خیر قال اذهب فخذ جارية ^{كفتم دحيه} گفت آنحضرت صلی
 علیه و آله وسلم برو پیش بگیر یکی را یا خذ صفيّة بنت حبيبي ^{كفتم دحيه} بگفت دحیه صفيّة را بفتح صاف
 بنت حبی بضم حاء مهله و کسر آن و فتح یا مشتاة اولی مخففه و تشدید یا تا نیمه این اخطب است و او
 از بنات ماریون علیه السلام بود در زیر کنانه بن ابی الحقیق بضم حاء مهله و تخفیف قاف ^{كفتم دحيه}
 شده بود آن کنانه روز خیر و آنحضرت ^{صلى الله عليه وآله وسلم} آمد بدحیه یا خذ جارية پیش از قسمت از حضرت آنحضرت
 صلی الله علیه و آله وسلم اختیار بود در معتم هر که عنایت فرماید از اصل غنیمت یا از خمس الخمس
 فجاء رجل الى النبي صلى الله عليه وآله وسلم يسأل عن دحيه بنت حبيبي ^{كفتم دحيه} بی غیر خدا صلی الله علیه و آله وسلم
 فقال يا نبي الله اعطيت دحية صفيّة ^{كفتم دحيه} بگفت آن مردانی بی غیر خدا داری تو دحیه را صفيّة ^{كفتم دحيه}

قُرَيْبَةُ وَالتَّضْيِيرُ و آن صفیه سیده قریبه و تضیر است که هر دو قبیله عظیمه اند از یهود خیر و بر
در نسب بهارون علیه السلام و لفظ قریبه بضم قاف و فتح را مهمله و سکون یا تحتیه و بظاء معجمه و لفظ تضیر
بفتح نون و کسر ضا معجمه لَا تُصَلِّحُ إِلَّا لَكَ لائق نیست این صفیه مگر از برای تو زیرا که او از خاندان نبویه است
و از اهل ریاست است که سیده هر دو قبیله است و آن صفیه جمال هم بسیار در شت قَالَ ادْعُوهُنَّ بِهَا
گفت آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم که بطبیعه رحیمه را با آن صفیه فَجَاءَ بِهَا آورد او را در حبه یا شخصی
فَلَمَّا نَظَرَ إِلَيْهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ خُذْ جَارِيَةً مِنَ السَّبْيِ غَيْرِهَا
پس گاه که نظر کرد آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم بسوی آن صفیه فرمود که بگیر یک راه را از اسیران غیر آن صفیه
شمارگان که کسی تو هم نگیرد که آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم از همه رجوع فرمودند زیرا که هنوز قبض نکرده
بود و همه بدون قبض تمام نمیشود و نیز از آن در جاریه بود که متوسط باشد در جواری و چون صفیه
افضل بود از همه در نسب و جمال رئیس رحیمه با آن از همه مردم با وجود که در اینجا افضل از رحیمه بودند باعث
بر بلال دیگران بود پس چراغ برای این مصلحت جائز بود و نیز وجه آنست که آنحضرت صلی الله علیه
و سلم و والد و پدر هم است و رجوع والد از همه ولد جائز است نیز در اکثر و در بعضی روایات است
که آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم او را از او خریدند و قیمت آن هم دادند و دیگر جاریه هم دادند که ذاق
القسط و اگرمانی قَالَ فَاعْتَقَهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَتَزَوَّجَهَا كَفْتًا
که انس است پس از آن صفیه را پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله و سلم و نکاح کرد او را برای خود فقال له
تَابِتٌ يَا أَبَا حَمْرَةَ مَا أَصْدَقَهَا يَكْفِتُ آن از ثابت بنانی ای ابو حمزه این کنیت انس بن مالک است
چه چیز مهر داد او را پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله و سلم قَالَ نَفْسَهَا كَفْتًا انس بن مالک که مهر او نفس او بود
أَعْتَقَهَا وَتَزَوَّجَهَا از او را بلا عوض و نکاح کرد او را بر همین عتق پس از او مهر او شد
از خصائص آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم بدیگری درست نیست و امام احمد بن حنبل و حسن ابن
و غیر آن بظاهر آن عمل نمودند و تجویز کردند برای دیگران هم حتی إِذَا كَانَ بِالطَّرِيقِ جَهْرًا تنها
له أُمَّ سُلَيْمَةَ تا آنکه وقتی که بود آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم در راه در رو حابر مانند بیل میل از

تجهیز نمود و تهیو اسباب نمود برای آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم ام سلیم بضم سین مهلمه که او مادر
النس بن مالک است فَأَهْدَتْهَا لَهُ مِنَ اللَّيْلِ زُفَافًا كَرْدُوسِ بَرَامِ سَلِيمٍ آن صنفیه را برای آنحضرت
صلی الله علیه و اله و سلم از شب فَأَصْبَحَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عَرُوسًا بِسَبْحِ صَبْحِ كَرْدُوسِ
خدا صلی الله علیه و اله و سلم عروس باید دانست که در لفظ عروس و منس و مونت برابر است گفته میشود
عروس داماده عروس فقال من كان عندك شيء فليجي به یگفت آنحضرت صلی الله علیه و اله
و سلم که کسی که بایه نزد او چیزی پس باید که بیارد او را و بسط نطعا و فرخ ساختند و انداختند
سفره از چرم و لفظ لطم بفتح نون و کسر آن و سکون طاء مهلمه و فتح آن و جمع آن نطوع و انطاع است
فَجَعَلَ الرَّجُلُ حُجِّيًّا بِالْتَمْرِ كَيْسُ مَرِيٍّ كَمْ مِي آوَرْدِ خَمَاءِ خَشْكٍ وَ جَعَلَ الرَّجُلُ حُجِّيًّا بِالسَّمِينِ
و کشت مرد که می آورد سمن را یعنی روغن را قَالَ فَأَحْسِبُهُ قَدْ ذَكَرَ السَّوِيْقُ كَفَتْ عَبْدِ الْعَزِيزِ
این صهییب که و کان میکنم النس بن مالک را که تحقیق ذکر کرد سویت را یعنی تلقان را که از کتوم ساخته
بودند یا از جو قال فَمَا سَوَّأَ حَيْسًا كَفَتْ النَّسَّ رِخْلًا طَرْدُ وَ سَاخْتَدَ حَيْسٍ رَانَ بَقِيعَ حَاءِ مَهْلَمَةٍ
مهلمه که در میان آنها یاد مثناة تحتیه ساکنه است و آن چیزی را گویند که ساخته میشود و از خرماء و روغن
و قروط و کاهای بعض قروط آرد انداخته میشود فَكَانَتْ وَ لَيْمَةٌ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
و اله و سلم پیش آن هر سه چیز ولیمه آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم یعنی طعام عرس آنحضرت صلی الله
علیه و اله و سلم و این ماخوذ از ولم است بمعنی جمع و تسمیه کرده شد آنرا از جهت اجتماع زوجین و ازین معلوم
میشود مشروعیه ولیمه برای عرس و ولیمه بعد از دخول می باشد و امام نووی قبل از دخول هم جائز را
و نیز معلوم شد از بخیریت که ولیمه بغیر از گوشت هم جائز است بَابُ فِي كَمْ تُصَلِّي الْمَرْأَةُ مِنَ
الْتِيَابِ بَابُ فِي كَمْ تُصَلِّي الْمَرْأَةُ مِنَ الْتِيَابِ بَابُ فِي كَمْ تُصَلِّي الْمَرْأَةُ مِنَ الْتِيَابِ
عباس و عکره بکسر عین مهلمه است لَوَّارَاتُ جَسَدِهَا فِي تَوْبٍ لَا جَزَئَةَ الزَّبِيحَةِ لَكُنَّ
جسد خود را در یک جامه هر آنکه جائز است و کفایت میکند این پوشیدن آن جسد را و در بعضی
بنی جاز و واقع شده است حَدَّثَنَا أَبُو الْيَمَانِ حَدِيثُ كَرْدُوسِ بَرَامِ سَلِيمٍ كَرْدُوسِ بَرَامِ سَلِيمٍ
نافع است

قَالَ أَخْبَرَنَا شُعَيْبٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ كَقَالَ أَبُو إِيْمَانَ كَقَالَ أَبُو إِسْحَاقَ
أَبُو إِسْحَاقَ قَالَ أَخْبَرَنَا شُعَيْبٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ كَقَالَ أَبُو إِسْحَاقَ

عَائِشَةَ قَالَتْ لَقَدْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّيُ الْفَجْرَ

كَقَالَ أَخْبَرَنَا شُعَيْبٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ كَقَالَ أَبُو إِسْحَاقَ

نِسَاءُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ بِحَاضِرٍ مِثْلَهُنَّ بِهَرَاهِ الْأَخْفَرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ زَنَانٌ مِنْ زَنَانِ مَنَاتِ

مُتَلَفَعَاتٍ بِمُرُوطِهَا حَالٌ كَقَالَ أَخْبَرَنَا شُعَيْبٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ كَقَالَ أَبُو إِسْحَاقَ

لَفْظِ مُتَلَفَعَاتٍ بِنَاءٍ مُشَدَّدٍ وَعَيْنٌ مَهْمَلَةٌ بِمَعْنَى مَغْطِيَاتِ الرُّؤُوسِ وَالْأَجْسَادِ وَمُرُوطٌ جَمْعٌ مَطَا

بِكِسْرٍ مِثْلُ جَارِزٍ أَيْ بَرِيضٍ يَبْصُوفُ وَيَاغِيْرُ آءٌ وَأَبٌ مَلْحَفَةٌ رَدَاءٌ كَالطَّلَانِ يَأْتِي أَرْسَهُ وَمُتَلَفَعٌ بِعَيْنٍ مَهْمَلَةٌ

مُخْفٍ وَاشْتِمَالٌ وَتَغْطِيَةٌ بِمَعْنَى يُوْشِيْدُكَ خُودٌ وَبَعْضُ رِوَايَاتِ مُتَلَفَعَاتٍ بِدُفَاهِمٍ أَيْ سَتِ

وَمُتَلَفَعٌ هُوَ خُودٌ رَأْيُ يُوْشِيْدُكَ هُوَ تَمِيْرٌ جَعْنٌ إِلَى يُوْشِيْدُكَ مَا يَعْرِفُهُنَّ أَحَدٌ بَعْدَ

بِجَمْعٍ مِثْلُ ذُنُوبٍ أَيْ زَنَانٍ بَسُوِيْ خَانِهَائِي خُودِي شَنَاخْتِ أَهْلَهَا بِمِثْلِ كَسِيٍّ مِنْ تَارِيْخِي بَابُ

إِذَا صَلَّيْتُ فِي تَوْبَةٍ لَهُ أَعْلَامٌ وَنَظَرٌ إِلَى عِلْمِهَا أَيْ بَيَانٌ هُوَ فِي بَيَانِ أَتَمَّ وَتَمَّ كَمَا نَزَلَتْ

بِخُودِ شَخْصِيٍّ فِي جَامِعَةٍ كَمَا نَزَلَتْ بِهَا أَعْلَامُهَا بِشَنَاخْتِ أَهْلَهَا بِمِثْلِ كَسِيٍّ مِنْ تَارِيْخِي بَابُ

عَلَمُهَا رَاجِعٌ هُوَ بَسُوِيْ تَوْبَةٍ وَتَانِيْتِ ضَمِيْرًا بِمَا رَخِيصَةٌ هُوَ فِي عِبَارَةِ حَدِيْثِ مَذْكُورٍ هُوَ

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُوْنُسَ حَدِيْثَ كَرَمَانَ أَحْمَدَ بْنِ يُوْنُسَ مَنْسُوبٌ كَرَمَانَ أَحْمَدَ رَجُلًا بَسُوِيٍّ جَدِيٍّ

شَهْرَةَ أَوْ دُنَامٍ بِدِرَاوِ عَبْدِ اللَّهِ هُوَ قَالَتْ تَنَايْرُ أَحْمَدُ بْنُ سَعْدِ بْنِ سَعْدٍ كَقَالَ حَدِيْثُ كَرَمَانَ

أَبِي إِسْحَاقَ قَالَ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُوْنُسَ حَدِيْثَ كَرَمَانَ أَحْمَدَ رَجُلًا بَسُوِيٍّ جَدِيٍّ

كَرَمَانَ أَحْمَدَ رَجُلًا بَسُوِيٍّ جَدِيٍّ

اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

نَمَازٍ خُودٌ فِي جَامِعَةٍ كَمَا نَزَلَتْ بِهَا أَعْلَامُهَا بِشَنَاخْتِ أَهْلَهَا بِمِثْلِ كَسِيٍّ مِنْ تَارِيْخِي بَابُ

طَاهَا أَعْلَامٌ كَمَا نَزَلَتْ بِهَا أَعْلَامُهَا بِشَنَاخْتِ أَهْلَهَا بِمِثْلِ كَسِيٍّ مِنْ تَارِيْخِي بَابُ

وسلم بسوی علمهای آن جامه نظر کردی فلما انصرف قال اذهبوا بجمیصتی هذه الی الی ^{جهیم}
 پس گاه که فارغ شد و برگشت از نماز فرمود پیر این چادر را بسوی ابی جهیم بفتح جیم و سکون با
 او عامر بن حذیفه عدوی قریشی مدنی مسلمان شد روز فتح مکه و اقولنی بانینجانه الی جهیم ^{وسایره}
 مرا چادر در رشت بلا علم که از ابی جهیم است لفظ اینجانه بفتح همزه و سکون نون و کسر باء موحده و تخفیف
 جیم و بعد آن الف و بعد آن نون و بعد از نون یا مشتاة تحتیه مشدده چادر غلیظه که علم نباشد او را
 و جائز است که همزه و سکون نون و فتح باء موحده و تخفیف یا مشتاة تحتیه و این منسوب است بسوی ^{موضعی}
 که نام او اینجان است و بعضی میگویند که منسوب بسوی میج بفتح میم و کسر موحده و تخفیف مشتاة
 موضع است در شام و قول اول اقرب بصواب است زیرا که گفته میشود ثوب اینجانی فانها الهتنة
 انفا عن صلواتی پس تحقیق که جامه خمیصه مشغول کرد در الحال از نماز من و توجه افتاد مرا با علام او
 و در حضور تفاوت افتاد و در بعضی روایات نکاد یفتنی که قریب بود که در رفته اند از دو توجه با ^{لطف}
 شود و اگر چه جناب نبوة منزله از آن است که این امر مشغول سازد آنجناب را لیکن مراد آنست که ^{شاید}
 مشغول کند چنانچه در روایت دیگر صریح است یا آنکه فی الجمله نظر و توجه آنطرف را هم پسند فرمودند گفته است
 قسطلانی که فرستادن این خمیصه برای ابی جهیم لازم نیست که از برای پوشیدن باشد بلکه احتمال است که
 از برای بیع و یاد دادن کپس باشد یا از برای پوشیدن در غیر اوقات نماز باشد پس شبهه نشود بانکه چون ^{حضرت}
 صلوات الله علیه و آله و سلم خود کرده پنداشت برای دیگر چون فرستاد و قال هشام بن عروه عن ابيه
 و گفت هشام بن عروه بن زبیر از پدر خود که عروه است عن عائشة قال انی صلی الله علیه
 و آله وسلم کنت انظر الی علمها و انا فی الصلوة از عائشه است که گفت پیغمبر خدا صلی الله علیه
 و آله و سلم بودم من که نظر میکردم بسوی علم آن خمیصه وصال آنکه من در نماز بودم فاخاف ان تفتنی ^{من}
 من از آنکه در رفته اند از در آن خمیصه و در خطه اند از دو لفظ تفتنی بفتح ثناء فوقیه و کسر ثانیه و بدو
 نون از باب ضرب یضرب و در بعضی روایات بفتح یا مشتاة تحتیه در اول بدل فوقیه است باین
 ان صلی فی ثوب مصلب لفظ مصلب بفتح لام مشدده است یعنی جامه که در و نقش باشد مثل ^{صلیب}

یعنی بایست که اگر کسی نماز خواند در جامه که نقش کرده شده است در وی یافته شده است در صورت
 صلیب او تصاویر یعنی نماز خواند در جامه که صاحب تصاویر است لفظ تصاویر عطف
 بر توب است و اگر بر صلیب عطف باشد بتقدیر آنکه فی توب مصور بالصلیب او تصاویر و در
 بعضی نسخ او فیه تصاویر است و این ظاهر است هَلْ تَقْسُدُ صَلَوتَهُ آیا فاسد میشود نماز
 او یا نه و مَا يَنْهَى عَنْ ذَلِكَ و این بایست در بیان چیزی که نهی کرده میشود از این چیز باشد
أَبُو مَعْمَرٍ عَبْدُ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ و حدیث کردار ابو معمر همین و سکون مهمله نام او عبد الله بن عمر ^{رضی الله عنه}
 از شیوخ بخاریست حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ حدیث کردار عبد الوارث بن سعید ذکر او در اول
 کتاب گذشته است قَالَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنِ صُهَيْبٍ او گفت که حدیث کردار عبد العزیز
 ابن صهیب احوال او هم مذکور شده است سابق عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قال كان قد اقم
لِعائشَةَ گفت انس که بود یک پاره نقش در او برای عائشه لفظ قوام بکبر قاف و تخفیف را مهمله
 پاره که در ورق و نقوش و تصاویر باشد و آن پاره بار یک از صوف بود و الوان مختلفه داشت سَوَّيْتُ
بِهَ جَانِبِ بَيْتِهَا که پاره کرده بود عائشه آن پاره یک طرف خانه خود را قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَاللَّهُ وَسَلَّمَ أَمِيطِي عَنَّا قِرَامَكَ هَذَا فرمود آنحضرت صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ که در او کن از این
 سر پاره خود را فانه لَا تَأْكُلُ تَصَاوِيرَ تَعْرُضُ فِي صَلَوتِي پس تحقیق همیشه است که این تصاویر
 ظاهر میشود برای من در نماز من و لفظ تصاویر در اکثر نسخ بغیر ضمیر است و در بعضی نسخ و در بعضی
 تصاویر باضافه بسوی ضمیر است و تصاویر جمع تصویر است بمعنی صوره و لفظ تعرض بفتح
 فوقیه و کراه مهمله ای تلویح و این حدیث دلالت بر کراهت تصاویر باشد در لباس و در پاره مقابل و
 و اگر بساط باشد آنرا حنفیه مستثنی کرده اند و متافعیه آنرا نیز مکره میدانند بَابُ مَنْ
صَلَّى فِي فَرْوَجِ حُرَيْرٍ بفتح فاء و تشدید را مهمله مضمومه و تخفیف او و آخر او ضمیر است قبا
 که فرجه و شق داشته باشد و مشق باشد از جانب پشت و این لباس اعاجم است یعنی غریبی
 یعنی باب کسی که نماز بخواند در جامه که و از باشد پاره کرده شده باشد از جانب پشت و از پشت

بہ دشمن نزعہ بعد آن کشید اور احدثنا عبد اللہ بن یوسف حدیث کردار ^{عبد}
 ابن یوسف قال حدثنا اللیث گفت حدیث کردار الیث بن سعد عن یزید از نیرین
 ابی حبیب عن ابی الخیر از ابی الخیر و نام او مرثد است تابعی است عن عقبہ بن عامر از عقبہ
 ابن عامر جنی صحابی است قاری و فصیح و شاعر و کاتب بود و او از ان کسان است کہ جمع نمودند
 قرآن را در مصحف و مصحف او بر غیر تالیف حضرت عثمان بود و او در صفین با معاویہ بود و امیر
 بود و او را معاویہ بر مصروفیت شد در خلافت معاویہ رضی اللہ عنہ عن جمیع الصحابہ قال اُهدی للنبی
 صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم فرج حریر گفت عقبہ کہ ہدیہ فرستادہ شد بسوی پیغمبر خدا صلی
 علیہ و آلہ وسلم جامہ فرجی ابریشم لفظ اہدی بصیغہ مجهول است فلیدسہ فصلی فیہ اتم انصرف
 فنزعہ نزعاً شدیداً کالکاربہ لہ پوشید انحضرت صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم اور انما از خواند در ان جامہ
 بعد آن بر پشت از نماز کشید آن جامہ را کشیدنی سخت مثل کسی کہ مکروہ پندارد آن را و قسطلانی
 نوشتہ است کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم فرمودند کہ جبیر بن عبد اللہ را منع کرد از او این ابتدا کریم
 پوشیدن حریر بود و آنحضرت صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم کہ پوشیدہ بود آنرا و نماز خواند در او در الوقت عام
 نشدہ بود پوشیدن ابریشم و قال لا ینبغی هذا للمتقین و فرمود آنحضرت صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم کہ
 سزاوار نیست استعمال این حریر از برای متقیان یعنی مسلمانان کہ متقی اند از کفر و تعین جمع مذکور نمودند تا
 خارج شوند زمان کہ جائز است زنان را استعمال آن و خروج آن بدلیل و احادیث دیگر معلوم شدہ است
 چنانچہ در حدیث است اصل الذهب و الحریر لانا امتی و حرم علی ذکور ما قال الترمذی حسن صحیح باب
 الصلوۃ فی الثوب الاحمر باب است در بیان حکم نماز خواندن در جامہ سرخ حدثنا محمد بن عمر
 حدیث کردار محمد بن عمر برو عین مہملہ و سکون را اولی احوال او سابق مذکور شدہ قال حدثنا
 ابن ابی زائدہ گفت حدیث کردار عمر بن ابی زائدہ بضم عین بغیر واو عن عون بن ابی حنیفہ
 از عون بن ابی حنیفہ بضم جیم و فتح حاء مہملہ نام او و ہمب بن عبد اللہ است تابعی کوفی است عزابنہ
 از پدر خود کہ ابو حنیفہ است او صحابی است رضی اللہ عنہ قال رأیت رسول اللہ صلی اللہ علیہ

والله وسلم في قبة حمراء من آدم كفت ابو جحيفة که دیدم من پیغمبر خدا را صلی الله علیه و آله وسلم در قبة

سرخ از چرم قبه بضم قاف و تشدید باء موحده که آنرا خیم میگویند گاهی از پرچه ساخته میشود و گاهی از چرم

در چوب و بر بزمز نه خانه است و لفظ ارم بفتح همزه و ران جمع ارم است بمعنی جلید یعنی چرم و رأیت بلاکلا

أخذ وضوء رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم و دیدم بلال بن رباح را بفتح باء مهمله و

باء موحده که موزن آنحضرت بود صلی الله علیه و آله وسلم که گرفت آب وضوء آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم را

وضوء در نجابت و او بمعنی آب وضوء است و رأیت الناس یبتدرون ذاك الوضوء مؤذرا

مردم را که سرعت میکنند و طلب سبقت مینمایند از برای گرفتن آن آب وضوء در بعضی روایات ذاک بضم

در بعضی روایات ذاک بلام است فمما أصاب منه شئاً تمسح به کسی که میرسد از آن آب

چیزی را می باید آن آب روی خود را و من لم یصب منه شئاً أخذ من بلل صاحبه

و کسی که نمیرسد از آن آب چیزی را می گرفت از تری مصاحب خود شئاً رأیت بلاکلا أخذ عنزة

بعد آن دیدم من بلال را که گرفت نیزه خورد در لفظ عنزة بفتح عین مهمله و نون و زای معجم نیزه خورد که او را

نوک باشد مثل نوک نیزه فرگزها یا خلس نید آن نیزه را در زمین و خرج النبي صلی الله علیه و آله وسلم

في حلة حمراء و بر او آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم در دو چادر سرخ و حله بضم حاء مهمله و لام مشدده

دو چادر را گویند که آن از ارورد است و اطلاق حله بغير دو چادر نمیشود و مراد از سرخ آنست که خطوط

سرخ داشت بمعنی خط سیاه مشتمل در آن حال که بردارنده بود از او در اصلي العنزة بالناس

رکعتین نماز خواند بسوی آن نیزه خورد بهر اهرام مردم دو رکعت در نماز ظهر و رأیت الناس

و الدواب یمرقن بین یدی العنزة و دیدم من مردم را و چار پاها را که میکند شتند در پیش نیزه

باب الصلاة في السطوح بابست در بیان حکم نماز در سطوحها و المنابر و نماز خواندن

در منبر کبریم و فتح باء موحده و الخشب بفتح خین و ضم تین هم جانر است یعنی نماز خواندن در چوبها

قال ابو عبد الله كفت ابو عبد الله یعنی محمد بن اسماعیل بخاری كفت و لم یر الحسن بأساً أن

یصلی علی الجمد و ندرید حسن بصری باک از آنکه نماز بخواند بر آب منجد لفظ جمد بفتح جیم و ضم آن و سکون

میم آب که منجد شود از سختی سرما یعنی یخ و القناطر و بر پهلایها هر آنست که در از قناطر حسود باشد که
 مطابق شود بترجمه که صلوة بر خشب است و جز از چوب می باشد بالای خندق و قنطره بنامی باشد و آن جز
 تحتها بول اگر چه جاری باشد زیر آن پهلای بول او فوقها او اما مایا بالای آن پهلای و یا پیش آن پهلای
 بول باشد لفظ امام بفتح همزه بمعنی قدام آن کان بینهما سترة اگر باشد در میان بول و آن مصلی
 میان قناطر و مصلی ستره و پرده که مانع باشد از ملاقات نجاسته و صلی ابوهریره علیه السلام
 المسجد بصلوة الامام و نماز خواند ابوهریره رضی الله عنه بر سقف مسجد به همراه نماز امام و امام باای
 بود در مسجد چون جای در مسجد تنگ شود و از دحام بسیار شود اقتدا بر سقف هم درست است و
 ابن عمر علی الشیح و نماز خواند حضرت عمر رضی الله عنه بر یخ حد ثنا علی بن عبد الله حدیث کرد ما را علی
 عبد الله قال حدثنی سفیان گفت حدیث کرد ما را سفیان بن عیینة قال حدثنی ابو حازم
 گفت حدیث کرد ما را ابو حازم که نام او سلمه بن دینار است قال سألوا سهل بن سعد من ای
 شیء المنبر گفت ابو حازم که سوال کردند مردم سهل بن سهل ساعدی را که از کدام چیز بود منبر آنحضرت
 علیه السلام بعضی مردم شک داشتند در آنکه از کدام چوب منبر ساخته شده بود فقال ما بقی بالناس
 اعلم به منی پس گفت سهل که باقی نمانده است در مردم ما نیز بحال آن منبر از من هو من ائبل الغابة
 آن منبر از درخت کز بود که واقع بود در غابه که موضع قریب است از مدینه از طرف عوالی و ائبل بفتح همزه سکون
 تاء مثله درخت کز را گویند چوب او خوب می باشد از آن پیاها می سازند و بر کآن پر چلانی
 عملة فلان ساخته بود از آن فلان شخص که نام او میمون بود کذا فی القسطا و در بعضی روایات نام او
 با قوم بود ربیاء موحده و قاف مضمونه رومی بود کذا فی الکرامی و در بعضی روایات با قول بلام بود موه
 فلانه از او کرده شده فلانه بود فلانه کنایه از زن است و نام آن زن عائشه است انما
 و بعضی میگویند مینا نام درخت بکر میم و سکون یا مشتاة تحتیه و بنون لرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ساخته بود از برای پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم و قام علیه
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ حِينَ عَمِلَ وَاسْتَدَارَ شَدِيدًا مِنْ بَعْضِ خَدَّيْهِ صَلَّى

الله عليه وسلم وقتی که ساخت و وضع و نهاده شد فاستقبل القبلة و کبر استقبل
 کرد قبله را و تکبیر گفت در بعضی روایات و کبر بواو آمده است و درین روایت بغیر او است جواب
 از سوال مقدر است که کسی بگوید که بعد استقبال چه عمل کرد در جواب گفت که تکبیر گفت و قام
 الناس خلفه و استاده شدند در دم پس حضرت صلی الله علیه و سلم فقرأ و رکع و رکع
 الناس خلفه بقرآن کرد آنحضرت صلی الله علیه و سلم و رکوع کرد و رکوع کردند در دم پس آنحضرت
 صلی الله علیه و سلم ثم رفع رأسه ثم رجع القهقري بسوی پشت مبارک خود در از رکوع
 بسوی پشت بسوی پشت اما بر کشتن بر قفا که پشت ندارد تا آنکه پشت بقبله نشود که استقبال قبله
 شرط است در نماز فسجد علی الارض ثم عاد إلى المنبر بسجده کرد بر زمین بعد آن عود کرد
 بسوی منبر ثم قرأ ثم رکع ثم رفع رأسه ثم رجع القهقري حتی سجد
 بالأرض بعد آن قرائت کرد بعد آن رکوع کرد بعد آن سر بر پشت از رکوع بعد آن رجوع کرد بسوی
 پیشین استدبار قبله تا آنکه سجده کرد بر زمین فهذا شأنه پس این است حال او و باید دانست
 که ارتفاع امام از موم در نیصوارة کمتر از ذراع بود که در روایت آمده است که هر پایه منبر بقدر یک
 بود و در کم از ذراع اگر ارتفاع باشد که است نیست و چون در هر رکعت نزول از منبر یک قدم واقع
 میشود و در رکعت دیگر عروج هم بهمان طور پس فعل کثیر نشد که فعل کثیر در یک رکعت واقع شد ^{میشود}
 و نیز احتمال است که این فعل قبل از تحريم فعل کثیر واقع شده باشد و در کرمانی و قسطلانی گفته است
 گفته که منبر شریف راسه پایه بود و آنحضرت صلی الله علیه و سلم استاده بود بر پایه تانیه پس در نزول ^{و عروج}
 او در خطوه می شد و در خطوه عمل کثیر نیست پس معنی نماز نشد اگر چه است در امام از برای عرض
 و مورد حال خود بر دم مکروه نیست قال أبو عبد الله گفت ابو عبد الله بخاری قال علی بن عبد الله
 گفت علی بن عبد الله مدینی سألني أحمد بن حنبل سوال کرد مرا احمد بن حنبل ازین حدیث احمد بن حنبل
 صاحب مذهب است گفته است این را موی که احمد بن حنبل حجه است در میان خداست و بندگان
 او در زمین و شاکر امام شافعی نیز هست و موافق است مسائل مذهب او با مذهب امام ابو حنیفه

در مواضع مفروده و معاصر بود با امام بخاری و او فوت شد در بغداد در سال رو صد و چهل و یک و متولد شد
 در سال یکصد و شصت و چهار و عمر او هفتاد و هفت بود امام بوز در فقه و حدیث و زهد و ورع
 و عباده و با و معلوم شد حدیث صحیح از سقیم و مجروح و معلل پیدا شد در بغداد و طلب علم کرد و سماع
 حدیث نمود از شیوخ خود بعد آن رحلت نمود بکوفه و بصره و مکه و مدینه و یمن و شام و جزیره و سماع نمود
 از کبار علمای آن عصر و از شافعی نیز و از روایت نمود محمد بن اسماعیل بخاری مولف این کتاب ^{و مسلم}
 و بود او و غیر آنها بسیار لیکن بخاری درین کتاب خود ذکر نکرد از احمد بن حنبل مگر یک حدیث در آخر
 کتاب صدقات و امام شافعی گفته است خرجت من بغداد و ما خلق بها احداثی و اورع و لا اعلم
 احمد بن حنبل و گفته است ابو ذرعه که حفظ داشت احمد بن حنبل ده لک حدیث و گفت ابو داود ندیدم
 که ذکر کرده باشد دنیا را و گفت عبد الله پسر امام احمد بن حنبل که پدر من بعد نماز این دعا میخواند اللهم ^{صنعت}

وَجِبِي عَنِ الشُّجْرِ لِيُغَيَّرَ قُضُؤُ جِبِي عَنِ الْمَاءِ لِيُغَيَّرَ قَالَ فَإِنَّمَا أَرَدْتُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَالْه وَسَلَّمَ كَانَ أَعْلَامَ مِنَ النَّاسِ كَقَوْلِكَ أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ إِذَا رَأَى كَرَمًا أَنْكَرَ بِغَيْرِ خَدِّ ابْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ

وَسَلَّمَ أَعْلَامَ مِنْ رَدْمٍ وَبَلْبَدٍ بُوَدُّ رُوقِي كَبُرَ مِنْهُ اسْتَادَةٌ مِي شَدَّ بَرِي نَمَازُ فَلَآ بَأْسَ بَانَ تَكُونُ كَلَامًا
 أَعْلَامَ مِنَ النَّاسِ بِهَذَا الْحَدِيثِ يَكُنْ سَبِيحًا بَأَنَّهُ بَأَشَدَّ أَمَامَ بَلْبَدٍ تَرَا زَمْرًا بِسَبَبِ دَلَالَتِ
 اِيْحَدِيْتِ بِرُجُوَازِ عُلُوِّ بَرَقْدَرِ دَرَجَاتِ مَبْرُوعِي شَافِعِيَّةِ كَقَوْلِكَ إِذَا رَأَى كَرَمًا بَسْرَ مَنَارَةٍ مَسْجِدٍ وَ مَ مَوْمَدٍ

مَسْجِدٍ بِأَشَدَّ صَحِيحٌ هُوَ اقْتِدَا قَالَ كَقَوْلِكَ عَلِيُّ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ مَدِينِي فَقُلْتُ بِكَيْفِمْ إِنَّ سَفِيَانَ بِنَ عَيْنِيَّةِ
 كَأَزِيْسَالٍ عَنِ هَذَا كَثِيرًا كَقَوْلِكَ سَفِيَانَ بِنَ عَيْنِيَّةِ بُوَدُّ كَسَوَالٍ كَرْدَةٌ مَشْدُورِيْنَ جَوَازُ فَلَآ تَسْمَعُهُ

مِنْهُ بِأَشَدَّ شَيْدِيْ أَنْ رَا زُو قَالَ كَقَوْلِكَ أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ إِذَا رَأَى كَرَمًا أَنْكَرَ بِغَيْرِ خَدِّ ابْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ
 عِنْدِ الرَّحِيمِ قَالَ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ حَدِيثُ كَرَمًا مَحْمَدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحِيمِ كَقَوْلِكَ كَرَمًا
 يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ قَالَ أَخْبَرَنَا حَمِيدُ الطَّوِيلِ كَقَوْلِكَ خَبْرًا دَامَا رَا حَمِيدُ بَضْمَ حَاءِ مَهْمَلَةٍ كَقَوْلِكَ تَابِعِي

عَنْ النَّسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْه وَسَلَّمَ سَقَطَ عَنْ
 فَرَسٍ فَجَحَّشَتْ سَاقُهُ كَقَوْلِكَ سَقَطَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْه وَسَلَّمَ إِذَا رَأَى كَرَمًا أَنْكَرَ بِغَيْرِ خَدِّ ابْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ

از بجزه پرخاشیده شد ساق مبارک آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم لفظ محشیت بضم جیم و کسر حاء مهمله و نشانی
معجمی خدشت و المحش الخدش خراشیده شدن پوست او کتفه یا خراشیده شد کتف مبارک آنحضرت
صلی الله علیه و آله وسلم این شک را ویست و کتف بفتح کاف و کسر آل و سکون تاء هبت و از انس بن مالک
بروایت شیخین آمده محش شقه الایمن و این لفظ شامل هبت ساق و کتف را فالی من نسائه شهر
بایش اگر یعنی سو کند خورد که داخل نشود بر زنان خود یکماه مراد ازین ایلا هین حلف عدم دخول
نساءست تا چهار ماه مجلس فی مشربیه له پیشیت در غزوه که مراد او بود لفظ مشربیه بفتح میم و سکون
شاین معجمه و فتح راه مهمله و ضم آن معنی غزوه خانه بنده در جتها من جذوع النخل در جبهه او یعنی طرف
بالا او یعنی سقف او از شاخه های درخت است در بعضی روایات لفظ نخل نیست من جذوع هبت و لفظ
جذوع بضم جیم و زال معجمه عبارت از ساق و تنه درخت هبت فاتاه اصحابه یعودونه بضم و کسر
راصلی الله علیه و آله وسلم اصحاب او عیادت میکردند او را از جهت همان مرض افتاد از اسب خراشیده
بهلوی راست آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم فصلی بهم جالساً و هم قیام نماز خواند
صلی الله علیه و آله وسلم باین صحابه نشسته و حال آنکه آن مردم استاده بودند فلما سلم قال انما جعل
الامام اماماً لیلوئتم به بیکاه سلام دارد فرمود که جز این نیست که گردانیده شد امام را امام
کرده شود با و فاذا کبر فکبروا و اقبسوا و اذ اذ کعب فارکعوا و اذ اذ
فانسجدوا و اذ اذ کعب کعب کعب کعب و وقتی که سجده کنید پس کعب کنید و ان صلوا قائماً
فصلوا قیاماً و اگر نماز بخواند استاده بیکاه بخواند استاده و ازین معلوم میشود بطریق مفهوم
اگر امام بخواند نشسته شما هم نماز بخوانید نشسته بعضی تاویل کرده اند آن را باینکه اگر شما هم عاجز باشید
از قیام و مریض باشید مثل امام بیکاه صحیح آنست که این حدیث منسوخ است زیرا که در آخر عمر
آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم نماز خواند نشسته و مردم نماز خواندند استاده اما در مذاهب امام
احمد بن حنبل این حدیث غیر منسوخ است و عمل بر همان است و نماز آخر عمر آنحضرت صلی الله علیه و آله
و سلم را حمل بر امامت آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم نموده که آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم امام نبود

وَنَزَلَ لِتِسْعِ وَعِشْرِينَ وَنَزَلَ فَرَمُودُ بِأَيِّهَا أَتَى نَحْضُتَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا نَزَلَ بِالْأَخَانَةِ
بَعْدَ شَتْرِ بَيْتٍ وَنَهْ رُفَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّكَ الْيَتُّ شَهْرًا كَقَوْلِ صَحَابَةٍ
رَسُولِ اللَّهِ تَحْقِيقًا تَوْسُوكُنْ خُورْدَه بُودِي كَه تَايَكِه دَخُولِ كُنِي بَرَسَاوَالِحَالِ نَزُولِ فَرَمُودِي بَعْدَ
بَيْتٍ وَنَهْ رُزُورِ زَعْمِ أَنَهَا چنان بود که ماه البته سی روز می باشد فقال إِنَّ الشَّهْرَ
تِسْعَ وَعِشْرُونَ فَرَمُودِ نَحْضُتَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَتَحْقِيقِ اِيْنِ مَاهِ بَيْتٍ وَنَهْ رُزُورِ
دَانَسْتِ كَه الْفَلَامِ دَرِ لَفْظِ اِيْنِ الشَّهْرِ اَزِ بَرَايِ عَهْدِ مَهْتِ و مَرَادِ اَزِ اِيْنِ شَهْرِ مَحْلُوفِ بَهْ مَهْتِ و كَر
شَخْصِي سَوَكُنْ خُورْدِ بَرِ فَعَلِي تَايَكِه مَعِيْنِ چنانچه صوم یا اعتكاف یا غیر آن و آن ماه بئیت و نه روز
شود سَوَكُنْ دَاوْتَمَامِ مِيشُودِ و لَازِمِ نِيسْتِ اَوْرَا اِيْنِ فَعْلِ تَا سِي رُزُورِ دَرِ نِجَاهِ مِ صُورَةِ بُودِ كَه نَحْضُتِ
صَلَاةِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اِيْلَاءِ اِيْنِ مَاهِ مَعِيْنِ كَرْدَه بُودِنْدِ و اِيْنِ مَاهِ بَيْتٍ وَنَهْ رُزُورِ شُدِ و اَكْرَسِي سَوَكُنْ
بِمَاهِ مَطْلُوقِ چنانچه بگوید علی ان اصوم شهر ادر انجا البته سی روز لازم میشود که مطلق منصرف بکمال
بَرَسِ اَزِ و شَهْرِ كَامِلِ مَهْتِ و شَهْرِ كَامِلِ سِي رُزُورِ مَهْتِ بَايَدِ دَانَسْتِ كَه چُونِ دَرِجَهْ غَرْفَهْ كَه عِبَارَةُ اَزِ سَطْحِ
اَزِ چُوبِ خَرَابُودِ و نَمَازِ مِیْجُو اِنْدَا نَحْضُتِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بَرِ و رِيسِ اِيْنِ بِيَانِ نَمَازِ بَرِ سَطْحِ و خَشْبِ مَعْلُومِ
شُدِ چنانچه در ترجمه باب گفته زیر که سطح در نجا زاین غرفه بود باب تینویس است اذ اصابت
تَوْبِ الْمُصَلِّيِ اَمْرًا تَهْ اِذَا سَجَدَ وَوَقْتِي كَه بَرَسِدْ جَا مَهْ مَصْلِي رَا زَلِ اَوْ وَقْتِي كَه سَجْدَه كُنْدَه فَاسْتَدْرَجَ
نَمَازِ اَوْ حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدِيثُ كَرْدَمَارِ مَسْدَرِ بِنِ مَرْوَدِ عَنْ عِيَالِدِ اَلْحَمَّالِدِ بِنِ عَبْدِ اَللَّهِ طَحَّانٍ قَالَتْ
حَدَّثَنَا سَلِيمَانُ الشَّيْبَانِيُّ كَقَوْلِ كَرْدَمَارِ اِسْمَانِ شَيْبَانِي تَابِعِي عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ
اَبْرِشَادِ اَزِ عَبْدِ اَللَّهِ بِنِ شَدَادِ بِنِ هَارِ عَنْ مَيْمُونَةَ اَزَامِ اَلْمَوْمِنِيْنَ مِمْوْنَةُ مَهْتِ قَالَتْ كَانَ
رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّيُ وَاَنَا حِذَاؤُهُ كَقَوْلِ اِيْنِ مَيْمُونَةَ كَه رُزُورِ رَسُولِ
خُدَا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَه نَمَازِ مِیْجُو اِنْدِ و مِ مَحَازِي و مِقَابِلِ اَوْ بُودِ مِ لَفْظِ حِذَاؤُهُ كَه حَرَامِ مَهْمَلِ و بُدَالِ
بِعْنِي مَحَازِي اِيْ اَنَا مَحَازِي و اَنَا حَائِضٌ و حَالِ اِنْ كَه مِ حَائِضٌ بُودِ مِ و نَمَّا اَصَابَنِي تَوْبَةٌ اِذَا
سَجَدْتُ و بَسَا بُودِ كَه بَرَسِيدِ رَا جَا مَهْ اَوْ وَقْتِي كَه سَجْدَه مِ كَرْدَتْ قَالَتْ وَكَانَ يُصَلِّيُ عَلَيَّ اَلْحَمْرَةَ كَقَوْلِ

میمنه و بود آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم که نماز میخواند بر سجاده خورد لفظ خره بضم خاء مع و سکون میم سجاده
خورد از پوست خرما که ساخته میشود بتارها و او آنقدر می باشد که بر و سجده کرده شود و او را خره از خره
گویند که می پوشد روی مصلی را از زمین چنانچه خار گفته میشود چادر خورد را که زنان می پوشند زیرا که او می
پوشد سر را و اگر سجاده مصلی کلال باشد بقدر طول مصلی یا زیاده آنرا حصیر گویند و خره نمیکویند و جمع آن
خره است و خلاف نیست در فقهاء اصبهار در جو از نماز بر خره وقتی که دیگر مکان صلوة بهم پاک باشد
و خره را محض از برای اتقاء وجه از گرمی زمین می اندازد مگر از عمر بن عبدالعزیز روایت است که خاک را می طلبید
و می انداخت بر خره و سجده میکرد بر او زهته مبالغه در تواضع و خشوع و ازین حدیث معلوم شد که بدن
پاک است و نماز باطل نمیشود بمجازات زک باب و الصلوة علی الحصیر یعنی با بستن

حکم نماز خواندن بر پوریا و حصیر آنرا گویند که ساخته میشود از پوست خرما و درازی او بقدر درازی پوریا
و نکته درین ترجمه باب اشاره است بسوی ضعف حدیث شرح بن هانی که او سوال کرد عائشه را
که آیا بود آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم که نماز میخواند بر حصیر و الله تعالی میفرماید که جعلنا جهنم للکافرین حصیرا
پس گفت عائشه که نمیخواند بر حصیر و این حدیث ضعیف است ایشان میکنند نماز خواندن آنحضرت صلی

الله علیه و اله و سلم بر حصیر حدیث اتوی و صلی جابر و ابوسعید فی السفینة قائما و است
درین که نماز خواندن جابر بن عبد الله انصاری و ابوسعید خدری که هر دو صحابی عظیم الشان اند احوال
سابق مذکور شده این هر دو نماز خواندن در کشتی استاده و این مسئله را بمسئله سابقه متصل
کردیم جامع آنکه هر دو مشترک اند در نماز خواندن بر غیر زمین که در سفینه هم نماز بر جوب میشود و بر حصیر
هم بر غیر زمین میشود بخلاف بعضی محدثین اهل ظاهر که اشتراط کرده اند منباشه مصلی را بر زمین بظاهر
این حدیث که آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم فرمودند معاذ بن جبل را که عقر و جهک فی التراب و جمهور
جمل نموده اند این امر را استجاب و اما نماز خواندن در کشتی استاده بر تقدیر عدم دوران است
و اگر شاق باشد نشسته بخواند چنانچه مذکور میشود و نیز امام ابوحنیفه هم جائز است نماز در کشتی
عذر جالس و قال الحسن و گفت حسره بصری تصلی قائما نماز میخوانی استاده ما الله تشق علی

Marfat.com

أَصْحَابِكَ تَمَارِمْ كَمَا شَاقَّ نَكْنِي وَمَشَقَّتْ نَهْ أَنْدَازِي بَرِيارانِ خُودَتِكَ وَدَمَعَهَا دُورانِ بَكْنِي بَكْرِي
 بهمراه کشته هر طرف که بگذرد کشته و اِلَّا فِقَاعِ عِدَا و اگر شاق میشود بر اصحاب تو بیخس بجوان نشسته
 زیرا که حرج مدفوع است حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدِيثُ كَرَمَارِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ يُونُسَ قَالَ أَخْبَرَنَا مَالِكُ
 عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي طَلْحَةَ كَقَوْلِهِ كَرَمَارِ مَالِكُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ يُونُسَ
 عَنْ النَّسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ جَدَّهُ مَلِيكَةَ أَنْكَ تَحْقِيقُ جَدَّهُ اسْحَاقُ مِنْ جَانِبِ بَدْرٍ كَرَمَارِ
 مَلِيكَةَ بُو دِضْمِ مِيمٍ وَفَتْحِ لَامِ نَبْتِ مَالِكِ بْنِ عَدِيٍّ وَوَالِدِهِ مَادِرِ النَّسِ بْنِ مَالِكٍ هِيَ زَيْرَةُ مَادِرِ النَّسِ سَلِيمِ
 نَامِ دَأْتِ وَمَادِرِ او مَلِيكَةَ مَذْكَورَهُ بُو دِ وَبَعْضِي تَرَاخٍ كَقَوْلِهِ أَنْكَ ضَمِيرُ جَدِّهِ رَاجِعٌ هِيَ بَسْوَى النَّسِ بْنِ مَالِكٍ
 كَرَمَارِ اَزْ جَدِّهِ خُودِ تَقْلِ مَيَكْنِدُ اِيْنَ مَلِيكَةَ جَدَّهُ اِنْسِ اَزْ جَانِبِ مَادِرِ بُو دِ وَبِاِيْنَ جُزْمِ كَرَمَارِ اِنْدَ اَكْرَمِ مُحَمَّدِ بْنِ
 كَقَوْلِهِ أَنْكَ اِيْنَ مَلِيكَةَ هِي اِمَّ سَلِيمِ هِيَ كَرَمَارِ اِنْسِ هِيَ دَرِ بِنْصُورَةِ ضَمِيرِ جَدِّهِ اِلْتِ رَاجِعِ بَسْوَى
 اسْحَاقِ بَاشْدِ دَعَتْ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لِبَطْعَامٍ صَنَعْتَهُ لَهُ دَعْوَتِ
 كَرَمَارِ اِيْنَ مَلِيكَةَ رَسُوْلِ خُدَارِ اَصْلِي اِسْمُهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اَزْ بَرِ اِيْ طَعَامِي كَرَمَارِ اِيْنَ مَلِيكَةَ يَادِ خُرَّ او اَمَّ سَلِيمِ
 وَآلِهِ اِنْسِ اَبْرِي اَخْفَرْتِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَأَكَلَ مِنْهُ يَخُورِدُ اَخْفَرْتِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 اَزْ اِنْ طَعَامٍ ثُمَّ قَالَ قَوْمٌ مُوَا فَلَ صَلَّى لَكُمْ فَرَمُوْدُ اَخْفَرْتِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِرِ خَيْرِ بَرِ
 نَازِ مِخْوَانِ مِنْ اَزْ بَرِ اِيْ شَمَائِعِي اَزْ بَرِ اِيْ تَعْلِيْمِ شَمَائِعِي وَنَفْعِ شَمَائِعِي بُو صُوْلِ بَرِكْتِ وَخَيْرِ اِنْ بَشَمَائِعِ دَرِ لَكُمْ بَرِ اِيْ اَصْلِ
 اِيْ لَاجِلِكُمْ وَغَرَضِ اِنْ مَلِيكَةَ هِي هِي اِيْنَ بُو دِ كَرَمَارِ اَخْفَرْتِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دَرِ خَانَةِ او نَازِ جُو اِنْدَ كَرَمَارِ نَفِضِ
 وَبَرِكْتِ اِنْ بَآهِنَا بَرِ سُدُورِ بَعْضِي رِوَايَاتِ فَلَ اَصْلِ بُو بَرِ اِيْ اَشْكَلِ هِيَ كَحَذْفِ يَابِ بَرِ لَفْتِ بَعْضِي زَيْرَةُ
 اِيْهَا مَيَكُونِيْدُ كَرَمَارِ اِفْرَ هِيَ وَفَعْلِ مَجْزُومِ هِيَ كَحَذْفِ اِنْ يَابِ وَدَرِ بِنْصُورَةِ لَامِ مَكْسُورِ بَاشْدُ وَدَرِ
 رِوَايَاتِ مَتْنِ بِلَامِ تَاكِيدِ هِيَ وَاِنْ لَامِ مَفْتُوحَةٍ هِيَ وَبِاَثْبَاتِ يَابِ هِيَ وَلَقَطِ لَكُمْ اِيْ لَاجِلِكُمْ
 اِنْسِ كَرَمَارِ بَكْمِ مَيَفُورِدُ بِيَابِ مَوْجِدِهِ لِيَكُنْ دَرِ اِيْصَالِ نَفْعِ هِيَ بِحُصُولِ بَرَكَاتِ قَالَ النَّسِ نَفَقَتْ
 اِلَى حَصِيْرِيْنَا قَدْ اِسْتَوْدَ مِنْ طُوْلِ مَالِ بَسِ كَقَوْلِهِ النَّسِ بْنِ مَالِكٍ اِيْلَسِ اَرَمِ مِنْ بَسْوَى بُو رِيَايِ
 مَارِ بُو دِ تَحْقِيقِ سِيَاهِ شَدَّ بُو دِ اَزْ دَرِ اِيْ اِيْجِهَ اسْتِعْمَالِ كَرَمَارِ شَدَّ بُو دِ وَوَلَفْظِ بَسِ بَضْمِ لَامِ وَكَرَمَارِ مَوْجِدِهِ

استعمل فنَضَحْتُهُ بِمَاءٍ بَشِشْتُمْ اَوْرَاوِشْتُمْ اَنْزَابًا مِنْ اَزْهَمَةِ بَاكِ كَرْدِ وَصَافِ نَمُودَنِ فِقَامِ
رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عَلٰى الْخَصِيْرِ يَسْتَابِرُ بِغَيْرِ خَدِصٍ صَلٰى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
بر بوريا وَصَفَفْتُ اَبَا وَالْيَتِيْمُ وَصَفِ كَرْدِ مَنْ وَيَتِيْمُ كَهْ نَامِ اَوْ ضَمِيْرُ بِنِ سَعْدِ سِتْ بَضْمِ ضَاوِجِ
وَفَتْحِ يَتِيْمِ مَوْلٰى اَنْحَضْرَتْ صَلٰى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَدَرِ بَعْضِي رَوَايَاتِ صَفَفْتُ اَنَا وَالْيَتِيْمُ وَاقَعٌ شَدِيدٌ هَسْتِ
بِرِيَادَتِي ضَمِيْرُ فِصْلِ اَزْ بَرٰى تَاكِيْدِ مَسْتَكِنِ دَرِ بِنِصْبُوْرَةِ عَطْفِ يَتِيْمِ بَرِضَمِيْرِ مَسْتَكِنِ ظَاهَرِ هَسْتِ وَدَرِ بِنِ رَوَايَاتِ
كِهْ ضَمِيْرُ فِصْلِ نَيْسِتِ اَكْرِ لَفْظِ يَتِيْمِ مَرْفُوعِ بَاشَدِ وَعَطْفِ بَرِضَمِيْرِ صَفَفْتُ بَاشَدِ مَبْنِي بَرِضَمِيْرِ كُوْفِيَانِ
بُوْدِ دَرِ جَوَازِ عَدَمِ تَاكِيْدِ وَاحْتِمَالِ هَسْتِ كِهْ مَبْتَدَا بَاشَدِ وَ لَفْظِ وَرَاةِ خَبْرٍ اَوْ بَاشَدِ اَكْرِ لَفْظِ يَتِيْمِ مَنْصُوبِ
بَاشَدِ مَفْعُوْلٍ بَاشَدِ وَوَا بَعْنِي مَعِ بَاشَدِ اَيِ صَفَفْتُ مَعِ الْيَتِيْمِ وَرَاةِ اَيِ بَرِضَمِيْرِ اَنْحَضْرَتْ صَلٰى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
وَ الْعَجُوْنُ اَمْ سَلِيْمٌ الْمَذْكُوْرَةُ مِنْ قَوْرَاثِنَا وَ پِرِهْ زَنِ كِهْ اَمَلِيْكِهْ هَسْتِ يَا اَمِ سَلِيْمٌ مَذْكُوْرِهْ كِهْ مَادِرِ
اِيْنِ مَالِكِ هَسْتِ اَزْ بِنِ مَآيَا بُوْدِ فِصْلِي لِنَا رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رَكَعَتَيْنِ
مِنْهُ اَنْصَرَفَ بِرَسُوْلِ اَنْحَضْرَتْ اَزْ بَرٰى بَا بِغَيْرِ خَدِصٍ صَلٰى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دُوْرُ رَكَعَتِ بَعْدِ اِيْنِ بَرِشْتِ اَزْ نَمَازِ
اَزْ خَانِهْ اَوْ شَانِ وَ شَايِدِ كِهْ اِيْنِ نَمَازِ بَرٰى تَعْلِيْمِ وَايصالِ بَرَكَاتِ بُوْدِ بَابِ الصَّلٰوةِ عَلٰى
الْخُمْرَةِ بَابِ سِتْ دَرِ بِيَانِ جَوَازِ نَمَازِ خَوَانْدَنِ بَرِ سَجَادَهْ خُوْرِدِ كِهْ بَعْدِ رَسْمِ سَجَادَهْ بَاشَدِ چِنَابِجِهْ مَاقَبْلِ تَفْصِيْلِ
مَذْكُوْرِ شَدِيدِ نَا اَبُو الْوَلِيْدِ قَالَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ حَدِيْثُ كَرْدِمَارِ اَبُو الْوَلِيْدِ كِهْ نَامِ اَوْ هَسْتِ مَبْنِ
عَبْدِ الْمَلِكِ طِيَالِسِي هَسْتِ كَفْتِ كِهْ حَدِيْثُ كَرْدِمَارِ اَشْعَبَةَ بِنِ حَاجِ قَالَ حَدَّثَنَا سَلِيْمَانُ الشَّيْبَانِيُّ كَفْتِ
كِهْ حَدِيْثُ كَرْدِمَارِ اَسَلِيْمَانَ شَيْبَانِي تَابِعِي عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ شَدَادٍ عَنْ مِيْمُوْنَةَ اَزْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ شَدَادٍ
اَزْ اَمِ الْمُؤْمِنِيْنَ مِيْمُوْنَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا هَسْتِ كِهْ قَاَنْتِ كَاَنْ الْيَتِيْمُ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَصَلِّ
عَلٰى الْخُمْرَةِ كَفْتِ مِيْمُوْنَةَ كِهْ اَنْحَضْرَتْ صَلٰى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَمَازِ مِيْمُوْنَةَ بَرِ سَجَادَهْ صَغِيْرَهْ تَحْقِيْقِ لَفْظِ خُمْرَهْ كِهْ بَضْمِ خَا
مَعْمُوْمِهْ هَسْتِ مَاقَبْلِ مَذْكُوْرِ شَدِيدِ اِيْنِ خُمْرَهْ اَزْ بَرٰى رَفْعِ كَرْمِي زَبِيْنِ مِي اِنْدَا خْتِنْدِ كِهْ تَا جِهَهْ اَزْ كَرْمِي وَ جَوَازِ
زَبِيْنِ وَ سَنَكْرِ بَرِ مَحْفُوْظِ بَاشَدِ بَشْرَطِي كِهْ دِيْكَرِ مَوْضِعِ قَدِيْمِيْنِ هَمِ دَرِ نَمَازِ ظَاهَرِ بَاشَدِ بَابِ الصَّلٰوةِ
عَلٰى الْفِرَاشِ بَابِ سِتْ دَرِ بِيَانِ حَكْمِ نَمَازِ بَرِ فِرَاشِ اَزْ بَرِ نَوْعِ كِهْ بَاشَدِ كِهْ جَانِزِ هَسْتِ وَ صَلَّى النَّسْ عَلٰى

فَرَأَيْتَهُ وَنَارِ خَوَانِدِ النَّسِ بْنِ مَالِكٍ فَرَأَى خُورِ قَالَ النَّسُ كُنَّا نَصَلِّي مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
 وَالنَّسِ بْنِ مَالِكٍ كَفَفْتُ بُوْدِيمَ مَا يَهْمُ بِهِمْ بِغَيْرِ خَدِصِ صِلَى اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسُّلْمُ نَمَازٌ مِثْلُ مَا نَمُوزُ فَيَسْجُدُ إِحْدَانَا عَلَى قَوْيِهِ
 بِسَجْدَةٍ مِثْلُ رِجْلِي إِذَا مَبْرُجَاهُ خُودِ مَرَادِ إِذَا جَاهُ النَّسْتِ كَمَا إِذَا بَدَنُ مَنفَصِلٌ يَأْتِيهِ دَانِكُمْ مَلْبُوسٌ يَأْتِيهِ كَالْبُرِّ هَسْتِ
 حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ حَدِيثٌ كَرَمَارَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أُوَيْسٍ مَدَنِيٌّ قَالَ حَدَّثَنِي مَالِكٌ كَقَوْلِهِ
 كَرَمَارَا مَالِكٌ عَنِ ابْنِ النَّضْرِ ابْنِ النَّضْرِ كَمَا نَمُوزُ أَوْ سَالِمٌ هَسْتِ مَوْلَى عُمَرَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ اللَّهُ كَمَا إِذَا كَرَمَارَا شَدِيدٌ عَمْرٍ
 عَبْدُ اللَّهِ هَسْتِ عَنِ ابْنِ سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ ابْنِ سَلَمَةَ كَمَا نَمُوزُ أَوْ عَبْدُ اللَّهِ هَسْتِ بِنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ
 عَزَّ عَائِشَةُ زَوْجُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّهَا قَالَتْ إِذَا عَائِشَةُ زَوْجَهُ أَخْفَرَتْ صَلَّى
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هَسْتِ كَمَا أَنَّ عَائِشَةَ كَقَوْلِهِ أَنَا مَبِينٌ يَدِي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَآلِهِ وَسَلَّمَ بُوْدِيمَ مِنْ كَمَا مِثْلُ خَوَانِدِ مَرَادِ بِشِخْتِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَدِجْلَايَ فِي قَبْلَتِهِ وَبِهِرْزُؤِي
 مِنْ دَرَجَاتِ قَبْلَةِ أَخْفَرَتْ بُوْدِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَعْنِي دَرِ مَوْضِعِ مَجُورِ أَخْفَرَتْ بُوْدِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَإِذَا
 سَجَدَ عَمْرِي بِرِجْلِي كَمَا سَجَدَ مِثْلُ أَخْفَرَتْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَالِي دَوْمِي أَفْشَرُ دَرِ مَبْدِ هَسْتِ خُودِ
 فَتَقَبَّضْتُ رِجْلِي بِرِجْلِي مِثْلُ مَرَادِ مِنْ بِيْرُؤِي خُودِ فَإِذَا أَقَامَ لِسَطِّهَا بِرِجْلِي وَرِجْلِي كَمَا إِذَا هَسْتِ
 أَخْفَرَتْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دَرِ مِثْلُ مَرَادِ مِنْ بِيْرُؤِي خُودِ قَالَتْ وَالْبُيُوتُ يَوْمَئِذٍ لَيْسَ فِيهَا
 مَصَابِيحٌ كَقَوْلِهِ عَائِشَةُ وَخَانِدِ دَرِ رُؤْيَا مَبْدِ دَرِهَا جِرَاغَهَا وَكَرِجِرَاغَهَا مِثْلُ بُوْدِ الْبَيْتِ مِنْ بِيْرُؤِي عَمْرٍ
 أَخْفَرَتْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَرِجْلِي كَمَا مِثْلُ مَرَادِ مِنْ بِيْرُؤِي خُودِ قَالَتْ وَرِجْلِي مِثْلُ مَرَادِ مِنْ بِيْرُؤِي خُودِ
 هَسْتِ لَانِ مِثْلُ حَقِيقَةٍ بَالِكُمْ مِثْلُ رِجْلِي وَرِجْلِي مِثْلُ مَرَادِ مِنْ بِيْرُؤِي خُودِ قَالَتْ وَرِجْلِي مِثْلُ مَرَادِ مِنْ بِيْرُؤِي خُودِ
 اللَّيْثُ عَنِ عَقِيلِ بْنِ عَقِيلِ بْنِ مَالِكِ بْنِ خَالِدِ بْنِ عَقِيلِ نَفْتِ عَيْنِ مَهْمَلَةٍ عَنِ ابْنِ شَهَابٍ ابْنِ شَهَابٍ
 زَهْرِيٌّ قَالَ أَخْبَرَنِي عُرْوَةُ ابْنَةُ عَائِشَةَ كَقَوْلِهِ ابْنِ شَهَابٍ كَمَا إِذَا مَرَادِ مِنْ بِيْرُؤِي خُودِ قَالَتْ وَرِجْلِي مِثْلُ مَرَادِ مِنْ بِيْرُؤِي خُودِ
 عَائِشَةُ هَسْتِ وَمَرَادِ مِنْ بِيْرُؤِي خُودِ ابْنِ بَرِّ صَدِيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بُوْدِ كَمَا إِذَا مَرَادِ مِنْ بِيْرُؤِي خُودِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا مِنْ رِجْلِي
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَمَا إِذَا مِثْلُ وَهِيَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْقَبْلَةِ عَلَى فَرَاشِهِ تَحْقِيقٌ كَمَا إِذَا مِثْلُ مَرَادِ مِنْ بِيْرُؤِي خُودِ
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بُوْدِ كَمَا إِذَا مِثْلُ مَرَادِ مِنْ بِيْرُؤِي خُودِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَدَرِ مِثْلُ مَرَادِ مِنْ بِيْرُؤِي خُودِ

اهل انحضرت صلی الله علیه و اله وسلم اغترأض الجنائز بغير عرض افتاده می بود مثل بورد جنازه بغير عرض
یعنی چنانچه جنازه رو بروی مصلی می باشد عائشه هم رو بروی انحضرت صلی الله علیه و اله وسلم افتاده می بود ^{لفظ}

جنازه بکبر معنی میت و بفتح بمعنی نعش است و درینجا بکبر است حد ثنا عبد الله بن يوسف قال
حد ثنا الليث حدیث کرد ما را عبد الله بن يوسف گفت حدیث کرد ما را الليث بن سعد عن يزيد از نیره

ابن عمار عن عمار بن عمار بن مهران عن عروة بن زبير ان النبي صلى الله
عليه و اله و سلم كان يصلي و عائشة معترضة بينه و بين القبلة على الفراش

الذي ينامار عليه ^{عروضه} انه تحقيق بغير خدا صلی الله علیه و اله وسلم بود که نماز میخواند و عائشه افتاده می بود
در میان انحضرت صلی الله علیه و اله وسلم و در میان قبله بر فراشی که می خوابیدند برو ^{باب السجود}

على التوب في شدك الحرج بايست در بیان سجده کردن بر کناره جامه در سختی کرمی و بهین قیاس است
شده برر قال الحسن و كان القوم يسجدون على العمامة و القلنسوة ^{بصري} گفت حسن

که بودند قوم یعنی صحابه که سجده میکردند بر عمامه بکبر عین مهلمه و طاقین کلان و قلنسوه بفتح قاف و لام و سکون
نون و ضم سین مهلمه و فتح و او طاقین کلان که بر سر پوشیده شود و عمامه هم با پوشیده می شود از مظر ^{و آفتاب}

و يداه في كتمه و هر دو دست او در آستین بود یعنی هر دو دست هر واحد از این قوم در آستین
می بود و نماز میخواندند و استدلال کرده امام ابو حنیفه ازین حدیث بر جواز سجده بر کور عمامه حد ثنا ابو ^{الوليد}

هشام بن عبد الملك قال حد ثنا بشر بن مفضل حدیث کرد ما را ابو الوليد که هشام بن عبد الملك
گفت که حدیث کرد ما را بشر بکبر باد موحده و سکون شاین معجم بن مفضل بضم میم و فتح فاء و فتح ضار معجم

رقاشی بفتح راء مهلمه قال حد ثنا غالب گفت که حدیث کرد ما را غالب بغین معجم و کلام القطان
بفتح قاف و طاء مهلمه عن بکر بن عبد الله از بکر بن عبد الله مزنی بصری عن انس بن مالك قال

كنا نصلي مع النبي صلى الله عليه و اله و سلم فيضع احدنا طرف التوب من شدك
الحرج مكان السجود ^{واله} از انس بن مالك است که گفت که بودیم ما نماز میخواندیم با بغير خدا صلی الله علیه
و اله و سلم پس یکی از ما کناره جامه خود را که جامه متصل باشد یا منفصل باشد از جهت شده کرمی بر جای ^{سجده}

و حجہ کرتے ہیں امام ابو حنیفہ باین حدیث و مالک احمد و اسحق بر جواز سجود بر طرف توبہ در شدہ حر
 و بر رو باین قابل است حضرت عمر رضی اللہ عنہ و غیرہ و امام شافعی تخصیص نمیکند جواز را بشوب منفصل
 از مصلی یا متصل کہ حرکت نکند ب حرکت مصلی باین سبب کہ توبہ متصل را کالجہ از مصلی میکوی بدین سبب
 نزد او نماز وقتی کہ سجده کند بر توبہ متصل یا منفصل کہ حرکت نکند ب حرکت او و قیاس کردہ است آنکہ ہر گاہ
 مسح بر عمامہ قائم مقام مسح راس نمیشود و واجب است کہ سجود بر عمامہ ہم قائم مقام سجود بر جہتہ باشد
باب الصلوة فی النعال بابست در بیان حکم نماز در نعلها یعنی ہمراہ نعل بالکلم فی بعضی
 یا بمعنی علی است حَدَّثَنَا اَدَمُ بْنُ اَبِي اَيَّاسٍ حدیث کرد ما را آدم بن ابی ایاس کہ ہمزہ و تخفیف یا
 تحتانیہ قَالَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ گفت کہ حدیث کرد ما را شعبہ بن حجاج قَالَ اخْبَرَنَا اَبُو مَسْلَمَةَ
 گفت کہ خبر داد ما را ابو مسلم بفتح میم و سکون سین ہملہ و فتح لام سعید بن یزید کہ نام او سعید بن یزید است
الازدی کہ از قبیلہ از ر بود او از تابعین است قَالَ سَأَلْتُ اَنْسَ بْنَ مَالِكٍ اکان التبی صلی
 اللہ علیہ و آلہ وسلم يُصَلِّي فِي نَعْلَيْهِ گفت پرسیدم انس بن مالک کہ آیا بوی غیر خدا صلی اللہ علیہ
 و آلہ وسلم کہ نماز می خواند ہمراہ نعلین قَالَ نَعَمْ گفت انس بن مالک آری می خواند بانعلین باب
الصلوة فی الخفاف بابست در بیان نماز ہمراہ موز یا خفاف جمع خف است حَدَّثَنَا اَدَمُ
 حدیث کرد ما را آدم بن ابی ایاس قَالَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ اَبِي اَيَّاسٍ گفت کہ حدیث کرد ما را شعبہ
 ابن حجاج از اعمش کہ نام او سلیمان است قَالَ سَمِعْتُ اِبْرَاهِيْمَ گفت کہ شنیدم ابراہیم نخعی
 کہ ابن یزید است او از عباد بود در زمان حجاج يُحَدِّثُ عَنْ هَمَّامِ بْنِ الْحَارِثِ حدیث
 از ہمام بن الحارث قَالَ رَأَيْتُ جَرِيْرَ بْنَ عَبْدِ اللّٰهِ گفت دیدم من جریر بن عبد اللہ بجلی صحابی را
بِالْشَّمِّ تَوَضَّأَ وَ مَسَّحَ عَلٰی خَفَيْهِ بول کرد بعد آن وضو کرد و مسح کرد بر ہر دو موزہ خود و شَمَّ قَدَمَيْهِ
 پس ستارہ شد فصلی را نماز خواند فَسُئِلَ پرسیدہ شد جریر ازین مسح بر خفان فَقَالَ رَأَيْتُ
الَّتِي صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ صَنَعَ مِثْلَ هَذَا گفت جریر کہ دیدم من بیغیر خدا صلی اللہ علیہ
 و آلہ وسلم کہ در ہجذین قَالَ اِبْرَاهِيْمَ گفت ابراہیم نخعی فَكَانَ حَدِيْثُ جَرِيْرٍ يَعْجَبُهُمْ پس

از این نهر بنضم باو میم و برای معجمه نام او عبدالرحمن اعرج است عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَالِكٍ بْنِ كَيْسَانَ
 از عبدالبن مالک بن کسینه سیاه مو صده و فتح حاد همده و سکون یاد نشناختن تائیه و فتح نون و مادر ^{عبدالبن}
 و این صفت دوم است برای عبدالسد و صفت مالک نیست پس الف از این مالک حذف کرده شد که واقع
 شد در دو علم بغیر فاضل و ثابت گذاشته شد در این کسینه زیرا که او هم اگر چه او هم صفت عبدالبن
 اما فاضل است در و این مالک و آن عبدالبن مالک صحابی است عابد فاضل بود صائم الدهری بود

فوت شد در زمان معاویه أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا صَلَّى فَرَّجَ بَيْنَ
يَدَيْهِ حَتَّى يَبْدُ وَيَبْأَضِرُ أَبْطِئَهُ آنکه تحقیق بغیر خدا صلی الله علیه و آله و سلم بود وقتی که نماز میخواند
 کتادگی میکرد در میان هر دو دست خود یعنی هر دو دست را از پهلو کشاده میکرد تا آنکه ظاهر ^{مشهد}
 سفیدی هر دو بغل مبارک او و حکمت در تفریح آنست که او شبیه است بتواضع و ابلغ است در
 ساختن چهره بر زمین و دور است از هیئت کسلانها وزن را چسپاندن دست به پهلو و بطن با
 بهتر است که در دستر زیاده است وَقَالَ اللَّيْثُ و گفت لیث بن سعد مصری عطف است

بریکه در حدیثنا بکر بن مضر است ای حدیثنا یحیی بن بکر قال قال الليث حدثني جعفر بن ربيعة
 نحوه که حدیث کرد در جعفر بن ربيعة مانند حدیث بکر لیکن بکر بعنفه گفت ولیث تحدیث کرد
 چون مولف از احکام شرعورت فارغ شد شروع نمود در بیان استقبال قبله زیرا که محتاج

اصلی اول بسوی شرعورت بعد آن با استقبال قبله بَابُ فِي فَضْلِ اسْتِقْبَالِ
الْقِبْلَةِ بابت در بیان فضیلت و بزرگی او بر و اشارت بقبله لِيَسْتَقْبِلَ بِأَطْرَافِ
رِجْلَيْهِ باید که استقبال نماید نماز خواننده قبله را بسوئ انکشتان پاهای خود یعنی در وقت
 سجده سر انکشتان پاهای متوجه بقبله باشد بلکه در همه نماز انکشتان پاهای متوجه بقبله باشد ^{بقدم}

که هر گاه سواد انکشتان پاهای متوجه بقبله باشد دیگر حسب هم متوجه می باشد كَأَنَّ أَبَا حَمِيدٍ عَنِ
النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ گفت این را ابو حمید بنضم حاد همده و فتح میم و سکون یاد ^{نشناختن}
 تختائیه که نام او عبدالرحمن بن سعد الساعدی مدنی انصاری است او روایت کرده است این

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بَابُ فَضْلِ اسْتِقْبَالِ الْقِبْلَةِ باب در بیان فضیلت استقبال قبلہ استقبل
 باطرافِ رِجْلَيْهِ الْقِبْلَةَ استقبال کند مصلی برای انگشتان ہر دو پای خود قبلہ را در وقت سجدہ
 قَالَ أَبُو حَمِيدٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَفْتُهُ هِيَ وَرَوَيْتُ كَرَاهَةً إِنَّ
 حَدِيثَ رَأَى أَبُو حَمِيدٍ بَعْضَ مَا مَهَلَهُ نَامُ أَوْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَعْدِ السَّعْدِيِّ كَمَا أَنَّ النَّصَارَى هِيَ وَصَحَابِي أَيْ سَعْدِ بْنِ خَدِجَةَ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ حَدَّثَنَا عُمَرُ بْنُ عَبَّاسٍ قَالَ حَدَّثَنَا ابْنُ مَهْدِيٍّ قَالَهُ حَدَّثَنَا مَنْصُورٌ
 بْنُ سَعْدٍ عَنْ مَيْمُونِ بْنِ سِيَّاهُ عَنْ النَّسِ بْنِ مَالِكٍ مِكُودِ بِنَارِي حَدِيثٌ كَرَاهَةٌ هِيَ
 مَا رَأَى عُمَرُ بْنُ عَبَّاسٍ كَفْتِ عُمَرُ بْنُ عَبَّاسٍ كَمَا حَدِيثٌ كَرَاهَةٌ هِيَ مَا رَأَى ابْنُ مَهْدِيٍّ كَفْتِ ابْنِ مَهْدِيٍّ كَمَا
 حَدِيثٌ كَرَاهَةٌ هِيَ مَا رَأَى مَنْصُورُ بْنُ سَعْدٍ مَيْمُونِ بْنِ سِيَّاهُ وَنَفْطِ عَجْمِي بِمَعْنَى اسْوَدَّتْ وَی وَآلِ
 مِکْنَدِ الرَّاشِدِ ابْنِ مَالِكٍ كَمَا صَحَابِي شَهْرٍ وَمَعْتَبَرٌ هِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَكَفْتِ النَّوْكَ وَنَمُودَةٌ هِيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى صَلَوَاتَهُ أَوْ
 اسْتَقْبَلَ قِبْلَتَنَا وَآكَلَ ذِيحْتَنَا كَسَى كَمَا بَخْرَانَدِ نَمَارًا أَوْ اسْتَقْبَلَ كَفْتِ قِبْلَةَ مَا رَأَى بَخْرَانَدِ
 ذِيحْتِ مَا رَأَى الْعَنِي نَمَارًا يَهُودِيٍّ وَنَصَارِيٍّ كَمَا نَمَارَاتِنَا رُكُوعِ نَمَارَتِ وَنَمَارَاتِنَا كَمَا قِبْلَاتِنَا
 كَعْبَةِ نَمَارَتِ بَيْتِ الْمَقْدِسِ بُوْدُو بَخْرَانَدِ ذِيحْتِ مَا رَأَى بَخْرَانَدِ نَمَارًا يَهُودِيٍّ وَنَصَارِيٍّ كَمَا نَمَارَاتِنَا
 كَمَا دَرَوِيْنِ سَلَامِ أَمْدَنْدِ كَمَا أَوْشَانِ ذِيحْتِ مَا نَمَارَتِ رُكُوعِ ذِيحْتِ الْمُسْلِمِ الَّذِي لَهُ ذِمَّةُ اللَّهِ
 وَذِمَّةُ رَسُولِهِ لَيْسَ وَأَنْ مَسْلَمَانِ هِيَ كَمَا أَوْرَاعَهُدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَمَا أَوْرَاعَهُدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

وبال اورا نباید گرفت فلا تخفروا والله في ذمته بس خيانت نکنید خدا را در نقض عهد
 و اخفار بمعنی خیانت و بمعنی نقض عهد آمد حدَّثَنَا نَعِيمٌ وَصَدِيقُهُ ما را نعیم بن نعیم
 نون و فتح عین ممله و سکون حیه در بعضی نسخ و قال نعیم است بی حد ثنا قال حدَّثَنَا ابْنُ
المُبَارَكِ عَنْ حَمِيدِ الطَّوِيلِ کفیت نعیم که حدیث کرد ما را ابن مبارک از حمید طویل بن نعیم عار همله
 عَنْ النَّسِ بْنِ مَالِكٍ رَوَيْتَ سَيِّدُ حَمِيدٍ اَزْ اَنْسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ
اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ کفیت فرمود رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم امِرتُ اَنْ
اُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ ما مور شده ام من که قتال کنم با مردم تا بگویند کلمه
 لا اله الا الله مراد تمام کلمه است یعنی لا اله الا الله محمد رسول الله فاذا قالوا لها وصلوا صلوتنا و
استقبلوا قبلتنا و ذبحوا ذبائحنا فقد حرمت علينا دما و هم و اموالهم
 الا بحققها بس وقتی که گفتند آن کلمه را و خواندند نماز ما را یعنی نماز بار کوع و روی آوردند بنا
 قبله ما یعنی کعبه و ذبح کردند مثل ذبح کردن ما ذبح را بس مرام شد بر ما خونهای او شان و مالهای
 او شان مگر بحق آن دما و اموال و در بعضی نسخ نعیم ها و تشدید بر او مکسوره بصیغه مجهول خواندند یعنی مرام
 گردانیده شد و حیا بهم علی الله یعنی اگر در باطن نفاق داشته باشند حساب او شان بر خدا
 یعنی اگر چه در حفظ دما و اموال گفتن کلمه طیبه کفایت میکند لیکن بی تصدیق قلبی نجات از عذاب ابدی
 حاصل نیست باید دانست که در اجراء احکام ظاهری محض اقرار کافی است و افعال مذکوره بجای آوردن
 ضروری نیست پس ذکر آن افعال برای ناکید همان قول است بفعال و تخصیص این سه برای ظهور آنهاست بر
حدَّثَنَا حَمِيدٌ قَالَ حَدَّثَنَا النَّسِيُّ وَكَفَيْتَ ابْنَ اَبِي مَرْبِمْ که خبر داد ما را یحیی بن ایوب گفت کفیت
 که حدیث کرد ما را حمید گفت که حدیث کرد ما را انس بن النبی صلی الله علیه و آله و سلم همین حدیث را و قال علی
 بن عبد الله حدَّثَنَا خَالِدُ بْنُ الْحَارِثِ قَالَ حَدَّثَنَا حَمِيدٌ قَالَ سَأَلَ مِمْوُنُ

بِنُ سَيَّاهٍ عَنِ النَّسِ بْنِ مَالِكٍ وَكُفْتُ عَلِيَّ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ كَهَدِيثِ كَرْدِ مَارِ خَالِدِ بْنِ الْحَارِثِ كُفْتُ
 خَالِدِ بْنِ الْحَارِثِ كَهَدِيثِ كَرْدِ مَارِ حَمِيدِ كُفْتُ بِرَسِيدِ سِمُونِ ابْنِ النَّسِ بْنِ مَالِكٍ فَقَالَ يَا بَاحْمَزَةَ وَمَا يَجْرِمُ
 دَمَ الْعَبْدِ وَمَالَهُ لِمَ كُفْتُ أَيُّ بَاحْمَزَةَ وَأَيُّ كُنَيْتِ النَّسِ بْنِ مَالِكٍ هِيَ وَهِيَ حَبْرٌ حَرَامٌ مِثْرًا وَنَدْوَانٌ خُونٌ نَبْدٌ
 وَمَالٌ أَوْ رَأْفَقَالٌ مَنْ شَهِدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَقْبَلَ قَبْلَتَنَا وَصَلَّى صَلَوَاتِنَا وَأَكَلَ
 ذِيحْتِنَا فَهُوَ الْمُسْلِمُ الَّذِي لَهُ مَالٌ مُسْلِمٌ وَعَلَيْهِ مَا عَلَى الْمُسْلِمِ لِمَ كُفْتُ النَّسِ كَيْفَ كُفْتُ
 داد که نیست هیچ آله مگر الله و استقبال کرد قبله ما را و نماز گذارد مثل نماز ما و خورد ذبح ما را پس او آن مسلمی
 که برای ماوست خبزی که برای مسلمان است از حقوق مثل حفظ دما و اموال و غیر آن و واجب است بروی آنکه واجب است
 بر دیگر مسلمانان باید دانست که اکتفا کردن بلام الله الا الله و محمد رسول الله ذکر نکردن یا برای آنست که مراد از لاله
 الا الله تمام کلمه است یا برای آنست که این افعال دلالت میکنند برای اعتقاد حقیقت رساله حضرت پیغمبر خدا
 صلی الله علیه و آله و سلم باید دانست که چون این حدیث معنیست و موقوف بر آنست و رفع تا آنحضرت صلی الله علیه
 و آله و سلم نکرده است و در حدیث این ابی مریم کذب است و رفع است لهذا با و تقویت نمودند بآنست
 قِبْلَةَ أَهْلِ الْمَدِينَةِ وَأَهْلِ الشَّامِ وَالْمَشْرِقِ بَابُ دَرْبَانَ قِبْلَةَ أَهْلِ مَدِينَةٍ بِعَنِ مَدِينَةِ رَسُولِ خُذَا
 صلی الله علیه و آله و سلم و اهل شام و اهل مشرق و مراد اهل مشرق و مغرب است و لفظ مشرق گفته و مغرب
 نگفتند با وجود که قبله در هر دو مشترک است تخصیص مشرق برای آنست که اکثر بلاد اسلام در طرف مشرق است
 و مراد اینجا هر دو است و لفظ باب اگر مضاف خوانند جانب قبله جمله که مصدر بلیس است مستانقه باشد مگر
 و اگر منون خوانند و لفظ قبله را که بعد از لفظ المغرب است محذوف سازند لفظ قبله اهل المدینه مبتدا باشد و بلیس
 فی المشرق و المغرب خبر آن پندارند بلیس فی المشرق و لا فی المغرب قِبْلَةٌ نِیْسَتْ دَرَجَةٌ مَشْرِقِ
 و مغرب قبله یعنی قبله را خصوصیت بمشرق و مغرب نیست یا مراد آنست که قبله اهل مدینه و اهل شام و اهل
 مشرق و مغرب خاص در مشرق و مغرب نیست بلکه هر طرف که کعبه است قبله است پس خصوصیت قبله در مشرق
 و مغرب نباشد لقول النبی صلی الله علیه و آله و سلم لَا تَسْتَقْبِلُوا الْقِبْلَةَ بِغَائِطٍ أَوْ بَوْلٍ
 وَلَكِنْ تَشْرِقُوا أَوْ غَرَبُوا بَرَاءً لِمَنْ رَأَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَرَّ وَجَانِبَ قِبْلَةَ كَرْدَانِ بَدُو قُتْ

غائط و بول کردن ولیکن روی سوی مشرق کنید یا جانب مغرب متوجه شوید در وقت بول و غائط پس ازین
کلام حضرت معلوم شد که قبله اهل مدینه جانب مشرق و مغرب نیست حدیث ثنائی بن عبد الله قال
حدیث ثنائی عن عطاء بن یزید اللیثی عن ابی یوسف الانصاری قال
کرده است ما را علی پسر عبد الله گفت علی حدیث کرده است ما را سفیان گفت سفیان حدیث کرده است ما را
زهری از عطاء پسر یزید یعنی از ابی ایوب انصاری ان النبی صلی الله علیه و اله وسلم قال اذا
اتیتم الغائط فلا تستقبلوا القبلة ولا تستدبروها که بدرستی رسول خدا صلی الله
علیه و اله وسلم فرمود وقتی که بایستد شما غایط را پس روی سوی قبله نکنید و پشت جانب قبله ندهید و
لکن شریقوا او غیر بواولیکن رو سوی مشرق کنید یا رخ جانب مغرب آرید این حدیث نسبت
به مدینه است که قبله مدینه جانب مشرق و مغرب نیست قال ابی یوسف فقد مننا الشام فوجدنا
المرا حیض بنیت قبل القبلة گفت ابی یوسف پس آمدیم ما در ملک شام پس یافتیم ما غسل
خانه ما را بنا کرده شده جانب قبله یعنی غسانی نهار البوری ساخته بودند که ناچار غسل کننده را در آن
خانه رو سوی قبله میشد چون قبل از غسل استنجا میکردند لاچار رو بقبله در استنجا میشد و با غسل خانها
کنایت از جای ضرورت یعنی قضای حاجت انسان و مرا حیض جمع مر حاضر است و مر حاضر جای غسل
گویند که رخص یعنی غسل است فتخرف و نستغفر الله پس ما در آن غسل خانها وقتی که می در آمدیم
از استقبال قبله که در آنجا منتهی است منحرف میشدیم و از خدا مغفرت طلب میکردیم و استغفار کردن شام
از جهت آن باشد که با وجود انحراف جزیری استقبال هم موجود بود و یا استغفار برای بانیان آن خانها
باشد که از روشن رعایت طریق سنت در وقت بنا فوت شده بود و اسد اعلم و عن الزهیری
عن عطاء سمعت ابا یوسف عن النبی صلی الله علیه و اله وسلم مشکله و مرویست از
زهری که زهری روایت میکند از عطاء که عطاء شنید از ابی ایوب که ابی یوسف روایت میکرد از رسول خدا
صلی الله علیه و اله وسلم که مثل همان حدیث سابق و فوق در هر دو حدیث از جهت آنست که درین اسناد
سماع عطاء است از ابی ایوب و در انجا سماع نبود و نیز در ان اسناد ان النبی بود و درین اسناد عن النبی است

وسمع اقوی از عنقه است و عنقه اقوی است از آن بابت قول الله وَاخِذُوا مِنْ مَّقَامِ الزَّكَاةِ
 مَصَلًّی بَابِ دَرْبَانِ قَوْلِ حَقِّ عَزَّ وَجَلَّ وَاتَّخِذُوا آخِرَاتِكُمْ وَادْرَاقًا مِمَّا كَسَبْتُمْ بِحَسْبِ عَمَلِكُمْ
 بَرین قِوَارِتْ مَعْنَى جَبْنٍ بَاشِدْ كَمَا كَبُرِدْ مِنْ مَقَامِ اِبْرَاهِيمَ مَصَلًّی وَدَوْمٌ بِصَيْفِهِ مَاضِي وَبِرِوَارِتْ مَاضِي مَعْنَى جَبْنٍ بَاشِدْ
 كَمَا كَرَفْتُمْ مِنْ مَقَامِ اِبْرَاهِيمَ مَصَلًّی وَكَرَفْتُمْ مِنْ مَقَامِ اِبْرَاهِيمَ مَصَلًّی عِبَارَتٌ اِزْ نَمَازِ كَذَا رَدِّ نَسْتِ بَرَانِ وَ مَقَامِ اِبْرَاهِيمَ
 نَامِ سَنَكَلِي هَسْتِ كَمَا دَرَانِ سَنَكَلِي تَرَقَّدِيْنَ حَضْرَتِ اِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ هَسْتِ بَا نَامِ مَوْضِعِي هَسْتِ كَمَا حَجْرُ دَرَانِ مَوْضِعِ
 بُوَدُّ وَرِوَقْتِ نَهَادِنِ قَدَمِيْنَ حَضْرَتِ اِبْرَاهِيمَ وَنَبِيْرُ وَايْتِ هَسْتِ كَمَا دَرَانِ نَامِ حَرَمِ هَسْتِ وَ مَرَادِ اِيْزِ خَوَانْدِنِ نَمَازِ
 وَرِ مَقَامِ اِبْرَاهِيمَ نَبَا بَرِ اَوَّلِ مَعْنَى مَقَامِ خَوَانْدِنِ نَمَازِ هَسْتِ دَرِ خَوَارَانَ وَنَبَا رُوْدُ مَعْنَى اَخِيْرِ خَوَانْدِنِ دَرِ عِيْنِ اَنْ نَمَازِ

حَدَّثَنَا الْحَمِيدِيُّ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ دِينَارٍ قَالَ سَأَلْتُ ابْنَ عُمَرَ عَنْ

رَجُلٍ طَافَ بِالْبَيْتِ لِلْعُمْرَةِ وَكَمْ رَطَفَ بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ أَيَاكُنِيْ أَمْوَاتَهُ حَدِيثٌ كَرَدِ
 مَا رَا حَمِيْدِيْ وَكَلَفْتِ كَمَا حَدِيْثِ كَرَدِ مَا رَا سُفْيَانَ اَو كَلَفْتِ كَمَا حَدِيْثِ كَرَدِ مَا رَا عَمْرُو ابْنَ دِيْنَارِ كَلَفْتِ عَمْرُو بَرِيْدِيْ
 مَا اَزْ اِبْنِ عُمَرَ كَمَا عَمْرُو بِنِ عُمَرَ خَطَابِ بَاشِدْ اَزْ حَالِ مَرْدِيْ كَمَا طَوَافِ كَرَدِ هَسْتِ خَانَهْ كَعْبِيْرَةَ اِبْرَاهِيْمَ وَوَسْعِيْ دَرِ مِيْثَانِ
 صَفَا وَ مَرُوْهْ نَكْرُوْهْ هَسْتِ كَمَا اَيَا اَنْ شَخْصِ بَشَرِ اَزْ سَعِيْ بَيْنِ الصَّفَا وَ مَرُوْهْ بَا يَدِ زَنِ خُوْدِ رَا اَوْدِنِ زَنِ رَا كَنَاهْ

جَمَاعِ هَسْتِ يَعْنِيْ بَشَرِ اَزْ اَعْرَامِ حَلَالِ شَدِيْدَانَهْ فَقَالَ قَدِيْمُ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

فَطَافَ بِالْبَيْتِ سَبْعًا وَحَصَلِيْ خَلْفَ الْمَقَامِ رَكْعَتَيْنِ وَطَافَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ بِسَبْعِ كَلَفْتِ

اِبْنِ عُمَرَ شَرِيْفًا وَرَدُّنْدِ رَسُوْلِ خُدَا صَلِيَ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَعْنِيْ دَرِ مَكَّةِ بِلُغِيْ اِدَايِ عُمْرَهْ بِسَبْعِ طَوَافِ خَانَهْ كَعْبِيْرَةَ كَرَدِنْدِ

هَفْتِ شَطُوْطِ وَنَمَازِ خَوَانْدِنْدِ بِسَبْعِ مَقَامِ حَضْرَتِ اِبْرَاهِيْمَ دُوْرُ كَلَفْتِ وَوَسْعِيْ كَرَدِنْدِ مِيْثَانَ صَفَا وَ مَرُوْهْ يَعْنِيْ بَشَرِ

اَزْ سَعِيْ كَارِيْ دِيْكَرِ كَمَا مَنَافِيْ عُمْرَهْ بَاشِدْ نَكْرُوْهْ بِسَبْعِ مَعْنُوْمِ كَمَا بَشَرِ اَزْ اَعْرَامِ عُمْرَهْ حَلَالِ مِيْشُوْدُ وَ قَدِ كَانِ

لَكُمْ فِي رِسُوْلِ اللهِ اُسُوَةٌ حَسَنَةٌ وَ هَسْتِ شَمَارِ اَدْرِ رَسُوْلِ خُدَا صَلِيَ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اَقْتَدَايِ

نِيْكَ اِبْنِ اَيْتِ رَا عَمْرُو بِنِ عُمَرَ خَوَانْدِنْدِ اِبْرَاهِيْمَ بَرِ مَنَهِيْ بُوْدِنِ فَعَلِيْ دِيْكَرِ بَشَرِ اَزْ سَعِيْ كَمَا حَقِّ تَعَالَى اَمْرُ كَرَدِ هَسْتِ

شَمَارِ اَبَا قَدْرِ حَضْرَتِ وَ حَضْرَتِ سَوَايِ اَفْعَالِ عُمْرَهْ كَارِيْ دِيْكَرِ مَنَافِيْ اِنْ بَشَرِ اَزْ سَعِيْ نَكْرُوْهْ اَنْدُ وَاَنْدُ سَأَلْنَا

جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ فَقَالَ لَا يَفْتَرِبْنَهَا حَتَّى يَطُوفَ بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ وَبَرَسِيْدِيْمِ جَابِرِ بْنِ

عبد اللہ را ازین سند پس گفت نزدیک کرد و در کزین راناکه سعی کند در میان صفا و مروه حد مسجد ^{شنا} حد شایخی عن شیف قال سمعت مجاہدا حدیث کرده است مسجد حدیث کرده است
باریجی از سیف گفت سیف شنیدم من مجاہد را قال ابی بن عمر فقیل له هذا رسول الله
صلی الله علیه واله وسلم کہ گفت مجاہدہ شد عبد اللہ بن عمر را پس کفہ شد اورا اینک
رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دخل الکعبۃ فقال ابن عمر داخل شدہ است کعبہ را پس
گفت عبد اللہ بن عمر فاقبلت والنبی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم قد خرج بس من ادم
من و مال انکہ رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بر آمدہ بودند از خانہ کعبہ واجد بلاک قائما
بین البابين و یافتیم من بلال را در ان حالتی کہ استاده است در میان دو در کعبہ یعنی در دو مصراع ان
و مصراع یک کعبہ درازد و کعبہ را کو بندہ را کہ کعبہ را در ان وقت یک در بودند دو در یا اطلاق کردہ است
باعبار حال سابق کہ در زمان سابق کعبہ را دو در بودند و احد بلفظ مصراع برای استحضار ان حال
فرمود فسالت بلاک فقلت اصلى النبي صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فی الکعبۃ پس
برسیدم من بلال را پس گفت من ایا خواندند رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نماز در کعبہ قال
نعم رکعتین بین الساریتین اللتین علی لیسارہ اذا دخلت گفت آری خواندہ اند
دو رکعت در میان دو ستونی کہ بر دست جب خانہ کعبہ میشود وقتی کہ داخل شوی تو از ان
خرج فصلی فی وجہ الکعبۃ رکعتین پس بر آمدند بس خواندند پیش روی کعبہ دو رکعت
و روی کعبہ ان جانب را کو بندہ کہ در ان درست حد ثنا اسحاق ابن نصر حد ثنا عبد
الرزاق اخبرنا ابن جریج عن عطاء قال سمعت ابن عباس حدیث کرده است
مارا اسحاق بن نصر او گفت کہ حدیث کرد مارا عبد الرزاق او گفت کہ خبر داد مارا ابن جریج لفظ جریج
بدویم است کہ راوی است از عطاء کہ گفت عطاء کہ شنیدم من عبد اللہ بن عباس را المشاء دخل البیت
صلی الله علیه واله وسلم البیت دعائی نوحیہ کلها کہ گفت ہر گاہ داخل
شدند رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم در کعبہ دعا خواندند در ہمہ جوانب کعبہ و کہ یصل ^{جی}

خروج منه فلما خرج وكع ركعتين و نماز خوانند حضرت درون کعبه تا که برآمدن از آن پس هرگاه برآمدند
خوانند دو رکعت فی قبل الکعبه بضم قاف و بار موحده یعنی مقابل کعبه و قال هذه القبلة
و فرمود که این قبله است یعنی امر قبله مستقر شد بر استقبال این کعبه و منسوخ نمیشود و بعد این هرگز پس همیشه
بخوانند نماز با این طرف باید دانست که از حدیث بلال معلوم میشود که آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم
نماز خوانند در داخل کعبه و از حدیث ابن عباس معلوم میشود که خوانند درون کعبه بلکه بیرون آمده خوانند
و وجه مطابقت آنست که چون در کعبه داخل شدند و دروازه بند کردند و علاصده علیحده در هر گوشه آن دعا
میکردند و بلال قریب بود با آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم و دید نماز از او اسامه بعید بود او ندید نماز آن
حضرت را و ابن عباس از اسامه اینچنین شنید چرا که او خود داخل کعبه نبود و اسامه داخل بود لهذا این حدیث
از راه اسیل ابن عباس میگویند و در مسند کبر صحابی با تابعی خود را آنحضرت شنید نقل از آنحضرت میکند و
نام راوی نمیکرد پس روایت بلال درین باب اقوی است و نیز آن حدیث مثبت است و حدیث اسامه
نافی است و در حدیث قول مثبت از نافی اولی است **باب التوجه نحو القبلة بنا**
در بیان متوجه شدن بطرف کعبه در نماز یعنی در جهت کعبه حیث گان هر که باشد مصلی و قال ابو هریره
قال النبی صلی الله علیه و آله و سلم استقبل القبلة و کبر گفت ابو هریره که فرمود
آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم استقبال کن قبله را اول و کبر بگو برای نماز و بعضی نسخه فکیر بگفت
و در بعضی نم کبر جناب حق تعالی فرمود و حیث ما کنتم قولوا و جوهم شطره یعنی هر جا باشید بگردانید روئ
خود را بطرف مسجد حرام **عبد الله ابن رجاء حدیثنا اسرائیل عن ابی اسحاق عن**
البراء حدیث کرده است عبد الله بن رجاء بحقیق جم گفت رجاء حدیث کرده است ما را اسرائیل
از ابی اسحاق از براگان رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم صلی نحو بیت المقدس
سنة عشر شهراً او سبعة عشر شهراً که بوده اند رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم
که خوانند نماز را جانب بیت المقدس شانزده ماه یا هفده ماه بعد از هجرت کردن از مکه مدینه و این
شک در شانزده ماه و هفده ماه است از راوی است که برابرین عازب است و مقدس بفتح میم و سکون

و سکون قاف و کسر ال مسمی و فتح قاف و فتح وال شده خوانند و معنی هر دو لغت یکی دانند و کان رسول
 الله صلی الله علیه و آله و سلم یحیی ان یوجه الی الکعبه و بودند رسول خدا صلی الله علیه و آله
 سلم که دوست میداشتند که امر کرده شوند بتوجه نماز جانب کعبه فانزل الله تعالی قد نزی قلب
 وجهک فی السماء بس نازل گردانید حق تعالی این آیه را و معنی آیه اینست که تحقیق می بینم ما روید
 روی ترا سوی آسمان برای طلب کردن امر بتوجه جانب کعبه فتوجه نحو الکعبه بس بعد از نزول
 این تمامها که در آخر آن امر است بتوجه کردن جانب کعبه متوجه شدند حضرت در نماز جانب کعبه و قال
 الشفهاء من الناس و هم اليهود ما و لهم عن قبلتهم الی كانوا علیها و گفتند
 نادانان از مردم که یهود بودند چه چیز گردانید ایشان را از قبله ایشان که بودند بر آن قبله که آن بیت
 المقدس بود قبل الله المشرق و المغرب یهدی من یشاء الی صراط مستقیم کبیر
 ای محمد ملک مزار است شرق و مغرب هدایت میکند هر که اینخواهد جانب راه راست که مالک ملک است
 از هر جهت که خواهد برداند و هر جهت که خواهد متوجه سازد یعنی هیچ مکان را خصوصیت ذاتی نیست که مقتضی
 باشد استقبال او را بلکه با مثال امر است فصلی مع النبی صلی الله علیه و آله و سلم رجل
 ثم خرج بعد ما صلی ثم علی قوم من الا نصاری فی صلوة العصر یصلون نحو بیت
 المقدس بس خوانند بار رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم یک مردی که نام او عباد بن بشر بود پسر برآمد بعد
 نماز خواندن بس گذشت آن مرد بر یک فومی از انصار در آن حالتی که بودند در نماز عصر را جانب بیت المقدس
 فقال هو یشهد ان الله صلی مع النبی صلی الله علیه و آله و سلم و انه توجه نحو
 الکعبه بس گفت همان مرد که شهادت میداد و قسم میخورد که بدرستی آن مرد نماز خواند بار رسول خدا
 صلی الله علیه و آله و سلم و در سنی آن حضرت متوجه شدند در نماز جانب کعبه و آن مرد از خود بعبث تعبیر کرده است و این
 طریق بلفظ است که از خود بلفظ غیبت تعبیر میکنند چنانکه میگویند بنده چنان کرده است فتخروا القوم حتی یوجهوا
 نحو الکعبه بس منحرف گشتند و از جانب بیت المقدس رو گردانیدند قوم ما انکه متوجه شدند جانب کعبه
 حدثنام سلم حدثناه هشام حدثنایحیی بن ابی کثیر عن محمد بن عبد الرحمن بن جابر

حدیث کرده است ما را مسلم او گفت که حدیث کرده است ما را شام او گفت که حدیث کرده است ما را یمنی

بن ابی کنیز از محمد بن عبد الرحمن از جابر قال کان النبی صلی الله علیه و آله وسلم یصلی علی رجليه

حینت توجهت به گفت جابر بودند رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم که نماز نفل میخواند بر راحله خود

هر جانب که متوجه میساخت آن راحله آنحضرت را یعنی تقیید بجهت کعبه میداشتند در حالت سیر بر سواری در نماز

نفل فاذا اراد الفریضة نزل فاستقبل القبلة بر وقتی که میخواستند نماز فرض خوانند فرمودی

آمدند از سواری و بجانب قبله نماز میخواندند حدیثنا عثمان حدیثنا جریز عن منصور عن ابراهیم

عن علقمة عن عبد الله بن مسعود حدیث کرد ما را عثمان او گفت که حدیث کرده است ما را جریر

از منصور از ابراهیم از علقمة از عبد الله بن مسعود قال قال عبد الله صلی الله علیه و آله

و سلم قال ابراهیم لا ادري زاد او نقص فلما سلمت قلت علقمة گفت عبد الله یعنی این

مسعود نماز خواند رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم گفت ابراهیم که راوی علقمة است بنیدانم که چیزی زیاده

کردند آنحضرت در نماز باکم کردند و این کلام ابراهیم از خود درج کرده است برای بیان سبب سجده سهو ظاهر است

که نقصان در واجب خواهد بود و الا در فرض سجده سهو غیر نقصان نمیکند پس هرگاه که سلام گفتند آنحضرت

قیل له یا رسول الله احدثت فی الصلوة شیء قال وما ذاک قال لو اصلت کذا و

کذا گفتند آنحضرت یا رسول الله آیا نوید شدی در نماز چیزی با ما الهی فرمودند آنحضرت و چیزی بوده است

آن ترحاوت گفتند صحابه نماز خواندید شما چنان و چنان و لفظ کذا کذا کنایت است از امر عاوت در نماز

که زیادتی بود یا نقصان فثنی رجله واستقبل القبلة وسجد سجدتین ثم سلم

بسرگردانیدند آنحضرت بای خود را از جانب مردم بجانب و رو بجانب قبله آوردند و دو سجده کردند

بسلام گفتند فلما اقبل علينا بوجهه قال انه لو حدثت فی الصلوة شیء لاتبناکم

به و لکن انما انا بشر مثلكم انشی كما تنسون فاذا نسيت قد گرونی پس هرگاه

که رو آوردند آنحضرت بر ما بیان فرمودند بدستی نشان انیت اگر عادت میشد در نماز چیزی با ما الهی

هر اینکه خبر میکردم من شما را با بخیر و لیکن جز این نیست که من انسانم مثل شما فراموش میکنم من ضایع

فراموش نکنید شما بس وقتی که فراموش کنیم من چهره برادر نماز یادمانید مرا تسبیح گفتن و مانند آن
 وَإِذَا شَكَ أَحَدُكُمْ فِي صَلَاتِهِ فَلْيَتَّخِذِ الصَّوَابَ فَلَيْتَمَّ عَلَيْهِ ثُمَّ لَيْسَ لَكُمْ
 ثُمَّ لَيْسَ لَكُمْ سَجْدَتَيْنِ وَوَقْتِي كَشَكِّ كُنْزِيكَمِ أَزْ شَادِرِ نَمَازِ خُودِ بَسْ بَابِدِكُمْ كَجُودِ صَوَابِ بِالْفِكْرِ
 کردن نایقین حاصل شود یا راجح و غالب در یا بد پس باید که تمام سازد نماز را بناکننده بر آن امر متیقن
 یا مطمئن پس سلام گوید پس دو سجده آورد برای سهو باید دانست که درین حدیث دلیل است بر آنکه
 برای سهو دو سجده است یک سجده مثل سجده تلاوت نیست و آنحضرت بعد از کلام کردن با مردم
 سهو سهو آوردند شاید این عادت پیش از عزت کلام در نماز بود و از اول حدیث معلوم شد که سجده
 سهو پیش از سلام است و از آخر حدیث بودن سجده سهو بعد از سلام مقتضی شد حدیث جواز هر دو
 طریق را لیکن اختلاف در افضلیت است نزد ابی حنیفه بعد از سلام افضلیت است و نزد امام شافعی
 پیش از سلام **بَابُ مَا جَاءَ فِي الْقِبْلَةِ وَمَنْ لَمْ يَرِ الْإِعَادَةَ عَلَى مَنْ سَهِيَ صَلَّى**
إِلَى عَيْرِ الْقِبْلَةِ بَابٌ در بیان آنچه وارد شده است در قبله و کسی که اعتقاد کرده است اعاده
 بر کسی که سهو کرد پس غرض خواندن بسوی غیر قبله و قد سلم النبي صلى الله عليه وآله وسلم في
رُكْعَتِي الظُّهْرِ وَأَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ بِوَجْهِهِ ثُمَّ أَتَمَّ مَا بَقِيَ وَبَدَأَ بِسَلَامٍ دَادَ نَبِيَّ
 خدا صلی الله علیه وآله وسلم در دو رکعت ظهر و متوجه ساختند بر مردم روی مبارک خود را بستر تمام کردن
 نماز یعنی دو رکعت اخیر را پس در اثناء نماز استقبال جانب غیر قبله شد و با وجود آن اعاده نکردند
 آن نماز را و وجه آوردن این حدیث در ترجمه آنست اگر چه بود آنحضرت در وقت انصراف که میدادند
 خود را در غیر نماز اما چون اتمام نمود نماز او نیز آنچه خوانده بود سابق از محسوب در نماز فرمود پس در
 وقت آمدن بار قبله در حکم مصلی بود پس ازین معلوم شد که اگر سهو بغیر قبله متوجه شد نماز جایز است
حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عَمْرٍو حَدِيثٌ كَرِهَهُ مَا رَأَى عَمْرُو بْنُ عَمْرٍو بِنَفْسِهِ مَهْمَلَةٌ وَسُكُونٌ وَتَوْنٌ حَدَّثَنَا
هَشِيمٌ عَنْ جُمَيْدٍ عَنِ النَّسِّ حَدِيثٌ كَرِهَهُ مَا رَأَى عَمْرُو بْنُ عَمْرٍو بِنَفْسِهِ مَهْمَلَةٌ وَسُكُونٌ وَتَوْنٌ حَدَّثَنَا
عَمْرُو بْنُ عَمْرٍو فِي ثَلَاثٍ كَفَتْ عَمْرُو بْنُ عَمْرٍو بِنَفْسِهِ مَهْمَلَةٌ وَسُكُونٌ وَتَوْنٌ حَدَّثَنَا

قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ لَوْ اخْتَذُتُ نَامِنَ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلِّي كَفْتُمُ مِنْ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَبْرُ مَا
 از مقام حضرت ابراهیم مصلی و جواب لوخذوف است که لکان خیرا باشد یا مانند آن اگر لو شرطیه است
 و یا لوبرای تمنی است فنزلت و اخذت و امین مقام ابراهیم مصلی پس شد این آیه یعنی و کبر
 از مقام ابراهیم مصلی و آیه الحجاب فقلت یا رسول الله لو امرت نساءک ان
 یتخجن قانه ینکلهن البر و الفاجر و دوم در آیه حجاب پس گفتیم یا رسول الله اگر
 کنی ازواج خود را که در برده نشیند بهتر باشد چرا که سخن میگویند با ایشان مردم نیک و بد اینجانبند
 لوخذوفت فنزلت آیه الحجاب پس نازل شد آیه حجاب که اینست یا ایها النبی قل
 لا زواجک و بناتک و نساء المؤمنین یدنین علیهن من جلا بیتهن و سیم
 در تبدیل ضد ازواج مطهرات را به بهتر و خوشتر از آنها بر تقدیر وقوع طلاق بر آنها وقتی که مجتمع گشتند
 ازواج در غیرت بر آنحضرت جناب حضرت عمر میفرماید و اجتمع نساء النبی صلی الله علیه و
 اله و سلم فی الغیره و عقبه و متفق شدند ازواج مطهرات آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم
 در غیرت بر آنحضرت و خواستند که آنحضرت نزد ما ربه قطبیه که از سراری آنحضرت بود نزد جناب
 در قرآن مذکور است و قصه وی در کتاب التفسیر خواهد آمد فقلت لمن لبس کفتم من ان ازواج آنحضرت
 که عسی ربیه ان طلقک ان یتبدل که از و لجا خیر امینکن و سب است پروردگار آنحضرت
 اگر طلاق بدهد آنحضرت شمار از آنکه بدل دهد آنحضرت را خدا تعالی ازواجی که بهتر باشند از شما فتن
 هذه الآیه لبس نازل این آیه که بعینه قول حضرت عمر بود و آن عسی ربیه الی آخره است و درین قول
 بار تعالی نیست دلیل بر آنکه درین عالم بهتر از ایشان کسی باشد برای آنکه معلق بچیزی که واقع
 شده است واجب نیست وقوع او پس اگر گفته شود که موافقت حضرت عمر با جمیع او امر الی بود
 وجه اختصاص باین سه امر چه باشد گوئیم که مراد موافقت پروردگار است با مراد حضرت عمر لیکن طریق
 ادب رعایت کرده و افقت ربی گفت باز اگر گوی اینچنین موافقت نیز در بسیار مواضع واقع
 شده جناب که در منع جنازه بر منافقان و در حکم بقتل اساری بزرگ و در حریم خرم مانند آن وجه تخصیص

این سه جهت گوئیم که شاید این قول حضرت عمر پیش از وقوع اموردیکر باشد یا گوئیم که ذکر عدد خاص دلالت ندارد بر نفی زیاد
 پس اگر بگوئی که چگونه است دلالت این حدیث بر ترجمه گوئیم که این حدیث دلالت دارد بر جز اول از ان و وجه دلالت
 بر قول کسی که تفسیر کرده است مقام ابراهیم را کعبه طاهر است در قول کسی که تمام حرم گفته است کلمه من را بتعقیب دارند
 و از بعضی مقام کعبه مراد گیرند وَقَالَ ابْنُ أَبِي مَرْيَمَ أَخْبَرَنَا يَحْيَى بْنُ أَيُّوبَ حَدَّثَنَا شَيْخُ حَمِيدٌ قَالَ
سَمِعْتُ امْرَأَتًا يَهْدِي لَهَا كَقَوْلِ ابْنِ أَبِي مَرْيَمَ که نام وی سعید است که خبر داده است ما را یحیی بن ابوبکر گفت
 یحیی که حدیث کرده است ما را حمید گفت حمید شنیدیم من انس را که روایت میکرد این حدیث را و ذکر این اسناد
 برای تقویت است او معنی است که سماع اقوی از معنی است حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ يُوسُفَ
قَالَ أَخْبَرَنَا مَالِكٌ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ دِينَارٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ حدیث کرده است عبدالله
 بن یوسف گفت عبدالله که خبر داده است ما را مالک از عبدالله بن دینار و او از عبدالله بن عمر قَالَ
بَيْنَ النَّاسِ بِقُبَاءٍ فِي صَلَاةِ الصُّبْحِ إِذْ جَاءَهُمْ آيَةٌ فَقَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَالهِ وَسَلَّمَ قَدْ أَنْزَلَ عَلَيْهِ اللَّيْلَةَ قُرْآنًا وَقَدْ أُمِرُ أَنْ يَسْتَقْبِلَ الْكَعْبَةَ گفت عبدالله
 بن عمر در آن هنگام که بودند مردم در مسجد قبا بضم قاف موضعی است قریب مدینه و در لفظ قبا مشهور بود
 مذکور و صرف است و عکس آن غیر مشهور نماز صبح ناگاه آمد ایشان را آینه عباد نام پس گفت بدرستی نازل شد
 بر آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم آن شب قرآن و امر کرده شد در آن که استقبال کند کعبه را در نماز فاستقبلوا
وَكَانَتْ وُجُوهُهُمْ إِلَى الشَّامِ فَاسْتَدَارُوا إِلَى الْكَعْبَةِ پس استقبال کنید شما کعبه را و بودند
 رونمای ایشان سوی شام پس گردیدند بسوی کعبه لفظ فاستقبلوا امر است و وجه موافقت در میان
 حدیث سابق که در آن نماز عصر مذکور بود در بخدیث نماز فجر آنست که آینه در شهر مدینه وقت عصر رسیده باشد
 و در قبا وقت فجر دلالت این حدیث بر ترجمه باعتبار جز اول از لفظ قد امر ان استقبال الکعبه است و باست
 جز ثانی از جهت آنست که ایشان خواندند اول نماز را بسوی قبله منسوخه که غیر قبله واجب بود در حال جهل
 بوجوب آن قبله و جاهل مثل ساهی است و باز ما مورثند با عاده آن نماز حد ثنا مُسَدَّدٌ قَالَ
حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ شُعْبَةَ عَنِ الْحَكَمِ عَنِ ابْنِ أَبِي هَيْمٍ عَنْ عُلْفَمَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ حدیث کرده

ما را سند و کفایت حدیث کرده است ما را یکی از شعبه و وی از فکرم و او از ابراهیم و او از علقمه و او از عبد الله بن مسعود ^{قال}
 صَلَّى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ الظُّهْرَ خَمْسًا كَقَوْلِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ خَوَانِدًا أَخْفَرْتُمْ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَزَلَ ظَهْرَ رَابِعِ رَكْعَةٍ فَقَالُوا أَلَزَيْدِي فِي الصَّلَاةِ قَالَ وَمَا ذَاكَ قَالُوا أَصَلَيْتَ خَمْسًا لِسِرِّكَ خَمْسًا
 صحابه آيا زياده کرده شده است چیزی در نماز فرمودند آنحضرت و چه چیز است آن زياده پس گفتند خواندند شما پنج رکعت
 فَنَتَى رَجُلَيْهِ وَسَجَدَ سَجْدَتَيْنِ لِسِرِّكَ وَأَنْتَ تَذُنُّ أَخْفَرْتُمْ هَرُوبًا يَافِي عَيْنِي قَبْلَهُ وَدُجِدَّ كَرْدُ نَدْوَيْهِ نَدِيَّتْ رَا
 دلالت بر ترجمه از پنجه است که آنحضرت در وقت تکلم مستقبل قوم بودند در حالت صلوة حکمی بطریق سهو و اعاده نکرد
 نماز او را علم ^{باب ۹} حَلَّتِ الْبُرَاقُ بِالْيَدِ مِنَ الْمَسْجِدِ بَابُ دَرِيَانِ خَرَّاشِيْدِكِ وَ دَوْرِيَانِ خَتْنِ
 آب و دهن بدست مبارک از مسجد است براق برای معجزه و صاد و همد آب دهن هر دو لغت مشهور است و بسین همه نیز
 لغتی است حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ قَالَ حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ جَعْفَرٍ عَنْ حَمِيدٍ عَنِ النَّسِّ حَدِيثٌ
 کرده است ما را قتیبه او گفت که حدیث کرده است ما را اسمعیل بن جعفر از حمید از انس ان النبي صلى الله عليه
 وَآلِهِ وَسَلَّمَ رَأَى خَمْسَةً فِي الْقِبْلَةِ فَشَقَّ ذَلِكَ عَلَيْهِ حَتَّى دُرِّي فِي وَجْهِهِ كَبَدْرِي أَنْ
 حضرت صلی الله علیه و سلم دیدند بلغمی را در رویداری که جانب قبله سجد بود خامه بلغمی که از سینه بنا آرزو فرود آمد پس
 دشوار آمد آن بر آنحضرت تا که مشاهده کرده شد اثر آن دشواری در روی مبارک آنحضرت فَنَقَامَ نَجْجَةً بِيَدِهِ فَقَالَ
 إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَامَ فِي صَلَاتِهِ فَإِنَّهُ يُنَاجِي رَبَّهُ لِسِرِّهِ أَوْ تَذُنُّ أَخْفَرْتُمْ لِسِرِّهِ خَرَّاشِيْدِكِ وَ دَوْرِيَانِ خَتْنِ
 آن خامه را بدست مبارک خود پس فرمودند که بدستی یکی از شما وقتی که می استعد در نماز خود بعد از شروع دوران بس
 شان اینست که مناجات میکند آن مصلی برب خود وَإِنَّ رَبَّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْقِبْلَةِ فَلَا يَبْزُقَنَّ أَحَدٌ
 كَمَ قَبْلَ قِبْلَتِهِ وَلَكِنْ عَنِ كَيْسَارِهِ أَوْ حَتَّى قَدَمِهِ وَبَدْرِي رَبِّ وَ دَرِيَانِ خَتْنِ وَ دَوْرِيَانِ خَتْنِ
 و لفظ آن کبر و فتح همزه هر دو روایت است و بودن رب ما بین الشخص و قبله باین معنی است که مصلی قاصد است
 جناب رب خود را و متوجه ساخته است خود را جانب قبله پس صورت او چنان شده که کوبار با او در پنجه است
 پس وجهی که مقصود را طلب میکند که رب باشد رعایت ادب آنچه نیز لازم است بروی مثل رعایت ادب و زود است
 مقصود پس برای افاده تاکید حکم رعایت ادب آنچه اطلاق لفظ رب کرده و اراده جهت قصد رب نمود مبالغه

پس هرگز آب من نیندازد یکی از شما جانب قبله خود و لفظ قبل کسبر قاف و فتح بار موعده بمعنی جهت است ولیکن بنیندازد یکی
 از جانب چپ خود و باز بر قدم خود قدمیه و قدم با فراد و نشین هر دو روایت است و این هر دو طریق وقتی است که در سجده
 نباشد و هر گاه که در سجده باشد پس بطریق دیگر عمل نماید چنانچه مرشد حقیقی و مودب تحقیقی ارشاد میفرماید ثُمَّ أَخَذَ
طَرَفَ رِدَائِهِ فَبَصَّقَ فِيهِ ثُمَّ رَدَّ بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ فَقَالَ أَوْ يَفْعَلُ هَكَذَا بَسْرُ
 گوشه چادر خود را پس انداخت آب دمان را در آن گوشه پستر کرد و بعضی آنرا بر بعضی یعنی مالید آنرا و عطف و بفعل
 بر مقدار است بعد حذف حرف استدر اک ای و لکن سبزی عن یساره او بفعل کند او برای شک و تشکیک نیست بلکه
 برای تنویع است حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ يُوسُفَ قَالَ أَخْبَرَنَا مَالِكٌ عَنْ نَافِعٍ عَنْ عَبْدِ بْنِ عُمَرَ
 حدیث کرده است ما را عبد الله بن یوسف گفت خبر داده است مالک از نافع از عبد الله بن عمر آن رسول
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رَأَى بُصَا قَانِي جِدَارِ الْقَيْلَةِ فَحَكَّهُ که بدرستی رسول خدا صلی الله علیه
 و آله و سلم دیدند آب دهن را در دیواری که جانب قبله بود پس خراشید و در ساخت آن آب دمان را ثُمَّ أَقْبَلَ
عَلَى النَّاسِ فَقَالَ إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ يُصَلِّي فَلَا يَبْصُقْ قِبَلَ وَجْهِهِ پسترو آوردند بر مردم پس
 فرمودند وقتی که باشد یکی از شما در نماز پس باید که آب دمان نیندازد پیش روی خود قبل کسبر قاف و فتح بار موعده
فَإِنَّ اللَّهَ قِبَلَ وَجْهِهِ إِذَا صَلَّى پس بدرستی الله تعالی پیش روی وی است که وقتی که نماز میخواند پس این
 تعلیل دلالت میکند بر حرمت آب دهن انداختن پیش روی خود در نماز خواه در سجده باشد نباشد حَدَّثَنَا
عَبْدُ اللَّهِ بْنُ يُوسُفَ أَخْبَرَنَا مَالِكٌ عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ
الْمُؤْمِنِينَ حدیث کرده است ما را عبد الله بن یوسف گفت که خبر داد ما را مالک از هشام بن عروه و او از پدر
 خود که عروه باشد و عروه از عایشه صدیقہ رضی الله تعالی عنهما که ام المؤمنین است أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَآلِهِ وَسَلَّمَ رَأَى فِي جِدَارِ الْقَيْلَةِ خُطَا أَوْ بُصَا قًا أَوْ خَامَةً فَحَكَّهُ گفت عایشه صدیقہ
 رضی الله تعالی عنهما که بدرستی آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم دیدند در دیوار قبله ابی بنی ریا اب دمان را
 با انگشتر و آنچه از دمان می آید و قسم است یکی از سینه می آید از آنجا میگویند بعین لمانه و یکی از سر می آید از آنجا
 نمی آید می نامند بمیم پس در ساختن آنرا آنحضرت بَابُ حَكِّ الْخُطَا بِالْحَصَا مِنْ

الْمَسْجِدِ بَابٌ هِيَ دَرَبَانُ فَرَا شَيْدِنَ ابْنِ بَنِي كَبْشَاءَ بَعْنَى بَنِي كَبْشَاءَ رِيْزَهٗ اَزْ مَسْجِدٍ وَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ اِنَّ
 وَطَيْتَ عَلَيَّ قَدْرًا رَطْبًا فَاغْسِلْهُ وَاِنْ كَانَ يَابِسًا فَلَا وَكُفْتَهُ هِيَ عِبْدُ اللهِ بْنِ عَبَّاسٍ اِذَا
 مَالِي دِي وَبَابِي بِرَجَبِي كَثِيْفٌ غَيْرُ تَطِيْفٍ يَابَسٌ اَوْ رَدِيْ كَمَا اَنَّ حَبْرًا تَرْتَمِيْ بِسُجُوْدٍ اَوْ اِذَا كَانَ شَيْءٌ خَشِيْكًا
 بِسُجُوْدٍ اَنَّ فَرَزَنْدَارِدُ دَرَجُوْزًا مَّا زَحَدًا ثَنَا مُوْسَى ابْنُ اِسْمَاعِيْلَ حَدَّثَنَا اِبْرَاهِيْمُ بْنُ
 سَعِيْدٍ اَخْبَرَنَا ابْنُ شِهَابٍ عَنْ حَمِيْدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ حَدِيْثٌ كَرُوْمًا مَوْسَى بْنِ اِسْمَاعِيْلَ كُفْتُ
 كَمَا هِيَ كَرُوْمًا اِبْرَاهِيْمُ بْنُ سَعِيْدٍ كَمَا كُفْتُ كَمَا خَبَرُوْنَا اِبْنَ شِهَابٍ اَزْ حَمِيْدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ اَنَّ اَبَا هُرَيْرَةَ وَاَبَا
 سَعِيْدٍ حَدَّثَا هُوَ كَمَا كُفْتُ حَمِيْدٌ كَمَا بَدَرَسَنِيْ اِبَاهُ بِرُوْحٍ اَبَا سَعِيْدٍ حَدِيْثٌ كَرُوْمًا مَوْسَى بْنِ اِسْمَاعِيْلَ وَرَسُوْلُكَ
 اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رَأَى نَحْمَةً فِيْ جِدَارِ الْمَسْجِدِ فَتَنَاوَلَ حَصَاةً
 فَحَرَّقَهَا كَمَا بَدَرَسَنِيْ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَدِيْ بِلُغْمِيْ رَاكِعًا اَزْ رَاةِ دِمَانٍ مِيْ اِبْرَاهِيْمَ كَرُوْمًا
 بِسُجُوْدٍ اَوْ سَاخْتَنَدُ اَزْ اَوْ حَكَّ بِكَافٍ وَحَتَّ بِتَارِشَاةٍ اَزْ اَبَا لَاهُرٍ وَبِيْكَ مَعْنَى اَبْتٍ فَقَالَ اِذَا اَتَيْتُمُ اَجْدُ
 كَمَا فَلَا يَنْتَحِمَنَّ قَبْلَ وَجْهِهِ وَلَا عَنِّ يَمِيْنِهِ بِسُجُوْدٍ فَرُوْمُوْنَدُ وَفَتَى كَمَا فَرُوْمُوْنَدُ اَبِيْ اَرْشَمَابِ دِمَانٍ
 بِبِنْدِ اَزْ دِسِّ هِرْ كَمَا يَبْنُدُ اَزْ اَزْ اَبْتِ رُوِيْ خُوْدُ وَبِنْدُ اَزْ اَزْ جَانِبِ رَسْتِ خُوْدُ كَمَا بِطَرَفِ دِسْتِ رَسْتِ
 نَخْفِ فَرُشْتَهٗ كَانِبِ حَمَانَسْتِ اِذَا كُفْتَهُ شُوْدُ كَمَا دَرَجَانِبِ جِبِّ وَهِيْمُ فَرُشْتَهٗ سِيْمَاتِ اِسْتِ اِنْبِيْ اِبْرَاهِيْمَ اَحْتِرَامِ اَنَّ رُشْتَهٗ
 مَطْلُوْبَتِ جَوَابِ اَنَّهُ دَرَعَالَتِ نَمَازِ كَانِبِ سِيْمَاتِ رَاوِضِ نَيْتِ وَدِرَانِ وَوَسْتِ نَمِيْ يَابَسٌ وَلِيْبِضُقُ
 عَنِّ لِيْسَارِهِ اَوْ تَحْتَهُ قَدْ مِيْهِ اَلْيُسْرُكُ وَبَايْدُ كَمَا بِبِنْدِ اَزْ دَابِ دِمَانٍ رَا اَزْ جَانِبِ جِبِّ خُوْدِيَا
 بِرَقْمِ جِبِّ خُوْدُ وَوَجْهٍ دِلَالَتِ اِيْحَدِيْثِ بِرُجْمَةِ اِيْمْنَسْتِ كَمَا حَكْمُ نِيْ طَوْنِيْ مِيْ يَكِيْ اِسْتِ بَرَامِيْ اَنَّهُ هِرْدُ وَاَزْ نَفْلَا
 هَا هِرْدُ اَنْدُ بَابِيْ كَمَا لِيْبِضُقُ عَنِّ يَمِيْنِهِ فِي الصَّلَاةِ بَابٌ هِيَ دَرَبَانُ اَنَّهُ اَبُ
 اَنَّ يَبْنُدُ اَزْ جَانِبِ رَسْتِ خُوْدُ دَرِ نَمَازِ حَمَدًا ثَنَا بَحِيْبِيْ بْنِ بَكِيْرٍ حَدَّثَنَا اَللِّيْثُ عَنْ عَقِيْلِ
 مِيْنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ حَمِيْدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ حَدِيْثٌ كَرُوْمًا مَوْسَى بْنِ اِسْمَاعِيْلَ كُفْتُ
 اَللِّيْثُ اَزْ عَقِيْلِ كَمَا اَوْ رَوَيْتُ يَكْنُدُ اَزْ اِبْنِ شِهَابٍ كَمَا اَوْ رَوَيْتُ اِسْتِ اَزْ حَمِيْدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ كَمَا اَوْ كُفْتُ
 اَنَّ اَبَا هُرَيْرَةَ وَاَبَا سَعِيْدٍ اَخْبَرَا هُوَ اَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

رَأَى خُتَمًا فِي حَائِطِ الْمَسْجِدِ كَبُرْتِي أَبَاهُ بَرَهَ وَابَا سَعِيدٍ خَيْرٌ وَأَوْرَاكَ بَرَسِي رَسُولُ خَدِصَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
 وَالْوَاسِلُ بِمَنْزِلِهِ إِذَا رَأَى رَأَى دَرْدِي لَمْ يَسْجُدْ فَتَنَاوَلَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاللهِ
 وَسَلَّمَ حَصَاةً فَحْتَهَا بِسُكْرٍ فَسَمِعَ رَسُولُ خَدِصَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاللهِ وَسَلَّمَ سَكَرَ نَزْهًا بِالسُّبْحِ بَاكٍ سَأَلْتُهُ إِنْ دَلَّ
 بِرَأْسِي إِنْ تَمَّ قَالَ تَحْتَهُ أَحَدُكُمْ فَلَا يَتَخَمَّرُ قَبْلَ وَجْهِهِ وَلَا عَنِ يَمِينِهِ لِيَسْتَرْ
 فَرُودًا فَخَفِرَتْ وَفَتِي كَمَا بَوَّأَهُ كَيْ مِنْهَا كَمَا أَبَدَانُ إِذَا رَأَى بَسَّ نَهْدًا زِدْ بَسَّ رُويِ خُودًا مِنْ جَانِبِ رَأْسِ
 خُودٍ وَلِيَصُقَّ عَنِ لِيَسَّارِهِ أَوْ تَحْتَهُ قَدَمِهِ الْيُسْرَى وَبَسَّ إِذَا رَأَى دَابَّ دَانٍ رَأَى رُويِ
 جَبَّ خُودًا بِرَأْسِهِ جَبَّ خُودًا وَوَجْهًا دَلَّاتُ حَدِيثٍ بِرَأْسِهِ أَنْتَ كَمَا كَلَّمَ بِصَاقٍ وَخُتَمًا وَاحِدًا هُوَ
 حَدِيثُ أَحْفَصِ بْنِ عُمَرَ أَخْبَرَنَا شُعْبَةُ أَخْبَرَنَا قَتَادَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَنَسًا حَدِيثَ
 كَرَمًا أَحْفَصِ بْنِ عُمَرَ كَفْتُ كَمَا خَيْرُ دَامَا شُعْبَةَ كَفْتُ كَمَا خَيْرُ دَامَا فَتَادَةَ كَفْتُ كَمَا شَنِيمٌ مِنَ النَّسْرِ
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاللهِ وَسَلَّمَ لَا تَقْلُنَّ أَحَدُكُمْ بَيْنَ يَدَيْهِ
 وَلَا عَنِ يَمِينِهِ وَلَكِنْ عَنِ لِيَسَّارِهِ أَوْ تَحْتَهُ رِجْلِهِ الْيُسْرَى كَفْتُ أَنَسٌ فَرُودًا رَسُولُ
 خَدِصَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاللهِ وَسَلَّمَ هَرَّكَ رَأْسَهُ إِذَا رَأَى بَسَّ نَهْدًا زِدْ بَسَّ رُويِ خُودًا مِنْ جَانِبِ رَأْسِ خُودٍ وَلَكِنْ
 بَسَّ إِذَا رَأَى رُويِ جَبَّ خُودًا بِرَأْسِهِ جَبَّ خُودًا وَوَجْهًا دَلَّاتُ حَدِيثٍ بِرَأْسِهِ أَنْتَ كَمَا كَلَّمَ بِصَاقٍ وَخُتَمًا وَاحِدًا هُوَ
 نَفْخُ أَنْدُكِي تَفَاوُتٌ وَارْتِدَابٌ لِيَبْرُقَ عَنِ لِيَسَّارِهِ أَوْ تَحْتَهُ قَدَمِهِ الْيُسْرَى
 بَابُ هُوَ فِي رَأْسِهِ وَفِي رَأْسِهِ بَابُ بَرَقَ إِذَا ضَمَّ مَصْلِي فِي حَالَتِ صَلَاةٍ جَانِبُهُ فَرُودًا مِنْ حَضْرَتِ بَابِ
 كَمَا بَرَقَ بَعْنِي أَبَدَانُ بَسَّ إِذَا رَأَى رُويِ جَبَّ خُودًا بِرَأْسِهِ جَبَّ خُودًا وَوَجْهًا دَلَّاتُ حَدِيثٍ بِرَأْسِهِ أَنْتَ كَمَا كَلَّمَ بِصَاقٍ وَخُتَمًا وَاحِدًا هُوَ
 شُعْبَةُ حَدَّثَنَا قَتَادَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ حَدِيثَ كَرَمًا أَحْفَصِ بْنِ عُمَرَ كَفْتُ كَمَا خَيْرُ دَامَا شُعْبَةَ كَفْتُ كَمَا
 كَرَمًا شُعْبَةَ كَفْتُ كَرَمًا فَتَادَةَ كَفْتُ كَمَا شَنِيمٌ مِنَ النَّسْرِ قَالَ قَالَ رَسُولُ
 صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاللهِ وَسَلَّمَ إِنْ الْمُؤْمِنُ إِذَا كَانَ فِي الصَّلَاةِ فَإِنَّهَا بِسَاجِدٍ رِثَهُ فَلَا
 يَبْرُقُ بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَا عَنِ يَمِينِهِ وَلَكِنْ عَنِ لِيَسَّارِهِ أَوْ تَحْتَهُ قَدَمِهِ كَفْتُ أَنَسٌ
 فَرُودًا رَسُولُ خَدِصَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاللهِ وَسَلَّمَ بَرَسِي مَوْسَى وَفَتِي كَمَا بَوَّأَهُ كَيْ مِنْهَا كَمَا أَبَدَانُ إِذَا رَأَى بَسَّ نَهْدًا زِدْ بَسَّ رُويِ
 خُودًا مِنْ جَانِبِ رَأْسِ خُودٍ وَلَكِنْ بَسَّ إِذَا رَأَى رُويِ جَبَّ خُودًا بِرَأْسِهِ جَبَّ خُودًا وَوَجْهًا دَلَّاتُ حَدِيثٍ بِرَأْسِهِ أَنْتَ كَمَا كَلَّمَ بِصَاقٍ وَخُتَمًا وَاحِدًا هُوَ

میکند یا برود کار خود پس باید در آن حالت که مقتضی اوست محض است نیندازد آب دمان منس خود را که
 بی ادبی است که پیش وی جهت مطلوب وی و مقصود ویست که با و مناجات میکند و اگر شخصی با کسی سخن
 میگوید در آنچه که آن شخص میباید و مان نمی اندازد و این حرکت را بی ادبی میدانند پس چگونه باشد و
 که با خدای خود در راز باشد و نیز نیندازد جانب رست خود که آنجا نشسته است که هر عمل نیک که
 این مومن میکند در کتاب می آرد و آن عمل را عمل نیکند و در پس نعوذیم آن جانب که همچو نوشته نافع در آن جانب
 باشد و حافظ اعمال است لازم و لیکن بنده از جانب چپ خود باز بر قدم چپ خود پس اگر کوفی
 که ترجمه این باب مطلق است و حدیث مفید بودن مومن در نماز بعکس باب سابق که در آن ترجمه مفید بود و
 حدیث مطلق میگویم که مطلق محمول بر مفید است در هر دو جا از جهت عمل کردن بهر دو دلیل پس اگر کوفی این
 ترجمه مفید است بقدم یسری و لفظ قدم در حدیث بی تفسیر است میگویم قدم که در حدیث مطلق است نیز
 محمول بر مفید است از جهت قاعده مقرر که تفسیر مطلق است پس اگر کوفی که مناسب چنان بود که در ترجمه
 مطلق حدیث مطلق ذکر میکرد و در ترجمه مفید حدیث مفید می آورد میگویم غرض وی بعد معرفت نفس احکام
 بیان استخراج احکام و معرفت طریق استنباط آن احکام است از جهت بسیار ماضی فایده با تبعیت شیوخ
 خود کرده است پس اگر کوفی لفظ عن یسره شامل بود قدم یسری را پس فایده ذکر آن جهت گویم شامل
 نیست عن یسره قدم یسری را چپ رد دیگر است و تحت دیگر و اینجاست قدم یسری گفته است پس محط
 فایده تحسین است حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ حُدَّ شَنَا سَفِيَّانُ حَدَّثَنَا الزُّهْرِيُّ عَنْ حَمِيدِ بْنِ عَبْدِ
الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ حَدِيثُ كَرَمًا عَلِيٌّ كَفْتُ حَدِيثُ كَرَمًا سَفِيَّانُ كَفْتُ حَدِيثُ كَرَمًا
زُهْرِيٌّ عَنْ حَمِيدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ أَنَّ أبا سَعِيدٍ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ الْبَصْرَةَ خَامَةً فِي
قِبْلَةِ الْمَسْجِدِ فَحَكَهَا بِحَصَاةٍ بَدْرِيٍّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَدِينَهُ نَخَامَةً فِي قِبْلَةِ الْمَسْجِدِ
بِشَرِّ مَا فَتَنُوا أَوْرَاقَ الْبُكَرِيِّ ثُمَّ نَعَى أَنْ يُبْرَقَ الرَّجُلُ بَيْنَ يَدَيْهِ أَوْ عَنْ يَمِينِهِ وَلَكِنْ
عَنْ لَيْسَاءَ أَوْ قَدَمِهِ الْيُسْرَى بَسْتَرِيٍّ كَرْدِيٍّ وَمَنْعَ فَرْمُودَ نَبِيٍّ رَأَى كَرَمًا مِنْ دَابِّ دَمَانَ رَأَى مِنْ
 خود باز جانب رست خود و لیکن بنده از جانب چپ خود باز بر پای چپ خود و این نیز می آید بنا

طاهر نواهی و دلیل آنکه ابن خطیب است و عن الزهري سمع حميد عن ابي سعيد خوله الزهري
 از زهري که شنید حميد بن عبد الرحمن باشد از ابی سعید مانند آن ذکر این تعلیق برای بیان آنست که زهري روایت
 کرده است آنچه در این باب بطریق سماع نیز چند روایت کرده است بطریق منقذ باب کفارة البزاق
 فی المسجد بابت در بیان کفارة بزاق در مسجد یعنی بزاق در مسجد خطیب است برای آن کفارة باید یعنی خبری
 که پوشش آن خطیب را و این لفظ کفارة بسیار مناسب و بجاست که اثر خطیب محسوس است که آن بزاق است و آن
 مکرده است پس از پوششده می باید تا او را از نظر مردم پوشش و رنگ او را از غضب بپوشد و بودن
 بزاق در مسجد مفید عدم دفن آنست پس اگر دفن کرده است خطیب نیست و بعضی عدم خطیب بودن از
 مفید بعد میگویند که فرست بر آمدن از مسجد نیافته است و اگر بعد باشد خطیب است حدیثنا ادم حدیثنا
 شعبة حدیثنا قتادة حدیث ادم گفت حدیث کرد ما را شعبه گفت حدیث کرد ما را
 قتادة قال سمعت انس بن مالك قال قال النبي
 صلى الله عليه واله وسلم البزاق في المسجد وخطيبه وكفارة ثمانية
 گفت انس فرمودند رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بزاق در مسجد گناه است یعنی انداختن آن در
 کفارة آن دفن کردن آن بزاق است و اختلاف کرده اند در معنی دفن پس جمهور گفته اند که مراد آن پنهان
 ساختن آن بزاق است در خاک مسجد اگر آنجا خاک باشد و اگر نه از مسجد بر آوردن است و حکایت کرده است
 زویانی از اصحاب ما که مراد از دفن بر آوردن آن بزاق است از مسجد باب دفن التخامة
 فی المسجد باب است در بیان آنکه دفن نخامه در مسجد جایز است حدیثنا اسحاق بن نصر حدیثنا
 عبد الرزاق عن معمر بن همام حدیث کرد ما را اسحاق ابن نصر بکن صاد همده گفت
 حدیث کرد ما را عبد الرزاق از عمر از همام سمع ابا هريرة عن النبي صلى الله عليه و
 اله وسلم شنید آن هما ابا هریره را که روایت میکرد از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم قال
 اذا قام احدكم الى الصلوة فلا يبصق امامه فاما ينجح الله مادام في
 مصلاة فمؤدنا خلفت و قتی که استاده باشد یکی از شما سوی نماز یعنی شروع کرد در نماز بنشیند

این دو مان را امام حو و یصح همزه یعنی برهنه و پس بر این نیست که مناجات میکند صلی الله تعالی بر او
 که در جای نماز است و لَا عَنْ يَمِينِهِ فَإِنَّ عَنْ يَمِينِهِ مَلَكًا و نیندازد از جانب دست راست
 خود که بدستی از جانب دست راست وی فرشته است که کاتب حسنائت و کاتب سیئات را در
 در حالت نماز نیست که نماز تمام کند است یا مراد از ملک سوای کرام کاتبین است و لَيَبْصُقُ عَنْ يَمِينِهِ
أَوْ تَحْتِ قَدَمَيْهِ فَيَدْفُقُهَا و نیندازد آب و نماز از جانب چپ خود یا زیر قدم خود و یا چنانچه
 مذکور شد در گوشه جامه نیندازد و نیندازد رفع خبر مبتدا و نیندازد وقت ای نمود بدقتها و نصب جواب
 جواب امر است که لبصق باشد و بجزم عطف بر آن امر است و اگر در جانب چپ رصلی شخمی باشد در آن
 صورت هم در گوشه جامه بگیرد بَابُ إِذَا بَدَرَهُ الْبِرَاقُ فَلْيَأْخُذْ بِطَرَفِ ثَوْبِهِ
 بابت است در زبان غالب آمدن براق بر صلی یعنی تواند از آنجا بدست یعنی وقتی که غالب شود بر صلی
 براق پس بگیرد از آن گوشه جامه خود حَدَّثَنَا مَالِكُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ حَدَّثَنَا
حُمَيْدٌ عَنِ النَّسِيبِ حدیث کرد ما مالک بن اسمعیل گفت که حدیث کرد ما از زهیر مخفف و معصفر
 که حدیث کرد ما حمید از انس ان النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رَأَى نُخَامَةً فِي
الْقِبْلَةِ فَخَلَفَهَا بِيَدِهِ که بدستی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم دید بغمی را که از راه دامن می
 آمد در دیوار قبله مسجد پس دور ساختند آنحضرت آن نخامه را بدست مبارک خود و رَأَى مِنْهُ
كِرَاهِيَةً أَوْ رَأَى كِرَاهِيَتَهُ لِدَالِكِ وَسِدَّتْهُ عَلَيْهِ و دیده شد از آنحضرت که ایت
 یادیده شد که ایت آنحضرت برای آن فعل یعنی انداختن نخامه بر دیوار مسجد قبله و درین دو عبارت
 شک را اوست و رأی بفرم را مینماید و همزه مکسوره و فتح یا نشاء تخفیف و یا بگیرد او سکون نشاء تخفیف
 و همزه مفتوحه و لفظ شد را اگر در فروع خوانند بنا بر عطف بر کراهیت معنی چنان باشد و دیده شد
 سختی آنحضرت بر آن فعل و اگر بجز و خوانند بنا بر عطف بر ذلک معنی چنان باشد که دیده شد که ایت
 آنحضرت آن فعل را و شده آنرا فقال ان أَحَدًا كَمَا إِذَا قَامَ فِي صَلَاتِهِ فَأَتَمَّ بِسَاجِدَةٍ
رَبَّتْ پس فرمودند آنحضرت بدستی یکی از شما وقتی که استاده باشد در نماز خود پس برین نیست که

مناجات میکند معنی بوزد کار خود را اورد بته بنیته و بین قبلیته یا فرمود که پروردگاری در
 میان وی و در میان قبله و بت این حیده اسمیه عطف است بر جمد فعليه که بناجی ربه است فلا ینزقن
 فی قبلیته و لکن عن لیساره او تحت قدمیه بس آب دمان نیندازد در جهت قبله و لکن
 بندازد از جانب چپ خود یا زیر پای خود شمه اخذ طرف را دانه فیزق فیته و رد بعضه
 علی بعض فقال او یفعل هکذا بستر گرفتند آنحضرت گوشه چادر خود را بس انداختند آب
 دمان در آن گوشه ردا خود و رود کرد بعضی آنرا بر بعضی پس فرمودند یا بکنند اینچنین و وجه مطابقت این
 حدیث با ترجمه باعتبار بعض طرق این حدیث است که در آن طریق باین اعتبار است فان عجلت به
 بادیسه فلیفعل بشویه هکذا یعنی اگر شتابی کرد بآن معنی و غالب آن در روحالت اینده بس
 بکنند اینچنین و در بخدیث دلیل است بر اینکه لازم است امام را که نظر بکنند در احوال مساجد و نگاه دارند آنها
 از آشیاء پدید و ناخوش و بر آنکه لازم دمان انداختن مفسد نماز نیست زیرا که آنحضرت منع نکرد اصل یسوق
 و بزق را لیکن نزد امام اعظم ابوحنیفه اگر سه حرف از تخنج ظاهر شود مبطل نماز است و اگر کم باشد منسند
 نیست بخلاف بنا فعبه و حنا بد و غیر آن که ایشان از دو حرف و یک حرف هم فساد نماز میگویند

باب عِظَةُ الْأِمَامِ النَّاسِ فِي اِتِّمَامِ الصَّلَاةِ وَذِكْرِ الْقِبْلَةِ فِي بَيَانِ
 وَحُطُو النَّصِيحَاتِ إِمَامِ مَرْدَمِ رَادِرِ نَعَامِ كَرْدَنِ نَمَازِ مَنَعِ وَزَجْرِ كَرْدَنِ وَتَرْكِ كَرْدَنِ اِتِّمَامِ اِنَّ وَقَوْلِي ذِكْرَ الْقِبْلَةِ عَطْفًا
 بِرَقَوْلِي كَيْ عِظَةُ الْاِمَامِ هِيَ بَعْنِي وَوَرْدُ الْقِبْلَةِ وَذِكْرُ قِبْلَةِ عِبَارَتِ اِزْ بَيَانِ جِهَةِ قِبْلَةِ هِيَ كَيْ اِمَامِ مَرْدَمِ رَاعَارِفِ جِهَةِ
 سَازِدُو كَمَازِ دَكْسِي رَا كَيْ اِزْ قِبْلَةِ مَحْرُوفِ شَدِه نَمَازِ خَوَانِدُو نَمَازِ اِتِّمَامِ كَيْ جَمِيعِ اَرْكَانِ وَوَاجِبَاتِ
 سَنَنِ وَسَجْدَاتِ رَا بَا طِمْسَانِ بِيَايِ اَرْدُو اِزْ جَمِيعِ مَحْرَمَاتِ وَكَرَوَاتِ نَمَازِ اِجْتِنَابِ نَمَازِ حَتَّى شَا
 عَبْدُ اللَّهِ بْنِ يُوسُفَ اَخْبَرَنَا مَالِكٌ عَنْ اَبِي الزُّنَادِ عَنِ الْأَعْرَجِ عَنْ اَبِي هُرَيْرَةَ
 كَرْدَمَارِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ يُوسُفَ كَقْتِ خَبَرِ اَوَامَارِ اَمَالِكِ زَا بِي الزُّنَادِ كَبِيرِ رَايِ مَعْرُوفِ وَتَخْفِيفِ نُونِ اِزْ اَعْرَجِ اِزْ
 اَبِي هُرَيْرَةَ اَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ هَلْ تَرَوْنَ قِبْلَتِي هَهُنَا
 كَيْ بَدْرَسْتِي رَسُولِ خِدَا صِلَى اَللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَرَمُودَنْدَا يَامِي بِنِيْدِ شَمَا تُوْجِهْ مَرَا جَانِبِ قِبْلَةِ وَاعْتِقَادِ مِي كُنِيْدْ كَيْ مَرَا

خبر و اطلاع جوانب دیگر نیست فوالله ما يخفى علي خشوعكم ولا ركونكم اتي لا راكم من

و ساد ظهري پس قسم خداست که پنهان نیست بر من حضور شما و نه رکوع شما یعنی من مطلع ام بر کوائف

احوال شما که شمارگان را چگونه ادا نمایند که بدرستی من هر اینده می بینم شمار از بس پشت خود در روایت

فراموایم و مقابله شرط نیست زیرا که حق تعالی عطا کرده است بصارت زیاد بر بصارت مردم دیگر و دو

چشم دیگر داده است در پشت که آن دو چشم را جامه و اشیا دیگر حجاب نمیشود حدیثنا یحیی بن صالح

حدیثنا فلیح بن سلیمان عن هلال بن علی عن النس مالک حدیث کرد مار یحیی بن

صالح گفت حدیث کرد مار افلیح بن سلیمان بضم فاء فتح لام و سکون باء تحسینة آخر ان حارمه از بلال بن علی

از انس بن مالک قال صلی لنا النبی صلی الله علیه وعلیه وسلم صلوة ثم رقی

المنبر فقال فی الصلوة و فی الرکوع اتی لا راکم من و سرائی کما ان اکم گفت انس

خواندند برای ما رسول خدا صلی الله علیه و اله و سلم نماز بر این معنی امامت کردند ما را در نماز پسر بر آمدند بر منبر ستر

فرمودند در حق نماز و رکوع بدرستی هر اینده من می بینم شمار از بس خود چنانچه می بینم شمار یعنی چنانچه می شمارا

از پیش خود و لفظ رقی بفتح راء مهمله و کسراف و فتح باء مشاة تحسینة باب هل یقال مسجد

بنی فلان باب است در بیان آنکه آیا جائز است که گفته شود مسجد بنی فلان یعنی اضافه کردن مسجد بسوی

بانی آن یا بسوی کسی که لازم گزیده است نماز خواندن را در آن حدیثنا عبد الله بن یوسف آخرنا

مالک عن نافع عن عبد الله بن عمر حدیث کرد مار اعبدا بن یوسف گفت خبر داد مار

مالک از نافع از عبد الله بن عمر ان رسول الله صلی الله علیه و اله و سلم سابق بین الخیل

التي اضمرت من الحفيا و امد هانثیة الوداع که بدرستی رسول خدا صلی الله علیه و اله و سلم

اسب و داندند با یکدیگر و واقع گردانیدند سابقه را در میان آن اسبانی که خنک کرده شده بودند چنان

که امر سابقه بصحابه فرمودند یا خود هم با یکی از صحابه کردند و ظاهر اول است و طریق خنک کردن نیست که اسب

در خانه می بنزند و علف و دانه بسیار میدهند که فربه شود وقتی که بسیار فربه میشود جلها می پوشانند

و فرق بسیاری گنایند پس بر قوت قدیم می آرند تا که گوشش سخت گردد و رفتارش نیز شود و ابتدا نسا

میگردند و غایت آن سابقه نثیه الوداع می بود و حقیقا موضوعی است که مسافه از آن تا نثیه الوداع پنج کوه
 یا شش کوه است و نثیه الوداع نام موضوعی است که مردم شهر برای رخصت شخصی که میخواهد از مدینه طیبه شهری
 دیگر رود تا موضوع همراش عاده می آیند و نثیه در لغت را هست در کوه و سابق بَيْنَ الْخَيْلِ الَّتِي لَمْ
تَضْمُرْ مِنَ التَّنِيَةِ إِلَى مَسْجِدِ بَنِي زُرَيْقٍ و مسابقت واقع میگردد آنحضرت در میان اسپان
 که خنک کرده نشاند از نثیه تا مسجد بنی زریق و این مسافت کم است از مسافت اول و زریق بضم زای معجم
 و فتح راء مهمله و سکون مشاء تخنه و آخر آن قاف نام این عامر است و درین حدیث جواز خنک کردن
 اسپانست و افاضت مسجد جانب بانی و غیر آن اضافه ملک نیست بلکه اضافه نمیزدست وَإِنَّ عَبْدَ
اللَّهِ بْنَ عُمَرَ كَانَ فِي مَنِّ سَابِقٍ بِهَا و بدستی عبد الله بن عمر بود در میان ک نیکه سابقه میگرد
 آنحضرت با او نشان بدوانیدن اسپان و این کلام بامقرله عبد الله بن عمر است که از خود بنیست تعبیر
 کرده است و باز کلام نافع است که راوی از عبد الله است بَابُ الْقِسْمَةِ وَتَعْلِيْقِ
الْقَنُوقِ فِي الْمَسْجِدِ بابت در میان جواز قسمت کردن مال در مسجد و او بخندن خوشه خرما و انکور در آن
 مسجد و قنوقیر قاف و سکون نون خوشه خرما عنقود که خوشه انکور را میگویند قال ابو عبد الله
الْقَنُوقُ الْعِدْقُ وَالْإِشْكَانُ قِنُوانٌ و الجماعة ايضا قنوان گفت ابو عبد الله یعنی بخاری
 قنوعدق است کبر عن ممله و سکون ذال معجمه و آن نیز خوشه خرما را میگویند و دو از آن قنوان است و جماعه
 نیز قنوانست مثل صنود و صنوان و فرق در نثیه و جمع آنست که نثیه بی تنون است کبر و جمع با تنون بر رفع
 چنانکه در قرآن است قنوان دانیه و قال ابراهیم میعنی ابن طهمان عَنْ عَبْدِ الْغَنِيِّ بْنِ صَهْبِ
عَنْ النَّسِ و گفت ابراهیم مراد میدارد از ابراهیم ابن طهمان را بفتح طاء مهمله و سکون ما از عبد الغزیز ابن
 صهیب از انس قال ابي النبي صلى الله عليه واله وسلم بمالي من البحرين گفت انس
 که آورده شد رسول خدا را اصلی الله عليه واله وسلم مالی عظیم از بحرین چنانچه در حدیث دیگر آمده که یک لکه
 بود ای بضم همزه مبنی برای مفعولست و بحرین بلفظ نثیه شهر است در میان بصره و عمان فقال انثرو
 في المسجد وكان اكثر مال ابي به رسول الله صلى الله عليه واله وسلم پس فرمودند ^{حضرت}

برکنده سازید این مال را در سجد و بود آن مال بسیارترین مالهای که آورده شد رسول خدا صلی
 علیه و آله وسلم فخرج رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم إلى الصلوة وكم يكتفيت
 إليه بس برآمد رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم متوجه بسوی نماز و التفات نفرمودند بسوی آن فلما
 قضى الصلوة جاء فجلس إليه بس برگاه که او را ندانند آنحضرت نماز را آمدند پیش مستند متوجه شد
 بسوی آن مال فما كان يرى أحداً إلا أعطاه بس نبودند که ببینند هیچ یکی را از مردم مگر که میدادند
 آن مال را بانگس از جاءه العباس فقال يا رسول الله اعطني فراثي فاديت نفسي و
 فاديت عقيلاً ناکاه امدا آنحضرت را عباس که عم آنحضرت است بس گفت یا رسول الله بده
 مرا بس بدستی من فدیه داده ام از نفس خود و فدیه داده ام از جانب برادرزاده خود که عقیل است بفتح
 عین مهمله و کس قاف یعنی بس ابو طالب برادر حضرت علی و شاید ذکر فدیه دادن از خود و از برادرزاده خود
 از جهت بیان احتیاج خود باشد یا معنی طلب من مال را از جهت آنست که من محتاج شده ام بآل از خرج
 شدن مال من در و فدیه دادن برای غلام نفس خود و برادرزاده خود از قید که در جنگ بدر بر آن
 واقع بود فقال له رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم خذ فحشا في ثوبه ثم ذهب
 يقبله فلم يستطع بس فرمودند رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم بگر بس انداخت عباس در جامه خود بدست
 خود بر کرده کرده بسیار بخواست عباس که برادر آن مال را که در جامه خود انداخته بود بس نتوانست برداشتن
 آن مال بسبب گرانی فقال يا رسول الله عأ من بعضهم يرفعه على قال لا بس گفت عباس
 یا رسول الله امر کن بعضی اصحاب خود را که برادر آن را بر من یعنی برداشته بار کنند بر من یا برادر خود
 آن بر من باشد گفتند آنحضرت نمی فرمایم کسی را که برادر آن را بر تو قال فادفعه أنت على قال
 لا گفت عباس بس برادر تو خود آن مال را او بار کن از بر من گفتند آنحضرت نمکنم این کار نیز
 فتزمنه ثم احتمله فالتقاء على كاهله ثم انطلق بس انداخت یعنی از آن
 مال بستم بر پشت آن مال را بس انداخت آن مال را بردوشن خود بستم و آن شد عباس فما زال رسول
 الله صلى الله عليه وآله وسلم يبعه بصره حتى خفي علينا عجباً من حرصه بس بصره

بودند رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم که تابع عباس میکرد آنقدرند چشم خود را تا که پنهان شد عباس بر ما و این دیدن آنحضرت
 بسوی عباس از جهت تعجب کردن بود از حرص آن فَمَا قَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَتَحْتَهُ
 مِنْهَا دُرِّهِمْ كَبَسَ بِرُجُلِهِمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَحَالَ أَنْكَرَ الْجَانِ كَمَا فِي رِوَايَةٍ مِنْهُ
 مَا رَأَى فِي مَجْلِسِ قِسْمَتِهِ كَرِهَ بِرُجُلِهِمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَحَالَ أَنْكَرَ الْجَانِ كَمَا فِي رِوَايَةٍ مِنْهُ
 هَرَقَ رَأْيَ إِمَامٍ بِإِدْبَارِهِمْ خَوَّاهُ بِرُجُلِهِمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَحَالَ أَنْكَرَ الْجَانِ كَمَا فِي رِوَايَةٍ مِنْهُ
 ذَخِيرَهُ كَرِهَ مَالَ جَانِزِهِمْ وَفَتَى كَمَا بَدَأَ حَاجَتِ مَرْدَمِ رَأْسِ مَالٍ وَبِرَّ سِيَّارِي كَرِهَ الْخُفْرَةَ وَحَالَ زَهْدِ رِوَايَةٍ
 وَبِرَّ أَنْكَرَ جَانِزِهِمْ إِمَامٌ رَأْسَ مَالٍ أَوْ رَدَّ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ
 هَمَّ نَفْسًا يَدَّ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ
 سَيَّرَ بِرِشْتِ عِبَّاسٍ أَمَالَ رَأْسَهُمْ زَهْرًا وَنَمَحَ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ

مَنْ دَعَا لِطَعَامٍ فِي الْمَسْجِدِ وَمَنْ أَجَابَ فِيهِ بَابِئِ دَرَّ بَابِئِ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ
 وَكَيْسِي كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ
 عَبْدُ اللَّهِ بْنُ يُوسُفَ أَخْبَرَنَا مَالِكٌ عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي طَلْحَةَ أَنَّهُ
 سَمِعَ النَّسَّ بْنَ مَالِكٍ حَدِيثَ رَدِّ مَالِكِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ يُوسُفَ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ
 بِنِ ابْنِ طَلْحَةَ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ
 وَاللَّهُ وَسَلَّمَ فِي الْمَسْجِدِ مَعَهُ نَاسٌ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ
 حَالَ أَنْكَرَ الْجَانِ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ
 لَطَعَامٍ قُلْتُ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ
 بِنِ ابْنِ طَلْحَةَ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ
 بِنِ ابْنِ طَلْحَةَ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ
 وَدَرَّ بِرِشْتِ دَلِيلٌ هُوَ بِرِوَايَةٍ مِنْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ
 نَفْسًا يَدَّ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ كَرِهَ مَالَهُمْ

حدیث کرد ما را ابراهیم بن سعد از شهاب از محمود ابن الربیع بفتح راء مهمله از عثمان بن مالک کبیر بن مهمله
 ضم ان ان النبی صلی الله علیه واله وسلم اتاه فی منزله فقال این محبت ان اصلي
 لك من بيتك که برستی رسول خدا صلی الله علیه واله وسلم آمدند عثمان بن مالک در خانه وی بس
 فرمودند که دست بیداری تو که نماز خوانم برای تو از خانه تو اضافه نماز بسوی عثمان باعتبار خانه وی
 و اگر نماز برای خداست فَأَشْرَتْ لَهٗ إِلَى مَكَانٍ فَكَذَّبَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
وَصَفَّقْنَا خَلْقَهُ فَصَلَّى بِرَأْسِهَا گفت عثمان پس اشارت کردم من آنحضرت را بسوی مکانی پس
 کبیر گفتند آنحضرت وصف کردیم ما در پس آنحضرت پس آنحضرت خوانند دو رکعت و در حدیث استجاب تعین
 مصلی است در بیت وقتی که عاقر شود از حضور مساجد و جوامع در خانه او در نوافل آمدن ریس در خانه
 مؤمن یعنی رعیت خود و استجاب صف بستن بر امام بَابُ الْمَسَاجِدِ فِي الْبُيُوتِ
 در بیان مساجد گرفتن در خانه و صلی البراء بن عازب فی مسجد فی داره جماعة و نماز
 بر این عازب بفتح با موحده و تخفیف راء مهمله و مدان در مسجد خود که در خانه او بود جماعت حدیثنا سعید
 بن عقیل حدیثی اللیث حدیثی عقیل عن ابن شهاب قال لخبیر بن محمود
 بن الربیع الا نضاری حدیث کرد ما را سعید بن عقیل بن مهمله و فتح حا و سکون مشباه
 تخنابه و راء مهمله گفت حدیث کرد در این حدیث گفت حدیث کرد مرا عقیل مخفف مصغرا از ابن شهاب
 گفت خبر داد مرا محمود بن الربیع النضاری بفتح راء مهمله ان عثمان بن مالک وهو من اصحاب
 رسول الله صلی الله علیه واله وسلم ممن شهد بدر من الانصار که برستی
 عثمان بن مالک و حال آنکه ان عثمان از اصحاب رسول خداست صلی الله علیه واله وسلم بود از ان
 کس یکده حاضر شدند جنگ بدر از انصار فابده ذکر این وصف وی تقویت روایت و تعظیم وی و افتخار
 و تلمذ بسوی است و الا انه مشهور بوده است باین وصف با تعریف برای کسی که جاهل است بان انه الحی
 رسول الله صلی الله علیه واله وسلم فقال يا رسول الله انك كرت بصري
 وانا اصلي لِقَوْمِي فاذا كانت الامطار سال الواد الذي بيني وبينهم بدرستی ان

باشد و جواز خواندن امام را اگر چه طعام فلیتل باشد و جواز بزدن مرد بزرگ همراه خود مردم را وقتی که خوانده شود
 طعام و بداند که صاحب طعام مکره نمیدارد همراه بزدن کسی را **باب الفتناء و اللعان**
 فی المسجد بابت در بیان جواز فضا و لعان در مسجد و عطف لعان بر فضا عطف خاص بر عام است و ناسیه
 شده است بلعان برای اینکه لعان وقتی میشود که زوج زوجه خود را نسبت میکند بزنا و بران کوا مان نباید حکم
 آن خنثاست که زوج چهار بار میگوید که قسم خدا است من صادقم درین قول و در مرتبه پنجم میگوید لعنت الله علیہ ان
 کان من الکاذبین پس از قبیل تسمیه شی باسم خربه شد حدیثا یحیی حدیثا عبد الرزاق اخبرنا
 ابن جریج اخبرنی ابن شهاب سہیل بن سعد حدیث کرد ما را یحیی گفت حدیث کرد ما را عبد الرزاق
 گفت خبر داد ما را ابن جریج گفت خبر داد ما را ابن شهاب از سهل بن سعد آن رجلاً قال یا رسول الله
 ارايت رجلاً وجد مع امرأته رجلاً ایقتله که بدستی یک مردی گفت یا رسول الله خبر ده مرا از حال
 مردی که بافته است با زن خود بگوید ایا بکش از او همه را ایت برای استفهام است و معنی آن خبرنی است
 کذا فی الکرمانی بس حق تعالی در اشخص ایت لعان نازل ساخت فتلا عتانی فی المسجد و انا شاهد پس
 لعان کردند با یکدیگر مرد و زن در مسجد و حال آنکه من حاضر بودم پس اگر کسی که اینجا مرد مطلق مذکور است و آن محارم
 نیز شال است و یکی بودن بسر با مادر خود حرام نیست و نیز در بی اشعار نیست بزنا که از معیت زنا لازم نیست گوئیم
 سیاق تفاضل میکند تعبیه معیت را بنامه و معیت تمامه باشد ترست و زنا و کیفیت لعان در فقه مذکور است
 بتفصیل و علمای میفرمایند که درین صورت که آن شخص خود مشاهده نمود این فعل را از زن خود اگر قتل سازد عند الله
 نیست اما اگر و ارثان زن دعوا در قصاص نمایند و اثبات نشود قصاص کرده میشود آن شخص را **باب**
اذا دخل بیتا یصلی حیث شاء او حیث امر و لا یجسس بابت در بیان آنکه وقتی
 که شخصی داخل شود در خانه کسی بجهت نماز یا هر جا که بخواهد بجز آنجا که با هر جا که مامور شود آنجا بجز آنجا که خود در آن
 خانه جای را برای نماز و لفظ جسس حکیم و عا در جمله هر دو روایت است و معنی هر دو نفحص است حدیثا
 عبد الله بن مسleme حدیثا ابراهیم ابن سعد عن ابن شهاب عن محمود بن
 الربیع عن عتبان بن مالک حدیث کرد ما را عبد الله بن مسleme نفتح میم و لام و سکون سین جمله

عثمان آمد پیش رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم پس گفت یا رسول الله انکار کرده ام بصارت خود را
 و این کنایت از ضعف بصیرت یا از عمی است و حال اینست که من نماز میخواهم برای قوم خود یعنی
 امامت میکنم او شان را پس وقتی که میشود باران جاری میشود وادی که در میان من و آن قوم منست کفر
 اسْتَطِيعَ أَنْ إِلَيَّ مَسْجِدَهُمْ فَأُصَلِّيَ بِهِمْ نِيْتَوَانِمُ كَمَا بِأَيْمِ سَجْدِ أَوْشَانِ رَابِسِ نَا زُخْوَانِمُ بِأَ
 اَوْشَانِ بَعْنِي إِمَامَتِكُمْ أَوْشَانِ زَا فَاصِلِي عَطْفِ هِتْ بَرَأْتِي وَ دِدْتِي يَا رَسُولَ اللَّهِ أَتَاكَ
 تَأْتِيَنِي فَتُصَلِّيَ فِي بَيْتِي فَأَتَّخِذُهُ مُصَلِّيَ دُونَ سِدَارِمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ بِرِسْنِي شَمَا بِيَأْتِدُ
 بِرِسْنِي مَنْ لَيْسَ نَا زُخْوَانِي دَرِخَانَهُ مِنْ لَيْسَ بَكَبْرَمُ مِنَ الْمَوْضِعِ رَا جَا يَ نَا زُخْوَانِي فَتُخَذُ بَرَفْعِ هِتْ وَ جَانِزِ هِتْ
 كَمَا يَنْصَبُ بَاشِدُ بِنَابِرِ وَ اَفْعُ شَدْنِ أَنْ بَعْدَ فَكَ بَعْدَ مَعْنِي هِتْ كَمَا مَسْتَفَادِ هِتْ اَزُودِ دُونَ هِتْ كَمَا
 فَقَالَ لَهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سَأَفْعَلُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى كَفْتِ
 عُثْمَانُ لَيْسَ فَرَمُودُنَا رَسُولَ خَدَا صَلِي اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رَا وَا بَعْنِي عُثْمَانُ اَزُودِ بِنَابِتِ تَعْبِيرِ كَرْدِه كَخْوَانِمُ
 كَرْدَا كَخْوَانِمُ هِتْ خَدَا بَعْنِي وَ اِنْ تَعْلِيْقُ نَسَبِ اَللَّهِ بَرَا يَ قَوْلِ حَقِّ تَعَالَى وَلَا تَقُولُ كَمَا لَيْسَ اِلَيَّْ فَا فَعَلِ
 ذَلِكَ غَدًا اِلَّا اَنْشَاءَ اللَّهُ وَ نَسَبِ بَرَا يَ مُجْرَدِ تَبْرَكَ كَمَا لِحَالِ اَنْ جَمْعِ رِسْتِ كَمَا فَعَطْلِي الْوَقُوعِ اَنْ بُو جِي
 اَلْحَفْرَتِ رَا قَالِ عُثْمَانُ فَعَدَا عَلِيٌّ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَ اَبُو بَكْرٍ حِيْنَ
 اِرْتَفَعَ النَّهَارُ فَاسْتَاذَنَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَادْنَيْتُ
 لَهُ فَلَ مَا يَجْلِسُ حِيْنَ دَخَلَ الْبَيْتَ كَفْتِ عُثْمَانُ لَيْسَ بِنَا جَاهُ كَرْدِه دَرَانِ كَمَا شَرِيفِ اَرْدِه بُو دَرِي
 رَسُولِ خَدَا صَلِي اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ اِذْنِ خَوَانِمُ اَلْحَفْرَتِ وَ قَتِي كَمَا دَاخِلِ شَدْنِ دَرِخَانَهُ وَ دُرِ
 بَعْضِي حَتِي دَخَلَ هِتْ وَ حَتِي رَا نُوِي غَلَطِ كَفْتِه هِتْ لَيْكِنْ غَلَطِ نَسَبِ جَرَا كَمَا مَعْنِي اَنْ مِي شَوَانِدُ كَمَا اِنْ
 بَاشِدُ نَسَبِ سَنَبِ اِيْجِ جَا تَا كَمَا دَاخِلِ شَدْنِ دَرِخَانَهُ بَرَا يَ رَا وَا كَرْدِنِ حَاجَتِي كَمَا طَلَبِ كَرْدِه بُو دَمِ اَزَا اَلْحَفْرَتِ
 وَ اَنْ نَا زَا اَلْحَفْرَتِ بُو دَرِخَانَهُ مِنْ شَمْعِ قَالَ اَيْنَ مَحَبُّ اَنْ اَصَلِّيَ مِنْ بَيْتِكَ قَالَ قَا شَرَفْتِ
 لَهُ اِلَى نَا حِيَاةٍ مِنْ الْبَيْتِ لَيْسَ فَرَمُودُنَا اَلْحَفْرَتِ دَرِ كَرَامِ مَوْضِعِ دُونَ مِي دَارِي كَمَا نَا زُخْوَانِمُ
 مِنْ اَزَا نَهْ بُو كَفْتِ عُثْمَانُ اَشَارَتِ كَرْدَمِ مِنْ اَلْحَفْرَتِ اَلْبُسُوِي كَوْشَهْ غَايَهْ فَقَامَ رَسُوْلُ اللهِ

والقسطلانی با آنکه این قول از ابدا در اسلام بود که در انوقت و ارض هنوز بسیار نبودند قال ابن شهاب
 ثم سألت الحصین بن محمد الانصاری وهو أحد بني سالم وهو من سرارهم
 عن حديث محمود بن الربیع فصداً ته بذلك گفت ابن شهاب بن بریدم من حصین
 بن محمد الانصاری را از حدیث محمود بن الربیع و حال آنکه ان حصین یکی از سرداران بنی سالم است پس
 راست گویند او را بان حدیث و سراه بفتح سین مهمله جمع سری و آن معنی سید است و این جمع
 نادر است که جمع کرده نمیشود فعیل بر فعله و در بن قول ابن شهاب تقویة اسناد است و درین
 حدیث حوازی خلف جماعت است بعد و تشریح گرفتن بمصلی صالحان و مساجد فاضلان و اجابت
 کردن صلی کسی را که طلب کرده است برای تبرک گرفتن بایشان اگر مامون باشند از عجب و
 دیس است بر آنکه اگر عهد کرده باشد با کسی باید که وفای عهد کند و بر حوازی نماز نافله جماعت در روز و
 اعزاز و اکرام علما و فقی که خوانده شوند برای کاری بطعام و مانند آن و درین حدیث تنبیه است
 بر اهل فسق و نفاق نزد سلطان و بنزدین است که سلطان را باید که طلب کند اثبات را در امری که ذکر
 کرده شده است نزد وی از فسق و نفاق کسی و باید که حمل کند از ابر و جرس و اینکه پاک نیست
 بملازمت نماز در یک موضع معین از خانه و جز این نیست که نهی که واقع شده است از تعیین مقام برای
 خود از مسجد برای خوف ریا و انداختن و اینکه دفع باید کرد کسی را که ذکر کند بدی کسی را و حال آنکه آن
 شخص بری باشد از آن و اینکه کسی که بر توحید میرد فخلد در جهنم خواهد ماند و اینکه امامت اعمی جائز است
 و انانیت سجد قوم نیز جائز است **باب التیمن فی دخول المسجد و غیره**
 بایست در میان شروع کردن از جانب راست در دخول مسجد و سواران چنانکه طهارت ساختن
 و حلق کردن و جامه پوشیدن و کفش و موزه در با انداختن یعنی در کارهای شریف شروع از جانب راست
 باید کرد و کان ابن عمر یبدأ برجله الیمنی فاذا اخرج بدأ برجله الیسری و بعد است
 این عمر که شروع میکرد یعنی دخول مسجد را بسای راست خود پس وقتی که می در آمد پس وقتی که بر این شروع میکرد
 بسای چپ خود حدیثنا سلیمان بن حرب حدیثنا شعبه عن الأشعث بن سلیم

ایشان مساجد پس در گرفتن قبور غیر انبیاء مساجد که آنها مشرکانه بنیاد کردند و ما یکره من الصلوة
 فی القبور و دای محمد بن انس بن مالک بصری عند قبر فقال القبر القبر و کم
 یأمره بالأعادة و بابت در بیان مکروه بودن نماز در میان قبرها و دلیل کراهت این حدیث است
 و دید عمر انس بن مالک را که نماز میخواند نزد یک قبری پس گفت حضرت عمر هرگز بنیاد قبر را
 نکرد انس را با عاده نماز پس معلوم شد که نماز او اشتباهی بکراهت حدیث محمد بن المثنی حدیثا
 یحیی عن هشام اخبرني ابي عن عائشة حديث کرد ما را محمد بن المثنی گفت حدیث کرد ما را
 بحی از هشام گفت خبر داد ما را پدر من از عایشه صدیقه آن ام حبیبیه و ام سلمه ذکر تا ذکر
 کنیسه و انها با حبشیه فیها تصاویر و ذکر تا ذکر لک للنبی صلی الله علیه
 و اله و سلم که بدرستی ام حبیبیه بفتح حاء مهمله یکی از امهات المومنین است که نام وی رمله است دختر ابوسفیان
 و ام سلمه بفتح لام نیز از امهات المومنین است که نام وی هند است دختر ابی امیه یاد کردند کنیسه را بفتح کاف
 معبد نصاریست که دیده بودند در حبشه در آن کنیسه نقاشی کرده اند پس مذکور ساختند آن هر دو آن
 کنیسه را پس رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم فقال ان هؤلا اذ اکان فیهم الرجل الصالح
 فمات بنوا علی قبره مسجد او صوروا فیهِ تیک الصور و اولیک شرار الخلق
 عند الله یوم القیامه پس فرمودند آن حضرت بدرستی آن نصاری وقتی که می بودند در آنها مردی صالح
 پس میروان فرد بنامی کردند بر قبر وی مسجد را و تصویر میکردند آن صورتها و آنها بدترین خلق اند نزد خدای
 تعالی روز قیامت لفظ اولیک و تیک در بنیاد کفر کاف است برای رعایت تائید فی طبع
 و به تعلق این حدیث بن ترجمه است که اثنی و قبور غیر انبیاء از صالحین نیز در حکم قبور انبیاء حدیثا
 مسدود حدیثا عبد الوارث عن ابي الشیخ عن انس حدیث کرد ما را مسدود بمهمات
 گفت حدیث کرد ما را عبد الوارث از ابی الشیخ بفتح تاء مشاء از فوق و شد بدین تائید و عار مهمله در
 اخر از انس قال قدم النبي صلی الله علیه و اله وسلم المدينه فنزل فی اعلى الدية
 فی حجة یقال لهم بنو عمر بن عوف فاقام النبي صلی الله علیه و اله وسلم

فِيهِمْ أَرْبَعٌ عَشْرَةَ كَيْلَةً كَقَوْلِ النَّبِيِّ شَرِيفٍ أَوْ رَوَى رَسُولُ خَدِصَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 بِنَسْزُولٍ وَمُودِنَةَ الْخَفْزِ فِي طَرَفِ بِاللَّيْنِ مَدِينَةٍ فِي قَبْلَةٍ كَقَوْلِهِمْ مَشِيئَةً وَأَوْشَانَ رَابِعًا وَمُؤَدَّبِينَ عَوْفٍ
 بِنَسْزُولٍ وَمُودِنَةَ رَسُولِ خَدِصَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ أَرْبَعٌ عَشْرَةَ كَيْلَةً كَقَوْلِ النَّبِيِّ شَرِيفٍ أَوْ رَوَى رَسُولُ خَدِصَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 وَعَشْرِينَ سِتًّا بِنَسْزُولٍ وَمُودِنَةَ رَسُولِ خَدِصَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ أَرْبَعٌ عَشْرَةَ كَيْلَةً كَقَوْلِ النَّبِيِّ شَرِيفٍ أَوْ رَوَى رَسُولُ خَدِصَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 ثُمَّ أَرْسَلَ إِلَى بَنِي النَّجَّارِ فَنَجَّاهُ وَامْتَقَدَّ إِلَى لَسُوفٍ كَمَا تَنظُرُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عَلَى رَأْسِهَا وَأَبُو بَكْرٍ رَزَقَهُ وَمَلَائِكَةُ بَنِي النَّجَّارِ حَوْلَهُ حَتَّى الْقِيَامَةِ
 يَفْنَأُ إِلَى أَيُّوبَ بِنَسْزُولٍ وَمُودِنَةَ الْخَفْزِ كَمَا تَنظُرُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 إِذْ كَانَ بِنَسْزُولٍ وَمُودِنَةَ الْخَفْزِ كَمَا تَنظُرُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 أَنْ قَصَّ كَمَا كَمَى بِنَسْزُولٍ وَمُودِنَةَ الْخَفْزِ كَمَا تَنظُرُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 الْخَفْزِ أَبُو بَكْرٍ صَدِيقٌ هُوَ وَنَسْزُولٍ وَمُودِنَةَ الْخَفْزِ كَمَا تَنظُرُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 مَشَى مِنْ غَانَةِ إِلَى أَيُّوبَ النَّصَارِيِّ وَكَانَ يُحِبُّ أَنْ يُصَلِّيَ حَيْثُ أَدْرَكَتْهُ الصَّلَاةُ وَكُلَّيْ
 فِي مَرَابِضِ الْغَنَمِ وَإِنَّهُ أَمَرَ بِنَسْزُولٍ وَمُودِنَةَ الْخَفْزِ كَمَا تَنظُرُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 تَامِثُوتِي بِحَاطِيكُمْ هَذَا وَبُودِنَةَ رَسُولِ خَدِصَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 بِحَاطِيكُمْ هَذَا وَبُودِنَةَ رَسُولِ خَدِصَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 الْخَفْزِ كَمَا تَنظُرُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 شَمَا بِنَسْزُولٍ وَمُودِنَةَ الْخَفْزِ كَمَا تَنظُرُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 نَسْزُولٍ وَمُودِنَةَ الْخَفْزِ كَمَا تَنظُرُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 وَمَعْنَى جَهْلِ النَّسْزُولِ كَمَا تَنظُرُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 وَتَفْصِيلُهَا نَسْزُولٍ وَمُودِنَةَ الْخَفْزِ كَمَا تَنظُرُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ
 إِلَّا إِلَى اللهِ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ النَّسْزُولُ فَكَانَ فِيهِ مَا أَقُولُ لَكُمْ قُبُورُ الْمُشْرِكِينَ
 وَفِيهِ خَرِبٌ وَفِيهِ نَخْلٌ كَقَوْلِ النَّبِيِّ شَرِيفٍ أَوْ رَوَى رَسُولُ خَدِصَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ

مِنَ ابْضِ الْغَنَمِ ثُمَّ سَمِعْتُهُ بَعْدُ يَقُولُ كَانَ يُصَلِّي فِي مَرِّ ابْضِ الْغَنَمِ قَبْلَ أَنْ يَبْنِي
 الْمَسْجِدَ كُنْتُ النَّزَّارَ بَدْرُ سَوَّلَ خِدَا صِلَى السَّعْدِ عَلَيْهِ وَاللهُ وَسَلَّمَ كَمَا يَخْوَانُ نَدْمَا زُورَ جَايَ شَسْتِنِ غَنَمٍ بَسْتِنِيمِ
 مِنَ النَّزَّارِ ابْعَدَ اَزَّانَ كَمَا مَكْنَتُ بُو دَرُ سَوَّلَ خِدَا صِلَى السَّعْدِ عَلَيْهِ وَاللهُ وَسَلَّمَ كَمَا يَخْوَانُ نَدْمَا زُورَ جَايَ شَسْتِنِ غَنَمٍ بَسْتِنِيمِ
 اَزَّانِكُمَا يَكْنُزُ مَسْجِدًا وَنَقَطُ نَمَّ سَمِعْتُهُ مَقُولَ اَبِي السَّيَّاحِ اِسْتِ وَنَقَطُ بَعْدَ مَبْنِي بِرَنَمِ اِسْتِ وَغَرَضُ اَزَّ بَانَ اِسْتِ قَوْلُ اِسْتِ
 كَمَا قَوْلُ اِدَلِ اَزَّ النَّزَّارِ مَطْلُقِ اِسْتِ وَقَوْلُ ثَانِي مَقِيدُ بَقِيْلِ اِلْبَنَاءِ اِسْتِ وَمَطْلُقِ حَمَلِ كَرْدَه مَبْشُو دَرِ مَقِيدِ مَقْدَمِ بَاشْدِ اِمْرُو
 وَامَامِ شَا فَعِي مَبْكَو بِدِكَمَا نَزَّ اَزَّ اِنْدَنِ دَرِ اِبْضِ غَنَمٍ جَابِزِ اِسْتِ وَفَتِي كَمَا غَالِي بَاشْدِ اَزَّ اِبْوَالِ وَشَكِ اِنْدَنِ وَامَامِ اَعْظَمِ اِبْوِ
 حَيْفَه مَطْلُقِ جَابِزِ مَبْدَا زُورِ بَرَايِ اِظْلَاقِ هَبْنِ حَدِيثِ بَرَايِ اَنَكُمَا اِبْضِ هَرِ كَرِ غَالِي نَمِي بَاشْدِ اَزَّ اِبْوَالِ وَشَكِ

بَابُ الصَّلَاةِ فِي مَوَاضِعِ الْاِبِلِ بَابُ اِسْتِ دَرِ عِلْمِ نَزَّ اَزَّ جَايَ شَسْتِنِ شَرَانِ سَدَا تَنَّا

صَدَقَهُ بِنُ الْفَضْلِ حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَيَّانَ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللهِ عَنْ نَافِعٍ حَدِيثُ كَرْدِ
 مَارَا صَدَقَهُ بِنُ الْفَضْلِ كَفْتُ حَدِيثُ كَرْدِ مَارَا اِسْلِمَانَ بِنِ حَيَّانِ بِنْفِجِ حَارِ مَهْمَلَه وَتَشْدِيدِ يَارِ مَشَاهُة تَحْمِيَه دَرِ اَفْرَنْوَن
 حَدِيثُ كَرْدِ مَارَا عُبَيْدُ اللهِ بِتَضْمِيْرِ كَرْدِ اِبْنِ عُبَادَةَ بِنِ عَمْرِو بْنِ حَفْصِ بْنِ عَامِرِ بْنِ عُمَرَ اَلْخَطَّابِ اِسْتِ اَزَّ نَافِعِ كَمَا بُوَلِي اِبْنِ عَمْرِو

قَالَ اَرَأَيْتَ بِنُ عُمَرَ يُصَلِّي اِلَى بَعِيْرِهِ وَقَالَ رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَفْعَلُهُ
 كَفْتُ نَافِعِ وَبَدَمِ مَنِ عُبَادَةَ بِنِ عَمْرِو كَرْدِ اَكَمَا نَزَّ اَزَّ اِبْوَالِ لَبْوِي شَرِ خُو دَرِ عِنِي دَرِ جِهَه قَبْلَه شَرِ اَدِ اَشْتَه وَكَرْدِ اِنْبَه بُو دَر
 اَزَّ اَسْتَه وَكَفْتُ عُبَادَةَ بِنِ عَمْرِو كَرْدِ بَدَمِ مَنِ رَسُوْلِ خِدَا اَصْلَى السَّعْدِ عَلَيْهِ وَاللهُ وَسَلَّمَ كَمَا اِسْتِ اِنْدَنِ كَارِ اَرَ اَكْرُو مَبْنِي اِسْتِ
 مَطْلُقَه دَرِ مَبَانِ حَدِيثِ دَرِ رَجْمَه كَمَا لَازِمِ نَسْتِ اَزَّ نَزَّ اَزَّ اِنْدَنِ لَبْوِي شَرِ وَكَرْدِ اِنْبَدِنِ اِنْدَنِ اَسْتَه عَدَمِ كَرْدِ اِسْتِ
 نَزَّ اَزَّ جَايَ شَسْتِنِ شَرَانِ مَبْكَو بِدِمِ مَنِ كَمَا مَرَادُوِي اِسْتِ اِسْتِ لَبْوِي جَنْبَرِي كَمَا ذَكَرْ كَرْدَه شَرِه اِسْتِ اَزَّ عِلْتِ
 نَمِي نَزَّ اَزَّ اِنْدَنِ دَرِ مَوَاضِعِ اِبِلِ وَاِنْدَنِ عِلْتِ بُو دَرِ اِنْدَنِ اَسْتِ اَزَّ شَبَابِيْنِ كَمَا يَا كَمَا كَفْتُ اِسْتِ اَرْمِي بُو دَرِ اِنْدَنِ عِلْتِ مَانِعِ اَزَّ
 نَزَّ اَزَّ دَرِ شَرَانِ هَرِ اَمِيْنَه مَمْنَعِ مَبْشُو نَزَّ اَزَّ اِنْدَنِ دَرِ حَالِ سْتَه كَرْدِنِ شَرِ وَحَالِ سَوَارِ بُو دَرِ بَرِ شَرِ خَلَا اِسْتِ

كَرْدَه اِنْدَنِ رَا اَزَّ اَلْحَفْرَتِ بَابِ اِسْتِ مَنِ صَلِّي وَفَدَامَه سُورُ اَوْ نَارُ اَوْ شَيْءٌ مِمَّا يَعْْبُدُ فَاذْكُرْ
 بِه وَجْهَ اللهِ بَابِ اِسْتِ دَرِ عِلْمِ كَسِي كَمَا نَزَّ اَزَّ اِنْدَنِ دَرِ شَرِ اَوْ تَنُوْرِ اِسْتِ بَا اَلشَّيْءِ اِسْتِ بَا جَنْبَرِ اِسْتِ اَزَّ اِنْدَنِ جَنْبَرِ
 كَمَا عِبَارَه كَرْدَه مَبْشُو عِنِي شَرِ كَانِ اِنْدَنِ رَا مَبْشُو دَرِ خُو دَرِ سَا خُسْتَه اِنْدَنِ اِسْتِ رَا رَا دَه كَرْدَه اِسْتِ اِنْدَنِ اِسْتِ اِسْتِ اِسْتِ اِسْتِ اِسْتِ

Marfat.com

ان شبها بان نماز عبادة ذات خذارانه عبادت ان شبها را و لفظ قدومه منصوبست لفظا بنا بر ظرفية و مرفوع است
مخلا بنا بر ظرفية و تنويرت بدنون مبتدا است و اين جمله حال است از فاعل صلى و گفته اند كه تنورا از ان الفاظ
كه متفق اند جميع لغات دوران و آن خبرتست كه دوران التشمى افزونند بر اى بخنن نان و غير ان و قال النهرى

اخبرني انك قال النبي صلى الله عليه واله وسلم عرضت على النار وانا اصلي وكفته
زهري كه خبر داد مرا انك كه فرمودند رسول خدا صلى الله عليه واله سلم عرض کرده شد بر من التشمى يعنى التشمى و در رخ
و حال انكه من نماز بخواندم و عرض كردن شى نمودن و پيش آوردن ان شى است پس لازم آمد كه در حال نماز الخفرت

التشمى بويست عبد الله بن مسleme عن مالك عن زيد بن اسلم عن عطاء بن
يسار عن عبد الله ابن عباس حديث كرماء عبد الله بن مسلم نفع الميم واللام از مالك از
زيد بن اسلم مولى عمر بن الخطاب از عطاء بن يسار بمشاة تحية و بين مهله مخففه از عبد الله بن عباس

رضى الله عنه قال انخسفت الشمس فصلى رسول الله صلى الله عليه واله وسلم ثم

قال اريت النار فكم ارا منظرها كاليوم قط اقطع كه گفت عبد الله بن عباس گرفته
شد آفتاب يعنى متغير شد رنگ ان و دور شد نور ان و كسوف اكثر در گرفته شدن آفتاب استعمال
ميشود و خسوف در گرفتن ماهتاب استعمال مي يابد و عكس اين هم استعمال است ليكن وقتى كه اشتباه واقع
نشود پس خوانند رسول خدا صلى الله عليه واله وسلم نماز كسوف بستر نمودند نموده شد مرا التشمى و در رخ
نمودنى در نماز و اريت بضم همزه بصيغة ماضى مجهول است پس نبدده ام بهج و يعنى مانند و بدن امروز هرگز هولناك نماز و
وا احتمال دارد كه از منظر زمان رويت مراد شود و لفظ منظر بجاى مجرمة است و لفظ قط بضم طاء مهملة است و لفظ اقطع بجاى
طامحة و نصب عين مهملة بنا بر صفة منظر است و صلة افعال التفصيل محذوفست منه بامعنى اصل فعل است كه
قطيع باشد و قطيع بضم طاء بدجا و زكننده از مقدار است اگر كوى حجة نيست در حديث بر مفهوم عنوان باب
كه الخفرت نكر دانيدند التشمى را با اختيار و در نماز پيش خود و جز اين نيست كه بوده است براى معنى كه خواسته است
الله تعالى از از جهة تبيينه كردن مرئىگان خود را جواب داده شده است باینكه اختيار و عدم ان برابر است
نسبت بحفرت رسالت كه الخفرت مفرد داشته نمیشوند بر باطل پس معلوم شد كه ان جائز است و درين جواب

۲۸۱

نظر کرده است حافظ بن حجر عسقلانی باینکه مسلم نمیدارم بالنسبه را که کراهت در حالت اختیار باشد میشود و بخلایف
عدم اختیار که در این حال کراهت نسبت برای عدم علت موجب کراهت را که تشبیه بعد از آنست است
گفته است ابن بطال نماز جایز است پسوی هر شیء وقتی که مقصود از نماز وجه الله باشد آن شیء متوجه الیه پس ضرر
نمیکند استقبال قبور و غیر آن چنانچه ضرر نکرد در نماز حضرت استقبال التشن و در بنجدیت استجاب نماز
کسوف است و نیز درین دلیل است بر وجود التشن و وزخ الحال و همچنان بر وجود بهشت برای عدم قابل
بفصل بآیه كَرَاهِيَةِ الصَّلَاةِ فِي الْمَقَابِرِ **باب** در بیان مکروه بودن نماز در مقبره
حَدَّثَنَا مُسَدُّ دُحْدَةَ شَيْبَانِيُّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ أَخْبَرَنِي تَائِفٌ عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ حَدِيثٌ كَرَاهِيَةُ الْمَقَابِرِ كَرَاهِيَةُ الْمَقَابِرِ كَرَاهِيَةُ الْمَقَابِرِ كَرَاهِيَةُ الْمَقَابِرِ
کفت خبر داد مرا نافع از ابن عمر از رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم قال اجعلوا في بيوتكم من
صَلَوَاتِكُمْ وَلَا تَحِذُوا بِهَا قَبْرًا وَمَوَدَّةً رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَرَاهِيَةُ الْمَقَابِرِ كَرَاهِيَةُ الْمَقَابِرِ كَرَاهِيَةُ الْمَقَابِرِ كَرَاهِيَةُ الْمَقَابِرِ
پاره از نماز خود و دیگر بدان خانها را قبر یعنی مثل قبور در عدم محلیت نماز و مؤلف اصل کرده است این حدیث را
بر منع نماز در مقابر و درین شبیه است بلکه محل این حدیث اینست که مکروه انداختن نماز در مقبره است چنانچه
اهل قبور نماز نخوانند در آن قبر با بس بسیار که شما در خانهای خود نماز خوانید که لایق بحال اعیان است که عباده
کنند در خانهای خود که ایشان در حالت تکلیف اند بخلاف اموات که تکلیف ساقط است از شان و اگر
تاویل مؤلف مراد است لفظ مقابر مذکور شده لفظ قبور **باب** الصَّلَاةِ فِي مَوَاضِعِ الْخُسْفِ
وَالْعَذَابِ وَيَذَكُرُ أَنَّ عَلِيًّا كَرِهَ الصَّلَاةَ بِخُسْفِ بَابِلِ **باب** در بیان نماز خواندن در جاه
که خسف شده است یعنی فرونشسته است آن زمین و جاهای که آثار عذاب ظاهر است و ذکر کرده شده است که برکت
حضرت علی رضی الله عنه مکروه داشته اند نماز را در موضع خسف بابل یعنی در مکانی که فرونشسته است در بابل
و بابل نام جای است در عراق و سبب از کوفه و نسبت کرده میشود بسوی آن موضع سحر و جادوی گفته که مشهور است
که بابل شهر است از سواد کوفه کذا فی العسقلانی و بعضی گفته اند که مراد بخسف آن خسف است که مذکور شد
در قول حق تعالی قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ

السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ فَأَبْغَتْهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ وَهَذَا آيَةُ آيَاتِ أَنْبِيَاءِ الَّذِينَ كَفَرُوا
 بن کنعان بنا کرده بود قهری را که ببندی آن فصریح هزارگز بود تا واقف کرد در احوال آسمان و اهل آن پس وزید
 باد پس افتاد آن فصر بر سر و قوم وی پس بملک گشتند کذا فی الفسطاطی حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ عَبْدِ
 اللَّهِ قَالَ حَدَّثَنِي مَالِكٌ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ دِينَارٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ حَدِيثٌ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ أَنَّ
 عبد الله گفت حدیث کرد ما را مالک از عبد الله بن دینار موی ابن عمر از عبد الله بن عمر آن رسول الله صلی
 الله علیه و آله وسلم قال لَأَنْتُمْ خُلُوعًا عَلَى هَؤُلَاءِ الْمُعَذَّبِينَ إِلَّا أَنْ تَكُونُوا أَبَاكَيْنَ فَإِنْ
 لَمْ تَكُونُوا أَبَاكَيْنَ فَلَا تَدْخُلُوا عَلَيْهِمْ لَا يُصِيبُكُمْ مَا أَصَابَهُمْ كَمَا بَدَرَسْتِي رَسُولَ اللَّهِ
 صلی الله علیه و آله وسلم فرمودند در این بزرگان قوم عذاب کرده شدگان مگر که باشید که بکنندگان از خوف
 آنکه برسد شمار مثل آن پس اگر نباشید شما که بکنندگان پس افضل نشوید بر ایشان تا زسد شما را چیزی
 که رسیده است او شاز از عذاب و قوله لا یصیبکم رفع بر استیفاء است پس اگر کوی چگونه میرسد عذاب
 ظلمان غیر ظالمان را و حال آنکه فرموده است الله تعالی وَلَا تَنْزِرُوا آيَاتِنَا عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ
 امتناع اصابت عذاب بغير ظالم که حق تعالی فرموده است وَاتَّقُوا يَوْمَ تُدْعَى السُّعُودُ أُولَئِكَ هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا
 بِحُكْمِ خَاصَّةٍ مَعْنَى آيَةِ آيَاتِ أَنْبِيَاءِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ بِرَبِّهِمْ بِرَبِّهِمْ بِرَبِّهِمْ بِرَبِّهِمْ بِرَبِّهِمْ بِرَبِّهِمْ
 و شامل میگردد غیر ظالم را نیز میرسد لیکن غیر ظالم در آفره عوض این اجر خواهد یافت و آیه ادل محمول است بر عذاب
 آخرت یعنی در آخرت شخصی را برای شخصی دیگر عذاب نمیکند و جواب دوم اینست که مسلم نمیداریم غیر ظالم
 بودن هر که داخل شود در موضوعی که آثار عذاب آنجا ظاهر باشد و شریع آنجا ظاهر حکم کرده باشد که اگر کفر
 داخل شود و او گریه کند و خائف و متضرع نشود و او نیز ظالم شد پس اگر کوی چگونه دلالت است با حدیث
 بر ترجمه کوی از جهت آنکه داخل شدن آنجا مستلزم بگناهیست و بکار تمام نماز مکره است و مانند آنجا بی گناهی
 درست نیست پس معلوم شد که نماز در آنجا مکره است بلکه وقتی که از گریه ظاهر شوند و در حرف باز یاده باطل
 میکرد نماز بآبَابِ الصَّلَاةِ فِي الْبَيْعَةِ بَابِ دَرَمَانِ نَمَازِ كَرْدَنِ دَرِ بَعْوَةِ أَنْ كَبِيرًا
 موصوده معبد نصاری است وَقَالَ عُمَرُ إِنَّا لَأَنْدَخُلُ كَتَابَكُمْ مِنْ أَجْلِ التَّمَاثِيلِ الَّتِي فِيهَا

الصُّورُ و گفته است حضرت عمر بدستی با داخل نمیشوم عبادتخانه‌های شمارا از برای صورتها همچو عبادتخانه
 که در آن صورتهاست و لفظ تائیل جمع تمثال است و تمثال بتا شاه از فوق و بتا مثلثه که در میان تمثال
 و صورت عموم و خصوص مطلق که تمثال آنکه مثال کسی باشد چنانچه صورتها غیر آن ساخته بوده و صورت
 عام است اگر تمثال کسی نباشد یک صورت تصویر نوشته باشند باز سنگ ساخته باشند پس صورت
 اعم است از تمثال و لفظ التي فيها الصورة صفة کنایه است و کان ابن عباس یصلی فی البیعة
 الا بیعة فیها تائیل و بود عبد الله بن عباس که نماز میخواند در معبد نصاری مکران معبدی که
 در آن صورتها می بودند و کنیسه بفتح کاف و بیعه هر دو معبد نصاری است حدیثنا محمد بن سلام
 اخبرنا عبدة عن هشام بن عروة عن ابنه عن عائشة صدیقه ما را محمد بن
 سلام گفت خبر داد ما را عبده بفتح عین مهمل و سکون با موه از هشام بن عروه از پدر خود از عائشه
 صدیقه رضی الله عنان ام سلمه ذکر کردت لرسول الله صلی الله علیه و آله وسلم کنیسه
 راتها یا أرض الحبشة یقال لها ماریه فذکرک له ما رأیت فیها من الصور
 که بدستی ام سلمه رضی الله عنها ذکر کرد برای رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم عبادتخانه نصاری که دیده
 بود از ارض حبشه گفته می شد از ماریه پس ذکر کرد ام سلمه جنزی که دیده بود در آن عبادتخانه از صورتها و لفظ ماریه
 بر آمده و تخفیف مشاء تخفیف مرفوع است فقال رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم اولئک قوم
 اذ مات فیهم العبد الصالح او الرجل الصالح پس فرمود رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم
 او شان قومی اند وقتی که می میرد در آنها بنده صالح یا مردی صالح شک را و لیت و صالح عام است
 شامل است بنی و غیر از اولیا و لفظ اولئک بکر کاف و فتح آن هر دو روایت است بنوا علی قبره
 مسجد او صور و وافیه تلک الصور اولئک بشرار الخلق عبده الله عز وجل
 میکنند قبر وی مسجد را و نقش میکنند در آن مسجد آن صورتها و او شان بدترین مخلوقاتند نزد خدای
 عزوجل و وجه جمع میان جنزی که گذشت که نماز خواندن بسوی هر چه بقصد عبادت خداست یا خالصا
 جائز است و میان آنکه ازین حدیث مفهوم شد از نهی نماز جانب صورتها آنست که حکم صورتها لغو است

مر حکم اشیا و دیگر را که این صورتی دانند محرم اند بخلاف اشیا دیگر که عبادت آنها محرم نیست و ذات آنها
باب حدیثنا ابو الیمان اخبرنا شعیب عن الزهیری ان

عبيد الله بن عبد الله بن عتبة ان عائشة وعبد الله بن عباس قالوا
حدیث کرد ما را ابو الیمان گفت خبر داد ما را شعیب از زهری گفت خبر داد ما را عبید الله بن عبد

بن عتبة که بدستی عایشه صدیقه و عبید الله بن عباس رضی الله عنهما گفتند که آنکه بدست رسول الله
صلی الله علیه و آله وسلم طفق یطرح خمیصه له علی وجهه برگاه که نازل شد موت

یا نازل کرده شد موت با حضرت صلی الله علیه و آله وسلم شروع کردند آنحضرت که می انداختند خمیصه
خود را بر روی مبارک خود لفظاً نزل بفتح نون و ضم آن هر دو روایت است و خمیصه چادر سیاه مربع علم دارد

گویند فاذا اغتم بها کشفها عن وجهه پس وقتی که گرم شدند بان خمیصه دور ساختند از آن
از روی مبارک خود و اغتم بمعنی سخن است فقال وهو کذالك لعنة الله على اليهود والنصارى

اتخذوا قبور انبيائهم مساجد یحذروا ما صنعوا پس فرمودند آنحضرت و حال آنکه آن
حضرت ایستادند در پوشیدن و کشادن روی مبارک خود لعنت خدای پاد بر یهود و نصاری گرفتند

و قبر انبیاء خود را مساجد میسازند آنحضرت باین لعنت کردن بر یهود و نصاری امتان خود را از آنکه
بکنند بقبر آنحضرت چیزی که کردند یهود و نصاری بقبر انبیاء خود و مراد از انبیاء در قول آنحضرت قبور انبیاء

انبیاء و تابعان ایشانند لهذا نصاری هم داخل شدند درین حکم اگر چه نبوده است برای ایشان مگر نبی و احد
که حضرت عیسی است و نیز قبر حضرت عیسی نیست و کلمه یحذروا مقول را اولیت و حکمت درین نهی است که

گزارند امت آنحضرت شده شده مشابه بعیده او شان که ذاقی الفسطلان حدیثنا عبد الله
بن مسleme عن مالک عن ابن شهاب عن سعید بن المسیب عن ابی هریره

حدیث کرد ما را عبید الله بن مسلم از امام مالک از ابن شهاب از سعید بن المسیب از ابی هریره
رضی الله عنه ان رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم قال قال تمل اليهود اتخذوا
قبور انبيائهم مساجد که بدست رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم فرمودند که بکشایدند تعالی

در مسجد حاصل میشود و اِحْتِلَتْ لِي الْغَنَائِمُ و سیوم ازان اینست که حلال گردانیده شده است
 خاص در اموال غنایم نه برای دیگر انبیا که مال غنیمت پر او شان حلال نبود بلکه اموال غنیمت را جمع
 کرده می نمایند آنش از غیب آمده می بود و كَانَ النَّبِيُّ يُبْعَثُ إِلَى قَوْمِهِ خَاصَّةً وَيُبْعَثُ
 إِلَى النَّاسِ كَافَّةً و چهارم ازان اینست که بودی نبی که مبعوث میشد بسوی قوم خود مبعوث
 شده ام من بسوی آدمیان همه و اعْطِيتُ لِي الشَّفَاعَةَ و پنجم ازان اینست که داده شده است
 مرا شفاعت کبری که عبارت از فتح باب شفاعت است در روز قیامت وقتی که هیچ یک از صلی
 و علمای آنکه انبیا را فدره نخواهد بود بر کشادن باب الا ان حضرت افتخار خواهند کرد بآب

نَوْمِ الْمَرْأَةِ فِي الْمَسْجِدِ بابت در بیان خوابیدن زن و سکونت آن در مسجد وقتی که او را اجایی
 سواي مسجد حدیثی عُبَيْدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ حَدَّثَنَا أَبُو إِسْمَاعِيلَ عَنْ هِشَامِ بْنِ عَمْرٍو
 عَنْ عَائِشَةَ حَدِيثًا كَرِيمًا عَمَّا عَمِلَ كَيْفَ حَدَّثَنَا أَبُو إِسْمَاعِيلَ عَنْ هِشَامِ بْنِ عَمْرٍو
 كَعَرْوَةَ هِيَ ابْنَةُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ وَنَفَعَتْ بَارِعَةَ وَنَفَعَتْ

آن و لَيْدَةَ كَانَتْ سَوْدَاءَ بِنْتِ الْحَارِثِ مِنَ الْعَرَبِ فَاعْتَقَوْهَا فَكَانَتْ مَعَهُمْ كَبْرِيًّا
 کنیز کی سیاه رنگ در یک قبدر از عرب بوده است پس ازادرندان مردم او را بعد ازان می بود آن
 کنیزک همراه او شان و لیده بفتح و او کنیزک را گویند قَالَتْ فَخَرَجَتْ صَبِيَّةً لَهُمْ عَلَيْهَا
 رَوْشَاخٌ أَحْمَرٌ مِنْ سَبُورٍ كَفْتُ عَائِشَةَ بِسِوَرٍ وَخَرَجْتُ مِنْ عَمْرٍو قَبْلَهُ رَأَى خَدَّيْهِ خَدَّيْهِ
 که بردی بود و شاخ سرخ از سیور و شاک بکسر و او کلو بند را گویند که عریض باشد در صرع کرده شده از چهار و
 لالی وی پوشد ازان بالای کتف و زیر بغل چنانچه یک طرف آن بالای کتف راست باشد و طرف
 دیگر زیر بغل چپ باشد افتاده بر کمر و شاک بکسر همزه و بضم آن هر دو لغت است در آن و سیور جمع سبوت
 و سبوت بفتح سین ممله دوالی مرم را میگویند حاصل آنکه آن و شاخ از جرم سرخ بود در صرع بلالی و بافته شده
 قَالَتْ فَوَضَعَتْهُ وَأَوْقَعَتْ مِنْهَا فَرَسًا بِهِ حُدَيَاةً وَهُوَ مَلُوقٌ فَحَبَسَتْهُ لِحَا
 فَخَطَفَتْهُ كَفْتُ عَائِشَةَ بِسِوَرٍ وَخَرَجْتُ مِنْ عَمْرٍو قَبْلَهُ رَأَى خَدَّيْهِ خَدَّيْهِ

پس گذشت بان و شاح غلیو از کی و حال آنکه آن افتاده بود پس بنداشت آن غلیو از آن و شاح را گوشت
 زباز جهت سرخی بزم و سفیدی مروارید پس بود آن غلیو از آن و شاح را و لفظ حدیث باه بضم حار مهمله و
 فتح و الهمله و تشدید شانه تخمین تصغیر حدیث است بوزن عنبه و اصل آن حدیث است بهززه منقوصه باز
 بدل کرده شد بهززه با و ادغام کرده بار آورد با بستر اشباع کرده شده است فتحه را که سبب آن اشباع الف
 شده و لفظ کبیر طار مهمله نیز بفتح بر لغت نصیحه قَالَتْ فَالْتَمَسُوهُ فَلَمْ يَجِدُوهُ كَفَيْتُ عَائِشَةَ لَسْتُ
 كُودِنُ أَنْ قَوْمَ أَنْ وَ شاح را و بستند پس نیافتند آنرا قَالَتْ فَانْتَهَمُونِي بِهِ كَفَيْتُ أَنْ كُنْتُ كَبِيرُ لَسْتُ
 كُودِنُ عَرَابِ زُرَى أَنْ فَطَفِقُوا يُفَيْشُونَ حَتَّى فَتَشُوا أَيْ قَبْلَهَا كَفَيْتُ أَنْ كُنْتُ كَبِيرُ لَسْتُ بِشُرُوعِ
 أَنْ قَوْمِ دَرْتَمَنْ وَ خُبْرُ نَا أَنْ تَقْيِئْتُمْ كَرْدَنْ قَبْلَ أَنْ كُنْتُ كَبِيرُ رَا و لفظ قبل بضم قاف و با موصوفه یعنی فرج است
 و کبیرک اضافه قبل جانب با مشکلم برای شناخت آن نکرد و از خود بلفظ ناکه موضع برای غایب است آورد
 قَالَتْ وَاللَّهِ إِنِّي لَقَائِمَةٌ إِذْ مَرَّتِ الْحُدَيْبِيَّةُ فَالْقَتُّهُ كَفَيْتُ أَنْ كُنْتُ كَبِيرُ قَسَمُ خُدَا هِيَ بَدْرِي
 مِنْ هَرَابِيهِ اسْتَدَاهُ ام بَا و شاح در همان مجلس که ناگاه گذشت آن غلیو از سر انداخت آن کلونید را
 قَالَتْ فَوَقَعَ بَيْنَهُمْ قَالَتْ فَقُلْتُ هَذَا الَّذِي انْتَهَمُونِي بِهِ زَعَمْتُمْ وَأَنَا مِينَهُ بَرِيئَةٌ
 وَ هُوَ ذَا هُوَ كَفَيْتُ أَنْ كُنْتُ كَبِيرُ لَسْتُ بِشُرُوعِ دَانِ كَلُونِيدِ دَرِ مِيَانِ أَنْ قَوْمِ كَفَيْتُ أَنْ كُنْتُ كَبِيرُ لَسْتُ بِشُرُوعِ
 مِنْ ابْنِ الْخَبْرِيَّتِ كَنْهَمْتُ كَرْدِي شَمَارِ ابْدِ زُرَى أَنْ حَبْرِي كَفَيْتُ بَدْرِي نَوَازِ و حال آنکه من پاک
 بودم از آن در زدی و شان اینست که آن حبیری که انداخته است آنرا غلیو از همان حبیری که تهمت داد به
 شمار ابان جز حاضر است ضمیر اول ضمیر شان است و ذابند است و ضمیر نانی مشار الیه است و ضمیر مبتدا
 محذوف است که لفظ ما فر باشد و قام بده ضمیر ضمیر اول است که مبتدا است قَالَتْ فَجَاءَتْ إِلَى رَسُولِ
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَاسْتَلَمَتْ كَفَيْتُ عَائِشَةَ لَسْتُ بِشُرُوعِ لَسْتُ بِشُرُوعِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لَسْتُ بِشُرُوعِ لَسْتُ بِشُرُوعِ عَائِشَةَ فَكَانَتْ لَهَا خِيَابٌ فِي الْمَسْجِدِ أَوْ حِفْشٌ كَفَيْتُ عَائِشَةَ
 لَسْتُ بِشُرُوعِ لَسْتُ بِشُرُوعِ لَسْتُ بِشُرُوعِ لَسْتُ بِشُرُوعِ لَسْتُ بِشُرُوعِ لَسْتُ بِشُرُوعِ لَسْتُ بِشُرُوعِ لَسْتُ بِشُرُوعِ لَسْتُ بِشُرُوعِ
 وَ بَدْرِيهِ از صوف با از شمس شره قَالَتْ فَكَانَتْ تَأْتِينِي فَتُحَدِّثُ عِنْدِي قَالَتْ فَلَا تَجْلِسُ

عِنْدِي مَجْلِسًا إِلَّا قَالَتْ كَفْتُ عَائِشَةَ بِسْ بُوْدَه هِيَ اَنْ كُنْتُ كَرَمِي اَمْرَسْ مِنْ بَسْ سَمْنْ بِكْرُو
تَزُو مِنْ كَفْتُ عَائِشَةَ بِسْ نَمِي نَشْرَتْ نَزُو مِنْ نَشْرَتْنِي مَرَكْرَكِي كَفْتُ اِنْ شَعْرُو تَحْدُثْ بِصَيْفِهِ مَفَارِجْ اَرْكُوتْ

بِاَرْكُوتْ بَحْدَفْ بَكْ نَاهِتْ شَعْرُو يَوْمُ الْوُشَاحِ مِنْ تَعَايُنِ رَيْبَانَا اِلَّا اِنَّهُ مِنْ
بَلْدَةِ الْكُفْرِ الْجَانِيْ لَمَعْنِي شَعْرَانِي وَرُوْزْ كَلُوْبِنْدَا زَكَرَامِي عَجِيْبْ بِرُوْرُوْكَارِ مَا وَطَّاهَتْ دَانَا اَكَاة
بِاَشْ بِدِرْسْتِي اَنْ بِرُوْرُوْكَارِ اَرْشَهْدْ كُفْرَانِي دَادْ مَرَاوَلْفْ تَعَايُنِ بِنْتَاهْ فَوْقِيْهِ بِسْ اَرْعِيْنَ مَهْلَمِ جِجْ اَجْوَبْ اَسْت
وَكَلْفَتْ زَكَرْتِي كِهْ اَيْنْ جَمْعِي سَهْ كِهْ وَاعْدَنْتِي اَنْ رَا قَالَتْ عَائِشَةُ فَقُلْتُ لِمَا سَأَلْتَنِي لَمْ تَقْعُدِيْ

مَعِيْ مَقْعُدًا اِلَّا قُلْتُ هَذَا حَدَّثْتَنِي بِهَذَا الْحَدِيثِ كَفْتُ عَائِشَةَ بِسْ كَفْتُمْ مِنْ اَنْ كُنْتُ كَرَمِي اَصْت
عَالِ بُوْكَرْمِي نَشْرَتْنِي تُوْبَانْ نَشْرَتْنِي مَرَكْرَكِي سِيْكَوْنِي تُوْبَانْ شَعْرَا كَفْتُ عَائِشَةَ بِسْ قَصْدْ خُوْدُوْكَرْدَانْ كُنْتُ كَرَمِي
اَيْنْ قَصْدْ بِاَبْسْ نَوْمُ الرِّجَالِ فِي الْمَسْجِدِ بَابْتْ وَرِبْلِنْ خَوَابْ كِرْدَنْ مَرْدَانْ وَرِسْجِدْ

وَقَالَ ابُو قِلَابَةَ عَنْ النَّسِ قَدِيْمٍ رَهْطِيْ هُنَّ عُنْجَلٌ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَكَانُوا
فِي الصُّفَّةِ وَكَفْتُ ابُو قِلَابَةَ اَزْ اَنْسْ اَمْرَسْ بِكْ اَرْقِيْدِيْ عَمَلِنْ رَسُوْلُ خُذْ اَصْلِيْ اَسْدُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِسْ بُوْدَه
دَرِصْفْ بِسْ خَوَابْ بِكِرْدَنْ دَرْدَانْ وَابُو قِلَابَةَ بِكِرْ قَافْ وَتَحْفِيْفْ لَامْ عَبْدِ اَسْدِ بْنِ زَيْدِ هَيْتْ دَرِصْفْ جَاعَتِيْ هَيْتْ
كَمْ اَزُوْهْ مَرْدَانْ وَعَمَلْ لَفْرَمِ عِيْنَ مَهْلَمْ وَسَكُوْنْ كَافْ وَلَامْ قِيْلَةَ اَرْعُوْبْتْ وَصَفْ بِفَمْ خَاوْ مَهْلَمْ وَتَشْدِيْدْ فَاوْمَعِيْ هَيْتْ
سَايِدْ دَارْ كِهْ اَنْ رَا دَالَانْ سِيْكَوْبِنْدُوْ اَنْ مَحْنْ دَرِصْفِ حَفْرَتْ بُوْدُوْمِيْ بُوْدَنْ دَرْدَانْ سَا كِيْنَ وَقَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ

بْنُ اَبِيْ بَكْرٍ كَانَ اصْحَابُ الصُّفَّةِ الْفُقَرَاءُ وَكَفْتُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ اَبِيْ بَكْرٍ بُوْدَه اَنْ اصْحَابْ صَفْ فُقَرَا
وَالفُقَرَاءُ مَنصُوْبْتْ بِنَا رَا نَكْرُ جِرْ كَانْ هَيْتْ بَاوْمُوْ هَيْتْ بِنَا رَا سَمِيْهْ اَنْ وَرِبْلِنْ وَبِهْ لَفْظْ اصْحَابْ فِرْ بَانْد
مَقْدَمْ وَهَرُوْ وَوَجْهْ جَابِزْ هَيْتْ كِهْ هَرُوْ مَعْرُوْفَهْ اَنْ حَدَّثْتَنَا مَسْدَدْ حَدَّثْتَنَا يَحْيَى عَنْ عَبْدِ اللهِ

قَالَ حَدَّثْتَنِي نَافِعٌ قَالَ اخْبَرَنِي عَبْدُ اللهِ بْنُ عُمَرَ حَدِيثُ كَرَمَا اَسْدُ وَكَفْتُ حَدِيثُ
كَرَمَا رَا يَحْيَى اَزْ عَمِيْدِ اَسْدُ كَفْتُ حَدِيثُ كَرَمَا نَافِعٌ كَفْتُ خَبْرُوْ اَمْرَا عَبْدِ اَسْدِ بْنِ عَمْرَانَهْ كَانْ يَنْا مَرُ
وَهُوَ شَابٌ اَغْرَبْتُ لَا اَهْلَ لَهْ فِي مَسْجِدِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كِهْ بِدِرْسْتِي
شَانْ اَيْنْتْ كِهْ بُوْدَه هَيْتْ اَنْ عَبْدِ اَسْدِ بْنِ عَمْرُوْ كِهْ خَوَابْ بِكِرْدُوْ رَسُوْلُ خُذْ اَصْلِيْ اَسْدُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

و حال آنکه آن عبد اسد بن عمر جوان مجرد بود که نبود زوجه او را و فقط از غلبه همزه و مهمله و زای معجمه لغتی است
 قلیل بلکه انگار کرده است از او غلبه بدون همزه بفتح زای معجمه لغتی فصیح است و کسب زای نیز آمده است
 و کلمه لا اهل له تاکید مفهوم از غلبت حد ثنا قتیبه بن سعید حد ثنا عبد العزیز
 بن ابی حازم عن ابی حازم عن سهل بن شمس حدیث کرد ما را قتیبه بن سعید گفت
 حدیث کرد ما را عبد العزیز بن ابی حازم از ابی حازم از سهل بن سعد قال جاء رسول الله صلی
 الله علیه و آله وسلم بیئت فاطمه فلم یجد علیاً فی البیت گفت سهل بن سعد
 آمدند رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم خانه دختر خود حضرت فاطمه را پس نیافتند آنحضرت حضرت
 علی را در خانه فقال ابن ابی عمیر فقالت کان بیئتی و بیته شیء فغاصبتی و خرج فلم
 یقل عندی پس فرمودند رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم که ای است این عم تو پس گفت حضرت
 فاطمه بوده است در میان من و در میان او چیزی ناخوشی پس او غضب کرد بر من و من بر او پس را انداز
 خانه پس قبوله نکرد نزد من و غاصبتی از باب مفاعله است که موضوع است برای مشارکت و لم یقل یعنی
 یا من شاه تبسته و کبر قاف مشتق از قبوله است اگر کوی در آن گفتند حضرت که است زوج تو یا کی است
 گویم شاید رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم واقف بودند از آن چیزی که در میان حضرت علی و حضرت
 فاطمه گذشته بود پس این تعبیر قرابتی را با او دانید تا رفع کرد از میان و دور شود ناخوشی که
 در میان بود و مهربان کرد در روی و نیز حضرت را آنحضرت این عم فاطمه نمودند با وجود که حضرت علی این عم
 آنحضرت بود و نسبت بحضرت فاطمه این جد بود از جهت ذکر قرب و قرابت و دفع غضب ایشان با هم
 سجدند پیش حضرت فاطمه را بخود و جز را مکمل دادند فقال یارسول الله صلی الله علیه
 و آله وسلم لا ینسان انظر این هو پس فرمودند رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم که ای است
 که نام او سهل بن سعد بود که بر من و تقصیر کن که ای است این علی فجاء فقال یارسول الله هو فی
 المسجد را قد پس آمد آن ان پس گفت یارسول الله ان علی در مسجد خواب گشته است فجاء
 رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم وهو مضطجع قد سقط رداؤه عن شقیه

وَاصَابَهُ تَرَابٌ مِنْ أَمْرِ رَسُولِ خِدَامِي اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَحَالَ أَنْكَرُ عَلِيٍّ وَرَأَى كُنْهَهُ فِي رَأْيِ

حَالِ كَمَا فَتَاهُ بُوَدَّ وَأَوَّازُ بَهْلَوِيٍّ أَوْ وَرَسِيدَهُ أَوْ رَاخَاكَ فَجَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْه

وَسَلَّمَ يَمْسُحُهُ عَنْهُ وَيَقُولُ قُمْ أَبَا تَرَابٍ قُمْ أَبَا تَرَابٍ كَرِيمِ رَسُولِ خِدَامِي اللَّهِ عَلَيْهِ وَالْه وَسَلَّمَ

كَمَا بَدَتْ مَبَارِكٌ دُونَكَ وَأَخِيكَ رَأَى زَانَ حَضْرَتِ عَلِيِّ وَيُفَرِّقُ مَوَدَّةَ خَيْرِ أَيْ أَبَاتَرَابٍ بِرَغْبَةِ أَيْ أَبَاتَرَابٍ وَ

دَرِيخِ بَدَتْ جَوَازِ خَوَابِدِنِ دَرَسِجِدِ هَيْتِ غَيْرِ سَا فِرَاوِدِ اِفْلَاقِ شَدْنِ وَالِدِ دَرِخَانِ بَدَتْ خُوْدِ بَعِيْرِ اِفْلَاقِ نَزْوِجِ

وَيُحَدِّثُكَ نُؤَسْفُ بْنُ عَيْسَى حَدَّثَنَا ابْنُ فَضْلِ بْنِ أَبِيهِ عَنْ أَبِي حَازِمٍ عَنْ أَبِي

هُرَيْرَةَ حَدَّثَنَا كَرِيمٌ أَبُو سَفِيْنِ بْنِ عَيْسَى كَقَوْلِهِ حَدَّثَنَا ابْنُ فَضْلِ بْنِ أَبِيهِ عَنْ أَبِي حَازِمٍ عَنْ أَبِي

هُرَيْرَةَ قَالَ لَقَدْ رَأَيْتُ سَبْعِينَ مِنْ أَصْحَابِ لَصْفَةِ مَنَامِنَهُمْ رَجُلٌ عَلَيْهِ رِدَاءٌ

كَقَوْلِهِ أَبُو هُرَيْرَةَ قَسَمْتُ خَدَّيْهِ بِرَأْيِ نَجْدِيٍّ وَبِهِ هَامِنْ مَعْنَى دَكْرٍ مِنَ الْأَصْحَابِ صَفْحَةٌ كَمَا نَسَبْتُ بِهَا كَمَا نَسَبْتُ بِهَا

فَرَوَى كَمَا بَرَوَى جَوَادُ رَأَى دُونَكَ كَمَا بَرَوَى جَوَادُ رَأَى دُونَكَ كَمَا بَرَوَى جَوَادُ رَأَى دُونَكَ كَمَا بَرَوَى جَوَادُ رَأَى

وَأَمَّا كَيْسَاءُ قَدْ رَطَبُوا مِنْهَا مَا يَبْلُغُ نِصْفَ الشَّاقِئِينَ بِأَنْزَلِهِمْ بُوَدَّ هَيْتِ مَبَارِكٌ بُوَدَّ هَيْتِ

كَمَا تَحْقِيقُ مِيْلَتَهُمْ أَزَادُ كَرِيمٌ وَنَا فَرَوَى بَعْضُ زَانَ كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا

جَمْعٌ بِأَنْبَارَاتٍ كَمَا جَمْعٌ هَيْتِ وَازَارُ كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا

فِي جَمْعِهِ بِيَدِهِ كَرَاهَةً أَنْ يُرَى عَوْرَتُهُ وَبَعْضُ زَانَ كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا

بِكُرْوِيْنِ كَمَا

بِأَيْدِي الصَّلَاةِ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ بِأَيْدِي وَرِيَانِ نَا كَرِيمٌ بَعْضُ زَانَ كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا

كَمَا كَمَا

مِنْ سَفَرٍ بَدَأَ بِالسَّجْدِ فَصَلَّى فِيهِ وَكَقَوْلِهِ كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا كَمَا

وَفَتَى كَمَا

كَمَا كَمَا

حَدَّثَنَا خَلَادُ بْنُ يُحْيَى حَدَّثَنَا مِسْعَرٌ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ دِينَارٍ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ

حدیث کرد ما را اخلا بن یحیی ثمالی بر وزن فعلن گفت حدیث کرد ما را سعید بن مسیب و فتح بن عین مہملہ گفت حدیث
کرد ما را الحارث بن دینار بن مسیب و فتح بن عمار مہملہ و کسر برای مہملہ اثر آن با موصوفہ و دینار بکسر دال و ثمالی شنبہ و اثر آن مہملہ

مہملہ از جابر بن عبد اللہ قال آتیت النبئی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم وهو فی المسجد فکل مسعرا
أراه قال ضحیٰ گفت جابر آدم مشی رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و حال آنکہ آنحضرت بودند در مسجد
گفت مسعرا بن مسکیم من یارب را کہ گفت جابر آدم مشی رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم وقت جاہت
فقال لی صل رکعتین وکان لی علیہ دین فقضانی و نادی لیس فرمودند در رسول
خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بخوان دو رکعت یعنی برای آمدن از سفر گفت جابر و بود در برابر آنحضرت بن پس ادا
کردند آنحضرت دین را یعنی بن دادند و زیادہ دادند از دین من و وجه دلالت بر ترجمہ آنست کہ این حدیث
مختصر است از مطول و تتمہ آن اینست کہ بودم من با رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم در یک مغزہ پس خرید
کردند آنحضرت از من بستر آمدند رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم پیش از من و آمدم من بکامہ بودم پس ما بقیم
من آنحضرت را برد در دوازہ مسجد پس فرمودند آنحضرت اکنون آمدی کفتم از می با رسول اللہ فرمودند آنحضرت
داخل شود در مسجد پس نماز خوان دو رکعت پس امر کردند آنحضرت بلال را کہ وزن کند برای من اوقیہ را و آن
بفم ہمزہ چهل درہم است کذا فی الصراح پس وزن کرد اوقیہ را و زیادہ کرد چہری در آن و این نماز مقصود بود
برای آمدن از سفر کتبہ المسجد نبود و دین حدیث دلالت است بر استحباب زیادہ دادن بر دین در وقت ادا

دین بلا شرط یا باین باب است این باب ہشتمین است اذ ادخل المسجد فلیزکع رکعتین قبل
ان یجلس وقتی کہ داخل شود یکی از شما مسجد را و حال آنکہ با وضو باشد پس بخواند از روی استحباب دو
رکعت پیش از نشستن برای نیت سجدا زہم تعظیم آن بقوعہ پس اگر نیت کرد و نشست یا مشروع
ہست برای وی ندارد کہ آن تصریح کرده اند باینکہ مشروع نیت ویراندارک آن و اگر نشست بطاعت
سہوشستانی ایک مشروع است از اندارک و ادا میشود تحمیلہ مسجد بنیہ وزن کسبہ مقصودہ زیادہ بود
و حاصل نمیشود تحمیلہ مسجد یک رکعت و نہ بسجده تلاوت و صلوة جنازہ حدیث کا عبد اللہ
بن یوسف قال اخبرنا مالک عن عامر بن عبد اللہ بن الزبیر عن عمر بن مسلم

الزُّرِّيُّ إِلَى قَتَادَةَ حَدِيثُ كَرَمَانَ عِبْدِ اللَّهِ بْنِ يُونُسَ كَقْتِ خَيْرِ دَوَامِ مَالِكِ بْنِ عَدِيٍّ بْنِ الزُّبَيْرِ

أَزْعَمِيْنَ سَلِمَ الزُّرِّيُّ بَعَثَ عَيْنَ مَهْمَلٍ وَفِي مَسْنَدِ مَهْمَلٍ وَفِي مَسْنَدِ مَهْمَلٍ وَفِي مَسْنَدِ مَهْمَلٍ وَفِي مَسْنَدِ مَهْمَلٍ

وَدَرَّ إِخْرَانِ مِمَّنْ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ الْمَسْجِدَ

فَلْيَرْكَعْ رَكْعَتَيْنِ قَبْلَ أَنْ يَجْلِسَ كَمَا بَدَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَمُؤَدِّقَتِي كَمَا فُلَّ

شُدَّ وَبِئْسَ مِنْهُمَا سَجْدَ الرَّسْلِ بَائِدُ كَمَا بَدَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَمُؤَدِّقَتِي كَمَا فُلَّ

بِاسْمِ جَزَيْتِ بَابِ الْحَدِيثِ فِي الْمَسْجِدِ بَابِ دَرِيَّانِ حَدِيثُ دَرَسْتِ حَكْمَ حَدِيثِي كَمَا فُلَّ

وَضُوبَانِ دَرَسْتِ رِيحٍ وَغَيْرِهَا حَدِيثُ شَا عِبْدَ اللَّهِ بْنِ سَفِيٍّ أَخْبَرَنَا مَالِكٌ عَنْ أَبِي الزُّنَادِ

عَنِ الْأَعْرَجِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ حَدِيثُ كَرَمَانَ عِبْدِ اللَّهِ بْنِ يُونُسَ كَقْتِ خَيْرِ دَوَامِ مَالِكِ بْنِ عَدِيٍّ بْنِ الزُّبَيْرِ

بِحَمْدِ وَبَنُونَ الْأَعْرَجِ الْأَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْمَلَائِكَةُ تَصَلِّي

عَلَيْكُمْ كَمَا دَامَ فِي مُصَلَّاهُ الَّذِي صَلَّى فِيهِ مَا كُنْتُمْ يَجِدُونَ كَمَا بَدَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

أَلَا وَسَلَّمَ وَمُؤَدِّقَتِي كَمَا فُلَّ وَفِي مَسْنَدِ مَهْمَلٍ وَفِي مَسْنَدِ مَهْمَلٍ وَفِي مَسْنَدِ مَهْمَلٍ وَفِي مَسْنَدِ مَهْمَلٍ

دَرَجَاتِ تَأْوِفَتِي كَمَا وَضُوبَانِ كَسْبَتِ هِيَ وَبِحَدِيثِ بَعْدَ الْأَوَّلِ وَسُكُونِ ثَانِي هِيَ تَأْوِفَتِي كَمَا حَاصِلٌ نَشَدَتْ هِيَ تَأْوِفَتِي

وَضُوبَانِ وَفَتِي كَمَا نَقَضَ وَضُوبَانِ حَاصِلٌ شَدَّ حُرُومٌ شَدَّ مِنْ صَلَاةٍ مَلَائِكَةٌ وَصَلَاةٍ مِنْ مَلَائِكَةٍ اسْتِغْفَارُ هِيَ وَكَرَّ هِيَ بِنَاثِ

حَدِيثِ نَسَبَتْ مَا دَرَسَتْ مِثْلُهَا مِنْ اسْتِغْفَارِ بَرَاءِ الْأَدْوَانِ الشَّخْصِ مَلَائِكَةٌ رَالِيبُ رَالِيبُ كَرِيه

لَقَوْلِ اللَّهِ غَفِرَ لَهُ اللَّهُ أَرْحَمَهُ يُكُونُ مَنْ يَشَاءُ صَلَاةً بَيْنَ صِيغَتَيْ بَارِظِيَابَا

بِحَبْسِ أَوْ رَأَوْفٍ دَرَمِيَانَ مَغْفَرَتْ وَرَحْمَتِ الْكَلِمَاتِ كَمَا مَغْفَرَتْ سَتَرَتْ تَوْبَتِ هِيَ وَرَحْمَتِ فَاصِدِ احْسَانِ

بِرُؤْيِ وَكَيْسٍ كَمَا خَوَّاهُ كَمَا دَرَسَتْ مَانَ أَوَّلِي رِيحٍ وَشَفَعَتْ لِسَانِ شَيْئِ دَرَجَاتِ نَازِحًا وَبِأَضْرَابِ

بُنْيَانِ السُّجْدِ بَابِ دَرِيَّانِ عَمَّا بَدَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَبُو سَعِيدٍ كَانَ سَقْفُ الْمَسْجِدِ مِنْ

جَرِيدِ النَّخْلِ وَكَفَّتْ أَبُو سَعِيدٍ حَذْرِي بُوَدَّ هِيَ سَقْفُ مَسْجِدِ حَضْرَتِ نَبِيِّ الْأَجْرِيَّةِ مَا وَجَدَ بَرِيَّةَ

شَافِي الْأَزَانَ هِيَ كَمَا بَدَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دَرَسَتْ دَرَسَتْ دَرَسَتْ دَرَسَتْ

عَمْرُ بِنَاءِ السُّجْدِ وَقَالَ الْكَلِمَاتِ الثَّامِسُ مِنَ الْمَطَرِ وَأَمْرٌ دَرَسَتْ مِنْ خَطَابِ بَعَثَتْ كَرَمَانَ

Marfat.com

وکفت صانع را پوشش مردم را از باران و لفظ اکبر بفتح همزه و کسره کاف و فتح نون شده بصیغه امر است
 از انان و بضم همزه بصیغه مفاعله معلوم برای متکلم است و ایاک ان تخمیر او تصقیر فتفتن الناس
 و دور باش از سرخ کردن و زرد کردن مسجد که در فتنه اندازی مردم را بسبب سرخی و زردی مسجد یعنی مشغول
 کردند بدین رنگ مسجد و فوت شود حضور در نماز و قال انس شبا هون بها شکر لا یعمرونها
 الا قليلا و گفته است انس در بیان فتنه مفاخره میکنند مردم بان مساجد بستر معمور نمیدارند
 آنها را بنماز خواندن و ذکر کردن در آن مساجد و لفظ قليلا بنصب است بنا بر استثناء و از جهت خورج نیز
 جایز است بنا بر بدلیت از ضمیر فاعل که در لایمرون است و قال ابن عتیس لئن خیر فتنها کما خیرت
 اليهود و النصارى و کفت عبداللین عباس قسم خداست ز رانند و خواهد کرد مسجد را چنانچه
 ز رانند و در پیچود و نصاری عبادتخانههای خود را که بیع و کنایس باشند و استنباط کرده شده است
 ازین حدیث که است مرفرف ساختن مسجد و بسبب که است مشغول ساختن دل مصلی است بان نیست
 مسجد و صرف کردن مال است بی جا آری وقتی که برای تعظیم مسجد تزیین و تخصیص کنند و مال از سبب المال صرف
 ن زندقه است و اگر کسی وصیت بکند باستحکام و حج کردن مسجد و تزیین ساختن آن وصیت وی
 نافذ است که مردم خانههای خود را بسیار استحکم و تزیین بسیارند پس اگر مساجد را چنانک زندقه در نظر مردم
 محقر نمایند و تحقیر مسجد بسیار امری شنیع است حدیثا علی بن عبد الله حدیثا یعقوب
 بن ابراهیم حدیثا ابی عن صالح بن کبیر حدیثا نافع حدیثا کرد ما را علی بن عبداللین کفت
 حدیث کرد ما را یعقوب بن ابراهیم کفت حدیث کرد ما را پدر من از صالح بن کبیر که مودب ولد عمر بن
 بود کفت حدیث کرد ما را نافع مولی بن عمران عبد الله اخیره ان المسجد کان علی عهد رسول
 الله صلی الله علیه و اله و سلم مبنیا باللین و سقفه اجرید که بدستی عبداللین عمر خیر
 داده است او را یعنی نافع را که بدستی مسجد حضرت بوده است در زمان حضور حضرت صلی الله علیه
 و اله و سلم بنا کرده شده از خشت خام و سقف آن بریدر ما بود و عمد ه خشب النخل فلکم نیرد
 فیہ ابوبکر شیئا و ستونهای مسجد حضرت از چوبهای بود پس زیاده نکرده هیچ چوب در آن مسجد ابوبکر

صدیق رضی الله عنه ولفظ محمد بن عمار بن مهران ولفظ بنیم ولفظ هر دو روایت است ولفظ فاعلین مجتنبین

و بنیم هر دو روایت است و زاد فیته عمر و بنیاه علی بنیانه فی عهد رسول الله صلی الله

و الله وسلم و زیاده کرد در آن مسجد عمر و بنا کرد آنرا بر همان بنا که بوده است در زمان رسول خدا صلی الله

علیه و الله وسلم باللبن و الجریند و أعاد عمده خشباً بخت جام و شاخهای خرمای و باز کرد انید

ستونهای آن از حوب شمر غیره عثمان فزاد فیته زیاده کثیره و بنی جداره

بالحجارة المنقوشة و القصة بترتیر و او آن مسجد را حضرت عثمان پس زیاده کرد در آن زیاده و بی

بسیار و بنا کرد و پوز آنرا بسنگ نقش کرده و کوچ و لفظ قصه بفتح قاف و ساد مهند شده بمعنی جهل

و جعل عمده حجارة منقوشة و سقفه بالساج و کرد انید ستونهای آنرا بسنگ نقش کرده شد

و سقف کرد انید آنرا بساج و لفظ سقف بفتح قاف و فابصیغه ماضی است عطف بر جعل و در بعضی نسخ

بساکن قاف و فتح فاست عطف بر عمده و ساج نوعی از چوب است که از هند می آرند و احد آن ساجه است

بَابُ التَّعَاوُنِ فِي بِنَاءِ الْمَسْجِدِ وَقَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ

يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ يَتَّبِعُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِم بِالْكَفْرِ بَابُ تَدْرِيسِ دَرَسَانِ دَرَسَانِ دَرَسَانِ دَرَسَانِ

و در بیان قول خدا تعالی نمی زد و مگر کار از عمارت کنند مساجد را در آن حال که شهادت دهند اندر نفسهای خود و مگر

روایت کرده شده هر گاه که اسپر شد حضرت عباس عم حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم روز بزرگتر از آن

کردند او را مسلمانان و بنیبر میگردند بشرک و قطعه رجم و شده کرده شد بروی در قول پس گفت حضرت عباس فرسیند

زبونهای مرا و می پوشید خوبهای را بر روی من عمارت میگردم مسجد مرا را و حجابت میگردم کعبه را و آب میدادم

عاجیان را و خلاص میساختم اسپر از بس نازل شد این آیه در رد قول حضرت عباس اُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ

و فِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ اوستانند که محوشه است کارهای خوب ایشان و در آتش و در آتش اوستانند

همیشه اِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مِنْ أَمْنٍ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ

جز این نیست که عمارت میکنند مساجد خدا را و مستقیم است عمارت کردن مساجد کسی را که ایمان آورده است

بمخدا تعالی بر روز قیامت و قایم است نماز او و داده است زکوة ما را و کنشیش اَلَا اللَّهُ فَتَعَسَىٰ أَلَمُكَ

ان يكونوا من المهتدين ونشرت از هیچ کسی مگر از خدا پس قریب انداوشان باینکه باشند از سندگان
بطلوب و وانملان محبوب بعضی گفته اند در آوردن لفظ عسی اشک است بسوی منع و زبر کفار از عقیده فاسده
که خود را با وجود کفر و شرک هندی میدانند پس خدا تعالی میفرماید که مومنان با وجود آنکه جامع اند خصال جمیده را امید
رحمت الهی اند و از قهر و سلال او ترسان هرگز قطع بامتدانی نمابند و نمی زد که خود را قطعاً هندی دانند هر گاه ایشان
که در جبر فیع رسیدند در بیان عسی دلیل باشند پس هر گاه است ترا کسی که گمراه تر از ما هم است و اشارت نمیز
مومنان بسوی منع غرور و اعتماد در اعمال سنة خود حدث ثنا مسدد حدث ثنا عبد العزيز ابن
مختار حدث ثنا خالد الحذاء عن عكرمة حدیث کرد ما را آمد و مهملات گفت حدیث کرد ما را
عبد العزيز بن مختار گفت حدیث کرد ما را خالد الحذاء بفتح حاء مهمل و نشد بدو ال معجمه از عکرمة مولی ابن
عباس قال قال لي ابن عباس ولا يبيد علي كفت عكرمة گفت ما را عبد الله بن عباس و مرید خود را
که نام وی علی بود و کنیت وی ابوالحسن است بوده است عابد و زاهد و وفات یافت بعد یکصد و هشت
از هجرت بنویا بوده است مولد وی روز قتل علی بن ابی طالب رضی الله عنه پس نامیده شد بنام وی و بوده
مبجل ترین قریشیان انطلقا الى ابي سعيد الخدري فاسمعا من حديثه که بروید پیش
ابی سعید خدری رضی الله عنه پس شنوید از حدیث وی فانطلقنا فاذا هو في حائط يصلحها فاخذ
رداءه فاحتبى پس رفتیم ما پس ناگاه آن ابو سعید خدری در یک باغی است که میسازد و درست میکند
آنرا پس رفت چادر از پس اجسار و اجبتی صیغه ماضی معلوم است از افتعال و آن بجای مهمله و ما موصده است
و آن نشستن است کج کردن هر دو ساق و پشت با جامه و یا بدو دست ثم انشأ يحد ثنا حتى
اتي ذكر بنار المسجد شروع کرد که حدیث میکرد ما را تا که رسید ذکر بنار مسجد را فقال لنا نخله
لينة لينة و عمار و لينة لينة پس گفت بودیم ما که بر میداشتم یک یک خشت بود
عمار که بر میداشت دو دو خشت یک خشت از جانب خود و یک خشت از جانب حضرت رسول صلی
الله علیه و آله و سلم و لفظ لینه بفتح لام و کسر بار موصده است فراه النبي صلى الله عليه و آله
وسلم فينفض التراب عنه پس دیدند آن عمار با سر را رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم را افشاند

خاک را از آن عمار و استعمال صیغه مضارع در مقام ماضی برای استحضار آن حال است در نفس سامع کو یا که
 شایه میکند اورا و یقول و یح تفتله الفیئة الباغیة یدعونهم الی الجنة و یدعونهم
 الی النار و میگویند حضرت افسوس عمار خواهند گفت اورا الشکر باغی و آن شکر معویه است قتل کردند
 اورا در جنگ صفین در آن حال که او میخواهد اذواش را بسوی و فلول بنت که اطاعت حضرت علی باشد
 که امام برحق بوده است در آن وقت و میخواهند اذواش را آن عمار را بسوی سبب دخول و وزخ که نصیحت
 حضرت علی باشد لیکن وی معذور بود برای تاویلی که ظاهر شد و میرا که او بجهت بود و ظن کرده از آنکه خوانند نام
 فرمودم را بسوی و دخول بهشت اگر چه آن در عین الامر دعوت جانب دوزخ بود بجهت سلامت او را در
 بنیعت ظن خود پس بدستی مجتهد وقتی که بصواب میرسد پس برای وی دوا جرئت و وقتی که خطا کند برای
 وی یکس جرئت قال یقول عمار اعود بالله من الفتن گفت ابو سعید خدری بگوید عمار این تعوذ را
 و معنی این تعوذ اینست بنامه بگیرم من بخدا ایتعالی از فتنها و لفظ و یح که بالا گذشت کلمه ترمیم است بجا آمده
 برای کسی که واقع شود در هلاکت که لایق آن نباشد چنانچه لفظ و یح کلمه عذاب است برای کسی که ستمی آن
 باشد چون در این شبهه میشود که طرف ثانی معویه و دیگر صحابه بودند و اذواش را حکومت دعوت بسوی نارکنند
 جواب آنست که اگر چه آن امر سبب نماند بود اما اذواش را بجهت خود از اذواش پنداشته بودند و بجهت اذواش
 خطا نیست پس مراد سبب نمانست و در حدیث جواز استغاده است از فتنها اگر چه بدانند استغیذ که تسکین دهد
 کرد در آن فتنه یعنی برای آنکه آن فتنه گاه می میرساند بسوی خیزی که ظن کرده نمیشود و وقوع آن و درین روایت
 بر خیزی که مشهور است بی اصل که استغیذ من الفتن یعنی پناه نطلبید از فتنها بالا آنکه هو الفتن یعنی مکرده
 نماند از فتنها را که در آن فتنها هیچ کنی منافات و درین دلیل است بر آن که تعاون در مسجد افضل اعمال است
 برای آنکه آن از آن جنس است که جاری میکرد برای عامل اجر آن عمل و بعد در آن وی نیز جاری می ماند و مثل این
 عمل است کندیدن جاه و ساختن رباط و بل و غیر آن و بر آنکه میرسد عالم را که همیا کرد و در این حدیث و شنیدند
 برای آن نشستی آرام کرده و بر آنکه میرسد عالم را که بفرستد شخصی را بسوی عالم دیگر تا پاموزد از آن
 عالم دیگر که جامع علمین و هیچ یکی علم را و بر آنکه میرسد آنرا که بگرداند از آن افعال سخت ترین اگر از او هر چنانچه

كُفْتُ عَمَّا كُنْتُ فِي الْكُرْمَانِ بِأَبِي — الْأَسْتِعَانَةَ بِالْبُخَّارِ وَالصُّنَّاعِ فِي أَعْوَادِ الْمَنِيرِ
وَالْمَسْجِدِ بِأَبِيهِ وَرَسْمَانَتِ كَرَفْتَنِ بَاوَرُودِ كَرُوكَارِ كُنَانِ وَرُجُوبِهِارِ مَنِيرِ وَوَرْدِ مَسْجِدِ وَوَرْدِ كَرْمَانِ
بَعْدَ ذِكْرِ بَخَّارِ عَطْفِ عَامِ بِرِخَامِ سِتِّ وَوَرَاغِ عَوَادِ الْمَنِيرِ وَالْمَسْجِدِ لَفِ وَتَشْرِهَتْ كِهْ عَوَادِ الْمَنِيرِ مُتَعَلِقِ بِبَخَّارِ سِتِّ
وَالْمَسْجِدِ مُتَعَلِقِ بِصُنَّاعِ سِتِّ وَوَلَفْظِ صُنَّاعِ بِصِفْوَجِ مَجْمُوعِ سِتِّ بِفَهْمِ صَادِ هَمَلِ وَتَشْدِيدِ نُونِ حَدَّثْنَا قُنْبِيَّةً
حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ عَنْ أَبِي حَازِمٍ عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ حَدِيثِ كَرُوكَارِ قِتْبَةِ كَفْتُ سِتِّ

كَرُوكَارِ عَبْدِ الْوَزِيرِ ابْنِ حَازِمٍ عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
إِلَى امْرَأَةٍ مِرْيَةَ غُلَامِيكَ كَفْتُ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ فَسَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ
بِكِ زَنِيٍّ أَوْ نَارِكِ نَامِ وَيُعَالِمُكَ بِوَدَائِنِ بِغَامِ كِهْ أَمْرُكَ تَوْعَلَامُ فُورَا كِهْ وَرُودِ كَرِهَتْ وَسَيُكُونُ بِكَ نَامِ
أَوْ بِأَقْوَمِ بُوَدِ وَبَعْضِي جَبْرِ دِكْرِ نَزْ كَفْتِهْ أَيْذِ يَعْمَلُ لِي أَعْوَادًا أَجْلِسُ عَلَيْهِنَّ بَابِ زَوْرِي مَنِيرِ
مَرْكَبِ زَوْرِي هَائِي كِهْ مَشِينِ مَنِيرِ بَرَانِ جُوبَا حَدَّثْنَا خَلَادُ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ بْنُ أَيْمَنِ
عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَابِرِ حَدِيثِ كَرُوكَارِ خَلَادُ كَفْتُ حَدِيثِ كَرُوكَارِ عَبْدِ الْوَاحِدِ بْنِ أَيْمَنِ نَفِيحِ هَمَزَةٍ وَكُونِ

بَارِشَاةً كَحْتِيهِ وَنَفِيحِ مِيمِ زِيدِ رُجُودِ كِهْ أَيْمَنِ سِتِّ زَجَابِرَاتِ امْرَأَةٍ قَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَا أَجْعَلُ
لَكَ شَيْئًا تَقْعُدُ عَلَيْهِ كِهْ بَدْرَسِي بَكِ زَنِيٍّ كِهْ مَذْكَورِ سِتِّ وَرُحْدِي سَهْلِ سِتِّ أَيْ رَسُولِ خَدَايَا كَرُوكَارِ
بِرَايِ تَوْجُزِي كِهْ مَشِينِ تَوْجُرَانِ وَفَتِي كِهْ طَبِيهِ كُونِي تَوْمُودِ رَاوَلَفْظِ الْأَ تَجْفِيْفِ هَمَزَةٍ اسْتِفْهَامِ وَوَلَا نَافِيهِ سِتِّ

فَإِنَّ لِي غُلَامًا بَخَّارًا قَالَ أَرَشَيْتُ فَعَمَلْتِ الْمَنِيرِ بِسِ بَدْرَسِي مَرَاغَلَامِ سِتِّ وَرُودِ كَرُوكَارِ مَوْدُونِ
الْحَفْرَتِ أَرُجُوبِ هَائِي بَرِ زَيْسِ سَاخْتِ أَنْ زَنِ النَّصَارِيَةِ مَنِيرِ رَاوَلِ بِنِ اسْمَادِ بَخَّارِ سِتِّ مَثَلِ اسْمَادِ اجْعَلِ رَايِ كِهْ
سَازَنَدِ أَنْ غُلَامِ بُوَدِ وَجُوبِ دَاوَدِ شَدِهْ سِتِّ زَرُوعَارِ فِتِي كِهْ ظَاهِرِ مَشِينِ وَوَرِ مَيَانِ بِنِ وَوَحْدِي كِهْ وَرُحْدِي
سَهْلِ مَرْحَفَرِ سِتِّ أَنْ زَنِ رَاوَلِ بِنِ خَدِيثِ سَوَالِ زَنِ سِتِّ زَا الْحَفْرَتِ بِأَحْتِمَالِ كِهْ شُرُوعِ كَرُوكَارِ زَنِ رَاوَلِ
فَرَسَوَالِ بَعْدَ زَنِ وَفَتِي كِهْ وَرَنَكِ شَدِ زَغَلَامِ بِسِ طَلَبِ كَرُونِ وَرَاوَلِ مَوْدُونِ الْحَفْرَتِ اسْمَامِ أَنْ رَاوَلِ بِنِ عِلْمِ الْحَفْرَتِ
طَبِ قَلْبِ أَنْ زَنِ رَاوَلِ بِنِ سِتِّ مَحْذُوفِ سِتِّ أَيْ أَنْ شَدِ فَاجْعَلِي ذَلِكَ وَارَا عِلْمِ بِأَبِي
مَنْ بِنِي مَسْجِدًا بِأَبِيهِ وَرِهَانِ نَفْلِ كِهْ بِنَا كَرُوكَارِ سِتِّ مَسْجِدِ رَاوَلِ حَدَّثْنَا حَيْبِي بِنِ سَلِيمَانَ حَدَّثْنَا

ابن اخیبر بنی عمر و ان بکیر احدثه ان عاصم بن عمر بن قتادة حدثه حدیث کرد ما را
 یحیی بن سلیمان گفت حدیث کرد ما را ابن ذهب که نام او عبد الله است گفت خبر داد مرا عمر و یفح بن همد که
 بدرستی بکبر بضم بار موعده مضمیر حدیث کرد ما را که بدرستی عاصم بن عمر بن بضم بن همد فتاده حدیث کرد او را
 انه سمع عثمان بن عفان که بدرستی ان عاصم شنید از عبد الله مضمیر الخولان یفح بجمع که بر سب ام المومنین
 زینب است که بدرستی ان عبد الله شنید از عثمان بن عفان رمنی الله عنه یقول عند قول الناس فیة حین
 بنی مسجد رسول الله صلی الله علیه و اله وسلم که میگفت حضرت عثمان نزد قول مردم بانکار در حق
 حضرت عثمان وقتی که بنا کرد مسجد رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم بسنگهای نقش کرده شده و یکج و سافت
 ستونهای مسجد از سنگ و گردانید سقف از ابراج و بوده ان بنا در سال سیم از هجرت بر مشهور و بنا کرده بود
 مسجد را ابتدا از مرز بلکه مسجد حضرت را وسیع ساخته بود و حکم انکم اکثرتم و ایتی سمعت رسول الله
 صلی الله علیه و اله وسلم که بدرستی شامی بار کردید کلام در انکار بر حضرتی که کردم من از او من بدرستی شنیدم
 از رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم من بنی مسجد اقال بکیر حسیبت انه قال یتبعی وجهه الله
 بنی الله اه مثله فی الجنة کسی که بنا کند مسجدی را گفت بکبر می پذیرم من که بدرستی ان عاصم که شیخ دست
 گفت کسی که بنا کند مسجدی را در ان که حال طلب میکند بان عمل رضا نه برای سمو در بان میکند خدا تعالی برای وی
 مثل ان در بهشت لیکن انکه که خدا تعالی برای وی بنا کرده است بهتر است در فراحی و در کیفیات دیگر که هیچ چشم نمیدارد
 و هیچ گوش نشنیده است و هیچ دل حظره نکرده است و جمله قال بکیر تا وجه الله معترضه است میان شرط و جزا که من بنی
 شرط است و بنی الله جزا است و لفظ یتبعی در موقع حال است از ضمیر بنی اگر باشد یتبعی از لفظ رسول صلی الله علیه
 و اله وسلم و جز این نیست که جزم نکرده است بکیر بان زیادتی برای آنکه فراموش کرده است از افسوس کرده است بمعنی
 در ان حال که متر و د است در لفظ ان معنی که ظن کرده است اگر کوئی که خدا تعالی فرموده است من جبار با حسنة فله
 عشر امثالها پس معنی دارد و تقیید بمنزل در حدیث گویم شاید حضرت فرموده باشند این حدیث را پیش از نزول
 ان آیه با شلیت بحسب کیفیت است و زیادتی بحسب کیفیت است با مقصود بان مماثلة است در اینکه جزا حسنة از
 جنس همان حسنة است نه در غیر ان کذا فی القسطان و الکرمانی باب یاخذ بنصول النبل اذا

مَثَرِي فِي الْمَسْجِدِ این باب متضمن است بگردن بچکانهای تبر با و فتی که بگذرد در مسجد فضل سهم و روح بچکان آن
و جمع آن نصول و تقال است و نبل بفتح نون و سکون بار سوده تبر جمعیت که واحد نیست از ازل لفظ آن
حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا سَفِيَّانُ حَدِيثُ کرد ما را قتیبه بن سعید بضم فاق گفت حدیث کرد
مَا رَأَى سَفِيَّانَ قَالَ قُلْتُ لِعَمْرِ اسْمِعْتَ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ كَيْفَ كُنْتُمْ مِنْ عَمْرٍو فِي الْبَيْتِ عَيْنِ
كَابِنِ دِينَارِ است اباشندی تو جابر بن عبد الله را میگوید مَثَرِي فِي الْمَسْجِدِ وَمَعَهُ سِهَامٌ فَقَالَ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَمْسِكْ بِنَصَائِحِهَا که میگفت بگردن بچکانی
که نام وی معلوم نیست و با آن تبر با بودند که تحقیق برهنه بودند بچکانهای آن پس فرمودند رسول خدا صلی الله علیه
وآله وسلم بچکان آن تبر ما را تا نخلد هیچ مسلمانی را و این از خلق کرم آنحضرت بَابُ الْمَثَرِ فِي الْمَسْجِدِ
باب است در بیان جواز گذاشتن در مسجد حدیث حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَاعِيلَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ حَدَّثَنَا
أَبُو بُرْدَةَ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدِيثُ کرد ما را موسی بن اسمعیل گفت حدیث کرد ما را عبد الواحد گفت حدیث
کرد ما را ابو بردة بن عبد الله بضم بار سوده و سکون را زهدی قَالَ سَمِعْتُ أَبَا بُرْدَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّبِيِّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَيْفَ كُنْتُمْ مِنْ أَوْثَرِ ابْنِ ابْرَهَةَ است که روایت می
کرد از پدر خود ابی موسی اشعری که روایت میکند ابو موسی از رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم قَالَ مَنْ مَثَرِي فِي
شَيْءٍ مِنْ مَسَاجِدِنَا أَوْ أَسْوَاقِنَا يَنْبَلْ فَلْيَأْخُذْ عَلَيَّ نَصَائِحِهَا فرمودند آنحضرت کسی که بگذرد
در مسجدی از مساجد یا در بازارهای ما تبر با پس باید که بگردن دست خود بر بچکانهای آنها را نضمین کرده است کلمه
افذر ایچی معنی استغفار از جهت میالغ و اشعار آنکه باید دست خود بر بچکانها دارد پس متعدی ساخته است یعنی
و اگر نه بعد از افذری باشد و با در بنبل برای صاحبته است لَا يَعْصِرُ بِكَفِّهِ مُسْلِمًا خروج ندارد است
یعنی با اختیار خود مسلمانی را یعنی هر گاه بچکان بکنند و پس کو باید است خود مسلمانی را بخرج میسازد
مخروم است بلا ناهیه اگر گویی چیست وجه تخصیص این حدیث باین باب و حدیث سابق بیاب سابق ما و جو
انکه هر واحد از حدیثین دلالت میکند بر هر واحد از هر دو ترجمه کنیم ما برای آنست که نظر کرده است بسوی لفظ
رسول صلی الله علیه وآله وسلم که نبوده است در حدیث سابق ذکر روز بوزه است در فانی همان روز مقصود

باب الشجر في المسجد بابت در حکم خواندن شعر در مسجد حد ثنا ابو الیمان الحکم
بن نافع اخبرنا شعيب عن الزهري حديث کرد ما نا ابو الیمان الحکم ابن نافع گفت خبر داد ما را ^{کسب}

از زهري قال اخبرني ابو سلمة بن عبد الرحمن ابن عوف انه سمع حسان بن ثابت
قائلا يستشهد ابا هريرة ^{کسب} گفت زهري خبر داد مرا ابو سلمه بن عبد الرحمن بن عوف که برستی آن سلمه

شيد حسان بن ثابت را که طلب میکرد شهادت را از ابی هریره انشد لك الله هل سمعت النبي
صلى الله عليه وآله وسلم يقول يا حسان اجب عن رسول الله مي پرسم ترا قسم داده باشد ^{کسب}

آیا شنیده تور رسول خدا را صلی الله علیه وآله وسلم که میفرمودند ای حسان جواب بده و دفع کن از جانب رسول
خدا کفار را وقتی که بگو کردند آنحضرت را و اصحاب او را پس حضرت در حق حسان دعا کردند و فرمودند اللهم

بر روح القدس قال ابو هريرة نعم اي بار خدا با قوه ده اورا بروح القدس يعني جبرئيل گفت
ابو هريره در جواب حسان بن ثابت آری من شنیده ام پس اگر گویی که نیست در پنجدیت باب که حسان خواند

شعر او در مسجد حضور پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم پس مطابقه در حدیث و ترجمه چگونه باشد جواب داده شده است
باینکه این قول از حضرت علیه السلام دال است بر اینکه بعضی از شروح است و متر او است صاحبان باینکه قوه

ده اورا جبرئیل در نظر دشمنی که باین شان و مرتبه باشد جایز است خواندن آن در مسجد یقینا و آن شری
که حرام است خواندن آن در مسجد شریعت که در وی با لیبی باشد که منافق حق است که بنا کرده است مساجد برای

آن حق یا از جهته انکه روایت این حدیث در بدلفلق دلالت میکند بر آنکه قول آنحضرت صلی الله علیه وآله وسلم
حسان را اجب عنی در مسجد بوده است باب اصحاب الحراب في المسجد بابت در بیان جواز

داخل شدن صاحبان سلاح در مسجد و قال انکم بکائنات السله برهنه باشند و راب کبر عار همد جمع حربه بفتح
همه حد ثنا عبد العزيز بن عبد الله حد ثنا ابو ابراهيم بن سعد عن صالح

بن کيسان عن بن شهاب قال اخبرني عمرو بن القيس حديث کرد ما را عبد الوهبن
عبد اسد گفت حدیث کرد مرا ابراهیم بن سعد از صالح بن کيسان از ابن شهاب گفت ابن شهاب خبر داد

مرا عمرو بن الزمران عائشه قالت لقد كتبت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم

Marfat.com

يَوْمًا عَلَى بَابِ حُجْرَتِي وَالْحَبَشَةُ يَلْعَبُونَ فِي الْمَسْجِدِ كَمَا بَدَأْتَنِي كَمَا مَوَّجَتْ عَائِشَةُ صَدِيقَةٌ رَضِيَ
عَنْهَا كَفْتُ تَحْقِيقَ دَيْدَمٍ مِنْ رَسُولِ خَدَارِ صَالِي اللَّهِ عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ بَيْتٌ رُوِيَ فِي حُجْرَةٍ مِنْ دَعْوَى الْكَلْبَةِ حَيْثُ بَازَى
يَكْرَهُنَّ فِي سَجْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ لَيْسَتْ تُرِيدُنِي بِرِدَائِهِ أَنْظِرْ إِلَى الْعَبْرَةِ
وَرَسُولِ خَدَارِ صَالِي اللَّهِ عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ يَبُوشِدُنِي مَرَّيَا فِي خُدُوعِ حَالِ الْكَلْبَةِ مِنْ بَيْتِمْ مِنْ لَبْسِي بَازَى أَوْشَانِ وَحَمَلَهَا
هِيَ أَحْوَالِ إِذْ لَعِبَ بَفَيْحِ لَامٍ وَكُرْعَيْنِ مَهْمَدٍ وَنَادَى ابْرَاهِيمُ بْنُ الْمُنْذِرِ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ
أَخْبَرَنِي يُونُسُ بْنُ شَهَابٍ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ وَزَيْبَا وَكَرْمَانَ ابْرَاهِيمُ بْنُ الْمُنْذِرِ
كَفْتُ حَيْثُ كَرَمَتْ مَارِ ابْنَ وَهْبٍ كَفْتُ خَيْرًا مِنْ ابْنِ شَهَابٍ زَيْبَا وَكَرْمَانَ ابْرَاهِيمُ بْنُ الْمُنْذِرِ
عَنْهَا قَالَتْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ وَالْحَبَشَةُ يَلْعَبُونَ
بِحُرَابِهِمْ كَفْتُ عَائِشَةَ دَيْدَمٍ مِنْ رَسُولِ خَدَارِ صَالِي اللَّهِ عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ حَيْثُ بَازَى يَكْرَهُنَّ بِأَسْمِ
خُدُوعِ الْكَلْبَةِ زَيْبَا وَكَرْمَانَ ابْرَاهِيمُ بْنُ الْمُنْذِرِ بِأَسْمِ حَيْثُ بَازَى يَكْرَهُنَّ بِأَسْمِ
الْمُنْذِرِ فِي الْمَسْجِدِ بَابِ دَرْبَانِ ذِكْرُ مَبْعُوثٍ وَشَرِيفٍ بِرَسُولِ خَدَارِ صَالِي اللَّهِ عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ
حَدَّثَنَا سَفِيَانُ عَنْ يَحْيَى عَنْ عُمَرَ عَنْ عَائِشَةَ حَدَّثَنَا كَرْمَانَ ابْنِ عَبْدِ اللَّهِ كَفْتُ حَيْثُ
كَرَمَتْ مَارِ ابْنَ وَهْبٍ بَفَيْحِ عَيْنِ مَهْمَدٍ وَكُرْعَيْنِ مَهْمَدٍ وَنَادَى ابْرَاهِيمُ بْنُ الْمُنْذِرِ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ
أَخْبَرَنِي يُونُسُ بْنُ شَهَابٍ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ وَزَيْبَا وَكَرْمَانَ ابْرَاهِيمُ بْنُ الْمُنْذِرِ
بِفَيْحِ بَارِ مَوْصَدَةٍ وَبَارِ مَكْرَهَةٍ بُوْدَةٍ هِيَ كَيْتَمَةُ عَيْنِ ابْنِ وَهْبٍ بَفَيْحِ عَيْنِ مَهْمَدٍ وَكُرْعَيْنِ مَهْمَدٍ وَنَادَى ابْرَاهِيمُ بْنُ الْمُنْذِرِ
بِسُحْرَانِ بَرِيرَةَ هِيَ حَضْرَتُ عَائِشَةَ رَادِرَانَ مَالٍ كَمَا سَأَلَ عَنْهَا وَطَلَبَ مِنْهَا بِإِذْنِ حَضْرَتِ عَائِشَةَ اسْتَعَانَتْ فِي كِتَابَتِ
خُدُوعِ سَوَالِ طَلَبِ عَطَاةٍ هَذَا مِثْلُ ابْنِ وَهْبٍ فِي وَاقِعِ شَدِيدٍ وَسَوَالِ اسْتِفْهَامِ رَاصِلِهِ عَنْ وَاقِعِ مِثْلِهِ
فَقَالَتْ إِنَّ شَيْئًا أُعْطِيَتْ أَهْلَكَ وَيَكُونُ الْوَكَاةُ لِي بِسُحْرَانِ عَائِشَةَ كَمَا جَوَّاهُ
فَنُتْرَ أَهْلُ تَرَاوُ بِأَسْمِ رَادِرَانَ مَالٍ كَمَا سَأَلَ عَنْهَا وَطَلَبَ مِنْهَا بِإِذْنِ حَضْرَتِ عَائِشَةَ اسْتَعَانَتْ فِي كِتَابَتِ
إِنَّ شَيْئًا أُعْطِيَتْ مَا بَقِيَ وَكَفْتُ أَهْلَ ابْنِ وَهْبٍ عَائِشَةَ رَادِرَانَ مَالٍ كَمَا سَأَلَ عَنْهَا وَطَلَبَ مِنْهَا بِإِذْنِ حَضْرَتِ عَائِشَةَ
مَانَدَةٍ رَوَى فِي حُجْرَةٍ وَأَنَّ بَيْتَهُ بُوْدَةٍ فِي سَالِ مَحَلِّ ابْنِ وَهْبٍ نَصَبَ هِيَ بِنَابَرِ بُوْدَانَ مَفْعُولٌ

اعلمت وقال سفيان مرة ان شئت اعتقتها ويكون الولا لنا وكفت سفيد
بارو بكر بن عبادة اگر بخوانی آزاد کنی تو از او باش و لا ما را فلما جاء رسول الله صلى الله عليه
واله وسلم ذكرته ذلك فقال ابتاعنيها فاعتقنيها بس هرگاه آمدند رسول خدا صلى الله
عليه واله وسلم ذكر كردم بيش از آن حضرت ان امر را بس فرمودند ان حضرت فريد بن ان بر سره را بس از ادك
از اقا ئمنا الولا لمن اعتق بس خرابين نيست كه ولا کسی را هست كه از اد کرده است ثم قام رسول
الله صلى الله عليه واله وسلم على المنبر فقال ما بال اقوام يشترطون شروطا ليس
في كتاب الله بتر استادن رسول خدا صلى الله عليه واله وسلم بر منبر بس فرمودند صحبت حال كراهها
كه شرط ميكنند شرطها كه نيست ان شرط در كتاب الله فليس له وان اشترط مائة مرة بس نيست
ان شرط كننده رايج چيزي از ان اكرم كرده باشد شرط و دلالت نميكنند اين حديث بر آنكه چيزي كه در قرآن
نيست باطل است براي آنكه قول ان حضرت انما الولا لمن اعتق نيست در قرآن بلكه از لفظ رسول است
مگر اينكه گفته شود هرگاه كه گفت الله تعالى ما اتكم الرسول بخذوه ان هم ثابت شد در قرآن و رواه مالك
عن يحيى عن عمرة ان بريرة ولم تذكر صعود المنبر و روايت کرده است اين حديث مالك
از يحيى از عمرة ان بريرة يعني عمرة روايت نكرد از عائشة و ذكر نكرد عمرة لفظ صعود المنبر ا قال علي قا
يحيى و عبد الوهاب عن يحيى عن عمرة نحوه كفت علي كفت يحيى و كفت عبد الوهاب
از يحيى از عمرة مانند ان بي اسند بسوي عائشة و بي ذكر صعود المنبر و قال جعفر بن عون عن يحيى
سمعت عمرة سمعت عائشة و كفت جعفر بن عون بفتح عين مهاد و سكون واو و بنون از
يحيى كفت شنيدم من عمرة را كفت شنيدم من عائشة باب التفاضل و الملا
في المسجد بابت در بيان حكم مطالبه غريم و ملازمه ان در مسجد حد ثنا عبد الله بن محمد
حد ثنا عثمان بن عمار اخبرنا يونس عن الزهري عن عبد الله بن كعب بن
مالك عن كعب حديث كرمار عبد الله بن محمد كفت حديث كرمار عثمان بن عمر بن مهاد
كفت خبر داد ما را يونس از زهري از عبد الله بن كعب بن مالك از كعب انه تفاضل ابن ابي حذو

دَيْنًا كَانَ لَهُ عَلَيْهِ فِي الْمَسْجِدِ كَمَا بَدْرَسِي أَنْ كَعْبَ مَطَالِبَهُ كَرَدَ ابْنَ صَدْرٍ فِي ابْتِهَاتٍ وَبَنِي رَاكِبٍ بُوَدَّةٍ
 أَنْ كَعْبَ رَابِعِي صَدْرٍ فِي مَسْجِدٍ فَازْتَفَعَتْ أَصْوَاتُهُمَا حَتَّى سَمِعَهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَاللهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ فِي بَيْتِهِ لَمْ يَلْمِشْ أَوَّازِي هِرْدَوَانَكَ شَنِدَانِ أَوَّازِي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 عَلَيْهِ وَاللهِ وَسَلَّمَ وَحَالَ كَمَا أَخْفَرْتِ دِرْفَانَهُ خُودَهُ بُوَدْنَهُ فَمَخْرَجَ إِلَيْهِمَا حَتَّى كَشَفَ سَجْفَ حَجْرَتِهِ
 فَتَادَى يَا كَعْبُ لَمْ يَلْمِشْ أَخْفَرْتِ لِسُوِي أَنْ هِرْدَوِي خُودَهُ بُوَدْنَهُ كَمَا بَرَانِدُ وَرَوَانِ شَنِدَانِ مَقَامِ
 كَمَا بُوَدْنَهُ كَمَا بَرَانِدُ بَرْدَهُ مَجْرَهَ خُودِ رَابِعِي نَدَا كَرَدْنَهُ كَفْتَدَى كَعْبَ وَسَجْفَ بَكْسَرِي مَهْلَهُ وَسَكُونِ حِيمِ
 بِمَعْنَى بَرْدَهُ هَسْتِ قَالَتِيكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ صَنَعَ مِنْ دَيْنِكَ لِهَذَا كَعْبُ لَيْسَ
 يَا رَسُولَ اللَّهِ مَوْدِنَهُ أَخْفَرْتِ سَاقِطِ كُنْ وَبِحَبْسِ زَرْدِي خُودِ بِنَقْدَرِ وَأَوْ مَا إِلَيْهِ أَيُّ الشُّطْرِ
 وَأَشَارَةُ كَرْدِ لِسُوِي أَنْ بَعْنِي لِسُوِي نَظْرُ وَنَظْرُ بِمَعْنَى نَظْفِ هَسْتِ وَأَوْ مَا بِنَقْدَرِ هِرْدَوِي هَمْرَهَ هَسْتِ قَالَ وَاللهِ
 لَقَدْ فَعَلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ قَدْ فَاغْتَضَاهُ كَعْبُ قَسَمَ خُدَا هَسْتِ كَرْدَمِ مِنْ أَوَّازِي رَسُولِ
 اللَّهِ مَوْدِنَهُ أَخْفَرْتِ إِلَى صَدْرٍ رَابِعِي لِسُوِي أَوَّازِي الْفُورِ يَا كَعْبُ كَشَفَ
 الْمَسْجِدِ وَالْتِقَاطِ الْحَرِيقِ وَالْقَدَا وَالْعَيْدَانِ مِنْهُ بَابُ دَرِيحَانِ بَارُوبِ كَرْدِنِ وَ
 رُوفَتِنِ سَجْدِ وَبَرْدَانِ قَطْعِي جَامِهِ كَهْنَهُ وَفَانَتِ كَ وَجُوهِيَا زَانِ سَجْدِ وَخُرُقِ جَمْعِ خُرُقَةٍ هَسْتِ
 حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ حَدَّثَنَا حَمَادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ تَابِتِ بْنِ أَبِي رَافِعٍ عَنْ
 أَبِي هُرَيْرَةَ حَدِيثُ كَرْدَمَارِ سُلَيْمَانَ بْنِ حَرْبٍ بَارُوبِ مَوْدِنَهُ كَعْبُ كَرْدَمَارِ حَمَادِ بْنِ زَيْدِ
 أَنْ تَابِتِ زَانِ رَافِعِ زَانِ هِرِيرَهَ أَنْ رَجُلًا أَسْوَادًا أَوْ امْرَأَةً سَوْدَاءَ كَانَ يَغْتَمُّ الْمَسْجِدَ
 كَمَا بَدْرَسِي يَكْمُرِي سِيَاهَ رَنَكِ بِأَيْكِ زَنْجِي سِيَاهَ رَنَكِ بُوَدْنَهُ هَسْتِ كَمَا رُوفَتِ سَجْدِ وَأَوَّازِي شَاكِ
 رَاوِيَتِ وَيَقْتَمُّ بِضَمِّ قَافَتِ أَي كَيْفَ فَمَاتَ فَبَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللهِ وَسَلَّمَ
 عَنْهُ فَقَالُوا مَا تَلْمِشُ مَرْدَ الشَّخْصِ كَمَا رُوفَتِ سَجْدِ رَابِعِي بَرَسِي نَدْرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَاللهِ وَسَلَّمَ زَانِ أَنْ شَخْصِ مَرْدِ رَابِعِي كَفْتَنَدُ مَرْدِ الشَّخْصِ وَكُونِدَهُ كَمَا جَوَابِ دِهْنَهُ حَضْرَتِ أَبُو بَكْرٍ
 صَدِيقِ بُوَدْنَهُ هَسْتِ قَالَ أَفَلَا أَذْنَمُوِي دُلُوِي عَلِيَّ قَبْرِهِ أَوْ قَالَ عَلِيَّ قَبْرِهِ هَا فَمَوْدِنَهُ

آنحضرت آیا پس نبودید شما که خبر میکردید در میان یعنی جنازه اشخص ولالت کنید مرار بر قبر آن مرد یا فرمود بر قبر آن
 زن شک را و است قاتی علی قبره فصلی علیها پس آمدند آنحضرت بر قبر اشخص پس خواندند نماز جنازه
 بر آن قبر اشخص ازین معلوم شد جواز جنازه بعد از میت **باب** تحریر تجارت الخمر
 فی المسجد بابت در ذکر بیان کردن در مسجد حرمت تجارت خمر یعنی حرمت تجارت خمر را حضرت در
 مسجد بیان فرمودند و اگر نه تجارت خمر در مسجد و در غیر مسجد حرام است تخصیص مسجد ندارد حدیثنا عبدان
 اعن ابی حمزة عن الاعمش عن مسلم عن مسروق عن عائشة صحت کرد ما را عبدان
 بفتح عین مہملہ و سکون با موحدہ و فتح و ال ہملہ بعد ان الف و لون از ابی حمزہ از اعمش از مسلم از مسروق
 از عائشہ رضی اللہ عنہا قالت لما انزلت الآيات من سورة البقرة فی الزبوا کفت عائشہ
 ہر گاہ کہ نازل کردہ شد آیات از سورہ بقرہ در بیان حرمت زبوا خرج النبی صلی اللہ علیہ
 و آلہ و سلم الی المسجد فقرأ آھن علی الناس برآمدند رسول خدا صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم
 بسوی مسجد پس خواندند آنحضرت ان آیات را بر مردم شمر حرام تجارت الخمر پس حرام گردانیدند تجارت
 خمر را **باب** الخدم للمسجد بابت در بیان خادمان مسجد الخدم بفتح خاء جمع خادم
 و قال ابن عباس نذرت لك ما فی بطنی محررا للمسجد یخدمہا و کفنتہ است
 ابن عباس در تفسیر قول حق تعالی کہ حکایت است از والدہ مریم کہ نام او حنہ بفتح حاء مہملہ و نشد بدنون بنت
 فافوزا امراة عمران و بودہ است عقیمہ دید یک پرنده را کہ دانہ میداد بچہ خود را پس خواہش کرد ولد را پس
 سوال کرد از خدا بی تعالی و ولد را پس متجرب گردانید اللہ تعالی دعا او را پس جماع کرد با وی زوج پس حامل
 شد آن حنہ از زوج خود پس وقتی کہ مستحق شد حمل گفت خبری کہ خبر داد از اللہ تعالی رب انی نذرت
 لك ما فی بطنی محررا للمسجد یخدمہا یعنی ای پروردگار بد رستی من نذر کردہ ام برای خبری را کہ در شکم من است
 در ان حال کہ از او کردہ شدہ است از خدمت غیر خدا برای خدمت مسجد اگر بخدمہ باشد و اگر بخدمہ باشد
 ضمیر راجع بمسجد یا ارض مقدسہ یا صخرہ باشد و این نذر مشروع بود نیز داوشان در کوکان حدیثنا
 احمد بن واقد حدیثنا حماد عن ثابت عن ابی ذر رفیع عن ابی ہریرۃ صحت کرد

مارا احمد بن واقد بقیاف نسبت او بسوی جد است برای شهرت جدا و پدر او عبد الملک است گفت ما را
 حاد از ثابت از ابی زافع از ابی هریره ابی امراة اورد جلا گانت نُقِمُ الْمَسْجِدَ وَلَا اَرَاهُ اِلَّا
 امراة که بدستی یک زنی یا یک مردی بوده است که می روفت مسجد را وطن نمیکند من آن روئیده
 مکرزن فذکر حدیث النبی صلی الله علیه واله وسلم انه صلی علی قبره پس ذکر کرد
 ابو هریره حدیث رسول خدا صلی الله علیه واله وسلم که اینست که بدستی رسول خدا صلی الله علیه واله وسلم
 جنازه خوانند بر قبر وی **باب** **الاکسیر او الغریم یزبط فی المسجد** بابت
 در بیان آنکه امیر و یا فردار بسته میشود در مسجد و اسیر یعنی قید است و قید جز نیست که بسته میشود بان
 ان زار کن باشد یا دوال جرم یا غیر آن و غیر کسی که بر وی دین باشد و نیز کسی را میگویند که طالب دین
 باشد و این از لغات مفاده است و لفظ او اینجا برای اباحت است یا برای تنویع حد ثنا اسحاق
 بن ابراهیم قال اخبرنا روح و محمد بن جعفر عن شعبة عن محمد بن زیاد عن
 ابی هریره عن النبی صلی الله علیه واله وسلم حدیث کرد ما را اسحاق ابن ابراهیم گفت
 خبر داد ما را روح بفتح را همد و محمد بن جعفر از شعبه از محمد بن زیاد بکسر الزای و تخفیف با تحسین شناه از ابی
 هریره از رسول خدا صلی الله علیه واله وسلم قال ان عفریتا من الجن تفلت علی الباریحة که
 که فرمودند رسول خدا صلی الله علیه واله وسلم بدستی یک سر کنشی از جن پیش آمد بر من وقت شب یکایک
 تو من کرد من و عفریت جنی ماروست و تفلت بفتحات ماضی معوم است از تفلت و نصب باره بنا بر
 ظرفیت است او کلمه نحوها ليقطع علی الصلوة فامکننی الله منه یا فرمودند رسول
 خدا صلی الله علیه واله وسلم کلمه را که مانند کلمه تفلت است یعنی تعرض کرد مرا آن جنی ناقطع کند بر من
 نماز را پس قادر ساخت مرا الله تعالی بروی قارذت ان از بطة الی ساریة من سواکی
 المسجد حتی تصبحوا او تنظروا الیه ککم پس خواستم من که ببندم او را بستونی از
 بستونیهای مسجد تا صبح کنید شما و به بنید شما بسوی وی همه شما و معنی تصبحوا دخول صبح است از افعال ماضی
 محتاج خبر نیست و حکم تاکید ضمیر مرفوع است که در تصبحوا و نظر و است فذکر قول اخی سلیمان

رَبِّ هَبْ مُلْكًا لَّابْنَيْعِي وَلَا تَبْغِي وَلَا تَحِدِي بَعْدِي بَسْ بِأَكْرَمِ نَفْسٍ قَوْلِ بَرَادِرٍ خُودِ سَيْمَانَ رَأَى بِرَدِّ كَارِ
 بخش مراد علی که لایق و شرافت داشت هیچ یکی را پس از من قال دَرُوحُ فَوَدَّ هُ خَاسِمًا كَفْتُ رُوحَ بَسْ بِرَدِّ
 که او را اللہ تعالیٰ یا آنحضرت آن عفتت را زبان زده و مطرود کرده و در انداخته شده و مجروح گردانیده
 شده از وصول مقصد خود یعنی نماز آنحضرت کامل شد و دست آن جنی بنماز آنحضرت نرسیده و قایده این جمله
 قال روح اینست که بیان کند که جمله فود ه خاسما همین روح گفته است تنه آنکه شریکی که محمد بن جعفر است و
 در بخندیش دلیل است بر آنکه آدمی را دیدن جن جانست بلکه واقع چنانچه ازین حدیث معلوم شد لیکن گفته اند
 که بدون اینبی شکل اشکال دیگر نمی بینند و انبیا بصورت اصلی او نشان می دهند و دلیل عقلی هم قایم است بر جواز دیدن
 آن جن را که جن جسم لطیف است و جسم هر چند لطیف باشد می تواند آن که به پند از او جواب از قول حق تعالی
 که آنه یرکم هو و قبیده من حیث لا ترونم باشد اینست که این بیان اعم و اغلب احوال بنی آدم است یا آنکه دیدن جنیان
 بنی آدم را مقید است بعدم رویت بنی آدم و او از بخندیش اباحت است بنی آدم پس معلوم شد که بنی آدم
 قیاس بر اینست **بَابُ الْأَعْتِسَالِ إِذَا اسْلَمَ وَرَبَطَ الْأَسِيرَ أَيْضًا فِي الْمَسْجِدِ**

در بیان غسل کافر و فتنی که خواهد که سلام آورد و بنی آدم نیز در مسجد و گان شریح یا موی الغریهم ان تجلس
 اِلَى سَارِيَةِ الْمَسْجِدِ و بوده است شریح که از مسجد که جس کرده میشود درین دار استون مسجد و لفظ شریح بن
 معجمه و صاهله نام قاضی کوفه است از جانب حضرت عمر رضی الله عنه و بعد از آن هم قاضی بود داشتست سال و نوبت
 شد پیش از آنست و سال با بعد از آن کذا فی القسطانی حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ يُونُسَ فَسَخَدْنَا اللَّيْلَةَ حَدَّثَنَا

سَعِيدُ بْنُ أَبِي سَعِيدٍ حَدَّثَنَا كَرْمَانَ سَعِيدُ بْنُ أَبِي سَعِيدٍ كَرْمَانَ سَعِيدُ بْنُ أَبِي سَعِيدٍ كَرْمَانَ سَعِيدُ بْنُ أَبِي سَعِيدٍ كَرْمَانَ
 قَالَ بَعَثَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خَيْلًا قَبْلَ الْجَدِّ كَرْمَانَ سَعِيدُ بْنُ أَبِي سَعِيدٍ كَرْمَانَ سَعِيدُ بْنُ أَبِي سَعِيدٍ كَرْمَانَ
 رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم سوار از اجانب بخند و خیل جامه سواران است و میگویند که آن سوار بودند و قبل
 که بر قاف و فتح بار موصد یعنی جبهه است و بخند بفتح نون و سکون جیم زمین بلند از تمامه تا اوق است فجاکت بر جلی
 مِنْ بَنِي حَنِيفَةَ يُقَالُ لَهُ ثَمَامَةُ بْنُ أَسَدٍ قَرِيبٌ مِنْ سَوَارِي الْمَسْجِدِ بَسْ بِرَدِّ
 آن سواران یک مردی را از بنی حنیف بفتح حاء مهد که گفته میشود او را ثمامه بن اسد اول و ثامنه گفته در شهر

پس بنزد ایشان آن شامه را یک ستونی از ستونهای مسجد مخرج الیه النبی صلی الله علیه و آله
 وسلم فقال اطلقوا ثمامة فانطلق الى مخيل قريب من المسجد پس برآمد بسوی آن
 شامه آنحضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم پس فرمودند بگذارید شامه بس کذا اشتداد را بر رفت بسوی
 یکدخت فرما که نزدیک مسجد بود فاغتسل ثم دخل المسجد فقال اشهد ان لا اله الا الله و
 ان محمدا رسول الله پس غسل کرد شامه بستر درآمد در مسجد پس گفت شامه میدهم باینکه نیست هیچ معبود بحق
 مگر الله و باینکه محمد صلی الله علیه و آله وسلم رسول خداست **باب الخيمة في المسجد للمرضى**
 و غیر هم باینست در میان جوار استاده کردن خیمه در مسجد برای رمضان و غیر ایشان حدیثنا زکریا
 بن یحیی قال حدثنا عبد الله بن نمير حدثنا هشام عن ابيه عن عائشة رضي الله
 عنها حدثت كروما زكريا بن يحيى كفت حديث كروما عبد الله بن نمير كفت حديث كروما هشام زكريا
 خود که عروه است قالت اصاب سعد يوم الخندق في الاكل كفت عائشة رسیده شد معنی
 زخم رسیده سعد را در جنگ خندق در رکی که در میان ذراع است و آن راک حیوة میگویند و آن نهر بدن است
 که در هر عضوی شعبه است از آن و قصد کرده میشود و وقتی که قطع کرده میشود بند نمیشود و زخم زنده این الوصف
 بود که یکی از بنی عامر است و اکل بفتح همزه و عار بهل در میان آن هر دو کاف است فضربا النبي صلی الله علیه
 و آله وسلم خيمة في المسجد ليعوده من قريب پس استاده کردند رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم
 خیمه را در مسجد تا عبادت کنند او را از نزدیک فلم يبرعهم وفي المسجد خيمة من بني غفار الا ان الله
 يسئل اليتيم پس در خوف نمی انداختند و شاز او حال آنکه در مسجد خیمه است از بنی غفار مگر خون در آن حالتی که روان
 میکرد بسوی ایشان فقالوا يا اهل الخيمة ما هذا الدم الذي ياتينا من قبلكم
 پس گفتند اهل خیمه چیست این چیزی که می آید ما را از جانب شما فاذا سعد يغدو جرحه دما فمات
 فيها پس نگاه دیدند که سعد روان میکرد و خون از زخم وی پس دو سه در آن خیمه یا در آن رهن و در بعضی نسخ منها
 یعنی مرد بان مرضه و جرحه مرضه **باب ادخال البعير في المسجد للعلة** بابت
 همان جوار داخل کردن شتر در مسجد برای حاجه لفظ بعیر شتر است میان مذکر و مؤنث گفته میشود و حمل بعیر و

ثُمَّ يُعْبَرُ كَذَا فِي الْكُرَامِيِّ وَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ طَافَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عَلَيَّ بَعِيرًا وَكُنْتُ

ابن عباس رضی اللہ عنہ طواف کردند رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم پشت در روایتی علی بعبیر است یعنی بر بعبیر خود حاکم

عَبْدُ اللَّهِ بْنُ يُوسُفَ أَخْبَرَ نَامَا لِكَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ نُوفَلٍ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ زَيْنَبِ

بِنْتِ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ حَدِيثُ كَرَامًا عَبْدًا عَبْدَ اللَّهِ بْنِ يُوسُفَ كَفْتُ خَبْرًا دَامَا مَالِكًا ابْنًا مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ

الرحمن بن نوفل یعنی نون و فامعروف بود یعنی عروه بن الزبیر از زینب بنت ابی سلمه از ام سلمه قالت شکوت

إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِتَى اشْتَكَيْتُ كَفْتُ ام سلمه شکایت کردم من پیوسته رسول خدا

صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کہ برستی من در دندم یعنی شکایت کردم در خود را پیش آنحضرت وانی اشکای مفعول

شکوت است گفته میشود اشکای عضو این اعضا یعنی اذ التوجع منه یعنی شکایت کرد عضوی را از اعضا خود وقتی

که در دندم میشود از آن و مراد ازین قول امام سلمه سوال است از طواف کردن که چگونه طواف کنم لهذا آنحضرت جواب فرمودند

چنانچه نقل میکند از ام سلمه و میگوید که قَالَ طَوِّفِي مِنْ وَرَاءِ النَّاسِ وَأَنْتَ رَاكِبَةٌ فَمَوَدَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

عليه وآله وسلم طواف کن از پس مردم و حال آنکه تو سوار باشی فطفت و رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ

وَسَلَّمَ يُصَلِّي إِلَى جَنِبِ الْبَيْتِ يَقْرَأُ بِالطُّورِ وَكِتَابِ مَسْطُورٍ لِسِ طَوَّافٍ كَرَّمَ مِنْ سَوَارِ شَرِيحٍ وَحَالِ أَنْكُمُ

رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نماز بخواند نزد یک خانه کعبه در آن حال که قرآه سکر و مذبح سورة الطور و گفته شده است

که نافه آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم معلوم بود که در حالت سر بول و بشک میکرد و شاید که ام سلمه بر همان نایقه سوار بود

بَابُ حَدِيثِ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُثَنَّى حَدِيثًا مَعَاذِ بْنِ هِشَامٍ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ قَتَادَةَ

حَدَّثَنَا أَنَسُ بْنُ بَابِ بَتْنُونٍ هَذَا حَدِيثُ كَرَامًا عَبْدًا عَبْدَ اللَّهِ بْنِ يُوسُفَ كَفْتُ خَبْرًا دَامَا مَالِكًا ابْنًا مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ

حَدِيثُ كَرَامًا عَبْدًا عَبْدَ اللَّهِ بْنِ يُوسُفَ كَفْتُ خَبْرًا دَامَا مَالِكًا ابْنًا مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ

حَدِيثُ كَرَامًا عَبْدًا عَبْدَ اللَّهِ بْنِ يُوسُفَ كَفْتُ خَبْرًا دَامَا مَالِكًا ابْنًا مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ

وَالِهِ وَسَلَّمَ وَخَرَجًا مِنْ عَبْدِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِي كَيْلَةِ مُنْطَلِقَةِ كَهْرَسِيِّ وَدَمْرَا

اصحاب رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کہ نام یکی اسعد بن حنبله و نام دیگری عباده بن بشر بود و نوشته بودند بار رسول خدا

صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم در مسجد شریف نبوی و بعد از تخصیل سعادت صحبت شریف برآمدند از نزد رسول خدا صلی اللہ

عليه وآله وسلم و در شب تا یک بعد از نماز عشا و معهما مثل المصباحين يضيئان بين ايديهما

وطلال انکه بیان هر دو در اصحاب رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم مثل دو چراغ انداز غیبی اسباب ظاهر در آن حالتی که
روشن از من آنجا هر دو میروند همراه ایشان پس من آن هر دو را وقتی که یکجا میفرستند و راه مشترک داشته اند فلما افتراقا
صَارَ مَعَ كُلِّ وَاحِدٍ مِثْلَهُمَا وَاحِدًا حَتَّى آتَى أَهْلَهُ بِرُكَاةٍ جَدَانِ مَزِيدٍ بِرُكَاةٍ بِرُكَاةٍ رَاهِ خَانَهُ فَوَدَّ أَنْ يَكُونَ
کردید با هر یکی از آن هر دو یک چراغ تا که آمد و رسید اهل خود را و آوردن این حدیث در احکام مساجد از جهت ظاهر کرد این
سر قول آنحضرت که لَبَّيْكَ يَا مَن فِي الظُّلُمِ إِلَى الْمَسَاجِدِ بِالنُّورِ التَّامِّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ باشد یعنی بشارة دوروندگان را
در نماز یکسوی مساجد بنور تمام در روز قیامت پس آن هر دو را الله تعالی خاص گردانید بظهور آن نور تمام که همه ایشان را
در آخرت خواهد شد و آن هر دو را در اینجا نیز کرامت گردانید بیکت ملازمت ایشان در مسجد با رسول خدا صلی الله علیه
و آله وسلم و درین حدیث دلیل است بر آنکه کرامت اولیا حق است **بَابُ الْخَوْضِ وَالْمَتَرِ فِي الْمَسْجِدِ**⁹
بالبیت در میان در چو و گذرگاه در مسجد و خوض بفتح تخمین دروازه خورد است و جوهری گفته آن سوراخی است در دیوار
که از آن روشنی در فانی در آید و مرفیع همین و نشد بر اوضاع مردم است حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سِنَانٍ حَدَّثَنَا
فُلَيْحٌ حَدَّثَنَا أَبُو النَّضْرِ عَنْ عُبَيْدِ بْنِ حُنَيْنٍ عَنْ بُسَيْرِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ حَدَّثَنَا
کردید محمد بن سنان کسیرین بهمد و هر دو نون گفت حدیث کرد ما را فلیح بضم فاء و فتح لام و آخر آن عابد بهمد گفت حدیث
کرد ما را ابو النضر بفتح نون و سکون ضاد مجاز عسید بن حنین بضم عین در اول و عابد مهملین و فتح نون در دوم از سر
سعد بضم با موصوفه و سکون سین بهمد و سعید کسیرین بهمد از ابی سعید خدری قَالَ خَطَبَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ
إِلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ خَيْرُ عِبْدِ ابْنِ الدُّنْيَا وَبَيْنَ مَا عِنْدَهُ كَقَوْلِ ابْنِ سَعِيدٍ خَدْرِي خَطَبَهُ حَاضِرًا
رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم پس فرمودند آنحضرت بدرستی الله تعالی اختیار داده است بنده را در میان دنیا و
در میان چیزی که نزد آن خداست و اختار ما عند الله فبگا ابوبکر نقلت فی نفسی ما
بینی هذا الشیخ پس اختیار کرد آن بنده چیزی را که نزد خداست و الی الی بسند حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه
پس گفت من در دل خود چه چیز بیکر یا ندانم شیخ را این بکنن الله خیر عبدا بین الدنیا و بین ما عنده
فَاخْتَارَ مَا عِنْدَ اللَّهِ فَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هُوَ الْعَبْدُ الْمُخْتَارُ
باشد الله تعالی که اختیار داده است بنده را در میان دنیا و در میان چیزی که نزد خداست و الی الی بسند حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه

بنده جزئی را که نزد خدا تعالی است پس بود رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آن بنده اختیار داده شده و گمان
أَبُو بَكْرٍ أَعْلَمُنَا فَقَالَ يَا أَبَا بَكْرٍ لَا تَنْتَبِثْ وَبُودَ أَبُو بَكْرٍ صَدِيقِ عَالَمٍ تَرَى مَا يَأْتِيهِمْ فَهَيْدُكَ بِرِسْتِي رَسُولَ خِذَا
صلی الله علیه و آله و سلم مفارقت میکند دنیا را بس که است از برای غم بر فراق آنحضرت و باید دانست که رسول
خدا صلی الله علیه و آله و سلم تعبیر کرد بقول خود عبدا نکره تا ظاهر کرد در وقت نشان صاحب عرفان در تعبیر بهم پس
تفهیمه مقصود آنحضرت را سوای بار غاروی است که این دادند آنحضرت غم ابو بکر صدیق را باین قول خود پس فرمودند
آنحضرت ای ابابکر که مکن ان آمن الناس علی فی صحبتیه و ما له ابو بکر بد رستی جوادترین و صاحب
نعمت ترین مرد بر من در صحبت خود ابو بکر است یعنی کسی که بذل کرده است برای من جان خود را ابو بکر است و اراده
کرده است با من منت را که کسی را منت نیست بر خدا و بر رسول وی بلکه منت خدا و رسول ویست بر همه
کس پس لفظ امن بفتح همزه و میم و نشد بدین از من یعنی خود و حسان است نه از منت و آیه بل الله من علیکم
مفید همین معنی است و باید دانست که نعمت هم از خدا و رسول ویست بر تمامه خلق و هیچ نعمت از کسی بر آنحضرت
نیست بکن رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بحسب اتفاق و کرم خود اقرار کرد بان از جهت ادای شکر نعم حقیقی
و لَوْ كُنْتُ تُحِيْدًا خَلِيْلًا مِّنْ أُمَّتِي لَأَخَذْتُ أَبَا بَكْرٍ وَ أَرْمِي بُوْدَمِ مَن كَبْرَهُ دَوَسْتِي اِزْمَتِ خُودِي مَرِئِي
بگر فتم من ابابکر را دوست یعنی ابو بکر سزاوار خلعت من بود اگر نمی بود مانع او را خلیل میگرفتم لیکن مانع موجود است
و آن اینست که دل رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم پر بود بخلت حق تعالی و محبت و موفقه و مراقبه آن عز و علا البرکات
نمید بود آنحضرت خلعت دیگر از غیر خدا تعالی و لَكِنَّ اِخْوَةَ الْاِسْلَامِ وَ مَوَدَّةَهُ وَ لَكِنَّ مَوَدَّةَ بَرَادِي
دینی ثابت و افضل است و موده یعنی خلعت است و فرق در میان منفی و مثبت باعتبار منعلق است پس منفی کجبه
غیر دینی است و مثبت باعتبار دینی و نیز باعتبار عموم و خصوص است که موده عام است که تمام اجزای دل را گرفته باشد
یا نه و خلعت آنکه تمام اجزا را گرفته باشد و هیچ جزئی فارغ نباشد و شک نیست که ابو بکر صدیق افضل صحابه است از جهت
ایافت خلعت آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم بعد از آن آنحضرت خاص گردانیدند حضرت ابو بکر صدیق را بفضیلت
دیگر در آنچه فرمودند لَا يُبْقَيْنَ فِي الْمَسْجِدِ بَابَ الْاِسْتِدَا لِبَابِ اِلَيَّ بَكْرٍ مَرَكَزِ بَاقِي دَاشْتَه نَشُودُ مَسْجِدِ
هیچ فرد و از هر چه حال مگر در حالی که بسته شده است مگر دروازه ابو بکر صدیق که بر حال فتح گذاشته شود و بنده نشود

و درین حدیث دلیل است بر خصوصیت ابو بکر صدیق نجلاوت و امامت بعد از آن حضرت بخلاف تمامی مردم پس بانی
 گذاشتند در بجهت او را نه غیر او را و آن دلالت میکند که او را بر آید از آن خوضه بسوی مسجد برای نماز و معارضه کرده شده است
 پیشی که در ترمذی است از ابن عباس سَدُّ الْأَبْوَابِ الْأَبَابِ عَلِيٍّ وَبُوبِ اوده شده است بانکه یاب اهل بیت است
 که داخل است در باب آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم یا بانکه ترمذی گفته است که حدیث ابن عباس غریب است
 و ابن عباس گفته که این وهم است حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ الْجُعْفِيُّ حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ جَرِيرٍ
حَدَّثَنَا أَبِي قَالَ سَمِعْتُ يَعْلىَ بْنَ حَكِيمٍ عَنِ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ حدیث کرد ما را عبدالله
 بن محمد الجعفی بنیم جیم و سکون عین مهد گفته حدیث کرد ما را وهب بن جریر بفتح جیم گفت حدیث کرد ما را
 بدر بن یحیی جریر بن عازم بخار مهد و زای معجمه گفت شنیدم یعلی بن حکیم را بفتح یاء مشاء تحتیه و سکون و فتح لام
 اول و فتح عا مهد و کمر کاف در ثانی از عکرمة مولی ابن عباس قال حَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
وَسَلَّمَ فِي مَرَضِهِ الَّذِي مَاتَ فِيهِ عَاصِبًا رَأْسَهُ بِخِرْقَةٍ گفت ابن عباس برآمد در رسول خدا
 صلی الله علیه و آله و سلم در مرض خود المرضی که انتقال کردند آنحضرت در آن مرض از دنیا در آن حالی که بسته ماند
 مبارک خود را بیک جامه فقعد علی المنبر فحمد الله و آثنی علیه پس نشست آنحضرت بر منبر پس
 حمد گفتند بر الله تعالی و ثنا خواند بر روی شتر قال إِنَّهُ لَكَيْسٌ مِنَ النَّاسِ أَحَدٌ أَمِنَ عَلَيَّ فِي نَفْسِهِ
وَمَالِهِ مِنْ ابْنِ بَكْرِ بْنِ أَبِي قُحَافَةَ بستر فرمودند آنحضرت بدستی شان اینست که نیست از مردم کسی
 جوادر من در نفس خود و مال خود از ابی بکر ابن ابی قحافه بنیم قاف و نام وی عثمان بود و لو کنت مُتَخَذًا مِنَ
النَّاسِ خَلِيلًا لَأَتَّخِذْتُ أَبَا بَكْرٍ خَلِيلًا و لکن خله الاسلام افضل و اگر می بودم من نیز بنده
 از مردم دوستی هر آینه بیکر نمی من ابابکر را دوست لیکن دوستی اسلام افضل است سُدُّوا عَنِّي كُلَّ خَوْخَةٍ
فِي هَذَا الْمَسْجِدِ تَمْرٍ خَوْخَةٍ ابی بکر بند کنید از من هر دریچه را که درین مسجد است سوای دریچه ابی بکر
بَابُ اتِّخَاذِ الْأَبْوَابِ وَالْغَلَقِ لِلْكَعْبَةِ وَالْمَسَاجِدِ بابت دربان گرفتن دروازه
 و قفل ای کعبه و مساجد از جهت محافظت آنها و مراد از ابواب تختهاست که دروازه بهمان گاه بسته میشود و گاه
 و قفل هم بندهمان تختهاست قال أَبُو عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ حَدَّثَنَا سَفِيَانُ عَنْ ابْنِ جُرَيْجٍ گفت محمد بن عبدالله

گفت مرا عبد الله بن محمد گفت حدیث کرد ما را سفیان از ابن جریج بضم صیر او او فتح راه را اهل و سکون یا تخمیه قال قال یحیی بن

ابی ملیکه یا عبد الملک کو رأیت مساجد ابن عباس و انه ایها گفت ابن جریج گفت مرا ابن

ابی ملیکه بضم صیرم و فتح لام ای عبد الملک اگر به منی تو مساجد ابن عباس و دروازه ای آن مساجد را و جزای ابن شریط حدیث

که رأیت عجبا باشد یعنی هر اینکه بنی عجب را حدیثا ثباتا ابو النعمان و قتیبه بن سعید قال احذثنا

حماد بن زید عن ابی یوسف عن نافع عن ابن عمر حدیث کرد ما را ابو النعمان بضم نون و قتیبه بن سعید

گفتند آن هر دو که حدیث کرد ما را احمد بن زید از ابی یوسف از نافع مولى ابن عمر از عبد الله بن عمر بن الخطاب رضی الله

عنه ان الشیخ صلی الله علیه و اله و سلم قد مر مکة فذاعا عثمان بن طلحة که بدرستی رسول

خدا صلی الله علیه و اله و سلم آمدند در مکة پس خواندند عثمان بن طلحة را فتح الباب فدخل الشیخ صلی الله

علیه و اله و سلم و بلال و أسامة بن زید و عثمان بن طلحة که رفتند عثمان بن طلحة دروازه

خانه کعبه را پس داخل شدند رسول خدا صلی الله علیه و اله و سلم و بلال مؤذن آنحضرت و أسامة بن زید خادم آنحضرت و عثمان

بن طلحة حاجب کعبه در آن خانه کعبه ثم اغلق الباب فلیت ساعة ثم خرجوا بستر بندگوان حاجب

دروازه کعبه را و بر روایت اغلق صیغه ماضی مجهول معنی ایست که بند کرده شد دروازه پس درنگ کردند آنحضرت در آن

خانه کعبه یک ساعه بستر همه برآمدند قال ابن عمر فیدرت فسالت بلالا فقال صلی الله علیه و اله و سلم

عمر بستر تابی کردم من پس پرسیدم بلال را یعنی از نماز آنحضرت که آیا نماز خواندند آنحضرت در آن کعبه یا خواندند پس گفتند

بلال خواندند نماز در آن کعبه فقلت فی ای قال بین الالسطو انتین پس گفتم من در کدام جانب از جوانب

کعبه نماز خواندند گفت بلال در میان دو ستون قال ابن عمر قد هب علی ان اسأله که صلی الله علیه و اله و سلم

این سبب است و فوت شد از من اینکه پرسیدم من آن بلال را که چند رکعت خواندند کعبه است این بطلال گفتن

دروازه برای مساجد واجب است تا محفوظ باشند از چیزهای ناپاک و داخل کردن حضرت سید کس را همراه خود برای

عزای آن بوده است که مختص بود از آن هر کس هر کس بیک معنی پس عثمان بن طلحة را برای آن همراه گرفتند تا تو هم کرده نشود

عزای آن از آن خدمت مجابت و برای آنکه قائم بوده است با مفتح و غلق و بلال را برای آنکه مؤذن بود و خادم نماز

و أسامة را برای آنکه خادم حضرت بود و درین دلیل است که امام را میرسد که خام کند بعضی فادمان خود را بیری که پوشیده است

Marfat.com

از از مردم و بند کردن دروازه برای آن بود تا ظن نکنند مردم که نماز در آن کعبه است و برای آنکه از خادم نکنند مردم را محضت **بَابُ دُخُولِ الْمُشْرِكِ الْمَسْجِدَ** بابت در بیان حکم داخل شدن مشرک

مسجد را در بعضی نسخ فی المسجد است یعنی داخل شدن در مسجد **حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ سَعِيدِ**

بْنِ أَبِي سَعِيدٍ حدیث کرد ما را قتیبه بن سعید گفت حدیث کرد ما را لیث ابن سعید از سعید بن ابی سعید

مقبوری آنکه **سَمِعَ أَبَاهُ رِزَةَ يَقُولُ لُعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خَبِيلًا**

قبیل خبیله که پدر سنی آن سعید شنید ابا هریره را که میگفت و ستاد رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم سواران را

جانب بخند و نبل گیر قاف و فتح بار سوده معنی جهت است و بخند زمین بلند از نماز ناعراق فحشاءت یوجیل

من بنی خنیفه **يُقَالُ لَهُ نُشَامَةٌ** بن اثنال بس او زدند آن سواران یک مردی را از بنی خنیفه که قبیله است از

بیب گفته می شد او را نام این اثنال و شما بفرمای مثلثه و تخفیف نیم و اثنال بضم همزه و تخفیف مثلثه فریطه بساریه

من سواری مسجد بستند صحابه با بر آن حضرت آن نام این اثنال را بستونی از ستونهای تاب بر بند خوبی نماز مسلمانان

و اجتماع او شان بر آن نماز بس نرم کرد و دل وی و اینجاست گذشته است قریب در باب الاغتسال اذا اسلم ^{قتصار}

کرده است آن عهدت را اینجا و اقتصار کرده بر ادر ترجمه که آن دخول مشرک است مسجد را و اختلاف است بجهندان را در

داخل شدن مشرک در مسجد بس امام شافعی میگوید که داخل نشود در مسجد حرام برای قول حق تعالی **فَلَا يُفْرَقُوا الْمَسْجِدَ**

بعد نامهم نه آنست نزدیک نشوند مشرکان مسجد حرام را بعد این سال و داخل شود باقی مسجد را بدلیل این باب و امام

مالک میگوید داخل نشود مشرک هیچ مسجد را برای قول حق تعالی و من تعظیم شعایر الله یعنی کسی که تعظیم کند شعایر خدا را و از

جد تعظیم شعایر مشرک است از دخول او بوضیفه میفرماید داخل نشود مسجد حرام را و غیر آن را با این حدیث

بَابُ رَفْعِ الصَّوْتِ فِي الْمَسَاجِدِ بابت در بیان حکم بلند کردن آواز در مسجد اگر آبا

حرام است بانه **حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ جَحْجَحٍ الْمَدِينِيُّ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ**

الْقَطَّانِ حَدَّثَنَا الْجُعَيْدِيُّ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ حدیث کرد ما را علی بن عبد الله بن جعفر بن جحجح المدینی

گفت حدیث کرد ما را یحیی بن سعید القطان گفت حدیث کرد ما را الجعیدی بضم همیم و فتح عین مهدد و سکون بار کتبه

افران دال مهدد مصفران عبد الرحمن قال **حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ خُصَيْفَةَ** عن السائب بن يزيد گفت

حدیث کرد ما را نیز بدین خصیفه بفرمود و فرمود مہد و بفانست بسوی جد است از سایب بن بزید بن بہلہ
 صحابی است قال کنت قائما فی المسجد فخصی رجل فنظرت فاذا عمر بن الخطاب کف ساب
 بودم استاده در مسجد و در بعضی نسخ نایا واقع شد بجای ما پس برین تفسیر معنی این باشد کہ بودم خفته در مسجد پس
 مرا یک مردی بسنگ ریزه پس دیدم من پس ناگاہ عمر بن الخطاب زنده است گفت جوہری صحبت از صلح صبیہ
 رسیہ بالخصی فقال اذہب فاتنی یہذبن فحمتہ بہما بس گفت عمر بن الخطاب سائب را پس
 بیار این ہر دو را بس آوردم من آن ہر دو را فقال ممتن انتم اؤمن این انتم اؤمن اهل الطار
 پس گفت عمر از کدام قبیلہ شما با از کی شد شما این شکر را و است گفتند از اہل طایفیم قال لؤکنتم اہل
 البلد لا وجعتکمما گفت حضرت عمر اگر می بودید شما از اہل شہر ہر آہنمی زد من شمارا و دردمند میکردانیدم
 یعنی تفسیر میکردم شمارا بدرہ ترفعان اصواتکم فی مسجد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
 بلند میسازید شما آوازهای خود را در مسجد رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و جملہ ترفعان ستانفست در جواب طاروت
 ایجا عنای یعنی چرا کردی تو در رسانیدن ما یا از حضرت عمر در جواب گفت ابن جلدہ را حدیثنا احمد قال حدیثنا
 ابن وہب قال اخبرنی یونس بن یزید عن ابن شہاب قال حدیثی عبد اللہ بن کعب
 بن مالک اخبرہ حدیث کرد ما را احمد گفت حدیث کرد ما را ابن وہب گفت خبر داد مرا یونس بن یزید از
 ابن شہاب گفت حدیث کرد مرا عبد اللہ بن کعب بن مالک کہ بدستی کعب بن مالک خبر داد اورا انہ تقاضی ان
 ابی حذر دینا لہ فی عہد اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فی المسجد کہ بدستی ان کعب بن مالک
 تقاضا کرد و طلب نمود از ابن ابی حذر دینی را کہ بودہ است ان کعب بن مالک را بر ابن ابی حذر در زمان رسول
 خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم در مسجد ان حضرت و لفظ صدر دبیح ماہد و سکون دال ہمد و فتح را ہمد و اقران
 دال است و نام ان عبد اللہ بن سلامہ بود فاذا نفعنا صواتہما حتی سمعنا رسول اللہ صلی
 اللہ علیہ وآلہ وسلم و هو فی بیتہ پس بلند شد او از ہر دو تا کہ شنیدند ان آواز را رسول خدا صلی
 اللہ علیہ وآلہ وسلم و حال آنکہ آنحضرت در خانہ خود بودند فخرج الیہما رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ
 وسلم حتی کشف سجف حجر نہ پس برآمدند بسوی ان ہر دو رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم تا کہ برداشتند

پرده حجره خود را یعنی اراده خروج کردن پس روان شدند از آن مکان که بودند در آن تا که رسیدند بر دروازه حجره برداشتن
برده حجره را و سبقت کبریا بن مہملہ و سکون میم و بغا پرده است و نادای کعب بن مالک یَقَالَ يَا كَعْبُ فَقَالَ
كَيْفَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَا كَرَدْتُمْ وَطَلَبْتُمْ لِحَضْرَتِ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ رَابِعًا فَمُودِنْدَاي كَعْبِ بِنِ كَعْبِ
بِكَيْفِ يَا رَسُولَ اللَّهِ بَعْنِي جَامِرُمَاي رَسُولُ هَذَا قَاتَا كَاتَا بِيَدِي أَنْ ضَعِ الشَّطْرَ مِنْ دِينِكَ قَالَ كَعْبٌ قَدْ فَعَلْتُ
يَا رَسُولَ اللَّهِ بِنِ اِشَارَةِ كَرَدْتُمْ رَسُولَ خِدَا صِلَى اللّٰهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِسَبْتِ بَارِكِ فَوَدَّ كَهْ مَفْهُومِ اِنْ اِشَارَةُ اِنْ
بُوَدَّ كَهْ سَا قَطُّ كُنْ وَبَسْتَا اِنْ نَصَفَ رَا اِزْدِيْنَ خُوْدُ كَعْبِ كَحْفِيْقِ اِنْ اِنْ خَمَّ سَا قَطُّ كَرَدْمَاي رَسُولُ هَذَا قَالَ رَسُولُ
اللّٰهِ صِلَى اللّٰهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَاقْتَضِيَهُ فَمُودِنْدَاي رَسُولُ خِدَا صِلَى اللّٰهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اِنْ اِبِي حُدْرَدَا بَر خَيْرِ
وَ اِذَا بِنِ اِنْ بَاتِي حَقِّ وِي رَا وَا بِي دَا اَنْتَا كَهْ اِزْ حَدِيْثِ سَابِقِ مَعْلُوْمِ شَدَا اِنْ كَا حَضْرَتِ عَمَّا اِرْتِفَاعِ اَصْوَاتِ رَا
دِرْ سَجْدِ وَا زِيْنَ حَدِيْثِ عَدَمِ اِنْ كَا حَضْرَتِ رَسُولِ خِدَا صِلَى اللّٰهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِسَبْتِ وَا جَمْعِ اَنْتَا كَهْ اِنْ جَارِعِ اَصْوَاتِ
بِي فَضْرُوْرَهْ بُوَدَّ وَا بِنِ جَا رَايِ طَلِبِ حَقِّ بُوَدَّ لِهَذَا اِنْ كَا زَكْرَدْتُمْ رَسُولَ خِدَا صِلَى اللّٰهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اِنْ اَوْ جَا نَزْدَا اَنْتَا اِنْ اِزَا
اِمَامِ اعْظَمِ اَبُو حَنِيْفَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ **بَابُ الْحَلِيقِ وَالْجُلُوسِ فِي الْمَسْجِدِ** بَابِ اِسْتِ دَرِبَانِ حَكْمِ حَوَازِ
حَلِقَا كَرْدَنِ وَنَشْتَنِ دِرْ سَجْدِ بَرَايِ تَعْلِيْمِ وَتَعْلَمِ عِلْمِ وَخَوَانْدَنِ وَا اِنْ وَذَكَرْ كَرْدَنِ وَحَلِقِ كَبْرَ عَا رِهْمَهْ وَفَتْحِ لَامِ جَمْعِ حَلِقَةٍ
وَبَفَتْحِ عَا نِيْزَا اَمْرَهْ بِخِلَافِ قِيَاسِ جَدِّ اَنْتَا مُسَدَّدٌ قَالَ حَكْمٌ اِنْ اَبَشْرُ بِنِ الْمُفْضَلِ عَنِ عُبَيْدِ
اللّٰهِ عَنِ نَافِعِ عَنِ اِبْنِ عُمَرَ حَدِيْثِ كَرْدَمَا رَا سَدَّ كَعْبٌ حَدِيْثِ كَرْدَمَا رَا اَبَشْرُ بِنِ الْمُفْضَلِ كَبْرَ بَارِ مَوْ
وَسَكُوْنِ شِيْنِ مَعْجَرَا وَا وِلِ وَا زِيْنَ مِيْمِ وَفَتْحِ فَا وَا شَدَّ بَدَا وَا عَجْمِ مَفْتُوحَهْ اِنْ عُبَيْدِ اللّٰهِ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ مَبْهَلَهْ اِنْ نَافِعِ مَوْ اِبْنِ عَمْرِ
اِنْ عُبَيْدِ اللّٰهِ بِنِ عَمْرِ بِنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا قَالَ سَا لَ رَجُلٌ النَّبِيَّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ عَلَى
الْمِنْبَرِ مَا تَرَكِيْ فِي صَلَاةِ اللَّيْلِ كَعْبٌ عُبَيْدِ اللّٰهِ بِنِ عَمْرِ بَرَسِيْدِ يَكْمُرْدِيْ اِنْ رَسُولِ خِدَا صِلَى اللّٰهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
وَ اِحَالِ اِنَّ كَهْ اِحْفَرْتِ بَرَسِيْرَهْ بُوَدَّ حَبِيْثِ حَكْمِ شَمَا دِرْ نَا زِيْبِ بَعْنِي تَهْمِدُ رَا حَنْدُ جَنْدَرِ كَعْبِ بِنِ اِنْ اِنْ اِنْ اِنْ
لِهَذَا حَضْرَتِ جَوَابِ فَمُودِنْدَايِنِ قَوْلِ خُوْدِ قَالَ مَثْنِيْ مَثْنِيْ فَا وَ اَخْشِي الصُّبْحِ صَلَّى وَ اِحْدَاةً فَمُودِنْدَا
اِحْفَرْتِ دُوْدُ وَا رَكْعَتِ بِنُجُوْدِ اِسْتِ وَا فَتِيْ كَهْ تَبْرَسُ طَلُوْعِ صَبِيْحِ صَادِقِ رَا اِنْ جُوْدِ اِنْ كَعْبٌ كَعْبٌ وَا قَوْلِ اِحْفَرْتِ كَهْ مَثْنِيْ
خَبْرِيْتَا اِنْ خُذْ وَا فَتَايِ صَلَاةِ اللَّيْلِ مَثْنِيْ مَثْنِيْ اِسْتِ وَ لَفْظِ مَثْنِيْ ثَانِيْ تَا لِيْدُ اِسْتِ بَرَا وَا لِيْ تَا كَرَا اِسْتِ كَهْ اِنْ اِسْتِ اِسْتِ

از آن صیغه یعنی نماز تہجد زود و رکعت است فاؤتثرت کہ ماصلی کس و تر خواهد کرد یعنی طاق خواهد خشت
 آن یک رکعت برای آن مصلی چیزی را کہ خوانده است و این حدیث مجہد است برای شافعیہ بر آنکہ اقل و تہجد رکعت است
 و میگویند مالکینہ آن یک رکعت با دو کمانہ کہ سابق از آن بوده است و نہ کردا نیدہ است نماز را و امام ابو حنیفہ
 میفرماید کہ و تہجد رکعت است بیک سلام در آخر او مثل صلوة مغرب و روایت کردہ است حدیث را از حضرت
 عمر بن الخطاب و حضرت علی بن ابی طالب و عبد اللہ بن مسعود و ابی بن کعب و زید بن ثابت انس بن مالک
 و غیر آن کذا فی العینی و جواب دادند از حدیث کہ او نترت ماصلی احتمالاً بمعنی دارد کہ این رکعت با شفع

ما قبل و تہجدی سازد ہمہ را و آنہ کمانہ لیس قول اجعلوا الخیر صلواتکم باللیل و نزل فان

النبی صلی اللہ علیہ والہ وسلم امر بہ و بدستی نشان اینست کہ بودہ است ابن عمر کہ میگفت
 بگردانید آخر نماز خود را در شب و تہجدی رسول خدا صلی اللہ علیہ والہ وسلم امر فرمودند بان و در بعضی
 نسخ ذکر باللیل نیست و وجه دلالت حدیث بر تہجدی ظاہر است خصوصاً با تہجدی بعضی روایات کہ در آن این عبارت
 فرای فرجہ فی الملقہ و تہجدی مشہورہ باعتبار ترجمہ است کہ جلوس فی المسجد است کہ منبر حضرت در مسجد بود و جماعہ سامعان

نیز در مسجد بودند حدیثنا ابو النعمان قال حدیثنا حماد بن زید عن ابی یوسف عن نافع عن ابن عمر
 حدیث کرد ما را ابو النعمان کہ نام آن محمد بن بشر است گفت حدیث کرد ما را احمد از ابی یوسف از نافع موالی ابن عمر از عبد اللہ

ابن عمر ان رجلاً جاء الى النبي صلی اللہ علیہ والہ وسلم وهو یخطب و هو یخطف کہ بدستی بخوردی آمد بسوی رسول خدا
 صلی اللہ علیہ والہ وسلم و مال آنکہ آنحضرت در خطبہ بودند یعنی خطبہ گفتند فقال کیف صلوة اللیل امثلی
 منی لیس گفت امزد جلوسہ است نماز شب یعنی بیک ترجمہ تہجدی گفت باید خواند فرمودند آنحضرت نماز تہجد زود و رکعت

فاذا خشيت الصبح فاوتر بواحدة فوتر لك ما قد صليت ليل و قتی کہ تہجدی طلوع صبح صادق را

لس و تہجدی بر کتی واحدہ کہ طاق کرد آن یک رکعت چیزی را کہ خواندہ و قال الولید بن کثیر حدیثی عبد

اللہ بن عبد اللہ ان ابن عمر حدیثہم و گفت ولید کثیر بن شاذان گفت حدیث کرد طہر عبد اللہ بن
 عبد اللہ کہ بدستی عبد اللہ بن عمر بن الخطاب کہ بد روایت حدیث کرد او شان را اشارت بجامعی کہ آنجا حاضر بودند
 ان رجلاً تادی النبي صلی اللہ علیہ والہ وسلم وهو فی المسجد کہ بدستی بخوردی ندا کرد رسول خدا را

علیہ وآلہ وسلم وصال آنکہ ان مرد نکند در مسجد بود اگر کوئی کہ نیست در مسجد بیت جنزی کہ دلالت کند بر حلقہ
 مسجد کویم جواب داده شدہ است باینکہ شبیہ داده شدہ است نشستن مردم را در مسجد کہ آنحضرت وصال آنکہ
 آنحضرت خطبہ میگویند بجلتہ کردن مردم کہ عالم برای نعم حدیثنا عبد اللہ بن یوسف اخبرنا مالک
 عن اسحاق ابن عبد اللہ بن ابی طلحہ حدیث کردہ است بار عبد اللہ بن یوسف گفت خبر داد ما را مالک
 از اسحاق ابن عبد اللہ بن ابی طلحہ ان ابامثی موی عقیل بن ابی طالبی اخبرہ عن ابی و اقد اللبتی
 کہ بدستی ابامرہ بفرمید و تشدید را ہمہ معنی عقیل بن ابی طالب بفتح عین سہم خبر داد اورا از ابی و اقد لبتی قال
 بیئنا رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم جالس فی المسجد کف ابواقد در ان تکام کہ بودند
 رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نشسته در مسجد فاقبل ثلثہ نفر فاقبل اثنتان الی رسول اللہ صلی
 اللہ علیہ وآلہ وسلم پس شنبہ شد نہ شخص را راه و داخل شدند در مسجد پس شنبہ شدند و آمدند دو شخص از ان شخص
 بسوی رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم در بعضی شرح بینا است بجای بنما و نبی سب بجای رسول اللہ در بعضی شرح لفظ
 جالس نیست در بعضی لفظ نقر مقدم است بر لفظ ثلثہ و ذہب واحد فاما احدی فمما فرای فرجہ مجلس و اما
 الآخر مجلس خلفہ و رفت یکی از ان کہ کس پس چونکہ باشد یکی از ان دو کہ پیش آنحضرت آمدنش وید فرجہ او حلقہ
 کرد آنحضرت بود یعنی بجای یکس را یافت پس نشست در ان فرجہ و چونکہ باشد دیگر از ان دو پس است پس ان حلقہ
 و اما الآخر فاذا بر ذاهبا و چونکہ باشد دیگری از ان کہ پیش آنحضرت نیامد بود پس نشست او در ان حالتی کہ
 روزه بود فلما فرغ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم قال الا اخبرکم عن الثلثہ پس
 ہر گاہ فارغ شدند رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم از ان جنزی کہ مشغول بودند بان از خطبہ و تعلیم و غیر ان فرمودند یا خبر ندیم
 شمار از کس حال ان سہ کس اما احدہم فاوی قاوہ اللہ ہر چونکہ باشد یکی از ان سہ کس پس آمد بسوی جاذر کہ
 خدا بس جاذر او را اللہ تعالی و در او در حلقہ یعنی ان یکی کہ داخل حلقہ شد و لفظ فاوی بقصرت و لفظ قاوہ اللہ است
 و اما الآخر فاسحی اللہ منہ و ہر چونکہ باشد دیگری کہ در پس حلقہ نشست و مزاحمت بر مردم نکرد پس جبا
 کرد از مزاحمت مردم پس جز او را اللہ تعالی بمنزل فعلی باینکہ رحمت کرد او را و عقاب نکرد و ان عقاب نکرد
 بحالت سحی باینکہ از سحی کاری نمی آید و اما الآخر فاعرض اللہ عنہ و ہر چونکہ باشد

یعنی شخصی که مجلس علی آنحضرت را گذاشته رفت پس عراض کرد او از رحمت الهی پس عراض کرد الله تعالی از بخشش وی
 و جزا داد او را الله تعالی باینکه غضب کرد بر وی و او شقی گشت و این از باب ذکر ما زوم و اراده لازم است و وجه دلالت
 بر ترجمه بی استیجاب **بَابُ الْأَسْتِغْفَارِ فِي الْمَسْجِدِ وَمَدَى الرَّجُلِ بَابُ** در بیان جواز دراز کشیدن
 پشت در مسجد و پا دراز کردن در آن **حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ مَالِكٍ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ**
عَنْ عَبْدِ بْنِ يُمَيْمٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَلَمَةَ أَنَّ زَيْنَ شَهَابٍ از عباد بن تیم نفع عین مہملہ شد
 با موصوفه از عموی که آن عبد اللہ بن زید بن عامر است مانفی و صحابی است **أَنَّه رَأَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ**
آلِهِ وَسَلَّمَ مُسْتَلْقِيًا فِي الْمَسْجِدِ وَاضِعًا إِيَّاهُ رِجْلَيْهِ عَلَى الْأَخْرَجِيَّةِ کہ بدستی آن عبد اللہ بن زید وید رسول
 خدا را صلی الله علیه و آله و سلم در آن حال کہ پشت دراز کشیده بودند حال آنکہ نهند بودند یک پای خود را از روی پای
 خود برد بگری و عن ابن شہاب عن سعید بن مسیب قال کان عمر و عثمان یفعلان ذلک
 در وقت از ابن شہاب از سعید بن مسیب نفع بار تخمید و کسر آن هر دو جائز است و گفته است ابن بدینی نمیدانم در آن
 اعلم از آن کہ گفت آن سعید بن مسیب بوده اند عمر و عثمان میکردند آن استغفار در مسجد **بَابُ الْمَسْجِدِ**
يَكُونُ فِي الطَّرِيقِ مِنْ غَيْرِ ضَرْبٍ لِلنَّاسِ وَبِهِ قَالَ الْحَسَنُ وَأَيُّوبُ وَمَالِكُ بابت در بیان جواز بنا مسجد
 کہ باشند آن بنا در راه از غیر ضرر مردم را و این جواز گفته است حسن بصری و ایوب سجستانی و امام مالک **حَدَّثَنَا**
يَحْيَى بْنُ بُكَيْرٍ قَالَ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ عُقَيْلٍ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ اخباری عمروة ابن النبی حضرت کرد
 مارا یحیی بن بکر نسبت وی بسوی حدیث و نام پدر وی عبد اللہ است گفت حدیث کرد مارا ایثار عقیل نفع عین مہملہ از
 ابن شہاب گفت خبر داد مرا عروه بن الزبیر **أَنَّ عَائِشَةَ زَوْجَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَتْ**
لَمَّا أَعْقَلَ أَبُو بَكْرٍ الْأَوْهَامَ يَدِ بَنِي الدِّينَانِ کہ بدستی عایشه زوجه رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم گفت در عقل
 نیاورده ام و شناخته ام مادر و پدر خود را کہ ابو بکر صدیق و ام رومان باشند در هیچ حال مگر در حالی کہ آن هر دو بدین
 میکردند بدین اسلام یعنی من ایشان را بر غیر حالت اسلام نیافتم ام و پیش از شعور من ایشان اسلام آورده بودند و
 دین نزع خافض استای بدینان بدین اسلام **وَكَمْ نَمُو عَلَيْنَا يَوْمَ الْأَيَاتِنَا فِيهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ**
عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ طَرَفِي النَّهَارِ بَكْرَةَ وَعَشِيَّتَهُ و گزشت بر میان روزی مگر کہ می آمد پیش طریان در آن روز

رسول خدا صلی الله علیه و آله دو طرف روز بگاه و بیکاه شنبه را کبیر فاتیما بنتی مسجد ایفنا در راه
 بسط ظاهر شد برای بکر صدیق را یعنی برای بکر صدیق را در نزدیکی مسجد ایفنا در راه و فتنه کبیر
 فاتیما در زمینی که دراز کشیده شده است از اطراف و جوانب شهر و حویلی فکان یصلي فيه و یقرأ القرآن
 پس بود ابو بکر صدیق که نماز میخواند در آن مسجد و قرآن میگرد و از این قف علیه نساء المشركين و ابناؤهم یحبون
 منه و یبظرون الیه پس مطلع میشدند بطلوات ابو بکر صدیق زنان مشرکان و اطفال او شان تعجب میکردند از آن
 ابو بکر صدیق و میدیدند بسوی او و کان ابو بکر رجلاً بکاء کایمک عینیه اذ اقر القرآن و بوده است
 ابو بکر صدیق مردی بسیار که کشته مالک نیست چشمهای خود را که نگاه دارد آنها را از که بر کردن وقتی که میخواهد قرآن را
 افسح ذلک اشرف قریش من المشركين پس در خوف انداختن آن خواندن قرآن ابو بکر صدیق اشرف
 قریش را از مشرکان یعنی خائف شدند و ترسیدند که مباد از شنیدن قرآن ابی بکر صدیق انبیا را این بسوی این سلام
 مایل کردند و در مطابقت در میان دو حدیث و ترجمه آنست که رسول صلی الله علیه و آله و سلم مطلع شدند بر بنا کردن ابو بکر

صدیق سجد او در راه و مقروء شدند از اباب الصلوة فی مسجد الشوق بابت در بیان

جواری در مسجد بار و صلی ابن عون فی مسجد اریعلق علیهم الباب و نماز خواند این عون بفتح عین
 همه و میگویند و او آخر آن نون در مسجد حویلی که بنکرده میشد بر آن عون و کسی که همراه او بود در روزه و عرض بخاند از
 آوردن این حدیث در بر حقیقت است که اینان فایزند با شماع اتی در مسجد و در حدیثنا مسدد قال حدیثنا

ابو معاویة عن اعمش عن ابي صالح عن ابي هريرة عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم

که در مار آمد و گفت حدیث کرد ما را ابو معاویة از اعمش از ابی صالح از ابی هریره از رسول خدا صلی الله علیه و آله

قال صلوة الجميع تزيد على صلوته في بيته و صلوته في سوقه خمسا و عشرين درجة
 و سودند آنحضرت نماز در جماعت زیاده میشود بر نماز اشخاص در خانه و نماز آن در بازار تنهاست و پنج درجه

بیا بعدیم کسوره است فان احداکم اذا توضأ فاحسن الوضوء و اتى المسجد لا یرید الا الصلوة

که خط خطوة الا رفعة الله بها درجة و حط عنه خطیئة بس بدستی یکی از شما وقتی که وضو
 میکند و نیک میسازد و ضرورت رعایت بین و آداب آن و کامل گردانیدن آن و می آید مسجد را در آن حال که آراوه

Marfat.com

نمیکند آن آمدن در مسجد نماز را با چیزی را که در حکم نماز است مثل اعتکاف و ذکر حق برسد از هیچ کاری را مگر که بلند
 میکند او را الله تعالی از روی درجه عظیم و دور سازد از ان اسدغالی که با هر راحتی بدخُل المسجِد وَاِذَا دَخَلَ
 الْمَسْجِدَ كَانَ فِي صَلَاةٍ مَا كَانَ تَخْتَسِبُهُ و می باشد آن رفع درجه و حط خطیئه تا داخل شدن مسجد
 و وقتی که داخل شد در مسجدی باشد در قنوت نماز ما داعی که بند کرده است او را تا نماز کارهای دیگر یعنی در انتظار نماز
 نشسته است وَيُصَلِّي الْمَلَائِكَةُ عَلَيْهِ مَا دَامَ فِي مَجْلِسِهِ الَّذِي يُصَلِّي فِيهِ و آفرینش میخواهند و
 میفرستند فرشتگان بران صلی ما داعی که باشد در مجلس عز و المجلسی که نماز خوانده است در آن مجلس فرشتگان
 استغفار میکنند باین صيغة اللهم اغفر له اللهم انجحه ما لم يؤذ بحديثه فيه یعنی ای پروردگار
 مغفرت کن او را ای پروردگار رحمت کن او را و مغفرت عفو کنه است و رحمت عطا نما است و استغفار
 میخواهند ملائکه همیشه تا که ایند از ساند کسی را بحدث یعنی تا که بوضو نشود و وقتی بوضو شد ملائکه متذاری میشوند
 و ساعات ایشان هم ایند میرسد و در بعضی نسخ لفظ یوذ نیست و یحدث بفعل مضارع معلوم است از افعال
 و يحدث و يحدث هر دو یعنی حدث کردن است و در نسخ دیگر يحدث از تفعیل آمده بمعنی سخن گفتن پس تا وقتی
 که صلی در جای نماز نشسته باشد با وضو مشغول بذكر یا ساکت در فکر ملائکه استغفار برای او میخواهند هر گاه که وضو
 نشد یا سخن دینا کرد فرشتگان از استغفار کردن بی مانند باین باب تشبیهك الاصابع فی المسجِد
 و غیره باین تشبیه اصابع در مسجد و غیر آن حدثك حامد ابن عمر عن بشر حدثك
 عاصم حدثك اخي واقده عن ابيه عن ابن عمر و حدثك رد ما را حامد بن عمر بن عمر بن عبد
 بن کفایت حدیث کرد ما را عاصم گفت حدیث کرد ما را برادر من واقده بن قاف از پدر خود از عبد اسد بن عمر با
 ابن عمر و که آن ابن عامر است این شک از واقده است تشبیه النبي صلى الله عليه واله وسلم اصابعه
 گفت عبد اسد بن عمر تشبیه کردن رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم انگشتان خود را و تشبیه در آوردن
 انگشتان یک دست در فرجه های انگشتان دست دیگر است و قال عاصم بن علي حدثك عاصم قال سمعت
 هذا الحديث من ابي فكم احفظه فقومه لي ابي واقده عن ابيه و گفت عاصم که شیخ بخاری است
 ابن علی حدیث کرد ما را عاصم که ابن محمد بن زید است گفت عاصم شنیدم این حدیث را از پدر خود که محمد ابن زید است

پس باید نشستم از راست و درست گردانید یعنی باید مانید برای من آن حدیث را برادر من و اقداز پدر خود
 که محمد بن زید است قَالَ سَمِعْتُ أَبِي وَهُوَ يَقُولُ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ كَفْتُ وَأَقْدَسْتُمْ مِنْ بَدْرٍ خُورًا
وَحَالَ كَمْ وَبِي سَكْفٌ كَفْتُ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ
كَيْفَ بِكَ إِذَا أَبَقَيْتَ فِي حُثَالَةٍ مِنَ النَّاسِ بِهَذَا فَرَمُوهُ رَسُولَ خَدَا صِلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَا عَبْدَ اللَّهِ
بْنِ عُمَرَ وَجُكُونُهُ بَشَدَّ عَالٍ تَوْفَقِي كَمَا بَقِيَ مَانِي دَرَحَالَهُ زَرَمَدَمٍ بَابِنِ بَعْنِي كَبْرِي كَمَا بَانَ أَنْ بِالْكَذِبَةِ وَسَابِقِ رَفْتِهِ وَخَالِهِ
بِفَمِ عَامِهِدٍ وَتَخْفِيفِ مَشَلَّتِ بَوَسْتِ بُوَدْرٍ مَوَاوَرُجٍ وَغَيْرِ أَوْرَدِي وَزَبُونِ هَرَجَرِي وَرَادِ دَرَبِنِ جَرَمِ زَبُونِ که در
 دین خوب نباشد و در بعضی نسخها این عبارت هم است قَدْ مَزَجَتْ عَهْوُ دَهْمٌ وَأَمَانَتُهُمْ وَاخْتَلَفُوا
وَصَارُوا هَلْ كَذَا وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ تَحْقِيقُ أَمْنِهِ شَدَّ بَشَدَّ عَامِهِدَمَائِي لِي شَانِ وَأَمَانَتَاهَا لِي شَانِ
 یعنی فاسد کرد عهد و امانت او شان و مختلط شود و تمیز نباشد و مختلف شوند و بگردند اینچنین و تشبیه
 در اصابع خود کردند برای تمثیل معقول محسوس که اختلاف و اختلاط او شان امری معقول است و این حدیثها
 در اکثر نسخ کتاب حدیثنا خلاصه بنویسند قَالَ حَدَّثَنَا سَفِيَانُ عَنْ أَبِي بُرْدَةَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ
جَدِّهِ عَنْ أَبِي مُوسَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ حَدِيثٌ كَرَمًا رَاخِلَادِ بْنِ بَحِي كَفْتُ حَدِيثٌ كَرَمًا
مَارَاسِفِيَانِ زَابِي بَرْدَةَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ زَابِي بَرْدَةَ بْنِ أَبِي مُوسَى شَعْرِي اسْتِ زَابِي مُوسَى شَعْرِي زَابِي رَسُولِ خَدَا صِلَى
عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ لِلْمُؤْمِنِينَ كَالْبُنْيَانِ لِيَشُدَّ بَعْضُهُمْ بَعْضًا وَرَمَدُوا تَخْفِيفَهُ كَمَا بَدْرِي
مُؤْمِنِينَ بَرَايِ مُؤْمِنِينَ مَشَلَّتِ بَوَسْتِ كَمَا بَحْمِ سَكْفٍ بَعْضُهُمْ بَعْضًا وَرَمَدُوا تَخْفِيفَهُ وَدَرَاوَدُونَ
 حضرت انوشیروان یکدیگر را در فرجهای آستان دست دیگر حدیثنا اسحاق حدیثنا نضیر بن شمیل
قَالَ أَخْبَرَنَا ابْنُ عُيُونٍ عَنِ ابْنِ سِيرِينَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ حَدِيثٌ كَرَمًا رَاخِلَادِ بْنِ بَحِي كَفْتُ حَدِيثٌ كَرَمًا
نَضِيرِ بْنِ شَمِيلٍ بَعْنِ شَمِيلٍ بَعْنِ كَفْتُ خَبْرًا دَمَارًا ابْنِ عُيُونٍ بَفَمِ مَهْمَدٍ وَسَكُونِ وَأَوَا زَابِنِ سِيرِينَ كَمَا نَامُ وَبِي مُحَمَّدِ اسْتِ
زَابِي هَرِيرَةِ رَضِي اسْتِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِخْدَى صَلَوَاتِي الْعَشِيَّةِ
 کتب ابو هریره خوانند بار رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم یعنی امانت کردند ما را در یکی از دو نماز عشی که آن
 ظهر و عصر اند و عشی بفتح نین همدوشید با زاول زوال تا غروب است قَالَ ابْنُ سِيرِينَ قَدْ سَمَّاهَا أَبُو هُرَيْرَةَ

وَلَكِنْ نَسِيتُ أَنَا كَقَوْلِ ابْنِ شَيْبَانَ فِي تَحْقِيقِ تَأْمِينِهِ بُوَدَّ أَنْ نَمَازَ أَبُو هُرَيْرَةَ وَلَكِنْ فَرَسَ كَرْدَمَ مِنْ أَرَاكَ فَصَلَّى
 بِنَارِ كَعْتَيْنِ ثُمَّ سَلَّمَ كَقَوْلِ ابْنِ شَيْبَانَ فِي تَحْقِيقِ تَأْمِينِهِ بُوَدَّ أَنْ نَمَازَ أَبُو هُرَيْرَةَ وَلَكِنْ فَرَسَ كَرْدَمَ مِنْ أَرَاكَ فَصَلَّى
 مَعْرُوضَةً فِي الْمَسْجِدِ بِرُخْوَانِ سَوِيٍّ جُوبِيٍّ كَبْرُورٍ فَرَسَ كَرْدَمَ مِنْ أَرَاكَ فَصَلَّى
 السَّلَامَ عَلَيْهَا كَأَنَّهُ غَضَبَانٌ بِسَلَامٍ كَرْدَمَ مِنْ أَرَاكَ فَصَلَّى
 كَقَوْلِ ابْنِ شَيْبَانَ فِي تَحْقِيقِ تَأْمِينِهِ بُوَدَّ أَنْ نَمَازَ أَبُو هُرَيْرَةَ وَلَكِنْ فَرَسَ كَرْدَمَ مِنْ أَرَاكَ فَصَلَّى
 اليماني على اليسرى وشبك بين أصابعه وناولها من تحت يده
 ودر آورد انگشتان یک دست را در انگشتان دست دوم که عبارت از شیبک است و وضع حده الایمن
 علی ظهر کفهِ الیسری وناولها من تحت یده وخرجت الشریان الیمین
 ابواب المسجد برآمد مردمان که صاحب سرعت بودند و دلشان مشغول بکار بود و امتیاز کردند که دو رکعت
 خواندیم با چهار رکعت از دروازه ای مسجد و سرعان بضم سین مظهر و راء مملکتین و ضم نون جمع سریع و آن شبانه
 کنده است در کار فقالوا اقصر الصلاة وفي القوم أبو بكر وعمر فما بان يكلماه
 گفتند صحابه با یکدیگر آیا کوتاه شدن نماز در روزی بصیغه مجهول است و حال آنکه در آن قوم ابو بکر صدیق
 و عمر بن خطاب بودند پس خوف کردند از آنحضرت که کلام کنند با او و کان فی القوم رجل وکان فی بدنه
 طول یقال له ذوالیدین و بود در آن قوم یکمردی خرابی نام بکر فارم و بر او اهد و بسیار موصوفه و آخر
 آن قاف و بوده است در دو دست وی درازی گفته میشد او را ذوالیدین و معروف بود باین نسبت
 قال یارسول الله نسیت أم قصرت الصلاة گفت آن ذوالیدین ای رسول خدا آیا از اموش کردی
 دو رکعت را یا کوتاه شد نماز و اینجا نیز بصیغه مجهول روایت است قال علیه السلام کم انفس و کم
 نقص فقال علیه السلام اکما یقول ذوالیدین قالوا نعم فرمودند آنحضرت علیه السلام
 فراموش کرده ام در ظن خود و کوتاه هم شده است نماز پس فرمودند آنحضرت علیه السلام مخاطب صحابه را
 ساخته آیا چنانست که میگوید ذوالیدین یعنی کم خوانده شده است از چهار رکعت گفتند صحابه دیگر آری
 اینجا است که ذوالیدین گفته است فتقدم فصلی ثم تسلم ثم کبر و سجد مثل سجوده او

الطول ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ وَكَثَّرَ لِبْسَهُ شَدَّ خُرْتُ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَسْ خَوَانِمْ دَوْرَ كَوْتِ بَاقِي رَابِعَةَ سَلَامٍ
 كَقَوْلِهِ لِبْسَهُ كَقَوْلِهِ وَجَدَهُ كَرْدًا مِثْلَ سَجْدَةٍ نَمَازًا بَادِرًا تَرَاثَرًا لِبْسَةً بَرْدًا تَسْتَنْدِرُ بَارِكًا خُودًا اِرْسَجِدَةً وَتَكْمِيرُ
 كَقَوْلِهِ كَثْرًا وَجَدَهُ مِثْلَ سَجْدَةٍ أَوْ الطَّوْلَ ثُمَّ رَأْسَهُ وَكَثَّرَ لِبْسَهُ تَكْمِيرُ كَقَوْلِهِ وَجَدَهُ كَرْدًا
 مِثْلَ سَجْدَةٍ صَلَوَاتِي بَادِرًا تَرَاثَرًا لِبْسَةً بَرْدًا تَسْتَنْدِرُ بَارِكًا خُودًا اِرْسَجِدَةً وَتَكْمِيرُ كَقَوْلِهِ فَرُبَّمَا سَأَلُوهُ
 ثُمَّ سَلِمَ فَيَقُولُ نَبِيْتُ أَنْ عِمْرَانَ ابْنَ حُصَيْنٍ قَالَ ثُمَّ سَلِمَ لِبْسًا أَوْ قَاتِي بِرَسِيدٍ رُومٍ
 أَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سَبْرِينَ رَأَى بَابًا فِي حَدِيثٍ بَعْدَ وَكَبْرٍ أَضْرَمَ نَمَّ سَلِمَ بِرَبِّ عَنِي وَرُحَيْثُ نَمَّ سَلِمَ دَرِ اِخْرَ هَمَّتْ لِبْسَ كَيْفَتِ كِ
 خَيْرٌ دَادَهُ شَدَّ اِمَّ كَمَا بَدَرَ سَعِ عِمْرَانَ بِنِ حُصَيْنٍ كَقَوْلِهِ هَمَّتْ نَمَّ سَلِمَ بَابِ دَانَتْ كَمَا دَرَانَتْ رَمَازًا اِقْوَالِ وَاِفْعَالِ كَمَا اِز
 اِخْفَرَتْ وَاِزْ قَوْمٍ وَاِوَقَعُ شَدَّ مِثْلُ اِزْمَتِ اِنْمَا بُوَدُّ وَاِوَقَعُ اِحْكَامٌ مَتَعَلِفَةٌ بِاِخْتِصَابِ دَرِ بَابِ سَجْدَةٍ هُوَ خَوَانِمْ
 اِهْدَانِ رَأْسَهُ تَعَالَى بَابُ الْمَسْجِدِ الَّتِي عَلَى طَرَفِ الْمَدِينَةِ بَابِ سَلِمَ فِي رُحْمِ سَجْدَةٍ
 كَمَا بَرَاهِيهِ مَدِينَةٍ هِيَ وَالْمَوَاضِعُ الَّتِي صَلَّى فِيهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَدَرِ حُكْمِ اِنْمَا جَاءَ
 كَمَا نَمَازُ خَوَانِمْ اِنْمَا دَرِ اِنْمَا رَسُولُ خُدَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَدَرِ اِنْمَا نَبِيٌّ شَدَّ اِنْمَا مُحَمَّدِ بْنِ
 اِبْنِ بَكْرِ الْمُقَدَّمِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا فَضِيلُ بْنُ سُلَيْمَانَ قَالَ حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ عَقْبَةَ
 حَدِيثُ كَرْدِ اِمْرَأَتِ مُحَمَّدِ بْنِ اِبْنِ بَكْرِ الْمُقَدَّمِيِّ بِصِيغَةِ اِسْمِ مَفْعُولٍ اِزْ تَقْدِيمِ كَقَوْلِهِ حَدِيثُ كَرْدِ اِمْرَأَتِ فَضِيلِ بَضْرَمِ فَاوْنِخِ
 مَعْرُوفِ سَكُونِ بَارِئَةَ اِنْمَا اِنْمَا اِبْنِ سُلَيْمَانَ بَضْرَمِ سَبِينِ هَمَّتْ كَقَوْلِهِ حَدِيثُ كَرْدِ اِمْرَأَتِ مُوسَى بْنِ عَقْبَةَ بَضْرَمِ عَيْنِ هَمَّتْ
 اِسْكَانِ قَافٍ قَالَ رَأَيْتُ سَالِمَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ يَخْرُجُ اِمَّا كَرْنَ مِنَ الطَّرِيقِ فَيُصَلِّيُ فِيهَا
 كَقَوْلِهِ مُوسَى بَدْرَةَ اِمْنِ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ اَلْخَطَّابِ رَا كَمَا طَلَبَ سَكْرًا وَاِخْتِيَارِي نَمُوذِ جَابِ اِسْمِ
 اِزْ رَاهِ كَمَا نَمَازُ خَوَانِمْ بُوَدُّ رَسُولُ خُدَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دَرِ اِنْمَا جَابِ اِسْمِ نَمَازِ مِخْوَانِمْ دَرِ اِنْمَا جَابِ اِسْمِ
 اِنْمَا اَبَا هُ كَانَ يُصَلِّيُ فِيهَا وَحَدِيثُ مِثْلِهِ سَالِمُ كَمَا بَدَرْتِي بِدَرِ اِنْمَا كَمَا عَمِيدِ اِسْمِ بِنِ عَمْرِو بْنِ اَلْخَطَّابِ هَمَّتْ
 كَمَا مِخْوَانِمْ دَرِ اِنْمَا مَوَاضِعُ وَاِنَّهُ رَأَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّيُ فِي تِلْكَ اَلْاِمْكِنَةِ
 وَبَدَرَ اِسْمِ اِنْمَا عَمِيدِ اِسْمِ بِنِ عَمْرِو بَدْرَةَ رَسُولُ خُدَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَمَا نَمَازِ مِخْوَانِمْ دَرِ اِنْمَا اِمْكِنَةُ قَالَ
 وَحَدَّثَنِي نَافِعٌ عَنْ اِبْنِ عُمَرَ اِنَّهُ كَانَ يُصَلِّيُ فِي تِلْكَ اَلْاِمْكِنَةِ كَقَوْلِهِ مُوسَى بْنِ عَقْبَةَ وَحَدَّثَنِي

کرد مرانافع که معنی عبدالسد بن عمر است از این عمر که بدستی آن ابن عمر بود که نماز میخواند در آن موضع و
 سَأَلْتُ سَالِمًا فَلَا عَمَلَهُ إِلَّا وَاقِعًا نَافِعًا فِي الْأَمْكِنَةِ كُلِّهَا إِلَّا أَنْهَمَا اخْتَلَفَا
 فِي مَسْجِدِ بَشْرِفِ التَّوْحِيدِ كَقَوْلِ مُوسَى وَهَرَسِيدِمِنْ سَالِمٍ رَأَى ابْنَ عَبْدِالسَّادِ بْنِ عُمَرَ فِي الْمَوَاضِعِ
 لَيْسَ نَمِيدَانِمِنْ سَالِمٍ رَأَى كَمَا كَرِهْتُمْ كَمَا كَرِهْتُمْ كَمَا كَرِهْتُمْ كَمَا كَرِهْتُمْ كَمَا كَرِهْتُمْ
 نافع و سالم مختلف شدند در مسجدی که بشرف روم است و شرف روم بفتح شین مجله قرار میده و قاف
 در آخر روم بفتح راء مهمله و سکون و او بجای مهمله مکرر شده نام موضع است که در میان آن و در میان
 طیبی و شرف کرده مسافه است و حضرت رسول کریم صلی الله علیه و آله در حق آن موضع فرموده اند این
 این وادی است از ادویه بهشت و تحقیق نماز خوانده اند در آن موضع بنام زمین بهفتاد بنی و کدشت با موضع
 موسی بن عمران حج کننده یا عمره آورنده حَدَّثَنَا ابْنُ الْمُنْذِرِ الْحَرَامِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا النَّسَائِيُّ
 بْنُ عِيَّاضٍ قَالَ حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ عَقِبَةَ عَنْ نَافِعٍ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ أَخْبَرَهُ أَنَّ
 كَرَّمَ اللَّهُ رَأْسَهُ ابْنُ الْمُنْذِرِ كَبِيرُ ذَالِ مَجْمَعِ الْحَرَامِيِّ كَبِيرُ هَارِ مَهْمَلَةٍ وَبِرَّي كَقَوْلِهِ حَدِيثُ كَرَّمَ اللَّهُ رَأْسَهُ ابْنِ عِيَّاضٍ
 مهمله آفران ضا و مجله گفت حدیث کرد مار موسی بن عقبه از نافع که بدستی عبدالسد بن عمر فریاد او را آن رسول
 الله صلی الله علیه و آله و سلم کان یُنزَلُ بِيَدِي الْخَلِيفَةَ كَبِيرُ سَنِي رَسُولِ خَدَا صَلي الله عليه وآله وسلم
 بودند که نزول میکردند بیدی الخلیفه بضم هاء مهمله و فتح لام میفاتی است مشهور برای اهل مدینه حین یعنی حجر
 وَفِي حَيْثُ حِينَ حَجَّ حَتَّى سَمِعْتُ فِي مَوْضِعِ الْمَسْجِدِ الْكَبِيرِ بِيَدِي الْخَلِيفَةَ وَفِي كَعْمَةٍ مَكْرُونَةٍ
 و در حج خود وقتی که حج میکردند زیر درخت سمره در جاران مسجدی که در ذی الخلیفه است و سمره بفتح سین مهمله
 و ضم میم ام غیلانت و آن در رفتی است خار او را و کان اِذَا رَجَعَ مِنْ عَمْرٍ وَكَانَ فِي تِلْكَ الطَّرِيقِ
 اَوْ جَاءَ أَوْ عَمْرٍ هَبَّكَ مِنْ بَطْنٍ و آید و بوده اند رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم وقتی که می آمدند در مدینه
 شریفه از غزوی که می بود در آن راه با از حج یا عمره فرودی آمدند در بطن وادی قِذَا أَطْرَسَ مِنْ بَطْنٍ و آید
 اِنَّا خَبَرْنَا بِالْبَطْنِ الْوَادِيَّةِ الَّتِي عَلَى شَفِيرِ الْوَادِيَّةِ الشَّرْقِيَّةِ لَيْسَ فِيهَا شَيْءٌ يَشْفِي مِنَ الْوَادِيَّةِ
 نشاندند راصله خود را در بطنجایی که بر کناره وادی است همچو بطنجایی که شرقیه است و بطنجایی جایی روان شدن آب

Marfat.com

که وسیع باشد و سنگریزها دارد و شنبلیله بفتح شین و کمانه شی را گویند فَعْرَسٌ ثَمَّةٌ حَتَّىٰ يُصْبِحَ لَيْسَ
 عِنْدَ الْمَسْجِدِ الَّذِي يُحْجَاةُ بِسُورِ وَادِيٍّ أَمْدَنُ وَأَنْزَلُ آبًا نَبْوَةٌ هِيَ أَنْ تَعْرِيسَ بِالْمَوْضِعِ نَزْدِيكٌ
 كَبْحَاةٌ هِيَ وَتَعْرِيسٌ أَنْزَلُ شَبَّ فَرُوَادِمَنْ دَعْرَسٌ مَهَلَاتٌ وَتَشَدِيدٌ رَامَانِي مَعْلُومٌ هِيَ أَنْ تَعْرِيسَ وَكَأَعْلَى الْأَمَّةِ
 الَّتِي عَلَيْهَا الْمَسْجِدُ كَانَ ثَمَّةٌ خَلِجٌ وَنَبْرَاكَةٌ هِيَ بَرَانِ كَمَهْ سَجْدٌ بُوْدَه هِيَ دَرِ الْمَوْضِعِ وَادِيٍّ عَمِيقٌ
 وَكَمَهْ بَعِيثٌ لَيْسَتْ كَذَلِكَ فِي الصَّحَابِ وَخَلِجٌ بَفَتْحٍ مَعْرُوفٌ وَكَمَهْ لَامٌ أَنْزَلُ حَمِيمٌ وَادِيٍّ هِيَ كَمَا دَرِ الْعَمِيقِ بِأَنَّ عِبْدَ اللَّهِ
 عِنْدَهُ فِي بَطْنِهِ كَتَبْتُ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ثَمَّةٌ يُصَلِّيُ فِيهَا نَزْدِيكٌ نَبْوَةٌ هِيَ
 بِنِ عَمْرٍو دَرِ الْوَادِيٍّ وَبُوْدَه هِيَ دَرِ بَطْنِ الْوَادِيٍّ تُوْدِيٌّ تَارِيكٌ وَكَتَبٌ بِكَافٍ مَعْرُوفٌ وَبَشَلَةٌ هِيَ بِبَارِ مَوْجِدَةٍ مَجْمَعٌ كَتَبَتْ
 وَأَنَّ لَيْسَتْ رَيْكٌ هِيَ بُوْدَه رَسُولُ خَدِصَلِيِّ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَمَا نَزْدِيكٌ نَبْوَةٌ هِيَ السَّبِيلُ فِيهِ بِالْبَطْنِ
 حَتَّىٰ دَفِنَ ذَلِكَ الْمَكَانَ الَّذِي كَانَ عَبْدُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِيهِ بَسُورٌ وَفَعْرَسٌ دَرِ الْوَادِيٍّ بِطَارَاتَا كَمَا دَرِ الْوَادِيٍّ
 الْمَكَانِ رَاكَةٌ بُوْدَه هِيَ عِبْدُ اللَّهِ بِنِ عَمْرٍو نَبْوَةٌ هِيَ دَرِ الْوَادِيٍّ وَأَنَّ عِبْدَ اللَّهِ بِنِ عَمْرٍو حَدَّثَهُ أَنَّ النَّبِيَّ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ صَلَّى حَيْثُ الْمَسْجِدُ الصَّغِيرُ وَبَدْرُ سَيِّدِ عِبْدِ اللَّهِ بِنِ عَمْرٍو حَدِيثٌ كَرَامٌ نَافِعٌ رَاكَةٌ
 بَدْرُ سَيِّدِ رَسُولِ خَدِصَلِيِّ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَزْدِيكٌ دَرِ الْمَكَانِ سَجْدٌ خُورٌ وَ الْمَسْجِدُ رَفُوعٌ هِيَ بَلَاكَةٌ خَبْرٌ مَبْدَأٌ خُورٌ هِيَ كَمَا أَنَّ
 لَفْظٌ هُوَ هِيَ وَبَدْرٌ بِأَخُوْدٍ مَضَافٌ إِلَيْهِ هِيَ هِيَ زِيْرَا كَمَا هِيَ مَضَافٌ لَمْ يَشُوْرٌ وَكَلَسِيْوِيٍّ جَمَلَةٌ وَدَرِ بَعْضِ نَسَخِ حَنْبِ الْمَسْجِدِ
 وَاقِعٌ هِيَ بَسُورٌ بِبَصُوْرَةِ الْمَسْجِدِ جُزْوَْرٌ بِأَضَافَةٍ حَنْبٌ وَحَنْبٌ مَضْمُونٌ بِأَشَدِّ نَبْرٌ طَرَفِيَّةٌ وَ لَفْظٌ حَنْبٌ بِحَمِيمٍ وَنَوْنٌ وَبَارِ
 مَوْجِدَةٍ كَتَبَتْ وَبِنَابِرٍ لَيْسَتْ مَعْنَى جَبَانٌ بِأَنَّ كَمَا بَدْرُ سَيِّدِ رَسُولِ خَدِصَلِيِّ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَزْدِيكٌ نَبْوَةٌ هِيَ سَجْدٌ صَغِيرٌ وَبَدْرُ
 بَرِ هِيَ مَعْنَى الْمَسْجِدِ الَّذِي دُونَ الْمَسْجِدِ الَّذِي يَشْرَفُ الرَّوْحَاءُ وَانْ سَجْدِيٍّ كَمَا نَزْدِيكٌ سَجْدٌ
 كَمَا دَرِ الْمَكَانِ هِيَ كَمَا مَسْمُومٌ بِشَرَفِ الرُّوحَاءِ وَفَدَاكَ كَانَ عَبْدُ اللَّهِ بِنِ عَمْرٍو يَعْلَمُ الْمَكَانَ الَّذِي صَلَّى فِيهِ
 النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَتَحْقِيقٌ بُوْدَه هِيَ عِبْدُ اللَّهِ بِنِ عَمْرٍو كَمَا مَيْدَانِ أَنْ جَارَا كَمَا نَزْدِيكٌ نَبْوَةٌ
 دَرِ الْوَادِيٍّ رَسُولُ خَدِصَلِيِّ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِنِ مَعْنَى رَيْكٌ هِيَ كَمَا يَعْلَمُ بِفَتْحٍ لَامٌ بِأَشَدِّ نَبْرٌ كَمَا بَدْرُ سَيِّدِ رَسُولِ خَدِصَلِيِّ عَلَيْهِ
 مِنْ الْعِلْمِ مَعْنَى جَبَانٌ بِأَنَّ كَمَا بَدْرُ سَيِّدِ رَسُولِ خَدِصَلِيِّ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَزْدِيكٌ نَبْوَةٌ هِيَ كَمَا نَزْدِيكٌ نَبْوَةٌ هِيَ
 كَمَا دَرِ الْوَادِيٍّ نَزْدِيكٌ نَبْوَةٌ هِيَ كَمَا بَدْرُ سَيِّدِ رَسُولِ خَدِصَلِيِّ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَزْدِيكٌ نَبْوَةٌ هِيَ كَمَا نَزْدِيكٌ نَبْوَةٌ هِيَ

Marfat.com

مکانی را که خوانده بودند نماز را رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در آن مکان بقول نکتته عن یومئذ حین تقوم
 فی المسجد یصلي میگوید عبد الله بن عمر آن مکان موصوف آنجا است از دست راست تو وقتی که استاده مشهور
 در مسجد در آن حال که نماز میخوانی تو و ذلک المسجد علی حافة الطريق الی المنی و انت ذاهب الی مکة
 و آن مسجد صغیر بر کنار راه است و حال آنکه نورونده باشی جانب مکة شریفه و عافه تخفیف غایت است
 بینة و بین المسجد الاکبر و منیه حجر او نحو ذلک در میان آن مسجد و در میان مسجد کلان مسافت
 انداختن است بسنگ یا مانند آن یعنی از مسجد کلان اگر سنگ اندازند مسجد خورده میرسد و آن ابن عمر گاه
 یصلي الی العرق الذی عند منصرف الزحار و بدرستی عبد الله بن عمر بود که نماز میخواند بسوی کوه
 خورده که نزدیک جای کوه است بسوی روه و ذلک العرق انتها طرفه علی حافة الطريق
 و آن کوه خورده انتها طرف بر کنار راه است و عرق یکسره عن همد و سکون راه همد کوه خورده است کذا فی الکرامه
 دون المسجد الذی بینة و بین المنصرف و انت ذاهب الی مکة نزدیک مسجدی که در میان
 آن عرق و در میان محل کوه در انت جانب روه و حال آنکه نورونده جانب مکة معظمه و قدا بتنی بکرمه مسجد
 فلم یکن عبد الله یصلي فی ذلک المسجد و تحقیق بنا کرده شده است آنجا مسجد پس نوشته است عبد الله بن عمر
 که نماز بخواند در مسجد و ابنتی بصیغه ماضی مجهول است از افعال کان یتزکة عن بساره و داره بود عبد الله بن
 عمر که میگذاشت آن مسجد بسوی را جانب چپ خود و پس خورده و یصلي امامه الی العرق نقیه و بخواند عبد
 بن عمر بن آن مسجد جانب آن کوه خورده نفس آن کوه خورده و کان عبد الله یروح من الزحار فلما یصلي
 الظهر حتی یاتنی ذلک المكان فیصلي فيه الطهر و بود عبد الله بن عمر که کوچ میکرد از منزل روه
 پس بخواند نماز ظهر را تا که میرسد آن مکان را که نماز میخواند آنجا آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم پس بخواند عبد
 در آن مکان ظهر را و اذا اقبل من مکة فان من به قبل الصبح بساعه او من اخر الشرحه من
 حتی یصلي بها الصبح و وقتی که می آمد عبد الله بن عمر از مکة مجرب پس اگر میگذاشت بان مکان پیش از صبح یک
 ساعت با از آخر سحر در آن مکان نزول میکرد و میماند آنجا تا که بخواند در آن جا نماز صبح را و فرق در قبل الصبح من
 و در آخر السحرات که اراده کرده است از آخر السحرات من ساعه را پس هر دو مغایر شدند و آن عبد الله

حَدَّثَهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَنْزِلُ تَحْتَ سَرْجَةٍ ضَخْمَةٍ وَبَدْرَسِي عَبْدِ اللَّهِ بْنِ
عَمْرٍ حَدِيثُ كَرْدَانَ نَافِعٍ رَأَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بَوْدًا كَمَا نَزَلَ فِي شَجَرَةٍ عَظِيمَةٍ غَلِيظَةٍ
وَسَرْجَةٍ بَفِجْتِ بْنِ مَهْلَةَ وَسَكُونِ رَأَى هَلْهُ أَمْرًا حَامِلَةً شَجَرَةً عَظِيمَةً وَضَخْمَةً بَفِجْتِ ضَادٍ مَجْمُوعِ أَمْرَانَ
بِمِيطْرٍ أَرْبَعِي كَذَلِكَ الصَّرْحُ بِسَرْجَةٍ كَثِيرَةٍ أَغْصَانِ وَأَوْرَاقِ يَبْدُو أَنَّ الرَّوَيْثَةَ عَنْ يَمِينِ
الطَّرِيقِ تَزْدِيكٌ قَرِيبٌ وَيُتَّكَرُّ رَأَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَفَتْحَ وَادٍ وَسَكُونِ بِأَرْشَاءِ تَحْتَ نَيْبِ
فَتْحِ نَامٍ مِثْلُهُ قَرِيبٌ أَيْ هِيَ فِي مِثْلِهَا مَدِينَةٌ طَيْبَةٌ مَفْدَةٌ فَرَسَخٌ مَسَافَةٌ هِيَ وَوَجَاهُ الطَّرِيقِ
فِي مَكَانٍ بَطْحِ سَهْلٍ جَدِينِ يَفْضِي مِنْ أَكْمَةٍ وَمُقَابِلِ رَأَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَفَتْحَ وَادٍ
وَوَجَاهُ كِبَرٍ وَأَوْضَعُ وَرَأَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِطَرَفِ بَيْنِ الطَّرِيقِ بِأَنْصُوبِ طَرَفِيَّةٍ وَبَطْحِ بَفِجْتِ بِأَمْوَجَةٍ وَسَكُونِ طَارِ مَهْلَةَ
وَكَسْرًا بِعَنَى فَرَاخِ هِيَ وَأَكْمَةٍ بَفِجْتِ هَمْرَةٍ وَكَافٍ دِيمِ مَكَانٍ بَلَدٌ هِيَ دُوَيْنَ بَرِيدِ الرَّوَيْثَةِ بِمَيْلَيْنِ تَزْدِيكٌ
أَزْمَلٌ رَوَيْثَةٌ بَدْرَسِيَّةٌ وَقَدْ انْكَسَرَ أَغْلَاهَا فَانْتَشَى فِي جَوْفِهَا وَهِيَ قَائِمَةٌ عَلَى سَاقٍ وَتَحْقِيقٌ تَكُنْتُ
شَدِيدٌ بِاللَّيْ أَيْ دَرَجَتٌ بَدْرَسِيَّةٌ وَمَا بَلَّكَ دِيدَهُ أَنْ بَلَّادٌ وَرَسْمٌ أَنْ دَرَجَتٌ وَمَا لَانَكَمْ أَنْ دَرَجَتٌ هِيَ
بِرَأَى وَدُوَيْنِ سَاقِهَا كَثِيرٌ كَثِيرٌ وَدَرَبِي أَنْ شَجَرَةٍ نَوْدِيَّةٍ رَيْكِي هِيَ بِسَاقِهَا أَنْ دَرَجَتٌ تَلَهَا
رَيْكِي هِيَ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو حَدَّثَهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ صَلَّى فِي طَرَفِ
تَلْعَةٍ مِنْ وَرَاءِ الْعَرَجِ وَأَنْتَ ذَاهِبٌ إِلَى هَضْبَتِ وَبَدْرَسِي عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو حَدِيثُ كَرْدَانَ نَافِعٍ رَأَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَازِلًا فِي شَجَرَةٍ كَثِيرَةٍ مِنْ أَمْرَانَ أَيْ رُوَانٍ مِثْلُهَا رَسُولٌ هِيَ كَمَا نَامَ أَنْ عَجَبٌ هِيَ
وَمَا لَانَكَمْ تَوْرُونَ جَانِبَ هَضْبَةٍ وَتَلْعَةٍ بَفِجْتِ تَارِثَاءَ فَوْقِهَا وَسَكُونِ لَامٍ وَفَتْحِ عَيْنِ مَهْلَةَ جَانِبِ رُوَانِ شَدِيدٌ أَبٌ
أَزْمَلٌ لِسْوِي لَسِي وَأَيْنِ أَرْغَاتٍ مَتَضَادَةٌ هِيَ كَثِيرَةٌ رَأَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِأَمْوَجَةٍ بَفِجْتِ عَيْنِ مَهْلَةَ وَسَكُونِ
رَأَى هَلْهُ أَمْرًا جَمْعٌ قَرِيبٌ جَمْعٌ دَرَبِي أَنْ قَرِيبٌ وَدَرَبِي رَوَيْثَةٌ لَسِي دَهْ بِأَمْوَجَةٍ مَسَافَةٌ هِيَ وَفَتْحِ
بَدْرَسِي ضَادٍ مَجْمُوعِ أَمْرَانَ مَسَافَةٌ بَرَوِي زَيْبِ هِيَ عِنْدَ ذَلِكَ الْمَسْجِدِ قَبْرٌ أَنْ أَوْثَلَتْ عَلَى الْقَبْرِ وَرَضِمٌ
مِنْ حَجَارَةٍ تَزْدِيكٌ أَنْ مَسْجِدٌ قَبْرٌ بَدْرَسِيَّةٌ قَبْرٌ بَرَانِ قَبْرٌ لَمِي بِرَمِ نَهَادَةٌ هِيَ جَنْبِي أَرْسَنُ كِلَانَ وَرَضِمٌ بَفِجْتِ
مَهْلَةَ وَسَكُونِ ضَادٍ مَجْمُوعِ صَحْرٌ بَعْضٌ أَنْ بِاللَّي بَعْضٌ نَهَادَةٌ هِيَ عَنْ يَمِينِ الطَّرِيقِ عِنْدَ سَلَامَاتِ الطَّرِيقِ

مسله نقل فتاوا قاضی خان
 ولا يجوز قراءة القرآن في خمسة مواضع عند النائم
 والمجنون وعند الطيب وعند المشغول بعمل
 الغير وعند المصلي لمن فتاوا قاضی خان
 بلا انکم خواندن قرآن مجید در خانرا اهل رفا
 نیست امام ابو حنیفہ را در مهاوی اورده است
 است کسی اگر کسی در خانرا اهل میت رفت
 کلام اللہ یک رکوع میخواندن تمام خواندن
 بر وی حرام گردد و در دیوان خدا تعالی است
 یک حرف از جمله علم کی خوانده است باز یاد
 نخواهد آمد خدا تعالی پرسد که الطالب دنیا
 چه طور در دنیا کلام من خوار کرده بودی
 این همه جواب نخواهد داد چو خدا تعالی حضرت
 پیغمبر علیہ السلام خواند و فرموده کی یا محمد
 این بنده من است راست تو پرسید از دینان
 چه طور کلام الله خوانده است پیغمبر علیہ السلام

بَيْنَ وَبَيْنَكَ الْمَسْجِدَاتِ اجنب است راه نزدیک درختان در میان زمین و درختان با نزدیک بخوبی روزی
همان بخوابد سلامت بفتح ثبیب مبدء و کرام سخاات است و بفتح لام جمع ستمت و آن درختی است که درخت کوه میشود و در
آن بوست حیوان را گمان عبد الله یروخ من العرج بعد ان تبتیل شمس بها جری فی صلی فی صلی
فی ذلک المسجد بود عبد الله بن عمر که کوچ میکرد از قریه عرج بعد زوال آفتاب در سختی روز و بنام روزی بخوبی
ظهر در آن مسجد یعنی با وجود وقت ظهر در منزل نماز ظهر خوانده کوچ میکرد بری آنکه نماز در جایی نماند
حضرت نماز خوانده باشند از جهت تبرک والا نه نماز را پیش از کوچ در منزل خوانده کوچ میکرد که عبد الله بن
عمر حدیثه ان رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم نزل عند سرحات و بدرستی عبد الله بن عمر حدیث
کرد آن نافع را که بدرستی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نزل فرمودند نزد درختان بزرگ در سرحات بفتح سین و در
مهمترین درختان بزرگ عن یسار الطریق فی مسیل جون هر شاذ ذلک المسیل یصح بکرم حضرت
آن درختان بزرگ که واقع اند از جانب جب راه در جای روان شدن آب نزدیک شسته گویی که نام آن هر شاذ
بفتح ثا و سکون راه مبدء و ثبیب مجرای آن مسیل منصف و سوسنه است با طرف هر شاذ و هر شاذت کوهی است در جای کوه
مدینه طیبه و راه شام شریف یکی میشود آنجا نزدیک جحفه بینه و بین الطریق قریب من غلوة در میان آن مسیل
و در میان راه و سب از سافت پیر انداز است و کان عبد الله یصلی لی سرحه هی اقرب السرحات
الی الطریق و هی اطول من بود عبد الله بن عمر که میخواند نماز بسوی درختی که نزدیک ترین درختانست بسوی راه
و آن درخت دراز ترین درختان است کاتبی مستند و ان عبد الله بن عمر حدیثه ان النبی صلی الله
علیه و آله و سلم کان یترک فی المسیل الذی فی اذن من الظهران و بدرستی عبد الله بن عمر حدیث
کرده است آن نافع را که بدرستی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بودند که نزل میکردند در سبیلی که واقع است در نزدیک
مکان از مر الظهران و آن قریب است که الحال نامیده میشود بطن بر و بر چند کوه است از مکه بسوی مدینه و مر الظهران بفتح هم
و شد بدر راه مبدء و بفتح طایر و سکون ماست قبل المدینه حین یهیه من الصفا و است نزل فی بطن
ذلک المسیل عن یسار الطریق و انت ذاهب الی مکه بجانب مدینه طیبه و تینی که فرودی آبی از او بارها
صفاوات نزل میکند نو در بطن آن مسیل از جانب جب راه و حال آنکه تور و نده بسوی مکه مظهر و قبل مکه و آن یعنی

بناست و صفوات پنج سار همد و سکون فاجع صفر است و آن وادیه است با کوههاست که بعد از الظهران است لیس

بَيْنَ مَنَزِلِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّهِ وَسَلَّمَ وَبَيْنَ الظَّرِيفِ الْأَرْمِيَةِ بِحَجْرٍ نَمِيتٍ فِي مِثْقَالِ فَرَسٍ فِي مِثْقَالِ

رسول خدا صلی الله علیه و اله و در میان راه مقدار سافت سنگ نذر و آن عبد الله بن عمر حدثه ان

النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَنْزِلُ بِذِي طَوًى وَبَدْرُ سَنِي عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ حَدِيثُ كَرْدَانٍ نَافِعٌ كَبِيرٌ

رسول خدا صلی الله علیه و اله و سلم بودند که نزول میکردند در منزل ذی طوی بضم طاء مهلم موضع است در مکه معظمه و یکت و بجای

حَتَّى يَصْبِحَ بِصَلَى الصُّبْحِ حِينَ يَقْدَمُ مَكَّةَ وَشَبَّ يَكْذُرُ بِنِزْمٍ وَرَأَى ذِي طَوًى تَاكُمُ مَسْجِدَ مَكَّةَ وَرَأَى نَجْمًا فِي مِثْقَالِ فَرَسٍ فِي مِثْقَالِ

وقتی که از بجای می آمدند در مکه معظمه و مصلی رسول الله صلی الله علیه و اله و سلم ذلك على الكعبة غليظة ليس

فِي الْمَسْجِدِ بِنِي كَثْمَةَ وَصَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّهِ وَسَلَّمَ أَنَّ مَسْجِدَ ذِي طَوًى هُوَ بِنِزْمٍ كَلَانٍ هُوَ نَمِيتٌ

در مسجدی که بنا کرده شده است اینجا و لکن اسفل من ذلك على الكعبة غليظة و لکن با بان نر از ان مسجد بر لبی

كلان الكعبة بفتح هاء موضع مرتفع از جمع چیزها که در کرد اذ انت با شته از یک سنگ و ان عبد الله حدثه ان

النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّهِ وَسَلَّمَ اسْتَقْبَلَ فُرْضَتِي الْجَبَلِ الَّذِي بَيْنَهُ وَبَيْنَ جَبَلِ الطَّوًى بِلِخْوِ الْكَعْبَةِ

و بدرستی که عبد الله بن عمر حدیث کرد آن نافع را که بدرستی رسول خدا صلی الله علیه و اله و سلم متوجه شدند و فرضه کوهی

که در میان الحفرت و در میان کوه دراز است جانب کعبه و فرضه بضم فاء و سکون را مهله و فتح فال معجمه را در راه بسوی کوه

فَجَعَلَ الْمَسْجِدَ الَّذِي بِنِي كَثْمَةَ لِسَارِ الْمَسْجِدِ بِطَرْفِ الْأَكْمَةِ لَيْسَ كَرْدَانِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ مَسْجِدٌ إِلَّا بِنَا

کرده است دست چپ مسجد بر طرف پشته و بسا المسجد بقول جبل است و بطرف الاكمة صفت مسجد ثانی است و مصلی

النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّهِ وَسَلَّمَ اسْفَلَ مِنْهُ عَلَى الْأَكْمَةِ الشُّوْءُ آدِرُ وَصَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّهِ وَسَلَّمَ

و سلم با بان نر از ان مسجد بر پشته سیاه تدع من الاكمة عشرة اذرع او نحوها ثم تصلى مستقبل

الْفُرْضَتَيْنِ مِنَ الْجَبَلِ الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَ الْكَعْبَةِ يَكْذُرُ فِيهِ زَيْبَةُ كَرْدَانِ بِنِزْمٍ كَلَانٍ هُوَ نَمِيتٌ

حال الكعبة متوجه شونده تو و فرضه از کوهی که در میان تو و در میان کعبه است و بز این نیت که بوده است این عمر که نماز

میخواند درین مواضع برای تبرک و این منافی نیت چندی را که روایت کرده شده است از کراهت بد روی که حضرت

عمر با شد برای آنکه آن کراهت محمولست بر اعتقاد و جوبان و سپردی عبد الله محفوظ است ازین اعتقاد و همیشه

دوم تبرک بگردن بجاوضع نماز آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم پیش کشد کسی که آمد بعد از آن و انفاق کرد
از او هیچ بس ترک داده شد گاه گاه و همچنین لایق است عالم را وقتی که ببیند دوم را که التزم میکنند
بنوافل التزم شد به خصت دهد در ترکان گاه گاه باب سنة من خلفه ابن باب

بتنویس است ستره امام ستره که است که در پس وی است یعنی همان ستره امام کفایت میکند در قوم را نیز و پیش
هر واحد علاقه مشروع نیست و شخصی که نماز بخواند و پیش وی دیواری یا چیزی دیگر نباشد او را می باید که ستره
استاده کند و ستره بضم بین مهند چیزی که پوشیده میشود بان و مراد بان اینجاست باغیر آن از آن چیزی که پیش
خود نهد مصلی تا پرده شود میان او و میان گذرنده و متمیز شود بان جای سجده و گفته اند که حکمت در آن اینست
که منع کند چشم را از دیدن ما و در آن منع کند که را که احتیاجاً برکت عبور را پیش او و منع نهد را از نزدیکان تا مغز

نشود خاطر مصلی کذافی الکرمانی حدیثنا عبد الله بن یوسف اخبرنا مالک عن ابن شهاب
عن عبيد الله بن عبد الله بن عتبة عن عبد الله بن عباس حدیث کرد ما را عباد الله بن یوسف
گفت خبر داد ما را امام مالک از ابن شهاب از عبد الله بن عباس حدیث کرد ما را عباد الله بن یوسف

که صحابی جلیل القدر است انه قال اقبلت راكبا على حمار انا وانا يومئذ قد ناهرت
الاختلام که بدستی آن ابن عباس گفت آدم من در آن حال که سوار بودم بر ماده خری و حال آنکه من در آن

روز تحقیق نزدیک شدم بلوغ را و رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم یصلی بمنی الی غیر حدیث
موردت بین یدکی بعضی الصف و حال آنکه رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم نماز میخواند در منی بسوی طرف
که غیر دیوار بود یعنی بسوی ستره که عبا یا غیر آن باشد و در بنجا موصوف غیر مجذوفت ای شی غیر جدار بس که ششم من بعضی

فنزلت و أرسلت الاکان بروع فدخلت فی الصف فلم ینکر ذلك علی احد پس فرود

آدم و گذار ششم آن ماده خرد را در حالتی که میپرد بس داخل شدم در صف بس انگار نکرد آن گذار ششم را پس پس
صف و گذار ششم آن ماده خرد ششم آن زمین کسی بس دلالت کرد این حدیث بر جواز مرور پیش بعضی صف در حالتی که پیش
امام ستره باشد و صحت نمازی که در آن مرور مار واقع شده باشد و چون ستره امام بس اگر کسی تو که لازم نمی آید
ازین مذکور اطلاع آنحضرت بران برای احتمال آنکه صف جابل شده باشد دیدن حضرت را جواب داده شده است

که آنحضرت میدیدند در نماز از بس خود چنانچه میدیدند از پیش خود حدیثاً استحاق حدیثاً ثنا عبد الله بن
 نمیر حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر عن نافع عن ابن عمر حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر عن نافع عن ابن عمر حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر
 ما را عبد الله بن نمیر بن نون گفت حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر عن نافع عن ابن عمر حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر عن نافع عن ابن عمر
 بن عمر بن الخطاب از نافع عن ابن عمر عن نافع عن ابن عمر حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر عن نافع عن ابن عمر حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر
 صلی الله علیه و آله وسلم کان اذا خرج یوم العید امر بالحرية فتوضع بين يديه
 فیصلي اليها که بدستی رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم بودند وقتی که برآمدند روز عید امر میکردند خادم خود
 بگرفتن آن حربه که مراد بان حربه نیم نبره است پس نموده میشد پیش آنحضرت پس آنحضرت نماز میخواندند بسوی حربه
 والناس وراهه وكان يفعل ذلك في السفر فمن ثمة اتخذها الامراء و حال آنکه مردم پس
 آنحضرت بودند آنحضرت که میکردند از سفر یعنی در سفر همیشه حربه راسته میساختند پس از آنجا گرفته اند از آن
 امر یعنی حربه را روز عید پیش او بردن از آنجا مرسوم شده حدیثاً ثنا ابو الولید حدیثاً ثنا شعبه عن
 عون بن ابی جحيفة قال سمعت ابا جحيفة حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر عن نافع عن ابن عمر حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر
 گفت حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر عن نافع عن ابن عمر حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر عن نافع عن ابن عمر حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر
 بن عمر و نافع عن ابن عمر حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر عن نافع عن ابن عمر حدیثاً ثنا عبد الله بن عمر عن نافع عن ابن عمر
 الظهر ركعتين والعصر ركعتين که بدستی رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم نماز خواندند با صحابه در طحا
 که آن مکانی است در خارج مکه معظمه گفته میشود آنرا الطح و حال آنکه پیش آنحضرت نیم نبره است ظهر او دو رکعت و عصر او
 دو رکعت و غنزه بفتح عین همد و نون نیم نبره را گویند لیکن آهن آن نیز آن می باشد بخلاف ریح که آهن آن بالا
 نمی باشد و بین بدیه غنزه جمله عالیه است و نصب رکعتین بنا بر حالیت است یا بدل است از مفعول صلی یسر
 بین المروة والحمار و لما لینی که میکند پیش آنحضرت یعنی پیش نیم نبره آنحضرت بخلاف مضاف زن و
 یعنی ستره کرده بودند حضرت غنزه را پس از پیش گذشتن این چیزها از ستره پاک نمیداشتند باب
 قدر که میبغی ان يكون بين المصلي والسترة باليت در میان آنکه قدر چند کرمی باید فاصله باشد
 در میان مصلی و در میان ستره لفظ کم را اگر چه صدارة کلام است استقامتیه باشد یا جزیه لیکن مضاف بروی مقدم میشود

برای آنکه کم با مضاف خود در حکم کلمه واحد است حَدَّثَنَا عُمَرُ بْنُ زُرَّارَةَ أَخْبَرَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ أَبِي
حَازِمٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ حدیث کرد ما را عمرو بن زرارہ بفتح عین مہملہ در اول و ضم زار معجم
 و راء مہملہ مکررہ در میان ہر دو الف در ثانی گفت خبر دار ما را عبد العزیز بن ابی حازم بجاء مہملہ و زار معجم نام او سلم است
 از پدر خود سہل بن سعد کہ صحابی است و در یک نسخہ مہمل محض است بی ذکر ابن سعد قال کان بن مصلی رسول اللہ
 صلی اللہ علیہ والہ وسلم و بین الجدار ممر الشاة گفت سہل بودہ است فاصلہ در میان جا نماز آن
 حضرت و در میان دیوار قبیلہ مقدار جایی گذشتن شاة و ممر الشاة مرفوع است یا برای آنکہ نامہ و این مرفوع
 انت و یا از برای آنکہ این اسم است و بین الجدار کہ ظرف است خبر مقدم است حَدَّثَنَا الْمَكِّيُّ حَدَّثَنَا يُونُسُ
بْنُ عَجِيدٍ عَنْ سَلَمَةَ حدیث کرد ما را مکئی گفت حدیث کرد ما را یزید بن عسید بضم عین مہملہ از سلم بفتح
 مہملہ و لام ابن الاکوع است قال کان جدار المسجد عند المنبر ما كادت الشاة تجوزها
 گفت سلم بودہ است دیوار قبیلہ مسجد آنحضرت نزد منبر قریب بودہ است شاة کہ بگذرد و تجاوز کند آن منبر
 کہ ما بین منبر و دیوار مسجد بود چون بظاہر در ہر دو حدیث منافات جواب دادہ اند کہ نفی و نفی کہ بر کاد و ظل
 میشود برای نفی ہم می باشد و گاهی برای بر اثبات ہم می باشد احتمال است کہ اینجا برای اثبات باشد کہ در منبر و
 دیوار مسجد فاصلہ قلیل بود و در حدیث سابق فاصلہ در دیوار مسجد و مصلا آنحضرت مذکور بود و در بعضی آن تجاوز
بَابُ الصَّلَاةِ إِلَى الْحَرْبَةِ بَابُ در نماز خواندن بجانب حربہ یعنی سترہ ساختن حربہ را
حَدَّثَنَا مُسَدُّ بْنُ حَبِيْبٍ عَنْ عَجِيْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ أَخْبَرَنِي نَافِعٌ حدیث کرد ما را مسد گفت حدیث کرد ما را یحیی از عسید بن عبد اللہ بن عمر
 عن عبد الله بن عمر بن حفص بن عاصم بن عمر بن
 الخطاب رضی اللہ عنہم گفت خبر داد مرا نافع از مولای خود عبد اللہ بن عمر ان النبی صلی اللہ علیہ والہ
 وسلم کان یُرکِّزُ لَهُ الحَرْبَةَ فَيُصَلِّيُ کہ بدستی رسول خدا صلی اللہ علیہ والہ وسلم بودند کہ فلان سترہ
 میت برای آنحضرت حربہ را در زمین و آن حربہ کم از نیزہ بودہ است و بکان آن ہینا بود پس نماز میخواندند
 آنحضرت جانب آن یعنی سترہ میساختند بَابُ الصَّلَاةِ إِلَى الْعِزَّةِ بَابُ در میان نماز
 خواندن جانب نیم نیزہ و سترہ ساختن از حدیثنا آدم حدیثنا شعبہ حدیثنا عون بن

ابی جحیفه قال سمعت ابی حدیث کرده مارا آدم این ایاس گفت حدیث کرد مار انعبه گفت حدیث کرد مار
 عون بفتح عین مهله ابن ابی جحیفه بضم حیم وفتح حاء مهله گفت شنیدم من پدر خود را که اباجحیفه است قال خرج
 علينا رسول الله صلى الله عليه واله وسلم بالهاجرة وكفت ابو جحيفه برآمدند بر رسول خدا صلی الله
 علیه وآله وسلم در شده گری نیم روز قاتی بوضوء فتوضأ فصلى بنا الظهراً والعصر وبين يدي
 عنزة پس آورده شد آب وضو برای آنحضرت پس حضرت وضو ساختند پس خوانده شد آنحضرت با ما نماز ظهر
 وعصر او حال آنکه پیش آنحضرت نیم نيزه بود والمرأة والحمار يرون من وراءها وزن وخرم وری
 کردند از پس نیم نيزه و این جمع صلاتین در سفر بود چنانچه مذکور شد شافعی است و امام ابو جحیفه این حدیث جمع را
 در سفر منسوخ میگویند سوای حج و عرفات و احتمال میفرماید که مختص مذکور ذوی العقول است یا باعتبار حسن
 حار و امراه است و یا باعتبار آنکه مراد حار و راکب حار است پس شد مذکور چون راکب از عقلا است و مذکور
 تغلیب این نموده میفرماید جمع مذکور آورده حدیثنا محمد بن حاتم بن بزيع حدیثنا شاذان عن
 شعبه عن عطاء بن ابی ميمون حدیث کرد مار احمد بن حاتم بن بزيع بفتح باء موحده و کسر زاء جمع
 بارشاة تحتانیة اخر ان عین مهله گفت حدیث کرد مار شاذان بنین و ذال مجتهدین اخر ان نون از شعبه از
 عطاء بن ابی ميمون قال سمعت انس ابن مالك قال كان النبي صلى الله عليه واله وسلم
 اذا اخرج حاجته تبعته انا و غلام كفت عطا که تابعی است شنیدم من انس بن مالک که گفت
 بودند رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم وقتی که می برآمدند برای قضاء حاجت خود تابعی می شدم من او را
 و یک کودک دیگر و معنای عکانة او عصا او عنزة و معنای اداة فاذا اخرج من حاجته
 ناولناه اولاد او و با بایان عکازه بود یا عصا بود یا عنزة بود و این شکر را و است که عکازه
 کفت یا عصا کفت یا عنزة کفت و عکازه بضم عین مهله و تشدید کاف عصا است و بی سنان را عصا
 میگویند و عنزة بفتحات دراز تر از عصا و کوتاه تر از رخ لیکن رخ را آهن بالای باشد و عکازه و عنزة را
 پایان لیکن عکازه کوتاه است از عنزة و در بعضی نسخ بجای عنزة نموده است یعنی آن هر کدام و با بایان
 او نداب بود از چرم پس وقتی که فایغ میشدند آنحضرت از حاجت خود میدادیم ما آنحضرت را ادا ده

کبره نمره است پس استجا میکردند بآنکه استجا میکردند بکونج و وضو میکردند بآب و میگفتند زمین سخت را بگفته نمره نفا
 حاجت از جهت خوف ریشاشه و نیز نماز میخواند بسوی آن غنچه یعنی غنچه راسته میکردند **بَابُ السُّنَّةِ**
بِمَكَّةَ وَغَيْرِهَا بَابُ در بیان آنکه ستره کردن مستحب است برای دفع کدزنده در پیش مصلی در مکه باشد مصلی یا غیر
 آن حدیثنا سلیمان بن حرب حدثنا شعبه عن الحكم عن ابي جحيفة حديث كرومارا
 بن حرب يفتح حار مهله وسكون مهله واخران باه موصدوه كفت حديث كرومارا شعبه بن حجاج از حکم بفتح حار مهله وکاف ان
 عیبه بضم عین مهله وفتح ناشاه فوفیه از ابی جحیفه که نام او وهب است ابن عبد الله قال خرج رسول الله صلى الله
 عليه واله وسلم بالهجرة فصلى بالطحاء الظهر والعصر كعتين كفت ابو جحيفة را بعد از رسول
 خدا صلی الله علیه و اله و سلم در رکعت نیم و زلس نماز خواندند در طحا که ظهر را و عصر را و در رکعت و نصب بین
يَدِيهِ عَنزَةٌ وَتَوَضُّؤُا فَجَهْلُ الثَّامِسِ يَمَسُّحُونَ بِوَضْوِئِهِ و ستاده کرده اند پیش خود و غنچه را از برای ستره
 و وضو کردن پس شروع کردند مردم که مسح میکردند بآب وضو آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم از جهت تبرک و وضو بفتح واو
 آب وضو را میگویند یعنی بآبی که باقی مانده از وضو آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم یا آن آب که از اعضاء آنحضرت صلی الله
 علیه و اله و سلم نفاطر میکرد و او اعطف برای مطلق جمع است برای ترتیب نیست تا اشکال وارد شود که نصب غنچه
 و وضو بعد از نماز بمعنی وارد و بعدی در ذکر دلالت بر بعدی و وجودی ندارد و اگر او حالیه باشد عدم و در اشکال
 فی هر ترتیب و استنباط کرده میشود ازین جور تبرک بجزئی که مس کرده است با بدن صالحان را و طهارت آب مسخ
 و باید دانست که حکمت در ستره نهادن دفع کردن کدزنده است از پیش مصلی و استحباب آن در مکه و غیر آن نیست
 فوق در منع مرور از پیش مصلی در میان مکه و غیر آن لیکن بعضی جا نیز داشته اند طایفین را گذاشتن از پیش مصلی برای
 صورت نه غیر آن **بَابُ الصَّلَاةِ اِلَى السُّطُوَانَةِ** بآبست در بیان استحباب نماز
 بسوی سطوانه مواسطوانه بینه قطعیه مضمونه ستون را گویند برای آنکه آن ستون اولی است که باشد ستره از غنچه
وَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ الْمَصْلُوكُونَ أَحَقُّ بِالسُّوَارِيِّ مِنَ الْمُتَحَدِّثِينَ إِلَيْهَا و گفته است عمر بن
 الخطاب رضی الله عنه نماز خوانندگان منرا وارتر اند بستونها و ستره با آنها از سخن گویندگانی که گمیه کنندگانند بسوی
 ستونها برای آنکه آن هر دو اگر چه بیشتر کنند در حاجت بسوی آن ستونها لیکن نماز خوانندگان احق اند زیرا که آن عباد

تخففت و رأی ابن عمر رجلاً یصلي بين الأسطوانتين فأدناه إلى سارية فقال صل إليها
 و دید عبدالسد بن عمر کم روی را که نماز میخواند در میان دو ستون بس قریب گردانید اورا بسوی یک ستون پس گفت
 نماز خوان بسوی آن ستون حدثنا المکی بن ابراهیم حدثنا ابن یزید بن ابی عبید حدثنا
 مکی بن ابراهیم حدثنا کرمار بن زید بن ابی عبید بن مهران عن مهران بن مهران قال كنت اتي مع سلمة بن الاكوع
 فضلي عند الأسطوانة التي عند المصحف كفت بزید که معنی سلمة تابعی است بودم من که می آدم سلمه
 بن الاکوع بس نماز میخواند نزد من و سلمه بن مهران از من پرسید که نهاده شده است آن مصحف آنجا از زمان حضرت عثمان رضی الله
 عنہم نقلت یا ابا سلم اراک تحریکی الصلوة عند هذه الأسطوانة بس کفتم من سلم بن الاکوع را
 ای ابا سلم بلفظ اسم فاعل از اسلام کنست سلمه است می بینم من ترا که کوشش میکنی نماز را نزدیک این ستون و اراک
 بنم همزه است بمعنی ابصرک قال فاتی رأیت النبی صلی الله علیه واله وسلم تحریکی الصلوة
 عندها کفت سلمه بن الاکوع زیرا که دیده ام من رسول خدا را اصلی الله علیه واله وسلم که قصد میکرد نماز را
 نزد این ستون حدثنا قبیصة حدثنا سفيان عن عمرو بن عامر عن النس حدثنا کرمار
 بن قبیصة بن جوف و کرم بن موهده بن حنیة و جاهد مهران بن عتبة الکوفی است کفت حدثنا کرمار اسفیان نوری از عمرو بن
 عامر بفتح عین مهران در اول و کرم بن موهده بن حنیة کوفی انصاری است از انس بن مالک که صحابی مشهور است قال القدر رأیت
 كبار اصحاب النبي صلی الله علیه واله وسلم یبتدرون السوراء عند المغرب
 کفت انس بن مالک هر اینه تحقیق دیده ام من بزرگان اصحاب رسول خدا اصلی الله علیه واله وسلم را که سارعت
 و مبادرت بمنمودند ستونها را نزد اذان مغرب و در بعضی نسخ بجای رأیت ادراکت واقع است و مید
 بدل ممل است و زاد شعبه عن عمرو بن عثمان عن النس حتى يخرج النبي صلی الله علیه واله وسلم
 و زیاده کرده است شعبه که راوی عمرو است از عمرو و از انس این عبارت را که حتی الی اخره باشد و معنی آن اینست که
 مبادرت بسوی ستونها اصحاب رسول خدا اصلی الله علیه واله وسلم نزد اذان مغرب میکردند و بوافل مشغول میشدند
 تا بر آمدن رسول خدا اصلی الله علیه واله وسلم و این مسند امام شافعی است در شرح و تفسیر رکعتین بعد اذان المغرب
 و امام ابو حنیفه رضی الله عنه میفرماید که این در اول شروع بود بعد اذان شروع شد با ارب الصلوة

بَيْنَ الشَّوَارِئِ فِي غَيْرِ جَمَاعَةٍ بَابُ اسْتِزْهَابِ حُكْمِ نَارِ دَرِيَّانِ سَوْتُونَ فِي غَيْرِ جَمَاعَةٍ وَبِهِمْ جَمَاعَةٌ بَابُ اسْتِزْهَابِ حُكْمِ نَارِ دَرِيَّانِ
 وَهِيَ هِيَ مِنْ أَهْلِ كَهْلِيٍّ بَابُ اسْتِزْهَابِ حُكْمِ نَارِ دَرِيَّانِ سَوْتُونَ فِي غَيْرِ جَمَاعَةٍ وَبِهِمْ جَمَاعَةٌ بَابُ اسْتِزْهَابِ حُكْمِ نَارِ دَرِيَّانِ
 حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَاعِيلَ حَدَّثَنَا جُوَيْرِيَةٌ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ حَدِيثُ كَرْدَمَارِ مُوسَى بْنِ إِسْمَاعِيلَ
 كَقَوْلِهِ حَدِيثُ كَرْدَمَارِ جُوَيْرِيَةَ ابْنِ إِسْمَاعِيلَ الصَّنْعِيُّ وَجُوَيْرِيَةُ بِمِصْرَ مِصْرِيَّةٌ وَأَنَّ إِذَا عَلِمَ شَيْءٌ فِي دَرِيَّانِ
 رَجُلًا مِنْ أَهْلِ نَافِعٍ مَعْتَقٌ عَبْدُ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ دَخَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ الْبَيْتَ وَأَسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ وَعُثْمَانُ بْنُ طَلْحَةَ وَبِلَالٌ كَقَوْلِهِ حَدِيثُ كَرْدَمَارِ
 ابْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا وَدَاخِلٌ شَدِيدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَعَبِيْرَةَ ابْنِ زَيْدٍ خَادِمَةَ الْخَطَّابِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَعُثْمَانُ بْنُ طَلْحَةَ حَاجِبُ كَعْبِيْرَةَ وَمُصَاحِبُ مِفْتَاحِ الْبَيْتِ وَبِلَالٌ مُؤَدِّبُ الْخَطَّابِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 فَأَطَالَ ثُمَّ خَرَجَ وَكُنْتُ أَوَّلَ النَّاسِ دَخَلَ عَلَيَّ أَنْزَلَهُ لَيْسَ دَرِيَّانِ الْخَطَّابِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 دَرِيَّانِ كَعْبِيْرَةَ بِرَبِّهَا وَدَاخِلٌ شَدِيدٌ بَدُوٌّ مِنْ أَوَّلِ مَرْدَمَانَ دَرِيَّانِ قَالَ دَاخِلٌ شَدِيدٌ لَيْسَ الْخَطَّابِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَالثَّرْبِيُّ بَعْدَهُ وَفَتَحَ نَارَ مِثْلِهِ هِيَ وَيَا كَبِيْرَةَ هَمْرَةَ وَسَكُونُ نَارَ مِثْلِهِ هِيَ فَسَأَلْتُ بِلَالًا أَيْنَ
 صَلَّى قَالَ بَيْنَ الْعَمُوْدَيْنِ الْمَقْدَمَيْنِ لَيْسَ بِرَبِّهَا مِنْ بِلَالِ رَأَيْتُهَا نَارًا الْخَطَّابِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 وَكَقَوْلِهِ حَدِيثُ كَرْدَمَارِ عَمْرِو بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ
 آلِهِ وَسَلَّمَ دَخَلَ الْكَعْبَةَ وَأَسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ وَبِلَالٌ وَعُثْمَانُ بْنُ طَلْحَةَ كَقَوْلِهِ حَدِيثُ كَرْدَمَارِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دَاخِلٌ شَدِيدٌ كَعْبِيْرَةَ ابْنِ زَيْدٍ خَادِمَةَ الْخَطَّابِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَبِلَالٌ
 مُؤَدِّبُ الْخَطَّابِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَعُثْمَانُ بْنُ طَلْحَةَ حَاجِبُ كَعْبِيْرَةَ وَمُصَاحِبُ مِفْتَاحِ الْبَيْتِ وَبِلَالٌ
 مَكْتُوبٌ فِيهَا لَيْسَ بِرَبِّهَا دَرِيَّانِ عُمَرَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَدَرِيَّانِ الْخَطَّابِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دَرِيَّانِ كَعْبِيْرَةَ ابْنِ زَيْدٍ خَادِمَةَ الْخَطَّابِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَبِلَالٌ
 وَآلِهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ بِرَبِّهَا مِنْ بِلَالِ رَأَيْتُهَا نَارًا الْخَطَّابِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَبِلَالٌ حَاجِبُ كَعْبِيْرَةَ

عَمُودًا عَنْ لَيْسَارِهِ وَعَمُودًا عَنْ يَمِينِهِ وَثَلَاثَةً أَحْمَدُ وَرَأَاهُ كَقَوْلِ بِلَالٍ كَرَدَانِيذِ رَسُولِ
 ضَامِلِي السُّدِيِّ وَالْوَسْمِيِّ كَيْسَتُونَ رَأَى جَانِبَ حَيْبٍ خُودِيكَ سَتُونَ رَأَى جَانِبَ رَسْتِ خُودِيكَ سَتُونَ
 بِرُحُودِ كَانَ الْبَيْتُ يَوْمَئِذٍ عَلَى سِتَّةِ أَحْمَدِ ثُمَّ صَلَّى وَبُودَ غَاةَ كَعْبِهِ دَرَانِ رُوزِ رَشْتِ سَتُونَ
 ذِي سِتِّ مَنَافَاةَ دَرِيَانِ قَوْلِ بِلَالٍ فِي رِوَايَتِ سَابِقِهِ صَلَّى بِنِ الْمَعْمُودِيْنَ الْمُقَدِّمِيْنَ وَدَرِيَانِ قَوْلِ دَرِيَانِ
 جَعَلَ عَمُودًا عَنْ لَيْسَارِهِ وَعَمُودًا عَنْ يَمِينِهِ وَثَلَاثَةً أَحْمَدُ وَرَأَاهُ أَرَى مَشْكَالَ مَشِيئِهِ قَوْلِ دَرِيَانِ وَكَانَ الْبَيْتُ يَوْمَئِذٍ عَلَى
 سِتَّةِ أَحْمَدَ بَرَايَ أَنَّهُ دَرِيَانِ قَوْلِ الشَّعْرَاءِ بَأَنَّكَ بُوْدَةُ هِتْ أَرِيَا رِيَا زِيَمِيْنَ دُوسْتُونَ وَجَوَابُ دَاوُدَ
 بِأَنَّكَ لَفْظُ عَمُودٍ حَيْثُ سِتِّ مَحْتَمِلٌ وَاحِدٌ رَأَى ثَلَاثَةَ الْكَذَابِي الْقِسْطَلَانِي وَجَوَابُ دِيكَرِ أَنَّهُ سَتُونَ كَمَا خَفَرْتِ
 صَلَّى السُّدِيُّ وَالْوَسْمِيُّ أَنَّهُمَا رَأَى حَيْبَ خُودِيكَ دَرِيَانِ بِرَسْمَتِ وَاحِدَةٍ بُوْدُ نِيْعِنِي بَرَابَرِيكَ بُوْدُ دُوسْتُونَ مُقَدِّمِ
 كَمَا بَيْنَ أَنَّهُمَا سَتُونَ نِيْعِنِي بِرَسْمَتِ وَاحِدَةٍ بُوْدَا مَا يَكُ سَتُونَ دِيكَرِ سَامَتِ وَمُقَابِلِ سَبِيحِ كَدَامِ أَرَانِ سَتُونَهَا
 لِيَنَّ بِلَالُ بَانَ سَتُونَ سَامَتِ كَرُوْدَ أَرَانِ بِي كَمَا سَامَتِ بُوْدَا مَا يَكُ سَتُونَ دَرِيَانِ الْكَرْمَانِي وَقَالَ إِسْمَاعِيلُ حَدَّثَنِي
 مَالِكٌ وَقَالَ عَمُودِيْنَ عَنْ يَمِينِهِ وَكَفَى إِسْمَاعِيلُ بِنِ أَدْرِيسَ حَدِيثُ كَرِيْمِ الْإِمَامِ هَالِكِ وَكَفَى
 وَرِ حَدِيثُ خُودِ عَمُودِيْنَ عَنْ يَمِينِهِ نَعْنِي كَرَدَانِيذِ الْخَفَرْتِ صَلَّى السُّدِيُّ وَالْوَسْمِيُّ دُوسْتُونَ رَأَى جَانِبَ رَسْتِ خُودِ
بَابُ فِي بَابِ سَتُونَ وَبِي تَرْجَمَهُ حَدَّثَنَا أَبُو إِبرَاهِيمَ بِنِ الْمُنْذِرِ حَدَّثَنَا أَبُو
 خَمْرَةَ حَدَّثَنَا مُوسَى بِنِ عَقْبَةَ عَنْ نَافِعِ حَدِيثُ كَرَدَانِ اِبْرَاهِيمَ بِنِ الْمُنْذِرِ كَفَى حَدِيثُ
 كَرَدَانِ اِبْرَاهِيمَ بِنِ عَقْبَةَ عَنْ نَافِعِ حَدِيثُ كَرَدَانِ اِبْرَاهِيمَ بِنِ عَقْبَةَ عَنْ نَافِعِ حَدِيثُ كَرَدَانِ اِبْرَاهِيمَ بِنِ
 عَقْبَةَ اِبْرَاهِيمَ بِنِ عَقْبَةَ عَنْ نَافِعِ حَدِيثُ كَرَدَانِ اِبْرَاهِيمَ بِنِ عَقْبَةَ عَنْ نَافِعِ حَدِيثُ كَرَدَانِ اِبْرَاهِيمَ بِنِ
 وَجْهَهُ حَيْثُ دَخَلَ كَرَدَانِ اِبْرَاهِيمَ بِنِ عَقْبَةَ عَنْ نَافِعِ حَدِيثُ كَرَدَانِ اِبْرَاهِيمَ بِنِ عَقْبَةَ عَنْ نَافِعِ حَدِيثُ
 مُقَابِلِ كَعْبِهِ كَرَدَانِ اِبْرَاهِيمَ بِنِ عَقْبَةَ عَنْ نَافِعِ حَدِيثُ كَرَدَانِ اِبْرَاهِيمَ بِنِ عَقْبَةَ عَنْ نَافِعِ حَدِيثُ
 الْبَابِ قَبْلَ ظَهْرِهِ فَحَتَّى يَكُونَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُدَارِ الَّذِي قَبْلَهُ وَجْهَهُ قَرِيْبًا
 مِنْ ثَلَاثَةِ ذُرِّيْعٍ وَيَكْرَدَانِيذِ رَوَاةَ كَعْبِهِ رَأَى مُقَابِلِ بَيْتِ خُودِ بَشِي سَبْرُوتَا كَمَا مَشَى وَبَاقِي وَبَيْنَهُ
 فَاسَلَهُ دَرِيَانِ عَمُودِيْنَ عَمُودِيْنَ اِبْرَاهِيمَ بِنِ عَقْبَةَ عَنْ نَافِعِ حَدِيثُ كَرَدَانِ اِبْرَاهِيمَ بِنِ عَقْبَةَ عَنْ نَافِعِ حَدِيثُ

Marfat.com

الْمَكَانَ الَّذِي أَخْبَرَهُ بِهِ بِلَالٌ وَقَتِي كَمَا أَنِّي مَرَّ سِيدُ نَارٍ مَنِيخُوا مِنْهُ لِيُذَوِّبَ فِيهِ نَارَ كَرْدِ فَصَدَّكَ وَطَلَبَ لِي
 نَمُوْدَانَ مَكَانٍ رَأَى كَيْفَ وَادِهِ بُوْدَانَ عَبْدَ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو ابْنَ مَكَانٍ بِلَالٌ وَتَوَخَّى بِمَعْنَى تَجْرِيهِ اسْتَكْفَتْهُ مِشْوَدَةً
 مَرْضَانِكُ بِمَعْنَى قَصْدِكَ وَمَرْضَانِي تَرَانُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ صَلَّى فِيهِ كَمَا بَرَسِي
 رَسُولُ خَدِصَاصِي اللَّهِ عَلَيْهِ وَالْوَسْمُ نَارُ خَوَانِدُورَانَ مَكَانٍ قَالَ وَلَيْسَ عَلَيَّ لِحْدَانَا بَلَسُ أَنْ صَلَّى
 فِي آيَةِ نَوَاحِي الْبَيْتِ شَاءَ كَفَتْ عَبْدَ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو نَيْتِ بَرِيكِي أَرْبَابَاكِي وَخَوَانِدُورَانَ نَارُ دَرِجَانِ
 قَانَةُ كَعْبَةُ كَمَا خَوَانِدُورَانَ بَفِيحِ هَمَزَةٍ وَكَسْرِ التَّاءِ وَدَرِجَانِي بَفِيحِ هَمَزَةٍ وَفَعْلُ مَفَارِعِ اسْتَكْفَتْ فِي كَمَا
 خَدَفَ بَارَهُ أَرْبَابَانَ وَأَنَّ قِيَّاسُ اسْتَكْفَتْ بِسُرِّ كَيْفِي تَوَكُّفِ جَرَادِ كَرْدِ اسْتَكْفَتْ رَأَى قَبْلَ اسْتَكْفَتْ وَفَعْلُ مَفَارِعِ
 كَرْدِ اسْتَكْفَتْ كَمَا فِي هَذِهِ دَلَالَتُهَا بِمَعْنَى مَفَارِعِ اسْتَكْفَتْ اسْتَكْفَتْ اسْتَكْفَتْ اسْتَكْفَتْ اسْتَكْفَتْ اسْتَكْفَتْ
 مَذْكُورٌ بُوْدَانَ اسْتَكْفَتْ فِي مَقَابِلِ كَعْبَةٍ بُوْدَانَ وَفِي تَوَسُّطِ مَقَابِلِ مَقْتَضِي اسْتَكْفَتْ بُوْدَانَ وَفِي رَأَى مَقَابِلِ اسْتَكْفَتْ
 وَنَارُ خَوَانِدُورَانَ مَكَانِ الْخَضْرَاءِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِأَبِي الصَّلَاةِ إِلَى الرَّاحِلَةِ وَ
 الْبَعِيرِ وَالشَّجَرِ وَالنَّحْلِ بِاسْتَكْفَتْ دَرِجَانِ حَكْمُ نَارِ سَبْوِي مَادَةُ شَتْرِي كَمَا بَرَانِ سِيرِ اسْتَكْفَتْ كَرْدِ سَبْوِي
 جِهَارِ سَالَةٍ كَمَا دَرِجَانِ مَادَةُ شَتْرِي سَبْوِي وَفِي سَبْوِي بِأَلَانِ شَتْرِي رَأَى مَقَابِلِ مَقْتَضِي مَادَةُ شَتْرِي كَمَا مَفَارِعِ
 وَبَارِ رَأَى اسْتَكْفَتْ فِي الْقَسْطَلَانِي وَدَرِجَانِ اسْتَكْفَتْ مَقَابِلِ مَقْتَضِي مَادَةُ شَتْرِي كَمَا مَفَارِعِ
 وَأَنَّ شَتْرِي سَبْوِي كَمَا دَرِجَانِ مَادَةُ شَتْرِي سَبْوِي وَفِي سَبْوِي بِأَلَانِ شَتْرِي رَأَى مَقَابِلِ مَقْتَضِي مَادَةُ شَتْرِي
 وَالرَّحْلُ بِالْمَهْلَةِ السَّكَنَةِ كَوْنَهُ تَرَانُ مَقَابِلِ مَقْتَضِي مَادَةُ شَتْرِي سَبْوِي وَفِي سَبْوِي بِأَلَانِ شَتْرِي رَأَى مَقَابِلِ مَقْتَضِي
 حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ حَدِيثُ كَرْدِ مَارِ نَحْدِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ مَقْدُمِي لَهْمِ
 بِمَعْنَى وَفِي قَاتٍ وَتَشْدِيدُ اسْتَكْفَتْ كَرْدِ مَارِ مَعْمَرٌ بِفِعْلِ اسْتَكْفَتْ فَاعِلُ اسْتَكْفَتْ رَأَى مَقَابِلِ مَقْتَضِي مَادَةُ شَتْرِي
 أَرْبَابَاكِي مَعْمَرٌ بِمَعْنَى مَقَابِلِ مَقْتَضِي مَادَةُ شَتْرِي سَبْوِي وَفِي سَبْوِي بِأَلَانِ شَتْرِي رَأَى مَقَابِلِ مَقْتَضِي
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ كَانَ يُعْرِضُ وَرَأَى مَقَابِلِ مَقْتَضِي مَادَةُ شَتْرِي سَبْوِي وَفِي سَبْوِي بِأَلَانِ شَتْرِي رَأَى مَقَابِلِ مَقْتَضِي
 وَالْوَسْمُ كَمَا بَرَسِي أَنَّ رَسُولَ خَدِصَاصِي اللَّهِ عَلَيْهِ وَالْوَسْمُ بُوْدَانَ كَمَا دَرِجَانِ مَقَابِلِ مَقْتَضِي مَادَةُ شَتْرِي
 مَنِيخُوا مِنْهُ لِيُذَوِّبَ فِيهِ نَارَ كَرْدِ فَصَدَّكَ وَطَلَبَ لِي نَمُوْدَانَ مَكَانٍ رَأَى كَيْفَ وَادِهِ بُوْدَانَ عَبْدَ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو

وان کرانیدن شی را است عریض قلت افرایت اذ اهببت الكتاب قال کان یاخذ الرجل
فیعد له فیصلي إلى اخرته أو قال مؤخرته گفت عید الله گفتم منافع را ایالس بدی
که میرشد شتران یعنی ضرر دای از طالی که شتران حاضر میبودند پس خبرده از عالی که شتران میرفتند برای
هریدن یا آب خوردن یا غیر آن ستره چه چیز را میخواستند آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم گفت
نافع میگردند آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم بالان شترالس است می نماید و غیر از این نام خوانند
بسوی چوبی تکیه میکنند سوار و لفظ اخرته گفت یا مؤخرته گفت این را و است و هر دو لفظ یک معنی
فاز افرایت غاطفه است و معطوف علیه آن مقدر است یعنی رایت حاله حضور الراحله و رایت حاله
همیوب الراحله و مراد از سوال رایت است یعنی ضرر دای از حاله حضور الراحله پس خبرده از
حال رفتن راحله برای کاری و همیوب رکاب رفتن آنهاست در رکاب گیر راهم شترانی که سیر کرده میشود
بر آن و آن جمعی است که واحد از لفظ خود ندارد که واحد آن راحله است و بعین از تعدیل است و آن درست
و قایم کرانیدن شی است یعنی قایم کرانیدن از امقابل روی خود و اخره بفتح همزه بی مد و فتح فاء مجهم و راه
همه و جایز است مد لیکن با کسر فاء و مؤخر بصیغه اسم فاعل از اینجا است و آن نیز همان چوب بالانست که سوار
بدان تکیه میکنند در بعضی نسخ بنشدید فافتوحه است و آن نقیض مقدم است و گفته است نووی الموزة
بضم سیم و کسر فاء و همزه ساکنه است و گفته میشود بفتح فاء شده و فتح همزه یا با ساکن همزه و تخفیف فاء
و این نافع مرسل است هر که نافع آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم را ندیده است پس اگر کبونی چگونه حدیث
دلالت میکند بر بعیر و شجر کویم بقیاس بر واحد باعتبار معنی جامع در میان راحله و بعیر و در میان راحل
و شجره و کان بن عمر یفعله و بوده است این عمر که میگردان مذکور را از توفیر راحله و تعدیل راحل
باب الصلوة إلى الشریین بابت در بیان حکم نماز بسوی تخت و در بعضی نسخ علی
السریر سدتنا عثمان بن ابی شیبہ حدیثنا جریر عن منصور عن ابی ابراهیم
عن الاسود عن عائشه حدیث کرد ما را عثمان بن ابی شیبہ نسبت وی بسوی جد است برای
شهرت وی و اگر نه بد روی محمد است گفت حدیث کرد ما را جریر بفتح جمع از منصور از ابراهیم بن یزید

نختی که تابعی است از اسود بن یزید یعنی که آن نیز تابعی است از ام المومنین عایشه صدیقه رضی الله تعالی عنها
 قَالَتْ اَعَدَلْتُمُونَا يَا لَكَلْبِ وَالْحِمَارِ كَقَوْلِ ام المومنین کسی را که گفت آنکس در حضور عایشه
 صدیقه رضی الله تعالی عنها که قطع میکند نماز را پیش گذشتن سگ و خر وزن آیا برابر میکند ایند شما را
 بسکند و خر و جان نباید و همزه استفهام است و استفهام انکاریست بعد از آن حضرت عایشه دلیل می
 آرد از جهت عدم کردن نماز را در وزن و میگوید لَقَدْ رَأَيْتَنِي مُضْطَجِعَةً عَلَى السَّرِيرِ
 فَمَجَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَيَتَوَسَّطُ الشَّرِيكَ فَيُصَلِّيُ وَكَهْرَابِنَهُ حَقِيقٌ
 دیده ام من خود را در آن حالتی که دراز کشنده ام بر تخت یار چهار پای چرا که در عربی چهار پای را هم سبیر
 میگویند پس می آید رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم پس متوسط میشوند تخت را پس نماز میخوانند یعنی هرگز
 در میان خود و در میان فربه میکردند ستره میبافتند از او خود متوسط سبیر و مقابل وسط سبیر استاده
 میشدند و مقابل آن نماز میخواندند یا میکردند ذات مبارک خود را میان تخت و نماز میخواندند بر آن استعمال
 صیغهای مضارع بجای ماضی برای استحضار حال با ضمه است و بودن ضمیر فاعل و مفعول عبارت از شیء واحد
 از خصائص افعال قلوب است قَا كَرَهُ أَنْ اسْتَجِدَّ فَأَنْسَلَ مِنْ قَبْلِ رَجُلٍ الشَّرِيكَ أَنْسَلَ
 مِنْ بَحَائِفٍ پس مکره میدارم که مستقبل شوم بیدن خود آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم را در حالت نماز
 پیشترم خود را و سپرون می برانم از جانب دو پای چهار پای یا تخت تا که می برانم از لحاف خود و آنچه بفرم همزه
 و فتح سین مَهْمَلَةٌ تشدید نون مکسوره و فتح حاء مَهْمَلَةٌ پیش ساختن خود را بر شخص دیگر و مستقبل نمودن
 و نیز بفرم همزه و سکون سین مَهْمَلَةٌ کسر نون و فتح حاء مَهْمَلَةٌ و نیز بفتح همزه و سکون سین مَهْمَلَةٌ و فتح نون و حاء مَهْمَلَةٌ
 همه روایت است و معنی هر سه روایت قریب یکدیگر است و النسل بفتح همزه قطعیه و فتح سین مَهْمَلَةٌ تشدید
 لام عطف بر آن است و معنی آن اینست که بر آدم کفینه و نرمی و بر آمدن حرور است یعنی از پیش آنحضرت را بر
 و حضرت صلی الله علیه و آله و سلم برین فعل من انکار نکردند پس استنباط کرده میشود ازین که گذشتن زن پیش
 صلی قاطع صلوة نیست و درین حدیث روایت تابعی است از تابعی دیگر که آن تابعی از صحابه روایت
 کرده است بَابُ يَرُدُّ الْمَصْلِيَّ مَنْ مَرَّ تَلْتَنَ يَكْدِيهِ اِنْ بَابُ بَسْتَوْنِ اِسْتَرْدِي كُنْدُ

ووقع بمناجید مصلی از روی استجاب کسی را که اراده کرده است گذشتن را از پیش مصلی با وجود ستره بر او است که گذرنده آدمی باشد
 یا غیر آن و رَدَّ ابْنُ عُمَرَ بْنِ الشَّهْدِ فِي الْكَعْبَةِ و دفع کرده است عبد الله بن عمر گذرنده را از پیش خود در حالت
 تشهد و در کعبه و آن گذرنده عمر بن دینار بود و عطف فی الکعبه بر مقدر است که آن فی غیر الکعبه باشد و برین تقدیر زود
 حالت باشد یکی بهرون کعبه و یکی درون کعبه و یا عطف بر فی تشهد است پس در حالت واحد باشد و اصحاب
 بعطوف علیه مقدر نشود و در بعضی نسخ بجای فی الکعبه فی الرکعت است و تخصیص کعبه بذكر برای التست که دفع شود توهم
 اعتقاد جواز مرور پیش مصلی در کعبه برای کثرت از دعاء و قَالَ ابْنُ ابِي الْأَإِنُّ تَقَاتِلُهُ فَقَاتِلُهُ و گفته است عبد
 بن عمر اگر ابا کند گذرنده عدم مرور را بهر صورت مگر باینکه قتال کنی توای مصلی با وی پس قتال کن با وی و این مبالغه است
 در دفع کردن گذرنده یعنی دفع کن او را بهر طریق که دفع کرد و نگذار او را که بگذرد پیش تو و در بعضی نسخ قاتله
 بی فائده پس بر آن نسخه تقدیر جمله اسمیه است که انت قاتله باشد چرا که جمله امریه و وقتی که جزا شرط واقع شود فاذا
 لازم است و از جمله اسمیه جایز است حذف فاحَدَّثَنَا أَبُو عُمَرَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ حَدَّثَنَا
 يونس عَنْ حَمِيدِ بْنِ هِلَالٍ عَنِ ابْنِ صَالِحٍ حَدِيثُ كَرَمَانَ ابْنِ عُمَرَ بَفُوحٍ وَ هُوَ مِمَّنْ نَامَ وَ هُوَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو بْنِ الْقَعْدِ
 ابصری است گفت حدیث کرد ما را عبد الوارث ابن سعید بن ذکوان که غنیری بصری است گفت حدیث کرد ما را ابو
 بن سعید بصری که ابن دینار است از سعید بن هلال کبیر و تخفیف لام که عدوی تابعی حلیل است از ابی صالح ذکوان
 السمان ان اباسعید قال قال النبي صلى الله عليه واله وسلم ان اباسعید گفت فرمودند رسول خدا
 صلی الله علیه و آله وسلم و حَدَّثَنَا اَدَمُ بْنُ ابِي اَيَّاسٍ حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ الْمُغِيرَةِ حَدَّثَنَا حَمِيدُ
 بْنُ هِلَالِ الْعَدَوِيِّ حَدَّثَنَا ابْنُ صَالِحٍ السَّمَانِيُّ وَ هُوَ مِمَّنْ نَامَ وَ هُوَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو بْنِ الْقَعْدِ
 یعنی گردانیدن حدیث از اسنادی بسوی اسناد دیگر بی تفاوت در لفظ و معنی حدیث و حدیث کرد ما را آدم بن
 ابی ایاس گفت حدیث کرد ما را سلیمان بن المغیره گفت حدیث کرد ما را حمید بن هلال العدوی گفت حدیث کرد
 ما را ابو صالح ذکوان قال رَأَيْتُ اَبَا سَعِيدٍ اَلْحَدْرِيَّ فِي يَوْمٍ جُمُعَةٍ يَصِلُ اِلَى شَيْخٍ كَثِيرٍ
 مِنَ النَّاسِ كَفَتِ ابُو صَالِحٍ كَمَا تَابِعِي اَسْتَدِيمُ مِنْ اَبَا سَعِيدٍ حَذْرِي رَادِرٌ رُوِيَ عَنْهُ وَ هُوَ فِي حَالَتِي كَمَا نَزِمُوا لِي سُبُوحًا
 جنری که ستره کرده بود او را از مردم فارا که شتاب من بنی ابی معیط ان بحثا زین یک به دفع

ابوسعید فی صدو لم یس خواست یک جوانی از اولاد ابی معیط که بگذرد از پیش ابوسعید بس دفع کرد
اورا ابوسعید بزودن در سینه او و معیط بضم میم و فتح عین مہدی و سکون پاره نشاء تختیہ و بعضی میگویند که گزرنہ
ولید بن عقبہ بن ابی معیط بود و یکتاز از جوار است قنطر الثبات فلم یجد مساعفا الا بین یدیکہ
فعاد لیکتاز بس دید آن جوان را ہی را بس نیافت بیج را ہی را مگر از شرا ابوسعید بس ہمز آمد آن جوان
تا از همان راہ بگذرد و میباید بفتح میم و یقین معجم طریق است فدفعہ ابوسعید اشدا من الاولی
فقال ابوسعید بس داورا ابوسعید سخت تر از دفعہ اولی بس سیدان جوان در دراز جانب ابوسعید
ثم دخل علی مروان فشکا الیہ مالقی من لی سعید بستر داخل شدن جوان بر مروان بن الحکم
امری کہ در انوقت امیر بود بس شکایت کرد آن جوان چہنیر را کہ دید از جانب ابوسعید و دخل ابوسعید
خلفہ علی مروان فقال مالک ولا بن اخیک یا با سعید و داخل شد ابوسعید نزدی
در پس آن جوان بر مروان بس گفت مروان چہ چہنیر است ترا و برادر زاده ترا ای ابوسعید یعنی برادر زاده تو ز چہنیر
اسلام بنی و برادر گفت کہ آن جوان بود قال سمعت النبی صلی اللہ علیہ والہ وسلم یقول
اذا صلی احدکم الی شیء لیستہ من الناس گفت ابوسعید شنیدہ ام من رسول خدا صلی اللہ علیہ
والہ وسلم کہ می میفرمودند وقتی کہ نماز خواند کم از شما بسوی چہنیرا کہ پوشد از از مردم یعنی حایل باشند آن شی
میان مصلی و میان مردم قازاد احد ان یکتاز بین یدیکہ فلیدفعہ بس را دہ کرد یکی کہ بگذرد از پیش
ان مصلی یعنی ما بین بسروان مصلی بس باید کہ دفع کنند ان مصلی ان گذرنده را بس نیست ان گذرنده مگر شیطان
یعنی کاروی نیست مگر کار شیطان گفته است نووی نمیدانم من بیج یکی را از فقہا کہ گفته باشد بوجوب
این دفع بلکہ تصریح کردہ اند اصحاب ما باینکہ ان دفع مستحب است آری اہل ظاہر قائل اند بوجوب ان
و نقل کردہ است بہنقی از امام شافعی کہ مراد از مقابلہ دفع کردن است اور لم یفزع کردنی سخت تر از اول گفتہ
اصحاب ما رد کنند اورا با سہل و جود بس اگر ابا ارد بس رد کنند اورا سخت تر از ان و اگر برسد
بقتل وی کار مصلی قتل کرد ان گذرنہ را بس نیست چہنیرا بر ان مصلی برای انکہ شارع مباح کردہ است میثاقند
مروز اور در مقابلہ مباح نیست همان نیست مراد بمقابلہ مقابلہ بسلاح و نہ برفتن بسوی ان گذرنہ باید کہ

مصیبتی در کند مکان خود را و فعل کثرت کند که مفسد نماز کرد و **بَابُ إِشْرَاقِ الْمَازِينِ بِكَيْ الْمَصَلِيِّ**
 بابت در بیان گناه که زنده از پیش مصیبتی یعنی با وجود ستره از میان آن و مصیبتی بگذرد ثنا عبد الله
 بن يوسف اخبرنا مالك عن ابي النضر مولى عمر بن عبید الله عن بسیر بن سعید
 حدیث کرد ما را عبد الله بن يوسف گفت خیر و امارا امام مالک از ابي النضر بفتح نون و سکون فاد معجم که
 نام وی سالم بن امیه است معنی عمر بن عبید الله بن مہم در هر دو از بسیر بن سعید بفتح بار موصوفه و سکون بن
 مہم در اول و کسر عین مہم در ثانی ان زید بن خالد اسکله الى ابي جهم يسأله ما ذا اسمع من
 رسول الله صلى الله عليه واله وسلم که بدستی زید بن خالد جهنی انصاری که صحابی است و سناد آن
 بسرا بسوی ابي جهم بفتح جیم و فتح ما که نام وی عبد الله انصاری است در الخالی که می پرسد از ان ابي جهم که چه خبر
 شنیده است از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فی المآزین بکئی المصیبتی در حق که زنده از پیش
 نماز که زنده فقال ابو جهم قال رسول الله صلى الله عليه واله وسلم بسیر بن سعید بفتح جیم و فتح ما
 رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم لو يعلم المآزین بکئی المصیبتی ما ذا اعليه لكان ان يقف
 اربعین حیر له من ان یمر بین یدیه اگر بداند که زنده از پیش نماز حیرت بر او است از عذاب
 هر اینست باشد توقف کردن او مدت چهل ستر او را از گذشتن آن پیش نماز گذار قال ابو النضر کادری
 قال اربعین یوماً او شهراً او سنة گفت ابو النضر نمیدانم که گفت بسیر بن سعید و زیا جهل باه
 یا جهل سال و بتر از جهل خریف روایت کرده است و ابی هریره صد سال گفته پس هم این عبارات تقا
 میکنند کثرت حیرت از عذاب که در گذشتن است از پیش نماز گذار زیرا که عذاب دنیا اگر چه بسیار باشد
 کم است نسبت بعذاب آخره اگر چه کم باشد **بَابُ اسْتِقْبَالِ الرَّجُلِ الرَّجُلَ وَهُوَ**
يُصَلِّيُ بَابُ اسْتِقْبَالِ الرَّجُلِ الرَّجُلَ وَهُوَ
 بابت در بیان که ایت رو بر رو شدن یکم و مرد دیگر را و حال آنکه آن مرد دیگر نماز میخواند و گویند
 ان یستقبل الرجل وهو یصلي و مکروه و شسته است عثمان ابن عفان رضی الله عنهما انیکم استقبال
 کرده شود مردی و حال آنکه آن مرد نماز میخواند و استقبال روی خود را مقابل روی کسی کردن یعنی شخصی که نماز
 میخواند باید که مقابل روی او کسی روی خود را نکرد و آنکه این مکروه است و هذا اذا اشتغل به و این

کرامت وقتی است که آن مقابل مشغول کردن آن مصلی را به خود و از خشوع و خضوع باز دارد و قَامَا إِذَا كُمْتُ تَغْلُ
 بِهِ فَقَالَ زَيْدُ بْنُ نَابِتٍ مَا بَالَيْتُ بِسِرِّهِمْ جَوْنَهُمْ بِشَيْءٍ كَمَا بَالَيْتُ بِسِرِّهِمْ جَوْنَهُمْ بِشَيْءٍ كَمَا بَالَيْتُ بِسِرِّهِمْ
 بَانَ لِسِرِّهِمْ كَفْتَهُ زَيْدُ بْنُ نَابِتٍ بِرَوَانِيكُمْ بَانَ اسْتِقْبَالَ مَذْكَورِ الرَّجُلِ لَا يَقْطَعُ صَلَاةَ الْوَجْهِ
 بِرِسْتِي مَرْدٍ قَطْعٌ يَنْكُرُهُ مَا زُرُوا ان بَكْرَةَ هَمْرَةَ هِيَ بَرَاءٌ لِي أَنَّهُ إِجْمَعُ مَسْتَانِقَةٌ هِيَ وَرِجَابٌ سَبَبٌ عَدَمِ الْمَبَالِغَاتِ
 يَعْنِي جَمْعٌ هِيَ سَبَبٌ عَدَمِ الْمَبَالِغَاتِ حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ خَلِيلٍ أَخْبَرَنَا عَلِيُّ بْنُ مُسْهِرٍ
 عَنِ الْأَعْمَشِ عَنْ مُسْلِمٍ عَنْ مُسْرُوقٍ عَنْ عَائِشَةَ حَدِيثٌ كَرَّمَا الرَّسُولِ بْنِ خَلِيلٍ كَفْتِ
 خَيْرٌ لِي مَا رَأَيْتُ بِنِهَايَةِ مَهْرٍ مِمَّنْ يَسْكُنُ مِثْلَ مَهْرٍ وَكَمْ نَاوِرًا مَهْرًا زَائِمًا مِمَّنْ يَسْكُنُ مِثْلَ مَهْرٍ وَكَمْ نَاوِرًا مَهْرًا
 صَدِيقَةٌ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا إِنَّهُ ذَكَرَ عِنْدَهَا مَا يَقْطَعُ الصَّلَاةَ كَمَا بَدَرْتِي شَانِئًا أَنْتَ كَمَا ذَكَرْتَهُ
 شَدِيدًا خَفِضَتْ عَائِشَةُ صَدِيقَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا جَمْرِي كَمَا قَطْعٌ يَكْنُ مَا زُرُوا فَقَالُوا يَقْطَعُهَا الْكَلْبُ وَ
 الْحِمَارُ وَالْمَوَاةُ بِسِرِّهِمْ قَطْعٌ يَكْنُ مَا زُرُوا فَقَالُوا يَقْطَعُهَا الْكَلْبُ وَ الْحِمَارُ وَالْمَوَاةُ بِسِرِّهِمْ
 جَمْرِي مَا زُرُوا بِسِرِّهِمْ وَقَالَتْ لَقَدْ جَعَلْتُمُونَا كَالْبَابِ بِسِرِّهِمْ كَفْتِ حَفِظَتْ عَائِشَةُ هَرَبِيَّةً كَفْتِ
 كَرَامَتِي بِسِرِّهِمْ مَا زُرُوا بِسِرِّهِمْ مِمَّنْ يَسْكُنُ مِثْلَ مَهْرٍ وَكَمْ نَاوِرًا مَهْرًا زَائِمًا مِمَّنْ يَسْكُنُ مِثْلَ مَهْرٍ
 يُصَلِّي وَرَأَيْتُ لَبِيئَةَ وَبَيْنَ الْقَبِيلَةِ قَسَمَ خَدَايَا هَرَبِيَّةً مِنْ وَدِيدِ رَسُولِ خَدَايَا رَضِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَالرُّسُلُ
 وَرَأَيْتُ مَا زُرُوا بِسِرِّهِمْ مِمَّنْ يَسْكُنُ مِثْلَ مَهْرٍ وَكَمْ نَاوِرًا مَهْرًا زَائِمًا مِمَّنْ يَسْكُنُ مِثْلَ مَهْرٍ
 مَضْطَبَّةٌ عَلَى السَّرِيرِ فَتَكُونُ لِي الْحَاجَّةُ وَحَالٌ أَنَّهُ مِنْ بَهْلُو دَرَّازِ شُونَده ام رَجَاهِي
 بِسِرِّهِمْ مَا زُرُوا بِسِرِّهِمْ مِمَّنْ يَسْكُنُ مِثْلَ مَهْرٍ وَكَمْ نَاوِرًا مَهْرًا زَائِمًا مِمَّنْ يَسْكُنُ مِثْلَ مَهْرٍ
 سِيدَارِمُ كَمَا قَالَ كُنْتُ أَخْفَرْتُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَأَدْرُجَاتِ مَا زُرُوا بِسِرِّهِمْ بِرَأْدِي بِطَرِيقِ خَفِيَّةٍ وَأَسْتَه
 بَعِيرًا نَكْرًا بِرَضِيمٍ وَرَوَى أَخْفَرْتُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اسْتَادَ شَدِيدًا جَابَتْ رُومٌ وَعَنِ الْأَعْمَشِ
 عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ الْأَسْوَدِ عَنْ عَائِشَةَ نَحْوَهُ وَضُرَّادَةٌ هِيَ عَلِيُّ بْنُ سَهْرٍ زَائِمًا مِمَّنْ يَسْكُنُ مِثْلَ مَهْرٍ
 إِذَا بَرَأْتُمُ نَحْفِي زَائِمًا مِمَّنْ يَسْكُنُ مِثْلَ مَهْرٍ وَكَمْ نَاوِرًا مَهْرًا زَائِمًا مِمَّنْ يَسْكُنُ مِثْلَ مَهْرٍ
 وَنَحْوَهُ مَضْطَبَّةٌ مَفْعُولٌ خَيْرٌ نَابِتٌ بَابُ الصَّلَاةِ خَلْفَ الثَّانِيَةِ بَابُ دَرَسَانِ جَوَانِ مَا زُرُوا

و در از میگردم من هر دو پای خود را و حضرت ام المومنین عائشه صدیقه رضی الله تعالی عنها بان عذر میکنند باین
خود و البیوت یومئذ لیس فیها مصابیح و فاینها در آن روز نبوده است در آنها چراغها از برای
آنکه اگر میبود چراغی هر این جمع میگردم با پای خود را و رفت سجده آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم و احتیاج
بغز نمیشد و در مطابقت این حدیث بترجمه از جهت آنست که آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم فرمودند در سجده
میخواندند پس نبوده است این نماز مگر نفس اگر کوئی که لفظ خلف دلالت میکند بر نیکی پشت زن بسوی روی
صلی باشد پس و دلالت حدیث بر آن کدام است میگوییم مسلم نمیداریم آن اقتضای او اگر مسلم داریم پس
غواب کننده راست است متوجه شدن و روی آوردن جانب قبله و غالب از حالت حضرت عائشه
رضی الله تعالی عنها آنست که ترک نمیکرده باشد آن را باین قَالَ لَا يَقْطَعُ الصَّلَاةَ

شئ و باین در بیان کسی که گفته است قطع میکند نماز را هیچ چیز از فعل غیر صلی حدیثنا عمر بن حفص
حدیثنا ابی حدیثنا الاعمش حدیثنا ابی ایهیم عن عائشه حدیث کرد ما را عمر بن حفص گفت حدیث
کرد ما را پدر من حفص گفت حدیث کرد ما را اعمش گفت حدیث کرد ما را ابراهیم نخعی از ام المومنین عائشه صدیقه رضی الله تعالی

عنها قال الاعمش و حدیثی مسلم عن مسروق عن عائشه رضی الله تعالی عنها گفت اعمش
بسیار سابق خود و حدیث کرد ما را مسلم از مسروق از عائشه صدیقه رضی الله تعالی عنها آنست که ذکر عندکها

مَا يَقْطَعُ الصَّلَاةَ الْكَلْبُ وَالْحِمَارُ وَالْمَرْأَةُ که بدین شان اینست که مذکور شد نزد آن ام المومنین
که چیزی قطع میکند نماز را سگ است و خر است و زن است ما موصوله است و یقطع الصلوة صله موصول است الکلب
خبر است و الحمار و المرأة عطف است بر آن فقالت شبهتمونا یا حمیر و الکلاب پس گفت ام المومنین

مشابه گردانید بر شما ما را بخیر آن و سگان لقد رأیت النبی صلی الله علیه و اله و سلم یصلي و انا
على السریبین بینة و بین القبلة مضطجعة و قسم خداست هر این دیدم من رسول خدا را صلی الله علیه و
اله و سلم که نماز میخواندند و حال آنکه من در چهار پای در میان آنحضرت صلی الله علیه و اله و سلم و در میان قبله و پهلو

در از شونده ام فتبذ و لی الحاحه فاگو ان اجلس فاوذی النبی صلی الله علیه و
اله و سلم پس ظاهر شد مرا حاجت آنی پس نکرده داشتیم که بنشینم پس ایذا رسانم رسول خدا صلی الله علیه و اله

وسلم رافانسل من عند وجليه پس برادم باهستيكي از نزد دو پاي سر برودي و دو به مطابقت حديث بارتم
 است که هر گاه مراده که نفوس مجبولند مشغول شدن بان قطع نمیکند مرور او از پشت آن مصلی نماز را بسرک
 و نماز بطریق اولی قطع نمیکند بر و خود نماز را و آن احادیث که داله اند بر قطع نماز بمراده و کلب و حمار منوع
 شده اند و حکم آنها باقی مانده حدیثنا اسحاق حدیثنا یعقوب بن ابی ایهیم حدیثنا ابن اخی
 ابن شهاب حدیث کرد ما را اسحاق گفت حدیث کرد ما را یعقوب بن ابی ایهیم گفت حدیث کرد ما را برادر زاده
 ابن شهاب آنکه سأل عنه عن الصلوة یقطعها شیء که درستی آن برادر زاده ابن شهاب بر
 عم خود را که ابن شهاب است از صلوة که قطع میکنند آن نماز را و در خبری از پیش آن مصلی فقال لا یقطعها شیء
 بر گفت آن ابن شهاب که قطع میکنند آن نماز را هیچ چیزی و این عام مخصوص بعضی است زیرا که قول در فعل بسیار قطع
 میکند نماز را و اولی است که قطع میکنند چیزی از آن سه که قطع شده است نزاع در آنها که آن زن و فرزند است
 اخبرنی عروة بن التمر گفت ابن شهاب که خبر داد مرا عروة بن الزبیر آن عایشه زوج
 النبی صلی الله علیه و اله وسلم قالت لقد کان رسول الله صلی الله علیه و اله وسلم یقول
 فیصلی من اللیل که درستی عایشه صدیقه رضی الله عنها که روجه رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم گفته است
 که قسم خداست هر اینکه بوده اند رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم که بر بخوابستند پس نماز میخواندند از شب و من اللیل متعلق
 بیقوم است و انی لمعترضة بنیه و بین القبلة علی فراش اهل و درستی من افتاده بودم در
 میان آنحضرت صلی الله علیه و اله وسلم در میان قبله بر فراش اهل خود و علی فراش اهل متعلق بیقوم است و نیز
 متعلق آن بیصلی است در خبری که من فراش اهل است متعلق بیقوم است و نسخ اول متعلق است نماز آنحضرت
 صلی الله علیه و اله وسلم بر فراش اهل خود باب **اذا حمل جارية صغيرة علی عنقه ان با**
 بمنزله است وقتی که برود و دختر می خورد و بار کردن مصلی فاسد نمیکرد و نماز وی و در بعضی نسخ لفظی الصلوة
 موجود است یعنی وقتی که برود و جاریه خورد و در نماز حدیثنا عبد الله بن یوسف اخبرنا مالک
 عن عامر بن عبد الله بن الزین عن عمر بن مسلم الزینی عن ابی قتادة الاکضانی
 حدیث کرد ما را عبد الله بن یوسف تمسکی گفت خبر داد ما را امام مالک از عامر بن عبد الله بن الزبیر العوام از عمر

بن سلیم بفتح سین مہملہ وضم سین مہملہ ورفائی الزنی بضم زای مجرّم وفتح راء مہملہ از ابی قتادہ انصاری رضی اللہ عنہ کہ
مجاہلی است ان النبی صلی اللہ علیہ والہ وسلم یصلي وهو حامل امامة کہ بدرستی رسول خدا صلی
اللہ علیہ والہ وسلم نماز میخواندند و حال آنکہ آنحضرت صلی اللہ علیہ والہ وسلم برادرزادہ اند بی بی امامہ را و حامل
بنوین و امامہ بضم ہمزہ است منصوب بنا بر مفعولیت و نزوح کرده بود با وی حضرت علی رضی اللہ عنہ بعد فوت
حضرت فاطمہ رضی اللہ عنہا و جسد اسمیہ حالت بنت زینب بنت رسول اللہ صلی اللہ علیہ و
الہ وسلم وھی کاکئی العاص بن ربیعہ بن عبد شمس ان امامہ کہ دختر زینب است کہ ان
دختر رسول خداست صلی اللہ علیہ والہ وسلم و حال آنکہ ان امامہ دختر ابی العاص بوده است کہ نام وی معتم
بکریم و فتح سین مہملہ است و نزد بعضی لفظ یا قاسم یا ہشم یا ہشم یا یا سر است بر اقوال مختلفہ و سی ابن ربیعہ
ابن شمس است کہ اسیر شدہ بود روز بدر حال آنکہ کاؤ بود پسر اسلام آورده و ہجرت کرد و در کربلا بروی رسول خدا
صلی اللہ علیہ والہ وسلم دختر خود را کہ زینب بود و فوت ان زینب رضی اللہ عنہا در عقدوی و شہید شد ابی العاص
روز یامہ و خلافت ابی بکر صدیق رضی اللہ عنہ و اذ اسجد و وضعها و اذ اقام حملها البر و فتی کہ سجدہ میکردن ان
حضرت صلی اللہ علیہ والہ وسلم می نماوند اورا بر زمین و وقتی کہ بر میخواستند بر سید شہندان امامہ را و نگردہ بودند ان
فعل آنحضرت صلی اللہ علیہ والہ وسلم مگر برای بیان جواز و این جائز است ما را و شرح ستم نہت ما روز قیامت
و کفہ است قسطلانی کہ این مذہب و مذہب ابو حنیفہ و مذہب احمد است و دعوی کرده اند مالکیہ مجرمہ عمل
در نماز و ان مردود است بانکہ قصہ امامہ بعد قول آنحضرت صلی اللہ علیہ والہ وسلم بوده است کہ ان فی الصلوۃ
لشغلا یعنی بدرستی و نماز ہر اینہ شغلی است مانعی از اشغال دیگر زیر آنکہ بدرستی ان قول بوده است پیش از ہجرہ و قصہ
امامہ بعد ہجرت است یعنی بدنی مدیدہ و حمل کردن مالک ان نماز را بر نماز نافلہ مدفوع است بحدیث مسلم است
النبی صلی اللہ علیہ والہ وسلم یوم الناس و امامہ علی عاتقہ یعنی ویدم من رسول خدا صلی اللہ علیہ والہ وسلم
در ان حال کہ امامت میکردند مردم را و حال آنکہ امامہ بردوش آنحضرت صلی اللہ علیہ والہ وسلم بود و با حادیت
دیگر کہ والہ اند بر فضیلت ان نماز و جواب بانکہ احتمال دارد کہ امامت در نماز نافلہ بوده باشد مردود است بانکہ
امامت آنحضرت صلی اللہ علیہ والہ وسلم در نماز نافلہ مہم و نیست بانکہ آنحضرت صلی اللہ علیہ والہ وسلم نماز

نفل مسجد بخوانند و صل خطابی بر عدم عمل از آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم باین طور که امامه چنان تعلق یافت
با آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم داشت که خود وقت قیام با آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم متعلق میشد و در
مبارک می نشست و وقت سجده خود از دست مبارک جدا می شد معارضه کرده شده است بخدیجی که روایت کرد
آن را بود او در طریق مغبی حتی اذ اراد ان یرکع اخذنا فوضعتنا ثم رکع و سجده حتی اذ افرغ من سجوده قائم
اخذ ما وردنا فی مکاننا یعنی تا وقتی که اراده میکردند که رکوع کنند می گرفتند آن امامه را پس می نهادند و از زمین
بسر رکوع میکردند سجده بجا می کردند و در نماز وقتی که فارغ میشدند از سجده خود و میخواستند که استاده شوند
میگرفتند آن امامه را و در میگردند در مکان وی که در آن مکان بقی بوده است یعنی بر دوشش انتمی و بخبری که
روایت کرده است آن را احمد از طریق ابن جریج و اذ اقام حملها فوضعتها علی رقیبته یعنی وقتی که استاده میشد
بر میداشتند آن امامه را پس می نهادند و او را بر گردن خود و این روایات صریح اند و در بیکه صل و وضع بوده است
از آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم از امامه و باید دانست که اعمال نماز وقتی که کم باشند متفرق باشند باطل
نمیکنند نماز و واقع آنجا همچین بوده است که عمل آنجا بی در پی نبوده است برای بودن یک عمل در یک رکعت و
عمل دیگر در رکعت دیگر و دعوی خصوصیت آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم بآن مثل عصمت آنحضرت صلی الله علیه
و آله و سلم از بول صبیبه بخلاف غیر آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم و دوست باینکه اصل عدم خصوصیت است
و همچنین دعوی ضرورت که آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم نیافته بودند کسی را که کفایت کند امر آن امامه و
اگر او را میگذشتند هر آینه میگزشت و شاعلی میگوید آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم از نماز زیاد از
شغل وی برداشتن آن که گفته است نووی که این همه دعواها باطل است و لیکن نیست بر آنها و نیست در حدیث
جزئی که مخالف قواعد شرع باشد انتہی و جز این نیست که داخل کرده است بخاری این حدیث را درین موضع تا و لا
تکذبر بیکه برداشتن صبیبه هر گاه ضرر نمیکنند نماز او حال آنکه صل سخت تر است از مردار از پیش مصلی پس مرد را
بطریق اولی مضر نیست نماز را کذا فی الکرامی باب ۱ — اذ احلی علی فراش فیہ حائض این باب
بستون است وقتی که نماز خوانند مرد بر فراشی که در آن فراش حائضی باشد صحیح است نماز وی و آیا کرده است
حدیثنا عمر بن زکاة اخبرنا هشیم عن السیبانی عن عبد الله بن شداد ابن

الهادِ قَالَ أَخْبَرَنِي خَالَتِي مَيْمُونَةُ بِنْتُ الْحَارِثِ حَدِيثٌ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ بِنْتِ زُرَّارَةَ بِنْتِ زُرَّارِ
 مُحَمَّدٍ وَرَأْسَهُ مَكْرَهٌ كَقَوْلِهِ خَرَدُ مَا رَأَى شَيْئًا يَفْعَمُ بِمَصْعُورٍ أَوْ شَيْئًا يَفْعَمُ نَيْنٌ مَعْرُوفٌ مِنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ
 إِسْمَاعِيلُ بْنُ الْهَادِ تَشَدَّدَ إِذَا قَالَ كَقَوْلِهِ خَرَدُ مَا رَأَى شَيْئًا يَفْعَمُ بِمَصْعُورٍ أَوْ شَيْئًا يَفْعَمُ نَيْنٌ مَعْرُوفٌ مِنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ
 اللَّهُ وَسَلَّمَ قَالَتْ كَانَ فِدَائِي حَيْثُ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَرُبَّمَا وَقَعَ تَوْبُهُ
 عَلَيَّ وَأَنَا عَلَى فِرَاشِي كَقَوْلِهِ خَرَدُ مَا رَأَى شَيْئًا يَفْعَمُ بِمَصْعُورٍ أَوْ شَيْئًا يَفْعَمُ نَيْنٌ مَعْرُوفٌ مِنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ
 خَدَّاهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لِبَابِ أَوْقَاتِهَا فَتَدْرُسُ رَسُولَ خَدَّاهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِرَبِّهِ وَفِي ذَلِكَ نَمَازٌ
 يُخَوِّدُ مِنْ بَرِّهَا فِي حَالِهَا بِرَبِّهَا وَفِي ذَلِكَ نَمَازٌ يُخَوِّدُ مِنْ بَرِّهَا فِي حَالِهَا بِرَبِّهَا وَفِي ذَلِكَ نَمَازٌ
 حَادِدٌ وَقَدْ بَارَأْنَا مِنْهُ خَفِيفَةً بِمَعْنَى حَبِيبَةٍ حَدَّثَنَا أَبُو النَّعْمَانِ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ
 زِيَادٌ حَدَّثَنَا الشَّيْبَانِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ شَدَّادٍ حَدِيثٌ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ بِنْتِ زُرَّارَةَ بِنْتِ زُرَّارِ
 بِنْتُ الْفَضْلِ كَقَوْلِهِ خَرَدُ مَا رَأَى شَيْئًا يَفْعَمُ بِمَصْعُورٍ أَوْ شَيْئًا يَفْعَمُ نَيْنٌ مَعْرُوفٌ مِنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ
 كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ بِنْتِ زُرَّارَةَ بِنْتِ زُرَّارِ إِسْمَاعِيلُ بْنُ الْهَادِ تَشَدَّدَ إِذَا قَالَ كَقَوْلِهِ خَرَدُ مَا رَأَى شَيْئًا يَفْعَمُ بِمَصْعُورٍ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ صَلَّى وَأَنَا إِلَى جَنْبِهِ نَائِمَةٌ كَقَوْلِهِ خَرَدُ مَا رَأَى شَيْئًا يَفْعَمُ بِمَصْعُورٍ أَوْ شَيْئًا يَفْعَمُ نَيْنٌ مَعْرُوفٌ مِنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ
 وَرَسُولَ خَدَّاهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَقَوْلِهِ خَرَدُ مَا رَأَى شَيْئًا يَفْعَمُ بِمَصْعُورٍ أَوْ شَيْئًا يَفْعَمُ نَيْنٌ مَعْرُوفٌ مِنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ
 أَنَّهُ مِنْ تَرْدِ بِلْهَوِيٍّ أَخْفَرَتْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خَوَابِيهِ بَدَمٌ فَإِذَا اسْتَجَدَّ أَصَابَتِي تَوْبُهُ لِيَسْتَفِي
 كَسَجْدِهِ يَكُونُ رَسِيدًا لِمَا أَخْفَرَتْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَرَسْمَهُ دِكْرًا إِلَى جَانِبِهِ بِجَايِ إِلَى جَنْبِهِ وَأَمَّا
 بِجَايِ صَابِنِي وَتَبَابِهِ بِجَايِ تَوْبِهِ وَرَبِّهِ نَسَخَتْ زَادَ صَدَّدٌ عَنْ خَالِدٍ قَالَ حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ
 الشَّيْبَانِيُّ وَأَنَّكَ حَالُضٌ بِعَيْنِي زِيَادٌ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ بِنْتِ زُرَّارَةَ بِنْتِ زُرَّارِ إِسْمَاعِيلُ بْنُ الْهَادِ تَشَدَّدَ إِذَا قَالَ كَقَوْلِهِ خَرَدُ مَا رَأَى شَيْئًا يَفْعَمُ بِمَصْعُورٍ
 بَابُ هَلْ يَغْمُرُ الرَّجُلُ أَمْرًا تَعْنِي الشُّجُورَ لِكَيْ يَسْجُدَ فِيهَا بِبَابِ بَدَنِهِ
 أَيْ إِشَارَةٌ بِكُنُودِهِ بِتُورِ خُودِ رَأْسِهِ وَرَأْسِهِ تَأْسُجُهُ بِكُنُودِهِ حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا يَحْيَى
 حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنَا الْقَاسِمُ عَنْ عَائِشَةَ حَدِيثٌ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ بِنْتِ زُرَّارَةَ بِنْتِ زُرَّارِ إِسْمَاعِيلُ بْنُ الْهَادِ تَشَدَّدَ إِذَا قَالَ كَقَوْلِهِ خَرَدُ مَا رَأَى شَيْئًا يَفْعَمُ بِمَصْعُورٍ
 وَرَأْسَهُ مَكْرَهٌ كَقَوْلِهِ خَرَدُ مَا رَأَى شَيْئًا يَفْعَمُ بِمَصْعُورٍ أَوْ شَيْئًا يَفْعَمُ نَيْنٌ مَعْرُوفٌ مِنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ

محمد بن ابی بکر از عائشه صدیقه رضی الله عنهم قَالَتْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ بِأَنَّكَ تَعْبُدُ اللَّهَ عِبَادَةً لَا تُبَدِّلُهَا وَلَا تُزِيلُهَا وَلَا تَتَّخِذُ فِيهَا مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا وَلَا أَدْرَاكَ مَا تُكْفِرُ بِهِ وَلَا تَعْلَمُ لِمَ تَعْبُدُهُ إِلَّا أَنَّكَ تَعْبُدُهُ لِأَنَّكَ تَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عِندَهُ عِلْمُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِنَّهُ يُخَوِّدُ مَن يَشَاءُ وَلَا يَسْتَعِينُ بِشَيْءٍ عِندَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ

ورسول الله صلى الله عليه واله وسلم يصلي وكفت عائشه صدیقه رضی الله عنها بجزئیات بار
 کردنیدن شمار بسک و فرو حال آنکه قسم خداست که هر اینه تحقیق دیدم من خود را و حال آنکه رسول خدا صلی
 علیه واله وسلم نماز میخواهد و حذف کردن یکی از دو مفعول افعال قلوب و وقتی که باشد احوال دفاع مفعول
 که خاصه افعال قلوب است جایز گفته صاحب کشف و در برخی فاعل با مفعول متحد است پس حذف کرده شد
 مفعول ثانوی را و تقدیر چنین باشد که رایت نفسی معترفه بین یدیه و انا مضطجعه بینه و بین
الْقِبْلَةَ فَإِذَا ارَادَ أَنْ يُسْجِدَ عَنَّا رَجُلٍ فَغَضَبْنَا مَا وَعَالَ اللَّهُ مِنْهُ لَمَنَ ارْتَدَّ إِلَّا مَنْ غَابَ عَنَّا فِی غَوَاةٍ مِّنْهُنَّ مَن تَابَ وَآمَنَ وَآمَنَ بِرَبِّهِ
 آنحضرت صلی الله علیه واله وسلم در میان تبدیل وقتی که میخواهند که سجده کنند اشاره میکردند بخدا شنیدن آنست
 مبارک خود هر دو بای مرابین مسکنیدم من هر دو بار اجانب سینه خود و جمع میکردم تا سجده کنند بآب
الْمَرَأَةِ تَطْرُحُ عَنِ الْمَصَلِيِّ شَيْئًا مِّنَ الْأَذَى این باب بنویس است زن دور سازد از مصلی و
 بنده از ازان جنزی را از نجاست و ما خوشی در حالت نماز حد ثنا احمد بن اسحاق حد ثنا
عَبِيدُ اللَّهِ بْنُ مُوسَى حَدَّثَنَا إِسْرَائِيلُ عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ عَنْ عَمْرِو بْنِ مَيْمُونٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ
 حدیث کرد ما را احمد بن اسحاق و در بعضی نسخ اسحاق السوماری است بضم سین مهله و سکون و او و فتح را مهله بعد
 آن هم بعد آن الف و بعد آن را مهله مکسوره و بعضی سراری گفته اند بن مهله مفومعه و را مهله ساکنه و بعضی کنبر بن مهله و
 بعضی بفتح آن گفته اند و آن نسبتی است بسما که قریبت از قرای بخار او بوده است شیخ که زده میشود مثل گفته
 هزار ترک را کفت حدیث کرد ما را عبید الله بن موسی کفت حدیث کرد ما را اسرائیل از ابی اسحاق از عمرو بن ميمون
أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ كَتَبَ إِلَى أَبِي سَلَمَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَائِمٌ يَصَلِّي
 عند الكعبة كفت عبد الله بن مسعود در آن هنگام که رسول خدا صلی الله علیه واله وسلم استاده بودند
 در الخالی که نماز میخواهد نزدیک کعبه و عامل در بنما معنی مفاجات است که از او مفاجات که بشتری آید مفهوم
يَبْسُطُ رِجْلَيْهِ فِي مَجَالِسِهِمْ إِذْ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ أَلَا تَنْظُرُونَ إِلَى هَذَا الْمُرَائِي وَحَالِهِ
 بک جماعتی از قریش نشسته بودند در جاهای نشستن خود که ناگاه کفت یک کوینده ازان قریش یا نمی بیند شما

بسوی این ریاکننده که عبادت مردم بنماید و در خلوت نمیکند ایکنم یقوم الی جز و ال فلان فی عهد الی
 فرنیها و دمیها و سلاکها کدامی از شما بر خیزد و برود بسوی شتری که کشته شده است در آل فلانی پس قصد
 کند بسوی سرکین شکنجه آن و خون آن و پوست آن که در آن کبھی باشد و جز در بفتح جیم شتر کشته شده نر باشد
 یا ماده و فی عهد کبیر میم یعنی قصد و فرث بفتح فاء سکون را در مہمہ و شتر مثلثہ و سلا بفتح سین مہمہ و لام و الف مقصورہ
 پوستی که در آن کبھی باشد و بعد از یک از شکم سپرونی بر آید صحیحی به شتر بمہملہ حتی اذا سجدا
 و ضعه بین کتفیه پس بار در آن را بسته بگذار اورا و فرصت مہر ناکه سجده کند و فنی که سجده کند بنهد از
 در میان دو شانہ وی فابنعت اشقاہم فلما سجدا رسول اللہ صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم و
 بین کتفیه پس سرت کرد و زود رفت و بد بخت ترین آن کفار و آن عقبہ بن ابی معیط بوده است
 پس آورد آن را پس ہر گاہ کہ سجده کرد در رسول خدا صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم نہاد از میان دو شانہ آنحضرت صلی
 علیہ و آلہ وسلم و ثبت النبی صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم ساجدا فضحکوا حتی مال بعضهم
 الی بعض من الضحک و ثابت مانند رسول خدا صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم در حال بودن سجده کنندہ بسختی
 آن بد بختان ہنمیان تاکہ باطل شدند بعضی از آنها بسوی بعضی افتادند بر یکدیگر جنابکم در بعضی نسخ علی بعضی واقع است
 بجای الی بعض فانطلق منطلق الی فاطمہ و وہی جویرتہ فاقبلت تسعی و ثبت النبی صلی اللہ
 علیہ و آلہ وسلم ساجدا حتی اقبلتہ عنہ پس رفت یک رونده بسوی فاطمہ زہرا کونہ حضرت
 مصطفی صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم رضی اللہ عنہا و خبر داد او را از آن واقعه و حال آنکہ حضرت فاطمہ زہرا رضی اللہ عنہا
 در آن روز دخترکی بود بسیار خورده سال پس متوجہ شد حضرت فاطمہ و در آن حالتی کہ دویدہ می آمد و ثابت بود نزد رسول
 خدا صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم در حالت سجده تا وقتی کہ رسیدہ حضرت فاطمہ رضی اللہ عنہا و انداختند و دور کرد
 آن شکنجہ را و چیزی را کہ نہادہ بودند آن بد بختان از پشت آن حضرت صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم و اقبلت فاطمہ
 علیکم تسبیح و متوجہ شد حضرت فاطمہ رضی اللہ تعالی عنہا غضب کنان بر او شان در آن حالتی کہ دشمنان یارند
 او شازا فلما قضی رسول اللہ صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم الصلوۃ قال اللهم علیک بقریش
 اللهم علیک بقریش پس ہر گاہ کہ ادا کرد رسول خدا صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم نماز را و فارغ شد

Marfat.com

از آن فرمودند ای بار خدا یا ایاک ساز کفار قریش را یا ایاک ساز قریش را که کفار اند بر تقدیر اول مضاف بخند
در تقدیر ثانی صفت بخند و دست گذاشتن فی القسطلانی و یا این تقدیر است که عليك بهلاك قریش گذاشتن فی الکرمانی
و این کلمه را سه بار اعاده کردند شکر سَمِي فَقَالَ اللَّهُمَّ عَلَيْكَ بِعَمْرِ بْنِ هِشَامٍ وَعُتْبَةَ بْنِ رَبِيعَةَ
وَسَيِّبَةَ بِنْتِ رَبِيعَةَ وَالْوَلِيدَ بْنَ عُبَيْدِ بْنِ عُمَيْرٍ وَأُمَيَّةَ بِنْتِ حَلْفٍ وَعُتْبَةَ بِنْتِ أَبِي مُعَيْطٍ
وَعُمَارَةَ بْنَ الْوَلِيدِ بِنْتِ الْأَنْحَضِ صَلَّيْ اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تا میدند یک یک را پس فرمودند ای بار خدا یا
ایاک کن عمر بن شلم را و عمر و نام ابی جهل بود که فرعون ابن امت است و ایاک عثمان بن زهر را و سبیه بن زهر را
و ولید بن عتب را و امیه بن خلف را و عتب بن ابی معیط را و عماره بن الولید را یعنی عین مهله و تخفیف میم قال عَبْدُ
اللَّهِ فَوَاللَّهِ لَقَدْ رَأَيْتُمْ صَاحِبَ يَوْمٍ يَكُونُ كَيْفَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ بِسَمِ خُذَّ اِهْتَ تَحْقِيقٌ بِدَمٍ
مِنْ أَوْسٍ نَزَّاهِرٍ مِنْ أَفْتَادِهِ رَوْزٍ بِرَعْنِي مَرْدَةٍ وَهَلَاكٍ شَدِيدَةٍ وَاضَافَةَ يَوْمٍ بِدَرَّ بَادِي مَلَابِئِهِ اِهْتَ بَعْنِي رَوْزِي
که در آن روز در موضعی که در نام دارد جنگ واقع شده بود پس در آن جنگ همه این بد بختان مردند و کهنه
پوستند مگر عماره بن الولید که آن در جنگ بدر حاضر نبود پس آن لیم در بحرین زمین حشره مرد شمشیر سحبا الی
الْقَلْبِ قَلْبِ بَدْرٍ سَهْرٍ كُنَيْدٍ شَدِيدٍ سُبُوِي جَاهِي بِدَرَّ اَنْدَاخْتَه شَدِيدٍ اِنْ قَلْبِ اِنْ جَاهِي رَا كُونِدِ
که سر از دست شناخته باشند گفته است شعبی که بدر در اصل نام جاهلی است و آن را بدر برای این میگویند که شناخته
بود از آن یک مردی که سبی بدر بوده است و الحال بدر را کوضور میگویند و قلب ثانی مجرور بنا بر بدست از
قلب اول است ثم قال رسول الله صلى الله عليه واله وسلم واتباع اصحاب القلب لعنة
بشر فرمودند رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و تابعان اصحاب قلب را لعنت را یعنی در پس اصحاب قلب
لعنت بفرست و این معنی بر تقدیر است که اتباع بصیغه امر باشد و اصحاب القلب مفعول به شود فاما الاتبع
بصیغه ماضی مجهول خوانند و اصحاب القلب نائب فاعل دانند معنی چنان باشد که در پس اصحاب قلب لعنت
فرستاده شد و اصحاب قلب همان کافران که کشته شدند و هلاک بوستند و در جاه انداخته شدند
یعنی چنانچه ایشان مفعول شدند در دنیا مطرورد و ملعون گشتند و از آن تخمی را که گشتند ثمره از ایا